

AIRĀVATI

Felicitation volume in honour of
Iravatham Mahadevan

VARALAARU.COM

3/241, S.R.P. Colony, 14th Street, Jawahar Nagar,
Chennai 600 082, Tamailnadu, India.

Tel : 044 2550 7221

Email : editor@varalaaru.com

Name of the Book	:	Airāvati
Subject	:	Archaeology, Epigraphy and Numismatics
Publisher	:	VARALAARU.COM 3/241, S.R.P. Colony, 14th Street, Jawahar Nagar, Chennai 600 082, Tamilnadu, India. Tel : 044 2550 7221 Email : editor@varalaaru.com
First Edition	:	August 2008
Copyright	:	Varalaaru.com
Language	:	English and Tamil
Size of the book	:	1/8 Demy
Paper	:	80 GSM Maplitho
No of Pages	:	503 (Excluding cover)
Price	:	Rs.500/-
Printers	:	Alamu Printers 9, Aiya Street, Royapettah, Chennai – 14

Cover images

Front	:	An exquisitely carved <i>mithuna</i> couple on a gold ring (2nd century A.D.) found at Karur.
Middle	:	A beautiful bronze of <i>Chandikesvara</i> of the Chola period (10th century A.D.) in the Nayudamma Memorial Hall, Ottawa, Canada, where it was identified by Iravatham Mahadevan (2003).
Back	:	Two pallava damsels, Arjuna ratha, Mamallapuram.

Dedication

*Dedicated to all those
who wish to follow
the foot prints
of*

*Iravatham Mahadevan
in
historical research & analysis*

Editorial Board – Airāvati

Dr.R.Kalaikkovan

Ophthalmologist.

Director,

Dr. M. Rajamanikkanar Centre for Historical Research, Thiruchirappalli,
India.

Dr.M.Nalini

Reader in History, Seethalakshmi Ramaswami College.

Hony. Chief Epigraphist,

Dr. M. Rajamanikkanar Centre for Historical Research, Thiruchirappalli,
India.

S.Gokul

Architect, TIBCO Software Inc., USA.

Editor On-Board, <http://www.varalaaru.com>.

S.Kamalakkannan

Project Manager, IBS Software services, Japan.

Editor On-Board, <http://www.varalaaru.com>.

S.Krupashankar

Senior Software Specialist, Citi Technology Services, Chennai, India.

Editor On-Board, <http://www.varalaaru.com>.

M.Lavanya

Financial Analyst, World Bank, USA.

Editor On-Board, <http://www.varalaaru.com>.

T.M.Ramachandran

Manager, LM Glasfiber R&D, Bangalore, India.

Editor On-Board, <http://www.varalaaru.com>.

Contents

Preface	9
---------	---

Section I

1. From Natural Caverns to Rock-Cut and Structural Temples: The Changing Context of the Jain Religious Tradition in TamilNadu <i>Champakalakshmi, R.</i>	13
2. Tūtu–poems in Tamil poetry <i>Dubyskiy, Alexander</i>	37
3. New lead coins and other inscriptions from Tissamaharama, Srilanka <i>Falk, Harry</i>	53
4. Roman Coins associated with Christian Faith found at Karur and Madurai <i>Krishnamurthy, R.</i>	67
5. The Creation of Pallava Grantha Tamil Script <i>Lockwood, Michael</i>	77
6. Is the Indus Script, indeed not a writing system? <i>Parpola, Asko</i>	111
7. Texts and Pretexts <i>Parthasarathy, Indira</i>	133
8. An Akkadian Translator of the Meluhhan Language <i>Possehl, Gregory L.</i>	139
9. Archaeological Investigations at Thandikudi <i>Rajan, K., Athiyaman, N., Yathees Kumar, V.P. & Saranya, M.</i>	149
10. Recent Epigraphical discoveries near Mamallapuram <i>Rajavelu, S.</i>	177
11. Chandēsa – In art and literature <i>Santhalingam, C.</i>	191
12. Finger rings from Karur – Some reflections <i>Shanmugam, P.</i>	197

13. Pottery Inscriptions of TamilNadu – A Comparative View <i>Subbarayalu, Y.</i>	209
14. Rāyā Asoko from Kanaganahalli: Some thoughts <i>Thapar, Romila</i>	249
15. The Pandya rule at the beginning of ancient Lankan history <i>Veluppillai, Alvappillai</i>	263
16. The Classification of Indus Texts <i>Wells, Bryan</i>	275

Section II

1. இருதளத் திராவிட ஒருகல் தளி <i>அகிலா, அர.</i>	291
2. இதழா...? இயக்கமா...? <i>அரசு, மா.ரா.</i>	311
3. ஒற்றைக்கல் தளிகள் ஒன்பது – ஓர் ஒப்பாய்வு <i>கலைக்கோவன், இரா.</i>	321
4. மறக்க முடியாத ஆசிரியர் <i>கிருஷ்ணன், திருப்பூர்</i>	347
5. பல்லவர் காசுகளில் கோயில்கள் <i>சீதாராமன், ஆறுமுகம்</i>	351
6. பரமேசுவர மகா வராக விஷ்ணுகிருகம் <i>நளினி, மு.</i>	355
7. ஐராவதம் என்ற சிற்பி <i>ராமதுரை, என்.</i>	381
8. மன்னார்கோயில் – அய்யனார்குளம் குன்றுப் பள்ளிகள் <i>வேதாசலம், வெ.</i>	391

Section III

1. Iravatham Mahadevan – A Profile	397
2. Iravatham Mahadevan: Fifty years of Historical Research – An Exploration in Pictures	403
3. Bibliography of papers on Tamil-Brahmi and Tamil Studies	409

4.	Bibliography of papers on Indus script	417
5.	Bibliography of Reviews of Iravatham Mahadevan's Early Tamil Epigraphy	421
6.	Early Tamil Epigraphy – Review One: A Magnum Opus on Tamil-Brahmi inscriptions <i>Champakalakshmi, R.</i>	423
7.	Early Tamil Epigraphy – Review Two: Exhaustive and Systematic Study <i>Gurukkal, Rajan</i>	435
8.	Straight from the Heart - Iravatham Mahadevan <i>Lalitha Ram</i>	443
9.	From Orality to Literacy : Transition in Early Tamil Society <i>Mahadevan, Iravatham</i>	453
10.	Murukan in Indus Script <i>Mahadevan, Iravatham</i>	461
11.	அதிசயம் ஆனால் உண்மை <i>ஜராவதம் மகாதேவன்</i>	489
12.	திருவள்ளுவரின் திருமேனி தாங்கிய தங்கக்காசு <i>ஜராவதம் மகாதேவன்</i>	491
13.	Contributors	501

Preface

Anyone can make history. But it takes a genius to write it. Little did the toddy-tapper Nakkam realise, when he scribed his name on his pot, that he was creating history. Several centuries later, it took the genius of Iravatham Mahadevan to correlate this pot with the widespread literacy in the ancient Tamil country.

This felicitation volume, *Airāvati*, for Iravatham Mahadevan is brought out, as researchers, scholars, admirers and followers - young and old, spread across the world celebrate Mahadevan's Golden Jubilee year in Indological research. This volume stands to represent the tribute paid to his outstanding work in Indus Script, Tamil Brahmi, Journalism and Numismatics.

While men of honour in different fields are recognised in various ways, wise men in the field of history, have set a unique tradition by publishing a felicitation volume that carries articles from the best in the field. *Airāvati* is no exception. It contains interesting articles from several accomplished experts in their fields. The enthusiastic response from the scholars across the globe to our request for an article for this volume testifies the global admiration that Mahadevan enjoys among his peers.

Like any other student of history, our editorial board too is indebted to Mahadevan for his contributions through his multitude of journal articles and his two meticulously worked out books. However, the intention of this volume is neither to show our gratitude nor to eulogise the veteran. Purpose of this volume is to inspire and encourage all those individuals, who are interested in history but are hesitant to pursue research on it, as they feel they don't have the background to do quality research. This volume felicitates a man, who studied Chemistry and Law; earned his living as a civil servant; did not earn a formal degree in history; nor was he an expert in technology. But through his insatiable thirst for knowledge and passionate pursuit of Truth, he went on to become the best in the fields he worked on.

The volume is divided into three sections. The first section in English and the second section in Tamil contain articles from proficient historians, archaeologists, journalists and numismatists. The third section is dedicated to Iravatham Mahadevan and it carries his bibliography on Indus script, Tamil Brahmi, a couple of reviews on his magnum opus –

Early Tamil Epigraphy, one article each in his fields of accomplishment and an interview – throwing light on the man behind these great works.

Bringing out such a volume is not possible without the cooperation of the academic community. We thank all the contributors for their prompt response. The Editorial board is a truly global team with members in India, Japan and the U.S. Even at this technologically advanced age, our correspondence would have not been possible without human intervention in the form of Prof. M. R. Arasu, Mr. M. Selvamoorthy, Mrs. S. Sumitha, Mr. S. Seetharaman and Mr. Bala. Padmanaban. Special thanks must be given to Alamu Printers for their highly professional work in printing this volume.

Editorial Board

Section I

From natural caverns to rock-cut and structural temples: The changing context of Jain religious tradition in TamilNadu

Champakalakshmi, R.

Introduction

Jainism, by its very nature as a rigorous and strictly disciplined religion in its origin, has remained less visible in power and authority structures of India, with the exception of some regional and prosperous community based support to its doctrines and philosophy, religious and monastic institutions. The Tamil region has been one of those few regions which have preserved evidence of its spread, influence and capacity to draw a fair number of lay followers in the pre- modern times. Much of its early history is shrouded in legends and traditional lore, which associate its spread in peninsular India, especially the Karnataka and Tamil regions, with the migration of a large Jain community under the Śrutakevali Bhadrabāhu and his royal disciple¹ identified with Candragupta Maurya, predating the spread of Buddhism under Aśoka. The migration took the Jains first to Karnataka, where the centre of its early establishment is known to be Śravaṇa Belgōla. This centre abounds in Jain inscriptions from about the 5th-6th centuries AD and temples from the 8th-9th centuries AD and continues to be the hub of all Jain activities, especially the evolution of various sects of the Jains in the early period, under the two major branches the Śvetāmbara and Digambara, the latter being more conspicuous in South India. From Karnataka, one Viśākhācārya is believed to have led the Jains into the Tamil country i.e. the Cōḷa and Pāṇḍya region.

Interestingly, no significant Jain inscriptions of the early historical period are available in the peninsular regions other than TamilNadu and Kerala, which together formed the Tamiḷakam of this period. The earliest Jain inscriptions in Brāhmī script and Tamil language have been found in this southernmost region and dated to a period from 2nd century BC to 3rd century AD followed by Vaṭṭeḷuttu inscriptions from the 5th century AD. Tamiḷakam therefore contains crucial evidence of the spread and influence of Jainism among a sizeable population and patronage from ruling families, traders and craftsmen.

Indirectly the Tamiḷ Brāhmī inscriptions confirm the tradition of the movement of the Jains to the south, the literary evidence of this tradition coming up only from about the 10th century in the Bṛhat Kathākośa of Harisena (AD 931) and the later Rājāvali Kathe and other works². Hence

the rediscovery, correct reading, reinterpretation and dating of the Tamil Brāhmī inscriptions by I. Mahadevan (See Appendix- Chart) assume greater importance for the history of the Jains than for the Buddhists whose presence in the Deccan and Andhra regions is more clearly established by Aśokan edicts and by monumental Buddhist art and architecture in the post-Mauryan period coinciding with a network of trade routes and commercial centres.

The present paper aims at revisiting the early Jain caverns with Tamil Brahmi inscriptions and situating them in their historical context and the trajectory of change in the religious tradition of Jainism in the Tamil region from the early historical (2nd century BC to 3rd century AD) to the early medieval period (6th century to the 13th century AD). The early historical Sangam texts, which are manifestly non- religious in character, refer to many forms of belief and practices relating to folk/tribal traditions and also to what has been generally called the mainstream tradition of the Vedic and Puranic Brahmanism, the counter tradition of Śrāmaṇism (Buddhist and Jain) along with the popular forms.

Any reading into these texts of the dominance of any one of these traditions is, however, not warranted. At best it can be said that there was a co-existence of different beliefs and no formal or organized religious system had evolved in this period. If, on the one hand, some members of the three major ruling families- the Cera, Cola and Pandya- claim to have performed Vedic sacrifices and built halls for sacrifices, others are seen to be donors of several caverns for the residence of Jain and Buddhist monks, while the folk deities reigned supreme in the eco-zones with which they have been associated in the Poruḷ Atikāram of the Tolkāppiyam³.

Simultaneously, the identities of some of the tiṇai deities with the Purāṇic and Vedic deities are also established, although the process of the merging of identities is not easy to trace. It is, therefore, a clear indication of a society in transformation from a purely tribal organization and folk traditions to a more formal, hierarchically structured society dominated by a universal and systemic religious tradition with the spread/ diffusion of the northern Sanskrit and cultural forms (Āryan- Brāhmaṇical and Śrāmaṇical).

It was more in the nature of a symbiotic existence of heterogenous elements in Tamil culture and society at this point of time, which was later transformed significantly from about the 6th century AD in a changing historical context. with the establishment of the first territorial monarchies of the Pallavas and Pāṇḍyas who adopted the Purāṇic

Brāhmaṇical world view and institutions like the Brahmadeya and the temple for agrarian expansion and integration and for legitimizing their sovereignty. This represented the whole Brahmanical tradition, combining three major strands, the Vedic, Puraṇic and Āgamic, apart from the normative Dharma Śāstras.

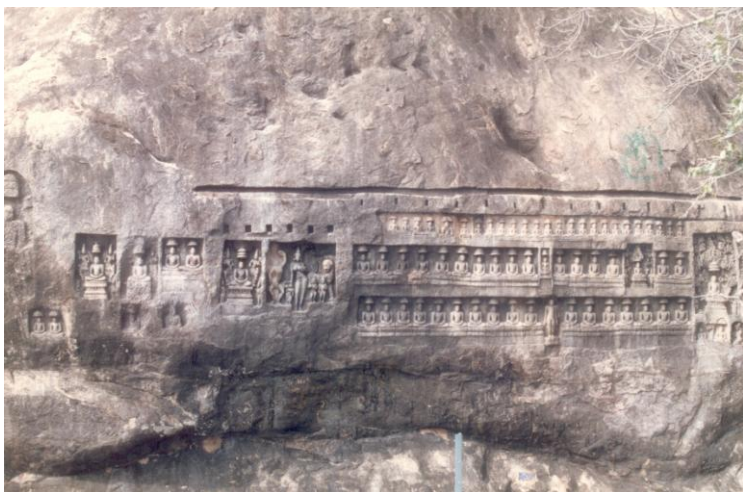

Fig. 1 : Rock-Cut Sculptures of Tirthankaras and Attendant Deities, Kalugumalai (Tirunelveli District), 9th Century AD.

The distribution pattern of the early Jain caverns with Tamil Brāhmi inscriptions show their occurrence in inaccessible areas on the hills of the Eastern Ghats, located near inland centres in regions traversed by traders or visitors or lay followers of the faith, the donors who made the caverns on hills habitable by getting stone beds for the monks and drip ledges carved for protection from rain. Curiously, although the vassa was the rainy season for the retreat of both Buddhist and Jain monks to such places, it would appear that in early Tamilakam the Jains outnumbered the Buddhists. In comparison architectural remains indicating the presence of Buddhists appear in the coastal areas and have additional evidence from potsherd inscriptions pointing to contacts with Srilanka.

The Jains were less enterprising in their activities as seen in the lack of missionary zeal which the Buddhists evinced for the spread of their religion in distant areas, even beyond the geographical borders of the sub-continent. The Jains were hence confined to a limited geographical horizon seeking patronage within the local socio- political organization.

Their survival was contingent upon their adoption of indigenous cultural resources and promoting the vernacular language and idiom, although their early interests were centered around the Prākṛit language (Ardha Māgadhi) and literature. It may be suggested that their main contribution to the local and/or regional cultures was in promoting the regional languages and their literary traditions, particularly Grammar and Lexicography, which may well have made them instrumental in introducing the Brāhmi script by adapting it to the peculiarities of the phonetics of the Tamil language and its alphabet. It is not surprising that their contribution to Tamil literature continued to be significant, starting from the 18 didactic works (including the Kuṛaḷ), epics, Nighaṇṭu and Kāvya. The Buddhist contribution to regional literature was relatively much less significant, both in volume and variety.

Fig. 2 : Rock-cut Sculptures of Tirthankaras and Bahubali (Gommata), Kilakkuyilkudi (Madurai District), 9th Century AD

The evidence of the Tamil Brāhmi inscriptions and natural caverns on hills with rock-cut beds is crucial in tracing the history of this religion from the strict isolation of the teachers of the faith from society, their asceticism and non-theism to a theistic and ritualistic religion adopting the Puranic structures and institutions, evolving a fairly large pantheon centering around the Tīrthankaras.

The Jain Purāṇas were composed on these deified prophets, to whom temples were erected with formal rituals performed by a priestly group following the Āgamic forms of worship. Such a change is clearly visible

in the changing nature of these centres with early Brāhmi inscriptions, from hill abodes of ascetics into places of worship by the laity through the addition of cave temples and rock sculptures in the early medieval period (8th-9th centuries AD), with structural elaborations more easily accessible to the laity, together with inscriptions recording grants of cattle and goats, land and gold for rituals and festivals, thereby bringing such centres into the newly emerging agrarian order of the early medieval land grant system.

Fig. 3 : Near Rock-Cut Sculptures of Pechchipallam at Kilakkuyilkudi. Inscription of 10th or 11th century AD, referring to a Jain Palli (Tiruvuragampalli). Structural Temple (Base).

There are at least three categories of Jain centres which represent the transformation of the early hill abodes into regular centres of worship and monastic organization.

1. Those which were continuously occupied as indicated by the Tamil Brāhmi inscriptions followed by early Vaṭṭeḷuttu inscriptions marking a change and later Vaṭṭeḷuttu inscriptions with Jain images on rocks and boulders, marking yet another change and making these early centres into Jain settlements with temples.
2. Those which were reoccupied after a gap of five centuries by Jain teachers who were not recluses isolated from society but who were instrumental in converting the abandoned hill abodes into temple-cum- monastic centres, introducing the worship of the Tīrthankaras and their Śāsana devatas, (the Yakṣas and Yakṣis), the latter drawn

mainly from folk traditions and provided with iconographic attributes similar to the Brahmanical- Puranic tradition.

3. Those which emerged as Jain centres near hilly areas where no early Brāhmi inscriptions existed but caverns and caves came into existence with Vaṭṭeluttu inscriptions and Jain Images (See Appendix for chart).

In the process of the revival of many centres, influences from Karnataka, especially Śravaṇa Belgōla are clearly attested by the major organizational changes in Jainism, which were first carried out in Karnataka (Śravaṇa Belgōla), from where most of the Jain teachers seem to have brought to the Tamil region the changing sectarian beliefs and traditions of the temple and monastic lineages.

While the Mūla Sangha of the Jains in Karnataka was divided into Gaṇas and Gacchas⁴, two of the major Gaṇas i.e., the Nandi and Sena Gaṇas seem to have established their lineages of teachers in the Tamil region also and hence most of the new names occurring in the early and later Vatteluttu inscriptions carry the Nandi and Sena suffix. Their role in reviving many of the early hill abodes and establishing new ones led to the creation of a chain of caves and rock sculptures introducing the worship of Tīrthankaras and their Yakṣas and Yakṣis.

While most of the Vaṭṭeluttu inscriptions are dated in the 8th-9th centuries AD, it is likely that some of them may well be of the 7th century AD, as indicated by the frequent references in the Tēvāram hymns and the hagiographical work Periya Purāṇam, especially the story of Sambandar and even in the hymns of the saint⁵ to the increasing presence of the Jains with Nandi and Sena suffixes in the hills around Madurai. Of these the name Ajjaṇandi dated in the 8th -9th centuries AD figures in almost all the hill abodes starting from Vaḷḷimalai (Āryanandi ?) in the North Arcot district to the southern tip of the peninsula i.e. in Chitalar or Bhagavati Malai in the Kanya Kumari district (See Chart). Ajjanandi was instrumental in the revival of Jainism and the transformation in the religious tradition and organization of the Jains in TamilNadu.

The change in the nature of the Jain religion and organization coincided with the emergence of a new socio-political order, i.e., a monarchical polity and Brahmanical social organization based on the Varṇa order, which adopted the Puranic tradition to introduce Brahmanical institutions such as the Brahmadeya and the Temple and the Land Grant system under the Pallavas of Kānci and the Pāṇḍyas of Madurai. This was a part of the

larger processes of change in the sub-continent, which ushered in a new agrarian order through land grants to Brahmanas and the Temple, along with grants to the Śramaṇical religion of Jainism, which sought the patronage of the new ruling families and their subordinate chiefs by adopting the Puranic and Agamic tradition in worship and ritual, focusing on the development of a large pantheon and temples for the Tirthankaras.

Fig. 4 : Rock-cut Sculpture of Parsvanatha, Chittamur (South Arcot District), 9th Century AD

In fact the survival of Jainism in many parts of peninsular India may be attributed to this Puranic process and TamilNadu offers interesting

evidence of the change from a strictly ascetic order to an organized Sangha or community of ascetic orders (monks and nuns) and lay followers, whose interdependence was established through the temple and monastery.

Fig. 5 : Rock-cut Sculpture of Mahavira in a group of sculptures, Chittamur, 9th Century AD

In the 8th-10th centuries rock-cut sculptures, it is remarkable that the image of Gommaṭa or Bāhubali figures in many centres, in addition to those of the Tīrthankaras and their Śāsana devatas⁶. The most frequently

represented in rock sculptures of the 8th-10th centuries AD are Adinatha, Neminatha, Parsvanatha and Mahavira among the Tirthankaras, while Candraprabha and Kunthunatha were also enshrined in some temples. The 24 Tirthankaras are sculpted in a row on hills like Tirunatharkunru and Kalugumalai, the latter with a unique group of the 24 of three kālas or ages i.e., Trikāla Caturvimśati Tīrthankaras (See Chart and Figures).

An attempt is made in this paper to show these changes through a chart providing the chronological phases in the development of the early Jain sites and new ones which emerged in the early medieval times marked by the Puranic process focusing on the temple as the integrating institution. (See Appendix)

All the sites are either on hills or at the convergence of hills and plains and represent the change in the religious tradition of the Jains, marked by a relative isolation in the early historical period to the evolution of Jain settlements with temples (caves and structures) around rock sculptures of Tirthankaras and their Yaksas and Yaksis. The patronage that they received was mainly from the subordinate chiefs under the early Colas and from the Gangas and Rāṣṭrakūṭas. The Bāṇas, Lāṭa chiefs, Milāḍu chiefs (Siddhavaḍavan in Tirumalai), Eḷiṇi chiefs (Atiyamān in Tirumalai), Irukkuvēḷs, Cedis, Gangaraiyar, Pallavaraiyar and Śambhuvarāya and Kāḍavarāyas and local chiefs (Vēḷān, Araiyyar and Kiḷān), royal functionaries/officials figure in most of these records. Royal patronage was marginal. For example, patronage from the Pallavas and Cōḷas came mainly through the women of the royal family, some of whom were married into the subordinate chiefly families like the Bāṇas and Irukkuvēḷs. Apart from lesser chiefs and minor ruling families like the Nuḷambas, Gangas under the Pallavas and Colas, the Deccan dynasty of the Rāṣṭrakūṭas, who made successful intrusions into the Tamil region in the 9th-10th centuries AD extended their patronage to the Jain religion. In most hill centres the monks and nuns (Guravar, Guratti or Gantiyar with the suffix Bhaṭāra-Piḍārar and Bhaṭāri- Piḍāri) were themselves instrumental in keeping Jainism alive by making endowments to the early medieval Jain temples.

Merchant groups and guild organizations like the Nānādeśi/Tiśai Āyirattu Aiññūruvar and the agricultural guild i.e., the Cittiramēḷi Periya nāṭṭar also patronized the Jain religion.

However, with the exception of the Pallava patronage to the Jain temples at Tirupparuttikkunram in the 7th century, probably due to the Ganga connections, the mother of the Pallava king Simhavarman (6th century

AD) being a Ganga princess and Pandya royal patronage to Jainism under Śrīmāra Śrīvallabha of the 9th century (Śittanāvāśal - See Chart), and the patronage of the Cola princess Kundavai (Tirumalai in North Arcot and Dadapuram (Rajarajapuram) in South Arcot), royal patronage to Jainism was marginal and may be attributed to the rise of Puranic Brahmanical religions of Śaivism and Vaiṣṇavism which became the dominant tradition and ideology, with direct royal patronage after the religious conflict of the 7th-9th centuries between the Brahmanical tradition and the Śramanical tradition and rivalry for patronage.

Fig. 6 : Rock-cut Sculpture of Ambika (Yaksi of Neminatha), Chittamur, 9th century AD

By the 9th century the Jains were elbowed out of the major royal centres and became confined to their hill abodes. Yet by adopting the Puranic

tradition i.e., the revivalist activities of the Jain teachers from Sravana Belgola, especially Ajjanandi, these hill abodes were converted into regular Jain centres with temples and ritual forms of worship similar to the Brahmanical temples. The non-theistic Jainism became a highly theistic religion and developed a huge pantheon around the Tirthankaras to whom temples were dedicated. The monastic organization of the Jains which conspicuously evolved in Sravana Belgola with the establishment of the Mula sangha with four major Ganas and several Gacchas influenced the establishment and development of the Drāviḍa Sangha of the Tamil region from the 5th century and later from about the 9th century the establishment of Kuṇḍi Tirukkāṭṭāmpaḷḷi⁷ as the southern (ten vaṭṭai) monastic center of the Jains in the hill centres in and around Samanarmalai (around Madurai) with a lineage of teachers, who visited all the hill abodes on the Eastern Ghats and other Jain centres, thus establishing a network of pilgrimage for the Jains of the Tamil region from Vallimalai in North Arcot district to Chitalar in the Kanya Kumari district at the southern tip of the peninsula.

The Dravida Sangha was established by Vajra nandi in Madurai in the 5th century AD⁸. (A Vajranandi is known from a 5th-6th century Vatteluttu inscription of Paraiyan Pattu in the South Arcot district - See Chart). It is claimed that it was a branch or sub-division of the Nandi Sangha, named after one of the four major Ganas of the Mula Sangha⁹. The Vira Sangha (Tirunarungondai) known from the 12th century AD. was another of such organizations established in the Tamil region. Even the Jain teachers of the Yāpanīya Sangha, which was mainly visible in the Deccan under the Rastrakutas, were present in northern Tamil region, although they seem to have been less important than the other Sanghas, thus pointing to the constant interaction with the Karnataka region and the direction of influence in the changing context of Jain religious tradition.

It would seem that the Jains of the Tamil country continued to look upon Sravana Belgola as the principal seat of their religion. Monks and lay worshippers visited this center as seen in some of the epitaphs of the medieval times. Some of the celebrated teachers mentioned in the lineages of religious leaders preserved in the manuscripts of the Tirupparuttikkunram and Chittamur mathas and credited with the diffusion of Jainism in the Tamil region such as Sāmantabhadra, Pūjyapāda, Akaḷanka and Hēlācārya came from Karnataka.

It may be pointed out that in the processes of the early medieval developments (6th - 13th centuries AD), society and economy came to be organized around the mainstream Brahmanical tradition, the land grant

system and the agrarian expansion and integration of the Pallava- Pandya and Cola periods, the major institutions being the Brahmadeya and the temple, the Bhakti ideology contributing to the emergence of Puranic Brahmanism (later called Hinduism) as the mainstream tradition. The Jain centres and other palliccandam lands came to be integrated into this larger agrarian order due to the adoption of Puranic structures in their religious tradition with the temple as the institutional focus and ritual forms of worship, with religious leaders controlling the temple and its landed and other property in major centres like Tirupparuttikkunram, Chittamur and Tirunarungondai. Lineages of teachers, some of whom came from Sravana Belgola, established the southern monastic establishment in the region of Samanarmalai near Madurai with its centre at Kurandi (Aruppukkottai taluk, Ramanathapuram dist) and created a pilgrimage network through their itineraries visiting all the important Jain centres.

Fig. 7 : Neminatha (?) Colossal Image (Rock-Sculpture) with structural addition. Tirumalai (North Arcot District), 9th Century AD

The monasteries in the above temple centres drew their teachers and inspiration from Karnataka, especially Sravana Belgola. According to literary tradition a monastery at Tiruppādidrippuliyūr (Pāṭalīpura) near Tiruvadigai (Cuddalore, South Arcot dist.) is known to have existed from the 5th century AD, where the Jain text *Loka Vibhāga* was copied by Muni Sarvanandin in the 22nd regnal year of Pallava Simhavarman in Ś. 380= AD 458¹⁰. This site was later converted in the 7th century AD into a Śaiva center with a Pallava temple called Guṇadhara Ēśvaram attributed to Mahendravarman I, who was initially a Jain and later adopted Saivism, destroyed the Jain monastery at Patalipura and built the Siva temple. Such acts of destruction and even persecution of the Jains are referred to in the hagiographical works of the Saivas like the 12th century AD *Periya Purāṇam*.

In the post- Cola period, i.e., under Vijayanagara, a conscious attempt was made by the rulers with imperial visions and aspirations to encourage the growth of all sectarian religious organizations, including the Jain institutions, either through direct royal intervention in settling religious disputes, as in the case of a dispute between the Jains and Vaisnavas under Bukka Raya I in AD 1368¹¹ or through the patronage of the subordinate Nāyaka chiefs leading to the increase in Jain centres in south India in general and TamilNadu in particular.

Vijayanagara witnessed a major change in the socio- political organization of South India and Jainism received considerable attention and patronage as seen in all the major Jain centres like Tirupparuttikkunram (Jina Kanci), Chittamur and Tirunarungondai. In the Vijayanagara period (14th-17th centuries AD) renovation and additions were carried out to temples of all religious affiliations and the major Jain centres like those of Jina Kanci and others in northern TamilNadu benefited both from architectural expansion and sculptural and mural representations of the Jain Puranic stories, apart from new Jain centres situated not at the convergence of hilly region and the plains, but in riverine plains also.

Under Vijayanagara royal and chiefly patronage, Jain centres emerged also in Kongu nadu, the influence of the Jains increasing in the western coastal regions and Sravana Belgola continuing to be the hub of all organizational and religious activities of the Jains.

Fig. 8 : Bahubali (Gommato) - Rock Cut image with female attendants and a Vidyadhara on Top. Tirumalai (North Arcot District), 9th Century AD

Appendix - Centres of the Early Historical and Early Medieval Periods

Section I-A : Jain centres with Tamil Brahmi inscriptions which remained isolated or abandoned or visited by pilgrims in the early medieval period or converted into Brahmanical centres.

Tondai Nāḍu

Jambai
(South Arcot
dist.)

Early Tamil Brahmi Inscription - 1st Century AD. Reference to the Atiyaman chieftain. See A.Ekambaranathan and C.K. Sivaprakasam, *Jaina Inscriptions in TamilNadu (A Topographical List)*, Published by Research Foundation in Jainology, Madras, 1987, Inscription No: 431 (hereafter AE with the number of the inscription) and I.Mahadevan, *Early Tamil Epigraphy. From The Earliest Times to the Sixth Century AD*, Part Three, Inscription No: 59. (hereafter IM with the number of the inscription).

Māmaṇḍūr
(North Arcot
dist.)

Late Tamil Brahmi Inscription- Kaṇimān of Tēnūr. IM 73. Saiva Cave Temple in the Pallava period. (Mahendravarman I 590-610 AD.)

Pāṇḍi Nāḍu

Mēṭṭuppaṭṭi
(Anna dist.)

Early Tamil Brahmi Inscriptions . 2nd-1st Centuries BC. IM 24-33

Mānkuḷam
(Madurai dist.)

Early Tamil Brahmi Inscriptions- 2nd-1st Centuries BC.(Pandya) IM 1-6.

Tiruvātavūr
(Madurai dist.)

Early Tamil Brahmi Inscriptions - 2nd-1st Centuries BC. AE 259-260 / IM 8 and 9.

Varichchiyūr
(Madurai dist.)

Early Tamil Brahmi Inscriptions- 2nd century BC to 2nd Century AD. IM 15-17.

Vikkira
mangalam
(Madurai dist.)

Early Tamil Brahmi Inscriptions. AE 273-277 / IM 18- 23.

Marukāltalai
(Tirunelveli dist.)

Early Tamil Brahmi inscription- Pūviluḍaiyār malai- 2nd- 1st centuries BC. (AE 528 ; IM 14)

Kunnakkuḍi
(Pasumpon
Muthuramalinga
Devar dt.)

Late Tamil Brahmi Inscriptions- 3rd- 4th centuries AD. AE 363 / IM 74-75.

Cēra Nāḍu

Pugaḷūr
(Karur) Late Tamil Brahmi Inscriptions (Cēra)- 3rd-4th Centuries AD. AE 509-518 and IM 61-72)

Arachchalūr
(Periyar dist.) Late Tamil Brahmi Inscriptions- 3rd-4th centuries AD. (AE 364-366 and IM 85-87)

Coḷa Nāḍu

Thiruchirappalli
(Thiruchirapalli dist.) Late Tamil Brahmi Inscription- 3rd-4th Centuries. AD AE 520 and 521. IM 78.
Early Vatteluttu Inscriptions.
IM 108-110. Saiva Cave temples of the Pallava period.
(Mahendravarman I 590 - 610 AD.).

Section I-B : Sites continuously occupied by Jains from early historical to early medieval times

Sittanṇavāsai
(Pudukkottai dist.) Natural cavern (Ēḷaḍippāṭṭam)- Early Tamil Brahmi Inscriptions- 2nd-1st centuries BC. AE 390 IM 101-107. Cave Temple- lower level of the hill- Vatteluttu inscriptions of 7th-9th centuries AD. AE 391-402. Pandya- Avanipaśekhara Śrīmāra Śrīvallabha. Jain Teacher Iḷangautaman- renovation- Paintings and Structural addition. (AE 396.) Group of Tirhtankara images - Adinatha, Neminatha, Parsvanatha, and Mahavira.

Section I-C: Jain sites occupied from 5th-6th centuries -Early Vatteluttu Inscriptions and Later Vatteluttu inscriptions, (8th-9th centuries AD) along with Jain images.

Paraīyan paṭṭu
(South Arcot dist.) Early Vatteluttu inscriptions of the 5th-6th centuries AD.
Niśidhi of Vaccaṇandi- AE 445 IM 115
Nisidhis appear only from the 5th-6th centuries onwards, suggesting influences from Sravana Belgola. They are memorial stones for those who performed the Sallekhana (Vadakkiruttal in Tamil) or rite of slow starvation unto death.

Tirunātharkunru (South Arcot dist.)	Early Vatteluttu inscription-5th-6th centuries AD.- Niśidhi of Candrananadi AE 450 IM 116 Later Vatteluttu inscription- 10th century AD? Niśidhi of Ilaya Piḍārar AE 451 IM Images of 24 Tirthankaras.
---	--

Section II : Hill sites with Tamil Brahmi inscriptions and 8th-9th century Vatteluttu inscriptions and Jain Images of the 8th-9th centuries AD.

Pāṇḍi Nāḍu

Aḷagarmalai (Madurai dist.)	Early Tamil Brahmi inscriptions- 2nd-1st centuries BC. IM 36-48 AE 200-206. Ajjanandi - 8th-9th century Vatteluttu inscription.
Ariṭṭāpaṭṭi (Madurai Dist.)	Tamil Brahmi inscriptions- 2nd-1st centuries BC. AE 216 And IM 7. Cavern on hill - Kancamalai.(K.V. Raman and Y. Subbarayalu, A New Tamil Brahmi Inscription in Arittapatti, Journal of Indian History, vol. LIX, Nos: 145-147, pp. 229-232. Vatteluttu inscriptions of the 9th century AD- AE 217.Reference to Ajjanandi. Image of a Tirthankara-Adinatha
Karunḡālakkuḍi (Madurai dist.)	Tamil Brahmi inscription- 2nd-1st centuries BC. AE 218 and IM 34. Vatteluttu inscription and Rock image- 9th century-Ajjanandi- AE 219-220.
Kīḷavaḷavu (Madurai dist.)	Tamil Brahmi inscription- 2nd-1st centuries BC - IM 10 and AE 228. Vatteluttu inscriptions- 9th century AD- Images of Adinatha, Neminatha, Parsvanatha and Mahavira.
Kongar Puliyanguḷam (Madurai dist.)	Tamil Brahmi inscriptions- 2nd- 1st centuries BC- IM 11-13 AE 223-235. Vatteluttu inscription below a Jain figure on rock- Image caused to be made by Ajjanandi- AE 236.
Muttuppaṭṭi (Madurai dist.)	Tamil Brahmi inscriptions- 1st-2nd centuries AD.- IM 56-58.AE 244-246. (Nagamalai)Vatteluttu inscriptions- AE 247-248. Jain teachers of Kurandi - disciples of Kuṇḍi Aṣṭaupavāsi. Image of Mahavira.

Tirupparan kuṇṇam (Madurai dist.)	Cavern - Tamil Brahmi inscriptions of 2nd- 1st centuries BC. -IM 53-55. AE 255-258. 9th century- Images of Parsva, Gommata and Yakṣi Padmāvati.
Ānaimalai (Madurai dist.)	Late Tamil Brahmi inscription- IM 60 9th century inscriptions- AE 208-215. Images of Parsva, Neminatha and Mahavira, with Yakṣa Dharaṇendra and Yakṣi Padmavati.

Section III : Jain centres which emerged in the 8th-9th centuries AD. Hills occupied from 8th-9th centuries AD. Late Pallava and Early Cola patronage.

Mēlkūḍalūr (South Arcot dist.)	Rock-cut beds on hill. Nrupatunga and Parāntaka- I inscriptions (AD 911 and 935 AD). Gifts of sheep/goats. AE 437- 439.
Tirunaṅgunḍai Near Ulundurpettai (South Arcot dist.)	Cavern and stone beds- 9th century. Two Jain Paḷḷi- rock-cut image of Parsva (Appāḍainātha shrine), Candranātha shrine. Land and other gifts from the 9th century. Patronage of early Cola to Late Cola, Pandya rulers and their feudatories. Late Cola- Establishment of Vira Sangha. Vijayanagara patronage. AE 456- 489. Loose sculptures of Adinatha, Neminatha, Parsvanatha and Ambikā Yakṣi (10th century).
Agalūr (South Arcot dist.)	Rock temple. Vaḍakkukkoṭṭam. Pallava Nandivarman II- 781 AD. Endowments- Sluice construction. 8th century Inscriptions. AE 407, 408.
Cōḷavāṇḍipuram (South Arcot dist.)	Boulder- Gommata panel.- 10th century. Adinatha and Mahavira images. Tēvāram made by Vēli Kongaraiyar Puttaḍigaḷ. AE 409. Stone beds on hillock- Boulder with Tirthankara and Yakṣi images - AE 410. Guṇavīra Bhaṭāra of Kurandi. Siddhavaḍavan, a Cedi chief. Land grants to these images.

Tondai Nāḍu and Naduvil Nāḍu

Tirakkōl (North Arcot dist.)	Isolated huge boulder- Parsva, Mahavira and Candraprabha images. 9th century inscriptions- AE 321-328.
------------------------------------	--

Pañcapāṇḍava malai (North Arcot dist.)	Also called Tiruppānmalai - Cave- Adinatha- Pallava- Nandivarman II (781 AD). Ponniyakki- Siddhāyika Yaksi and Mahavira. AE 309. 10th century Cola inscription - Rājārāja I (993 AD). AE 310.
Tirumalai (North Arcot dist.)	Early Cola and Rastrakuta inscriptions. 9th to 10th centuries. AE 327-329. Cola ins. 11th-13th centuries- AE 331-341. Pandya and Vijayanagara ins. Rock sculptures- Adinatha, Parsva, Mahavira and Bāhubali - 9th century. Neminatha ? - huge rock sculpture - (16.6 ft. in Kundavai Jinālaya- Kundavai, a Cola princess).
Vaḷḷimalai (North Arcot dist.)	Rock images - Adinatha, Parsva and Mahavira - Shallow cave. Ganga Rājamalla II- Kannada and Grantha ins AE 350, 353 and 354. Ajjananadi. 12th century - Bana ins. AE 352. Devasena pupil of Bhavaṇḍi (Grammarians, the author of Nāḷḍiyār ?)
Vaḷutalankuṇṇam (Tiruvannamalai, North Arcot dist.)	Rock beds on hill (caves) - 9th century image of Adinatha. AE 355.
Veḍāl (North Arcot dist.)	Pallava cave- Āṇḍār Maḍam. Nandivarman II- 745 AD- Viḍār paḷḷi . AE 356. Early Cola- Āditya I (885)- Nunnery (900 resident nuns) along with the monastery. AE 357.
Vēlappādi (North Arcot dist.)	Rastrakuta and Nulamba inscriptions- 10th century- Nulamban Sri Pallava Murāri. AD 966. Bāvāji hill. Pannaheśvara- AE 359. AE 360- Later 12th century Telugu inscription.
Karantai (North Arcot dist.)	Kunthu Tirthankara temple. Inscriptions of Pallava Nandivarman, Cola, Telugu Cola, Kadavaraya and Vijayanagara ins. Also 18th century ins. AE 279- 295. Tirukkattāmpaḷḷi Ālvār (Kulottunga I- 1115 AD), Vīrājendra Perumpaḷḷi. The Nagarattār of Arumolidevapuram as donors.

Karuppankunru (Chingleput dist.)	8th-9th centuries- Rock images of Adinatha, Mahavira. Parsva with Dharanendra and Padmavati. The niche of Parsvanatha consecrated by the Caturvimsati, probably a Jain committee named after the 24 Tirthankaras. AE 28.
Chittāmūr (South Arcot dist.)	Boulder with Jain images- Malainātha temple- Group of five- Bahubali, Parsva, Adinatha, and Mahavira. Yaksi Ambika- Cola Aditya I (871-907) - Gifts to Kattampalli- (888 AD) i.e., Parsvanatha temple. AE 411-412. Also Cola inscriptions of Vikrama Cola (1136), Kulottunga II (1148), Rājādhirāja II (1173)- Sambhuvaraya chief. AE 413-415. Vijayanagara inscriptions- AE 416-426.
Toṇḍūr (South Arcot dist.)	Rock-cut beds - Late Tamil Brahmi inscriptions IM76. Boulder-Parsva Image. Valuvāmolip̄perumpallī - Maintenance of tanks. Parakesarivarman- 10th century. AE 493- 494.

Pandya region

Ammāchatram (Pudukkottai dist.)	Cavern with beds (Kuḍagumalai). 10th century Cola and 13th century Pandya inscriptions- AE 378-381. Āluruṭṭimalai- (Tiruppallimalai) 9th century- Images of Adinatha and Mahavira on Boulder.
Nārttāmalai (Pudukkottai dist.)	Bommailalai near Narttamalai- AE 382- S. 675 - 753. Pandya- Ten Tiruppallimalai.
Tirumayam (Pudukkottai dist.)	Malayakkoyil- Rock inscription and rock-cut temple- AE 384-385. Lands of a Jain temple in Narttamalai- Reference to Arhadeva of Tirumānamalai.
Ceṭṭippaṭṭi (Pudukkottai dist.)	Samaṇarkuṇḍu. Ruined Jain temple. 10th century inscription.
Tēṇimalai (Pudukkottai dist.)	Rock opposite to Āṇḍār Maṭha. 8th century inscription- AE 403. Irukkuvel chief. Malayadhvaja, a Jain ascetic. Palliccandam land. - Boulder with Tirthankara image. Parsvanatha ? Ins. below in Tamil and Grantha. AE 404.

Aiyampālaiyam (Anna dist.)	Aivarmalai -Natural cavern,Vatteluttu inscriptions of 7th-10th centuries AD. (Pandya) AE 1-14. Image of Tirthankara Parsvanatha.
Vīraśikhāmaṇi (Chidambaranar dist.)	Cave- Vatteluttu inscription- AE 157. Neminatha (Sikhamaninatha) and Ambika Yaksi (9th century). 14th century inscription- AE 158.
Kīlakkuyilkuḍi (Madurai dist.)	Cettippoḍavu cavern.- Vatteluttu ins.- 9th century. AE 222- 226. Pedestal of Jain images. Neminatha and Mahavira. Ambika yaksi and another yaksi. 9th-10th centuries. Samanarmalai Kurandi Tirukkattampalli. A dilapidated temple on the hill. 12th century Kannada ins.- Balacandradeva of the Mula Sangha of Sravana Belgola and others.
Kuppālnattam (Madurai dist.)	Jain images on hill. Rock near the hill with Vatteluttu ins.- 9th century. AE 237. Images of Neminatha and Parsva.
Pēccipaḷḷam (Madurai dist.)	Vatteluttu ins.- 9th century. AE 249-254. Images of Parsva and Mahavira.
Uttamapālaiyam (Madurai dist.)	Vatteluttu inscription AE 261-269. Images of Adinatha, Neminatha, Parsva with Dharanendra and Mahavira.
Kaḷugumalai (Tirunelveli dist.)	Panorama of remarkable sculptures at several places on the hill. Adinatha, Neminatha, Parsva, and Mahavira, along with Yaksa Dharanendra and Yaksis Ambika and Padmavati (five hooded) Sarvāhna Yaksa and Gommata- Vatteluttu ins. of 8th-9th centuries.AE 55- 155. Loose sculptures of the 10th-13th centuries.
Ēruvāḍi (Tirunelveli dist.)	Boulder- Irattairottai rock.- Images of Adinatha and Mahavira. Vatteluttu ins.- Work of Ajjanandi. Pandya ins., Palliccandam- AD 799- Māraṇjaḍaiyan.Tiruvālattu Bhaṭṭāraka- of Tiruviruttalai AE 524.Land Grants- Ajjanandi. - AE 525-526.
Mēlpāraippaṭṭi (Tirunelveli dist.)	9th century- Adinatha and Mahavira images.

Chitarāl (Bhagavati malai) (Kanyakumari dist.)	Bhagavati temple- Padmavati image (9th century Vatteluttu ins.AE. 174-182. Images of Parsva with Yaksi and Mahavira.Ajjanandi.Also 14th century ins.
--	---

Notes

¹ S.B.Deo, The History of Jaina Monachism from Inscriptions and Literature, Bulletin of the Deccan College Research Institute, 16 (1-4), 1956, pp.86-88. See Narasimhachar, Epigraphia Carnatica, Vol. II, Introduction, p.36.

² Narasimhachar, op.cit., pp.37 ff.

³ Tolkappiyam, Porul Atikaram, 5:5.

⁴ Epigraphia Carnatica, Vol. II, Sravana Belgola Inscriptions.

⁵ K.Vellaivanan, Panniru Tirumurai Varalaru, Tirunavukkarasu Varalaru and Tirujnanasambandar Varalaru, Annamalai Nagar, 1970; Tevaram of Sambandar, Patikam 858.

⁶ A.Ekambaranathan, Jaina iconography in TamilNadu, Shri Bharatvarshiya Digamber Jain (Teerth Sanrakshini) mahasabha, Lucknow. Printed by padmavati print House, Chennai, 2002, Chapters III,IV,V and VI.

⁷ R.Champakalakshmi, ‘ Kurandi Titukkattampalli. An Ancient jaina Monastery in TamilNadu’, Journal of the Epigraphical Society of India, No: 2, 1975, pp.84-90.

⁸ Upadhye, Pravacanasara, Introduction, p. xxi. The Dravida Sangha is said to have been founded by one Vajranandi, a pupil of Pujiyapada (the Grammarian ?) in AD 470. Journal of the Bombay Branch of the Royal Asiatic Society, vol. XVII, p.72. It is claimed that it was a sub-division of the Nandi Sangha named after the Nandi Gana of the Mula Sangha of Sravana Belgola.

⁹ Epigraphia Carnatica, vol. IX, Nos: 34, 37 and 38. Also M.S. Ramaswamy Ayyangar and B. Seshagiri Rao, Studies in South Indian Jainism, Hoe and Co., madras, 1922, p.52.

¹⁰ The Loka Vibhaga (in Sanskrit) is said to have been copied in Saka 380= AD 458 by Muni Sarvanandin in Patalika i.e., Tiruppadirippuliyur, near Tiruvadigai, in the South Arcot district, where a monastic establishment existed in the 5th century AD. This date is also said to coincide with the 22nd regnal year of the Pallava king Simhavarman, whose queen was a Ganga princess.

¹¹ Bukka I's Sasana was intended to settle the dispute between the Jains and Vaisnavas . It states that the Jaina and Vaisnava were not different from each other and that Jain temples which were destroyed should be rebuilt, with the co-operation of both the communities. Epigraphia Carnatica, Vol. II, No: 334, pp. 146-147. The Sasana was inscribed in several places.

Tūtu–poems in Tamil poetry

Dubyanskiy, Alexander

When speaking of the so-called messenger-poems in Indian literature one cannot avoid mentioning Meghadūta by Kalidasa, the most celebrated poem of the genre designated by Indian tradition as dūta—or sandeśakāvya. It is known that Kalidasa's poem generated imitations, the earliest among them, perhaps, Candradūta by Jambukavi (between 8 and 10 cent.). The next one is Dhoyi's Pavanadūta. There are also others – in Sanskrit and manipravalam (a special poetic language, a mixture of Sanskrit and one of Southern languages - Tamil, Malayalam or Telugu), for which Meghadūta was to a certain extent a model¹. A natural question arises: if there was a model for Kalidasa's poem, what sources he could rely on. One can point out the story of Nala from Mahabharata where Nala sends a message to Damayanti with a goose which later brings Damayanti's answer to him. Indian tradition, in the opinion of a medieval commentator Mallinatha, names as Kalidasa's source Ramayana, or more exactly the episode of Hanuman's embassy to Lanka [Kale 1979, 12]. No doubt both stories could be a source of inspiration for Kalidasa, but this does not explain, however, the origin of the given poetical form. Anyway, Kalidasa's poem seems to be the earliest known representative of the genre and opens a long list of poems created in India throughout many centuries and in many languages - not only in Sanskrit and Prakrit but in Tamil, Malayalam, Telugu, Kannara, Bengali and others. We also find sandeśa poems in Sri Lanka written in Sinhala language.

The poems considerably differ from each other in their contents. There are, first of all, love poems, the best example is again Kalidasa's creation (a yaksha separated from his wife sends a message with a cloud); let us mention also Kōkilasandeśam by Uddandakavi (15 cent.) the hero sends a cuckoo from Kanci to Kerala to his beloved.

Many poems are clearly religious. There is one more Meghadūta, a poem by a Jaina author Merutunga from Añcalagaccha (15 cent.) - a message to the tirthankara Neminatha from his wife with a plea to him to return to the mundane life; in a Tamil poem kacci anantaruttirēcar by Kacciappamunivar (18 cent.) a bhakta sends a bee to Shiva in Kancipuram; another Tamil poem Aḷakar kiḷḷaividūtūtu by Palapattai Cokkanata Kavirayar (18 cent.) describes a message to Vishnu through a

parrot; in a Sanskrit poem Patāṅkadūta by Krishna Sarvabhauma (a. 1645) gopis send the imprint of Krishna's foot to Mathura.

There are panegyric poems. In a Tamil poem Paṇaviḍutūtu by Cokkanata Kavirayar (18 cent.) the heroine's maid sends money with a message to a local ruler; a Malabar Brahman sends a message to the king Ramavarma, praising his qualities and asking for his patronage in a Sanskrit poem Catakacandeśa (18 cent.).

We can also single out poems with philosophical contents. In an anonymous poem Hamsasandeśa a shaiva adept sends his soul in the form of a goose to the God; a famous medieval Tamil author Umapati Sivacharya (14 cent.) sends his heart to Shiva (Neñcuviṭutūtu).

In modern times some poets composed sandeśa poems even with political purposes. For example, in a Sanskrit poem Pikasandeśa by a certain Dadhichi Brahmadevasharma a cuckoo sends a bee to a poet to tell him about a disastrous state of India; a patriot sends his heart to Mahatma Gandhi in a Tamil poem Kantiyaṭikaḷ neñcuviṭutūtu by N.M. Venkatacamī Nattar.

The groupings of poems given here is, of course, quite arbitrary, because in many cases we have to deal with a mixture of contents. Thus, the famous Pavanadūta by Dhoyi (12 cent.) in which a gandharva girl sends a message with the wind to the king Lakshmanasena, combines the theme of love with panegyric motives; an anonymous Tamil poem Sri patmakiri natar teṇṇalviḍutūtu (a girl sees Shiva during a procession, falls in love with him and sends him a message with a Southern wind) can be described as both love and religious; the philosophical poem by Umapati Civacharya mentioned above, is saturated with religious fervor.

So, the contents of the poems are diverse. The same can be said about objects chosen by poets as messengers. Tamil poems are especially interesting in this connection. They use, apart from traditional messengers like clouds, winds, birds and animals etc., quite unexpected objects: a tobacco-leaf, a piece of cloth, shoes, money and even Tamil language itself. But a general scheme in messenger poems is one and the same: a person (male or female) sends a message to another person with a certain purpose and uses the help of a messenger. Sometimes the messenger is a human being (for instance, in Viprasandeśa by Lakshmana Suri Rukmini sends a Brahman to Krishna; in Kuḷappa nāyakkaṇ viṇaliviṭutūtu by Cupradipa Kavirayar, 18 cent., a viṇali, a traditional Tamil songstress, is

chosen), but objects of nature seem to be more specific for the genre and represent its most characteristic feature.

Judging by a vast number of messenger poems in Indian poetry (of different kind, in different regions and languages) we can hardly expect that they were designed on a single literary model. Perhaps, it is more fruitful to think that there was a general tradition (or, rather, traditions) in which the genre was born and developed. This tradition itself had utilized a possibility to enter a dialogue with animals and plants which was characteristic and natural for archaic folklore, saturated with animistic notions. In poetry, even in its epic stage, an explanation, or, rather, justification of such cases was considered necessary. Kalidasa devotes a whole strophe (5) to explain the reason of the yaksha's addressing the cloud, stating that it was the shattered state of his mind: "those who are affected by love are incapable to distinguish between sentient or insentient objects". The epic hero Rama, who after having been separated from Sita inquired animals and plants after her disappearance, is called a person who had lost his sense.

There is no doubt that the problem of the genre's origin can be found after a profound research in the tradition (in its regional variants first of all), which, however, has not yet been properly undertaken. This paper is an attempt to generally observe the genre and its development in one regional literature, in Tamil language.

A motif of a messenger in Tamil love poetry, *akam*, (as well as elsewhere in Indian poetry) is connected with the situation of separation. A hero or a heroine wants to receive information about his or her counterpart or to inform him about his (or her) state of mind, body and soul. The canonical set of personages in love situations includes those, to whom the heroes address for help, advice and support. In Tamil tradition they are called *vayil* and listed in the poetical treatise *Tolkāppiyam*: "Vayils who are famous for being connected [with the heroes] are: the friend of the heroine (*tolī*), mother, a Brahman, the friend of the hero, *paṇaṇ*, a songstress, a youth, a guest, a dancer, *viṛali*, the wise man, an onlooker" (Tol. 191)². Some of these persons who play an important role of mediators between the lovers, belong to the corresponding parties and are sometimes virtually identified with the heroes (this is the case of the heroine and her friend). But, as it seen from the *sutra*, the connection between the lovers is also established by strangers. Among them those who are regularly play the role of messengers are representatives of ancient Tamil wandering poets and actors, musicians and singers (*pāṇaṇ*, *viṛali*, *kūṭṭaṇ*, *pāṭṭi*). For instance, the poem KT 75 represents a

monologue of the heroine addressed to such a musician, a paṇaṇ, in which she is expressing an anxiety about her far-away husband:

*Have you seen [him] yourself, or have you heard those who have seen?
I want to clarify one thing, won't you tell me?
And let you get the town of Patali on the Conai-river,
[The town] rich in gold and silver-tusked elephants.
[Do tell] from whom you've heard about the arrival
Of my beloved.*

In another poem the heroine is literally imploring a paṇaṇ to console her: “Oh paṇaṇ, if he does not come now what shall I do? Say just a word” (AN 314, 13-14). The hero on his part also uses a service of a paṇaṇ. “Tell us, oh paṇaṇ, what our beloved, weak with suffering, said” (Ain 478, 3-4); “Great is her grief,—thus a paṇaṇ who came as a messenger told us” 4). (AN 244, 10-11).

In the last example the poet used the word tūtu for a messenger (panan vantanaṇ tūte), a borrowing from Sanskrit dūta. The term was freely used in early Tamil poetry in the meaning “a messenger”, or “a message” (tūtum ceṇṇaṇa—“messages have gone [to the beloved]”, AN 251, 1) and in the Medieval times came to designate a specific poetical genre, a messenger-poem.

The importance of a message for the heroine suffering in separation was explained by me in terms of a certain ritual, a feminine ritual of separation, a kind of a “rite de passage” [2, 88-103; 3, 126-128]. A deplorable physical state of the heroine during the separation (emaciated body losing its usual color, impurity, passive behavior) represents the second stage of the ritual and, symbolically, a danger to the feminine power of fertility, procreation and wealth. When the hero comes back the heroine recovers her beauty and returns to her previous state, which is understood as new and purified. “She with a refined decorations got a new beauty” (AN 384, 14); “She will have a new hair” (AN 314, 20); “She is eagerly preparing for a renewal” (NT 361, 9). And what is crucial in this connection—the process of renovation, purification of the heroine’s beauty starts at the moment of receiving a message. The poem NT 42 tells us that on learning about the return of the hero (this time the role of a messenger is played by a group of young warriors) the woman cleans up her dirty hair and decorates it with flowers. In AN 214, 9 the hero straightly states that the heroine’s hair “has become clean by the knowledge of our arrival”. It is obvious that messages and messengers play an important role, the role of a purifying mediator between the two

parties, a kind of a preliminary meeting, which a line from Meghadūta (II.40) quite aptly illustrates: “For women, to receive news about husbands from their friends is almost equal to a union”.

So far we have talked about a general meaning of a message and mentioned messengers, or mediators, represented by human beings. But, as was remarked earlier, the most specific and interesting feature of messenger-poems is that the main role in them is played by natural objects. In this connection we should consider one important convention that is observed throughout Indian poetry: the beginning of rains is usually understood as a proper time for the hero, absent from home, to return back. Tamil poetry confirms this rule abundantly: “This is the time of rains, the season of which he said: “We shall be back” (AN 194, 16...19); “He has not returned, though the jasmine mullai has covered itself with blossoms” (KT 221, 1) etc. Whether the hero comes in time or whether he is late, the motives of his timely return and the arrival of the monsoon are interwoven and interdependent. The link is so vivid that the rainy season and its attributes (plants, animals or other objects) are treated as heralds of the hero, or his messengers. “The mullai buds seem to be saying: “This is kār, the season of which he said: “We shall return” (KT 358, 4-7).

In the anthology Kārnāpatu (“Forty verses on the season of rains”), which is considered to be a little bit later than the bulk of the so called caṅkam poetry (1–3 c. AC), the messenger motif stands out very expressively:

*The rays of the cruel sun are softening,
The forest is producing many flower-buds,
Gaining beauty and the wealth of kār.
Oh you with ear-jewels! “He will come soon” —
Thus says his the messenger (tutu) —
The cloud beautiful with flashing lightnings.
(Kārnāpatu, 2).*

The parallelism between human and natural situations (as well as the purifying function of a message) was well realized by Tamil poets, what is seen, for example, in a poem 16 from the same anthology:

*A black cuckoo is grieving and beautiful peacocks are dancing,
The loud cloud is roaring—this is all in order
To take away, oh you with shoulders wide,
A gloomy pallor from your body, that resembles new ashoka stalks.*

So, it is clear that the appearance of the motif of messenger in poetry is not connected with any individual poetical initiative. It has its roots in a structure of a “ritual of separation” (from which it was borrowed by poetry as an element of the situation and reinterpreted in terms of a poetical canon) and in folk songs, also connected with separation (feminine lamentations). It was then borrowed by professional poetry and then turned into full-fledged and polished poetical device which in its turn developed into a specific poetical genre called *dūta* or *sandēśa-kāvya* in Sanskrit and *tūtu* in Tamil.

Speaking of the development of the motif of a natural messenger in Tamil poetry I should mention the fact that *Tolkāppiyam* does not speak about it at all. As we have seen, messengers, or, rather, mediators between lovers (*vāyil*), which Tol. enumerates are only persons. As for the term *tutu* it is mostly used in the sense of “embassy”, for instance, when reasons for separation are given: *ōtal pakaiyē tūtivai pīrivē* (27), “separation [occurs because of] reciting sacred texts, [fighting] enemies, embassy” (these are reasons for the hero to leave his home). Only in one case, when defining signs of behavior of the heroine which point in the direction of a full union, Tol. 267 mentions “the absence of anger [on receiving] a message” (*tūtu muṇivīṇmai*). The manner of a message is not specified.

To the classical poetry represented by two collections—*eṭṭuttokai* (“Eight anthologies”) and *Pattuppāṭṭu* (“Ten songs”) the motif of messenger is, however, well known and can be found in *akam* anthologies KT, NT, AN. There are poems in which the role of natural objects as messengers is implied but not expressed verbally. The hero addresses them but actually does not think of sending a message with them. In NT 248, for instance the heroine is addressing the cloud accusing it of “a false alarm” and scolding it for this:

*They told [us] that the time of coming was the season of kar,
When fresh, blossoming and gaining beauty
Branches of small-budded and honey-smelling mullai
Resemble a grayish-brown, all in spots and lines, elephant's muzzle.
Will I go dull [on seeing] you, like a flock of foolish peacocks,
Who are dancing taking for a truth your false voice of loud strikes,
Which you produce out of lack of love and dignity,
In order to see how a heart in great distress is trembling,
Live long, oh cloud!*

This poem represents lamentations of a woman separated from her beloved. Being in a state of anguish she is involving the cloud in her amorous emotions, certainly regarding it as the hero's messenger but in a

very general, “seasonal” way. Likewise, in NT 251 (kuṛiñci-t-tiṇai), the heroine is addressing the millet asking it to grow slower in order to let the lovers meet for a longer time. But one kuṛiñci poem (NT 102), also developing the motif of millet, puts it in a clear-cut message-form.

*Oh, green parrot with a red beak,
Who feeds on bent spikes of millet.
Leave aside your fear and take food [from me].
Having satisfied your need, satisfy mine —
I am imploring you with folded hands.
If you move to your kin to his country,
Where jack-fruits grow in abundance on mountain slopes,
Tell the chief of those mountains
That the modest girl of the forest kuravars from these mountains
Has already started to guard the ripening millet.*

The point of this poem is a poetical hint on a possibility for the hero to meet the girl (in fact, it is an invitation to him to come), which is sent through a parrot. In the poem 392 from the anthology Kuṛuntokai, on the contrary, the girl is addressing a bee asking it to warn the hero that she is under heavy guard of her parents and cannot leave the house. Other poems that use a poetical device of sending a message using objects of nature are constructed generally in the same way. The mission of a messenger is performed by a parrot (NT 102) or a flock of parrots (NT 376), a bee (NT 277, KT 392), a heron (NT 54), a crab (AN 170).

The poem AN 170 (neytal) is especially interesting. A girl from the sea-shore is asking a crab to tell the hero: “will she, who many times took away your distress, overcome her own?” This is more or less a usual idea, but here it is given as the text of a message and preceded by words of address: “Oh, crab, you, who belong to him (the hero) in whose bay bees are exhausted to fly and full of joy after drinking cool pollen and having mistaken for amrita fragrant petals of neytal flowers resembling eyes in big lagoon waters! Beach-groves won’t pronounce it, lagoons won’t say it, the punnai tree with blossoms smelling of honey won’t speak. There is no one but you. You must say it!”. The actual reason why the girl did not address groves, lagoons and trees which are connected with the hero not less than the crab, is not that they wouldn’t speak, but that they, obviously, wouldn’t move. It is not entirely clear why the crab has been chosen as a messenger, for, contrary to the statement, there are a lot of moving objects (birds, bees, winds etc.) that could undertake the mission. The thing is: here we witness an early example of a poetical convention that can be called “a choice of a messenger”, an integral part of later Tamil messenger-poems, in which the hero (the poet in reality) gives reasons or

justifications for choosing this or that object, describes and praises it, compares it to other candidates.

Another element inseparable from the genre is clearly formulated address to an object of nature with a request to pass a message (“tell”—*uraiyāy* NT 277, 12; *uraimati* NT 102, 7; “won’t you tell”—*eṇmō* NT 392,6; “you should tell”—*collal vēṇṭum* AN 170, 8 etc.). But what is conspicuously missing from these poems is a description of the route that the messenger should follow. Sometimes, though, its final point is briefly characterized or just named, like in the poem NT 102 (“his country”). More eloquent in this respect are some poems of the *puṇam* division. This poetry is mostly heroic in its character and generally does not describe situations of love. However, in the anthology *Puṇaṇṇūru* we come across a poem (67), which very much resembles the examples of love lyrics. A poet whose name was *Pisirantaiyar* (“Antai from the village of *Picir*”) is sending a goose to his patron, a Chola prince:

Oh goose! Oh goose!
When the moon is brightly blossoming after united its horns,
Resembling the shining face of a victorious chief of murderous battle,
We are in distress in this sad evening.
If you, having eaten airai fish in a beautiful ghat at Kumari,
Go to the mountains in the North
And in the middle of your way come down to Koli, the Chola’s capital,
And spend some time with your small she-goose in the high palace.
Then without a delay enter the king’s dwelling
And when our great king Killi asks [you],
If you say: “I stay at the feet of Antai from grate Picir”,
He will give you as a sign of his friendship
Beautiful decorations—for your mate to wear.

The poem is interesting because it contains not only signs of a situation of separation (though not in love)—addressing a messenger, the message itself, but a clear-cut designation of a route, which makes it look like a *sandeśa* in a miniature. On the other hand it resembles very much a Tamil poetical form called *ārruppaḍai*. This form reflects the ancient ways of wandering bards, when one poet on returning from a generous patron meets his colleague in need and sends him to the same patron, praising wealth and generosity of the latter. Here is an example—a short poem PN 105, designed as an address to a *virali*, a traditional Tamil songstress, musician and poet.

Oh, virali with shining forehead!
You will get beautiful decorations,

*If you go and sing [the glory] of Pari,
 Whose sweetness excels the streams of water
 That fall from high mountains passing ladders for collecting honey
 And sprinkle spacious fields ploughed for millet,—at any time
 Irrespective of rains, come they or not,
 Their drops mix with cool moisture of flowers
 Of beautiful lilies with many petals
 Newly blossoming in ponds
 Surrounded by bees.*

What attracts one's attention in connection with two poems given above, is practically one and the same lexical formula, used by poets: "if you go (say, sing etc.), you will get [some reward]". In PN 67: *peyarkuvaīyāyīṇ...eṇiṇē... nankalaṇ nalkuvaṇ niṇakkē* ("if you go....if you say... he will give you good decorations"), in PN 105: *ceyilai perukuvai...pāṭiṇai celiṇē* ("you'll get beautiful decorations... if you go and sing"). The presence of such a formula (which in fact constitutes the most important formal feature of the *āṇṇuppaḍai* genre) in these two poems testifies to their inner relationship, which consists, to my opinion, in the fact that both of them deal with a notion of a distance to be overcome, that is, with a way, a journey, a route. In short poems of the *āṇṇuppaḍai* genre (like the one demonstrated above) this element (let us call it geographic) may be absent or given only by some details, but it is still there, at least potentially, and can be developed in a full-fledged picture. This is exactly what happens in big poems from the collection *Pattuppāṭṭu*³. A description of the route along which a poet seeking for a patron is directed, occupies hundreds of lines and in fact constitutes the main contents of the poem. It is worth noting that such descriptions in Tamil poems are remarkably vivid, detailed and precise, sometimes reminding us of a topographical explications. For instance, in the poem *Malaipātukātām* a wandering bard gives the following recommendations to a group of musicians: "get up at the sunrise, take a good path in a wood and go, trying to avoid a big snake that lies there like a big log" (MPK 258–261); "go along a forest river with high banks, hold on to branches of trees and support each other in order not to fall down" (214–218); "do not come close to the slope of the mountain where heaps of stones lie" (367).

Precision and reliability in the description of a route is a characteristic feature of *sandeśa*-poems. Beginning from Kalidasa such descriptions are inseparable from them and play an important role in their artistic structure, at least in poems created in Sanskrit, Malayalam and manipravalam (the fact that such descriptions can be interwoven with mythological elements—cf. a description of Alaka in *Meghadūta*,—does not change the general picture). Suffice it to mention *Pavanadūta* by Dhoyi or a poem, written in

manipravalam by an unknown author of the XIV c. from Kerala—Unnulisandeśam, in which a path from Tiruvanandapuram to a place named Kadutturutti is minutely described⁴.

As to Tamil poetry, the genre of a message-poem in it developed in a special and even peculiar way. In spite of the fact that the tradition knew the lyrical situation of separation, the motif of message, the poetical device of addressing an object of nature and the description of a route, a fusion of these elements into a form of sandeśa-kāvya did not take place. I suppose that the only example of a message sent with an object of nature and combined with a description of a route, is the poem PN 67 presented earlier, which, however, does not belong to the love theme. Nevertheless, in the Middle ages a separate genre of a message-poem took shape.

The genre tūtu became prominent first of all in religious poetry. Being a direct heir of Tamil love poetry it was used in situations when an adept's craving for God was interpreted in terms of a love passion. Here is a fragment from a hymn (37) composed by a famous Tamil shaiva-bhakta Sundarar:

*Oh, herons! He who dwells in beautiful and cool Arur
Among the vast fields where flows juice from broken sugar-cane,
Is [constantly] consumed [like juice] and humbly praised [by me],
I [always] think of him and melting is my heart —
About this will you inform him ?*

*Oh, flying our parrots!
Oh, singing our mynas!
I can't forget the One, the Saint,
Worth being named the Eye of dharma,
Whose dwelling is Arur,
And bangles are slipping from my arms
And sleep escapes me —
About this will you inform him?.*

The rest of verses of this patikam (10 + 1) the heroine, that is an adept, addresses other objects—other herons, cakaravaka, cuckoo, bees. The structural model is one and the same in all verses, the last line being the formulae of the address: uṇartta vallurkale. This line stitches all the verses of the patikam into a cycle and should be considered a formal criterion of a genre, which can be labeled as a small messenger-poem. We often meet such cycles in Tamil religious poetry: in Andal's Nacciṃtīrūmōḷi (Mekaviṭṭūtu, "A message with clouds"), in Tiruvacakam by Manikkavacakar (Tirukōttumpi, "A message with a bee"; Kuyilpaṭṭu, "A

message with a cuckoo”) and in poems by some other poets. This genre became popular in medieval India in other regions also.

Around the 14 c. a separate genre of a big poem called *tūtu* appeared in Tamil poetry. The first example known of this genre is a big poem *Neñcuviṭutūtu* by a prominent shaiva philosopher Umapati Civacarya, who used the device of sending a message to eulogize his guru and Shiva. The author sends to the guru his heart as a messenger. It should be noted by passing that the choice is quite appropriate for the elevated spiritual atmosphere of the poem. At the same time the motif of addressing the hero’s own heart and sending it to the other hero is usual for Tamil lyrical poetry (not to speak of the earlier poetry of the Buddhist canon in Pali). The specific features of the poem in question which make it a *tūtu*-poem are: addressing the heart (“Oh, strong heart, listen to what I shall tell you with a grace”, 29), sending it along a route (“Oh, wise heart, I shall tell you about all places that you will pass”, 107) and a request (“Oh, heart, praising God, take beautiful flowers of *konṇrai* and come back”, 129). In fact the whole poem is devoted to praising Shiva and to discourses on theological matters. It can be understood as a kind of a disciple’s report to his guru sent to him with the aim to demonstrate a degree of the disciple’s spiritual maturity and to obtain the guru’s (or the God’s) approval (which is symbolized by the flowers of *konṇrai*).

The description of the route deserves special attention. There is no geography at all,—places to be passed by are only certain points of the discourse or the sermon that points in the direction of self-improvement and the right conduct. There is, for instance, a statement that one should not believe in words of brahmans who recite Vedas not knowing their inner sense (116), that it is not proper to talk to low people who despise Shiva’s sacred places and the sacred ashes (112), that one should not come near caves where jainas live (115) etc.

The poem is composed in verses that follow a certain structural pattern: each verse consists of two lines in *kali-venṇā* meter and came to be known as *kaṇṇi*. Such a form became a characteristic formal feature of the genre *tūtu*.

It seems probable that there were poets who composed such *tūtu*-poems before Umapati or immediately after him, but those who are known to us are dated from 18 cent onwards. It seems that the culmination point in the development of the genre is the period covering the 18 and the 19 centuries. The poetical pieces that came down from that time look (as far as can be judged by the available texts) well organized, stable and

codified. To my opinion they represent the genre quite convincingly and make it possible to single out characteristic features of their artistic structure.⁵

The first observation we are able to make is that they are mostly love-poems, only in some of them the love-theme is combined with religious feelings (messages to gods), in others—with panegyric motives (messages to kings or patrons). Almost in all cases the person who sends a message is a girl. The typical story can be reconstructed as follows: a girl with a group of her friends watches a ceremonial procession of the hero (a God or a king), falls in love with him and begins to suffer in separation. In a state of love-sickness she decides to send a message to her beloved in which she praises him and tells him about her deplorable state. She chooses an object for the messenger and asks it to convey the information about herself to the hero. After delivering the message the messenger should take a garland of flowers from the hero and return back to the heroine.

The heroine's request to bring a garland has a definite inner meaning: she wants to enter into matrimonial relations with the hero (as it known, exchanging of garlands is an important detail of Indian marriage ceremony). The motive of a garland is present in almost all poems known to me.

There are only two exceptions: the poems *Tamiḷ viṭu tūtu* and *Paṇaviṭutūtu*. Accidentally, these poems also lack the motive of the hero's ceremonial march. The request for the messenger to return back is, however, preserved.

The text of every poem, apart from usual preliminary verses, consists of the heroine's monologue, which can be divided into several parts. Let us take for example a poem called *Aḷakar kiḷḷai viṭu tūtu* ("A message sent with a parrot to Aḷakar", that is to Vishnu residing near Maturai). The first part (kaṇṇi 1-66) comprises what can be defined as "a choice of a messenger", referred to above. At first different remarkable qualities of a parrot are described. Then the girl compares a parrot with other possible messenger and rejects one by one. The reasons are given: a goose (aṇṇam) won't do because aṇṇam also means "boiled rice", on which parrots feed (34); a cuckoo is ciṇṇa vaṭivam which means "an insignia [of Kama]", but at the same time "of a small body" (34); bees are not suitable—"can they open their mouth after drinking honey?" (35); then "can a pigeon call bitter words sweet?" (that is to say truth) (36); the peacock loved by many is called piṇimukam, which means "a peacock",

but also “ill”, “pitiable” (37); and in the end—a sort of a conclusion (37): “Is there any other bird that possesses śukarūpam?” (which means “the body of a parrot”, but also “a healthy body”).

There is no doubt that this fragment is absolutely conventional and is composed with the aim to demonstrate the poet’s knowledge of the language and mythology, his wit and his ability to invent śleṣas.

Then there follows a description of Vishnu—Aḷakar (67-142), in which the heroine includes ten attributes of a king (a mountain, a river, a country, a town, a garland, an elephant, a horse, a flag, a drum and a motto). This part reveals the poet’s erudition and is saturated with mythological and puranic reminiscences, epic and poetic allusions, iconographical details.

The next part is a description of a festival in Madurai, during which the god appears lying on his snake (143-166). The heroine confesses that she fell in love with the god and addresses him with a speech (167-184); then she describes the state of her mind and body to the parrot (188-198) and again considers several messengers (199-204), rejecting them in the end. After that she sends the parrot to the abode of Aḷakar. An interesting instruction is given at this moment: “if there are his bhaktas there, join them and sing kirtanas with them; if you see his wives, sit on their palms; if the god asks you from where has you come, say: “I have come to venerate the Lord who lives in Tirumaliruncolaimalai”. In order not to disturb his wives tell him everything in Telugu and allegorically (vakaiyāy) (208). When you enter the temple, choose the right time and say ... There follows the text which the parrot should reproduce. It contains a request for the God’s grace and for his garland. The last kaṇṇi (239) runs as follows: “Accept a rare garland from the hands of Alakar who destroys the darkness of mind, and return back”.

Again, what can be noticed at once is that the geographical element is fully absent from the poem. There is no description of a route, an element of the text which seems to constitute the most important part of sandeśa-poems in Sanskrit, Malayalam and manipravalam. At least in one poem, Tamiḷ viṭu tūtu, the poet comes close to the description of the route making the heroine say to the messenger (the Tamil language in this case): “Listen, what route you must follow” (179). But it appears that the route is understood here allegorically, in the sense of a way to serve the Tamil language. There are, for instance, such recommendations: “Do not come to people who on seeing money are ready to sell you”, or “who study but do not understand the sense of books” and so on. It is obvious that the poet sticks here to the tradition of Umapati’s philosophical poem

mentioned earlier. However, geography enters the poem by the end with a description of Madurai and the temple. Interestingly enough, the poet recalls here old Tamil poems of āruppaṭai genre, which were built on a linear pattern of a bard's itinerary: country—city—palace—king. But this pattern does not attract medieval poets' attention. The only point they are interested in is the final point of a journey, the temple and its surroundings. In this respect they are fully dependant on the tradition of bhakti poetry with its so called "sacred geography", that is a description of places where the God constantly presents himself.

The central place in medieval Tamil messenger-poems is occupied not by a description of a route but of a picture of a messenger. The part of a poem where a messenger is chosen, described and praised becomes the most significant. Accordingly, in the poem Pukaiyilai viṭu tūtu (a tobacco-leaf as a messenger) this part consists of 53 out of 59 kaṇṇis. Tamil language in the poem just presented is praised in 107 kaṇṇis out of 268 and so on.

It seems that the main concern of poets when composing dūta-poems was a demonstration of their poetical skill, erudition and wit. In 18-19 cc. when these poems became popular⁶, such qualities were certainly much in demand at courts of Tamil feudal rulers who were considered as kings and generous patrons of arts and poetry, but whose land-property was not big and usually was connected with local temple. This can explain, I suggest, panegyric and religious contents of poems and also a degeneration of the geographical element in them essential for earlier poetry.

References:

Chakravarti Ch.

1927 Origin and Development of Dutakavya Literature in Sanskrit. Indian Historical Quarterly, V. 3.

Dubyanskiy Alexander.

1981 A Motif of Messenger in the Mullai-t-tinai. Journal of Tamil Studies. Madras.No. 19.

2000 Ritual and Mythological sources of the early Tamil Poetry. Groningen.

Eswara Pillai T.

1981-1983 Meekatutan and Mekavitututu. Research papers. Kerala University.Vol. 12-13.

Kale M.R.

1979 The Meghaduta of Kalidasa. Text with Sanskrit commentary of Mallinatha, New Delhi.

Edited by Dr. N.P. Unni.

1972 Kokilasandesa of Uddanda. Trivandrum.

Lienhard S.

1958 Der Pavana duta des Dhoui. — Orientalia Sueccana. V.7.

Naṭarācan. āṇanta.

1997 tamiḷil tūtu ilakkiya vaḷarcci. aṇṇāmalainakar.

Nirmala Devi.

1980 Panavitututu. Madras.

Ramachandran Nair.

1971 Early Manipravalam. A Study. Trivandrum.

Unnuneelisandesam.

1989 Ed. with introduction and notes by Prof. Elamkulam P.N. Kunjan Pillai. Kottayam.

Vaudeville Ch.

1959 A Note on the Ghatakarpara and the Meghaduta. Journal of the Oriental Institute. Baroda. Vol. 9 No. 2.

Venkatasamy Mayilai Seeni.

cīrupāṇaṇ ceṇṇa peruvaḷi. — Tamil culture. Vol. IX, No. 1.

Notes

¹ A general information about Sanskrit poems is given in [1; 7]. About Tamil poems in [8], Malayalam [6;10]. Around 60 Sanskrit messenger-poems are known at present [7, 123]. The list of Tamil poems given in [8] consists of 85 titles.

² The abbreviation stands for: Tolkāppiyam, poruḷatikāram iḷampūraṇār uraiyuṭaṇ. tirunelvēli, ceṇṇai 1956. Other abbreviations used here are the

titles of anthologies: AN—Akanānūru, KT—Kuruntokai, NT—Narṇinai, PN—Puṇanānūru.

³ There are five poems of the genre āṛruppaḍai in the collection: Poruṇarāṛruppaḍai, Perumpāṇāṛruppaḍai, Cīrupāṇāṛruppaḍai, Malaipatukatām (MPK), Tirumurukāṛruppaḍai.

⁴ Minute descriptions of messengers' routes led some scholars to the idea to map them. For example, we can see such maps in [5; 11, 1; 13, 62].

⁵ The poems available for me were: Aḷakar kiḷḷai viṭu tūtu ("Message sent with a parrot to Alakar") by Palapattai Sokkanada Pillai, anonymous Tamil viṭu tūtu ("Message sent with Tamil language"), Vaṇṭu viṭu tūtu ("Message sent with a bee") by Kacchiyappamunivar, Teṇṇal viṭu tūtu ("Message sent with Southern wind") by Palapattai Sokkanada Pillai, Pukaiyilai viṭu tūtu ("Message sent with a tobacco-leaf") by Siniccarkarai Pulavar, Māṇ viṭu tūtu ("Message sent with an antelope") by Kulandai Kavirayar, Paṇaviṭutūtu ("Message sent with money") by Cokkanada Kavirayar, anonymous Manavai tiruvenkādamuḍaiyan mēkaviḍu tūtu ("Message sent with a cloud to the Lord of Venkata").

⁶ Judging by the list given by A.Nataracan [8], out of 85 poems, 55 are attributed to certain centuries. Out of them there are 26 poems belonging to the 19th cent., 18—to the 20th cent., 14—to the 18th, 4—to the 17th, 2—to the 16th, 1—to the 14th.

New lead coins and other inscriptions from Tissamaharama, Sri Lanka

Falk, Harry

The early phases of coinage in Sri Lanka are devoid of breathtaking examples of workmanship. In the third century BC punch-marked coins were imported and soon after copied locally. Cast copper coins surfaced in Anuradhapura from the 2nd century BC on, according to Sirisoma 1972: 150. Focusing on Tissamaharama in Southern Ceylon, Walburg (1993 and 2001) saw hardly any local coinage, apart from the ubiquitous Lakṣmī plaques, “Indo-Roman imitations” and some stray punch-marked coins. So it came as a surprise when a series of lead coins from the citadel area at Tissamaharama, called Akurugoda, was published in Bopearachchi & Wickremasinhe 1999, showing that some sort of coinage in lead with a common sign inventory was produced in this locality much earlier. This publication incorporated my readings of the coin legends, together with a discussion of their linguistic and paleographic features (pp. 51-60), plus readings and discussion of some seals and sealings (pp. 61-64), duly acknowledged in footnote 17 on page 15. This part of the book was again published as Bopearachchi / Falk / Wickremasinhe 2000 without the possibility of including the many additions and corrections that had accrued in the meantime.

There were three reactions to this catalogue. J. Lingen (2000) added one new kind, acquired in Colombo, and another specimen already published as E12, showing, however, a readable legend. This latter coin was bought in Goa pointing, possibly, to a wider distribution in antiquity.

R. Walburg (2005) did not challenge the readings, but insisted that these sorts of lead coins do not deserve the term “coinage”, because they are not issued by the general authority in sufficient quantity. Given the limited regular excavations at the place and the haphazard nature of other coin finds, we have to say that we have no means of judging the magnitude of these editions. A trader in Kataragama, who claims to have sold all the coins contained in this catalogue, speaks of about one thousand lead coins from Akurugoda having crossed his desk. These lead coins are certainly not very systematic as to their weight (cf. table in Walburg 2005: 371a). Nonetheless, they seem to have served in the exchange of trade goods of some sort, thus showing the main characteristics of coinage: being an intermediary between goods, service

and value. As long as the mediation as such is accepted by their users, any series of metal pieces can be called coinage in their own right. In India, such coinage is usually called “guild coinage”, regarded as being issued by traders in a certain area.

One argument of Walburg against the nature of these coins is extremely irritating. He holds that the text on the coins with the genitive ending in *-sa* (as e.g. in *nagasa*, “of Nāga”) “would seem to indicate a dedication” etc., but would “certainly not” be used “in a monetary” context (2005: 370b). This goes against the evidence provided by the entire collection of Indo-Greek legends in Greek and Prakrit (e.g. MENANΔPOY/*menanḍrasa*), and against all Indo-scythian (AZOY, *ayasa*) and Indo-Parthian (VΝΔΟΦΕΡΡΟΥ, *godavharnasa*) evidence, up to the first Kuṣāṇa (ERMAIOY, KOḅANOY, *kujula-karasa kusanasa*). Only Vema Takhtu as Soter megas used nothing but the nominative, followed by his son Vima Kadphises and all other Kuṣāṇas thereafter.

The second and more constructive reaction came from our jubilarian Iravatham Mahadevan. In 2000 he reviewed my readings and proposed a series of improvements, showing that better readings can be found once we are ready to accept Tamil as the basis for some of the names. Not acquainted with Tamil, I can only regret not having sought his advice in time.

There is the double case of the two letters read by me *apo*, hesitatingly linked (p. 55) to Prakrit *appaṇo*, Sanskrit *ātmanas* etc., and explained with pronounced warning as somehow implying authorship of the coins in the genitive. Mahadevan’s approach was different: he realized that a classical Brāhmī *po* when mirrored vertically looks like Tamil-Brāhmī *ṇa*, a letter often ending a Tamil name in the nominative. This way he read no. A17 *māhacātā apo* (read thus from the photograph on pl. 1 or from the front cover) as *malacāta-aṇa*, “Malla Cāttan”, presupposing several mistakes by the engraver: *ha* not mirrored horizontally, but *ṇa* mirrored vertically. With regard to the last error, Mahadevan refers the reader to an inscription in Tamil Brāhmī from Kilavalavu, where this letter *ṇa* is mirrored vertically as on our coin. The result looks very convincing; however, checking the full text in Mahadevan 2003: 330 shows that the case is slightly more complicated: *ṇa* occurs twice in the two lines of the rock inscription. In the first line *ū-pā-cā-a* is written correctly, the following letters *ṇa-to-ṇa-ṭi* are all upside down. In the second line *la-vo* is written correctly, the following two letters *ako* stand on their heads, the following three letters are again correct. That would mean that the stone mason twice inverted a series of letters starting with *ṇa*, so that this

inverted *ṇa* is not a variant of a regular *ṇa*, but a writing mistake of a rather common kind resulting from the wrong projection of a letter from a hand-copy onto the rock above the head of the mason. For a description of this mistake cf. Falk 1993: 217. This error in writing letters upside-down presupposes an ceiling to be inscribed above the head of the scribe and is unknown, to my knowledge, from all materials which are inscribed while laying below the eye-level of the engraver.

The coin A20 was read by me as *kaṭatikajaha apo* hesitatingly and as *kaṭatikaṭāla-aṇa*, “Kapati Kaṭalan”, by Mahadevan (2000: 151) and I agree with him that *kaṭati* is the usual *gapati* under Tamil influence. Furthermore, he must be right with regard to the reading *ṭā*, since an identically looking *ja* would not be written in this area of this time, where the letter *jha* is used instead. The *ha*, as seen on the line drawing, is wrong and a *la* is much more likely when read from plate 1. The Tamil name cannot be doubted; but I still do not believe in an inverted *ṇa*, since it presupposes a vertical inversion, which is unprecedented on these lead coins, on two different issues, concerning just one single letter. Nonetheless, this Tamil solution sounded more convincing than my Prakritic guess.

In 2007, again at Tissamaharama, through the kind offer by J.H. Weisshaar, I had the chance to inspect 8 sorts of lead coins from the collection of Mr. Fonseka, Colombo, again said to come from Tissamaharama. The fabric and the range of designs on the obverse is very similar to those on the earlier lot, as is the kind of script used. There are three groups present:

- A) Coins already known from the first batch;
- B) Coins slightly different, but akin to another one already published;
- C1) Absolutely new types,
- C2) New types including a term, which has a bearing on our *apo*-versus-*aṇa* discussion.

The whole collection of coins will be published by R.Walburg and there is no need to present them here in detail, apart from the depiction of a specimen and a discussion of their readings.

A) Already known:

No. 1: Three pieces are of the uninscribed type E17, showing an elephant facing a triangle to his left, and a sort of a Śrīvatsa on the reverse,

certainly not accompanied by an “indistinct legend in Brāhmī” (Bopearachchi e.a. 1999: 67).

Fig. 1 : No.1 type

No. 2: The type with a speared fish on the reverse is old type A10 (Bopearachchi e.a. 1999: 53). The new pieces show that the animal does not have its “mouth open” but is speared. The obverse was read as *tisaha* from the line drawing, while the new pieces make it clear that the reading is *śuraha*, “Of Śūra”, a name already found in Paranavitana 1970 no. 705.

Fig. 2 : No.2 type

No. 3: This type, with rays radiating from the center on the reverse shows a svastika on the obverse marking the beginning and end of the inscription, is old A21, reading *utirāṇa*¹, i.e. the Tamil name *uttira*. The only difference in the two pieces is the very weak bend in the *ṇa* of the new collection, showing that this sort of coin was cast from several moulds.

Fig. 3 : No.3 type

B1) Same issuer, but different design:

No. 4: The dancer-type has been issued by the same house as A30. The posture of the figure is clearly different, the dented double rim border on the reverse is the same as are the letters reading *nagaha*, “of Nāga”, a name well-attested already in the earliest Ceylonese inscriptions, spelled *naga* or *naka* (Paranavitana 1970: 112).

Fig. 4 : No.4 type

No. 5: The frog-type resembles A19 very closely. The obverse shows a similar border of triangles; only the tortoise of A19 seems to be replaced by a frog, if the long hind legs can be used to identify the animal. The reverse of A19 shows two signs in the middle, surrounded by letters reading *cūḍaśamanakaha*. Our piece contains probably the same number of letters, and all would fit the known reading apart from the second, which definitely is not *ḍa*, but looks like *kha*. The name may thus start with *cukha*- or *cakha*-; for a decision a better specimen must be awaited.

Fig. 5 : No.5 type

C1) New types

No. 6: A new type resembles A7 in that it shows a lion facing to the right on the obverse with an swastika above its body. Similar to no. 5 above, the reverse shows a border of arches. In the center of this border, a sign resembling a vertical with drooping arms is seen surrounded by a series of

letters, reading *la-ca-la-ga*. It is unclear where the text starts and what it means.

C2) New with *aṭe*

No. 7: The obverse of another new type shows a bird-like figure below an arch, while the reverse contains nothing but three letters. If they are to be seen from outside in regular sequence, as on all other inscribed issues, *ro-ha-ṭe* can be read. The name *rohaka* is known from Paranavitana 1970 no. 580, i.e. a basic *roha* extended by the common *ka*-suffix found also in other pairs as in *śada/hada* and *śadana/hadana*. Alternatively, a very weak bend at the lower end of the *ro* could be used to read *po* instead. *poha*, Skt. *pauṣa*, could be one of the frequent *nakṣatra* names. Whatever has to be read, the question remains: how do we account for the final *-ṭe*?

We are justified in expecting a genitive. As is well known, apart from the standard genitive ending in *-sa* old Ceylonese Prakrit has developed a periphrastic phrase by adding *aṭaya*, a form of Skt. *arthāya*, “for the sake of”, to nouns. This addition survives right into the modern Sinhalese dative. There are several possibilities in old texts:

- *aṭaya* can be added to nouns ending in a genitive, as in *sagahaṭaya*, Skt. *saṅghasyārthāya*, or *natikanaṭaya*, Skt. *jñātikānām arthāya* (both in no. 1197).

- *aṭaya* can be added to the uninflected noun in a compound, as in no. 1118, *cetiya aṭhaya*, equaling a compounded Skt. *caitya-arthāya*.

- *aṭaya* can be shortened to *aṭa* and be added to the uninflected noun. Inscriptional cases come from the first and second century AD, e.g. *dajaṭa*, *dajavināṭa*, *paṭakaṭa*, Skt. *dvajārthāya*, *dvajanivatarthāya*, *paṭakārthāya*, all in no. 130 (Paranavitana 2001: 225).

It goes without saying that *aṭaya* can legally be contracted to *aṭe* and that this *aṭe* can be combined with or without vowel sandhi to any inflected or uninflected noun.

In all of these cases *aṭaya*, “for the sake of”, expresses the idea of a dative. In addition, very often the genitive takes the function of the dative (cf. Paranavitana 1979: xl), as in the frequent *śagaśa* dine, equal to the very rare *śagaya* dine (no. 34) and the occasional *śagaśa aṭaya* (no. 936) or

sagahathaya (no. 1197). That is to say, *nagaśa* or *nagaha* can be equivalent to *nagahaṭe* or *nagaṭe*. The dative seems to define the legends, both genitive and dative as expressing “on behalf of (the issuer)”.

Thus on this coins I see *roha/poha-aṭaya*, “On behalf of Roha/Pauṣa” behind *roha/poha-ṭe*.

B2) Same issuer with modified text

No. 8: A similar case is found in our last coin, a direct relative to A17, which shows a rooster on the obverse, and a swastika in the middle of the reverse, surrounded by *māhacātā apo* in my old view or *malacāta-aṇa* in Mahadevan’s, who presupposed a mirroring mistake concerning *ha/la*. This new coin shows the same fowl in a different design on the obverse, but the text running around the swastika is changed to *mahacaka aṭe*, or *mahavaka aṭe*. The strange vocalization from the first issue is not repeated - or not yet there, depending on the unknown succession of the two issues. Instead of *tā*, *ka* must be read; instead of *cā*, *va* seems most likely, but *ca* cannot be excluded. The issue thus shows that a mirroring mistake concerning *ha/la* is rather unlikely.

Fig. 6 : No.8 type

This *aṭe* is added here without vowel sandhi and should be the same as in *rohaṭe*, so that *mahacaka-aṭe* can only mean “On behalf of *Mahācakra*”.

The reading *aṭe* here was facilitated by the knowledge derived from our no. 7, but also from the way of engraving: the *-e-mātrā* is placed slightly apart from upper bend of the *ṭa*. Had this not been the case, the *ṭe* would have looked exactly like a *po* - or an inverted *ṇa*, and so it becomes apparent that *apo* of my old readings could also be suspected to stand for *aṭe*. A look at the old cases shows that there is no obstacle to this interpretation:

A17, read as *māhacātā apo* should be *māhacātā aṭe*, “On behalf of *Mahācchattra*”. The vocalism is strange and, given the usual absence of

ā-mātrās in Prakritic epigraphs, must hark back to Tamil Brāhmī habits. However, the system called TB-I by Mahadevan (2003: 227) would produce a spoken /māhcātā/, whereas TB-II (2003: 229) would produce /māhacātā/ or /māhcātā/. All these possibilities are incorrect in Tamil as well as in Prakrit. The newly found relative, our coin 8, has a Prakritic name in *mahacaka*, written without a single ā-mātrā, proving that A17 is Prakritic as well, only it was engraved with an imperfect idea of Tamil Brāhmī vocalization in mind.

A20 was printed as *kapatikajaha apo*, to be corrected to *kapati-kaṭāla-aṭe*, in line with Mahadevan's reading. Apart from the use of TB-II orthography, Tamil phonetic influence is also there, changing /ga/ to /ka/, as in so many other epigraphical cases. Tamil phonology can erupt at any time, as on the seal D3 (Bopearachchi e.a. 1999: 64), where *nakapala-ca* is written for *nāgapāla-sa*, i.e. a Prakritic name, spelled in Tamil fashion, coming with a Prakritic case ending spelled in Tamil fashion as well.

This reading of *aṭe* is in line with grammar and paleography as well as with the development of Sinhalese from an inherited -sa-genitive/dative to a periphrastic dative. It absolves us from assuming a vertical inversion of just one letter on several unrelated issues, in combination with an additional initial vowel, which is absent from the two cases where a true Tamil *ṇa* ends a name according to Tamil grammar, i.e. A20 *utiraṇa*, "Uttiraṇ" and A37 t<i>*sapitāṇa*, "Tissa Piṭṭaṇ", following Mahadevan's (2000: 153) interpretation.

A nodule from Tissamaharama

The coins of the first lot were estimated to belong to the 2nd/1st century BC mainly on paleographic ground, in combination with a seal in this same script listing titles used by Saddhātissa (D1, Bopearachchi e.a. 1999: 63, ca. 77-59 BC). Paleography can only provide vague answers. The exceptionally thorough excavation inside the citadel of Akurugoda, Tissamaharama, by H.J.Weisshaar and H.Schenk will for the first time allow us reliably to date the first occurrence and the stages of Ceylonese Brāhmī script. So far, no lead coin of the described species has surfaced in any of their trenches; however, in 2007 a nodule was found in a layer dating to the early first century BC. This nodule is made from burned clay, blank on its spherical backside. The upside shows an inscription in the same Brāhmī as on our lead coins, reading, *gapati-majimaha* /gapati-majhimaha /, Skt. **grhapati-madhyamasya*, "On behalf of householder Majima".

The style of writing, the circular distribution of the letters and their shape are absolutely identical to those on the lead coins. In addition, the name of the householder, Majima, is already found on no. A5 of the published lead coins, unaccompanied by any title. As the name of a king, Majima is found in Paranavitana 1970, no. 406, who in addition lists six *parumakas* with this name on p. lxxviii.

Fig. 7 – Burnt clay nodule

This find dates the coins firmly into BC times, and a date as far back as the early first century BC seems the most likely, ensuring the lead coins predate regular issues of inscribed royal coinage by several centuries.

Foreign influence

The nodule and the coins when taken together raise the question of origin: the nodule was produced from a seal, which shows the name of its owner in the genitive, as do seals generally in Sri Lanka (Bopearachchi e.a. 1999 nos. C2, C3, D1, D3) as well as in Central India and Gandhāra of the time. Lead, on the other side, is rarely used for coins in the North. It is used for the guild coinage reading *mugamukha* on one side and showing a frog below balance on the other. Their local origin is not clear, but cannot be very far from Erich, the old Erikacha, north east of Jhansi (Bhandare 2006: 89).

In the South, lead coins were cast by the pre-Sātavāhana dynasties of the Mahārāṭhis, Chuṭus and Mutas, all of them taken over by the Sātavāhanas in the first part of the first century BC (Bopearachchi & Pieper 1998: 131-134; cf. Krishnamurthy 1997: 129). To these can be added the Ānandas of Kharwar, followed by the Kṣātrapa Bhumaka around the beginning of our era, and 70 years later even by Nahapāna. The Sātavāhanas follow their example. So we see copper in the North West and lead restricted initially to the very South and possibly the Erich area.

Parallel to royal issues we find local guild coinage also in Gandhara: the famous *negama*-issues of Taxila state their purpose in their name, showing the same scale on one of their sides as the *mugamukha*-lead coins from Bundelkand. So it seems that the idea of issuing guild coinage can be found at a few places all over South Asia in the centuries BC, and that the habit of using lead is particularly widespread in the South. The Tissamaharama lead coins thus are no isolated phenomenon, but part of a pan-Indian development.

Tamil influence

The publication of the first batch of Ruhuna lead coins revealed the existence of clear connections to Tamil communities through the names of Uttiraṇ in A 21, and Tissa Piṭṭaṇ in A37, both clearly ending with alveolar *ṇa*, one of the four letters added to Aśokan Brāhmī in order that it could be used for Tamil as well (cf. e.g. Falk 1993: 194f.; Mahadevan 2003: 218). These Tamil names are many times fewer in number compared to the names in Ceylonese inscriptional Prakrit. Nonetheless, the examples again show “a substantial presence of Tamil traders settled in the Tissamaharama region for inland and maritime trading”, as Mahadevan (2000: 154) so aptly put it. With regard to the introduction of Tamil Brāhmī, I had voiced doubts regarding the arguments used by Mahadevan 2003 for the chronology of the oldest Tamil Brāhmī (Falk 2004) but feel now that this Ceylonese material forces us to accept his early date.

Fig. 8 – Rim of Flat dish with letters and clan signs

The Tamil influence in Ruhuna of the 2nd century BC is also evident elsewhere. Now, that the excavation has reached levels touching the 2nd century BC, the graffiti on numerous sherds still appear in Prakrit as before. However, one exception is remarkable, and I add it here since it was explained by Mahadevan himself in an exchange of emails in early March 2007.

The rim of a high-quality flat dish carries 5 letter signs and 2 so-called clan signs, ideograms of unknown meaning. Symbol 1 must be compared to symbols no. 40-42 in Paranavitana 1970: xxvi, symbol 2 is used as a separator on the lead coin A20 showing the Tamil name Kaṭala. There are three letters to the left and two to the right of these symbols.

Fig. 9 – Details of letters and clan signs

[li/lu]-ra-ti symbol1 symbol2 *muṛi*

The letter *ra* on the right side made it obvious that the text must be Tamil. The letter [li/lu] is certainly miswritten, in that a dental *la* comes with two vowel-marks, one for *-i* and one for *-u*.

Approached for help, I. Mahadevan instantly recognized *muṛi* as Tamil meaning “deed, written bond, receipt” (Tamil Lexicon vol. VI: 3296f.). To [li/lu]rati no instant solution was found, but soon he realized that this word must be read from right to left and that the seeming *u-mātrā* replaces the diacritical bend, changing *la* to *ḷa*. Starting at the “clan-sign”, *tiraḷi* has to be read “from the Tamil root *tiraḷ*, ‘to assemble, gather’ and the noun *tiraḷ* ‘assembly, gathering’. The form *tiraḷi* is not attested but is grammatically possible.” His translation thus is “Written agreement of the

assembly". Other unpublished sherds seem to refer to the same assembly by using *paśada*, Skt. *pariṣad*.

With regard to the inversion of direction it can be added that the *ti* was also written mirror-wise, in that the lower leg of the *ta* was added to the left instead of to the right, as usual.

This testimony from the first century BC is another and very strong proof of Tamil presence and juridical influence in Ruhuna.

Returning to our topic of the guild coinage we have now even more reason to date it at least in the early first century BC.

Summary

The early occurrence of lead coins in Ruhuna cannot be brushed aside. It stands parallel to other guild coinage in South Asia, and to other lead issues from Southern India. The new lot produced old and new names. The inscriptions on some new types also help us to read a hitherto enigmatic Brāhmī letter, which had been interpreted as a Tamil Brāhmī letter by the laureatus. His readings of Tamil names on some other issues, however, can be regarded as established and are in line with an interesting Tamil graffito on a sherd from Tissamaharama, read by himself and published here in his own Festschrift.

References

Bhandare, Shailendra

2006 Numismatics and History: The Maurya-Gupta Interlude in the Gangetic Plain. Patrick Olivelle (Ed.), *Between the Empires - Society in India 3000 BCE to 400 CE*. Oxford/New York: 67-112.

Bopearachchi, Osmund, Harry Falk & Rajah Wickremesinha

2000 Earliest Inscribed Coins, Moulds, Seals and Sealings from Tissamaharama (Sri Lanka). *Numismatic Chronicle* 160: 117-134.

Bopearachchi, Osmund & Wilfried Pieper

1998 *Ancient Indian Coins*. Turnhout: Brepols.

Bopearachchi, Osmund & Rajah M. Wickremesinhe

1999 *Ruhuna, an ancient civilisation re-visited - Numismatic and archaeological evidence on inland and maritime trade*. Nugegoda: R.M. Wickremesinhe.

Deraniyagala, S.

1972 The Citadel of Anuradhapura 1969: Excavations in the Gedige Area. *Ancient Ceylon* 2: 48-170.

Falk, Harry

1993 *Schrift im alten Indien - Ein Forschungsbericht mit Anmerkungen* (ScriptOralia, 56). Tübingen.

2004 Review of I. Mahadevan, Early Tamil Epigraphy. *Orientalistische Literaturzeitung* 99: 488-491.

Krishnamurthy, R.

1997 *Sangam Age Tamil Coins*. Madras: Garnet Publ.

Lingen, Jan

2000 Review of Bopearachchi & Wickremesinhe 1999. *Oriental Numismatic Society, Newsletter* 162: 6-7.

Mahadevan, Iravatham

2000 Ancient Tamil coins from Srilanka. *Journal of the Institute of Asian Studies* 17: 147-156.

2003 *Early Tamil Epigraphy - From the Earliest Times to the Sixth Century A.D.* (Harvard Oriental Series, 62). Cambridge (Mass.)/London: Harvard University Press.

Paranavitana, S.

1970 *Inscriptions of Ceylon, Volume I - Containing cave inscriptions from 3rd century B.C. to 1st century A.D. and other inscriptions in the early Brāhmī script*. Colombo.

2001 *Inscriptions of Ceylon, Volume II Part II - Containing rock and other inscriptions from the reign of Kaniṭṭhaatissa (164-192, A.D.) to Mahāsenā (276-303, A.D.)*, ed. by Malini Dias. Colombo.

Sirisoma, M.H.

1972 Coins. pp. 147-150 in Deraniyagala, S., *The Citadel of Anuradhapura 1969: Excavations in the Gedige Area. Ancient Ceylon* 2: 48-170.

Walburg, Reinhold

1993 Ancient Ruhuna (Sri Lanka). The Coins of Tissamaharama. *Beiträge zur allgemeinen und vergleichenden Archäologie* 13: 167-170.

2001 The coins from Tissamaharama, Godavaya and Ambalantota (1995-1998): an annotated catalogue. H.J. Weisshaar, H. Root, W.Wijeyapala (eds.), *Ancient Ruhuna, Sri Lankan-German Archaeological Project in the Southern Province, I* (Materialien zur Allgemeinen und Vergleichenden Archäologie, 58). Mainz: Philipp von Zabern: 261-278.

2005 The Earliest Inscribed “Coins” from Tissamahārāma: Why They Are not Truly Coins. Ute Franke-Vogt & Hans-Joachim Weisshaar (eds.), *South Asian Archaeology 2003 - Proceedings of the Seventeenth International Conference of the European Association of South Asian Archaeologists (7-11 July 2003, Bonn)*. Aachen: 369-378.

Notes

¹ What looks like an initial long *ū* is probably nothing but a standard short *u*, given two strokes, to distinguish it from the similar looking *ru*. This mode of distinction is also found on a Bharhut panel reading *bhagavato ukramti*.

Roman Coins associated with Christian Faith found at Karur and Madurai

Krishnamurthy, R.

In the Roman Empire the cities and towns had patron Gods. Some of the Emperors performed the role of Chief Priests and sometimes they were defied after death¹. The birth and spread of Christianity tested their tolerance limits. Though the Churches of the Christians and their writings were destroyed by them, it continued to grow through periods of persecution and relative calm.²

Constantine the Great is recognized as the first Christian emperor and certain elements of his coinage came inextricably to be associated with the triumphant religion. Karur and Madurai in TamilNadu have yielded some Roman coins which we can associate with Christianity. They are illustrated and described in the following pages.

To this day, the most popular coin associated with Christian faith is the 'tribute Penny', a silver denarius of Tiberius (AD 14-37). In those days, there was a decree from Caesar Augustus that the entire world should be taxed (Luke 2:1); it is learnt from the Bible that when Christ was asked whether tax should be paid to the Romans or the God, Christ said "show me the tribute money". When they showed the silver denarius of Tiberius to Christ, he seems to have said diplomatically that we should give what is due to the Romans and give to God what is due to God.

This dinarius, paid as tribute tax to the Romans in those days, was referred to as Penny in the King James translation of the Bible (1611). If they had called it a denarius, nobody would have understood what it meant. Tribute Penny still remains as a favourite piece among the coin collectors because of their belief that these silver coins were in circulation when Christ was alive. Several coins of this type were found in the Amaravathi river bed and one such coin is described below.

Coin No.1

Metal: silver; Wt: 3.450 gms; Dia: 19 mm.

Obverse: Portrait of Emperor Tiberius facing right.

Reverse: Seated figure of emperor's mother Livia or a personification of pax (peace.)³

Fig. 1 : Coin No.1

Coins with Chi-Rho Symbol

This sign, illustrated below, is Chi-Rho, a monogram composed of the name of Christ in Greek.⁴

Chi (X) and Rho (P) are the first two letters of the Greek word, Christ (XPICTOC). Early Christians, due to fear of persecution, devised this secret monogram as a means of recognition. It is the oldest known monogram associated with Christian faith. It is also referred to as 'Christogram'. There are various forms of Chi-Rho.

Fig. 2 : Chi-Rho monogram

During Constantine's war against Maxentius at the battle of Milvian Bridge, Constantine was directed in a dream to make the sign of Christ upon the shields of his soldiers and join the battle. Constantine won the battle, embraced Christianity and was baptised on his death bed in A.D.337.⁵ It was Constantine who recinded the ban on Christianity in the Roman Empire. Many coins with Chi-Rho monogram were found and reported from Madurai and Karur.

The earliest copper coin with Chi-Rho symbol belongs to period A.D.335 - 337 and was issued by Emperor Constans.⁶

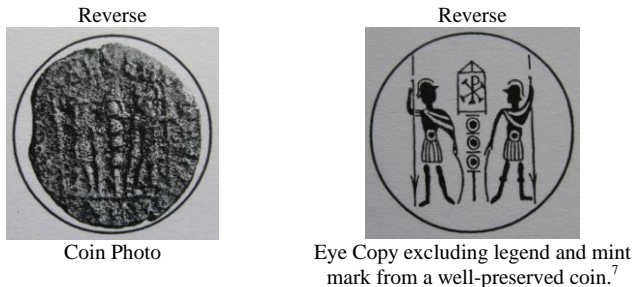
Coin No.2

Fig. 3 : Coin No.2

Find spot: Vaigai river bed, Madurai.

Metal: copper; Shape: round; Weight: .950 gms; Size: 14 mm.

On the reverse of this coin, we see two soldiers standing facing each other, holding a spear and resting their hand on a shield with a military standard between them. On good specimens the military standard has Chi-Rho symbol at the top. The reverse of the coin has a legend '*GLORIA EXERCITVS*', which means "the glory of the army".

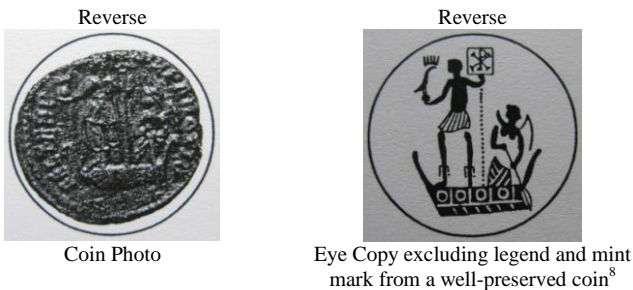
Coin No.3

Fig. 4 : Coin No.3

Find spot: Amaravathi river bed, Karur.

Metal: copper; Shape: round; Weight: 1.950 gms; Size: 18 mm.

On the reverse of the coin we see the emperor standing on a galley, holding phoenix and labrum. The Chi-Rho symbol in the labrum in this coin is out of the flan but is seen on good specimens. The reverse of the

coin has a legend '*FEL TEMP REPARATIO*', which means "Restoration of successful times". This type was issued by Constans (A.D.337-350).⁹

Coin No.4

Coin Photo

Eye Copy excluding legend and mint mark from a well-preserved coin

Fig. 5 : Coin No.4

Find spot: Amaravathi river bed, Karur.

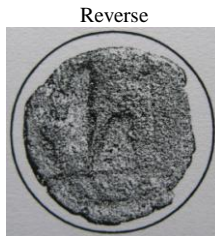
Metal: copper; Shape: round; Weight: 1.750 gms; Size: 13 mm.

On the reverse of the coin we see the emperor advancing right, with right hand draping a captive and holding a standard in the left hand. On good specimens, the standard has a labrum with Chi-Rho inscribed on it. Good specimens of similar coins has a legend '*GLORIA RO MANORUM*' meaning "Glory of the Romans".

This type was issued by emperors Valentinian I and Valens during the period A.D.364 - 367, and by Valentinian II, Theodosius and Arcadius and other emperors during the period A.D.363 - 375 and also during the period A.D.383 - 387.¹⁰

Yet another coin with this symbol is seen on a coin recovered from Vaigai river bed at Madurai and the photo is published below.

Coin No.5

Coin Photo

Fig. 6 : Coin No.5

Metal: copper; Shape: round; Weight: 1.300 gms; Size: 13 mm.

Coin No.6

Fig. 7 : Coin No.6

Find spot: Vaigai river bed, Madurai.

Metal: copper; Shape: irregular; Wt: 1.400 grns; Dia: 16 mm

On the reverse of this coin, we see victory seated, writing Chi-Rho symbol, on a shield and resting on small column. This type was issued by Honorius, Theodosius II and Pulcheria during A.D. 408 – 423¹¹. There is a legend '*SALVS REIPVBLICAE*' on the reverse.

Coin No.7

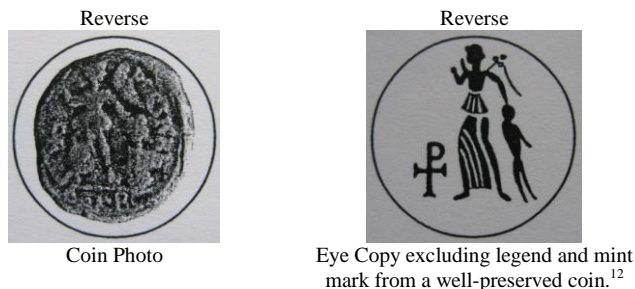

Fig. 8 : Coin No.7

Find Spot: Vaigai river bed, Madurai,

Metal: copper; Wt: 1.150 gms; Dia: 13 mm.

On the reverse of this coin we see victory advancing left, with left hand dragging a captive, and a cross on the left field. This type was issued by the emperor Theodosius I, Valentinian II, Arcadius and by Honorius from

A.D. 383 - 408¹³. The reverse of the coin has a legend, ‘*SALVS REIPVBLICAE*’ meaning “Salvation of the State”.

One more coin with this symbol is seen on a piece recovered from Amaravathi river bed at Karur and the photo is published below, as Coin No.8.

Coin No.8

Fig. 9 : Coin No.8

Metal: copper; Wt: 1.150gms; Dia: 13 mm.

Coin No.9

Fig. 10 : Coin No.9

Find spot: Vaigai river bed, Madurai.

Metal: copper; Shape: circular; Wt: 1.050 gms, Dia: 12 mm.

On the reverse of the coin we see a cross within a wreath and also a legend ‘*CONCORDIA AVGGG*’. This type was issued by Theodosius II and Valentinian III during A.D.395 - 408.¹⁴

Similar coin with this symbol is seen on a coin recovered from Amaravathi river bed at Karur and the photo is published below.

Fig. 11 : Coin with cross symbol recovered from Karur

Coin No.10

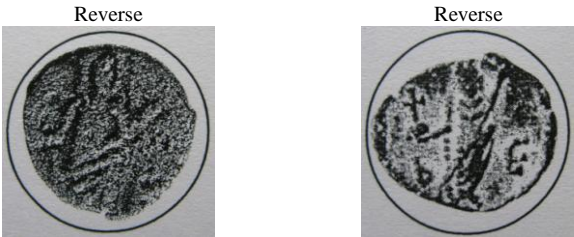

Photo of a well preserved coin

Fig. 12 : Coin No.10

Find spot: Amaravathi river bed, Karur.
Metal: copper; Wt: 1.020 gms; Dia: 9 mm.

On the reverse of the coin we see the emperor holding a cross on a globe in the right hand and traverse septre in his left. This coin was issued by Emperor Leo (A.D. 457-74).¹⁵

Coin No.11

Coin Photo

Fig. 13 : Coin No.11

Find spot:Amaravathi river bed, Karur.

Metal: gold; Wt: 4.25 gms; Dia: 20 mm.

Roma seated left, having a shield by the side, holding a cross on a globe in right hand and septre in left. There is a legend 'VOT XXX MVLT XXXX', all around. This gold *solidus* was issued by Theodosius II (A.D. 430 - 439).¹⁶

Coin No.12

Fig. 14 : Coin No.12

Find spot: Amaravathi river bed, Karur.

Metal: gold, Wt: 4.20 gms; Dia: 20 mm.

On the reverse of this coin we see Victory standing, facing left, holding a long cross in right hand. There is a legend 'VICTORIA AVGGGI' on both the sides of the Victory. This gold *solidus* was issued by Emperor Anastasius (A.D. 491).¹⁷

The two gold coins described above were issued by the Emperor Theodosius II and Anastasius (A.D.) and has the mint mark 'CONOB', which represents Constantinople mint.

Observations

Out of the twelve coins described above, Coin No. 1 does not have any Christian symbol. This coin is called 'Tribute Penny' and was issued when Christ was alive. All the remaining eleven coins have Christian symbols and ranges from A.D. 335 to A.D. 495. Some late Roman Coins from Madurai and Karur, with a distinct Christian symbol, 'a Cross with a Wreath', was reported by me earlier.¹⁸

It would be reasonable to observe that these coins may have reached Karur and Madurai during 4th and 5th Centuries A.D.

Notes

¹ Mark Dunning, 'First Christian Symbols on Roman imperial Coins', *The Celator*, Vol 17, No.12, December 2003, p.6.

² Ibid.

³ Kenneth Jacob, *Coins and Christianity*, Seaby, London, 1985, p.29.

⁴ Ibid., p.41.

⁵ Ibid., p.42.

⁶ R.A.G Carson, *Principal Coins of The Romans, Volume III, The Dominate AD 294-498*, British Museum Publication Ltd., 1981, p.39.

⁷ Guido Bruck, *Die Spatromische Kupfarpragung*, Austria, 1960, p.XXII.

⁸ Ibid., p.XXIII.

⁹ Guido Bruck, *Die Spatromische Kupfarpragung*, Austria, 1960, p.23.

¹⁰ Ibid., p.38.

¹¹ Ibid., p.60.

¹² Ibid., p.61.

¹³ Ibid., p.61.

¹⁴ Ibid., p.7.

¹⁵ R.A.G Carson, *op.cit.*, p.98; Coin No. 1627.

¹⁶ Ibid., Coin No.1601.

¹⁷ Ibid., Coin No.1660.

¹⁸ R.Krishnamurthy, *Late Roman Copper Coins from South India, Karur and Madurai*, Garnet Publications, Madras, 1994, pp.76-81.

The Creation of Pallava Grantha Tamil Script¹

Lockwood, Michael

'Vicitracittah' ^{வித்திரசித்த} : is one of the more important titles of the Pallava king, Mahēndravikramavarman², found among the list of his *birudas* inscribed in his cave-temples at Tiruchi and Pallavaram, and in one of his earliest - at Maṇḍagappattu. This title, Vicitracittah, indicates that he had a highly curious, inventive, and multi-faceted mind. If he was not the first to introduce rock-cut cave-temples into the Tamil country, he was, nevertheless, the first to launch the movement, there, in a big way. From his major works in the stone medium can be traced historically the continued development of stone temples by the Pallava kings and others who followed them.

Inscriptions on these stone monuments and on the monuments of other South Indian dynasties form an important source of historical information. However, some modern historians have criticized the practice of south Indian kings inscribing long lists of their royal titles on their stone monuments - a practice initiated by King Mahēndra in the seventh century, and taken to unsurpassed heights by the Pallava king, Rājasimha, in the eighth century, A.D.

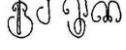
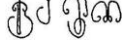

What should save King Mahēndra from being accused of megalomania, in having long lists of his titles displayed on the walls and pillars of his temples, is his sense of humor. Sober historians have missed the humor. For instance, some have discounted the possibility of Mahēndra's title

'Sarmkīrṇṇajātiḥ' ^{சர்மகீர்ணஜாதி} : implying 'mixed birth' - though the inscriptions of the Pallavas, themselves, declare that they were of Brahma-Ksatriya origin! (Of course, the above title may also be referring to the king's invention of mixed types of musical scales. There are surely multiple levels of implied meaning in many of his titles.) Another favorite title of his is 'Mattavilāsaḥ' ^{மத்தவிலாச} : 'Drunken Sport' !

The full power of King Mahēndra's 'vicitra' - mind has not been, and probably never will be, fully appreciated by us, because the historical records of that period, a thousand three hundred years ago, have largely disappeared. And some of his important extant records (his Māmaṇḍūr inscription, for instance) have been defaced by erosion over time.

However, let me suggest one other area where this Vicitracittah has made an important contribution to the Tamil country. For some years, now, the evidence from epigraphs seems to be pointing to the Pallavas as the developers of a new form of the Tamil script, which was then to be adopted by the next dynasty to rule, the Cholas, and which was thus to become the direct basis of the modern Tamil script³.

This is no new claim. The editor of the Archaeological Survey of India's Annual Report on Epigraphy, 1903-1904, observed, way back then, that, in King Mahēndra's Tiruchi cave-temple, there are two (fully preserved) titles of the king inscribed in what he correctly called the "Pallava-Tamil"

script, and which he accurately transliterated as: Piṇapiṇakku for and Kuśaṇāṇa for .

I would like to narrow the focus and put forward the suggestion that the chief architect of this 'Pallava Grantha' Tamil script was King Vicitracittah himself. The two titles mentioned in the previous paragraph, plus two others (one partially obliterated and the other almost totally so), are among the very earliest examples of Pallava Grantha Tamil!

The second title, Kuśaṇāṇa, conveys the meaning of 'an intellect as sharp as the tip of a blade of kuśa grass'. Please note that the editor of the Report used the roman letter ś with its diacritical mark for the Tamil letter ஸ. T.V. Mahalingam, editor of Inscriptions of the Pallavas, follows a different reading of the second title: Kucagrāṇa⁴. If this biruda were to actually have the 'gr' conjunct - which it doesn't! - one would be compelled to treat this title as being written in the Pallava Grantha Sanskrit script (not in the "Pallava Grantha" Tamil script, since any Tamil script would not have such a conjunct), and one would end up having to read it as 'Kucha-grāṇa' (in a more commonly understood transliteration). This reading would result in a much more embarrassing title than the 'Mixed-caste' of 'Saṁkīrṇajātiḥ'! One more appearance of Mahēndra's title, 'Kucaṇāṇa' - in the Pallava Grantha Tamil script, again, and to be pronounced Kuśaṇāṇa! - is found on one of four pillars from Kanchipuram which are now standing in front of the stone sculpture gallery of the Madras (Chennai) Museum⁵.

Was King Mahēndra purposely playing a visual and verbal trick on literate spectators, ancient and modern, with this title, 'Kucaṇāṇa'? Thirteen of the fourteen titles inscribed on that Kanchi pillar are clearly in Grantha Sanskrit characters. The only one which is scriptually ambiguous

is 'Kucaṇāṇa', which, if one takes it to be written in Grantha Sanskrit characters, is: 'Kuchaṇāṇa' - but which, if one takes it to be written in Grantha Tamil characters, is to be pronounced: 'Kuṣaṇāṇa', with a meaning very different⁶.

If, as I claim, King Mahēndra and/or his royal scribes were the original devisers of the Grantha Tamil script, then certain important implications will flow from such a hypothesis.

First, no running texts using the Pallava Grantha Tamil script will ever be discovered prior to the time of King Mahēndra, who reigned c. 590 to c. 630 A.D.

Second, the great Kuḍumiyāmalai musical inscription of an unnamed royal disciple of Rudrācārya, can now be reasonably attributed to King Mahēndra. Below the musical inscription, there is a colophon in the Pallava Grantha Sanskrit script, and below that, the following note in the Pallava Grantha Tamil script:

பட்டிற்கும் ஏழிற்கும் இவை உரிய.
Paṭṭir̥kum ēlir̥kum ivai uriya.⁷

(These [exercises] are suitable for singers as well as for the seven [strings of the Parivādini vīṇā].)

K.R. Srinivasan and his brother K.R. Venkataraman believed that the Kuḍumiyāmalai and Tirumayyam region, where all of these musical inscriptions are found, was never under the rule of the Pallava king, Mahēndra. However, we would maintain that the use of the newly designed Pallava Grantha Tamil script of Mahēndra's at Kuḍumiyāmalai and Tirumayyam reveals that he, indeed, is the royal disciple of Rudrācārya and the author of those inscriptions⁸. Furthermore, Venkataraman's reading of the name of a supposed king, 'Guṇasēna', in the Tamil inscriptions at Tirumayyam, as evidence against Mahēndra's authorship, has not been accepted by others⁹. In fact, no such name appears in the Tirumayyam inscriptions.

Sooner or later, someone will call my attention to the Paḷḷaṅkōyil copper-plate grant of the 6th century Pallava king, Simhavarman (grandfather of King Mahēndra) - a grant which has been touted as containing the earliest example of the Pallava Grantha Tamil script. T.N. Subramanian edited this grant in the *Transactions of the Archaeological Society of South India*, 1958-'59, pp. 41-83, plates XII-XV. Subramanian calls this "the earliest

grant from the Tamil country and also the earliest Tamil record...." By "earliest Tamil record", he means 'the earliest Grantha Tamil record'. There is only one problem here, and it is a major problem indeed: the Paḷḷaṅkōyil copper-plates which have come down to us appear to be an eighth century copy of the original grant. Though the original grant would have had its Sanskrit language portion written in the Pallava Grantha Sanskrit script of the mid-6th century, its Tamil language portion, originally, must have been written in the Vaṭṭeḷuttu script, if my hypothesis is correct. I go along with those scholars who have held the view that the Paḷḷaṅkōyil grant which has come down to us is, indeed, a copy of the original grant - a copy which would have been authorised by a later Pallava king. Further, I suggest that this copy may actually have been necessitated because the Vaṭṭeḷuttu writing of the original plates was falling into disuse throughout the Pallava territory in the 8th century! Vaṭṭeḷuttu, which was the common script of the Tamil country in the 6th and 7th centuries, having evolved in this region over several centuries from the early Tamil Brāhmī, was thus being superseded by Mahēndra's elegant, more readable script.

Three of King Mahēndra's royal titles engraved in three locations

Cave-Temple, Tiruchi

கு ச ஞா ண
Ku ca ṇā ṇa
குகாணா

Cave-Temple, Pallavaram

சி த் திரக்கார ப பு லி
Ci t ti ra[kkā]ra p pu [li]

சிறக்காரப்பலி

Ci tra kār a ppu li

சிரகாரப்புலி

Kanchi Pillar

கு ச ஞா ண
Ku ca ṇā ṇa
குகாணா

Ci tra kār a pu li

சிரகாரப்புலி

பி ண பி ண க் கு
Pi ṇa pi ṇa k ku

பிணபிணக்கு

Fig. 1 : Three Titles of King Mahēndra

(Three titles [Kucaṇāṇa, Cittirakkārappuli 'Tiger among artists', and Piṇapiṇakku 'Highly quarrelsome'] are engraved in the Grantha Tamil script in Tiruchi and one of these [Kucaṇāṇa] is repeated in the Grantha *Tamil* script on the Kanchi Pillar - and another one of these [Cittirakkārappuli] is engraved in the Grantha *Sanskrit* script in Pallavaram and on the Kanchi Pillar, with slightly different spellings.)

It should be noted that, in addition to the above three titles found in Mahēndra's Tiruchi cave-temple and the repetition of Kucaṇāṇa on the Kanchi Pillar, there are only the brief Tamil colophon of the Kuḍumiyāmalai Inscription and the several short Tamil fragments at Tirumayam (see K.R.S., 1941) which are known extant examples of the Pallava Grantha Tamil script produced by his royal court. There are many other Tamil (language) titles of his which have been inscribed in the Grantha script. Further, there are numerous Telugu (language) titles of his which have also been inscribed in the Grantha script, ordinarily used for Sanskrit. As a matter of fact, this Pallava Grantha Sanskrit script (even before Mahēndra's reign) was the script used for writing the Telugu language and has evolved - while absorbing other dynastic influences over the centuries - into the modern Telugu script.

The only other known extant examples of the Pallava Grantha Tamil script which can be confidently dated to Mahēndra's reign are the inscriptions of his vassal, Skantasēṇaṇ, engraved on the pillars of the major cave-temple excavated in the hill-side next to the hamlet of Vallam, near the town of Chingleput. (Probably contemporaneous are two other short, label inscriptions in Grantha Tamil recently discovered in two minor cave-temples nearby.) I give facsimiles of Skantasēṇaṇ's inscriptions on the next page.

The Pallava Grantha Tamil inscriptions of Skantasēṇaṇ, son of King Mahēndra's subordinate ruler, Rāja Vasantapriya, in a cave-temple at Vallam, near Chingleput.

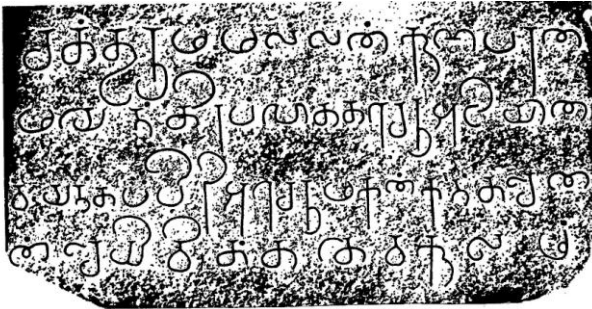
Dating the Paḷḷaṅkōyil Plates of King Siṃhavarman

I have claimed that the Pallava Grantha Tamil script was created during the reign of the Pallava king, Mahēndra (c. 590 - c. 630). The debate over the dating of the Paḷḷaṅkōyil Copper Plates, a royal grant issued in the sixth regnal year of King Siṃhavarman (Mahēndra's grandfather, who ruled around the middle of the sixth century), centers on the question whether these plates are original or are a much later (by more than 200 years), officially authorized copy of the original plates. If the Paḷḷaṅkōyil

plates are the originals, then my claim fails. If they are a much later copy, then they don't undermine my claim.

Two pages ahead are facsimiles of one side each of two plates which I have selected from the Paḷḷaṅkōyil Grant¹⁰. And on the pages following are facsimiles of one side each of three plates I have selected from the Vēḷvikūḍi Grant of the Pāṇḍiyaṅ king, Parāntakaṅ Neḍuñcaḍaiyaṅ, a grant which can be firmly dated in the latter half of the 8th century (more than 200 years after King Siṃhavarman's reign)¹¹.

The first plates of both grants have only the Sanskrit language engraved on them in the Grantha *Sanskrit* script. When comparing the writing of the first plate of each of these two grants, it will be obvious, I believe, that there is a great similarity between them in the form of the letters. Would such a similarity be comprehensible if the writing of the Paḷḷaṅkōyil plate were executed more than 200 years earlier than that of the Vēḷvikūḍi plate?

Northern pillar façade:

- 1 சத்தூரும்மல்லன் குணபரன்
catturu-m-mallaṅ kuṇaparaṅ
- 2 மயேந்திரப்போத்தரேசரு அடியான்
mayēntira-p-pōttarēcaru aḍiyāṅ
- 3 வயந்தப்பிரி அரேசரு மகன் கந்தசேன
vayantappiri arēcaru makaṅ kantaśēṇa-
- 4 ன் செயிவித்த தேவகுலம்
ṇ ceyivitta tēva-kulam

பகாப்பிடுகு லளிதாங்குரன்

Southern pillar façade:

- பகாப்பிடுகு லளிதாங்குரன்
pakappiṭuku laḷitāṅkuraṅ

Fig. 2 : Skantasēṇaṅ Inscription at Vallam

The next three plates which I have selected (one from the Paḷḷaṅkōyil Grant and two from the Vēḷvikuḍi Grant) have passages in both the Sanskrit and Tamil languages. As with the first two plates, these three plates have the Sanskrit portions written in the Grantha *Sanskrit* script. But the Paḷḷaṅkōyil plate (plate 3, side 1) has its Tamil (language) portion written in the Grantha *Tamil* script, whereas the Vēḷvikuḍi plates (plate 7, side 1, and plate 8, side 2) have their Tamil (language) portions written in the Vaṭṭeḷuttu script.

Now, please compare the Grantha *Tamil* script of Paḷḷaṅkōyil plate 3, side 1, with the Grantha *Tamil* script of Mahēndra's inscriptions (his three titles at Tiruchi and one title on the Kanchi Pillar) and with the Vallam cave-temple inscriptions. Noticing the many marked differences, is it possible, then, to maintain that the Grantha Tamil script of the Paḷḷaṅkōyil plate pre-dates the Grantha Tamil script of the Mahēndra period inscriptions by two generations?

In the concluding section of this paper, I give the facsimiles of nine hero-stone inscriptions which can be definitely dated in King Mahēndra's reign. In fact, these nine inscriptions are datable in the following years of his reign: 2nd, 11th, 14th, 18th, 32nd, 33rd, 34th, 38th, and 39th.

The language of all of these nine hero-stone inscriptions is Tamil. And their script is, without exception, Vaṭṭeḷuttu. Comparing the form of the Vaṭṭeḷuttu script of these hero-stone inscriptions with the Vaṭṭeḷuttu script of the Vēḷvikuḍi Grant, one will notice a great difference. One of the outstanding differences is that by the end of the 8th century, some of the Vaṭṭeḷuttu letters have begun to slant backwards (e.g., the letter 'c'). In contrast, from Mahēndra's day back to Vaṭṭeḷuttu's birth from Tamil Brāhmī, the initial strokes of such letters were more uniformly vertical to the line of writing.

Some examples of 'saṁkīrṇajātiḥ' in the mixture of scripts and orthographic systems

In giving the text of two plates of the Paḷḷaṅkōyil Grant, I have indicated that in lines 1 to 8 and 25 to 26 the language is Sanskrit, but that in lines 27 to 32 the language is Tamil. However, examining the 27th line more closely, we can see that the word 'Siṁhavarmmaṅku' is written in a mixture of Sanskritic spelling cum Grantha Sanskrit script (Siṁhavarmma-) with a Tamil dative case ending (-ṅku) written in the Grantha Tamil script!

27 Kō-vīśaiya Simhavarmmaṅku yāṇḍ'ārāvaḍu [/*] Veṇ-

which, perhaps, I can make clearer by using the modern Tamil script for the original *Grantha* Tamil script instead of T.N. Subramanian's transliteration of it:

27 கோ-விசைய சிவவரம்மாங்கு யாண்டாராவடு [/*] வெண்-

Similarly, there is also a mixture of scripts and orthographic systems in the Vēlvikuḍi Grant. On the 8th plate of the grant, side 1, there is a long list of birudas (titles). A majority of these are *Sanskrit* terms, written in the Grantha *Sanskrit* script. However, nearly all of these Sanskrit terms (20 of them) end in the Grantha *Tamil* letter 'n'. I may be challenged by the rebuttal that this final 'n' looks exactly like the Grantha *Sanskrit* 'n'. Well, it does, but this letter has two things which tie it to the Grantha Tamil script. One thing is the grammatical context and the other is a distinctive Tamil orthographic device.

First, consider the initial 'Sanskrit' biruda (in line 98), 'Śrīvaran'. This title in proper Sanskrit and written in the Grantha Sanskrit script would transliterate as 'Śrībharah'. The grammatical context in this case, is the fact that this biruda and the other 19 all end in 'n', the common mark of the Tamil masculine gender, nominative case, instead of ending in the visarga(h), the Sanskrit nominative counter-part.

Second, all the final 'n's of these twenty Sanskrit birudas are graced with a Tamil mark called a puḷḷi. A puḷḷi usually appears in the form of a simple dot or tiny circle above the letter it governs. However, the puḷḷi sometimes takes the form of a short, wavy downward stroke. This is the form which the puḷḷi takes, here, above the final 'n' of every one of these twenty titles in the Vēlvikuḍi plate.

Thus, I conclude that though most of the Tamil (language) passages in the Vēlvikuḍi Grant are written in the Vaṭṭeḷuttu script, the letter 'n' discussed in the previous paragraphs deserves to be recognized as belonging to the Grantha Tamil script.

It is interesting to note that throughout all of the Tamil passages in the Paḷḷaṅkōyil plates, the puḷḷi has the form of a short downward stroke. Both of these grants (Paḷḷaṅkōyil and Vēlvikuḍi) have words or groups of words written in one script inserted into passages written in another script – or they even have single words, the parts of which are written in two different scripts. Since the Pallava Grantha Tamil script has, from the

beginning, borrowed the forms of most of its consonants directly from the forms of those same consonants in the contemporaneous Pallava Grantha Sanskrit script, this similarity in consonantal forms can result in a confusion involving the anusvara and the pulḷi. The dot which signifies the anusvara (a nasal letter) in Sanskrit and the dot which signifies the pulḷi in Tamil are very different. Scribes of these documents which have such bi-scriptal (Grantha Sanskrit and Grantha Tamil) passages have, therefore, given the pulḷi the form of a short, wavy downward stroke in order to distinguish it from the anusvara dot.

However, it should also be noted that, contrary to the above practice, in all of the Vaṭṭeḷuttu passages of the Vēḷvikuḍi Grant, the pulḷi's form is maintained as a dot. The forms of all letters in the Vaṭṭeḷuttu passages are so different from their counterpart letters in the Grantha Sanskrit passages, that in such bi-scriptal (Grantha Sanskrit and Vaṭṭeḷuttu) documents, there was no necessity for the scribes to change the form of the pulḷi from the usual dot in order to distinguish it from the anusvara.

Pallaṅkōyil Grant: 8th Century Copy of the Original - Issued mid-6th Century in King Siṃhavarman's Reign

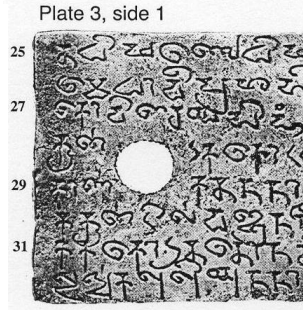
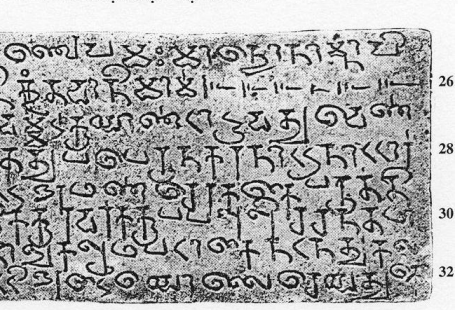
Languages: Sanskrit & Tamil / Scripts: Pallava Grantha Sanskrit & Pallava Grantha Tamil

Plate 1, side 2

- 1 Svarggāpava[r]gga praguṇāgrama ...
- 2 tāj=jinēndrah [l*] munindra dēvēndra na ...
- 3 bṛnda-vandyaḥ || Āsīd=a[m]bujanābha[nā] ...
- 4 t=ōṃgirā gi[r]vvāṇē [śa] ...
- 5 yur=bharadvājakaḥ [l 1*] Drō[ṇa] ...
- 6 ra-ri pōr=aṃśas-tataḥ pallavaḥ [śrī] ...
- 7 nā-kṣmā vallabhā vallabhāḥ [l 2*] Tataḥ pra ...
- 8 k=aśōkēṣvitēṣv=aśōka ...

Plate 3, side 1

- 25 ta dhiṣaṇḍ dhiṣaṇḍpamaḥ [l*] mānyō nāmnāpi
- 26 mēdhāvi praśastiṃ kṛtavān=imām ||

(Sanskrit language above and Tamil language below)

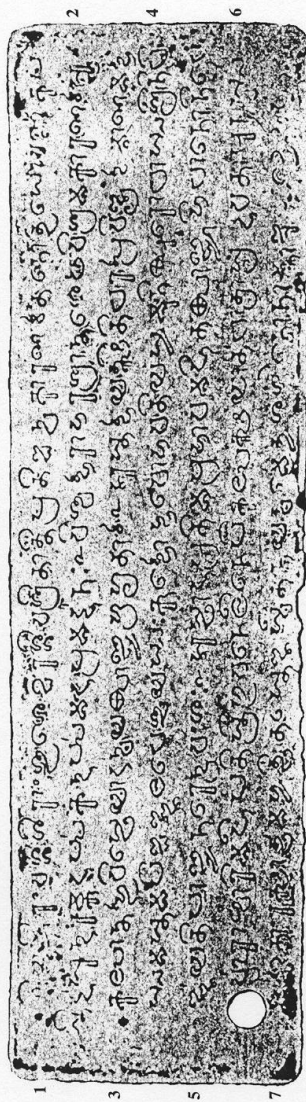
- 27 Kō-viśaiya Siṃhavarmanmaṅku yāṇḍ'ārāvadu [l*] Veṇ-
- 28 kuṇṇa-k-kōṭṭattu-p-perunagara-nāṭṭu nāṭṭār
- 29 kāṇka [l*] tan-nāṭṭu amaṇṣērkkai parutti-
- 30 kkuṇṇil vajra-nandi-k-kuravarkku-p-palliccandamā-
- 31 ga-k-koḍuttōn [l*] Tāṅgaḷum paḍāgai nadantu kal-
- 32 luṇ kalliyun-nāṭṭi aṇaiyōlai śēydu ko-

**Vēlvikuḍi Grant (Original): Datable to the Latter Half of the 8th Century
Issued by the Pāṇḍiyan King, Parāntakan Neduñcaḍaiyaṇ (765-790)**

Languages: Sanskrit & Tamil

Scripts: Grantha for Sanskrit & Vaṭṭeluttu for Tamil

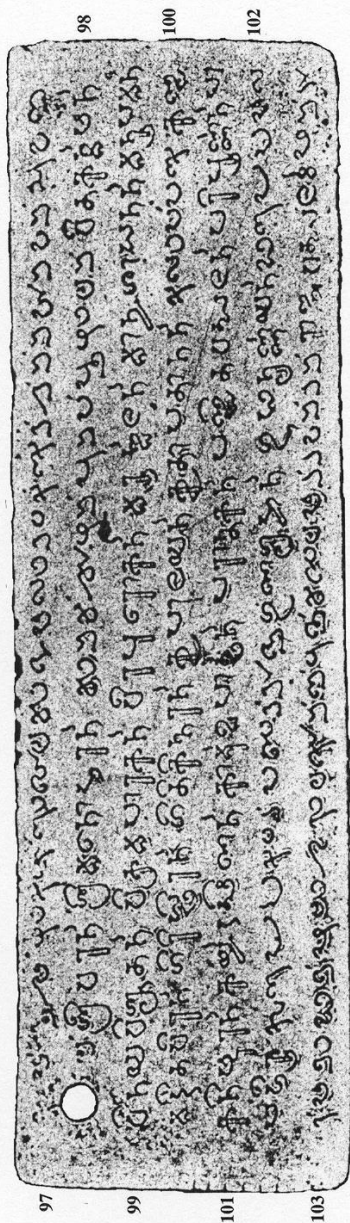
Plate 1, side 2

- 1 Svasti-sṛīyaicitraṇi vaśśīśrāṇśūśekharaśśiva[ḥ*] Śrītarīti pratibandhakāraṇam [1*] Tanōtu sauvarīṇa kapa-
- 2 rddā sundaram-kudurppakandarpamadaḥpramarādanāḥ [11 1*] Viśvambharābharaśrānta sēṣaviśrama kāraṇam [1*] Ā-
- 3 kalpāntambhuvi sthēyādanvaya Opāṇḍya-bhūbhīrām [11 2*] Astambhayaṭ-ksīti-dharampravijrmbhamāṇam-ambha-
- 4 ssaṇastam-āpi bajjaladhēśva yassaḥ [1*] Kumbhōdbhavō bhavati yasya muni Opurōdhāssa śrīnidhi-
- 5 rījayati pāṇḍya-narēndra-vaṇiśāḥ [11 3*] Asthāda-pratima-prābhavamahita Opāṇḍyābhūdhānō nidhē-
- 6 rrvārādhvārī maṭi-pati siribhuvanē līnēpi kalpakṣayāti [1*] Dhātṛā sṛṣṭavatā punassa
- 7 jagatāṇi rakṣārthamabhyarthitastējasvī tanayavatamēya śaśinō nāmnā budhākyō bhavat [11 4*]

Velvikudi Grant

Plate 7, side 1

97 கமொரு மொழிக் கொளியு சிலைவமலி தடக்கைத்தென்ன வானவன் அவனே-

98 ய் *śrīvaran śrīmanoharan* தினச்சோழன் புனப்புழியன் *viṭakarmaṣan*

99 *vinayaviśrutan vikramapārakan viṭapurōkan marudbalan mānyaśāsanan manūpaman*

100 *marddivāiran girishīran gūṭikimaran kṛpālayan kṛtāpatānan* கலிப்பகை *kañi-*

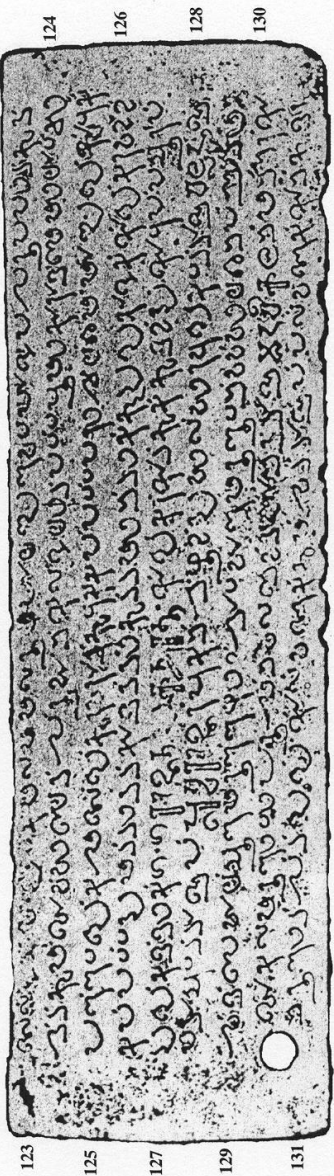
101 *kañiṣṭuran kāryyadakṣīnan kārṇukhapārthan parātakan pañḍitavatsalan paripūrinan pā-*

102 *pabbīru* குரைஉறு கடற்படைத் தானை *gūṇigirīyan gūḍhanirīnīyan* நிரைஉறுமல-

103 ர்மணி நீணமுடி தேரியு[ந்*] கோன்னெடுஞ்சடைய[ன்*] [11*] மற்றவனெறன் *rājyavatsalam* மூன்றா[வது] . . .

Vēlvikudi Grant

Plate 8, side 2

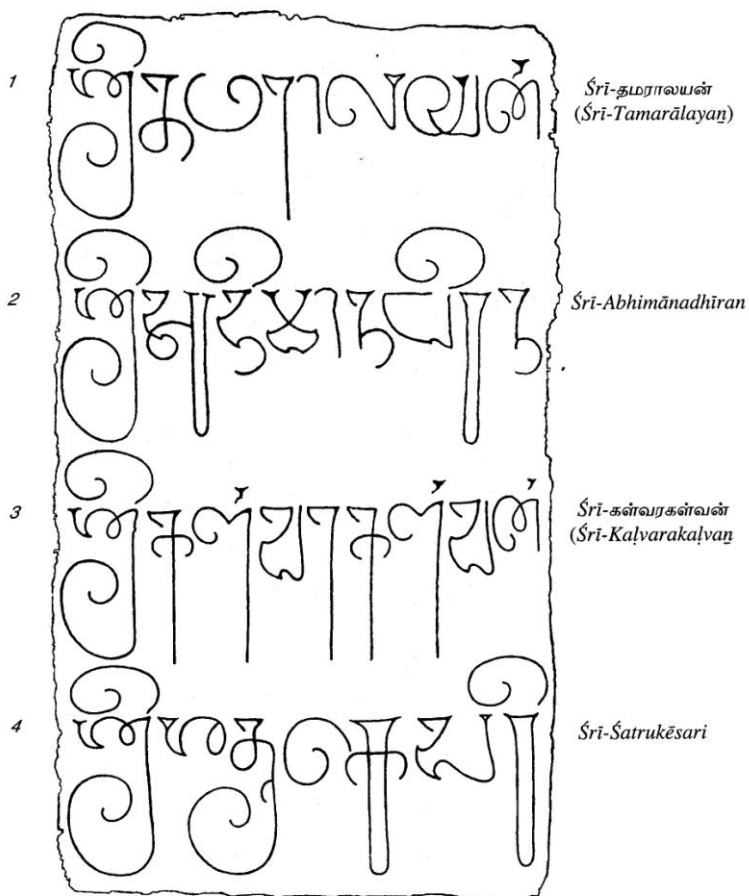

123 லெல்[லைய]லுட் கமலம் மலரும் பாயலுள் வட பாலைப் பெருப்பிற்குத்
124 தெற்கும் இவ்வியைத்[த*] பெருநான் கெல்லையிற்பட்ட பூமி காராண்மை மீயாட்சி
125 உள்ளடங்க மேலெங் குரவாரற்குடுக்கப்பட்ட பரிசேய் எம்மாலுங் குடுக்-
126 கப்பட்டது [||*] மற்றிதற்காணத்தி குற்றமின்றிக் கூறுங்காலைக் கொங்கர்வந் ந-
127 றுங்கண்ணிக் *garagarājanu* *kanyādrāman* கொங்கர் கோற்குக் குணந்து கொடுப்ப ஆற்ப-
128 பறா அடற்றாணப் *pūrvavādy* புகன்றெழுந்து விவெரிவங் கடற்றாணை *vallabhu*ணை
129 வெண்வையாய் ஆளமருள்ளிந்தோடவாளமருநுடன் வவ்விய ஏனப் பொறி
130 இகலமருளிய உறுமென வலனேந்த[மலை]த்ததானை *madvikala*ன் மன்னர் கோ-
131 னருளிற்பெற்றும் கோல்வனைக்கும் வேற்றாணை பல்வனைக் கோன்குணர-

The Śendalai Pillar Inscriptions
of King Perumbiḍuḡu Muttaraiyaṅ *alias* Śuvaraṅ Māraṅ

Inscription on the third pillar.

A. – Top section; south face.

NINE PALLAVA HERO-STONE INSCRIPTIONS FROM THE REIGN OF KING MAHĒNDRA

Selected from those of the following list, located in the Cheṅgam Taluk, N. Arcot District, Tamil Nāḍu

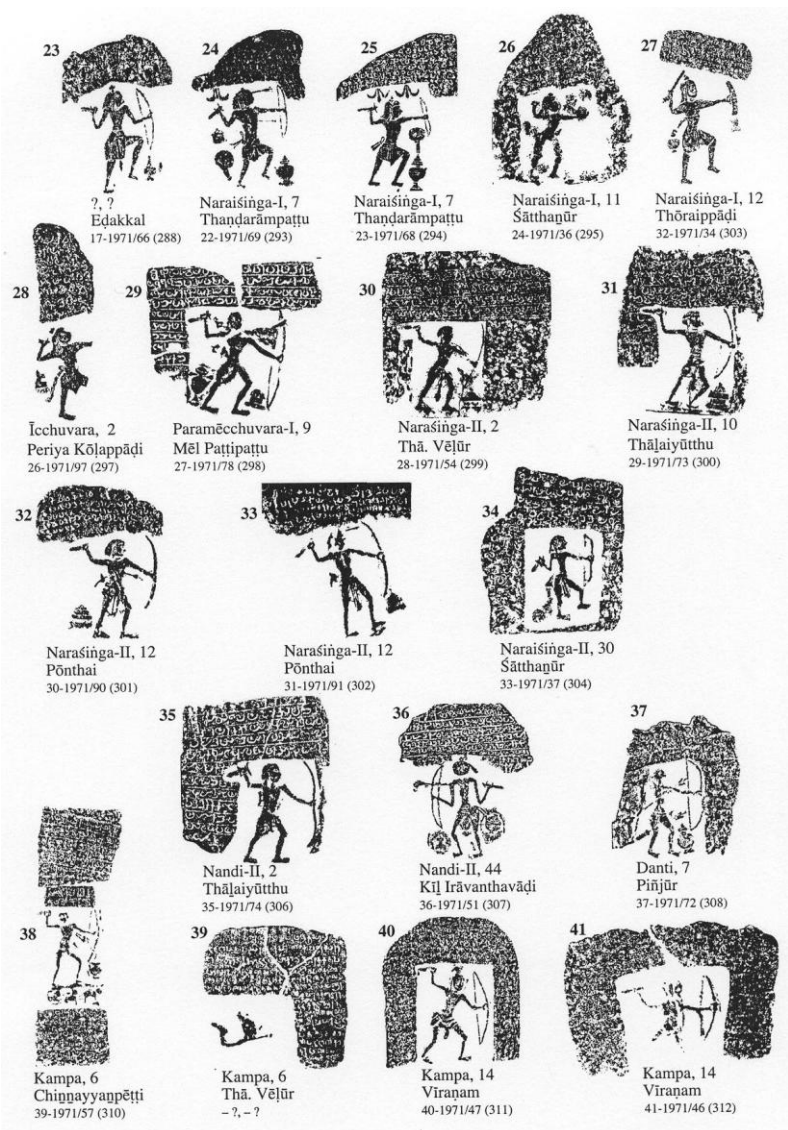
RN	TVM	Date	Script	Ser.No.	R.Y.	Reigning King's Titles/Name	Village
1.	—	06th	V	—	—	—	Peruṅkujaṭṭhūr
2.	(C01)	272	06th	V	1971/62	21st (Vassal) Śōmāśi-Kō-Thirumāṇ	Koṭṭaiyūr
3.	(C02)	273	06th	V	1971/86	14th Kō-Viśaiya-Śiṅgaviṇṇa-parumar	Kōraiyaḷu
4.	(C03)	274	06th	V	1971/87	14th? (Śirihaviṣṇu-varma)	Kōraiyaḷu
5.	(C04)	275	06th	V	1971/85	—	Kōraiyaḷu
6.	(D87)	—	06th	V	1972/2	19th Kō-Viśaiya-Śiṅgaviṇṇa-parumar	Puliyaṅṇūr
7.	(C19)	290	07th	V	1971/92	—	Pōṇṭhai
8.	(C05)	276	06th	V	1971/30	33rd Kō-Viyhiya-Śiṅgaviṇṇa-parumar	Narasīṅganallūr
9.	—	06th?	V	—	—	—	Narasīṅganallūr
10.	(C06)	277	06th	V	1971/33	2nd? Kō-Viśaiya-Mayēnthira-parumar	Thoraippādi
11.	(C25)	296	601	V	1971/96	11th Kō-Viśaiya-Mayēnthira-parumar	Periya Kōlappādi
12.	(C21)	292	07th	V	1971/100	11th [Mā]ntha-parumar	Mēl Puñjai
13.	(C20)	291	07th	V	1971/124	11th Māntha-parumar	Kaḍalādi
14.	(C07)	278	604	V	1971/113	14th Kō-Viśaiya-Maśinṭhiram-parumar	Karuṅḷlappādi
15.	(C08)	279	608	V	1971/77	18th Kō-Viśaiya-Mayinṭhira-parumar	Thaṇḍampattu
16.	(C09)	280	622	V	1971/88	32nd Kō-Viśaiya-Ma-nthira-parumar	Mōṭṭhakkal
17.	(C10)	281	622	V	1971/89	32nd Kō-Viśaiya-Mayēnthira-parumar	Mōṭṭhakkal (leopard)
18.	(C11)	282	623	V	1971/63	33rd Kō-Viśaiya-Maśinṭhira-parumar	Koṭṭaiyūr
	(C12)	283	623	V	1971/64	33rd Kō-Viśaiya-Mayēnthira-parumar	Koṭṭaiyūr
19.	(C13)	284	624	V	1971/59	34th Kō-Viśaiya-Mayinṭhira-parumar	Eḷuṭṭhaṅṇūr (dog)
20.	(C14)	285	628	V	1971/50	38th Kō-Viśaiya-Ma-inṭhira-parumar	Se. Kūḍalūr
21.	(C15)	286	629	V	1968/35	39th Kō-Viśaiya-Maśinṭhira-parumar	Sāṭṭhaṅṇūr
22.	(C16)	287	07th	V	1971/48	— (Mahēndra-...) -parumar	Kaṇṇakkānthal
23.	(C17)	288	07th	V	1971/66	—	Eḍakkal
	(C18)	289	07th	V	1971/67	—	Theṇṇuḍiyaṅṇūr
24.	(C22)	293	07th	V	1971/69	7th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-I)	Thaṇḍarāmpattu
25.	(C23)	294	07th	V	1971/68	7th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-I)	Thaṇḍarāmpattu
26.	(C24)	295	7-8th	V	1971/36	11th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-I)	Sāṭṭhaṅṇūr
27.	(C32)	303	08th	V	1971/34	12th Kō-Viyai-a Naraiśiṅga-parumar(-I)	Thoraippādi
28.	(C26)	297	07th	V	1971/97	2nd [Kō-Viśai]ya-Īcchu[vara-paruma]r	Periya Kōlappādi
29.	(C27)	298	07th	V	1971/78	9th Śrī-Kō-Viśaiya-Para[mēc]chuvāra-parumar	Mēl Paḷlipattu
30.	(C28)	299	08th	V	1971/54	2nd Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-II)	Thā. Vēlūr
31.	(C29)	300	08th	V	1971/73	10th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-II)	Thāḷaiyūṭṭhu
32.	(C30)	301	08th	V	1971/90	12th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-II)	Pōṇṭhai
33.	(C31)	302	08th	V	1971/91	12th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-parumar(-II)	Pōṇṭhai
34.	(C33)	304	08th	V	1971/37	30th Kō-Viśaiya-Naraiśiṅga-vikkirama-parumar(-II)	Sāṭṭhaṅṇūr
	(C34)	305	08th	V	1971/120	6th Śrī-Kō-Viśaiya-... [pa]rumar(-II)	Maṇikkal
35.	(C35)	306	08th	V	1971/74	2nd Kō-Viśaiya-Nanthi-paṇṇararaiyar(-II)	Thāḷaiyūṭṭhu
36.	(C36)	307	8-9th	V	1971/51	44th Nanthicchuvāra-virkirama-paṇṇararaiyar(-II)	Kīl Irāvanthavāḍi
37.	(C37)	308	8-9th	T	1971/72	7th [Kō-Viśai]ya-Pallava-Thanthi...	Piñjūr
	(C38)	309	09th	T	1971/56	3rd Svasti Śrī Kō-Viśaiya-Kampa-parumar	Chinnayyanpēṭṭai
38.	(C39)	310	09th	T	1971/57	6th Kō-Viśaiya-Kampa-parumar	Chinnayyanpēṭṭai
39	—	—	09th	T	—	8th Svasti Śrī Kō-Viśaiya-Kampa-parumar	Thā. Vēlūr
40.	(C40)	311	09th	T	1971/47	14th Svasti Śrī Kō-Viśaiya-Kampa-pōṭṭharaiyar	Viraṇṇam
41.	(C41)	312	09th	T	1971/46	14th Svasti Śrī Kō-Viśaiya-Kampa-pōṭṭharaiyar	Viraṇṇam
	(C42)	313	9-10th	T	1971/118	—	Iḷaṅṇuṇṇi

RN = editor R. Nāgasāmi's Cēṅgam Naḍukaṇṇal and, in the column below, its ordinal numbering of the inscriptions (C), and (D87) = one lone inscription from his Darumapuri Kalvēṭṭukaḷ

TVM = editor T.V. Mahalingam's Inscriptions of the Pallavas and its numbering of the inscriptions in the column below.

V = Vaṭṭēluttu script; T = Pallava Grantha Tamil script.

- 1 2 3 4 5 6 7
- ?, ? Kō Thirumān, 21 Śīngaviṇṇa, 14 (Śimhaviṣṇu) (Śimhaviṣṇu) Śīngaviṇṇa, 19 (Śimhaviṣṇu)
Peruñkuḷattūr Koṭṭaiyūr Kōraiyaṟu Kōraiyaṟu Kōraiyaṟu Kōraiyaṟu Puliyānūr Pōnthai
?, ? 1-1971/62 (272) 2-1971/86 (273) 3-1971/87 (274) 4-1971/85 (275) D87-1972/2 (-) 19-1971/92 (290)
- 8 9 10
- Śīngaviṇṇa, 33 Narasiṅgaṇallūr ? , ? Naraśīngaṇallūr Mayēnthira, 2 (?)
5-1971/30 (276) ? , ? Thōraippādi
6-1971/33 (277)
- 11 12 13 14
- Mayēnthira, 11 [Mā]nthā, 11 Mānthā, 11 Maśinthiram, 14
Periya Kōḷappādi Mēl Puñjai Kaḷalādi Karuṇḡāḷippādi Paṭṭi
25-1971/96 (296) 21-1971/100 (292) 20-1971/124 (291) 7-1971/113 (278)
- 15 16 17 18
- Mayinthira, 18 Ma..nthira, 32 Mayēnthira, 32 Maśinthira, 33
Thaṇḍampattu Mōthakkal Mōthakkal Koṭṭaiyūr
8-1971/77 (279) 9-1971/88 (280) 10-1971/89 (281) 11-1971/63 (282)
- 19 20 21 22
- Mayinthira, 34 Ma-inthira, 38 Maśinthira, 39 (Mahēndra, ?)
Eḷutthaṟūr Śe Kūḍalūr Śāṭhaṟūr Kaṇṇakkantal
13-1971/59 (284) 14-1971/50 (285) 15-1968/35 (286) 16-1971/48 (287)

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971/33

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṅgam
Ūr (village, town)	:	Thoraippadi
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Mayēndira (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	2
Historical Era	:	6th century

Ref. *Cheṅgam Naḍukaṇṇaḷ*, No. 6:

- 1 கோவிசைய-மயேந்திர-
- 2 பருமற்கு [றண்ணு-ஆ*]வது க-
- 3 ங்கரைசரோடு பவ்வது கங்-
- 4 கரைசரு மக்கள் பொன்-
- 5 னந்தியார் பெருமுகை
- 6 எறிந்த ஞான்று கங்க-
- 7 ரைசரு சேவகரு எறிந்து
- 8 பட்டாரு ராராற்று ஆண்ட-
- 9 குன்றக் கண்ணியா[ர்*]
- 10 கல்

Ref. *TVM's Inscriptions of the Pallavas*, No. 277:

- 1 Kō-Viṣaiya-Mayēndira-
- 2 parumaṅku [raṇṇu]āvadu [!]* Ga-
- 3 ṅgaraiśarōḍu pavvadu Gaṅ-
- 4 garaiśaru makkaḷ Poṇ-
- 5 ṇandiyār Perumugai
- 6 eṇinda-ñāṇru gaṅga-
- 7 raiśaru śevagaru eṇindu
- 8 paṭṭāru Rārārūr āṇḍa
- 9 Kuṇṇrakkaṇṇiyār
- 10 kaḷ [!]*

Summary:

TVM: "Records the death of Kuṇṇrakkaṇṇiyār, the servant of the Gaṅga king (araiśar) who was also the chieftain of Rārārūr, when the army of Poṇṇandiyār, the son of the Gaṅga king (araiśar), marched against Perumugai."

Ref. *Cheṅgam Naḍukaṇṇal*, No. 25:

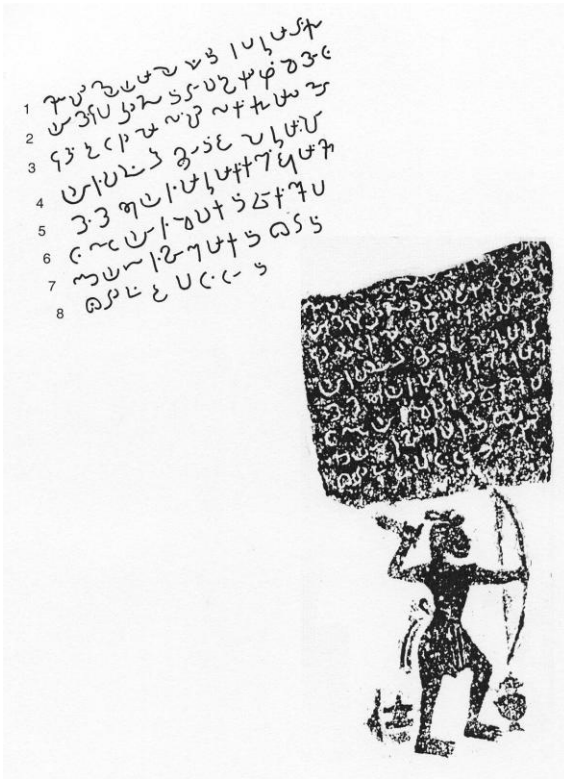
- 1 கோவியைய மயேந்திரபருமற்கு
- 2 யாண்டு பதினொன்றாவது கீழ்வேணாட்-
- 3 ஓத் துடரி மேல் விலக்குமிறை-
- 4 யார் வந்த ஞான்று பெரும்போ-
- 5 த்தரையர் மருமக்கள் அம்கோ-
- 6 ட்டையார் சேவகன் சாக்கை ப-
- 7 ரையனார் இளமகன் ஏறன்
- 8 எறிந்து பட்டான்

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. 296:

- 1 Kō-Viyaiya Mayēndiraparumaṇku
- 2 yāṇḍu paṇṇōṇṇāvadu [!*] Kīl-Vēṇāḍi-
- 3 ṭu-tTuḍari mēl Vilakkumīrai-
- 4 yār vanda ṇāṇṇu Perum-pō-
- 5 tṭaraiyar marumakkaḷ Amkō-
- 6 ṭṭaiyār-śēvagaṇ Śākkai Pa-
- 7 raiyaṇār-iḷamagaṇ Ēraṇ
- 8 erindu paṭṭāṇ [!l*]

Summary:

TVM: "Records the death of Ēraṇ, the younger son (iḷamagaṇ) of Śākkai-Paraiyaṇār, who was the servant under Amkōṭṭaiyār, the nephew (marumakkaḷ) of Perumpottaraiyar, when the army of Vilakkumīraiyaṇ marched against the village of Tudari in Kīl-Vēṇāḍu."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971/113

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Chengam
Ūr (village, town)	:	Karuṅgālip̄pāḍip̄ṭṭi
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Maśīndiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	14
Historical Era	:	7th century

Ref. *Chengam Naḍukarkaḷ*, No. 7:

- 1 கோவியைய மசிந்திர-
- 2 ம்-பருமற்கு பதின்னான்-
- 3 காவது மீ-
- 4 வேண்ணா-
- 5 ட்டு கருங்-
- 6 காலிபாடி
- 7 ஆள் கொற்ற
- 8 வாசிற் கருசா-
- 9 த்தனாரு மக-
- 10 ன் கட்டங்க-
- 11 ன்னாரு பே[ா]ற்-
- 12 காடாண்னாரு சே-
- 13 வகரு நரிபன்-
- 14 னி வீரவாண்ண-
- 15 ரையரு மக்கள்
- 16 பொன் பானன்-
- 17 னாரோடெறிந்து
- 18 பட்டாரு கல்

Ref. *TVM's Inscriptions of the Pallavas*, No. 278:

- 1 Kō-Viśaiya Maśīndira-
- 2 m-parumaṛku paḍiṇṇāṇ-
- 3 gāvadu [l*] Mī-
- 4 Vēṇṇā-
- 5 ṭṭu Karuṅ-
- 6 gālipāḍi
- 7 āḷ Korra-
- 8 vāśiṛ Karuśā-
- 9 ttaṇārū maga-
- 10 ṇ Kaṭṭaṅga-
- 11 ṇṇārū P[ō]r-
- 12 Kāḍāṇṇāru śē-
- 13 vagaru Naripaḷ-
- 14 ḷi Viravāṇṇa-
- 15 raiyaru makkaḷ
- 16 Poṇ Bāṇaṇ-
- 17 ṇārōḍ'erindu
- 18 paṭṭāru kal [l*]

Summary:

TVM: "Records the death of Kaṭṭaṅkaṇṇār, the son of Korraṇaśir Karuśāttaṇār, the chieftain of Karuṅkāḷi[p*]pāḍi, a sub-division of M[ēl*]-Vēṇāḍu, when he (Kaṭṭaṅkaṇṇār) fought with Poṇ-Bāṇaṇ, the son of Viravāṇṇaraiyar of Nari[p*]pallī and the servant of Poṛkāḍaṇṇār."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 77

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṅgam
Ūr (village, town)	:	Daṇḍampattu
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Mayīndiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	18
Historical Era	:	7th century

Ref. *Cheṅgam Naḍukarkaḷ*, No. 8:

- 1 கோவிசைய மயிந்திரபரு-
- 2 மற்று பதினீட்டாவது மீ-
- 3 வேணாட்டு ஆந்தைபாடி ஈசை
- 4 பெரும்பாணரைசரு மருமக்கள்
- 5 பொற்சேந்தியாஞ் சேவகரு தொறு-
- 6 க் கொண்ட ஞான்று மீட்டு பட்டா-
- 7 ன் [வே]ணாட் [டு] நந்தி-
- 8 [யார்] கல் க...

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. 279:

- 1 Kō-Viśaiya Mayindiraparū-
- 2 maṅku paṭiṇ-eṭṭāvadu [l*] Mī-
- 3 Vēṇāṭṭu Āṇḍaipāḍi Īśai
- 4 Perumbāṇaraiśaru marumakkaḷ
- 5 Porcendiyāñ [ś]ēvagaru toru-
- 6 kkoṇḍa ṇāṇru miṭṭu paṭṭā-
- 7 [ru*] [Vē]ṇāṭṭu nandi-
- 8 yāru kal .. [l*]

Summary:

TVM: "Records the death of Nandiyār (?) of Vēṇāḍu during the rescue of cattle from the hands of the nephew of Īśai Perum-bāṇaraiśar of Āṇḍaipāḍi in M[ēl*]-Vēṇāḍu and the servant of Porcendiyār, when the latter tried to capture the cattle."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971/89

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṅgam
Ūr (village, town)	:	Mōttakkal
Ūr Inscr. No.	:	2
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Mayēndiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	32
Historical Era	:	7th century

Ref. *Cheṅgam Naḍukaṛkaḷ*, No. **10**:

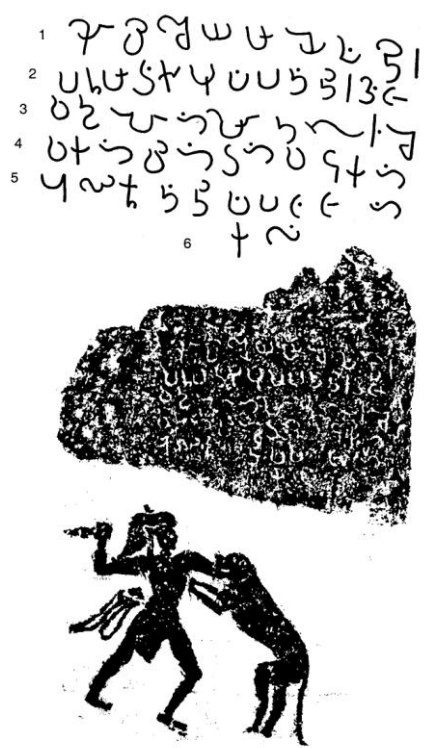
- 1 கோவிசைய மயேந்திர-
- 2 பருமற்கு முப்பத்திரண்டா-
- 3 வது பொன்மோதனார் சே-
- 4 வகன் வின்றண்[வ]டுகன்
- 5 புலி குத்திப் பட்டான்
- 6 கல்

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. **281**:

- 1 Kō-Viśaiya Mayēndira-
- 2 parumaṛku muppatt'iraṇḍā-
- 3 vadu [*] Poṇmōḍaṇṇār śē-
- 4 vagaṇ Viṇraṇ[va]ḍugaṇ
- 5 puli kutti-p-paṭṭāṇ
- 6 kal [||*]

Summary:

TVM:" Records the death of one Viṇraṇ-Vaḍugaṇ, a servant of Poṇmōḍaṇṇār, when he had a fight with a tiger [leopard?] (pulikutti-paṭṭāṇ)."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 63

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Chengam
Ūr (village, town)	:	Kottaiyūr
Ūr Inscr. No.	:	2
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Maśīndiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	33
Historical Era	:	7th century

Ref. *Cheṅgam Naḍukaṇḍal*, No. 11:

- 1 கேவிசைய ம-
- 2 சீந்திரபருமற்கு
- 3 முப்பத்து மூன்றாவது
- 4 வாணகோ அரைசரு மரும-
- 5 க்கள் பொன்னரம்பனார்
- 6 மேல் வாணகோ அரைசரு மரு-
- 7 மக்கள் // கந்தவிண்ணனா-
- 8 ர் வேல்மறுத்திச் சென்ற ஞா-
- 9 ன்று கந்தவிண்ணனா-
- 10 ர் தஞ்சிற்றப்பானார் பொ-
- 11 ன்னி[தன்]னார் இ//ளமகன்
- 12 பொங்கியார் // மகன் கத்-
- 13 தி எய்து பட்டான் கல்

Ref. *TVM's Inscriptions of the Pallavas*, No. 282:

- 1 Kō-Viśaiya-Ma-
- 2 śindiraparumarku
- 3 muppattu mūṇṇāvadu [I*]
- 4 Vāṇa-kō araiśaru maruma-
- 5 kkaḷ Poṇṇarambāṇar
- 6 mēl Vāṇakō-araiśaru maru-
- 7 makkaḷ // Kandaviṇṇāṇā-
- 8 r vēlma[ru*]tti=c-ceṇṇa-ñā-
- 9 ṇṇu Kandaviṇṇāṇā-
- 10 r tañciṇṇappāṇār Po-
- 11 ṇṇi[taṇ]ṇār i//lāmagāṇ
- 12 Poṅgiyār // magāṇ kat-
- 13 ti eydu paṭṭāṇ kal [II*]

Summary:

TVM: “Records that, when Kandaviṇṇār, the nephew (marumakkaḷ) of the Bāṇa chieftain, led a fight against Poṇṇarambāṇar, another nephew of the Bāṇa chieftain, the son of Poṅgiyār and the younger son (i//lāmagāṇ) of Poṇṇitaṇār, the paternal uncle (śirappāṇār), was killed by a knife (katti).”

- 1 கௌயம
- 2 கௌயம
- 3 கௌயம
- 4 கௌயம
- 5 கௌயம
- 6 கௌயம
- 7 கௌயம
- 8 கௌயம
- 9 கௌயம
- 10 கௌயம
- 11 கௌயம
- 12 கௌயம
- 13 கௌயம

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 59

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṅgam
Ūr (village, town)	:	Eduṭṭhaṇṭūr
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Mayiṉthiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	34
Historical Era	:	7th century

Ref. *Cheṅgam Naḍukarkaḷ*, No. 13:

- 1 கேவிசைய
- 2 மயிந்திர-பருமற்கு
- 3 முப்பத்து நான்காவது வாணகோ
- 4 அரைசரு மருமக்கள் பொற்றொக்கை-
- 5 ஆர் இளமகன் கருந்தேவக்கத்தி தன்-
- 6 நெருமைப்-
- 7 புறத்தே வா-
- 8 டி பட்டா-
- 9 ன் கல்
- 10 [கோவிவ-] [read: கொறிவ – ML]
- 11 ன்னென்னு
- 12 ந்-நாய் இ-
- 13 ரு கள்ள-
- 14னைக் கடித்-
- 15 துக் காத்திரு-
- 16 ந்தவாறு

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. 284:

- 1 Kō-Viṣaiya
- 2 Mayindira-parumaṛku
- 3 muppattu nāṅgāvadu [I*] Vāṇakō-
- 4 araiṣaru marumakkaḷ Porrokkai-
- 5 ār iḷamagaṇ Karundēvakkatti taṇ-
- 6 ṇerumai-p-
- 7 puṛattē vā-
- 8 ḍi paṭṭā-
- 9 ṇ kal [II*]
- 10 [Kōviva]- [read: Koriva – ML]
- 11 ṇ-ṇ=ennu-
- 12 n-nāy i-
- 13 ru kaḷḷa-
- 14 ṇai-k-kaḍit-
- 15 tu-k-kāttiru-
- 16 ndavāṛu [II*]

Summary:

TVM: "Records the death of Karundēvakkatti, the younger son (iḷamagaṇ) of Porrokkaiyār who was the nephew (marumakkaḷ) of a Bāṇa chieftain. Also mentions that a dog named Korivaṇ bit two thieves and kept watch."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 50

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṅgam
Ūr (village, town)	:	Śē. Kūḍalūr
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Ma-inthiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	38
Historical Era	:	7th century

20 Tamilnadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 50

District:	<i>N. Arcot</i>	Regnal Year:	38
Taluk:	<i>Cheṅgam</i>	Historical Era:	7th century
Ūr (village, town):	<i>Śē. Kūḍalūr</i>	Ūr Inscr. No.:	1
Language:	<i>Tamiḻ</i>		
Script:	<i>Vaṭṭeḻutthu</i>		
Rule:	<i>Pallava</i>		
King:	<i>Ma-inthiraṇ (Mahēndra-I)</i>		

Location:

Summary:

Ref. *Cheṅgam Naḍukarkaḻ*, No. **14**:

- 1 கேவிசை-
- 2 ய-மஇந்திர பரு-
- 3 மற்று முப்பத்தெட்டா-
- 4 வது வாணகோ அரைசரு மரு-
- 5 மக்கள் கந்தவிண்ண-
- 6 னார் கூடல் தொறுக் கொண்ட-
- 7 ஞான்று தொறு இடுவித்துப் பட்டா-
- 8 ன் பொன்னரம்பனார் கொல்லகச்
- 9 சேவகன் காக்கண்டி அண்ணாவன் கல்
- 10 கூடல் இள-
- 11 மக்கள் நடுவி-
- 12 த்த கல்

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. **285**:

- 1 Kō-Viśai-
- 2 ya Ma'indiraparū-
- 3 maṛku muppatt'eṭṭā-
- 4 vadu [*] Vāṇakō-araiśaru maru-
- 5 makkaḻ Kandaviṇṇa-
- 6 nār Kūḍal torukkoṇḍa
- 7 ṇāṇru toru iḍuvittu-p-pattā-
- 8 ṇ Poṇṇarambāṇar kollaka-c-
- 9 cēvagaṇ Kākaṇḍi Aṇṇāvaṇ kal [*]
- 10 Kūḍal iḷa-
- 11 makka[ḷ] naḍuvit-* (?! – ML)]
- 12 ta kal [||*]

TVM: "Records the death of Kākaṇḍi Aṇṇāvaṇ, servant of Poṇṇarambāṇar, [correct reading: °baṇār – ML] in the cattle raid of Kūḍal, while rescuing the cattle from the hands of Kandaviṇṇaṇār, who was the nephew (*marumakkaḻ*) of the Bāṇa chieftain, and mentions the setting up of the hero-stone by the *iḷamakkaḻ* (soldiers?) of Kūḍal."

Summary:

TVM: "Records the death of Kākaṇḍi Aṇṇāvaṇ, servant of Poṇṇarambāṇar, [correct reading: obāṇar – ML] in the cattle raid of Kūḍal, while rescuing the cattle from the hands of Kandaviṇṇaṇār, who was the nephew (*marumakkaḻ*) of the Bāṇa chieftain, and mentions the setting up of the hero-stone by the *iḷamakkaḻ* (soldiers?) of Kūḍal."

TamilNadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 48

Location:

District	:	N. Arcot
Taluk	:	Cheṇṅam
Ūr (village, town)	:	Śātthanūr
Ūr Inscr. No.	:	1
Language	:	Tamil
Script	:	Vaṭṭeḷutthu
Rule	:	Pallava
King	:	Maśīnthiraṇ (Mahēndra-I)
Regnal Year	:	39
Historical Era	:	7th century

21 Tamilnadu Department of Archaeology (TDA) Serial No.: 1971 / 48

District:	<i>N. Arcot</i>	Regnal Year:	39
Taluk:	<i>Chengam</i>	Historical Era:	7th century
Ūr (village, town):	<i>Sānthāṇṛ (Māllikāpuraṁ)</i>	Ūr Inscr. No.:	1
Language:	<i>Tamiḻ</i>		
Script:	<i>Vaṭṭeḷutthu</i>		
Rule:	<i>Pallava</i>		
King:	<i>Maśinṭhira (Mahēndra-I)</i>		

Location:

Summary:

Ref. *Chengam Nadukarkal*, No. 15:

Ref. TVM's *Inscriptions of the Pallavas*, No. 286:

1 கோவியை மசித்திரபரு-	1 Kō-Vīṣaiya Maṣinthira-pa[ru-*
2 மறு குழப்பத்தொன்பதாவது	2 maṇu kuṇṇapattatōṇṇadavadu [l*
3 வானகோ அனஞ்சர மருமக்கள் பொ-	3 Vāṇakō-arañṣara marumakkal Po-
4 ந்றொக்கையர் சருக்கிருந்த ஊர் போ-	4 ṇṇokkaiyār Saṇukkirunda-ūr Pō-
5 ந்தை மேழி சக்காவரு படை வந்த குர-	5 ndai meṇṇi Cakkavararu paḍai vanda ṇṇa-
6 ன்று ணாக்கையர் இளமகன் வந்தாவ-	6 ṇṇu ṇākkaiyār iḷamagan Vattāva-
7 ன் மகன் வந்-	7 ṇṇ magan ṇan-
8 [தி எறி]ந்து பட்டா-	8 [di eṇi*]ndu paṭṭā-
9 ன் கல்	9 n kal [l]*

TVM: "Records the death of Nandi, son of Vatthāvaṇ, the younger son (*iḷamaṇ*) of Nākkaiyār, when the army of Cakkaravar attacked Pōndai, situated (?) in Śarukkirunda-
ūr."

Summary:

TVM: "Records the death of Nandi, son of Vatthāvaṇ, the younger son (iḷamagaṇ) of Nākkaiyār, when the army of Cakkaravaṇ attacked Pōṇḍai, situated (?) in Śarukkirundaūr.

1 ገጽ ገሠጽ ረገሠ
2 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
3 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
4 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
5 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
6 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
7 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
8 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
9 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ
10 ሁጽ ሁጽ ሁጽ ሁጽ

Notes

¹ This monograph is based on a paper presented, on May 9th, 2004, at the Sixth Harvard Roundtable on the Ethnogenesis of South and Central Asia, held at the Department of Sanskrit and Indian Studies, Harvard University - and on the earlier article, "Tamiḷ Indrāni: King Mahēndravarman's Creation", submitted in September, 2000, and published in Vol. I of Śrī Puṣpāñjali (Recent Researches in Prehistory, Proto-history, Art, Architecture, Numismatics, Iconography and Epigraphy), being the Dr. C.R. Srinivasan Commemoration Volume, edited by K.V. Ramesh et al. (New Delhi: Bharatiya Kala Prakashan, 2004), pp. 159-161.

² "The Birudas of Mahēndravarman", by Lockwood and Bhat, Pallava Art (Madras: Tambaram Research Associates, 2001), pp. 193-222.

³ See Iravatham Mahadevan's, Early Tamil Epigraphy: From the Earliest Times to the Sixth Century A.D. (Chennai: Cre-A: / Cambridge, MA: Harvard University, 2003), pp. 213-215 ('Emergence of the Tamil Script').

⁴ (Delhi: ICHR and Agam Prakasan, 1988), p. 100.

⁵ These four pillars were originally found lying "in a ruined mandapa near the 1000-pillared maṇḍapa in the third prākāra of the Ekāmreśvara temple," Kanchipuram (Mahalingam, p. 100).

⁶ Actually, there was no real ambiguity, here, for the literate person of the seventh century reading Mahēndra's titles. Only a twinge of dhvani. The letter 'c' in the Pallava Grantha Sanskrit alphabet is written differently from the Pallava Grantha Tamil ச. There are two titles in the Kanchi

Pillar inscription which begin with c': Citrakārapuli' சித்ரகாரபுலி and

'Curmbu' குர்ம்பு.

Both of these are written in the Grantha Sanskrit script. The difference between the form of the 'c' in these two titles (च & च) and the स in

'कुसुमाणा' 'Kuśaṇāṇa' कुसुमाणा will be immediately apparent to anyone. The twinge comes from the knowledge that both the letters (Grantha Sanskrit and Grantha Tamil) derive from one and the same Brāhmī source letter. How close these two scripts were in the minds of educated people of Mahēndra's day is brought out in the following passage by T.N.

Subramanian (in South Indian Temple inscriptions, Volume II, Part II, Madras: Government Oriental Manuscripts Library, 1957, p. 1536):

Scholars have designated this script [what I have called Pallava Grantha Tamil - ML] as the Grantha Tamil. Even in the records of the Pāṇḍya Country and the West Coast where the Vaṭṭeḷuttu script was used for writing the records in the Tamil language and the Grantha script for the Sanskrit portion, Tamil words occurring in the Sanskrit portion were written only in this Tamil script and not in the Vaṭṭeḷuttu. This will be clear from the Larger Śinnamanūr plates of the Pāṇḍya king Rājasimha ([South-Indian Inscriptions], vol. III). From this it can be surmised that even in those days, the Grantha and the Tamil scripts were considered as one.

I suggest that this very practice as described by T.N. Subramanian provided the Original impetus, in the face of the degeneration of the Vaṭṭeḷuttu script, for the creation of the full-blown Pallava Grantha Tamil script during King Mahēndra's reign and that this script was used thereafter for writing Tamil by his court and by the courts of all later Pallava rulers. And I further suggest that because these two Grantha scripts (Sanskrit and Tamil) were constantly being used, 'shoulder to shoulder', by the Pallava royal courts during the remaining period of Pallava rule, from the seventh to the end of the ninth century, there would tend to have been a close correspondence between the Grantha Sanskrit script and the Grantha Tamil script in the inscriptions of any given king. By the end of the ninth century, when Pallava rule came to an end, the Grantha Tamil script had virtually displaced Vaṭṭeḷuttu throughout the Tamil country.

⁷ K.R. Venkataraman, "A Note on the Śittannavāśal and Kuḍumiyāmalai Monuments", *Transactions of the Archaeological Society of South India*, 1956-'57, p. 91. K.R. Srinivasan translates the Tamil as follows: "These (svaras or ragas) pertain to (are common to) eight and seven" (*Inscriptions in the Pudukkottai State Translated into English, Part 1: Early Pallava & Chola inscriptions* [Pudukkottai: Sri Brihadamba State Press, 1941], p. 8).

⁸ The recent discovery and publication of two of King Mahēndra's coins which have the Tiger, Bow, and Fish symbols on their reverse, by R. Krishnamurthy, have now firmly settled this matter (*The Pallava Coins* [Chennai, Garnet Publishers, 2004], pp. 155-156). One of the coins is

inscribed with Mahēndra's biruda (royal title), Of ஸ்ரீ வமிடபு (Śrī vampu). The other coin is inscribed with: At ஸ்ரீ வ... (Śrī va...). This evidence is enough to prove that in these commemorative coins, King Mahēndra is celebrating his overlordship of the three kingdoms of the Chōḷas, Chēras, and Pāṇḍians.

⁹ Venkataraman, p. 92; Mahalingam, p. 122.

¹⁰ These two facsimiles and their accompanying transliterated texts are from *Transactions of the Archaeological Society of South India, 1958-'59*, plates XII-XIII; texts: pp. 75 & 76.

¹¹ These facsimiles and their texts are from பிாண்டியர் செப்பேடுகள் பத்து [Ten Pāṇḍiya Copper Plate Grants], Madras (The Tamil History Academy, 1999 reprint), plates opposite pp. 19, 26, & 28; texts: pp. 19, 23-28, & 30-31.

Is the Indus script indeed not a writing system?¹

Parpola, Asko

Is the Indus script a writing system or not? I represent the traditional view that it is, and more accurately, a logo-syllabic writing system of the Sumerian type. This paper is an enlarged version of the criticism that I presented two years earlier in Tokyo, where it was published soon afterwards (Parpola 2005). What I am criticizing is "The collapse of the Indus script thesis: The myth of a literate Harappan Civilization" by Steve Farmer, Richard Sproat and Michael Witzel (2004), where the authors categorically deny that the Indus script is a speech-encoding writing system.

Farmer and his colleagues present ten main points or theses, which according to them prove that the Indus script is not writing:

1. Statistics of Indus sign frequencies & repetitions
2. "Texts" too short to encode messages
3. Too many rare signs, especially "singletons"
4. No sign repetition within any one text
5. "Lost" longer texts (manuscripts) never existed
6. No cursive variant of the script developed, hence no scribes
7. No writing equipment has been found
8. "Script" signs are non-linguistic symbols
9. Writing was known, but it was consciously not adopted
10. This new thesis helps to understand the Indus Civilization better than the writing hypothesis.

I shall take these points up for discussion one by one.

Statistics of Indus sign frequencies & repetitions

Firstly, Farmer and his colleagues claim that comparison of the Indus sign frequencies "can show that the Indus system could not have been a Chinese-style script, since symbol frequencies in the two systems differ too widely, and the total numbers of Indus symbols are too few" (Farmer & al. 2004: 29). They also point out that signs are repeated within a single inscription much more often in Egyptian cartouches than in Indus seals of a similar length.

There is no difficulty to agree with these observations. There is a vast difference between the Chinese script with its theoretically nearly 50,000 signs (and even in practice about 5000 signs) and the Indus script with only about 400 known graphemes.

“But [as Farmer and his colleagues themselves conclude,] studies of general sign frequencies by themselves cannot determine whether the Indus system was a ‘mixed’ linguistic script [that is, a logo-syllabic script of the Sumerian type]... or exclusively a system of nonlinguistic signs” (Farmer & al. 2004: 29).

As this is an important point, my colleague Dr Kimmo Koskeniemi, who is Professor of Computer Linguistics at the University of Helsinki, verified from Dr Richard Sproat by e-mail in April 2005 that they both agree on the following: “Plain statistical tests such as the distribution of sign frequencies and plain reoccurrences can (a) neither prove that the signs represent writing, (b) nor prove that the signs do not represent writing. Falsifying being equally impossible as proving.”

Rebuses were used very much from the earliest examples of the Egyptian writing. Around 3050 BC, the name of King Narmer was written with the hieroglyphs depicting ‘catfish’ (the Egyptian word for ‘catfish’ is *nʿr*) and ‘awl’ (the Egyptian word for ‘awl’ is *mr*). (cf. Gardiner 1957: 7). Egyptian rebus-punning ignored vowels altogether, but the consonants had to be identical (cf. Gardiner 1957: 9). Other early logo-syllabic scripts too, allowed moderate liberties, such as difference in vowel and consonant length. The Egyptian words represented by the hieroglyphs could contain three or two consonants or just one (cf. Gardiner 1957: 25). Eventually only the one-consonant signs were selected by the Egyptian-trained Semitic scribes for writing their own language, but they were used copiously also in Egyptian-language texts, and not only for writing foreign proper names. This easily explains the difference in the statistics between Egyptian cartouches and Indus seal inscriptions.

“Texts” too short to encode messages

The second argument of Farmer and his colleagues is that “Indus inscriptions were neither able nor intended to encode detailed ‘messages’, not even in the approximate ways performed by formal mnemonic systems in other nonliterate societies” (Farmer et al. 2004: 42). One of the two reasons adduced in support of this thesis is that the Indus inscriptions are too short.

But although the Indus texts have as their average length five signs, this is quite sufficient to express short noun phrases in a logo-syllabic script of the Sumerian type. We cannot expect complete sentences in seals and other types of objects preserved (cf. Parpola 1994: 87). But even written noun phrases qualify as language-based script — I shall return to this point later.

The Mesopotamian seal inscriptions typically contain: a proper name \pm descent \pm occupation (cf. e.g. Edzard 1968). In the most elaborate seals of the high officials, this information is couched in an invocation addressed to the King or other dignitary. Here are two examples of Mesopotamian seal inscriptions: “Adda the Scribe”, “O Sharkali-sharri, King of Akkad: Ibni-sharri the Scribe (is) your servant”. These Akkadian seals are contemporary with the heyday of the Indus Civilization, and the latter one in fact attests to contacts with it. The water-buffalo depicted in it was imported to Mesopotamia from the Indus Valley during the rule of Sargon the Great, King of Akkad (2334-2278 BC) and entered Mesopotamian iconography towards the end of his 60 year long rule, to disappear from the iconography and the faunal remains in the beginning of the second millennium BC when the Indus Civilization collapsed (Cf. Boehmer 1975).

Not all Indus texts² are so short — for instance the one-line seal inscription M-355 from Mohenjo-daro has 14 signs. But even a single sign of a logo-syllabic script can convey a message. The single-sign seal inscription H-94 from Harappa probably renders the occupational title of the seal owner. Single-sign texts may consist of non-composite signs, but here this single sign is a composite sign consisting of two component signs. Many composite signs (like the one in the text H-94) have ‘man’ as the final component and may denote occupational titles such as ‘police-man’ or ‘milk-man’. Partially identical sequences show a functional correspondence between compound signs and their component signs (cf. Parpola 1994: 80-81 with fig. 5.3). The Egyptian script around 3000 BC was used in a number of inscriptions, most of which were very short, often consisting of just two or three signs. They recorded proper names with a high percentage of rebus signs and thus qualify as writing.

Too many rare signs, especially “singletons”

The third argument of Farmer and his colleagues has been put into words as follows: “Further evidence that clashes with the Indus-script thesis shows up in the large number of unique symbols (or ‘singletons’) and other rare signs that turn up in the inscriptions ... A number of inscriptions

also contain more than one singleton in addition to other rare signs, making it difficult to imagine how those signs could have possibly functioned in a widely disseminated ‘script’” (Farmer & al. 2004: 36).

It is true that around 25% of the about 400 graphemes of the Indus script are attested only once (cf. Mahadevan 1977: 17; Parpola 1994: 78, table 5.1).

But if more texts are excavated, many of these ‘singletons’ will occur more than once; there will also be new rare signs. Many of the Indus ‘singletons’ occur in the midst of more frequently occurring signs, which helps their understanding. All logo-syllabic scripts had rarely occurring signs, some of these scripts quite many. Chinese has very many rare signs, and some of them do occasionally occur even in newspapers.

No "random-looking" sign repetitions within any one text

Although Farmer and his colleagues in passing refer to logosyllabic writing systems of the Sumerian type and their functioning, their argumentation implies that in order to represent a language-based script the Indus signs should largely be phoneticized in the manner of the Egyptian cartouches. However, in early logosyllabic scripts one sign often stands for a complete word. Even a seal with a single sign can express its owner, and there is mostly little reason for sign repetition in short seal texts written in an early logosyllabic script of the Sumerian type. The alleged lack of what they call random-looking type of sign repetition is mentioned as the fourth and most important and critical evidence against the thesis that the Indus script is a writing system: “Most importantly, nowhere in Indus inscriptions do we find convincing evidence of the random-looking types of sign repetition expected in contemporary phonetic or semi-phonetic scripts” (Farmer & al. 2004: 29-30).

Farmer and his colleagues themselves admit that “some Indus signs do repeat in single inscriptions, sometimes including many repetitions in a row” (p. 31). However, they do not accept the evidence of such duplications: “Whatever the origins of these different types of duplications, all that is critical for our purposes is to note again the lack of any suggestions in them of the random-looking repetitions typical even of monumental scripts like Luwian or Egyptian hieroglyphs” (p. 36).

The hieroglyphic signs drawn in black in fig. 1 mark the repetitions in the cartouches of Ptolemy and Cleopatra; they were crucial in the

decipherment of the Egyptian script. But these are the repetitions when both of the two cartouches are taken into consideration. Farmer and his colleagues speak of sign repetitions limited to single cartouches, in which case Ptolemy's cartouche has only one sign repetition, namely the duplication of the sign E, one after the other in a row, which according to Farmer & al. does not count as a "random-looking" repetition. Within Cleopatra's cartouche, there is likewise only one sign repetition, namely that of the eagle-shaped sign for A. This latter case would qualify as an example of a "random-looking" sign repetition.

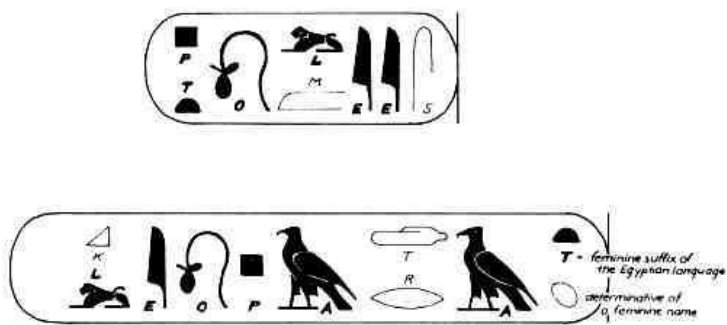

Fig. 1 : Cartouches of Ptolemy and Cleopatra: the Egyptian hieroglyphs and their transliterations (with repetitions shown in bold). (After Parpola 1994: 41, fig. 3.1.)

But sign repetition within single Indus inscription DOES occur, also of the "random-looking type" completely missed by Farmer and his colleagues. Such repetition occurs even in the "bar-seals", which Farmer and his colleagues (2004: 33) consider particularly crucial for the Indus script thesis. The following counter examples by no means exhaust the material.

In the 10-sign text M-682 from Mohenjo-daro, one sign is repeated three times, two other signs are repeated twice, and all in different places, that is, not in a row.

In M-634 from Mohenjo-daro one sign is repeated in three different places. Farmer and his colleagues have noticed this case, but disqualify it because in their opinion the "sun symbol" shows that non-linguistic symbols are involved. Of course this sign can very well depict the solar wheel with rays, as I have myself proposed on the basis of Near Eastern and later Indian parallels (cf. Parpola 1994: 104, 106 fig. 7.5; 110; 116-

117). But, how do Farmer and his colleagues know that this sign has not been used phonetically as a rebus sign: after all, it is precisely this type of “random repetition” that they consider as proof for phonetic usage!

In M-1792 (Marshall 1931: III, pl. 106 no. 93) from Mohenjo-daro one sign (different from that of M-634) is also repeated in three different places.

The seal K-10 from Kalibangan has ten signs. One and the same two-sign sequence is repeated in two different places.

In the 11-sign text M-1169 from Mohenjo-daro, one sign is repeated in two different places.

In the 8-sign “bar-seal” M-357 from Mohenjo-daro, one sign is repeated in two different places.

I agree with Farmer and his colleagues that some of the sign duplications in row imply quantification (cf. Farmer & al. 2004: 31). I shall come back to the probable function of the small bifacial tablets later on. The inscription on one side of them usually has just the U-shaped sign, preceded by one to four vertical strokes for the numbers 1 to 4: UI, UII, UIII, UIIII. In some tablets, such as H-764 from Harappa, the U-shaped sign is repeated three times: UUU, obviously an alternative to UIII, where III = number 3 is a numeral attribute (cf. Parpola 1994: 81). Farmer and his colleagues want to deny the use of number signs as numeral attributes of following signs; according to them they are independent symbols for fixed conceptions: thus seven strokes should denote “THE seven”. However, different numbers clearly alternate before certain signs, among them the U-shaped sign, clearly suggesting attributive use (cf. Parpola 1994: 81-82; 88; 120, fig. 7.21, I).

Farmer and his colleagues (2004: 31) surmise that the duplication of other signs may emphasize their magical or political power. They do not mention that such sign reduplications can reflect emphasizing linguistic reduplications common in Dravidian (and other Indian languages) especially in onomatopoeic words, or as grammatical markers, such as Sumerian nominal plurals (cf. Parpola 1994: 82). There are also cases like the reduplication of the sign “dot-in-a-circle” that could depict the ‘eye’. Comparing the Dravidian words *kaN* ‘eye’ and *ka:N* ‘to see’, I have proposed reading their reduplication as a compound word, namely *kaN-ka:Ni* attested in Tamil in the meaning ‘overseer’, a meaning that would

suit very well for instance its occurrence on an ancient seal-impression on a potsherd from Mohenjo-daro (M-1382) (cf. Parpola 1994: 215; 275).

"Lost" longer texts (manuscripts) never existed

All literary civilizations produced longer texts but there are none from the Indus Valley — hence the Indus “script” is no writing system: Farmer and his colleagues reject the much repeated early assumption that longer texts may have been written on “birch bark, palm leaves, parchment, wood, or cotton cloth, any of which would have perished in the course of ages” as suggested by Sir John Marshall in 1931 (I, 39). Farmer and his colleagues are ready to believe the “Indus script thesis” only if an Indus text at least 50 signs long is found.

But even though Farmer and his colleagues speak as if our present corpus of texts was everything there ever existed, this is not the case. More than 2100 Indus texts come from Mohenjo-daro alone, and yet less than one tenth of that single city has been excavated. Farmer and his colleagues do not know what has existed and what may be found in the remaining parts of the city, even if it is likely that only imperishable material of the kinds already available continue to be found. The Rongo-Rongo tablets of Easter Island are much longer than 50 signs. But does this make it certain that they represent writing in the strict sense?

Seed evidence shows that cotton has been cultivated in Greater Indus Valley since Chalcolithic times, and cotton cloth is supposed to have been one of the main export item of the Harappans. Yet all the millions of Harappan pieces of cotton cloth have disappeared for climatic reasons, save four cases where a few microscopic fibers have been preserved in association with metal (cf. Possehl 2002: table 3.2, with further references). Alexander’s admiral Nearchus mentions “thickly woven cloth” used for writing letters in the Indus Valley c 325 BC. Sanskrit sources such as the Ya:ññavalkya-Smṛti (1,319) also mention cotton cloth, (*ka:rpa:sa-ṣpaTa*, as writing material around the beginning of the Christian era. But the earliest preserved examples date from the 13th century AD (cf. Shivaganesh Murthy 1996: 45-46; Salomon 1998: 132).

Emperor Asoka had long inscriptions carved on stone (pillars and rocks) all around his wide realm in 260 to 250 BC. They have survived. But also manuscripts on perishable materials must have existed in Asoka’s times and already since the Achaemenid rule started in the Indus Valley c 520 BC. This is suggested among other things by the mention of *lipi* ‘script’ in Pa:Nini’s Sanskrit Grammar (3,2,21) which is dated to around 400-350

BC. Sanskrit *lipi* comes from Old Persian *dipi* ‘script’. The earliest surviving manuscripts on birch bark, palm leaves and wooden blocks date from the 2nd century AD and come from the dry climate of Central Asia (cf. Shivaganesh Murthy 1996: 24-36; Salomon 1998: 131). We can conclude that manuscripts on perishable materials have almost certainly existed in South Asia during 600 years from the start of the Persian rule onwards, but they have not been preserved; this period of 600 years with no surviving manuscripts corresponds to the duration of the Indus Civilization.

No cursive variant of the Indus script developed — hence no scribes

The sixth argument of Farmer and his colleagues is based on the observation that everywhere scribes writing manuscripts tended to develop a cursive style. From the fact that the Indus script changed very little during its 600 years of existence they conclude that there were no longer texts nor any scribes.

But the Egyptian hieroglyphs preserved their monumental pictographic shapes for 3000 years. The Egyptian cursive hieratic style of papyrus manuscripts does not differ so very much from the monumental hieroglyphs. The difference between Maya manuscripts and monumental inscriptions is not all that great, either.

Actually there is quite a lot of graphic variation in the Indus signs (see the sign list in Parpola 1994: 70-78, fig. 5.1), and in my opinion this variation provides also an important key to their pictorial or iconic understanding. On the other hand, the Indus script emerges in the Mature Harappan period already more or less fully standardized, and by this time a lot of shape simplification or creation of a more cursive script had already taken place.

No writing equipment has been found

No writing equipment has been found, hence Farmer and his colleagues conclude that there were no scribes nor any manuscripts. Four archaeologists specializing on the Indus Civilization have interpreted some finds as writing equipment, but their suggestions “are no longer accepted by any active researchers” (Farmer et al. 2004: 25).

But thin metal rods, such as used in South India to incise palm leaf manuscripts, could have early on corroded away or beyond recognition. From painted Indus texts on Harappan pots (e.g. Sktd-3 from Surkotada

in CISI 1: p. 392) and bangles (cf. Blk-6 from Balakot in CISI 2: p. 432) we know that Indus people used brushes to write, although such brushes have not survived or have not been recognized — and in North India palm leaf manuscripts have been painted with brushes. For the record, some of the provisional identifications for Harappan writing equipment (Mackay 1938; Dales 1967; Konishi 1987; Lal 2002) were published fairly recently, and two of these scholars are still themselves "active researchers".

The Indus "script" signs are actually non-linguistic symbols

Instead of a language-based writing system, Farmer and his colleagues (2004: 45) see in the Indus signs "a relatively simple system of religious-political signs that could be interpreted in any language". The non-linguistic symbols of Mesopotamian iconography are said to be a particularly close and relevant parallel, as they may be arranged in regular rows with a definite order like the Indus signs.

But in Mesopotamian seal iconography, the non-linguistic symbols usually occur as isolated signs, for instance near the gods they belong to. Arranged in longer rows and with a definite order they occur only in very limited contexts: mainly on stelae and boundary stones (kudurru) between 1600 and 600 BC. Mesopotamia was a literate civilization, and the symbols on the boundary stones followed the order of divinities in curse formulae written down in cuneiform texts — the symbols represented deities invoked to protect the boundary stone (cf. Black & Green 1992: 15-16; 113-114).

Writing was known to the Indus people from Mesopotamia, but it was consciously not adopted

Finally, Farmer and his colleagues ask themselves: "The critical question remains of why the Harappans never adopted writing, since their trade classes and presumably their ruling elite were undoubtedly aware of it through their centuries of contact with the high-literate Mesopotamians" (Farmer et al. 2004: 44). Their answer is that the Harappans intentionally rejected writing for some such reason as the Celtic priests of Roman times: for the druids were averse to encode their ritual traditions in writing like the Vedic Brahmins of India (ibid.).

But it is not likely that the Harappans would have rejected writing for such a reason because: adopting writing did not oblige them to divulge their secret texts, which could be guarded in an esoteric oral tradition. In

any case literacy must have been fairly restricted. Even in Mesopotamia literary texts were written down only long after the invention of writing. It is true that some complex societies did prosper without writing — the Incan empire for example used instead a complex communication system of knotted strings. But writing does offer advantages not easily discarded.

We can indeed ask a counter question: Why was the Indus script created? In my opinion for economic and administrative reasons, like the Archaic Sumerian script. This is strongly suggested by the fact that the majority of the surviving texts are seal stamps and seal impressions quite clearly used in trade and administration (cf. Parpola 1994: 113-116). But proper judgement requires acquaintance with the evolution of the Indus Civilization. (The following short overview is mainly based on Possehl 2002).

The Indus Civilization came into being as the culmination of a long cultural evolution in the Indo-Iranian borderlands. From the very beginning, this was the eastern frontier of a large cultural area which had Mesopotamia as its core pulsating influence in all directions. In Western Asia, the domestication of animals and plants started by 8000 BC. This revolution in food production reached the mountain valleys of western Pakistan by 7000 BC. From the Neolithic stage, about 7000-4300 BC, some twenty relatively small villages are known, practically all in highland valleys. People raised cattle, sheep and goats. They cultivated wheat and barley, and stored it in granaries. Pottery was handmade, and human and bovine figurines reflect fertility cults. Ornaments reflect small-scale local trade.

During the Chalcolithic phase, about 4300-3200 BC, the village size grew to dozens of hectares. Settlements spread eastwards beyond the Indus up the ancient Sarasvati river in India, apparently with seasonal migrations. Copper tools were made, and pottery became wheel-thrown and beautifully painted. Ceramic similarities with southern Turkmenistan and northern Iran also suggest considerable mobility and trade.

In the Early Harappan period, about 3200-2500 BC, many new sites came into existence, also in the Indus Valley, which was a challenging environment on account of the yearly floods, while the silt made the fields very fertile. Communal granaries disappeared, and large storage jars appeared in house units. Potter's marks suggest private ownership, and stamp seals bearing geometrical motifs point to development in administration. Irrigation canals were constructed, and advances were made in all crafts. Mastery of air reduction in burning enabled making

high quality luxury ceramics. Similarities in pottery, seals, figurines, ornaments etc. document intensive caravan trade with Central Asia and the Iranian plateau, including Shahr-i Sokhta in Seistan, where some Proto-Elamite accounting tablets have been discovered. There were already towns with walls and a grid pattern of streets, such as Rahman Dheri. Terracotta models of bullock carts attest to improved transport in the Indus Valley, which led to considerable cultural uniformity over a wide area, especially where the Kot Diji style pottery was distributed.

The relatively short Kot Diji phase between 2800 and 2500 BC turned the Early Harappan culture into the Mature Indus Civilization. During this phase the Indus script came into being, as the recent American excavations at Harappa have shown. Unfortunately we still have only few specimens of the early Indus script from this formative phase (see CISI 3: pp. 211-230). At the same time, many other developments took place. For instance, the size of the burned brick, already standardized during the Early Harappan period, was fixed in the ratio 1:2:4 most effective for bonding.

During the Indus Civilization or Mature Harappan phase, from about 2500 to 1900 BC, the more or less fully standardized Indus script was in use at all major sites. Even such a small site as Kanmer in Kutch, Gujarat, measuring only 115 x 105 m, produced during the first season of excavation in 2005-2006 one clay tag with a seal impression and three carefully polished weights of agate (Kharakwal et al. 2006: figs. 11-12).

During the transition from Early to Mature Harappan, weights and measures were standardized, another very important administrative measure suggesting that economic transactions were effectively controlled. Weights of carefully cut and polished stone cubes form a combined binary and decimal system. The ratios are 1/16, 1/8, 1/6, 1/4, 1/2, 1 (= 13 g), 2, 4, 8, 16, ... 800.

By about 2500 BC, the Harappan society had become so effectively organized that it was able to complete enormous projects, like building the city of Mohenjo-daro. The lower city of at least 80 hectares had streets oriented according to the cardinal directions and provided with a network of covered drains. Many of the usually two-storied houses were spacious and had bathrooms and wells. The water-engineering of Mohenjo-daro is unparalleled in the ancient world: the city had some 700 wells constructed with tapering bricks so strong that they have not collapsed in 5000 years. Development of water traffic made it possible to transport heavy loads along the rivers, and to start direct trade with the

Gulf and Mesopotamia. Over thirty Indus seals and other materials of Harappan origin, such as stained carnelian beads, have been found in Western Asia.

That the numerous Indus seals were used to control trade and economy is certified by the preservation of ancient seal impressions on clay tags that were once attached to bales of goods and otherwise to safeguard property. There are impressions of clothing and knotted strings on the reverse of these clay tags, such as the one found at Umma in Mesopotamia (cf. Parpola 1994: fig. 7.16). Almost one hundred such clay tags come from the port town of Lothal on the coast of Gujarat (see CISI 1: pp. 268-289). A warehouse had burned down and therewith baked and preserved these tags. Many of them bear multiple seal impressions, some involving four different seals, as does the clay tag K-89 from another site, Kalibangan. The practice suggests the use of witnesses. Such bureaucratic procedures imply keeping records comparable to the economic tablets of Mesopotamia. Registers and other official documents — the kind of longer texts that I miss — are likely to have been written on palm leaves, cotton cloth or other perishable material that has not survived for climatic reasons.

I spoke earlier of sign duplications that imply quantification. The small bifacial tablets mainly known from Harappa had some economic and ritual function. At the right end of the tablet M-478 from Mohenjo-daro (cf. CISI 1: p. 115 & Parpola 1994: 109 fig. 7.12), we see a worshipper kneeling in front of a tree, undoubtedly sacred, and extending towards the tree what looks like a pot of offerings shown in profile. The accompanying inscription, read from right to left, begins with a U-shaped sign similar to the assumed pot of offerings, preceded by four strokes that represent number four. One side of most tablets from Harappa usually has nothing but this pot-sign, preceded by one to four vertical strokes for the numbers 1 to 4. In some cases, as in the tablet H-247, the pot-sign is held by a kneeling worshipper, as in the scene of the tablet M-478. In Harappa, many identical tablets have been found in one and the same location. They may have been distributed by priests to people who brought a given amount of offerings, either as receipts that dues had been paid to the temple, or as protective amulets in exchange of offerings. In either case, the priests probably kept some kind of log of the transactions. In a South Indian village where I have done field work (Panjal in Kerala), I have witnessed how each house brings one or more vessels full of paddy to the local shrine at festivals, to be managed for common good by temple priests.

Conclusion: Is the Indus script writing or not?

So is the Indus script writing or not? We have seen that all evidence adduced by Farmer and his colleagues is inconclusive: none of it can prove their thesis that the Indus script is not writing but only non-linguistic symbols, "a relatively simple system of religious-political signs that could be interpreted in any language" (Farmer & al. 2004: 45).

The question requires the consideration of some further issues. One of these is the fact that non-linguistic symbol systems ("potter's marks" and iconographic symbols) existed as early as since 3300 BC not only in northern Indus Valley but also in Baluchistan, Seistan & Kerman on the Iranian Plateau and in southern Turkmenistan, a circumstance not mentioned by Farmer and his colleagues (cf. Vidale 2007).

In contrast to these relatively simple systems of non-linguistic pot-marks, the Indus script has a great number of different signs, around 400, and they have been highly standardized. Moreover, the signs are usually neatly written in lines, as is usual in language-bound scripts. The normal direction of writing is from right to left; this is the direction of the impressions made with seal stamps, which were carved in mirror image. Occasionally the seal-carver ran out of space, and in such cases he cramped the signs at the end of the line to preserve the linear order. For instance in the seal M-66 from Mohenjo-daro, the single sign of the second line is placed immediately below the space which had proved too small. The three last signs thus have the same sequence as the last three signs in the seal M-12 from Mohenjo-daro.

But the most important characteristic of the Indus texts from the point of view of speech-encoding becomes evident if we do not limit the observation of sign repetition to single inscriptions as Farmer and his colleagues do. The fact is that the Indus signs form a very large number of regularly repeated sequences. The above discussed sequence of the three last signs in the seals M-66 and M-12 occurs in Indus inscriptions about 100 times, mostly at the end of the text. The order of these three signs is always the same, and this sequence is recorded from nine different sites, including two outside South Asia, one in Turkmenistan and one in Iraq (see fig. 2). If the Indus signs are just non-linguistic symbols as Farmer and his colleagues maintain, for what reason are they always written in a definite order, and how did the Indus people in so many different places know in which order the symbols had to be written? Did they keep separate lists to check the order? And one should note that there are hundreds of regular sequences that occur several times in the

The Indus sign sequences are uniform all over the Harappan realm in South Asia, suggesting that a single language was used in writing. By contrast, both native Harappan and non-Harappan sign sequences occur on Indus seals from the Near East, the sequences usually being in harmony with the shape of the seal: square seals are typical of South Asia, round seals are typical of the Gulf and cylinder seals are typical of Mesopotamia. One would expect that the most frequently attested Indus sign would very often occur next to itself, but this is never the case in the Indus Valley. The combination is however attested on a round Gulf-type seal coming from the Near East, now in the British Museum (BM 120228). This seal contains five frequently occurring Indus signs but in unique sequences (cf. Parpola 1994: Fig. 8.6). This suggests that Harappan trade agents who resided in the Gulf and in Mesopotamia became bilingual and adopted local names, but wrote their foreign names in the Indus script for the Harappans to read. The cuneiform texts in fact speak not only of a distant country called Meluhha which most scholars equate with Greater Indus Valley, but also of a village in southern Mesopotamia called Meluhha whose inhabitants had purely Sumerian names.

Farmer and his colleagues claim that the Indus script is a system of non-linguistic symbols that can be understood in any language. They suggest that it belongs to the category which Andrew Robinson (2002: 30) proposes to call “proto-writing”, and to which he assigns “Ice Age cave art, Amerindian pictograms, many modern road signs, mathematical and scientific symbols and musical notation”. The speech-bound scripts or in Robinson’s terms “full writing” came into being with the phonetization of written symbols by means of the rebus or picture puzzle principle.

Let us consider the rebus principle utilized in logo-syllabic scripts. Most signs were originally pictures denoting the objects or ideas they represented. But abstract concepts such as ‘life’ would be difficult to express pictorially. Therefore the meaning of a pictogram or ideogram was extended from the word for the depicted object to comprise all its homophones. For example, in the Sumerian script the drawing of an arrow meant ‘arrow’, but in addition ‘life’ and ‘rib’, because all three words were pronounced alike in the Sumerian language, namely *ti*. Homophony must have played a role in folklore long before it was utilized in writing. The pun between the Sumerian words *ti* ‘rib’ and *ti* ‘life’ figures in the Sumerian paradise myth, in which the rib of the sick and dying water god Enki is healed by the Mistress of Life, *Nin-ti*. But the Biblical myth of Eve’s creation out of Adam’s rib no more makes sense because the original pun has been lost in translation: ‘rib’ in Hebrew is *Sela:c* and has

no connection with Eve's Hebrew name *H'awwa:*, which is explained in the Bible to mean “mother of all living”. (Cf. Parpola 1994: 102.) The point is that homophony usually is very language-specific, and rebuses therefore enable language identification and phonetic decipherment.

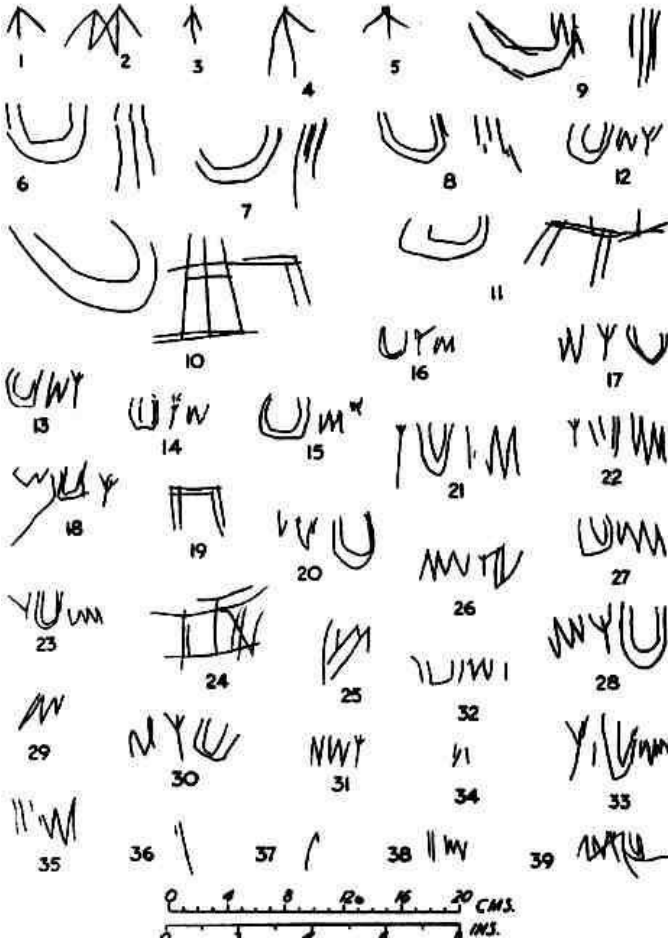

Fig. 3 : Pottery graffiti from the Megalithic site of Sanur in TamilNadu, South India. After Banerjee & Soundara Rajan 1959: 32, fig. 8.

Since the appearance of my criticism in 2005, Farmer and his colleagues have underlined that the rebus principle is occasionally used also in symbol systems not so tightly bound to language³. As an example they mention the use of rebus puns to express proper names in the otherwise

clearly non-linguistic communication system of heraldry. But by definition any ancient or modern symbol system which consciously uses rebuses and which therefore at least partially can be read phonetically counts as full writing.

Even short noun phrases and incomplete sentences qualify as full writing if the script uses the rebus principle to phonetize some of its signs. (Cf. Robinson 1995: 12.) Archaic Sumerian is considered a full writing system, because it occasionally uses rebus puns, for instance on a tablet, where the single word *gi* 'reimburse' (expressed by the sign depicting 'reed' = *gi* in Sumerian), constitutes the very incomplete phrase in its own compartment that constitutes a text unit (cf. Robinson 2002: 26). Even in later times, the Sumerian script had more logograms than syllabic signs, although with time the number of phonetic signs increased. When the cuneiform script was adapted for writing the Akkadian language, the system could be improved upon, and the script became almost fully phonetic.

The Egyptian script around 3100-3000 BC was used in a number of very short inscriptions, often consisting of just two signs, which recorded proper names but with a very high percentage of the signs used as rebuses (see e.g. Schott 1951). The famous palette of King Narmer with an inscription already quoted above is a good example. This is definitely already a writing system, even if the texts are on average shorter than the Indus texts! Here two rebus signs express the proper name of King Narmer, whose feats are related in a non-linguistic way in the pictures taking up the rest of the palette, yet with many formalized conventions. This is fully parallel to the use of rebus symbols to express proper names in the non-linguistic communication system of heraldry or coats of arms.

The new thesis helps to understand the Indus Civilization better than the writing hypothesis

As to the very last point raised, and claim made, by Farmer and his colleagues in their 2004 paper, I honestly cannot understand how the hypothesis that the Indus signs are non-linguistic symbols helps us to understand the Indus Civilization much better than the hypothesis that the Indus script is a logo-syllabic writing system. In a logo-syllabic script the signs may denote what they depict, or they may be used as rebuses. Before we can even start pondering their use as rebuses, we must clear up their iconic meaning. This necessary first step is identical with the efforts of Farmer and others to understand the Indus symbols as pictograms.

As an example of my own efforts to understand the pictorial shapes of the Indus signs, I would like to mention my interpretation of one particular sign as depicting the palm squirrel (Parpola 1994: 103 with fig. 7.1): the sign clearly represents an animal head downwards, tail raised up and four legs attached to a vertical stroke representing tree trunk. The palm squirrel spends long times in this pose, wherefore it is called in Sanskrit 'tree-sleeper'. In seal texts, the sign is more likely to have been used as a rebus rather than in its iconic meaning (for my interpretation see Parpola 1994: 229-230). Could the non-linguistic approach of Farmer and his colleagues offer a better explanation for the meaning of this sign?

References

- Banerjee, N. R., and Soundara Rajan, K. V.
1959. Sanur 1950 & 1952: A Megalithic site in District Chingleput. *Ancient India* 15: 4-42.
- Black, Jeremy, and Green, Anthony
1992. *Gods, demons and symbols of ancient Mesopotamia: An illustrated dictionary*. Illustrations by Tessa Rickards. London: The British Museum Press.
- Boehmer, R. M.
1975. Das Auftreten des Wasserbüffels in Mesopotamien in historischer Zeit und seine sumerische Benennung. *Zeitschrift für Assyriologie und Vorderasiatische Archäologie* 64: 1-19.
- CISI = *Corpus of Indus Seals and Inscriptions*.
1987. Vol. 1: Collections in India, edited by Jagat Pati Joshi and Asko Parpola
1991. Vol. 2: Collections in Pakistan, edited by Sayid Ghulam Mustafa Shah and Asko Parpola.
2008. Vol. 3: New material, untraced objects, and collections outside India and Pakistan. Edited by Asko Parpola, B. M. Pande and Petteri Koskikallio. Part 1: Mohenjo-daro and Harappa, in collaboration with Richard H. Meadow and Jonathan Mark Kenoyer. (Annales Academiae Scientiarum Fennicae, B 239-241.) Helsinki: Suomalainen Tiedekatemia.
- Dales, George F., Jr.,
1967. South Asia's earliest writing - still undeciphered. *Expedition* 9 (2): 30-37.

Edzard, Dietz Otto,

1968. Die Inschriften der altakkadischen Rollsiegel. *Archiv für Orientforschung* 22: 12-20.

Farmer, Steve, Richard Sproat & Michael Witzel

2004. The collapse of the Indus script thesis: The myth of a literate Harappan Civilization. *Electronic Journal of Vedic Studies* 11 (2): 19-57.

Gardiner, Alan

1957. *Egyptian grammar, being an introduction to the study of hieroglyphs*. Third edition. London: Oxford University Press,

Kharakwal, J. S., Y. S. Rawat and Toshiki Osada

2007. Kanmer: A Harappan site in Kachchh, Gujarat, India. Pp. 21-137 in: Toshiki Osada (Ed.), *Linguistics, archaeology and the human past*. (Occasional paper 2.) Kyoto: Indus Project, Research Institute for Humanity and Nature.

Konishi, Masatoshi

1987. Writing materials during the Harappan period. Pp. 213-217 in: B.M. Pande & B.D. Chattopadhyaya (eds.), *Archaeology and History: Essays in memory of Shri A. Ghosh*. Delhi: Agam Kala Prakashan.

Lal, B.B.

2002. *The Sarasvati flows on: The continuity of Indian culture*. New Delhi: Aryan Books International.

Mackay, E.J.H.

1938. *Further excavations at Mohenjo-daro, I-II*. Delhi: Manager of Publications, Government of India.

Mahadevan, Iravatham

1977. *The Indus script: Texts, concordance and tables*. (Memoirs of the Archaeological Survey of India, 77.) New Delhi: Archaeological Survey of India.

Marshall, John (Ed.)

1931. *Mohenjo-daro and the Indus Civilization, I-III*. London: Arthur Probsthain.

Possehl, Gregory L.

2002. *The Indus Civilization: A contemporary perspective*. Walnut Creek, CA: Alta Mira Press.

Parpola, Asko

1994. *Deciphering the Indus script*. Cambridge: Cambridge University Press.

2005. Study of the Indus script. *Transactions of the International Conference of Eastern Studies* 50: 28-66.

Robinson, Andrew

1995. *The story of writing*. London: Thames and Hudson.

2002. *Lost languages: The enigma of the world's undeciphered scripts*. New York: McGraw Hill.

Salomon, Richard

1998. *Indian epigraphy*. New York: Oxford University Press.

Schott, Siegfried

1951. *Hieroglyphen: Untersuchungen zum Ursprung der Schrift*. (Akademie der Wissenschaften und der Literatur [in Mainz], Abhandlungen der Geistes- und sozialwissenschaftlichen Klasse, Jahrgang 1950, Nr. 24.) Mainz: Verlag der Akademie der Wissenschaften und der Literatur.

Shivaganesha Murthy, R. S.

1996. *Introduction to Manuscriptology*. Delhi: Sharada Publishing House.

Vidale, Massimo

2007. The collapse melts down: A reply to Farmer, Sproat & Witzel. *East and West* 57 (1-4): 333-366.

Notes

¹ This paper was written for, and presented at, the workshop on “Scripts, non-scripts and (pseudo-)decipherment” organized by Richard Sproat and Steve Farmer at the Linguistic Society of America’s Linguistics Institute on the 11th of July 2007 at Stanford University (<http://serrano.ai.uiuc.edu/2007Workshop/>). It was also read as a public

lecture at the Roja Muthiah Research Library, Chennai, on the 16th of February 2008. I thank the organizers of both events for this opportunity to participate in the debate on the nature of the Indus script, and am glad to publish the paper in honour of my old friend Iravatham Mahadevan, a great epigraphist.

² The Indus texts are cited in this paper with their labels in the CISI (see references).

³ From the abstracts of the Stanford workshop papers (<http://serrano.ai.uiuc.edu/2007Workshop/abstracts.html>), I got the impression that at least one of the three authors wants to back out from their original thesis and change it into something else. While Farmer repeats the claim that “the so-called Indus script was not a speech-encoding or writing system in the strict linguistic sense, as has been assumed”, Witzel writes as if he and his colleagues had only claimed that the Indus script does not SYSTEMATICALLY encode language in the sense that “Indus signs do not encode FULL phrases or sentences” (my emphasis, AP). Witzel also admits that “Indus symbols... may... contain occasional puns”. Or maybe, when speaking of recent studies which suggest this, he is referring to me, since these have been my very assumptions, namely that the Indus seals hardly contain complete sentences and that they contain puns. In any case, I am happy if Witzel has changed his previously more radical view and now agrees with me. When I mentioned these impressions of mine at the Stanford workshop, Michael Witzel assured me that he was not backing out from the original claim but continues to maintain that the Indus script does not encode language.

Texts and Pretexts

Parthasarathy, Indira

In the early fifties, in one of the public schools in England, the pupils were asked to name the author of 'Hamlet'. Many of the young scholars wrote 'Laurence Olivier'. Apparently, the teacher was not amused but a theatre critic reporting this in a journal wrote, 'it is a reflection of the times; this indicates the triumph of the director over the playwright'. No wonder, therefore, the eminent Polish director Jerzy Grotowski announced his production of 'Hamlet' as 'Hamlet after Shakespeare', which in other words, means, 'Grotowski's Hamlet inspired by a play of the same name, written by one called William Shakespeare'.

A dramatic text is merely a recipe on paper, or perhaps just one of the ingredients, for the creation of an integrated work of staged art. The aesthetic gravity has shifted from the written text toward the production as a whole. No longer it is 'drama' with its overtones of literary art but it is 'the theatre' or 'the stage' referring to the entire activity. A director as an identifiable artist did not exist before the last quarter of the 19th century either in the West or East. Does anyone know who directed 'Hamlet' during the Elizabethan period or the contemporary of Kalidasa who directed 'Shakuntalam'? Only if there had been a director in those days endowed with the kind of theatre sense we associate with him, as of now, these plays would have been reduced to half their size, with the consent of the playwrights, of course, and the loss would not have been much except some glorious lines of immortal poetry!

Do we not know that our modern playwrights Samuel Beckett, Jean Anouilh, Jean Genet, Eugene Ionesco and a host of others have only written production scripts and their texts do not draw attention to themselves by their style to evoke an imaginative response but instead, their style is so self-effacing that it gives the impression of merely doing the function of performed plays? The accent is not on words and this willingness of the playwrights to regard the dramatic compositions as pretexts for actors' performances, would be hard to imagine in Sophocles, Shakespeare or Kalidasa...

Peter Brook says:

'Anouilh conceives his plays as ballets, as patterns of movement, as pretexts for actors' performances. Unlike so many present-day playwrights who are

descendents of a literary school, and whose plays are animated novels, Anouilh is in the tradition of the commedia dell' arte. His plays are recorded improvisations. Like Chopin, he preconceives the accidental and calls it impromptu. He is a poet, but not a poet of words: he is a poet of words "acted, of scenes-set, of players'-performing".

Perhaps, modern playwrights assert their right to compose the whole play for the stage by anticipating every last detail of a production and leave little room for the director to edit what they have written.

When I read 'Waiting for Godot' for the first time, as a playwright myself, I felt Beckett's prose was bland and uninspiring. Then I realized that I should not have read it the way I read a novel or a conventional play with literary nuances but read it again as a poetry of words-acted, of scenes-set, of players'-performing. Once I did it, there was a sudden transformation in me and I experienced that I was not reading a play but seeing it. The play reads more like balletic notation than like literature, and this effect is not a result merely of the unusual quantity of instructions for the actors. It is rather a matter of the imaginative priorities, which are established at the start and maintained throughout. The dialogue, that is, derives most of its literary eloquence from the rhythm of stage business; the emotions are expressed in movements and gestures before they are put into words. This is the method, not a man of letters, but of an actor expressing the vision of a director.

I am not saying that the modern director is responsible for the modern playwrights writing production scripts sans literature for the sake of acceptance by the likes of Peter Brook, who has, as he himself once said that he has contempt for 'the descendents of a literary school'. Of course, modern directors have transfigured purely logical and literary meanings of modern texts by their imaginative, technical skill. They have given new theatrical life and often a contemporary import to the classics, which were in danger of sinking into the category of mere oddities of archival value. They have rescued the stage from the tyranny of star performers, who tore a passion to tatters by their unrestrained virtuosity, which often was the case in the 20th century theatre till the fifties and sixties. They have, in fact, introduced organic unity in productions that eliminated a good deal of tiresome and inartistic vanity of individual performers.

But one cannot overrule the possibility of an over-ambitious director spoiling an excellent play by burdening it and distorting it with production tricks designed to call the audience's attention to his own cleverness. Some modern directors grow weary of language and they

suggest a gesture can say anything. What has Maurice Bejart has said is worth quoting in this regard. He says: ‘ A gesture can say anything-but you must have something to say’. And that is precisely the intention of the playwright, who communicates through language; he has something to say. The director must not forget that he is only an interpreter, an innovative one at that through the visual medium.

Even when the playwright’s intentions are not deliberately ignored by the director, they are likely to get lost on an audience that is distracted by the sheer novelty or ingenuity of the production. In short, innovation is not to overwhelm significance.

The 20th century dream of an integrated, signifying type of production using all the stage’s resources- what some of its promoters call, ‘total theatre’ “is by no means entirely new. Most of the minority theatre in Europe around 1900, convinced that the 19th century playwrights, performers, and decorators had lost touch with real people and contemporary predicaments, were fervently naturalistic in outlook and method. Their ideas have since been diluted and commercially processed in the majority theatre and used to justify realistic veneer for romantic evasions and sentimental comedies.

And precisely at this period, they have been violently challenged by the avant-gardists and rear gardists. But that naturalism is still a force cannot be doubted. One has only to think of details in the works of such prominent post-Second World War playwrights as Arthur Miller, Edward Albee, John Osborne, Jean Paul Sartre, and our own post-independence authors like Mohan Rakesh, Dharam Veer Bharati, Vijay Tendulkar and a host of others.

Why, then, did ‘the Naturalistic Theatre’ seem to have become an inadequate label for modern drama, particularly in the second half of the 20th century?

In the later half of the 20th century, the Western stage was greatly influenced by the Oriental theatre.

In India, we had great playwrights in the classical Sanskrit and not in the regional languages of the country in the past. There were visual splendours outlined by music and dance in the regional theatre but there was no literary tradition of play writing in the regional languages of India. In my opinion, ‘Cilappadikaaram’, the earliest epic in Tamil, written around the 5th century A.D, was conceived by the author as a play but

composed as an epic because of the lack of literary credibility for the dramatic forms. This may be the reason why Tamil did not adapt or translate the Sanskrit plays till the 19th century, whereas most of the other Sanskritic works have the Tamil version from time immemorial.' Cilappadikaram' mentions various theatrical forms of which most of them are now extant in TamilNadu but which still constitute the intrinsic aspect of Kerala theatre. The vital aspect of this folk theatre does not depend upon its texts but on its visual appeal, the dynamic nature of its performance, its symbolic and abstract Nowhere settings, its cosmological time, its stylized acting methods and its for ever green contemporariness in narration in spite of retelling an old puranic story.

This kind of Oriental theatre appealed to the Western avant-gardists. For them the world had become suddenly absurd and as Alison says in ' Look back in anger', ' something has gone wrong somewhere'. How does one project this on the stage? For this, they found the naturalistic theatre of the West with its obsessive conformity to the literary texts, classical logic and chronological time was totally inadequate.

No longer it is possible for all of us in the world, thanks to globalization in art and commerce, to convince ourselves that there is God in heaven and all is right with the world. The Eastern theatre by its very nature of performance breaks the barrier of illusion and reality between the stage and audience, which we find, has to a large extent influenced the Western playwrights and directors. Whether life is the reality and theatre an illusion or the theatre is the reality and life an illusion may after all be a point of view. We are simply told to stop fooling ourselves about ourselves, about society, about the meaning of life and the universe and about the theatre, which after all is merely make-believe of which you are also a part.

This message emerges very clearly in the work of Brecht, Ionesco, and Beckett, who are usually considered the most modern of playwrights and whose ideas and methods have been filtering around the theatrical world in the later half the 20th century and even now. Brecht in such plays as Galileo, Mother Courage, The Caucassan Chalk Circle and 'The Good Woman of SeZuan' is the master of throwing cold water on our ardour to believe in political and moral realities. His bleak wit, elaborate playhouse irony, and frequently inconsistent characterizations are particularly destructive of the bourgeois-liberal idea of the individual. To be fair, I suppose one ought to add that as a Marxist he was aiming at the construction of a new system of values and a new, more just society; but the fact is that his drama appears to destroy the basis for 'Soviet man; as

thoroughly as it does other kinds of idealism. Maybe, he seems to believe in theatrically is that of the apolitical, amoral human animal 'Mother Courage', for example.

Ionesco, notably in *Rhinoceros*, *Chairs*, and 'The Lesson' derides conventional ambitions and personal, family, and social relationships; his usual method is to combine a fantastic farce with a Dada-surreal babbling of the commonplaces of modern conversation. In fact, he would provide an excellent copy for a modern director to work on, there are no texts but only pretexts. There is very little dramatic action in Beckett's plays, to show that life is a meaningless treadmill.

Occasionally, a modern playwright draws the drastic conclusion to such iconoclasm; Willy Loman in 'The death of the salesman' drives his car off the road for good, and the old couple in 'The Lesson' jump out of the window. More than not, however, we are let off with a warning to go and fool ourselves no more. Upon on what basis are we to live after we have lost our old certitudes and have found no new ones. Since scientific facts are irrelevant in a value realm of discourse-explicit in several of the modern plays- that we must learn to live stoically on a strictly as-if basis. Examined closely, this basis turns out to be a substitution of 'aesthetic belief' for 'religious faith', moral conviction and philosophical reason. Not that purely aesthetic values are recommended or preached. But their strictly negative critique of inauthenticity does come down to a suggestion, conscious or unconscious, that to live successfully in the contemporary era we must believe and not believe, which is precisely what we do in experiencing a work of art.

This raises several questions. The Alison of 'Look back in anger' seems to have a point. Something has wrong somewhere. But where? Is destructive pessimism, which, when not suicidal, leads to an ambiguous doctrine of wide-awake make-believe, a symptom of something that has gone wrong merely in the modern theatre? Merely among the exiles and alienated eccentrics of the minority theatre? Or else how do you explain that playwrights like Beckett with immense talents comparable to Shakespeare merely draws sketches in pale Irish prose to create a universe not unequal to what the earlier master had already done in unparalleled verse? Has the world suddenly become absurd? Has it been privatized to the point of turning into a farcical dream? Symptoms, which are very similar to today's can be found in Western drama a long way back. In 'Tempest' it is implicated that the world is a stage and life is a dream. Does not even such an apparently separate phenomenon as the shift in emphasis from the text to production, where illusion can proclaim

itself as illusion, fit nearly into the large pattern? The modern plays with texts as pretexts to convey this idea of illusion being illusion and the world a stage, have stepped into the realm of philosophy, whereas they were once in the psychological and naturalistic pedestal. Lionel Abel would call this as metatheatre.

As for the absurdity or non-absurdity of the world, it will always lie partly in the eye of the beholder. There is also the possibility that what is absurd will turn out to be the beholder. There are indeed strains in today's playhouse pessimism which can set the teeth of a reasonably tough mind on edge. There is a lot of self-pity, a lot of pointless hide-and-seek with appearance and reality, a lot of neo-Romantic appointment with the alleged death of God, a lot of illogical despair over the loss of value systems, which were in fact never capable of surviving serious examination.

I cannot predict what is going to happen in the future. Now that the western theatre has recycled our own folk theatrical methods of production and sold them back to us under various labels, we need asking ourselves about the life expectancy of these bastardized forms. Pushed only a little further, Brecht's demonstration-style acting, playhouse irony, and 'loose' epic form must result in the break-up of drama into mere narration and mere spectacle- at best a puppet show. Ionesco's attack on conventional language and texts cannot be carried much further without destroying the literary ingredient in drama altogether. Brecht's anti-heroic tendencies and his insistence on depicting the end of a story- the end of man's history- can be 'developed' only into a rejection of all dramatic action.

I am not painting a gloomy picture but we need to think about balancing the form and content and not at the cost of one for the other.

An Akkadian Translator of the Meluhhan Language: Some Implications for the Indus Writing System

Possehl, Gregory L.

Introduction

Some time ago I published a short paper on an Akkadian gentleman who claimed to be a translator, and/or and interpreter of the Meluhhan language (Figure 1 The Shu-ilishu cylinder seal), Meluhha being the Akkadian name for the Indus Civilization (Possehl 2006; for the location of Meluhha see Possehl 1996). It will be recalled that the founder of the Akkadian dynasty, Sargon the Great (c. 2334-2279 BC), boasted that:

*He moored
The ships of Meluhha,
the ships of Magan,
the ships of Dilmun
at the quay of Akkad.*

(translated by Gianni Marchesi, 2007 personal communication).

Fig. 1 : The Shu-ilishu cylinder seal

The translators' name was Shu-ilishu, and his personal cylinder seal was a part of the Collection De Clercq, Catalogue methodique and raisonnee, published in Paris in 1888. The "Collection De Clercq" was gathered together in the 19th century by a wealthy man. It seems to be made up of

objects purchased from dealers, and there is little if any provenience data on the materials there. We do not know where Shu-ilishu's cylinder came from but today the cylinder is in the Department des Antiquities Orientales at the Musee du Louvre, Paris.

According to W. G. Lambert (1987: 410) the translation of the inscription on the cylinder seal reads: "Su-i-li-su eme-bal Me-luh-haki" or "Shu-ilishu interpreter of Meluhha." Lambert also notes that "Since the owner bears a typical Old Akkadian name, he was presumably Old Akkadian, and had acquired a command of the language of Meluhha" (Lambert 1987: 410). I. J. Gelb notes that, with one exception, interpreters in the ancient Mesopotamia have Mesopotamian names, indicating to him that the job was of such importance and sensitivity that generally natives were picked for this profession (1968: 103). While this observation makes a great deal of sense, T. Sharlach (2005) has noted that many foreigners in Mesopotamia adopted Sumerian and Akkadian names, a common practice in many other cultural contexts through the ages (see also G. Marchesi 2006: 24, note 100).

I first came across a reference to Shu-ilishu while perusing *Ancient Mesopotamia: Portrait of a dead civilization* (Oppenheim 1964: 64 and 355). I also consulted with my late colleague Professor Edith Porada about this seal. She confirmed the information in Oppenheim and noted that the seal had obviously been recut, which is not unusual, and that the style was late Akkadian, possibly even Ur III, the succeeding period. So, Shu-ilishu lived sometime at the very end of the third millennium BC (c. 2200-2000 BC), well within the dates of the Indus Civilization.

The Indus Civilization in Mesopotamia

There are many objects from the Indus Civilization in Mesopotamia (Possehl 1996) and some from Mesopotamia in the Indus (Possehl 2002). There are also references in cuneiform documents to the apparent presence of Meluhhans there too. In 1977 the Parpola brothers and Robert Brunswig published a paper suggesting the presence of a Meluhhan village near Lagash in Mesopotamia (Parpola, Parpola and Brunswig 1977: 136). (Figure 2 Sites in Mesopotamia). They also draw attention to the presence of people called "son of Meluhha" or just "Meluhha," but, these need to be qualified since they too could be adopted by the user, just as the British General known as "Chinese Gordon" did.

The village of Meluhhans, and the translator seal, make it reasonable to believe that there were Meluhhans, that is Harappans, living in

Mesopotamia. We also have many Indus objects there. One of these is a seal found at Ur originally published by Sir Leonard Woolley, and then by C. J. Gadd as his seal number 1 (1932: 5) (Figure 3 Gadd Seal Number 1). The seal is a soft grey stone (“steatite”) and somewhat worn. Woolley informs us that there is no evidence for its date in the context in which the seal was found. The device below the cuneiform inscription is clearly the Indus short-horned bull, with it’s head down, as is found on many Indus seals. But, this example does not include the manger often found just below the head. Massimo Vidale (2005) has suggested that the short-horned bull is the symbol of the Indus families engaged in western trade. Gianni Marchesi (2007, personal communication) has translated the inscription as Ka-lu-lim or Ka-lu-si, in either case a personal name, which is neither Sumerian nor Akkadian and could well be Meluhhan.

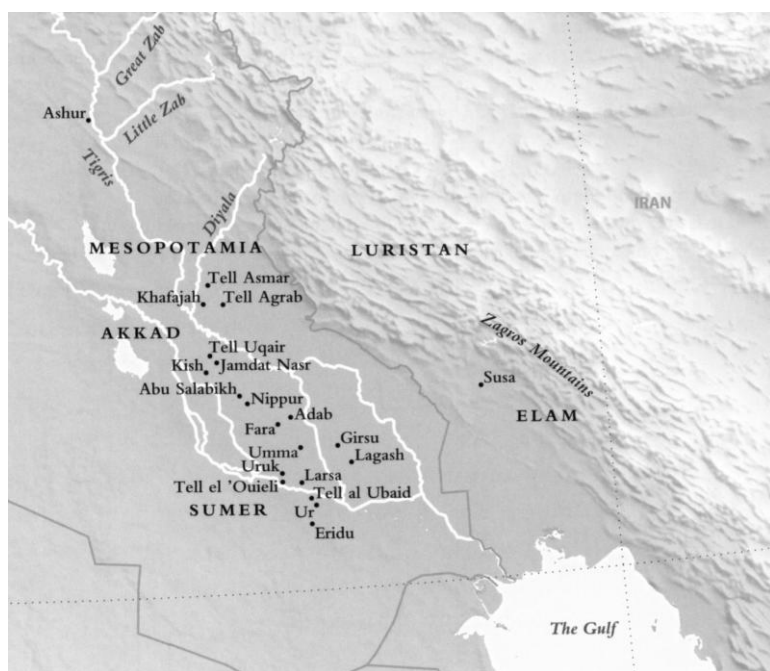

Fig. 2 : Sites in Mesopotamia

One final observation further strengthens the case that there were people of Meluhha in Mesopotamia. In 1994 I published the scientific testing of two nearly identical terracotta figurines first published by George F. Dales (1960). One of the figurines is from Nippur, the other from

Chanhu-daro (Figure 4, The Nippur and Chanhu-daro figurines). Both of the objects in question are small, hand-made figurines of pot-bellied, naked males, about 12 centimeters tall, although both are broken in such a way that their original heights cannot be determined. The legs were made with the body, but the arms were separate and attached separately, in each case via a length-wise hole connecting each of the shoulders. They were small puppets, which seem to have been to the liking of the Harappans.

Fig. 3 : Gadd Seal Number 1

The Nippur Figurine

One figurine was found at the Holy City of Nippur on the floor of a house in the fifth level of the so-called TB area, a part of the Scribal area (McCown and Haines 1967: 128-29). This has been reliably attributed to the Ur III period there, 2100-2000 BC. There are two other figurines of this general type from Nippur. One comes from the surface, the other is also from an Ur III house in the TB area. Only the first example was available to me for examination and illustration.

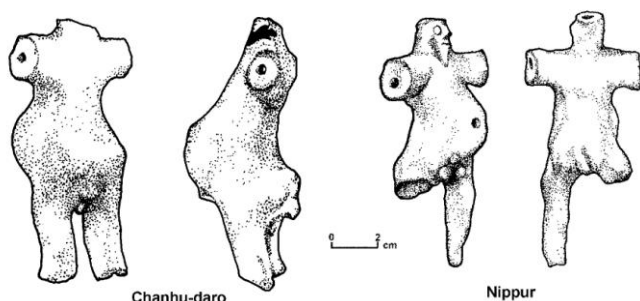

Fig. 4 : The Nippur and Chanhu-daro figurines

The head of the Nippur figurine is slightly broken but has a small hole in the top, possibly for securing a headdress of some type. The shape of the chin suggests that the artisan intended to portray a bearded person. Other holes are found at the naval and the rectum. This figurine is unpainted, but has a thin buff slip.

As Dales observed:

Hundreds—perhaps thousands—of clay figurines have been excavated from Mesopotamian sites. They are well enough documented so that a reasonably comprehensive classification of them—by type, style and period—has been possible. Figurines of ‘foreign’ origin or inspiration can be recognized with reasonable assurance. The novel type of nude male figurine under consideration here is emphatically not a characteristic Mesopotamian creation. Neither male nudity, male obesity, nor animation are found among Sumero-Akkadian figurines of this date. On the other hand, the practice of combining human and animal features was common throughout Mesopotamian history (Dales 1968: 19, original emphasis)

Dales was well qualified on this point since it was the subject of his doctoral dissertation (Dales 1960).

The Chanhu-daro Figurine

The Chanhu-daro figurine was found by E. J. H. Mackay during the 1934-35 excavations there. It comes from his Harappa II levels on Mound II (Mackay 1943: 166-67, Pl. LIX, 2) and can be attributed to the Mature, Urban Phase (2500-2000 BC).

This figurine is like the Nippur example, although it lacks a head and has no holes, other than those for the arms. It also has a bit of paint at the neck and the head is missing. It is the only figurine of its type from Chanhudaro, although others have been found at Mohenjodaro. N. G. Majumdar also found one at Lohumjodaro when he excavated there in 1930 and there are two likely examples from Lothal as documented in Table 1.

Table 1 Other Figurines of This Type in the Indus

Mohenjodaro	Marshall 1931: 549, Pl. CLIII, 38; Figure 4
Mohenjodaro	Mackay 1937-38: Pl. LXXVII, Nos. 3, 12 and Pl. LXXXI, Nos. 8, 14; Figures 5, 6, 7, 8)
Lohumjodaro	Majumdar 1934: 48-58, Pl. XXII, 38
Lothal	Rao 1985: 483, 485-86, Pl. CCVIa & b

Figurines of this kind have not been published from Harappa.

One question remains, however. If the Nippur figurines are part of the material world of the Indus, were they actually imported from this region or were they made locally by people (presumably Harappans of some description) residing in Mesopotamia? To test this proposition these two figurines, and appropriate control samples of pottery, were tested by neutron activation analysis (Possehl 1994). This demonstrated that the pottery clays from the two sites were very well discriminated. When the neutron activation data for the two figurines were plotted on the same scattergram as the clays, it was abundantly clear that the Chanhudaro and Nippur figurines came from the sites where they were found. The Chanhudaro figurine was made in the Indus Valley. The Nippur figurine was not an import, but was made in Mesopotamia, possibly even at Nippur itself, further implying the presence of Meluhhans in Mesopotamia.

With Meluhhans present in Mesopotamia, along with the periodic visits of seafaring merchants, there would have been a need for a translator of their language. Thus Shu-ilishu's claim makes very good sense.

Implications for understanding the Indus script

There are some implications for our understanding the Indus script that seem to be apparent from the presence of the Shu-ilishu cylinder seal. First, Shu-ilishu claims to be the translator/interpreter of Meluhha. The

word “of” admits some ambiguity, since it could mean that Shu-ilishi is from Meluhha, and was one of those afore mentioned foreigners who adopted an Akkadian name. Assyriologist Gianni Marcosi (2007 personal communication) thinks it is more likely that it means that Shu-ilishu was the translator/ interpreter who was “in charge of” Meluhha or the one who “dealt with” this foreign land. Since the Indus Civilization covers over one million square kilometers, and emerges from a complex mosaic of Early Harappan peoples, the best assumption is that the Indus Civilization had peoples who spoke a diverse set of languages, possibly not so unlike today’s linguistic diversity within this region. Shu-ilishu’s cylinder seal does not mention a multiplicity of languages, but the claim to be the translator/ interpreter of Meluhha may imply that there was a Meluhhan “lingua franca,” or a tongue common to many of the diverse peoples of the Indus Civilization. If this was the case, then the argument that the Indus script is the rendering of a single language into written form could be strengthened. This is not a certainty, but it does admit the possibility.

Second, it is widely known that there are many hurdles to the decipherment of the Indus script: short inscriptions, many unique signs, no agreed upon sign list, etc. What is probably needed to break this script is bilingual text(s), like Jean-Francois Champollion had for Egyptian hieroglyphics. The presence of a translator/interpreter of the Meluhhan language in Akkad suggests that he may have been literate, could read the undeciphered Indus script. This in turn suggests that there may be bilingual tablets in Akkadian and Indus somewhere in Mesopotamia. This is not to say that such documents exist, but the Shu-ilishu seal offers us a glimmer of hope at unraveling this mystery.

References:

Dales, George F.

1960 Mesopotamian and Related Female Figurines: Their chronology, diffusion and cultural functions. PhD Dissertation, Department of Oriental Studies, University of Pennsylvania.

1968 Of dice and men. In Hallow, William W., editor, *Essays in Memory of E. A. Speiser*. Journal of the American Oriental Society, 88(1), pp. 14-23.

Gelb, I. J.

1968 The word for dragoman in the ancient Near East. *Glossa* 2:93-104.

Kramer, Samuel N.

1964 The Indus Civilization and Dilmun, the Sumerian paradise land. Expedition 6(3):44-52.

Lambert, W. G.

1987 A vocabulary of an unknown language. Mari--Annales de recherches interdisciplinaires 5:409-413.

Mackay, E. J. H.

1937 Further Excavations at Mohenjo-Daro, Being an official account of archaeological Excavations at Mohenjo-daro carried out by the Government of India between the years 1927-1931. 2 Vols. New Delhi: The Director General Archaeological Survey of India.

1943 Chanhudaro Excavations 1935-36. New Haven: American Oriental Society, American Oriental Series, Vol. 20.

Majumdar, N. G.

1934 Explorations in Sind. Delhi: Memoirs of the Archaeological Survey of India, No. 48.

Marchesi, Gianni

2006 Lumma in the Onomasticon and Literature of Ancient Mesopotamia. Padova.

Marshall, Sir John, editor

1931 Mohenjo-Daro and the Indus Civilization. 3 Vols. London: Arthur Probsthain.

McCown, Donald E. and Haines, R. C.

1967 Nippur I: Temple of Enlil, scribal quarter and soundings. Studies in Ancient Oriental Civilization, No. 97 Chicago: The Oriental Institute of the University of Chicago.

Oppenheim, A. Leo

1964 Mesopotamia: Portrait of a Dead Civilization. Chicago: University of Chicago Press.

Parpola, Simo, Parpola, Asko and Brunswig, Robert H.

1977 The Meluhha village: evidence of acculturation of Harappan traders in the late third millennium. Journal of the Social and Economic History of the Orient 20(2):129-65.

Possehl, Gregory L.

1994 Of men. In Kenoyer, J. Mark, editor, *From Sumer to Meluhha: Contributions to the archaeology of South and West Asia in memory of George F. Dales, Jr.* Madison: Wisconsin Archaeological Reports 3, pp. 179-86.

1996 Meluhha. In Reade, Julian E., editor, *The Indian Ocean in Antiquity*. London: Kegan Paul International in Association with the British Museum, pp. 133-208.

2002 Indus Mesopotamia trade: The record in the Indus. *Iranica Antiqua* 37:322-340.

2006 Shu-ilishu's cylinder seal. *Expedition* 48(1):42-43.

Archaeological Investigations at Thandikudi

Rajan, K., Athiyaman, N., Yathees Kumar, V.P. & Saranya, M.

Introduction

Kodaikanal, located amidst Upper and Lower Palani hills, has been a popular hill resort from the British times. Pleasant Climate, tranquil and serene ambience of Kodaikanal triggered the settling of, British administrators and Christian Missionaries in and around Kodaikanal at the beginning of the 20th century. These settlers were the first to record the archaeological wealth of this region in the pre-Independence era. As far as the antiquity of Kodaikanal region is concerned, the earliest human settlement goes back to pre-Iron Age times. This region was associated with a Sangam Age chieftain Kodaiporunan (Purananuru 205). Peruntalaisattanar, a Sangam poet, narrated that the chieftain had performed velvi, suggesting the brahmanical influence on this region as early as Sangam Age.

The archaeological sites of this region is placed on the archaeological map through the works of A.V.Rosner S.J., Rev.Heras, S.J., Anglade and Aiyyappan as early as in the early part of the 20th century. S.J. Hosten first reported the Iron Age burial at Parappar falls near Senbaganur. Further, Anglade reported stone circles entombing cist burials in the places like at Palamalai, Perumalmalai, Munjikal, Senbaganur and Mulaiyur ridge in 1928. He reported these cist burials as buried dolmens (Anglade and Newton 1928:12). In 1936, A.V.Rosner S.J., excavated a cist at Tevankarai on the slopes of Perumalmalai. In 1939, Rev.S.J.Heras excavated a cist at Mulaiyar. Quite interestingly all the above-mentioned sites have yielded dolmens in association with cist burials. Father Anglade and Newton have described the dolmens of the Palani Hills in their paper, which was published in Memoir No. 36 of the Archaeological Survey of India (Anglade and Newton 1928:118). Therefore, the credit of bringing Iron Age monuments like dolmens, stone circles and urn burials of Kodaikanal region to the academic world goes to Anglade. He used the traditional route from Palani to reach Kodaikanal. He brought to light the groups of dolmens at Kamanur, Pachchalur, Tittaikudi and on the ridge south of the Mulaiyar. He found dolmens close to Kodaikanal on the slopes of Machchur and Perumal hills in the Vilpatti valley and at Pallangi and Palamalai. Many of these, however, are little more than ruins or heaps of stones. sometimes the remains found are just enough to show the existence in former times. Anglade carried out excavations at

Perumalmalai, Senbaganur, Tevankarai valley and Mulaiyar ridge. His findings are currently displayed in Senbaganur museum. His path-breaking work brought the attention of the scholars like Aiyyappan to Kodaikanal. Aiyyappan, a renowned anthropologist, in 1940 (Aiyyappan 1940-41:373-379) excavated two cists at Vilpatti. It yielded a number of black and red ware potteries, which were displayed in Madras Government Museum. Allchin had made a fair attempt to give a date to these sepulchral monuments by comparing these potteries with other Iron Age potteries. M.Saranya, a research scholar, took an extensive survey and extended the frontiers of research by locating many such monuments, irrespective of the inaccessible terrain (Saranya 2003). Some of the sites that need attention are Kathavumalai, Kottaikal-teri, Idunja-kuli, Perunkanal, Kumarikundu, and Sankarpettu. The special features of Iron Age burials are discussed elaborately by taking previous works into consideration. To understand their distributional pattern, the Iron Age monuments of this region are compared with the monuments of the plains.

Moreover, an attempt is made to record the epigraphical wealth of this region. This helps to understand the continuity of the culture and its transformation. A trade guild inscription datable to 13th century was found in the village Thandikudi. Many scholars including S. Rajvelu, C. Santhalingam and V. Vedachalam, recorded the epigraphical evidences found at Periyur, Kilavarai, Polur and Manjampatti (Santhalingam 1997:77-79). These inscriptions help to understand the settlement pattern and the emergence of new settlements particularly in medieval times. Further, they provide information about the socio-economic conditions and the close relationship that existed between the kings and the hillock people. The King's direct involvement in settling the disputes that emerged between the contending parties show the importance given by the king to this region. In addition to epigraphical records, a few memorial stones were also identified in the village at Thandikudi.

Data accumulated from previous and current explorations are sporadic in nature. Using this data, it is very difficult to decipher the continuous cultural evolution of this region. The terrain played a greater role in the formation of settlements. For instance, nearly 90% of the archaeological sites of this region fall within the range of 4000-5000 MSL. This altitude provides a congenial environment for the growth of forest products like pepper and cardamom. These commercial food-crops are likely to have attracted the early settlers. Therefore, a conscious attempt is made to understand the cultural wealth of this region from the wealth of information extracted from the two phases of excavation carried out in the years 2004 and 2006.

The archaeological material unearthed in this village clearly suggests that the village has been occupied continuously since the Pre-Iron Age. Anglade reported the findings of disturbed dolmens on the sides of the road leading to Manalur (Anglade and Newton 1928:1). In the present explorations, Cist burials have been identified in two locations, one at Talaikadu and the other at Bommaikadu. The former site lies behind the Coffee Board office near Labourer's quarters. The latter site lies one km away from Thandikudi, on the road leading to Pannaikadu. According to local folks, there are a number of cist burials scattered over the area between Talaikadu and Bommaikadu. Due to their remote location, all of them could not be recorded. These cist burials were unearthed when leveling the land for coffee plantation. The large cists seen in this site clearly suggest the existence of a huge burial complex at this location. Upon extensive search, the habitation mound was identified beneath the present occupation. A modest attempt was made to excavate the habitation in the available open area in vain. Nature of the terrain and continuous cultivation are likely to have destroyed the mound. According to local folks, one of the disturbed cists yielded many carnelian beads, iron swords and a few pots. The excavated findings found at Senbaganur by Anglade in 1954 also suggest this.

A group of dolmens is found on the way to Murugan temple. This can be approached through Coffee Board from Thandikudi. These dolmens are locally called as petthu. There are eight complexes at this site found in disturbed condition on the rocky surface. Among them, two complexes are found just below the rocky surface and the remaining six complexes are found on either side of the road leading to Murugan temple. Of these six complexes, two are located on the right side of the road and the remaining are located on the left side of the road. There are nearly fifty dolmens at this site. There is no specific cardinal direction followed in the construction of the dolmens. The available slope in the built up area determines their direction. It is observed that the openings are found in the lower end. This type of construction would have helped in preventing the rainwater to percolate inside the chamber.

The village witnessed continuous occupation without break from pre-Iron Age times to the present day. Among the inscriptions, notable one is the one that describes trade guild. In total, four slabs are identified. The first one is installed on the northern side of the village on the way to Perungkanal. The boulder like structure with conical top is installed in the open ground and is worshiped as a kodakka-mantai. It is exposed about two feet above the ground level. There is a square box in which certain engravings are seen. The second one is embedded into the soil in the

Muttalamman Koil Street, near a shop. This inscribed slab needs to be examined further after unearthing from the street concrete. The third one is installed, behind a house, in a street corner leading to Madurai Veeran koil. According to the villagers, this rectangular slab is almost 120 cm in height. Presently, this slab is exposed to a height of 45 cm above the ground level. There are symbols like bow and arrow, sword, sun and moon that clearly points to an inscription issued by a certain trade guild.

Trade Guild Inscription

A rectangular slab erected in front of the Pattattu Vinayakar temple has an inscription in Tamil script engraved on both sides. The front side had 16 lines and backside had 17 lines. This epigraphical record was inscribed during the 12th regnal year (1280 AD) of Kulasekhara Pandya (Fig 2). The inscription mentions the present day Thandikudi as Tantrikudj. Tantri (termenalia bellerica) means a variety of tree having a great medicinal value and are grown in abundance in this area even today. Kudi means village. The inscription records a reconciling agreement carried between the urar of Tantrikudi and the urar of Manalur . The cause for the animosity is not mentioned. Manalur is mentioned as malaimandalattu aiyappolil perurana manalur thereby indicating that the village, lying in Malaimandalam, had been one of the prominent villages of this region in which the trade guild Aiyappolil resided. A stone smith Vallalapperuman Uyyan of Mayindramangalam engraved this slab. Mayindramangalam may be identified with the village Mangalakombu located about 4 km from Thandikudi on the road leading to Vattalakundu.

Memorial stones

Three memorial stones were identified in this village. All of them are installed in and around the Pattattu Vinayagar temple. One has a 3-lined inscription. The inscribed memorial stone is installed to the left of the entrance of the Vinayagar temple (Fig 3). The inscription mentions that the stone was installed in the memory of one Desa-andi, who died at Kombai. The suffix of the village 'Mangala Kombu' helps in surmising that Kombai may be Mangala-kombu. The sculptural representation and the palaeography of the script suggest that this would have been installed in 17-18th century AD. The 60 cm high memorial stone has a figure of a hero with an attendant on the top and the inscription at its base. The wide-eyed hero with a sharp nose and long ears, wearing a loin-cloth, is shown standing with a gun in his left hand and a sword in his right hand. A necklace adorns his chest . The attendant, shorter than the hero, is depicted on the right side of the hero with folded hands.

The second memorial is found inside the premises of Pattattu Vinayagar temple. The hero, facing to his right, is holding a bow and arrow in charging posture. A quiver hangs on his right shoulder and he is shown wearing a head gear and anklets. A sword is tugged at his waist. The undergarment is ended with knots on both sides. The third memorial stone is installed opposite to the Pattattu Vinayagar temple near the road. In this, hero is standing erect and is holding a sword in his right hand, the tip of the sword is pointed upwards. His Left hand rests on his waist. Other details could not be made out as the stone is defaced. Apart from these stones, two portrait sculptures are identified opposite to the Pattattu Vinayagar temple. Both are in anjali posture with a tuft flowing towards right.

Fig. 2 : Thandikudi inscription of Kulasekhara Pandya

Fig. 3 : Memorial Stone with inscription at the base

Excavation

Burial Complex

The cemetery occupies an area of more than 40 hectares (100 acres) with major concentration on the right bank of the river Marudanadi. It extends along the right bank, starting from the Forest Bungalow on the west to Bommakadu on the east. The forest bungalow lies opposite to the village near the famous Murugan temple. Bommakadu lies to the left of the road leading to a major village Pannaikadu. The extension of the burial complex beyond this area could not be ascertained due to the terrain nature. This impressive complex, of about 1000 burials, is distributed in the undulated rocky terrain, dissected with numerous channels. Only a

few burials, exposed with better landmarks, could be counted. other burials, more than five hundred in number, could not be unearthed, as only a part of the cist or capstone was exposed. There could have been more burials, which could have been cleared by cultivators. The intensive coffee and cardamom plantation in this region has destroyed nearly half of the burial complex. About one third of these burials are still in good condition. Most of the burials are cairn-circles. In a few of them, cist is partially exposed due to the removal of the cairn packing by the cultivators of the field. It consists of four types of burial namely pit burial, urn burial, cist burial and dolmen.

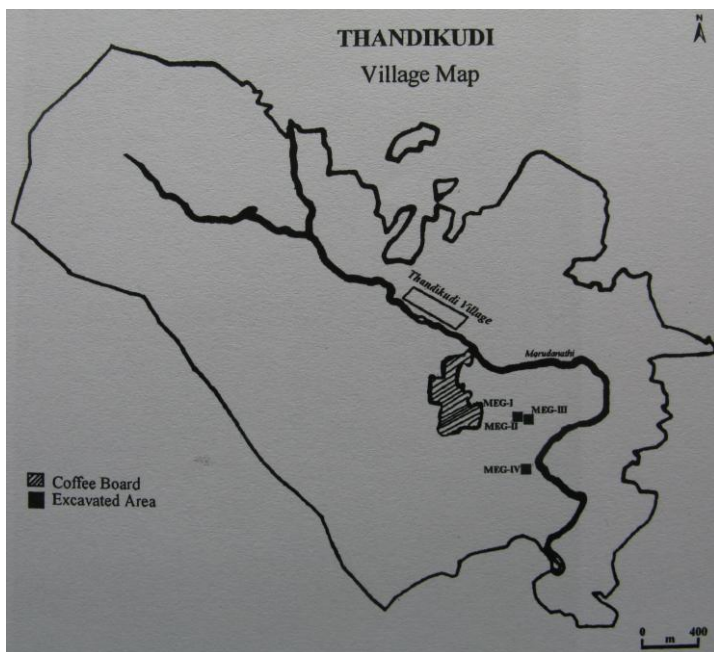

Fig. 4 : Map showing the location of graves

Each type has sub-types. For instance, the cist burial had simple cist, transepted cist and double cist varieties. Of the four types, in the first phase of excavation (2004), cairn circles enclosing cist burial capped with huge capstone alone were located. In the second phase of excavation (2006), all the four types have been excavated. The limited availability of the fund restricted this excavator to expose only ten burials and it has been numbered as Meg. I to Meg. X (Fig. 4). The graves Meg.I to Meg.

IV were excavated in 2004 and the remaining graves in 2006. A brief description and salient features of each burial is discussed below.

Megalith I

Megalith No.1 (Meg.I) is an undisturbed cairn circle lying in the Coffee Board premises located opposite to the present village. It lies on an elevated field facing the river Marudanadi. The river flows about 500m north of the site to the east. This is a relatively large stone circle seen in the burial complex. The east facing cist is with a huge capstone placed at the centre of the circle (Fig. 5). The cist with passage on the east is exposed 55 cm above the present ground level. The eastern orthostat has a trapezium shaped porthole at the centre.

Fig. 5 : Megalith I - General view

The massive capstone weighing 4 tons is placed over the cist. After perfectly placing the huge capstone over the cist, undressed boulders of irregular sizes are placed at the ground level around the cist to form a circle. The cist is oriented east-west and is almost square on plan. A rectangular passage has been constructed in front of the chamber.

Careful exposure of the burial site suggests that the funerary rituals are performed inside the cist to a larger extent. All the grave goods seem to

be a single time deposit, placed directly on the floor slab of the cist. In total, there are 41 pots of different shapes placed in association with four urns. The urns, resting on the four corners of the chamber, are the main constituent of grave goods (Fig. 6). All other pots are either placed below or around these four urns. The placement of various grave goods like bowls, basins, plates, four legged jars, small pots, ring stands, big sized pots, lids, swords, daggers, L-shaped object, etc., clearly suggest that they started placing the grave goods from the west.

Fig. 6 : Megalith I - Four urns placed at the corners

One of the notable iron objects recovered from this burial is a sword. This sword is placed on two ring stands and on a black and red ware bowl. The sword is placed in east-west orientation with tip pointing to east. The bowl is found below the hilt portion. Two ring stands of black slipped ware are found at the centre and at the tip. The placement of the sword over a bowl and two ring stands deserves attention. This mid-ribbed sword does not carry wear and tear marks and it seems they specially acquired this sword after the death of the person. The careful placement denotes some significance that associated with the deceased.

Megalith II

Megalith No.2 (Meg.II) is located about 200 m east of Meg I in a field called Velammal- Sethu Thottam (Fig. 7). It is a cairn-circle having inner diameter of 3.70 m. Though smaller in dimension than Meg.I, it has some interesting architectural features. At the time of excavation the western half of the circle was completely removed. The capstone and a portion of the passage were exposed. The northwestern part of the capstone is damaged, probably due to vandalism. Further excavations conducted inside the cist revealed that it is disturbed with out removing the orthostats. Vandals could have entered the cist through the breakage in the northwestern corner of the capstone. During our excavation, a perfect cist and a passage on the east were exposed upon removal of the capstone. A transept slab, almost at the centre, bifurcated the chamber. The transept slab connecting northern and southern chambers has a round porthole. The northern chamber is further bifurcated by placing a small rectangular slab on its northwest corner. Two portholes are found, one on the transept slab and the other on the eastern orthostat against the southern chamber. The front porthole scooped on the eastern orthostat is broken. The chamber did not yield any appreciable antiquities. A total of 8 carnelian beads, diminutive iron pieces, black and red ware plates and few black slipped potsherds are collected.

A passage has been constructed against this porthole. The base of the porthole and the base of the floor slab of the passage coincide. Crushed black and red ware potsherds along with two black slipped ring stands were found on the floor level.

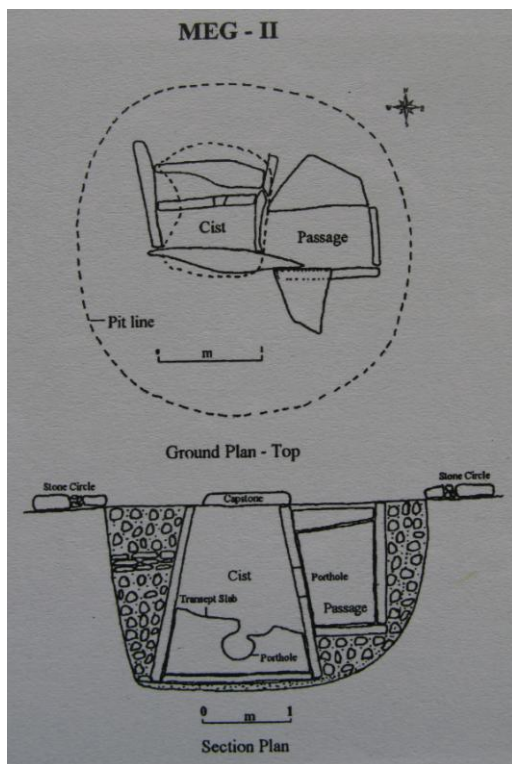

Fig. 7 : Megalith II - Ground and section plans

Megalith III

Megalith No.3 (Meg.III), another cairn-circle, is located about 7.60 m northeast of Meg.II at angle of 40 degrees at the Velammal - Sethu Thottam. At the time of excavation, the western half of the circle was completely missing. The eastern half and the capstone were found to be partially embedded in the section. The capstone is placed perfectly on the cist. Further excavation conducted inside the cist revealed the damage suffered by the cist. The capstone was moved from its position to make space to enter into the chamber. After excavation, the capstone was replaced in the same position. On removal of the soil around the capstone, a wall like structure appeared on the southeast quadrant of the circle. The southwest and northwest quadrant of the circle were totally missing. The remaining circle wall has two courses of stone blocks placed at the ground level. The inner edge of the circle is lined with small blocks,

whereas the outer edge of the circle has boulders and triangular blocks. The gap between the inner and outer edges is filled with small blocks of stones to form a perfect circle. Removal of the capstone revealed a perfect cist and a passage on the east. A round porthole was observed on the eastern orthostat. The porthole is covered with a circular stone on its interior, which has fallen inside the chamber. The chamber did not yield any appreciable antiquities. Three urns covered with lids were found in east-west orientation on the floor slab against the porthole. At the base of these urns, black and red ware bowls, black slipped ring stands, plates, carnelian beads and a U-shaped iron piece were found. Disc shaped etched carnelian beads littered at three points are recovered. Eight carnelian beads were found on the southeast corner and two on the southwest corner. A solitary bead was found, almost at the centre of the chamber.

Megalith IV

Megalith No.4 (Meg.IV) is located in the cultivated field locally called Bommakadu. The Iron Age circle under investigation lies about 1.5 km south of Thandikudi and 33.70 m east off the main road leading to Pannaikadu. Marudanadi flows 250 m away from the site. Though the megalith has undergone heavy damage, it is one of the biggest and architecturally one of the best burial complexes so far excavated in this region. The circle stones and capstones were completely missing. After the removal of the earth, a perfect cist and a passage on the east were exposed (Fig 8). The cist is divided lengthwise, into two chambers, northern and southern, by placing a transept slab in the middle. The northern chamber is further sub-divided into two by placing a slab in north-south orientation. The southern chamber may have been divided. However, one could not comment with certainty as the slab was missing. In total there are three chambers at present. The cist has two round portholes. The first porthole is found on the main east-west transept slab connecting the southern and northern chambers. The second porthole is found almost at the centre of the transept slab connecting the northern main chamber and the small chamber. The shape of the main porthole made on the eastern orthostat could not be ascertained because of its damage. The chamber does not yield any appreciable antiquities as it has been completely ravaged. However, a total of 296 etched button shaped carnelian beads (Fig. 9) and 48 quartz beads of different dimensions were collected (Fig. 10). Two rectangular four-holed spacer beads were collected; of which one is carnelian and another is soapstone. In addition to these beads, iron arrowheads and knife, black and red ware bowls, lids, dishes, black slipped ware ring stands and lids and a few bone pieces

were collected. A few russet coated potsherds were found. A tiny gold piece was also recovered. The amount of beads and other objects collected from the cist clearly indicates its significance.

Fig. 8 : Megalith IV - Transepted cist with passage on the east

Fig. 9 : Megalith IV - Etched carnelian beads

Fig. 10 : Megalith IV- Quartz beads

Megalith V

Megalith No.V (Meg.V) (10 degrees 98'08"N 77 degrees 39'00"E) is located on the elevated flat surface at a distance of 890 m from Thandikudi with bearing of 133 degrees. The famous Murugan temple lies at a distance of 1.07 m with bearing of 109 degrees from Meg.V. The cist is a circle with eight boulders placed on the ground surface, encircling a huge capstone placed perfectly on the cist. After removal of the capstone, a perfect cist with a passage on the east was exposed. On the eastern orthostat, a trapezium shaped porthole was exposed. A bench attached to the western orthostat is found on the southern part of the chamber. Below this bench, 40 carnelian beads, black and red ware and black ware pieces were collected. On the eastern and western end of the bench 19 carnelian beads were collected (Fig. 11). On the northern part of the chamber, 93 carnelian beads, black and red ware, red ware and iron pieces were found below a stone slab.

Fig. 11 : Megalith V - Carnelian Beads

Megalith VI

Ever since the dolmens of Palani Hills have been explored by Anglade and Newton (1928) and by Ayyappan (1940-41), there was hardly any attempt made to excavate the dolmens of Palani hills. The main reason for this lack of interest is attributed to its emptiness in content. Only recently, M.Saranya, Research Scholar of Tamil University, made an earnest attempt to locate all the dolmen sites of Palani Hills (2003). She was able to locate more than 50 dolmen sites in Palani hills. The previous and present surveys suggest that the Palani dolmens are unique in many ways. Unlike the sites in the plain, dolmens of Palani hills are found in groups within an enclosure wall. Further, these dolmens are found within a range of 3000 to 4000 MSL. The present group of dolmens placed within a stone enclosure wall is also disturbed like other dolmens. However, this dolmen, unlike others, was excavated in order to understand the architectural features of these graves. This dolmen, at Thandikudi, is probably the first dolmen that was opened up for research in the Post-Independence era.

This dolmen (Meg.VI) is located (10 degrees 18' 07" N Latitude and 77 degrees 38'28.7" E Longitude) on a rocky surface having elevation of

1385 m MSL. It lies at a distance of 724 m southwest of Thandikudi, near the famous Murugan temple with 205 degrees bearing. The bedrock, where the dolmen is situated, slopes downward from north to south. This dolmen has enclosure walls made of stone blocks roughly rectangular in shape. It was found to be sloping north-south along the longitudinal direction, parallel to the rock bed slope. The enclosure wall is, almost completely, covered with cairn packing. The southern front portion is disturbed by the removal of over-lying cairns. The discontinuous and different numbers of stone courses on the enclosure wall imply the disturbance undergone over the course of time. The top layer of the dolmen is found with an irregular heap of cairns mixed with thin sand deposit and grass topping. By observation of the orthostats projecting above the cairns, one can spot the three longitudinally aligned chambers running north-south. The capstones were broken and removed, except for a chamber in the eastern side, which has two slabs of broken capstone lying haphazardly one over the other.

Fig. 12 : Megalith VI - Three dolmens facing south

Upon clearance, a rectangular enclosure wall made of rectangular stone blocks of different sizes were noticed. Since the enclosure wall is disturbed, a complete picture of the courses could not be obtained. However, a total of four courses are found on the northern side. The outer face of the wall is placed with perfection. These walls are made up of rough blocks of no fixed size. Some blocks are large and have been

cleverly adjusted without any trace of mortar. No chisel marks were noticed on these blocks. The layers were placed with technical perfection by proper placement of stones of different sizes to avoid vertical cracks on the wall and to provide better interlocking. On removal of the overlying cairns, three dolmens, facing the south and constructed side by side, were exposed (Fig. 12). These dolmens were placed within an enclosure wall in north-south axis with passage on the south. These dolmens are built by leaving a gap of 30-50 cm between the two consecutive dolmens. There are hardly any appreciable antiquities recovered due to extensive vandalism.

Megalith VII

Megalith No.VII (Meg.VII) (10 degrees 18'19"N 77 degrees 38'26"E) is one of the earliest graves so far excavated in this region. It is dated to be of the pre-Iron Age, based on the material collected from the grave. It is located on an elevated flat surface at a distance of 463 m from Thandikudi with 233 degrees bearing. The famous Murugan temple lies at a distance of 13.40 m. It is a stone circle, entombing a pit burial. At the time of discovery, this burial was exposed with circular boulders. Fifteen boulders have been placed in a circle with a 5 m diameter. A capstone placed at the centre of the circle is partially exposed. The grave goods were placed in rows one above the other in an east-west axis in a rectangular pit dug into the natural soil. The narrow pit at the base has been filled with fine soil. It serves as a cushion for the grave goods placed over it. A ring stand of red slipped ware is placed on the western most end of the narrow pit. After filling the narrow pit with fine soil, two thin slabs have been placed on both ends of the pit. The slab placed in the eastern end is a square and the one on the western end is rectangle in shape. The first row of grave goods was placed in east-west axis, starting from western most point. All the 26 pots found are placed with mouth facing east. The first bottom layer or row consists of fifteen pots, which include, a urn, red slipped pots (5), a red ware lipped pot, red ware bowls (4), a black and red ware dish-on-stand (or shallow bowl-on-stand), a black and red ware deep bowl, a black on red ware basin and a red ware ring stand. The top layer consists of red slipped pots (4), red ware bowls (2), a black and red ware dish-on-stand (or shallow bowl-on-stand), red ware ring stands (2), a black on red ware pot and a red ware vanali (Fig. 13). One of the important and interesting features to be noted is, all the pots have been placed with mouth facing east. This phenomenon is also noticed in the urn burial (Meg.VIII) exposed near to this burial. Entire grave goods are covered up with fine soil up to the mouth of the pit. To demarcate the pit, small stone pieces are placed on the boundary of the pit. Two small stones,

one on the eastern end and the other on the western end, are placed. Capstone is made of four pieces. These four pieces are placed in east-west orientation, covering the entire pit below it. The eastern and western edge of the capstone touches the circular boulder. Of the four pieces of the capstone, the eastern most rectangular flat slab is bigger in size and covers almost half of the pit. The second capstone is placed on the western end. There is a gap of about 46 cm between the eastern and western capstones. This gap is covered with two more overlapping slabs. There is a 20 cm soil cover between the capstone and the grave goods. Despite the soil cover, the pots have been crushed due to the weight of the capstone. Around this capstone, twelve boulders have been placed at the ground level in circular formation. The capstone is covered with 40 cm soil. On the whole, it is a stone circle on the surface level and a pit burial at the sub-surface level. Whether there was a cairn packing at the time of disposal of the dead could not be ascertained. Therefore, as of today, this may be designated as a pit burial enclosed with a stone circle.

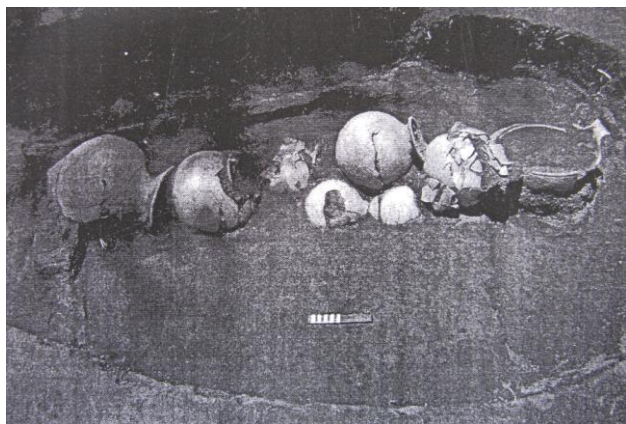

Fig. 13 : Megalith VII - Grave goods placed in the second row

Interesting features of this pit burial are the non-availability of the iron, carnelian beads and the presence of black-on-red ware. This grave is unique in many ways. The pots in a row are placed in a pit similar to those found in neolithic-chalcolithic graves. The grave goods are placed with mouths of all pots facing east. Similar to Meg.VIII, this burial too yielded black painting on red surface on selective pots akin to chalcolithic pots. The non-availability of the iron and the availability of the black-on-red ware suggest its early date. This grave can be safely placed in pre-Iron age .

Megalith VIII

Megalith No.VIII (Meg.VIII) (10 degrees 18'20"N 77 degrees 38'26"E) is located on an elevated flat surface at a distance of 477 m from Thandikudi with bearing of 232 degrees. It is a simple urn burial placed in a pit. A coarse red ware urn is placed at the centre of the pit in a slanting position with mouth facing east. This urn has been closed with a red ware pot that is completely crushed due to the weight of the boulder. Around the urn, on the southern side, row of pots were placed in a systematic manner, all facing east (Fig. 14). This observed in Meg.VII too. On the western end near the base of the urn, a beautiful black on red ware is placed. The pot is applied with a red slip over which black painting is done. Neck portion of the pot is adorned a with diagonal crisscross mat impression . The shoulder portion of the pot is decorated with painted-leaves at regular interval. The leaf design has a conical top and bottom. Such black on red ware pots are also found in chalcolithic period graves of central India and in neolithic-chalcolithic period graves of Karnataka and Andhra Pradesh. Black-on-red ware pots unearthed in this excavation are the first of its kind in TamilNadu.

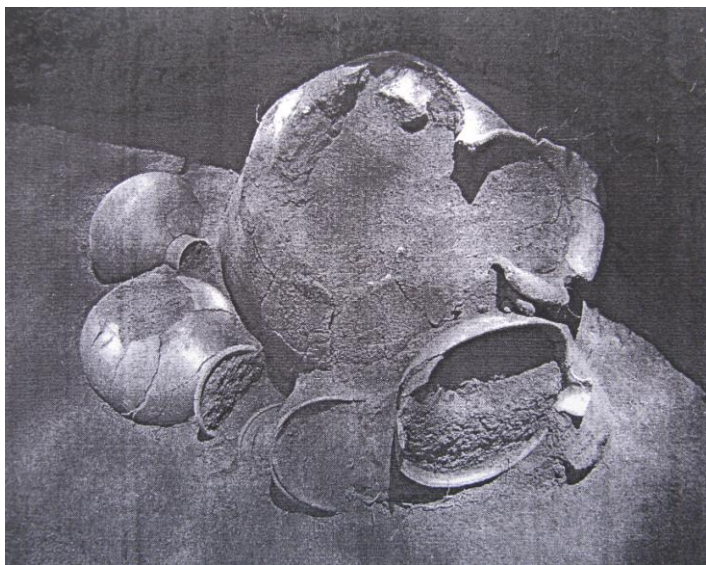

Fig. 14 : Megalith VIII - Urn burial

Next to this black-on-red ware pot, a red pot with an out-flared rim, short neck and a globular body was found. Next to this red ware pot, a black

and red ware ring stand holding a black and red ware deep bowl on top has been placed. The leaf design in black colour is found on the exterior surface below the ring. The design is identical to the one noticed on the basin of Meg.VII. Next to this, a red ware basin like pot (vanali) with an aesthetically raised handle on both ends was found on the pit's eastern corner. Below this basin, two pots were found. The first one is a small bowl of a black slipped ware and the second one is a long necked black slipped ware bowl with prominent carination at the centre. The interesting feature of this pit burial with urn internment is unique in many ways. The urn is placed inside the pit in a, with its mouth facing east and is covered with a lid. The grave goods are placed to the south of the urn in a row. All pots have been arranged in a manner such that their mouths face east. Like Meg.VII, this burial too yielded black painting on red surface on selective pots akin to chalcolithic pots. Curiously, this grave did not yield iron pieces, carnelian beads or human bones. The non-availability of the iron and the availability of the black-on-red ware suggest its early date. It can be safely placed in pre-Iron age.

Megalith IX

Megalith No.IX (Meg.IX) (10 degrees 18'14"N 77 degrees 38'25"E) is located in the cultivated field, locally called Dr.Senthilnathan Estate, at a distance of 582 m from Thandikudi with bearing of 225 degrees. It is a cairn-circle having a huge capstone at the centre, placed on a cist. It was partially exposed at the time of excavation. After removal of the capstone, a perfect cist with a passage on the east was exposed. A trapezium shaped porthole is found on the eastern orthostat. This porthole is closed with another slab from the passage. The chamber did not yield any appreciable antiquities. However, two etched button shaped carnelian beads, two iron coils, a knife and an arrow head were collected on the floor slab at a depth of 180 cm. The double-edged knife was found near the porthole. Besides these findings, black and red ware, black ware and red slipped ware pots were collected. A ring stand of black slipped ware was also collected. All of them were found crushed due to the tight packing. One of the interesting features of this grave is the placement of four quartz pieces at the four corners of the chamber.

Megalith X

Megalith No.X (Meg.X) (10 degrees 18'15"N 77 degrees 38'25"E) is located in the cultivated field belonging to Dr.Senthilnathan. The circle stones and capstones were completely removed with the help of cultivators, at the time of investigation. After removal of the bushes and

the topsoil, double cists were exposed (Fig. 15). This discovery is first of its kind in TamilNadu. The northern chamber and the southern chamber have independent passages on the east. The northern chamber yielded appreciable amount of antiquities, mainly consisting of beads of quartz (Fig. 16), carnelian, agate and steatite.

Fig. 15 : Megalith X - Double Cist with passage on the east

Fig. 16 - Megalith X - Quartz beads

Besides the beads, two iron pieces were also recovered. The first one, a knife, was found opposite to the porthole. The second one, an arrowhead was found on the floor. Broken pieces of bowls of black and red ware, ring stands of black slipped ware and pots of red slipped ware were collected at different levels, particularly below the porthole level. Micro beads, carnelian and quartz beads were found at porthole level.

The southern chamber did not yield any appreciable antiquities except for the quartz, carnelian and agate beads. Besides these beads, a sword was collected from the floor slab near the Western orthostat. A bowl of a black slipped ware was also found on the floor slab against the southern orthostat.

Chronology

The excavation, carried out in two phases, gave limited insights on the chronology. However, the six graves, opened in the second phase of excavation, yielded tangible evidence to understand the specifics related to chronology. Fortunately, all the six graves were substantially different and each had its own chronological implications, both in form as well as in content.

The ceramics of Thandikudi were of two types. The first type belongs to the pre-Iron Age and the second type belongs to the Iron Age. The potteries of pre-Iron Age deserve special attention, as it has some unique shapes and designs, particularly the black-on-red ware basin, ring stand and pot, lipped pot of red ware (or spouted vessel), black and red ware dish-on-stand and basin (or deep bowl) with raised lugs above the rim (Vanali like object) collected from the pit circle and urn burial. These types of pots were so far not reported from any part of TamilNadu, both in excavation as well as in exploration. These special shapes and designs also help indirectly to date some of the graves to pre-Iron Age.

Such pre-Iron Age ceramics have been reported in the graves of Kodaikanal region and were presently housed in Madras Government Museum. These ceramics were collected by Aiyyappan through his excavation in 1940 (Aiyyappan 1940:313-379) and have been studied by Allchin in the year 1957. Later, the fine aspects of these ceramics have been published (Allchin 1974). However, he promptly notes "it is evident that far more excavation and field work will be needed before it becomes possible to establish the full history of the many divergent forms of graves associated with the South Indian Iron Age and loosely called 'Iron Age'". As pointed out by Allchin, the lack of excavation prevented him to

come to a definite conclusion. Irrespective of this drawback, he analysed those pots extensively and dated them to pre-Iron Age and early Iron Age. He dated the pre-Iron Age pots to c.1300-1000 BC as they were reported from late neolithic levels at Piklihal, Maski, Hallur, T.Narashipur and Sanganakallu. Further he suggests that these grave group shares six of eight traits with pre-iron contexts of south India.

Therefore, the ceramics recovered from the present excavation in Meg. VII and VIII are very crucial to date these graves. The important factor that needs to be observed besides the above mentioned unique types of potteries, is the non-availability of iron objects in the graves of Meg. VII and Meg. VIII. Further, these two graves also yielded limited number of black and red ware pots. The grave (Meg. VII) had only three black and red ware specimens out of 26 specimens. Likewise Meg. VIII also had a solitary black and red ware. These are in total contrast with the specimens collected from the chamber burial. In cists and dolmens (Meg. I, II, III, IV, V, VI, IX and X), the black and red ware, iron and beads of carnelian dominate the repertoire. Importantly, all these graves except Meg. VII and Meg. VIII, did not yield any black-on-red ware. The absence of iron and carnelian beads and presence of black-on-red ware in one group of graves like in pit burial (Meg. VII) and urn burial (Meg. VIII), coupled with the absence of black-on-red ware and the presence of iron and carnelian in another group of graves provide useful insights in understanding the different phases of graves.

The following table compiles the nature of the excavated repertoire.

S. No.	Grave	Nature of Ware	Type	Total No.
1	Meg VII	Black-on-red ware	Basin	1
2	"	Black-on-red ware	Pot	1
3	"	Red ware	Urn	1
4	"	Red ware	Lipped pot (spouted vessel)	1
5	"	Red ware	Bowl	6
6	"	Red ware	Ring Stand	3
7	"	Red ware	Basin like pot (vanali) with a beautiful raised handle on both ends	1
8	"	Red slipped ware	Pot	9
9	"	Black and red ware	Dish-on-stand	2

10	"	Black and red ware	Deep bowl	1
11	Meg. VIII	Black-on-red ware	Pot	1
12	"	Black-on-red ware	Ring Stand	1
13	"	Black and red ware	Bowl	1
14	"	Black slipped ware	Miniature bowl	1
15	"	Black slipped ware	Long necked bowl with carination	1
16	"	Red ware	Pot	1
17	"	Red ware	Basin like pot (vanali) with a beautiful raised handle on both ends	1

In the table listed above, Meg. VII yielded black-on-red ware basin (or deep bowl) and pot. Meg. VIII yielded black-on-red ware pot and ring stand. Black painting has been executed on the exterior surface. Such black-on-red ware pots have been reported in chalcolithic period graves of Central India and in neolithic-chalcolithic age graves of Karnataka and Andhra Pradesh. The excavation at Ramapuram in Kurnool district of Andhra Pradesh reported such varieties, belonging to neolithic-chalcolithic ages. It is to be noted here that among the two graves (Meg. VII and VIII), the pit burial, i.e. Meg. VII, seems to be slightly earlier in date than Meg. VIII. The reason for arriving at this conclusion is the placement of grave goods and the type of urn. In Meg. VII, the graves are placed in east-west axis with urn at the western most point. The urn is placed horizontally with mouth facing east. This urn is comparatively smaller in size. Whereas the urn in Meg. VIII is placed in a slanting position with mouth facing east and the grave goods are placed around the urn at the bottom. Based on the above evidence, the two graves (Meg. VII and VIII) of Thandikudi may be safely dated to pre-Iron Age, between 1500 BC-1000 BC. Remaining eight graves could be dated to Iron Age, between 1000 BC - 500 BC.

It is interesting to note that the pre-Iron Age graves are located on the highest point of the burial complex, just opposite to the habitation mound on the other bank. As the burial complex grew over the years, the graves moved progressively away from the habitation. The comparative study made on these graves suggests that people buried their dead nearer to the habitation in an elevated field on the opposite bank of the river Marudanadi and from then they progressively moved along the bank. In total, ten graves have been opened. These graves could be placed in

chronological order based on the content as follows: pit burial (1), urn burial (1), simple cist (4), double cist (1), cist with bench (1), transepted cist (1) and dolmen (1). Nearly seven varieties of graves have been identified among the ten graves opened during the two phases of excavation. More varieties may come up if more graves within the burial complex are opened. Therefore, extensive excavation needs to be made in different locations within the Palani and Kodaikanal hills to firmly place the chronology of the graves.

Summary

The explorations and subsequent excavations carried out in the pepper and cardamom growing 'lower Palani hills' reveals continuous occupation from pre-Iron Age to the present day. The occurrence of dolmens, cists and urn burials points to the convergence of the different cultural traits. The pit burial with two rows of grave goods placed in a pit all facing east, east facing urns and graves goods, black-on-red ware, four urns placed directly on the floor of the cist, double cist and beads of quartz and steatite micro beads are some of the unique features encountered for the first time in TamilNadu. Similarity in the architectural features of the graves and grave goods like quartz beads, iron objects and pottery discovered at this site and in the plains show the cultural contact. The carnelian and quartz beads found in large numbers suggest their long inland trade contacts. In exchange of these precious materials, people of this region could have traded spices and forest goods. Inscriptional evidences speak on trades and the trade related disputes that occurred at this site. Data obtained from this excavation provides only a glimpse of the nature of the society that survived in the forest. Further excavations will throw more light on the nature of the site.

References

Aiyappan, A.

Rude stone monuments of the Perumal Hills, Kodaikanal. Quarterly Journal Mythic Society 31:373-379. 1940-1941.

Allchin, F.R.

Pottery from graves in the Perumal Hills near Kodaikanal in Perspectives in Palaeoanthropology, Ghosh, A.K., (ed.), pp. 299-303. Calcutta: Sirma, K.L.Mukhopadhiya, 257B, Bibinbihari, Calcutta. 1974.

Anglade, A.

The Dolmens of Palani Hills. *Journal of Anthropological Society* 8(2):23-78. 1954.

Anglade, A. and Newton, L.V.

The Dolmens of Pulney Hills. *Memoirs of Archaeological Survey of India* 36:1-18. 1928.

Leshnik, Lawrence, S.

South Indian Iron Age Burials: Pandukal Complex, Wiesbaden. 1974.

Mohanty, R.K. and Selva Kumar, V.

The Archaeology of the Megaliths in India: 1947-1997 in *Indian Archaeology in Retrospect Vol-1 Prehistory Archaeology of South Asia* Settar, S. Ravi Korisetar (ed.). pp. 313-481. New Delhi: Manohar in association with Indian council of Historical Research. 2001.

Narasimhaiah, B.

Neolithic and Iron Age cultures in TamilNadu, New Delhi: Sundeep Prakashan. 1980.

Rajan, K.

Archaeology of TamilNadu (Kongu Country), Delhi: Book India Publishing Company. 1994.

Archaeological Gazetteer of TamilNadu. Thanjavur: Manoo Pathippakam. 1997.

Santhalingam, C.

Kodaikanal Melmalai Kalvettukal (Kodaikanal Melmalai Inscriptions). *Avanam, Journal of TamilNadu Archaeological society* 8:77-79. 1997.

Roman Coins from Kambam Valley in TamilNadu. *Studies in South Indian Coins* 7:57-60. 1997.

Saranya, M.

Archaeology of Kodaikanal Region. M.Phil., thesis submitted to Tamil University, Thanjavur. 2003.

Satyamurthy, T.

The Iron Age in Kerala - A Report on Mangadu Excavation.
Thiruvananthapuram: Department of Archaeology, Govt. of
Kerala. 1992.

Recent discoveries near Mamallapuram

Rajavelu, S.

Mamallapuram popularly called Mahabalipuram is placed in the Indian artistic annals for its magnificent monoliths and rock cut caves with beautiful sculptures both religious and secular that attracts the scholars as well as art historians and the common folk of the world. Some scholars identify this city as *Nir peyarru*, the famous port referred to in the *Perumbanarruppadai*, the Sangam age classic¹. Quite a number of Roman coins and other artifacts collected from here testify its antiquity to the hoary past. Recently the author discovered an interesting inscription at Saluvan Kuppam situated five kms. north of Mamallapuram that mentioned a temple for God Subrahmanya, which paved the way for an explorative research and the discovery of a brick temple through excavation.

Fig. 1 : Saluvankuppam Murugan Temple – General View

Two Pallava monuments namely Atiranachanda cave temple and the Yali Mandapa are located on the eastern side of Saluvan kuppam. Very near to these monuments about 100 meters north, there is a small rock bearing

the inscriptions of Parantaka Chola, Rastrakuta King Krishna III and Kulottunga Chola III. The inscription of Kulottunga III was published² but the remaining two inscriptions were unnoticed. The inscription of Kulottunga III mentions about a temple for Subrahmanya in the vicinity of the place and the newly discovered Rastrakuta inscription supports the statement.

Fig. 2 : Saluvankuppam Garbhagriha platform and its mould projection- west side

Rastrakuta inscription

The Rastrakuta inscription of Krishna III, dated in the 26th regnal year of the king (A.D.965) is found engraved on the eastern side of the boulder in three lines in Tamil. It starts with the usual epithet of the king *Kachchiyum Tanjaiyum konda Kannara deva* and refers to a gift to the temple of Subrahmanya bhattarar in the village Thiruvilichchil in Amur kottam for the day-to-day service in the temple (*tiruvunnaligaippuram*).

On the basis of the above inscriptions the author explored the area in and around the rock and found a mound near by. The mound covered nearly one acre from east to west orientation. Some architectural components made of stone were also noticed on the surface of the mound. These remnants suggested some structure buried under the sand. Information

was given to the Chennai circle of Archaeological Survey of India which conducted an excavation at the site. The mound yielded a ruined stone temple consisting of a *garbhagriha*, an *ardhamandapa* and a *mahamandapa* with many pillars. A portion of the temple *adhithana* with *jagati* made of dressed stones was intact. Fragments of roof made of brick and mortar were noticed in the excavation.

Fig. 3 : Rock inscription of Rastrakuta King Krishna III

Inscriptions

The fallen pillars on the north west corner of the trench about 6 feet from the surface have Tamil inscriptions on their three faces. The first inscription has a *trident* mark in the upper square part of the pillar and the text of the inscription begins with an auspicious word *svastisri* in the second face of the square. It is dated in the 12th regnal year of Nandippottaraiyar, who is in all probability may be identified with Nandivarman III, the Pallava king (A.D. 808).

This inscription records the gift of 10 *kalanju* of gold to the temple of Tiruvilichchil by certain Kiraippiriyar of Mamallapuram. The gold was entrusted to the *sabha* and *urar* of the village Thiruvilichchil. After receiving the amount, the *sabha* and the *urar* agreed to conduct the *Kartigai* festival which occurred in the Tamil month of *Kartigai* in lieu of the interest from the deposit of gold. It is evident from the inscription that

the practice of conducting Kartigai festival in the Subrahmanya temple is dated back to the 9th century A.D.

The second inscription engraved on another pillar found near the previous one in the same trench belongs to Pallava king Kampavarman, son and successor of Nandivarman III. It is dated in the 17th regnal year of the king (A.D. 813). It refers to the gift of gold and land to the temple of Subrahmanya at Thiruvilichchil by a brahmin lady namely Vasantanar wife of Siyacarman alias Sri Kampa bhattan of Sandalya gotra, a resident of Manaiyir in Manaiyir Kottam.

The gift was accepted by the sabha to maintain a lamp in the temple and to provide food offerings to the deity from the month of Aippasi onwards. The gifted land was located in the kilan ceru. Manaiyir referred to in the inscription is presently located in Thiruvallur district under the name Manavur near Thiruvallangadu. It was a headquarters of a kottam in the Chola days and many officials from this place appear in Chola inscriptions of later period.

Fig. 4 : Pallava Inscription

The third inscription also belongs to Kampavarman is dated in his 18th regnal year (A.D.887). It refers to the gift of 10 kalanju of gold by a lady Nangaipperuman, another wife of Siyacarman. The gold was entrusted to

the sabha for maintaining a perpetual lamp in the temple of Subrahmanya bhattarar. The sabha accepted to supply 60 nali of oil per year as interest.

An incomplete inscription dated in the 13th regnal year (A.D. 882) of Nripatungavarman was found engraved on another pillar. Below this inscription, another inscription dated in the 7th regnal year of some king whose name is not mentioned was found. This inscription opens with the auspicious word *svastisri*, records the gift of lands known as kilan ceru and Sattaman kollai by Peruncatti Arrulaga Narayana Sarman. The gift was made for conducting *talaippali* festival at the temple and also for the maintenance of a trumpet-player. Kaniyar Korra Sarmach Chatankaviyar also donated a piece of land known as pallac ceru for conducting the same festival in the temple.

A damaged inscription of Rastrakuta king Krishna III dated in his 21st regnal year records the gift of 180 nali of oil per year. This was given in the Tamil months of Aippasi, Kartigai and Masi as 60 nali of oil per month. The temple referred to in this inscription is mentioned as Sri koyil at Thiruvilichhil.

Besides these, a number of fragmentary inscriptions were also found. They are all testimony for the existence of the Subrahmanya temple here till the middle of the 14th century A.D.

Text of the Rastrakuta inscription (on the boulder)

1. *Svasti sri kacciyum tanjaiyum konda sri kannara devarkku yantu*
2. *Amurkkottattu Thiruvilichhil urudaiya devar subrahmanya bhattararkku uvat ti...*
3. *ruvunnaligaippuramai... kudi..yom i devarku*

Text of the pillar inscriptions

First Inscription

1. *Svasti sri Nandi*
2. *ppottaraiya*
3. *yarkku pan*
4. *nirantava*
5. *thu Sri mamalla*
6. *purattu kirai*
7. *p piriyam*
8. *tiru iliccil*

9. *sa..bhasira*
10. *srikku patin*
11. *kalanju po*
12. *n kututta*
13. *n atan poli*
14. *yuttu ko*
15. *n*
16. *tu*
17. *kaarti*
18. *gai*
19. *y kaar*
20. *tti*
21. *gai naa*
22. *nru*
23. *viza*
24. *c ce*
25. *ythu*
26. *ttu*
27. *vamaa*
28. *no*
29. *m sabhai*
30. *yom*
31. *ivvurum*
32. *kiraippiri*
33. *yanukkot*
34. *tik kututto*
35. *m*

Second Inscription

1. *svasti Sri [kampa va]*
2. *rmmarku yandu patinela*
3. *vatu Manaiyir kottattu ma*
4. *naiyir candalya [gotra kila]*
5. *varkalil Siyacarmanna*
6. *na Sri kampa bhattan bhrama*
7. *ni Vasantanar tiru*
8. *vilicil Sri sub*
9. *rahmanya bhattaraku*
10. *Nontavilakkukku kutu*
11. *tta pon patina*
12. *ru kalanju ippon*
13. *il kalanjin vaa*

14. *yaru nali ennai*
15. *palicaiyaga attan*
16. *..torum mu.....*
17. *aippasi ce...*
18. *tat tonnuru*
19. *Nali ennai e*
20. *rivippomano*
21. *m sabhaiyom I*
22. *ntha piraattiyar tiruva*
23. *mirtukkuk kututta*
24. *kilan ceruvi[l]*
25. *vanta bhogam [a]*
26. *ttandu torum*
27. *Iruttu kutu*
28. *ppomanom*
29. *sabhaiyom*

Third Inscription

1. *Svasti sri*
2. *Kampa varmmarku*
3. *yandu patin-*
4. *ettavatu manai [yir]*
5. *kottattu manai [yi*
6. *.....] ntan kilavarkalil r..*
7. *....la Siyacarman brhamani*
8. *... ..*
9. *..nangaip peruman*
10. *tiruvilaccil subra*
11. *hmanya batararkku nandavila*
12. *kkukku kututta pon pattu i*
13. *ponnalum vanta arupatina*
14. *zi ennaiyum atta*
15. *ntu torum tiruvilakku*
16. *muttamayi eriya.... vai*
17. *ppomanom sabhaiyom*

Fourth Inscription

1. *Svasti sri ya*
2. *ntu Nripatun*
3. *karkup patin mu*
4. *nravatu [tanku]*

Fifth Inscription

1. Svasti sri yan
2. telavatu peruncati Arrulaka narayana
3. sarman talaippali
4. vilavukku kututta to
5. ttan kilan ceruvum catan
6. man kollaiyil kalamu
7. tuvaarkkum pattiyum
8. kuttuttark kaniyar Korra sarmac catankaviya
9. rum virruk konda pal
10. lac ceruvum ittiru vi
11. lavukke kututtar

Sixth Inscription

1. Svasti sri Kannara devarku ya
2. ntu 21 avatu Amur kottat
3. tu Tiruvilicil ludaiya....
4. mahadevar tiruvunnaligai ka..
5. ramatiy ivvur ma catu....vi
6. ka lam pankaliruk katal vo
7. l ennalik kalal tonnu-
8. rru katiyum andu torum
9. iru tingalum magappata accippa
10. alantu kutuppomagavum
11. y engal kata [va] p ponnal
12. nali kennai patinalikkal
13. k kil naliyal maci yarupati
14. n naliyum aga
15. th naliyum aippasi yarupati
16. naliyum aga nurruenpa-
17. thiy nali ennaiyum Sri ko
18. yil lukke kondu cen-
19. [ru] kutuppomanom
20. teyyatoru tiruva.....ippa
21. ..taiy... vali.....co-
22. nnom ittiruvilicil mahadev
23.yomum ippariciu...
24.
25.tta peratomallamal...
26.tتيyangalum tiruve...
27.patum tandappatyvilom..

28.....lattirampil....pa....

29. mum kumuari idai ceta ceta pavam

30. patuvom....

Brick temple

Further excavation in this place revealed a brick structure below the level of the stone temple. The size of the brick is very similar to that of Kaveripumpattinam, Arikkamedu, Amaravati, Uraiyur, Mangulam and other pre-Pallava period sites of TamilNadu. Quite a number of roof tiles of that period were also recovered from the site. These findings helped to identify the brick structure as the earlier form of the Subrahmanya temple. In all probabilities the brick temple might have been destroyed due to frequent sea activities and during the time of the Pallavas a stone temple might have been constructed above the ruined temple with some modifications and annexations. The plan of the garbhagriha and the ardhamandapa were changed and enlarged during the time of Pallavas.

Fig. 5 : Pre-pallava Ardha Mandapa

The rectangular corridor around the main shrine was probably renovated around 9th century A.D. The outer wall of the brick structure is plastered with mortar which was the usual custom of the pre-Pallava period as noticed in the brick structures of Arikkamedu and Kaveripumpattinam where as the inner wall is left plain. Four courses of dressed metamorphic

stones are laid down as foundation stones and above them 22 courses of bricks were arranged in a systematic manner. The garbhagriha with a brick floor having no entrance on any side is square in shape and looks like a store room.

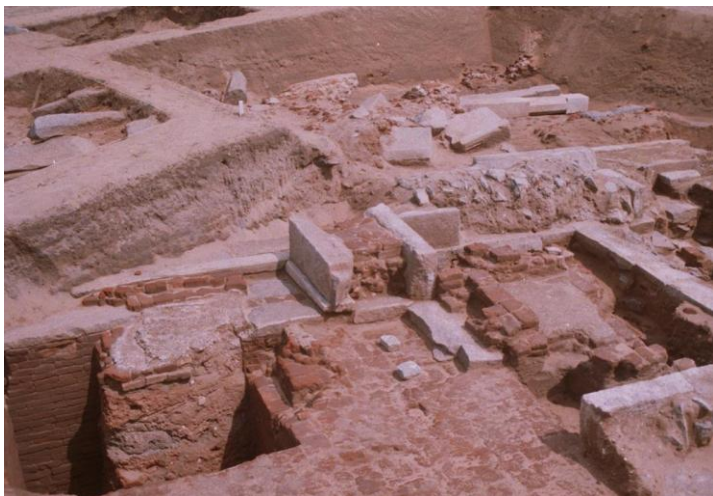

Fig. 6 : Pre-Pallava and Pallava phase structures

The size of the brick found at this site is similar to those found at Uraiur, Korkai and Banavasi. The size of the bricks found at various pre-Pallava sites are tabulated below³.

S.No	Site Name	Size in cms
1.	Arikkamedu	34X24X7
2.	Kaveripumpattinam	60X40X8
3.	Uraiur	43X23X8
4.	Kanchipuram	28X19X6
5.	Karur	47X32X9
6.	Korkai	45X29X7.5
7.	Mangulam(two sizes)	32X16X6 : 24X18X5
8.	Chengamedu	30X18X7
9.	Banavasi (Karnataka)	43X22X7
10.	Nagarjunakonda (Andhra)	50X28X7.5
11.	Mamallapuram	40X20X6.7

Raised platform made of bricks seen around the garbhagriha is surrounded by a projected molded plinth on three sides. The floor level of the

ardhamandapa is also raised and paved with bricks. When the old brick temple was renovated, the Pallava architects used the old brick structure as upapitha for the stone temple and filled the garbhagriha with sand and bricks. In order to enlarge the ardhamandapa, they built a separate wall on the northern side. The main entrance of the temple is seen on the north western side of the corridor. The main shrine facing north is an unusual feature of Dravidian Architecture. It was not possible to decide whether this temple had an entrance on the northern side too, due to the damaged condition of the northern side corridor.

Fig. 7 : Temple and its Pillars

The brick temple had three entrances. One was on the northern side and the other two entrances were on either side of the ardhamandapa. When it was renovated the two side entrances were closed. It is interesting to note here that the garbhagriha, made of brick has no entrance. It has no image and water outlet inside and looks like a closed cellar.

Sangam literature amply attests the worship of Subrahmanya in the name of Murugan, Velan, Sey, Neduvel, etc. Tolkappiyam, the celebrated work of the Sangam period narrates that Seyon (Murugan) is the Lord of the Kurinji region i.e., the mountain region⁴. But Cir Alaivay i.e., Tiruchchendur, a coastal village is mentioned as the seat of Sendil i.e. Murugan in Purananuru and Agananuru⁵. Tirumurugarruppadai, one of the ten anthologies (Pattupattu) also mentions Cir Alaivay as one of the six abodes (Padai vidu) of Lord Murugan⁶. From these references it may be understood that the temples of Lord Murugan were also located in the coastal area of TamilNadu during the pre-Pallava period⁷.

Fig. 8 : Course of Brick Structure

Fig. 9 : Pallava period Adhishtana Portion

Based on these references and the inscriptions discovered during excavation the brick structure may be identified as a pre-Pallava construction made for Lord Murugan. The Pallava architects renovated the ruined brick work in stone form with expansions. This structure that was under worship until the 14th century fell prey to ravages of time and became a mound in due course.

Fig. 10 : Inside the Garbhagriha with Brick floor

A terracotta plaque of female dancers joining hands was also recovered from the site. The size of the plaque is 23X17X4 cms. The mode of dance and the five participants identifies it as the depiction of kuravai kuttu, a kind of dance performed by the Tamils for Lord Murugan during festive occasions. It recalls the stanza, 'tondakac ciruparaik kuravai ayara' referred to in the Tirumurugarrupadai⁸. A lamp with a cock figure was also discovered at the site.

Notes

¹ Perumpanarrupadai, 320-350.

² SII IV, 381.

³ Rajavelu, S., Tirumoorthi, G., Tamilnattut tollyal Agalaivugal, Panpattu veliyittagam, 1998. Information received from Dr.V.Vedachalam for Mangulam's brick size.

⁴ Tolkappiyam, porul Nurpa-5.

⁵ Purananuru, 55:11,19. “Vendalaip punari alaikkum Sentil”; Agananuru, 266: 20 “tirumani vilakkin alaivayi”.

⁶ Tirumurugarrupadai, 78-125.

⁷ It may be remembered here that the excavations at Nagarjunakonda revealed the existence of a brick temple for Kartikeya i.e., Lord Murugan. Two images of Kartikeya holding a cock in his hand were also recovered from the site. Soundararajan K.V. (Ed.), Nagarjunakonda, New Delhi, 2006, p.39.

⁸ Tirumurugarrupadai, 197. Kalaikkovan, R, Talaikkol, Sekar padippakam, Chennai, 2004, P. 61-80.

Chandēsa in art and literature

Santhalingam, C.

It is a custom among the devotees of Lord Siva, to record their attendance in the temple, before a particular deity - by clapping their hands. Many do not know the reason for such a clap. Some even believe that the deity is deaf and therefore a heavy clap with the hand may actually make their attendance audible to the deity.

The actual significance of this act is different. The deity is infact one of the eight standard Parivāra Devatas of Lord Siva and he is considered as the steward of the celestial household. His name is Chandēsa or Chandeswara. All transactions of a Saivite temple – financial or otherwise – are supposed to be done in the name of this guardian deity only. When devotees visit the temple, they expected to show their empty hands to Chandēsa – before stepping out. This is to prove that they are not taking anything away from the temple. This seems to have resulted in the above mentioned practice and gradually the actual significance of the act was lost.

Who is this deity by name Chandēsa and how did he attain such a significant position in Siva temples? The answer to this lies in an interesting episode in Periya Puranam, a religious literature ascribed to 12th Century AD.

Chandēsa legend

Vichārasharmā was an intelligent brahmin boy who lived along with his family in Seynalur near Kumbakonam on the banks of Manniyar in Cholanadu. He was a staunch Saivite devotee and a good human being who showed love and kindness to all living beings.

One day he came to know that a cowherd is severely beating the cows of his village. Unable to tolerate this cruelty, Vichārasharmā condemned the cowherd, relieved him of his duties and engaged himself in taking care of the cows. That day onwards, the cows turned healthy and showered enormous quantities of milk. The boy collected excess milk in mud pots and used them to worship the Linga he had made using the Manni river sand.

This worship became a regular practice in course of time. Upon complaint from the old cowheard that all milk is being used for Siva worship, Vichārasharmā's father Yagnadattā got angry with his son. He went to the river bank and witnessed his son's worship. Unable to tolerate his act, Yagnadattā kicked the Sand Linga in extreme anger. Vichārasharmā immediately turned against his father and cut off his leg with a battle axe.

Lord Siva was moved by this acute sense of devotion and appeared before the boy & his father. He showered his blessings and made Vichārasharmā the steward of his households i.e. Siva temples all over the land. From this point onwards, Vichārasharmā came to be known as Chandēsa.

Chandēsa – the celestial attendant

In course of time, Chandēsa came to be recognized as one among the 63 Navayanmars (famed devotees of Lord Siva). We have epigraphical references calling him by the name *Adhidasa Chandēsa Deva*¹. The term *Adhidasa* can be interpreted as the first attendant or the earliest attendant.

We have numerous inscripational references from the middle ages, in which the land transactions of Siva temples were conducted in the name of Chandēsa. The relevant prices were also referred to as Chandēsa Peruvilai.

Chandēsa is also the only Nayanmar who eventually became one of the eight esteemed Parivaara Devatas (sub deities) of Saivite temples. The sub shrine dedicated to him is usually found along the north eastern corner of the Sanctum Sanctorum in all Siva temples. Usually, these sub-shrines are simple structures, consisting of a small vimana with or without a mukha mandapa – facing south.

An elaborate shrine of Chandēsa is available in the Rājarajīswaram complex at Thanjavur. Constructed above a raised platform, this sub-temple – with a Sanctorum and a front Mandapa - is proportionate in size to that of the main Srivimana. It is an original Chola structure, whose period can be attributed to that of the main temple.

Saivagamic canons inform us that Chandēsa temples may be constructed either as independent temples (Swatantra alaya) or as a sub-shrine (Parivara alaya) to the main temple complex. However, no independent temple for Chandēsa has been reported so far.

Chandēsa Iconography

Chandēsa is usually seen in Vīrasana posture, sitting on top of a padma Pītha (lotus shaped pedestal). Several Saivite agamas like Amsumadbedagama, Uththira Kamika agama, Purvakarana agama, Silparatna etc. provide slightly varying definitions about the forms and colours of Chandēsa².

When he is represented with four hands, the upper two will be holding battle-axe(Parasu) and noose (Pasa) while the lower two hands will be in anjali pose or abhaya-varada mudras. Alternatively, if the figure is represented with just two hands, the right one will be holding battle axe and the left would rest on the thigh. He is usually adorned with less ornamentation and wears a Yajnopavita over his chest.

The Saivagamic scriptures define various forms of Chandēsa and also accord independent status to him - as equal to that of Lord Siva. But such an independent status was not recognized in TamilNadu. He was always considered as the first attendant, a foremost devotee and a housekeeper of Siva temples. Thus, we see him only as a parivāra devata in almost all temples. His consort's name is mentioned as Darmanithi³, but her iconographic representation has not been reported so far in TamilNadu.

Chandēsa Anugrahamurthy

The Lord who blessed Chandēsa i.e. Chandēsa Anugrahamurthy seems to have become a favourite icon to be represented in Siva temples. Earliest evidence of such a portrayal is found in the Kailasanatha temple at Kanchipuram. This temple dates back to early 8th century A.D and is attributed to Narasimhavarman-II alias Rajasimha.

The Cholas, magnificent temple builders of the South, seem to have celebrated this theme with greater pomp and enthusiasm. The best and the most elaborate Chandēsa Anugrahamurthy representation is available at Gangaikonda Choleesvara temple built by Rajendra Chola I during 11th Century A.D. This figure is an excellent example for the magnificent yet subtle beauty expressed by Chola artisans. Herein, Lord Siva is portrayed with his consort Uma in an elevated platform, placing a garland on Chandēsa's head as a mark of his grace. Chandēsa, in all humility and happiness is shown kneeling down in front of the Lord, folding his hands in anjali mudra and receiving the garland. Uma is witnessing the whole scene with a mild smile.

Chandēsa in Paintings

Avudaiyar koil, located in Pudukkottai District, TamilNadu houses a famous temple of Lord Siva. The temple is well known for its architecture and sculptures of the Nayak period. A series of painted panels, along with Tamil legends are found on the ceiling of the front mandapa of this temple. Datable to 18th Century AD, these panels portray various events from the life of Chandēsa. The paintings provide us an opportunity to do a comparative study on the development of Chandēsa legend.

A brief description of his life, as portrayed in the panels, is provided below:

The first panel shows a cowherd taking some cows to graze the grass. Cows shown are of different colours like white, brown, yellow, tan black, etc. The cowherd is shown with a well designed dress with a stick in his hand. Below the panel, the legend in Tamil informs us that the cowherd is taking the cows belonging to the Brahmins of Seynalur, to graze.

The second panel shows a cow grazing in a paddy field and the cowherd beating the cow. Chandēsa's interference with him and the subsequent happenings are portrayed in the series. The panel ends with Chandēsa throwing his axe and cutting his father's legs, on the banks of Manni river.

The third panel portrays the climax in which Lord Siva appears on his divine bull Nandhi as Rishabaruda, blessing Chandēsa and his father.

When we compare this painting with the older version available in Periyapuranam, few significant differences stand out.

1. Chandēsa's father's name is mentioned as Yagnadattan ⁴ in Periyapuranam but this name is not mentioned in the painting legend.
2. Chandēsa's original name is mentioned as Vichārasharmā in the literature⁵, while this detail is also missing in the paintings
3. According to Periyapuranam, the cow turns rude and tries to knock down the cowherd and hence he resorts to beating. However, in the painting, the cow is shown grazing the paddy fields because of which the cowherd beats the same.

A study of the legend and development of Chandēsa worship offers us a glimpse of how a simple devotee concept evolves over time, to that of sub-deity.

Notes

¹ SII VII 406, 439 & SII VI 434.

² T.A.Gopinatha Rao, Elements of Hindu Iconography Vol.II Part I, PP. 205-209.

³ Ibid., Vol.II Part II PP.463 - 469.

⁴ Periyapuranam, 1215.

⁵ Ibid, 1217.

Finger rings from Karur – Some reflections

Shanmugam, P.

Finger ring is a personal ornament worn by an individual. People of all ages and irrespective of their gender wear it on their fingers. Some are very fond of wearing finger rings and on occasion sport with rings in all their fingers. There seems to be no economic barrier in wearing finger rings as both the rich and poor adorn themselves with different kinds of rings. Among the social groups, the economically higher and socially powerful individuals used to wear costly and highly ornate varieties compared to the poor who choose to adorn with crude types of finger rings. The size and shapes are varied and according to the taste of an individual one can choose his own. Rings were mostly made of gold and sometimes in other lesser materials like silver and copper. Rings are patterned with some designs and in some the designs and figures are executed with precious stones like gems, diamonds, pearls and corals. Some finger rings are inscribed with the name of an individual, suggesting ownership. Though, finger ring was initially considered as a simple and personal ornament, over a period of time it became a symbol for many social, economic and even administrative functions. In some regions, wearing a finger ring was considered as indicative of one's social status. When the state structure developed in some political regions, a finger ring with official markings was recognized as a symbol of administrative power.

In India, there is no precise evidence to suggest the antiquity of the custom of wearing finger rings. However, some of the legends in early Indian literature suggest the popularity of this custom among the common folk. In the famous story of Sakuntala, the finger ring was handed over to her as a symbol of marriage with king Dushyantha and later became an important evidence for identifying her husband. The story provides a clear idea that the custom of wearing finger rings and its acceptance among the people. There is another reference from *Mudrarākshasa*, about the utility of a finger ring by a Minister of high rank. The work clearly demonstrates that finger ring of a Minister could be used as an important instrument of identity and also received respect and recognition among all the officials of the government.

We have no idea about the antiquity of the custom of wearing finger rings among the people in the Tamil country. However the custom could be

traced to the early historical period. In some of the megalithic burials in TamilNadu, the dead were buried with their finger rings. In Kodumanal, in one of the burials (Megalith-VII) were found two finger rings of gold. They are of solid spiral rings weighing about 2 gm. having a diameter of 1.6 cm and a thickness of 1 mm. From the small size we can infer that these rings belonged to a child. Since they were found inside a burial, we may also suggest that with the dead their personal ornaments were also placed. Finger rings were discovered at other sites also.

There are a few references in the Sangam works about wearing of finger rings. *Kalittogai*, refers to a finger ring (*mōthiram*) decorated with a male shark (*surā*) worn by a small child¹. The post Sangam work, *Silappadikāram* refers to finger rings worn by Madhavi. She has decorated her fingers with several rings of which one was called *maṇi mōthiram*, a ring probably set with precious stones. Another ring was described as *vālaip pakuvāy vaṅkkuru mōthiram*. The descriptive phrase has been rendered by the commentator as *muḍakku mōthiram*². The above two phrases are not easy to explain and looking at the context, we may suggest that the finger ring was an extremely ornamented one. Some of the old proverbs in Tamil language also speak about this custom. In one such proverb it is claimed, that receiving a hit or a blow by a person wearing a finger ring is appreciable than from a person without a ring in his finger (*kuṭṭup paṭṭālum mōthirak kaiyāl kuṭṭuppaṭa vēṇḍum*). The proverb clearly suggest the social and economic status of a person wearing a finger ring.

In the last two decades numerous finger rings were discovered in the Amaravathi river-bed at Karur (Karur District, TamilNadu). The river-bed was sifted by gold seekers and a by product was the discovery of finger rings, coins and other artifacts. The first recorded discovery from Karur was made in November 1987, when, R.Nagaswamy, (then the Director of Archaeology, Government of TamilNadu), reported the discovery of a Chera coin with the legend, Kollippurai³. Though, we have no records available about the digging activities in the Amaravathi river-bed prior to 1987, we may easily suggest that the gold diggers were working at the site and objects found by them were exchanged to interested parties unnoticed by the authorities for a long time. Though the diggers indiscriminately collected antiquities from river-bed without considering stratigraphy and cultural periods, some new and significant materials were brought to the notice of researchers. Most of the finger rings obtained was sold to the local jewellers and they in turn sold to antique dealers and others interested in purchasing these objects. We have no inventory available about the number of objects collected and sold in the

local as well as international market. In this paper I shall study some of the finger rings collected from Karur and reported in various publications.

Among the finger rings reported from Karur one variety of rings has a legend engraved in the positive. They could be considered as personal rings probably not used in commercial transactions. Since the legends are inscribed in the positive they could not be considered as seals. They are mostly made of gold and some are in silver. The Tamil Brahmi legends are short with a few letters and incised in one or two lines. On palaeographical consideration they are assigned to the early historical period, and dated mostly to the 1 century B.C. In some rings with the legend additional symbols like fish and taurin are found.

One of the rings from Karur (1997) has a 5 letter Tamil Brahmi legend with a taurin symbol engraved at the end of the writing. The legend has been read as *ariamāṇ* and assigned to 100 B.C. R. Krishnamurthy who reported the discovery of the ring considered that the letter *ri* could be engraver's mistake for *ti* and restored the legend to *Atiyamāṇ*. On the basis of the restored reading he has inclined to attribute the ring to *Atiyamāṇ*, a Sangam age chieftain. The *Atiyamāṇ* chiefs ruled the Tagadūr region (Dharmapuri area) of the Tamil country during the Sangam period⁴. Iravatham Mahadevan would like to derive the name *Ariaman* from the Vedic *Aryaman*, one of the Adityas. He has also pointed out that one of the mythical ancestors of Chola dynasty was *Aryaman*⁵.

Though the legend has been read correctly as *ariamāṇ* (*ari amāṇ*), there is no need to restore the legend to *Adiyamāṇ* (R. Krishnamurthy) or *Aryaman* (Iravatham Mahadevan). In both the instances, the letter *ya* was substituted to explain the personal name. R. Krishnamurthy has rightly quoted the meaning given in the Tamil Lexicon as the spirit of the dead and questioned the issue of a ring with such a legend by a dead chief. His approach to the name is unconvincing. Here, the word shall be understood as a simple name of an individual, having some meaning but it need not always qualify a person's achievement or character. Personal names with exalted or derogatory meanings were applied to persons and we cannot always justify the meaning and quality of persons with those names. Instead they shall be looked and understood as simple personal names having some meaning. Therefore, in explaining the above name both of them have misled by applying the meaning of the word to the person concerned. The legend, *ari amāṇ* on the finger ring clearly suggests that it was the name of a person, who could be the owner of the ring.

Further it has to be considered that the ring was a product of careful execution of a planned design. Since the letters appear in the positive there is no need for the cutter to confuse with other letters and engrave a wrong letter by mistake. Moreover, if this ring were related to any royalty or a chief of Sangam age, the engraver would be careful in executing king's name and would have avoided mistakes. Therefore, there is nothing wrong in accepting the name *ari amāṇ* in the present form and interpreting it as a personal name of an individual who could be a wealthy person to possess a gold ring with his name inscribed on it. The meaning given in the *Tamil Lexicon* is for the word, *ariyamāṇ* (also *arimāṇ*) and not for *ari amāṇ*⁶. The first part of the name *ari* has numerous meanings and any one could be acceptable including lion. The second part *amāṇ*, not found in the *Tamil Lexicon*, but considering the context it could be rendered as a comparable person. Therefore, the word could be understood as composed of *ari* and *amāṇ*, meaning similar to a lion.

In one finger ring reported by Ajay Mitra Shastri (2001), the name of a person appears as *brahmasahasa* in bold on the oval face of the finger ring. He takes the legend as a personal name influenced by Sanskrit and assigns to the 2nd century B.C.⁷. Below the legend is a figure of an animal and according to him it could be an incomplete figure of a lion or a tiger, the head and legs were partly depicted. While explaining the name, *Brahmasahasa*, he modified to *Brahmasahasya* and suggested that it would denote one tolerant of Brahma or Brahman. Iravatham Mahadevan has offered a different view. According to him the legend is in Pali and could be dated to the 1 century B.C. The inscription has been read by him as *Brahma Sahasa* and expressed that the name probably refers to some sacrifice and identified the animal depicted below the legend as a headless goat or sheep, which has already been sacrificed.

Both, Ajay Mitra Sastri and Iravatham Mahadevan mistook the legend as well as the animal. In the case of the legend, it is clearly and boldly engraved and there cannot be any mistake in the reading of legend. It could be unambiguously read as *Brahmasahasa* and could be identified as a name of individual, the possessor of the ring. We can tentatively place the ring any where between the 2nd and 1st century B.C. on condition of palaeography. In the identification of the animal figure lying below the legend both the scholars have erred, though Ajay Mitra Sastri has expressed that it could be a lion or tiger. As suggested by Iravatham Mahadevan the animal figure need not be considered as sacrificed animal. On the other hand, the animal could be identified as a tiger and compared with similar tiger figures found on the coins of the Sangam Cholas, especially the one depicted on the reverse of the coin illustrated by R.

Krishnamurthy in his *Sangam Age Tamil Coins*, p. 112, no.176, Plate-15. One more coin illustrated by A. Seetharaman in his book, also has a similar tiger emblem on the reverse⁸. The figure of tiger, cut in the outline was the royal emblem of the Cholas of the Sangam period and could be assigned to an early period. Since the ring has the emblem of the tiger one is tempted to suggest that *Brahmasahasa* could be an official of the Sangam Chola dynasty and it could be his official seal. However, we may need further supporting proof to substantiate this statement.

Among the rings reported from Karur (2003) one oval shaped ring has a figure of combat scene with a three letter legend. R. Krishnamurthy, has studied the ring with the help of a photograph provided by a trader from Karur⁹. The whole field of the ring is occupied by two figures. The male figure is with a short knife in his right hand and probably hitting the lion standing on its hind legs. His left hand is bent and pushing away the attacking animal. On the left side of these figures is a legend in the positive, which could be read easily as *tīyaṇ*. The ring has been dated to 1 B.C. and *Tīyaṇ* could be the name of the individual and probably the owner of the ring. R. Krishnamurthy, while drawing similarities of lion slayer type sculptures from the civilizations of the Middle East also compared the name *Tīyaṇ* with similar communities from Kerala and Sri Lanka. Iravatham Mahadevan related the combat scene to the story of Bharata and considered that *Tīyaṇ*, the owner of the ring could belong to the Bharatha (*Paratar*) clan. He draws interesting comparison to similar names found in the coins of Sri Lanka and a seal impression from Kadattur¹⁰.

There are a few rings with the legend, which are discovered from Karur and are dated to the 1st century B.C. One of the rings is of silver and on the face of it has a two line Tamil Brahmi inscription engraved in the positive. The ring has a weight of 1.2 grams and A. Seetharaman, who reported the discovery of the ring in 1994, suggested that it is very small and fit to be worn by a child. The legend has been read by him as *vēlī cāmpaṇ*¹¹ and opined that the owner of the ring could be one *cāmpaṇ*, who belonged to the Velir clan. Though Iravatham Mahadevan deciphered the inscription as *vēlī cāmpaṇ*, he would like to consider the personal name as *vēlī cāmpaṇ*. Both the explanations are not convincing and need to be corrected.

In explaining the above legend it shall be understood that it contains three parts, namely, *vel*, *ī*, and *cāmpaṇ*. There is no difficulty in accepting the last word *cāmpaṇ* as a personal name of the individual, and in this case it shall be a small child. The first part, *vel* and the second part *ī* could form

into one word, *veḷī* and mean a white (person) and be rendered as the personal name of Campan's father *Veḷiyan*, appearing in one of the Arittapatti inscriptions¹² could be a variant of *veḷī*.

One gold ring (1994) is with the name *tiyaṇ ḍotalaṇ*¹³, another (1999) is with the name *mitiraṇ*¹⁴. These two rings bear distinctly names of its owners, namely *tiyaṇ ḍotalaṇ* and *mitiraṇ*. *Mitiraṇ* is very clear since it represents single name. In the case of *tiyaṇ ḍotalaṇ*, we have some difficulty in accepting *ḍotalaṇ* as a personal name, since no comparable name is available. However *tiyaṇ* could be a personal name and it appears in a few other finger rings also. Therefore it shall be considered as a composite name in which the first part (*tiyaṇ*) shall be the name of the father and the second one (*ḍotalaṇ*) the name of the individual (son). One of the finger rings (1994) has six Tamil Brahmi letters incised on the face of the ring. The inscription has been read as *pēr avatāṇa*¹⁵. In another one (2001) the legend has been deciphered as *antikaṇ*¹⁶. The name *pēr avatāṇa* has been considered as a title and *antikaṇ* as a personal name. The legend in another one (1994) has been read as *titan*¹⁷. A symbol of fish is found with the legend All the above rings were dated to the 1 century A.D.

The second variety of rings is with a legend cut in the negative and could be used as a personal seal by traders and other persons. Of these ring seals one seal discovered and reported in 1993 by K.V.Raman is significant. It is a gold ring with two lines of writing with the bottom line having a taurin and fish symbols. The ring is circular and on the face of it an inscription has been cut in the negative so that it could be used as a seal. The ring could be dated to the 1 century B.C. According to K.V. Raman¹⁸, the bilingual inscription in Tamil Brahmi and Prakrit could be read as *sātaṇ sātevēgi*. He believes that the first name *sātaṇ* is in Tamil and the second name *sātevēgi* in Prakrit. He has explained that the ring belonged to one *Sātaṇ*, who was a *Sārthavāhi*, a leading merchant and the seal was used to authenticate the transactions in his official capacity. Since the seal contained no symbol of royalty and no name comparable to the known royal families in South India and more particularly, Tamil country, we can understand that it was not a seal of any known ancient kingdom. Iravatham Mahadevan¹⁹, also considers that the inscription is bilingual, and he reads the legend with some modifications as follows: *sātaṇ sāti vēgi sa* and explains that it represents the personal name of an individual. He further adds that the last name *vēgi* could refer to the Vengi country in Andhra Pradesh and suggests that *sāti* in the second name could represent the feminine form of *sātaṇ* or the name of a person based on the asterism *svāti*.

The legend in reverse form found on the ring could be read clearly as *sātaṇ sātivēgi*. The rendering of the legend as *Sātaṇ Sātivēgisa*, by Iravatham Mahadevan needs to be corrected, since he has considered the taurin symbol found at the bottom of the ring as sa, which is not correct. The legend could represent the names of two individuals: *Sātaṇ* and *Sātivēgi*. The first name could be understood as a male name and considering the *i* ending of the second name it could refer to a name of a female. Therefore we may suggest that the ring seal belonged to one *Sātivēgi*, a female whose father (?) was *Sātaṇ*. That the *vēgi* could be derivation from the Vengi country is not convincing. There is no doubt that the seal was a product of the Tamil region, considering the use of the special Tamil Brahmi character (*ṇ*). *Sātaṇ* was a name accepted among merchants and traders of the Tamil country during the Sangam period. Since it was a finger ring seal bearing the name of a female, probably owned by a female, we may believe that women were also actively engaged in trading activities.

Another gold ring most probably used as a seal was found at Karur (1994) by Seetharaman²⁰. The face of the ring is elongated and is engraved with an inscription in Tamil Brahmi characters. The legend is cut in the negative within a linear oval outline and therefore the ring could be identified as a seal. The Tamil Brahmi inscription could be read as *ūpā an* and represent the name of an individual. On the basis of the palaeography it could be dated to 1 century B.C. However, Iravatham Mahadevan explained that the name could be understood as a title meaning a spiritual teacher (*upā(c)an*)²¹. Instead of restoring to *upācan* and explaining the word as a teacher, the legend shall be accepted as *ūpā an*, a personal name of an individual, most probably a trader.

Another gold ring with a small legend was reported by Sankaran Raman in 2002²². According to him the face of the ring is of oval in shape and within a rayed circle, the Tamil Brahmi legend influenced by Prakrit, appears in the negative. He has read the one line inscription as *bhavatasa*, but later corrected to *bhavatatasa*. Disagreeing with his earlier reading, Ajay Mitra Shastri corrected to *bhavatatasa* and explained that the ring belonged to one *Bhavatata*²³. Shastri, without consulting the original has made a mistake and reported that the letters were in the positive, but in reality, the legend was deeply engraved in the negative. He also believed that the inscription is not in Tamil-Prakrit style but in pure and simple Prakrit. The seal could belong to one *Bhavatatta*, whose identity is not known. On palaeographical consideration the seal could be dated to the 1st century B.C. Since the finger ring exhibits the negative form, it could

be considered as a seal and as it was made of gold probably some influential merchant was the user.

A third variety of rings found at Karur is without any legend, but has some figures carved on them. One gold ring, with excellently carved figures was discovered sometime in 1991. It has been identified as a signet ring and the image has been described as amorous couple²⁴. R. Nagasamy has described the artistic and sculptural excellence of the images in his work²⁵. There is no doubt that the carved figures are one of the most beautiful productions of art, probably made in the ancient Tamil country. In 1992 A. Seetharaman²⁶ reported the discovery of two finger rings (?) of copper from Karur. The face of the ring is semi oval and the figure seems to have been cut into the surface. The figure looks like a kneeling human figure carrying on his head an image of *nandipada*. The second ring is with a semi oval shape and weighs 2.8 gm. and the image of *srivatsa* is cut on its face. According to Seetharaman, the above two finger rings were seals used by some social groups. He has dated these rings to the Sangam period. It is very clear that images found on these rings could not be related to any dynasty in the Tamil country. The *nandipada* and *srivatsa* are the symbols used by Saivites and Vaishnavites respectively. Therefore, the above rings could be considered as religious symbols of the respective religious sects. Since the symbols were cut into the surface it has been wrongly attributed to a seal. Perhaps the cut in surface was filled with some precious stones and gems, which in course of time might have fallen. Therefore, in all probability the above objects need not be considered as finger rings but could be attributed as religious ornaments used to adorn the respective deities. Since there is no clear evidence available for dating these objects the suggested date shall be considered as purely conjectural.

An aspect of concern to the ancient historians of the finger rings discovered in the Amaravathi river-bed at Karur is that they were collected in unstratified deposits. The gold seekers had indiscriminately collected all objects of their interest, purely on commercial consideration. These objects were not collected from any ancient habitation, but were collected from the middle of the river-bed. Therefore, correlating these objects to any habitation levels is simply impossible. Since, we could not establish any meaningful stratigraphy or levels, these objects were dated arbitrarily. Those objects having letters were dated on the basis of palaeography, and most of the objects discussed above were assigned to the early historic period ranging from 2 B.C. to 2 A.D.

It is also a perplexing problem to us, to explain how these valuable objects find their way in to the river-bed. All these objects could not have been washed away from an ancient habitation, since other related materials like pottery were not discovered along with these materials. One reason suggested for the occurrence of these valuable objects could be that they were dropped by the individuals unexpectedly when they undertook a boat journey in the Amaravathi river. Another suggestion could be that these objects were dropped from the corpses when they were left in the river by the relatives.

Fig. 1 : Finger rings from Karur

In general the study of finger rings could throw some interesting light on a social custom of decorating oneself with some personal ornaments. The finger rings described above show some limited varieties, though a detailed study of all the available materials would bring some more interesting designs and varieties. These rings have some names with other

symbols and they could not be explained satisfactorily. Sometimes these symbols could be represented as a family or clan symbol, but in this regard, we may need some more supporting evidence. Though, fish and tiger are represented on these rings, attribution to the Pandya and Chola dynasties need to wait for further evidence. The names found on these rings could make an interesting study by itself. They suggest the adoption of non Tamil names during the early historic period in the Tamil country. The rings were made with simple design and without much elaboration. A metallographic study of these rings would provide some valuable information regarding the various metals used by the ancient Tamil population.

Notes

¹ Kalittogai, verse, 84, ll. 21-23.

² Silappadikāram, Kadalādukāthai, ll. 95-6.

³ R.Nagaswamy, Sangam Chera Coin found, *The Hindu*, 5-11-1987.

⁴ Krishnamurthy, R., A Gold Ring of Atiaman, *Studies in South Indian Coins (SSIC)*, vii, 1997, pp. 41-43.

⁵ Iravatham Mahadevan, *Early Tamil Epigraphy, Cre-A*, Chennai, 2003, p. 148.

⁶ *Tamil Lexicon*, vol. I, p. 128, ariyaman.

⁷ Ajay Mitra Shastri, An Unique Identity Ring from Karur, in *SSIC.*, vol. 11, 2001, pp. 57-59.

⁸ A.Seetharaman, *Tamilagat tollyal cāndrukāḷ*, vol. 1, 1994, Thanjavur, p.16.

⁹ Krishnamurthy, R., Lion Slayer Motif on an Inscribed Gold Ring From Karur, *SSIC.*, 13, 2003, pp. 17-19.

¹⁰ Iravatham Mahadevan and Sankaran Raman, Karūrīn kanaiyāli kūrūm kadalai, in *Āvanam*, 13 (2002), pp. 181-183.

-
- ¹¹ A.Seetharaman, op.cit., 1, 1994, p.8.9.
- ¹² Iravatham Mahadevan, op.cit., p.325, 7.B.
- ¹³ Natana Kasinathan, Achievements of the Archaeology Department in Five Years, (1989-93), Department of Archaeology, 1994.
- ¹⁴ Rajasekara Thangamani, Karūr Amarāvthip padugaiyil oru viyaththaku pon mōtiram in Tolliyal nōkkil Tamilagam, Ku. Damodaran, (Ed.), Department of Archaeology, Chennai, 1999, pp.90-92.
- ¹⁵ Natana Kasinathan, op.cit., 1994.
- ¹⁶ S.Raju, Karūruil putiya tolporulkal, in Āvanam, vol.12, 2001, p.158.
- ¹⁷ A.Seetharaman, op.cit., 1, 1994, p.9.
- ¹⁸ K.V.Raman, "Roman Jewellery and Coins from Karur", in The Hindu, dated 14.3.93; K.V.Raman, A Note on a Signet Ring from Karur, SSIC., 6, 1996, pp. 15-17.
- ¹⁹ Iravatham Mahadevan and Sankaran Raman, op.cit., pp. 181-183; Iravatham Mahadevan, op.cit., p. 66.
- ²⁰ A.Seetharaman, op.cit., 1, p.7.
- ²¹ Iravatham Mahadevan, op.cit., pp. 130.
- ²² Sankaran Raman, Karūr muttiraip pon mōtiram, in Āvanam, 11, 2002, p. 152, no. 52:14.
- ²³ Ajay Mitra Shastri, Another Interesting Identity Ring from Karur, SSIC., 12, 2002, pp. 13-15.
- ²⁴ A.Seetharaman, op.cit., p.10.
- ²⁵ R.Nagaswamy, Roman Karur, pp.66-67.
- ²⁶ A.Seetharaman, Tamilagat tollyal cāndrukāl, vol. 2, p.11.

Pottery Inscriptions of TamilNadu – A Comparative View

Subbarayalu, Y.

Thiru Iravatham Mahadevan is well known and appreciated by one and all for his contribution to the field of Tamil-Brahmi Epigraphy mainly concerned with the decipherment and interpretation of the cave or rock inscriptions of TamilNadu. He had been also taking keen interest in the study of pottery inscriptions from the initial stage. I am very much beholden to him for the several insights that were inspired by his pioneer studies. That may be well understood from the frequent citations in this paper. In fact he very much wanted to have a second volume on pottery inscriptions following the one on rock inscriptions. I believe this study may fulfill his desire to some extent.

Tamil-Brahmi inscriptions on pottery from TamilNadu were first noticed in Arikamedu in 1940s and subsequently they were discovered in several other sites in TamilNadu. Among some twenty and odd early historic sites, which normally yield Brahmi sherds, only five sites subjected to large-scale excavations have thrown up a good quantity of pottery containing Tamil-Brahmi script. They are Kodumanal (250), Alagankulam (73), Arikamedu (66), Uraiyur (20), and Karur (15), which together yielded the bulk of the potsherd inscriptions, namely 424 out of a total of 469 inscriptions that come from some fifteen TamilNadu sites. Korkai, Maligaimedu, Teriruvelli, and Mangudi yielded less than ten sherds each. Four sherds come from two Red Sea port towns of Egypt, namely Quseir al-Qadim and Berenike and some from Sri Lanka. Excavations carried out at Madurai and Korkai were on a small scale, hence the small number of sherds from them, eight and two respectively. Those at Kanchipuram and Kaverippattinam were on a large scale, even then there were found only a few sherds with inscriptions. This is a bit intriguing. The other sites have yielded each a handful of sherds. Only some 270 sherds that could be either personally checked by me or for which good illustrations for study are available in standard publications¹ have been listed in the appended catalogue² arranged according to their sites.

The pottery carrying Brahmi writing generally comprises black-and-red ware and red polished ware, in almost all the TamilNadu sites whereas in the coastal sites, particularly at Arikamedu and Alagankulam, the rouletted ware, which Vimala Bigly classifies as fine ware, also contain inscriptions. The inscribed vessels may mostly be classified as the tableware, as the bulk of them form dishes and bowls, used for eating and serving. Some are also medium-sized vessels, like storage pots. Interestingly, all the pottery kept as offerings in the burials do not have Brahmi inscriptions, whereas they have non-Brahmi graffiti in all the

excavated sites³. The letters are usually found on the neck portion of the vessels on the outer surface, and only in a few cases they are found on the interior surface of the vessel and rarely on the topside in the case of lids used for covering other vessels. That is, the writings are meant to be visible and read in the standing position of the inscribed vessels. All the pottery inscriptions were made after the vessels were fired and taken out of the kilns. Obviously, they were made while their owners were using the vessels.

Palaeography And Orthography

There is no uniformity in the making of the individual letters. That may imply that each inscription is from a different hand. In some sherds the letters are inscribed lightly, in others they are deep and very legible. In a few cases, corrections seem to have been made by the scribe. Generally, the letters are small, the average dimensions being 5 mm in breadth and 15 to 20 mm in height. However, on a few, particularly big-sized vessels, the letters are very big. In palaeography there is a general resemblance between the Brahmi letters on pottery and those of the rock (or cave) inscriptions (Appendix 2). In the very first study of the pottery inscriptions of Arikamedu, the epigraphists of Archaeological Survey of India drew attention to this fact, even though they had some problems in fixing the date of the pottery inscriptions (Wheeler, et.al., 1946, p. 109).

There is one striking difference as far as the use of non-Tamil graphemes. Whereas the rock inscriptions use only two non-Tamil letters (*s*, *dh*), the pottery inscriptions use as many as eleven such letters (*kh*, *g*, *jh*, *ḍ*, *d*, *dh*, *b*, *bh*, *ś*, *s*, *h*). But those letters, excepting the dental sibilant *s*, are only sparingly used and that too in Prakrit-related names. As for the vowels, the seven vowels *a*, *ā*, *i*, *u*, *ū*, *e*, *o* are found in the initial position. But *ā* is very rarely met with. So far there is no occurrence of *ō* within TamilNadu. The only rare instance is from a recent find (no.270 in the Catalogue) in Quseir al-Qadim in Egypt. In medial position, *a*, *ā*, *i*, *ī*, *u*, *ū*, *e*, *ē*, *o*, *ō*, and *ai* occur. If there is some ambiguity to distinguish the long forms from the shorter forms of the vowels, the shorter form has been preferred in the Catalogue: For example, *Mulaṇ* instead of *Mūlaṇ*.

Among consonants, all the eighteen letters used in Tamil find a place. Some of these letters are found only rarely. The letter *ñ* is found only once, that too in a doubtful case. The basic form of the consonants is not distinguished from the vocalic form by any diacritical mark, like dot. There is one case of dental *n*, where the basic form seems to be indicated by a dot (no. 39 in Kodumanal). It is not certain whether the dot here is

deliberately put or it is an extraneous scratch⁴. There is no attempt to differentiate between a and ā medials. Only from the context, the actual phonetic value could be recognized. The medial sign for ki and kī have some peculiar forms; the upward strokes in these cases are attached to the horizontal stroke of k in the middle, instead of attaching it to a separate horizontal one attached to the top.

Of the four signs peculiar to Tamil Brahmi, namely, *l*, *ḷ*, *ṛ*, *ṇ*, the retroflex *ṛ* occurs in two forms, one looking like *tu*, the other being the usual form, i.e., with a downward stroke attached to the right side of the duct at the bottom. In Kodumanal and Uraiyr the former form only is met with. The alveolar *ṇ* occurs frequently at the end of the words, obviously in the basic form. Its medial form with a is found in a few cases, where it is clearly denoted by a right horizontal stroke attached to the top downward bend of the letter (nos.170, 243, 246). The letter *ḷ* has three forms, one (no.226) at Arikamedu being more developed than the others. The few instances of aspirates and soft forms of the plosives relate to words of Prakrit origin only. Of the sibilants, the dental one (s) occurs frequently both in Prakrit and Tamilized Prakrit names, while the palatal one (ś) occurs only in Prakrit words.

The palaeography of the letters does not show much evolution in most of the excavated sites, except in Arikamedu and Alagankulam. Of course, there are only four sites, namely Alagankulam, Arikamedu, Kodumanal, and Uraiyr, which yield a good number of sherds at different levels to understand the changes, if any. In Kodumanal, which has yielded the largest number of inscribed sherds to date, the variations in the forms of the letters on different sherds may be attributed to different scribes rather than to time difference, as different forms recur often. This point may be understood from the letters k, t, m, n, and s (Appendix 2). On the other hand, at Arikamedu and Alagankulam we can recognize two evolutionary phases; while in the earlier phase these two sites resemble Kodumanal and Uraiyr, in the latter phase they show somewhat developed characters. In fact, in most of the other sites too, only the characters of the earlier phase are met with. These characters are more or less similar to those found in the rock inscriptions, which Mahadevan (2003: pp. 93-95) has classified as of early Tamil-Brahmi phase. The characters of the second phase in Arikamedu and Alagankulam resemble those of Mahadevan's late Tamil-Brahmi phase. Nonetheless, the sherds belonging to the second phase are a few only.

In orthography too, the pottery inscriptions resemble the rock inscriptions. Unlike the north Indian Brahmi of Asokan times, the Tamil-Brahmi of

both the rock and pottery inscriptions do not have ligature or conjunct (*samyuktākshara*) forms. In this regard, the Tamil-Brahmi is similar to Sri Lankan (or Simhala) Brahmi, which avoids altogether any ligature forms. Nevertheless, there is some remarkable difference between the languages in the two areas. In Sri Lanka, the language is a Prakrit (classified as Middle Indo-Aryan), which has features similar to those of other contemporary Prakrits, literary as well as inscriptional. At the same time, while the other Prakrits have a few consonant clusters necessitating ligature characters to write them, the Sri Lankan Prakrit avoids altogether conjunct consonants (Paranavitana, 1970, p. xxxiv); naturally, the Sri Lankan Brahmi has no necessity of ligatures found in Asokan Brahmi.⁵ Moreover in this Prakrit even in the word final position either the anusvara or the basic consonant is not used. But the Tamil language of Tamil-Brahmi inscriptions, both on rock and pottery, has consonant clusters, by way of plosives preceded by homorganic nasals, and also in gemination of consonants, though in a limited way; even then, Tamil-Brahmi did not possess ligature characters. But the major problem for Tamil writers was how to indicate pure consonant at the end of the words, as in Tamil there are many words, both nouns and verbs, which end in pure consonants, which cannot be indicated even with conjunct consonants.

In Asokan Brahmi, the basic symbol for consonant, without any additional stroke or diacritical mark, represented the implicit consonant with a. That is, the basic form is always with the medial a and other medials were indicated by additional marks. Therefore the Asokan Brahmi, which is quite at home when it is used to write Prakrit languages, could be used for Tamil only with some modification. Mahadevan (1971) explained this modification through what he called Tamil-Brahmi orthographical systems. The most significant point that he made, following the suggestion earlier made by T.N. Subramaniyan (1957), is that in the first stage of adaptation the Brahmi principle of the “inherent” –a was given up and the consonantal symbol was regarded as basic or mute. (Mahadevan 2003, p.227).

Mahadevan classified Tamil-Brahmi (TB) into three orthographical stages on the basis of the method of differentiating the implicit consonant from explicit or pure consonant. In TB-I both the long and short medial a (e.g., *ka* and *kā*) were indicated by a top stroke attached to the basic form, while the basic form itself stood for the pure consonant (*k*). In TB-II the basic form with the top stroke stood for the long medial only, while just the basic form without any stroke stood for either the short medial or the pure consonant. In TB-III the pure consonant was indicated by a dot

added to the basic form either at the top or by the right side. Mahadevan conceived these three orthographical systems as three successive chronological stages. However, he was aware of the parallel occurrence of both TB-I and TB-II systems in some contemporary inscriptions. The Brahmi sherds from excavations, particularly those from Kodumanal, also showed that they were a mixture of both TB-I and TB-II stages (Subbarayalu, 1988). Mahadevan (2003: pp. 231-34) has lately changed his thesis regarding TB-I and TB-II as two chronological stages by a review of his own texts; he treats them now as two parallel systems. According to him there are only five out of sixty-six pottery inscriptions in Arikamedu, four out of twenty in Uraiyur, and seven out of a hundred and seventy in Kodumanal that can be classified in TB-I style (Mahadevan 2003: p. 235). Actually, if we look at these inscriptions closely, we find in one and the same record the occurrence of both TB-I and TB-II features, as may be seen from the table that follows.

There are only rare exceptions where only TB-I rule will apply. Of course, in several cases it is difficult to decide this due to fragmentary nature of the inscriptions. If TB-I and TB-II rules are found used so indiscriminately, it is difficult to consider them as two different but parallel systems. As the TB-I/TB-II classification has lost its scientific basis, it is better to give it up entirely or to treat them as of one stage⁶. The majority of both the rock inscriptions and pottery inscriptions can be satisfactorily read using just the TB-II system, provided the language is taken as Tamil. Even in TB-I, the correct form can be decided only on an understanding of the language, i.e., Tamil. This has been pointed out by Mahadevan himself (2003, p.227).

Cat. No	Written as	To be read as	Orthography
6	<i>sātanatai anataṽāṇa</i>	<i>sātantai antavaṇ</i>	TB-I/TB-II
38	<i>atāṇa asaṭa[ṇa]</i>	<i>ataṇ asaṭa[ṇ]</i>	TB-I/TB-II
40	<i>anatāṽāṇa ataṇa</i>	<i>antavaṇ ataṇ</i>	TB-I/TB-II
66	<i>[kū]la-anataiy cāmapāṇa akala</i>	<i>[kū]la-antaiy campaṇ akal</i>	TB-I/TB-II
79	<i>sanatātāṇa #</i>	<i>santataṇ #</i>	TB-I/TB-II
113	<i>kāṇaṇāṇa ataṇa</i>	<i>kaṇṇaṇ ataṇ</i>	TB-I/TB-II
243	<i>mulāṇa pera- anatāṇaṇa ūma[ṇe]</i>	<i>mulaṇ pera- antaṇaṇ ūma[ṇe]</i>	TB-I/TB-II

It may be pointed out here, and it needs emphasis, that in all the three stages of Mahadevan's classification, the letters for the word-final consonant and the homorganic nasals are consistently written without any

additional horizontal stroke. In this regard there is no difference between TB-I and TB-II. Even in the case of TB-II, differentiating basic consonant from the short “a” medial form requires knowledge of the language. We find a similar situation in the case of Tamil inscriptions from ninth century onwards, when the earlier use of dot to indicate pure consonant is discontinued. The dot had its advent in about the first century CE and was more or less consistently followed in inscriptions from about the third century through the ninth century. That is, we have a curious situation here where TB-II precedes as well as succeeds TB-III. The inevitable conclusion would be to treat both TB-II and TB-III systems as of one and the same stage. Consequently, the ambiguity in the differentiation of long and short “a” medials, which is attributed to TB-I stage, has to be explained as due to the initial difficulties encountered while adapting the Asokan Brahmi, originally devised for writing Prakrit language, to write Tamil, a non-Prakrit language. In the Catalogue, the best possible readings are given invoking only the practice of post-9th century Tamil epigraphy. In ambiguous cases, particularly in the names of Prakrit origin, the letters with “a” medial sign are taken as long medials only, even though there is in some cases a possibility of taking the letters as short medials.

Date

The excavations at Arikamedu, Uraiyur, Kodumanal, and Alagankulam provide data for stratigraphical dating. For Arikamedu, Wheeler first proposed the dates mainly falling in the first and second centuries CE on the basis of the imported pottery from the Mediterranean, namely amphora jars and Arretine ware. Hence, all the Brahmi pottery found at Arikamedu had to be assigned to these two centuries. But according to the Epigraphists of the Archaeological Survey of India who examined the inscriptions, the script used in them appeared to be older by two centuries and belong to the first or second century BCE when compared with the script of other Brahmi inscriptions, particularly those found in the north. The Chief Epigraphist, N.P. Chakravarti, therefore, had to resort to an ingenious explanation to explain away the apparent discrepancy between the suggested date and the palaeography (Wheeler, et.al., 1946, p.109). He explained the discrepancy due to the slow development of the ancient *Drāviḍi* script, to which Arikamedu Brahmi was related. This *Drāviḍi* script, which, according to Buhler (1962), is said to have separated from the main stock of Brahmi by the fifth century BCE, retained archaic features for long, due its limited use when compared with north Indian Brahmi. This argument is no longer necessary in view of the revised dating of the Arikamedu by Vimala Begley.

Begley (2004), after reviewing all the evidence from both Wheeler's and Casal's excavations, has asserted that Arikamedu was occupied for a much longer period of time than the first two centuries CE. According to her revised chronology, which also takes into account the data from her own latest excavations, Arikamedu had a pre-Mediterranean trade phase, what was called by the French archaeologist Casal as "Megalithic" period. This pre-Mediterranean phase is dated by Begley from early second century BCE or a little earlier. Secondly, she dates the advent of rouletted pottery from early first century BCE, pre-dating even the import of amphora jars in Arikamedu. Even though the stratigraphy of the site is very much disturbed due to large-scale brick quarrying in later centuries, some sherds could be dated securely by stratigraphy or by a technical classification of the sherds themselves. Thus, no. 233 is given a date between 250 and 150 BCE, nos. 229 to 25-50 CE based on stratigraphy, nos. 236, 238, and 239 to a date between 50 BCE and 25 CE based on the technical classification of the pottery (Begley 1996, pp. 299-315). These dates tally more or less with the dates given by Mahadevan on palaeographical basis. Mahadevan, who actually examined the inscribed pottery of Begley's excavations and contributed a chapter on them to the volume on the excavations, dated three inscriptions palaeographically to second-first centuries BCE, five others to first century CE, one in the second century CE and four in the third century CE. No. 232 can be definitely dated in the first century CE due to its palaeographical resemblance to Kushana-period writing (Ibid). No. 215 from Wheeler's excavation is a similar Kushana-period writing to be dated in the first century CE (Dani 1986, pp. 83-84).

For Alagankulam, either the report (Sridhar 2005) or the few articles published by the excavators (Nagaswamy 1991; Kasinathan 1997) do not give a clear picture of the stratigraphy and the contextual position of the different sherds. In any case, it is said that the site was continuously under occupation from fourth/third centuries BCE to fifth century CE. The earliest date is determined on the basis of the occurrence of NBP ware. Vimala Begley, who studied carefully the rouletted pottery and other material from Alagankulam, concludes that Arikamedu and Alagankulam overlap partially; that they may even have been mostly contemporary (Begley 2004, pp. 521-524). Like Arikamedu, Alagankulam also was having active contacts with the Roman world. The graffito of a Roman ship was found scratched on a rouletted pot belonging to period III (Sridhar 2005, pp. 69-70). Lionell Casson identified this ship as a three-masted ship, the largest type of Greco-Roman merchantman afloat, which must have been used on the long and demanding route between Greco-

Roman Egypt and India during the first three centuries CE. This evidence would rather support Begley's opinion regarding the date of the site. The palaeography of Alagankulam sherds also shows similar features as that of Arikamedu. While most of the sherds have archaic characters, a few have later characters.

Uraiyur, excavated by the Archaeology Department of Madras University, had two cultural periods. Period I comprising Iron Age Black-and-Red ware has yielded all the twenty pottery sherds in this site. Shanmugam (1988) comparing Uraiyur letters with the Arikamedu ones thinks that the Uraiyur inscribed pottery may be dated to the first century BCE. However, this site did not have any independent dating mechanism, except the fact that the inscribed pottery preceded the occurrence of the rouletted ware.

Kodumanal, an Iron Age burial-cum-habitation site, has the most copious corpus of pottery writings excavated so far in TamilNadu. The habitation part of the ancient site at Kodumanal yielded a number of graffiti-bearing potsherds from the earliest layer to almost the end of the site. A half of the graffiti that could be recognized consists of various picture signs and the other half consists of clearly recognizable Brahmi letters. The Brahmi sherds are found right from the beginning of the habitation and they are found throughout period I and even in Period II. Nevertheless, the Period II people are found to have dug deep pits into the earlier (period II) deposit and therefore the inscribed sherds in Period II layers are likely to belong to Period I. The stratigraphy of the site is helpful in the relative dating of the antiquities and pottery as it is based on a series of clearly recognizable floor levels. The few radio-carbon dates available both for the habitation and the burials are not so useful for absolute dating as they are not consistent with each other. An important clue to date the site comes from gemstone industry of the site which was flourishing in Period I and became unimportant thereafter. Linking this fact to the occurrence of several hoards of Roman coins in the gem-stone zone of Coimbatore-Erode Districts and also taking into consideration the approximate duration of the floor levels, the following sequence of dates is obtained⁷.

Period IA (layers 7-8; 140-190 cm) ---	200 BCE--100 BCE.
Period IB (layers 4-6; 60-140 cm) ---	100 BCE--50 CE.
Period II (layers 1-3; 0-60 cm) ---	50 CE--150 CE.

Taken together, the archaeological evidence from Arikamedu, Uraiyur, Alagankulam, and Kodumanal would suggest that the earliest date for the Tamil-Brahmi pottery would be the beginning of the second century BCE or at the most the second half of the third century BCE and the latest date

would be in the third century CE. The bulk of that pottery belonged to the first century BCE and the first century CE in Arikamedu and perhaps in Alagankulam too. In Kodumanal and Uraiyur the dates may range between the second and first centuries BCE.

The above dating can be verified by a comparative palaeographical study with the Sri Lankan Brahmi inscriptions found in several hundreds in rock shelters dedicated to the Buddhist fraternity. On the basis of some political links to the reign of the Mauryan emperor Asoka and on the basis of well-settled genealogy and relative chronology of the early Sri Lankan rulers, a few earliest inscriptions, which relate to the successors of a junior contemporary of Asoka, are dated in the last decade of the third century BCE and several other inscriptions could be dated with an accuracy of a decade or two in the second and first centuries BCE (Paranavitana, 1970: p. xvii; Karunaratne 1984: pp. 2-4). A comparison of the palaeography of pottery inscriptions and that of the Sri Lankan inscriptions would show that a broad correspondence exists between them. Moreover there are two letters, namely *ma*, and *la*, whose forms are identical in pottery inscriptions on the one hand and in Sri Lankan inscriptions on the other hand (Karunaratne 1984: pp. 32-33) in the second and first centuries BCE. Finally, a Tamil-Brahmi inscription, reading *korpumān* (no. 267 of the Catalogue), found inscribed on an amphora potsherd obtained at Berenike, a Red-Sea port in Egypt, is dated by the excavators of the site to 60-70 CE on the basis of stratigraphy (Mahadevan 2003: p. 49). This piece of evidence also reinforces Begley's dating of Arikamedu sherds and consequently the general chronology of the pottery inscriptions as suggested above.

The Purpose

The pottery inscriptions are very short and therefore the contents of those inscriptions are limited in nature. The usefulness of the inscriptions becomes more limited due to their fragmentary nature, as most of them are obtained from broken potsherds. However, it is possible to recognize a word either from its beginning or from its ending part by a careful observation. One frequent clue in these inscriptions to recognize the end of a word is the occurrence of the alveolar *n*, which is a familiar termination for male names in Tamil. The catalogue shows that most of the inscriptions are one-word (or one-segment) inscriptions. Among the two hundred and seventy records listed in the Catalogue, a hundred and ninety-two have each one word, sixty-four have two words, eight have three, five have four, and one has the maximum of six words. All but a few inscriptions give only names of persons with one segment or two.

The few exceptional inscriptions, which are given below, provide, in addition to proper names of persons, nouns relating to pots and a few other lexical items.

3	[i]y	taṇ	veṇ	nir	aḷi-iy	taṭā
66	[kū]la	antaīy	campaṇ	akal		
114	vāruṇi-iy	aka[l]				
222	muti	kuyira-aṇ	akal			
227	yaṛavalabhutaya	pati				
234	[ṇ]	akal				
256	–ytiy	ayamaraīy	ayai	pā[t i]		

Four inscriptions have the term *akal* at the concluding part. *Akal* denoted a shallow and wide-mouthed earthen bowl or plate. One gives the name *taṭā*, which denoted a pot or vessel. Actually, the concerned vessel, bearing this inscription, was a bowl or basin. The term *pati* occurring in no. 227 is a Prakrit word, and it is considered as a variant of *pātri* in Sanskrit and *pāṭṭi* in Pali language, meaning a shallow vessel (Wheeler, et.al., 1946, p. 114). The shape of the sherd having this term is in conformity with this meaning (Ibid). The term *pati* (and also rarely the variant *patri*) occurs in similar context on several vessels, mostly dishes, excavated at Salihundam, a Buddhist site in Andhra Pradesh (Subrahmanyam, 1964, pp. 83-90).

The above-mentioned five inscriptions may give us a clue to their actual purpose. Inscription no. 66 means “the pot (*akal*)⁸ of Kula-antaīy Campan”, no. 114 means “the pot of Vāruṇi”, no. 222 means “the pot of Muti Kuyiraṇ”, and no. 234 “the pot of ...ṇ”. Even though there is no explicit genitive case particle in all these four cases, it can be inferred in the context. In 227, which is a Prakrit inscription, there is the genitive case particle *ya* and the meaning of “the pot (*pati*) of Yaṛavalabhuta” is clear. This fact is further supported by several other Prakrit-related names, which have the genitive case markers (*śa, sa, ha*), indicating ownership. For example, *dataśa* (No. 200), meaning “of Data”; *yakhamitrsa* (no. 227), “of Yakhamitra”; *camutaha* (no. 210), “of Camuta”. Here the object “pot” is understood. The Tamil inscriptions are obviously similar in purport. That is, in all these five inscriptions, the purport is to indicate the owner of the pot.

Except the terms noticed above, all the others are names of persons only. That is clear from the occurrence of the alveolar *ṇ* at the end of many of

the words whose full forms are available. Names of males in the Tamil area (including Kerala) usually ended with this letter. The number of *ṇ*-ending names may constitute a third of all the available names, if we take into account the fragmentary words too. Some of these names occur more than once. Other than the *ṇ*-ending names, there are some ten names with *antai* component. The full forms with this component are *Antantai*, *Sāntantai*, *Cuḷantai*, and *Kula-antaiy* (Catalogue: nos. 166, 6, 27, 66). Others are broken and incomplete.

There are several names of north Indian origin (Appendix 2), which are in Prakrit proper. A few are in hybrid form too. The Prakrit names can be recognized by the occurrence of non-Tamil graphemes (aspirants, soft letters, and sibilants) and the genitive case endings like *śa*, *sa*, *ha*, *ya*. In no. 170, whose latter half only is available, the genitive case marker *sa* is added to the name “..*taṇ*”, which with “*aṇ*” ending must definitely be a Tamil name like *Ataṇ* or a Tamilized Prakrit name like *Visakaṇ*⁹. In nos. 173 and 174, the first segment, which normally stands for father’s name, ends in *ṇ*, whereas the second segment, standing for ego’s name is in Prakrit. Then there are names such as *Asaṭaṇ*, *Visakaṇ*, *Kuviraṇ*, *Uttiraṇ*, and a few others, which show further process of adaptation of Prakrit names into the Tamil society. There are only a few names of women in the pottery inscriptions.

For a correct understanding of the pottery inscriptions, a comparative study may be useful. For this, the different cultural contexts of the pottery inscriptions as well as the inscribed names in the different localities may be taken up for comparison. Pottery inscriptions written in Brahmi, Kharoshthi, or Greek script have been discovered in several archaeological excavations¹⁰ in various parts of India, Pakistan, and Afghanistan (Ray 1987). While a majority of the archaeological sites has yielded only a few sherds, a few sites like Peshawar, Kasrawad, and Salihundam have yielded plenty of them and some scholars have studied in detail those inscriptions (Chhabra 1950, Diskalkar 1949, Subrahmanyam 1964). Ray (1987) who has made a preliminary survey of these finds suggests that the inscribed pottery has something to do with the worship of the Buddha’s bowl and perhaps with some Buddhist ritual. It is a fact that a majority of the inscribed vessels comprises shallow bowls or plates, to suggest this “bowl worship”. Nevertheless, the fact is that the Buddhist sites which yielded the inscribed pottery are a few only. This is noticed by Ray herself. Most other sites are not associated with Buddhism. Even in the few clearly Buddhist sites, there is no clear evidence in the inscriptions to suggest the worship of bowl. On the other hand, according to Buddhist tradition, begging bowl is an important

possession of monks too. In Salihundam, in Andhra Pradesh, which yielded large number of inscribed sherds in Prakrit language, there is some evidence to think that some bowls were gifted to monks. Most inscriptions in this site, however, are similar to the Prakrit inscriptions in TamilNadu sites, that is personal names with genitive case suffix, indicating the possession aspect. In Kasrawad, a Buddhist site in Madhya Pradesh, a few kilometers to the south of the Narmada river, datable to the second century BCE, yielded large number of names with Prakrit inscriptions with genitive and dative case endings, some with the place name of the persons concerned (Diskalkar 1949). Therefore, the idea of personal possession of the vessel is quite evident in the inscriptions of this Buddhist site too. The proper conclusion that emerges from the above facts would be that the eating vessel, bowl or plate, was considered as an important possession throughout India during the period under study¹¹.

It was indicated above that the names in the pottery inscriptions are both in Tamil and Prakrit. Nearly one-fifth (50 out of 270) of the names on the pottery can be definitely recognized as Prakrit names, either in the original form or in Tamilized form on the basis of the use of as many as eleven non-Tamil characters indicated above and of the genitive suffixes like *śa*¹², *sa*, *ha*, and *ya*. There are some other names of Prakrit origin, which have been fully Tamilized avoiding non-Tamil letters, like *Kuviraṇ* (from *Kubira* or *Kubera*). Some names cannot be decided either way. For instance, whether *Cātaṇ* and *Kaṇaṇ* (*Kaṇṇaṇ*) are originally Tamil/Dravidian names adapted into Prakrit or vice versa is difficult to ascertain. Interestingly we have both *Cātaṇ* and *Sātaṇ*. In the case of *Cāmuta* (or *Camuta*), it is clearly a Tamilized form of the Prakrit name *Samuda*. *Samuda* meaning sea is a popular name in Sri Lankan inscriptions. Names based on star names, like *Asaṭaṇ* (from *Āśhāḍa*), *Asaḷay(a)* (from *Āślēsha*), *Mulaṇ* (from *Mūla*), *Visakaṇ* and *Visākī* (from *Viśākha* or *Viśākha*), *Ticaṇ* or *Tiyaṇ* (from *Tishya*) also may be treated as Prakrit names. If we put together both the pure Prakrit forms and Tamilized forms, they would make nearly fifty per cent of all the names found on the pottery.

The rock inscriptions have a few pure Prakrit forms and only two non-Tamil graphemes, *s* and *dh*. But there are a number of Tamilized Prakrit names. Mahadevan (2003: p. 104), after making an analysis of the stems of all the words found in these inscriptions, states that nearly 30 per cent of the stems can be assigned to Prakrit language for the period from second century BCE to first century CE. For arriving at this figure, he has taken into account all the lexical items, including place names, verbs and grammatical particles. It should be noted that all place names¹³ and verbs

in the rock inscriptions are in Tamil. If we consider only the proper names of persons, excluding verbs, places, and other related lexical items, the proportion of Tamilized Prakrit names comes to nearly fifty per cent in rock inscriptions too.

The pottery inscriptions certainly have some common features with the rock ones. Some names are common to both. The names *Cāttaṇ*, *Kaṇaṇ*, *Ataṇ*, *Kuviraṇ*, *Antai*, and *Visakaṇ* (or *Viyakaṇ*) are found in both groups though not in the same proportion. The term *vēl* which in Sangam literature is used to denote a chief, the names *Korṛaṇ*, *Korri*, *Ticaṇ* or *Tiyaṇ*, and a few others are found in both once or twice. The adjectival prefix “*neṭu*”, meaning elder or senior occurs twice in pottery inscriptions (Catalogue: nos. 110, 260), whereas it occurs more often in the rock ones. Some names like *Araṭṭa(n)*, *Aritaṇ*, *Kāsipaṇ* (variants *Kasapaṇ*, *Kāyapaṇ*) are peculiar to the rock inscriptions. Though there is equal proportion of Prakrit and Tamil names in both groups, there is more Tamilization in the rock group, even though both of them are almost contemporary. The latter feature may be due to the differences in the social sections represented in either group. In the rock group, there is more participation by the ruling class, though other sections like merchants and a few artisans are also found. The other possible difference would be in the writers of the respective inscriptions. While there is no possibility for the existence of a professional writer or inscriber to write the short pottery inscriptions, we must look for some professional hand in the making of rock inscriptions, both in drafting and engraving, as the writings are comparatively longer with some grammatical structure, and as mostly the elite sections are involved in the making of the gift documents. Naturally there would be some conscious attempt to use some standard language soon.

The names in the pottery inscriptions are comparable to the names found in Sri Lankan rock (cave) inscriptions of the second century BCE to second century CE as far as the Prakrit features are concerned. All those names are in Prakrit. Even some persons who are referred to as Tamils (*dameḍa*) had only Prakrit names, like *Viśaka*, *Tiśa*, *Kubira* (Paranavitana 1970: p. lxxxix-xc). A few asterism-based names in the pottery corpus seem to be closer to Sri Lankan names. Thus the name *Asālay(a)* (no. 56), traced to the star *Āślēsha*, has parallels in Sri Lanka, like *Asāliya*, *Asēlaya* (Paranavitana 1970, p. 103). The name *Asaṭaṇ* (no.38) is same as *Asaḍa* (from *Āshāḍha*). The latter name is met with in Kasrawad (Diskalkar 1949) and other north Indian sites too. The name *Tiśa* is very popular in Sri Lanka, while it occurs only rarely in TamilNadu. *Viśaka* (and the female counterpart *Viśākī*) is found in both. In fact, in Sri Lanka too, there is a Tamil merchant with this name (Paranavitana 1970, p. xc). The name

Puṇakaṇ (no. 246) seems to be related to *Puṇa* (Ibid., p. 115). Apart from these names, the occurrence of the genitive suffix “*śa*” in as many as five names and of the genitive suffix “*ha*” in two of the pottery inscriptions is another significant piece of correspondence between the two areas. These two genitive suffixes are peculiar to Sri Lankan Prakrit (Paranavitana 1970, p. xl). The use of the alveolar sibilant “*ś*” instead of the dental sibilant “*s*” normally found in other Prakrits is a special feature of Sri Lankan Prakrit. Mahadevan (1996A), besides referring to the above features, also suggested that the non-doubling of consonants in TamilNadu Prakrit names may be due to the influence of Sri Lankan Prakrit. This non-gemination feature cannot be attributed to the Sri Lankan language alone, as it is also noticed in some north Indian Prakrits, for instance, in the case of the pottery inscriptions of Kasrawad in Madhya Pradesh¹⁴. Nevertheless, there are other sufficient grounds to agree with Mahadevan that there had been active communication between Sri Lanka and TamilNadu during the last three centuries BCE.

The Identity Of The Persons

The most crucial question to be answered with regard to the pottery inscriptions is who are the people represented in the names. The names are found concentrated in a handful of sites, while in other places they are rare. The other related fact is the occurrence of Prakrit names in those sites. The occurrence of a large number of Prakrit names, in their original form or in the adapted form, certainly vouches for a considerable presence of immigrant Prakrit-speaking people in the particular sites. Some of these people hailed from Sri Lanka and the majority of them should have come from the northern parts of India, which is implied by the wide use of the dental sibilant (*s*), which is avoided in the Sri Lankan Prakrit in its earliest stage. The purpose of the travel of these people over such long distances should be either for pilgrimage or for trade. The sites like Kodumanal, Arikamedu, and Alagankulam are not religious centres and they are not situated nearer to the known Jain centres of the day, namely the rock-shelters concentrated in Madurai area. Therefore, the other purpose, trade and exchange, is the only possibility here, which is well supported by the archaeological evidence. Kodumanal situated within a rich gemstone area and on a trade route that connected the west coast ports with the east coast ports, and running through the important towns Karur and Uraiyur (present Tiruchirappalli), was an important centre for gemstone industry, using rock-crystal, beryl, and to some extent carnelian (Rajan 2004). It was a centre for iron production too. Naturally, it was an ideal centre for exchange and formed part of the peninsular exchange network. Arikamedu was an important east coast

port having active trade contacts with the Roman world during the period under study (Wheeler, et.al. 1946; Begley, et.al. 1996). Alagankulam was another important port on the east coast, contemporary to Arikamedu. Both were also centers for the manufacture of the rouletted ware, which figured in a wide exchange network, both inland and overseas (Begley 2004). Uraiyur, Karur, Madurai, and Kanchipuram could have been natural centres of exchange as they were important political centres. Due to limited excavations and due to some other peculiar reasons, some of these sites do not have a good number of pottery inscriptions as the above three sites.

There are some clues in the names themselves to suggest that the persons, both with Prakrit and Tamil names, were merchants. The name *Kuviraṇ* and its Prakrit variant *Kubira* is to be traced to *Kubēra*, who is considered as one of the eight guardian deities of the earth and also the god of riches. It is the later aspect which is emphasized here. In medieval times, the members of *Aiyyāvole* merchant guild called themselves as the *vaiśrāvaṇa* (another name of *Kubēra*) caste¹⁵. Kubera is the name of a Yaksha too. However, here it is rather as a god of riches he is venerated and his name is taken by the merchant community. The name need not suggest the prevalence of Yaksha cult, as suggested by Mahadevan (1996B: pp. 295-96).

The other clue is the term *antai* found as part of some names. Mahadevan (2003: pp. 106, 599-600) has made a convincing argument that this could be a term of honour rather than a kinship term. At the same time, there is good circumstantial evidence to suggest that it was a term of honour used for the merchants, may be for leading merchants. A passage in the folk ballad *Nīli Yaṭcakāṇṇam* (quoted in Ibid, p. 599-600), there is a string of names ending in *antai* and interestingly all the persons having those names were merchants. We have in addition some inscriptional evidence earlier to this ballad which corroborates this fact. Thus, an inscription of 1207 from Tiruppasur¹⁶ in Chengalpattu District refers to a big gathering of merchants from several towns in northern TamilNadu. Several merchants in this gathering had names with the *antai* component: *Veṭṭantai*, *Cāttantai*, *Kumārantai*, *Kaṇṇantai*, etc. These names, even though they belong to a later period, may be considered as carrying on the earlier naming practice of the merchants.

The names *Cātaṇ* (later *Cāttaṇ*) and *Ataṇ* may also be favourite names of the merchant community. One of the derivations suggested for *Cātaṇ* and its variant *Sātaṇ* is from the Prakrit term *sārttavāha*, used for caravan trader (Tamil Lexicon, qv). If this derivation is accepted, it may support

the merchant connection. But if this is a Prakrit-related name, it is not met with elsewhere, either in Sri Lanka or in northern India. Moreover, personal names are rarely derived from such professional denominations. The origin of the name *Ataṇ*, which occurs more frequently in both pottery and rock inscriptions, is also difficult to judge. The name *Ātaṇ* (with the long vowel “ā”), which is found among the names of some Chera kings, may be different from *Ataṇ* (with the short “a”). In the rock inscriptions this name is taken by a few persons who are specifically mentioned as merchant or artisan, for example, oil merchant (Mahadevan 2003, p. 419), goldsmith (Ibid, p. 369). It may also be noted that there are several *Ataṇ*-s having also the *Antai* component. This combination may indirectly support that *Ataṇ* is related to merchant community. Lastly there is at Kodumanal the unique occurrence of the term *nikama* which is obviously a variant of the Prakrit term *Nigama* or *Negama*, standing for trade guild (and also for commercial settlement).

Prakrit-speaking merchants, rather than the Jain monks, must have been instrumental in the beginning in introducing the Brahmi script into the Tamil country. This happened soon after the Brahmi script in its full form was available in the Magadha region during the Mauryan rule, early in the third century BCE. It is not that the trade circuits that connected *Tamiḷakam* with the northern lands came into existence only during this juncture. There is some good archaeological evidence to suggest that the trade contacts had already been there at least from the early phase of the Iron Age (Megalithic Age), that is from the early centuries of the first millennium BCE. However, only from the time of the Mauryan Empire, particularly during the time of Asoka, the contacts became more intense and frequent. The exploitation and control of mineral resources in peninsular India are said to have been important factors that were at the basis of the Mauryan expansion in the South. Naturally, trade would have got great fillip under this political development. This would explain the large presence of the traders from the north in late Iron Age or early historical centres of craft production like Kodumanal. The spread of the knowledge of writing through the traders is an important consequence of this development. Incidentally, the four Tamil-Brahmi pottery inscriptions (nos. 267-270) found in two Egyptian port-sites, Quesir al-Qadim and Berenike, also support the role of merchants, in this case the Tamil merchants (*cātaṇ*, *kaṇaṇ*, *koṛpumāṇ*, and *paṇai oṛi*), in carrying their writing to distant lands.

As the Tamil merchants first took the writing knowledge from the Prakrit-speaking merchants from northern India, the Tamil language found in the pottery inscriptions, which represents the first stage of the written Tamil,

is naturally influenced by Prakrit as far as the orthography is concerned. More or less this Prakrit impact is the same as that found in the rock inscriptions, which has been thoroughly discussed by Mahadevan (2003, pp. 225-51). The features such as the occasional inconsistency in differentiating the short and long medial “a”, the non-occurrence of separate symbols to differentiate e from ē and o from ō, and the limited use of gemination, besides the large proportion of pure Prakrit names themselves, may be attributed to the Prakrit-speaking merchants among the local community. At the same time, the difference between the Tamil language of the pottery inscriptions and that of the rock inscriptions, even though they are contemporary, is due to the involvement of literate Jain monks in the latter, while in the former it is the merchants’ lingua franca.

The Jain monks may have accompanied the trading groups. Unlike in Sri Lanka, there is very little evidence to infer the presence of the Buddhist monks in this company. The non-mention of the term sangha in the rock inscriptions is a clinching evidence for excluding the Buddhists from the rock inscriptions. It may be noted in this context that in Sri Lankan Brahmi inscriptions, which are specially devoted to the Buddhist religious community, the sangha is prominently mentioned. In any case, unlike the rock inscriptions, the pottery inscriptions do not reveal any evidence of the two religious groups in the concerned localities. That may suggest that in the early stage, i.e., during the third to first centuries BCE, the Jain monks were limited in number and took their abodes near some important political and cultural centres. Particularly they are found in a good concentration near about Madurai, the capital of the Pandyan rulers. The concentration of the Tamil poets of the Sangam anthologies in and around Madurai may be due to the early settling of the Jain monks in this area, as the spread of formal literacy should be attributed to the Jain monks rather than to the merchants.

References

Allchin, F.R., et.al.

1995. *The Archaeology of Early Historic South Asia: The Emergence of Cities and States*. Cambridge University Press.

Begley, Vimala.

1983. “Arikamedu Reconsidered”, *American Journal of Archaeology*, vol.87, pp. 461--482.

2004. "The Dating of Arikamedu and its Bearing on the Archaeology of Early Historical South India", in South-Indian Horizons: Felicitation Volume for Francois Gros, ed. Jean-Luc Chevillard, Institut Francais de Pondichery and EFEO, pp. 513-37.

1996. The Ancient Port of Arikamedu: New Excavations and Researches 1989--1992, Vol.1, Ecole Francaise d' Extreme-Orient, Pondichery.

Buhler, G.,

1962. Indian Palaeography. Reprint of the same published in Indian Antiquary, XXXIII, 1904. in Indian Studies Past and Present, Calcutta.

Chhabra, B. Ch.,

1950. "Peshawar Potsherds with Kharoshthi Writings", Epigraphia Indica, XXVIII, pp. 125-29.

Coningham, R.A.E., Allchin, F.R., Batta, C.M., & Lucy, D.,

1996. "Passage to India? Anuradhapura and the Early Use of the Brahmi Script", Cambridge Archaeological Journal 6:1, 73-97.

Dani, A.H.,

1986. Indian Palaeography, Munshiram Manoharlal, New Delhi.

Diskalkar, D.B.

1949. "Excavations at Kasrawad", The Indian Historical Quarterly, vol. XXV, pp. 1-18.

Karunaratne, Saddhamangala.

1984. Epigraphia Zeylanica, vol. VII (Special Volume). Archaeological Department, Ceylon.

Kasinathan, Natana.

1997. Archaic Tamil Inscriptions from Excavations, Journal of the Epigraphical Society of India, vol. 23, pp. 69-72. Reproduced in T.S. Sridhar, ed., 2005, pp. 91-99.

1998. Recent Discoveries of the TamilNadu State Department of Archaeology (in Tamil). Avanam, 9, pp. 152-54.

Mahadevan, Iravatham.

1971. "Tamil-Brahmi Inscriptions of the Sangam Age". Proceedings of the Second International Conference-Seminar of Tamil Studies I, Madras. 73-106.

1973. Arikamedu Graffiti: A Second Look, *Damilica*, Vol. 2, part 3, pp.60-64.

1986. "An Old Sinhalese Inscription from Arikamedu", *Journal of the Asiatic Society of Bombay*, 56-59 (1981-84), pp. 222-26.

1996A. Old Sinhalese Inscriptions from Indian Ports: New Evidence for Ancient India Sri Lanka Contacts, *Journal of the Institute of Asian Studies*, 14(1), pp. 55 - 68.

1996B. "Pottery Inscriptions in Brahmi and Tamil Brahmi", in Begley, et.al., 1996, Chapter 5, pp. 287-315.

2003. Early Tamil Epigraphy: From the Earliest Times to the Sixth Century A.D., Cre-A, Chennai and Harvard University, USA.

2003A. "Tamil-Brahmi Inscriptions on Pottery and Other Inscribed Objects", in Idem, *Early Tamil Epigraphy*, pp. 43-67.

2004. "*koṭumaṇai tāḷiyil paḷan tamīḷ cōrkai*", *Varalaaru*, 14-15, pp. 101-03.

Mahalingam, T.V.

1967. *Early South Indian Palaeography*, University of Madras, Madras.

1968. Inscribed Potsherds from Alagarai and Uraiyur, in R.Nagaswamy 1968, pp. 42-43.

Nagaswamy, R. (Ed.)

1968. *Seminar on Inscriptions 1966*. Books India Pvt Ltd, Madras.

Nagaswamy, R.

1970. "Korkai Excavations", *Damilica*, I, TamilNadu State Archaeology Department, Chennai, pp. 50--54.

Paranavitana, S.

1970. Inscriptions of Ceylon Vol.I (containing cave inscriptions from 3rd century B.C. to 1st century A.C. and other inscriptions in the early Brahmi script), Department of Archaeology, Ceylon.

Rajagopal, S.

2004. "Pottery with writings from excavations of TamilNadu State Archaeology Department", Presented in Seminar on Early Tamil Epigraphy, Madras Institute of Development Studies, Chennai. (Mimeo).

Rajan, K.

2001. *Paṇṭaik kuriyīṭukaḷum eḷuttukkaḷum* (Old Graffiti and Writings), in Y.Subbarayalu and S.Raju (Ed.), *Tamiḷ kalveṭṭiyalum varalārum*, pp. 1-18.

2004. *Tolliyal nōkkil caṅkakālam* (The Sangam Period in the Light of Archaeological Evidence). International Institute of Tamil Studies, Chennai.

Rajavelu, S. and Thirumoorthy, G.,

1995, *Tamiḷ nāṭṭut tolḷiyal akaḷvāyvukaḷ*, Panpattu Veliyittakam, Chennai.

Raman, K.V. (Ed.)

1998, Excavation at Uraiyur (Tiruchirappalli), 1965-69, University of Madras, Madras.

Ray, Himanshu Prabha.

1987. "Inscribed Sherds: A Study", *Indica*, vol. 24, no.1, pp. 1-14.

Selvakumar, V.

2007. Another Tamil-Brahmi sherd from Quseir al-Qadim (Mimeo).

Shanmugam, P.

1988. "Inscribed Sherds and Graffiti", in K.V. Raman, ed., 1998, pp.69--83.

Soloman, Richard.

1991. "Epigraphic Remains of Indian Traders in Egypt", *Journal of American Oriental Society*, 111.4, pp. 731--36.

Sridhar, T. S.(Ed.)

2005. *Alagankulam, an Ancient Port City of TamilNadu*, TSAD, Chennai.

2006. *Tamiḷ-brāhmi kalveṭṭukaḷ* (Tamil-Brahmi Inscriptions), TSAD, Chennai.

Subbarayalu, Y.

1988. *Report on Kodumanal Excavations*, Tamil University, Thanjavur (Mimeo).

2004. "Brahmi potsherds from Kodumanal Excavations", Presented in Seminar on Early Tamil Epigraphy, Madras Institute of Development Studies, Chennai. (Mimeo).

Subrahmanyam, R.

1964. *Salihundam, A Buddhist Site in Andhra Pradesh*. AP Government Archaeological Series No. 17. Hyderabad.

Subrahmaniyan, T.N.,

1957. "The Tamil Palaeography" in *South Indian Temple Inscriptions*, vol. III, part II, pp. 1499-1610. Government Oriental Manuscripts Library, Chennai. (Slightly revised version of his original publication in Tamil: *Paṇṭait Tamiḷ Eḷuttukkaḷ* 1938.)

S. Vaiyapuri Pillai (Ed.),

1967. *Caṅka Ilakkiyam*, in 2 vols., 2nd edition, Paari Nilayam, Chennai.

Vasanti, S.

2002. *Inscribed Potsherds from Maligaimedu and Teriruvēli* (in Tamil), *Avanam*, 13, pp. 4-6.

Wheeler, R.E.M. et al.

1946. "Arikamedu: An Indo-Roman Trading Station on the East Coast of India", *Ancient India*, ASI, no. 2, pp. 17-124.

Appendix I - Catalogue of Pottery Inscriptions

Cat. No	Sherd No	Text	பாடம்
1	KDL-1	<i>visākī</i>	விஸாகீ
2*	KDL-2	<i>[ve]toḍuta_ai</i>	[வெ] தொடுதஹு
3*	KDL-3	<i>[i]y taṇ veṇ nir aḷi-iy taṭā</i>	[இ]ய் தண் வெண் நிர் அழிஇய் தடா
4	KDL-4	<i>ṇ</i>	ன்
5	KDL-5	<i>ṇaṇ #</i>	ணன் #
6	KDL-6	<i>sātantai antavaṇ</i>	ஸாதந்தை அந்தவன்
7	KDL-7	<i>ṇ ti</i>	ன் தி
8	KDL-8	<i>sā</i>	ஸா
9	KDL-9	<i>ṇ su</i>	ன் ஸு
10	KDL-10	<i>ṇna</i>	ணந
11	KDL-11	<i>kāve # (?)</i>	காவெ # (?)
12	KDL-12	<i>vaṇ mulaṇ mu</i>	வன் முலன் மு
13	KDL-13	<i>ta[ṇ] ka</i>	த[ன்] க
14	KDL-14	<i>i[laka]</i>	இ[லக]
15	KDL-15	<i>māki campa</i>	மாகி சம்ப
16	KDL-16	<i>[ya]ṇa</i>	[ய]ண்
17	KDL-17	<i>māsāpāka</i>	மாஸாபாக
18	KDL-18	<i>paṇṇaṇ</i>	பண்ணன்
19	KDL-19	<i>a</i>	ஆ
20	KDL-20	<i>na[re]</i>	ந[ரெ]
21	KDL-21	<i>kōṇ #</i>	கோன் #
22	KDL-22	<i>ilokipā</i>	இலொகிபா
23	KDL-23	<i>[ta]ṇ ataṇ</i>	[த]ன் அதன்
24	KDL-24	<i>antiya[ṇ]</i>	அந்திய[ன்]
25	KDL-25	<i>ne</i>	நெ
26	KDL-26	<i>eriva</i>	எரிவ
27	KDL-27	<i>culantai ti</i>	சுழந்தை தி
28	KDL-28	<i>tāta</i>	தாத
29	KDL-29	<i>[valasapa]sana #</i>	[வலஸப]ஸந #
30	KDL-30	<i>laṇ</i>	லன்
31	KDL-31	<i>kuvirāṇ ataṇ #</i>	குவிரன் அதன் #
32	KDL-32	<i>saṇ</i>	ஸன்
33	KDL-33	<i>mi</i>	மி
34	KDL-34	<i>[pa]laśa</i>	[ப]லச0
35	KDL-35	<i>ṇṇaṇ</i>	ண்ணன்

36	KDL-36	<i>lanad£a-u (?)</i>	லந்த஁(?)
37	KDL-37	<i>_ntai</i>	_ந்தை
38*	KDL-38	<i>atañ asaṭa[ñ] _____#</i>	அதன் அஸட[ன்] _____#
39	KDL-39	<i>anta_</i>	அந்த_
40	KDL-40	<i>antavañ atañ</i>	அந்தவன் அதன்
41	KDL-41	<i>tākā</i>	தூகா
42	KDL-42	<i>_ñ</i>	_ன்
43	KDL-43	<i>cāta</i>	சாத
44	KDL-44	<i>an</i>	அந்
45	KDL-45	<i>po[ka]</i>	பொ[க]
46	KDL-46	<i>_kuviri-an</i>	_குவிரிஅந்
47	KDL-47	<i>campañ ku[va]</i>	சம்பன் கு[வ]
48	KDL-48	<i>_vira</i>	_விர
49	KDL-49	<i>kitta_</i>	கித்த_
50	KDL-50	<i>māma[na]</i>	மாம[ந்]
51	KDL-51	<i>ñ a</i>	ன் அ
52	KDL-52	<i>ñ ata</i>	ன் அத
53	KDL-53	<i>yañ sā_</i>	யன் ஸா_
54	KDL-54	<i>tāka</i>	தாக
55	KDL-55	<i>yā (?)</i>	யா (?)
56*	KDL-56	<i>[a]nti yasālay</i>	[அ]ந்தி யஸாஸய்
57	KDL-57	<i>pā_</i>	பா_
58	KDL-58	<i>tañ</i>	தன்
59	KDL-59	<i>ñ atañ</i>	ன் அதன்
60	KDL-60	<i>ñ</i>	ன்
61	KDL-61	<i>ñ</i>	ன்
62	KDL-62	<i>tai ven</i>	தை வெந்
63	KDL-63	<i>_va a</i>	_வ அ
64	KDL-64	<i>vā ai#</i>	_வா ஁#
65	KDL-65	<i>_sa_</i>	_ஸ_
66*	KDL-66	<i>[kū]la-antaiy campan akal</i>	[கூ]லஅந்தைய சம்பன் அகல்
67	KDL-67	<i>atañ</i>	அதன்
68	KDL-68	<i>ñu</i>	஁
69	KDL-69	<i>[a]ta</i>	[அ]த
70	KDL-70	<i>_ḍakāsi</i>	_டகாஸி
71	KDL-71	<i>[a]ta</i>	[அ]த
72	KDL-72	<i>[n]tai</i>	[ந்]தை
73	KDL-73	<i>[ve]ya</i>	[வெ]ய
74	KDL-74	<i>[_yamakava_ka] (?)</i>	[_யமகவ_க] (?)
75	KDL-75	<i>ta_</i>	த_

76	KDL-76	<u>_n</u>	_ன்
77	KDL-77	<u>_a[ra]</u>	_அ[ற]
78	KDL-78	<i>cesācā</i>	செஸாசா
79	KDL-79	<i>santataṇ #</i>	ஸந்ததன் #
80	KDL-80	<i>[ru]su</i>	[ரு]ஸு
81	KDL-81	<i>naṇ te</i>	நன் தெ
82	KDL-82	<u>_mpa</u>	_ம்ப
83	KDL-84	<i>a[sa]</i>	அ[ஸ]
84	KDL-83	<u>_li_</u>	_ழி_
85	KDL-85	<i>[ṇ tā]ya</i>	[ன் தா]ய
86	KDL-86	<i>tiy</i>	திய
87	KDL-87	<i>ntai</i>	ந்தை
88	KDL-88	<i>nikama</i>	நிகம
89	KDL-89	<i>[ra]ṇ</i>	[ற]ன்
90	KDL-90	<i>ṇa rai (?)</i>	ன ரை (?)
91	KDL-91	<i>[va]</i>	[வ]
92	KDL-92	<u>_ku_</u>	_கு_
93	KDL-93	<i>[ta]ṇ [va]</i>	[த]ன் [வ]
94	KDL-94	<u>_ntai]</u>	_ந்தை]
95	KDL-95	<i>la_</i>	ல_
96	KDL-96	<i>ṇa a</i>	றந் அ
97	KDL-97	<u>_tti_</u>	_த்தி_
98	KDL-99	<i>puni</i>	புநி
99	KDL-98	<i>ta</i>	தூ
100	KDL-100	<i>tavaṇ</i>	தவன்
101	KDL-101	<i>[kaṇ]</i>	[கன்]
102	KDL-102	<i>[an]</i>	[அந்]
103	KDL-103	<i>ṇaṇ</i>	ணன்
104	KDL-104	<i>likaṇ</i>	லிகன்
105	KDL-105	<i>a_</i>	அ_
106	KDL-106	<i>[vira]van</i>	[விற]வந்
107	KDL-107	<i>sātan</i>	ஸாதந்
108	KDL-108	<i>tapacu (?)</i>	தபசு (?)
109	KDL-109	<u>_suta</u>	_ஸுத
110	KDL-110	<i>neṭuṇ</i>	நெதுங்
111	KDL-111	<u>_ṇ a</u>	_ன் அ
112	KDL-112	<i>vaṇ #</i>	வன் #
113	KDL-113	<i>kaṇṇaṇ ataṇ</i>	கண்ணன் அதன்
114	KDL-114	<i>vāruṇi-iy aka[l]</i>	வாருணி-இய அக[ல்]
115	KDL-115	<i>tantai vē[la]</i>	தந்தை வேள்[ள்]
116	KDL-116	<i>ṇṭi a</i>	ண்டி அ

117	KDL-117	<i>kaṇa</i>	ஊண
118	KDL-118	<i>[ṇ a]ta</i>	[ன் அ]த
119	KDL-119	<i>ku</i>	கு
120	KDL-120	<i>peṛa-antava</i>	பெற-அந்தவ
121	KDL-121	<i>[ta] a</i>	[த] அ
122	KDL-122	<i>_ṇ</i>	_ன்
123	KDL-123	<i>a[tu]</i>	அ[து]
124	KDL-124	<i>[ya]sālai</i>	[ய]ஸாலை_
125	KDL-125	<i>_paṇ</i>	_பன்
126	KDL-126	<i>sātaṇ</i>	ஸாதன்
127	KDL-127	<i>[pa]ṇata[ṇ]</i>	[ப]ணத[ன்]
128	KDL-128	<i>tēvā</i>	தேவா
129	KDL-129	<i>tā</i>	_தா
130	KDL-130	<i>to</i>	தொ
131	KDL-131	<i>_ [kan]</i>	_ [கந]
132	KDL-132	<i>[va][aka]</i>	[வ]ளக
133	KDL-133	<i>_tai</i>	_தை
134	KDL-134	<i>a #</i>	அ #
135	KDL-135	<i>ya</i>	ய
136	KDL-136	<i>_an</i>	_அந்
137	KDL-137	<i>likaṇ</i>	லிகன்
138	KDL-138	<i>[lā-a]</i>	[ளா-அ]
139	KDL-139	<i>ṇ</i>	ன்
140	KDL-140	<i>kita_</i>	கித_
141	KDL-141	<i>sa_</i>	ஸ_
142	KDL-142	<i>tava</i>	தவ
143	KDL-143	<i>ka_</i>	க_
144	KDL-144	<i>tita[ra]ṇ</i>	தித[ர]ன்
145	KDL-145	<i>_ata</i>	_அத
146	KDL-146	<i>sasa_</i>	ஸஸ_
147	KDL-147	<i>cātaṇ</i>	சாதன்
148	KDL-148	<i>[ṇa]la ayi</i>	[ன்]ழ அயி
149	KDL-149	<i>mpan</i>	ம்பன்
150	KDL-150	<i>tai_</i>	தை_
151	KDL-151	<i>_ḍa a_</i>	_ட_3 அ_
152	KDL-152	<i>_a_</i>	_அ_
153	KDL-153	<i>taṇ</i>	தன்
154*	KDL-154	<i>cāta_</i>	சாத_
155	KDL-155	<i>_ta</i>	_த
156	KDL-156	<i>_mpan</i>	_ம்பன்
157	KDL-157	<i>putaṇ</i>	புதன்

158	KDL-158	[va]likan	[வ]ளிகன்
159	KDL-159	[ca]mpa	[ச]ம்ப
160	KDL-160	[n]raṇ	[ன்]றன்
161	KDL-161	[ya]ti	[ய]தி
162	KDL-162	data	தத்
163	KDL-163	sa	றா
164	KDL-164	_aḷi[n]	_அழி[ஞ]
165	KDL-165	[n] ata_	[ன்] அத_
166	KDL-166	antantai na_	அந்தந்தை ந_
167*	KDL-167	_kaḍa_sa (?)	_கட_ஸ (?)
168	KDL-168	kaṇi #	கணி #
169	KDL-169	_kaṇ ma_	_கன் ம_
170	KDL-170	[ta]ṇasa	[த]னஸ
171	KDL-171	n atañ	ன் அதன்
172	KDL-172	[ṇay] asu	[ன்ய] அஸு
173	KDL-173	_n suman[na]	_ன் ஸுமந்[ந]
174	KDL-174	n asu	ன் அஸு
175	KDL-175	[vi]ṇai	[வி]னை
176	KDL-176	[pa]yasa_	[ப]யஸ_
177	KDL-177	[n]mākī_	[ந]மாகீ_
178	KDL-178	tātai	தூதை
179	KDL-179	n atañ [a]	ன் அதன் [அ]
180	KDL-180	tāvan	தாவந்
181	KDL-181	vēḷata	வேளாத
182	KDL-182	visakaṇ atañ	விஸகன் அதன்
183	AGM-01	piṭi uṛayu	பிடி உறயு
184	AGM-03	ciriga	சிரிக ₃
185*	AGM-10	_cika#_	_சிக#_
186	AGM-11	n a	ன் அ
187*	AGM-13	patumaṇṇukō#	பதும்றுகோ#
188	AGM-17	araha	அரஹ
189	AGM-18	tiya_	திய_
190	AGM-19	attaṇ cā[t]	அத்தன் சா[த்]
191	AGM-20	kuṇvira-aṇ a	குவிரஅன் அ
192	AGM-24	ḷavaṭī	ளவஹ
193*	AGM-25	_raḷhaga	_ரஹ ₂ க ₃
194	AGM-28	ūtti	ஊத்தி
195	AGM-29	vaṇ	வன்
196	AGM-33	mpaṇ #	ம்பன் #
197*	AGM-34	raḷitaśa	_ரகிதச ₀
198	AGM-36	rala ūta	ரல ஊத்

199	AGM-38	<i>kai</i>	கை
200	AGM-39	<i>data[śa]</i>	தத்[சு]
201	AGM-40	<i>[tī]ya</i>	[தீ]ய
202	AGM-43	<i>kuta[śa]</i>	குத்[சு]
203	AGM-45	<i>ṇraṇ</i>	ன்றன்
204	AGM-46	<i>ntaṇ</i>	ந்தன்
205	AGM-49	<i>tāniya[gū]cāṇamāṇa (?)</i>	தாநிய[கூ]சாணமாண (?)
206	AGM-51	<i>ūtiṇa arai</i>	ஊதின அரை
207	AGM-54	<i>pati</i>	பதி
208	AGM-57	<i>arahasa</i>	அரஹஸ
209	AGM-60	<i>śamu</i>	சமு
210	AGM-61	<i>camutaha</i>	சமுதஹ
211	AGM-62	<i>tica-aṇ</i>	திசஅன்
212	AGM-63	<i>[ku]mma al</i>	[கு]ம்ம அல்
213	AKW-1	<i>[a]_ [ntai]</i>	[அ]_ [ந்தை]
214*	AKW-2	<i>_n pīyama[ṇa]r</i>	_ன் பீயம[ண]ர்
215*	AKW-3	<i>yakhamitrāsa</i>	யக்மித்ரஸ
216	AKW-5	<i>vay ālar</i>	_வய ஆழர்
217	AKW-6	<i>[ā]vi</i>	[ஆ]வி
218	AKW-8	<i>ama[n]</i>	அம[ன்]
219*	AKW-9	<i>cāttan āvi-iṇ kōtiracaṇ ātiraiyaṇ #</i>	சாத்தன் ஆவி-இன் கோதிரசன் ஆதிரையன் #
220	AKW-10	<i>ttaṇ</i>	த்தன்
221	AKW-12	<i>ra cintama_</i>	ர சிந்தம்_
222	AKW-15	<i>muti kuyira-aṇ akal</i>	முதி குயிர-அன் அகல்
223*	AKW-16	<i>nakaikaḷa[ca]</i>	நகைக்மு[ச]
224	AKW-17	<i>ttirāma</i>	த்திராம
225*	AKW-18	<i>butaśa</i>	புத்தசு
226*	AKW-19	<i>ṇ tevvai tattai kōttirā-aḷ</i>	ன் தெவ்வை தத்தை கோத்திரா-அள்
227*	AKW-20	<i>yaṇavalabhutaya pati</i>	யறவலபுபுதய பதி
228	AKB-1	<i>ṇ kulava[ya]</i>	ன் குலவ[ய]
229	AKB-5	<i>ṇakkaṇ 855 ya</i>	ணக்கன் 855 ய
230	AKB-6	<i>tāṇituteya</i>	தானிதுதெய
231	AKB-9	<i>_l ātaṇ</i>	_ள் ஆதன்
232	AKB-16	<i>_vaṇadikasa</i>	_வணதிகஸ
233*	AKB-17	<i>[t]taṇ iyata</i>	[த்]தன் இயத
234	AKB-21	<i>[ṇ] akal</i>	[ன்] அகல்
235	AKB-22	<i>_kaṇaṇ</i>	_கணன்
236	AKB-23	<i>ṇ kuttaiy peru_ (?)</i>	ன் குத்தைய் பெரு_ (?)
237	AKB-24	<i>kuyiraṇ</i>	குயிரன்

238	AKB-26	<i>yaḷe cātaṇ (?)</i>	யளெ சாதன் (?)
239	AKB-29	<i>kubiraha</i>	குபிரஹ
240	AKB-30	<i>uttiraṇ</i>	உத்திரன்
241	AKB-31	<i>[ī] __ ma āttīra[y] (?)</i>	[ஈ] __ ம ஆத்திர[ய] (?)
242	URY-2	<i>[ka]ṇakaṇ ti[ṇa]</i>	[க]ணகன் தி[ன்]
243*	URY-3	<i>mulaṇ __ peṛa-antaṇaṇ</i> <i>ūma[ne]</i>	முலன் பெற-அந்தனன் ஊம[னெ]
244	URY-6	<i>kata-aṇ a __</i>	கூறாத-அன் அ __
245	URY-9	<i>kaḷa __</i>	கள __
246	URY-10	<i>punaṇaṇ</i>	புனகன்
247	URY-11	<i>ataṇ</i>	அதன்
248	URY-12	<i>araica (?)</i>	அரைச (?)
249	URY-13	<i>ray-aṇ tica</i>	ரய்-அன் திச
250	URY-14	<i>kuvi</i>	குவி
251	URY-16	<i>ataṇ</i>	அதன்
252	URY-18	<i>mpaṇ</i>	ம்பன்
253	URY-19	<i>__ataṇ</i>	__அதன்
254	VLM-1	<i>yipakoti</i>	யிபகொதி
255	VLM-2	<i>ti aḷa</i>	தி அழ
256*	KARUR	<i>yiṭiy ayamaraṭiy ayai pā</i>	__யிதிய அயமரைய அயை பா
257	KARUR	<i>ṭiyta</i>	டிய்த
258	TERIRU-VELI	<i>llaṇ</i>	ல்லன்
259	TERIRU-VELI	<i>korraṇ</i>	கொற்றன்
260	TERIRU-VELI	<i>neṭuṇkiḷ</i>	நெதுங்கிள்
261	MALIGAI MEDU	<i>matinaḱā __</i>	மதினகா __
262	MALIGAI MEDU	<i>aṭa</i>	அட
263	MALIGAI MEDU	<i>tāya __</i>	தாய __
264	MALIGAI MEDU	<i>ṇ avi</i>	ன் அவி
265	MALIGAI MEDU	<i>vaṇ tala __ __ __ ?</i>	வன் தல __ __ __ ?
266	MAN GUDI	<i>kuRūmmāṇkaḷa __ ataṇ</i> <i>iyāṇai [pe] __</i>	குறும்மாங்கள் அதன் யியானை [பெ] __
267*	EGYPT	<i>korpumāṇ</i>	கொற்புமான்
268	EGYPT	<i>cātaṇ</i>	சாதன்
269	EGYPT	<i>kaṇaṇ</i>	கணன்
270	EGYPT	<i>paṇai ori</i>	பனை ஒறி

Notes to the Table

Sherd No (in Column 1)

Sherd No. in the first column refers to the number of the particular inscribed sherd assigned to it by the Excavators in the site records and subsequent publications. For example KDL-1 means inscribed sherd no.1 at Kodumanal excavated by the Epigraphy and Archaeology Department of Tamil University.

Site Abbreviations (in Column 2)

KDL = Kodumanal
 AGM = Alagangulam
 AKW = Arikamedu (Wheeler's Excavations)
 AKB = Arikamedu (Begley's Excavations)
 URY = Uraiyur
 VLM = Vallam
 KRR = Karur
 TIV = Teriruvēli
 MGM = Maligaimedu
 MGD = Mangudi

Text

As regards the text of the inscription given in the third and fourth columns, a doubtful reading is indicated by a question mark within round brackets. An underscore in the text shows the existence of a letter but illegible to read. In a few cases there may be more than one letter. The item symbol (#) denotes a non-Brahmi graffito, mostly at the end of a word.

Explanatory notes on the text of records with asterisk-mark

2	Mahdevan (2003: pp. 189-90) reads this ...to <u>lut</u> [t]ai, and interprets as "slave maid".
38	As the pot is broken, the letters/words following "ata <u>ṇ</u> asa <u>ṇ</u> " are not ascertainable. About five letters might have been inscribed in the gap.
56	Mahadevan (2003: p. 150) suggested this reading. No. 124 ([ya]sā <u>lai</u>) may be a similar name.
66	Whether to read the first letter as short or long is not clear as the surface is much worn out.
154	The writing is found on the rough interior surface and

	seems to be made at a later date. It looks like a broken wheel made of used pottery.
167	Whether the small letter looking like <i>ṭa</i> between “ <i>ḍa</i> ” and “ <i>sa</i> ” forms part of the original word is not clear. Could it be a correction by substituting “ <i>ṭa</i> ” for “ <i>ḍa</i> ”?
185	As the sherd is very fragmentary, the context of the graffito is not clear.
187	Natana Kasinathan (1997) has taken this as “ <i>patumārūkōtai</i> ” and Mahadevan (2003: p. 60) reads it as “ <i>patumarkōtai</i> ”. The medial sign “ <i>u</i> ” to “ <i>ru</i> ” is very clear. And the last sign read as “ <i>tai</i> ” is actually a graffito, not the letter “ <i>tai</i> ”.
193	This reading is by Mahadevan (1996b), who suggests that it could be the same as the Simhala term “ <i>raja</i> ” standing for “ <i>rāja</i> ”.
197	Earlier read by Mahadevan 2004 as one of the Simhala-Brahmi inscriptions.
214	In Wheeler it is read as “ <i>ṇ piya makar</i> ” taking “ <i>makar</i> ” for son. “ <i>Makar</i> ” for son would be a strange expression.
215	In Wheeler 1946, it is read as “ <i>Yakhamitasa</i> ”. Mahadevan (1973) has corrected it as “ <i>Yakhamitrasa</i> ”. A. H. Dani (1986) read it as “ <i>Yakhamitrasya</i> ”. However, the last letter is clearly “ <i>sa</i> ”, written a bit ornamentally.
219	In Wheeler 1946, it is read as “ <i>cāttaṇ āvi-in koti īcan ātitaipañ</i> ”. Mahadevan (2003) reads it as “ <i>cāttaṇ āvi-iṇ kōtiracaṇ ātiraiyaṇ</i> ”. As the sherd is much worn out some extraneous marks are found overlapping with the inscribed letters, making the reading ambiguous.
223	In Wheeler 1946 it is read as “ <i>n kaikōlar</i> ”. There is no “ <i>ō</i> ” marker to the letter read as “ <i>kō</i> ”. And the last letter looks like “ <i>ca</i> ” in the illustration.
225	In Wheeler 1946 it is read as “ <i>buttā</i> ”. Mahadevan (1986) correctly recognized the last letter as “ <i>śa</i> ” and read the word as “ <i>butaśa</i> ”.
226	In Wheeler 1946 it is doubtfully read as “ <i>...ṇtēva vaittatai kotti rā alu</i> ”. Mahadevan (1973) has suggested the present reading.
227	The reading in Wheeler 1946 is “ <i>yadu(?)-valabhutaya pati</i> ”. Mahadevan (2003: p. 190) takes

	the doubtful letter “ <i>du</i> ” as “ <i>lu</i> ”.
233	Mahadevan 1996b reads this as “ <i>ttan iyāta...</i> ”. The faintly visible first letter has no resemblance to the second letter which is definitely “ <i>ta</i> ”. It may be read as “ <i>la</i> ”.
243	Mahalingam (1968) and Shanmugam (1988) read the second segment as “ <i>pētū</i> ” taking “ <i>mulan pētū</i> ” as a place name. But in the context only a personal name is appropriate. For taking “ <i>tū</i> ” as “ <i>ra</i> ” see no. 120.
256	Mahadevan (2003: p. 61) thinks that the last word could be <i>pā/ti</i> meaning “vessel”.
267	Mahadevan (2003: p. 61) reads this as “ <i>koṛa pūmāṇ</i> ” and corrects it as “ <i>koṛra pūmāṇ</i> ”.

Sources used for the Catalogue

Sherds	Site	Source
1-170	Kodumanal, Erode Dt. (Tamil University excavations)	Subbarayalu 1996 (mimeo)
171-182	Kodumanal (State Archaeology Department excavations)	Rajagopal 2004 and some illustrations from Sridhar 2006.
183-208	Alagankulam, Ramnad Dt.	Kasinathan 1997, Rajagopal 2004, Sridhar 2005.
213-227	Arikamedu (ASI excavations)	Wheeler, et.al., 1946.
228-241	Arikamedu (Begley’s excavations)	Begley, et.al., 1996.
242-253	Uraiyur (Tiruchirappalli)	Raman 1988.
254-255	Vallam near Thanjavur	Subbarayalu 1984.
256-257	Karur	Kasinathan 1997.
258-260	Teriruvēli, Ramnad Dt.	Vasanti 2002.
261-265	Maligaimedu, Villupuram Dt.	Vasanti 2002.
266	Mangudi, Tirunelveli Dt.	Shetty, 2003
267-	Berenike and Quseir al-	Solomon 1991,

270	Qadim, Red Sea ports in Egypt.	Mahadevan 2003, Selvakumar 2007.
-----	--------------------------------	----------------------------------

Appendix II – Paleography Chart of Pottery Inscriptions

		ā (k)	īś (ñ)	ī (c)	īś (ñ)
ā (a)	𑀀 𑀁 𑀂	𑀃 𑀄	𑀅 𑀆	𑀇	𑀈
	3 19 23	13 104	260 110	15	164
ā (aa)	𑀉	𑀊 𑀋		𑀌 𑀍 𑀎	
	213			43 154 210	
ā (l)	𑀏 𑀐	𑀑 𑀒		𑀓	
	3 14	15 43		104	
ā (li)		𑀔			
		1			
ā (u)	𑀕	𑀖 𑀗 𑀘		𑀙	
	240	31 47 237		27	
ā (uu)	𑀚				
	134				
ā (e)	𑀛			𑀜	
	26			78	
ā (o)		𑀝			
		259			
ā (oo)		𑀞			
		21			

	ᱚ (ᱟ)	ᱛᱟᱹᱨᱫᱟ (ᱦ)	ᱛᱟᱹᱨᱫᱟ (ᱦ)	ᱛᱟᱹᱨᱫᱟ (ᱦ)	ᱛᱟᱹᱨᱫᱟ (ᱦ)
ᱚ (a)	ᱚ 38	ᱚᱚ 5 113	ᱚᱚ 2 39	ᱚ 6	ᱚ 15
ᱚᱚ (aa)	ᱚ 3	ᱚᱚ 127			ᱚᱚ 17 57
ᱚᱚ (i)	ᱚ 116	ᱚ 114	ᱚᱚᱚ 7 24 86	ᱚᱚ 88 98	
ᱚᱚ (li)	ᱚ 192			ᱚ 3	
ᱚ (u)	ᱚ 110		ᱚ 187		ᱚ 98
ᱚᱚᱚ (uu)					
ᱚᱚ (e)			ᱚᱚ 81 128	ᱚᱚ 25 110	ᱚᱚ 120 236
ᱚᱚ (ai)			ᱚᱚ 6 27		
ᱚᱚ (o)			ᱚᱚ 2 130		ᱚᱚ 45
ᱚᱚ (oo)					

	म (m)	य (y)	र (r)	ल (l)	व (v)
अ (a)	४ ४ 15 88	५ ५ ५ ५ 3 114 256 249	१ १ १ 3 31 193 239	५ ५ ५ 12 34 66	४ ४ ४ 6 12 26
आ (aa)	५ 15				४ 114
इ (i)	४ 33	५ ५ ५ 148 222 237	५ ५ 26 46	५ ५ ५ 104 137	४ ४ ४ 31 48 191
ए (li)					
उ (u)	५ ५ 12 210				
ऊ (uu)					
ऌ (e)					४ ४ ४ 3 62 115
ॡ (ee)					
ॢ (ai)			५ 256	५ 124	

	ஐ (ay)	ஓ (o)	ஔ (u)	ஐ (ai)
அ (a)	ஐ 27 ஓ 148 ஔ 216	ஓ 56 ஔ 115 ஓ 132 ஔ 226	ஓ 96 ஔ 120 ஓ 203 ஔ 259	ஓ 15 ஔ 40 ஓ 170
ஆ (aa)		ஓ 181		
இ (i)	ஐ 3 ஓ 94 ஔ 164	ஓ 150		ஓ 168
உ (u)			ஓ 187	
ஔ (uu)			ஓ 266	
ஐ (ai)				ஓ 266

	an̄ (ṣ)	uṇ (ṣ')	ṇṇ (h)	
अ (a)	 29 79	 34 209 225	 108 210 239	
आ (ā)	 1 6			
इ (i)	 70			
उ (u)	 9 80			
	   2 70 151			
		da dha du ? 162 200 36 227		
	bi bu bhu 239 225 227			
	ga gū 192 203			

Appendix III - Prakrit Names

Rec No	Name
001	<i>Visākī</i>
002	<i>[ve]toḍuta_ai</i>
006	<i>sātantai antavanh</i>
008	<i>sā</i>
009	<i>_nh su_</i>
017	<i>māsāpāka_</i>
029	<i>[valasapa]sana</i>
032	<i>sanh_</i>
034	<i>[pa]laśa</i>
036	<i>lanadhau (?)</i>
038	<i>atanh asaṭa[ṇ] _____</i>
053	<i>yaṇ sā</i>
056	<i>[a]nti yasālay</i>
065	<i>_sa_</i>
070	<i>_ḍakāsi</i>
078	<i>cesācā</i>
079	<i>santatanh</i>
080	<i>[ru]su</i>
083	<i>a[sa]</i>
088	<i>nikama</i>
107	<i>sātan_</i>
109	<i>_suta</i>
114	<i>vāruṇi-iy</i>
124	<i>[ya]sālai_</i>
126	<i>sātanh</i>
141	<i>sa_</i>
146	<i>sasa_</i>
151	<i>_ḍa a_</i>
162	<i>ḍata</i>
163	<i>sa</i>
167	<i>_kaḍa_sa (?)</i>
170	<i>[ta]ṇasa</i>
172	<i>[ṇay] asu</i>
173	<i>_ṇ suman[na]</i>
174	<i>ṇ asu</i>
176	<i>[pa]yasa_</i>
182	<i>visakaṇ atañ</i>

188	<i>_rajhaga</i>
192	<i>araha</i>
197	<i>_rakitaśa</i>
198	<i>kuta[śa]</i>
200	<i>data[śa]</i>
208	<i>arahasa</i>
209	<i>śamu</i>
210	<i>camutaha</i>
215	<i>yakhamitrasa</i>
225	<i>butaśa</i>
227	<i>yaṛavalabhutaya pati</i>
232	<i>_vaṇadikasa</i>
239	<i>kubiraha</i>

Notes

¹ Wheeler 1946, T.V. Mahalingam 1968, P.Shanmugam 1988, Mahadevan 1996B, Kasinathan 1994, and Vasanthi 2002, Rajagopal 2004, Subbarayalu 1988 and 2004.

² This is an extended version of the pottery catalogue referred to in Mahadevan 2003. The original serial numbers given to Kodumanal sherds are retained in this version too.

³ However, in Kodumanal a burial yielded a potsherd with inscription. This on closer examination was found to be a broken vessel that had long been in use in the house of the person buried there. Normally, all the burial pottery was only fresh, unused pottery, made for the occasion of funeral ceremonies.

⁴ Mahadevan (1996B, p. 313) refers to dot in a third century inscription from Arikamedu.

⁵ Sri Lankan Prakrit may not be the only Prakrit to avoid ligature characters. Diskalkar (1949) has pointed out that in Kasrawad (about second century BCE) the pottery inscriptions written in a Prakrit do not show any ligature forms.

⁶ If the TB-I/TB-II classification loses its chronological basis, then Mahadevan's dates given to the rock inscriptions, at least to some, on the basis of this classification would need some revision. For instance, the Jambai inscription of Atiyan Nedumān Añci, which is assigned by Mahadevan (2003, p.399) to first century CE should be more appropriately put in about 200 BCE or even earlier. However, his overall dating does not suffer as it is supported by other pieces of evidence.

⁷ Rajan (2004) has argued for a date in the fourth century BCE for the beginning of Kodumanal site and consequently for the beginning of Tamil-Brahmi script, on the basis of stratigraphy and the relative position of TB-I/TB-II sherds. He also finds support for this from some evidence from Anuradhapura in Sri Lanka, which is said to prove the existence of the Brahmi writing before the Mauryan contacts. Mahadevan's TB-I/ TB-II classification has been shown above as unreliable for relative dating as they occur simultaneously. The Sri Lankan evidence is only partially and selectively published. A few illustrations published by the excavators (Coningham, et. al. 1996 and Allchin, et.al., 1995, p.177) show that the Anuradhapura Brahmi writings which they consider to be pre-Mauryan are not different from Asokan script, if not post-Mauryan.

⁸ The term *akal* is met with in Sangam poems in two senses: One, as an eating plate (Perumbanatruppada, line 377) and two, lamp lit using ghee. (Nedunlvadai, lines 101-03).

⁹ Another similar instance is found in a rock inscription (Mahadevan 2003: no. 24, p. 351), which gives the word utayana-sa, "of Utayan".

¹⁰ The major sites are Kara Tepe in Central Asia, Peshawar in Afganistan, Ujjain, Mathura, Nagda, Noa, Rairh, Rajghat, Bhokardan, Maheswar, Kasrawad, Nasik, Prakash, Ter, Kumrahar, Chandraketugarh, Salihundam, and Amaravati in India, mainly in the northern parts and Deccan.

¹¹ Sri Lankan sites also have yielded similar evidence (Coningham, et. al. 1996).

¹² Mahadevan (1986) first noticed this genitive case marker in a potsherd inscription of Arikamedu and in a later article (1996A) he refers to three more instances from TamilNadu, besides two from Bengal coast.

¹³ There is, however, one doubtful word read as *iva-kunram* (Mahadevan 2003: p. 403) and translated as elephant hill taking *iva* as a variant of the

Prakrit iha. This word, however, can more appropriately be read as iv-
kuṅṅram meaning “this hill”. If so, this is not a loan word from Prakrit.

¹⁴ As a corollary, the Brahmi writing in this site does not also have any
conjunct consonants, according to the observation of Diskalkar (1949).

¹⁵ This equation is found in an inscription datable to circa 1150 CE at
Budumuttawa in Sri Lanka (Avanam, 9, p. 39). Another inscription of
about the 13th century from Avur in Tiruvannamalai District refers to the
merchants as belonging to the vai(s)rāvana jati or caste (South Indian
Inscriptions, XII, no. 231).

¹⁶ Annual Report on (South) Indian Epigraphy for 1930, No. 120.

Rāyā Asoko from Kanaganahalli: Some thoughts¹

Thapar, Romila

A small piece of information has surfaced from the recent excavation by the Archaeological Survey of India (ASI) of the *stūpa* at Kanaganahalli. This raises some interesting questions concerning the perception which people at that time had of their recent past and the articulation of this perception, as well as its relationship to other perceptions from approximately contemporary times. My attempt here is to suggest the direction in which some enquiries can be made.

The site of Kanaganahalli lies on the left bank of the river Bhima five miles from the previously excavated site of Sannati in the Gulbarga District of Karnataka. Sannati was a large urban settlement with a fortified citadel dated to the early historical period. It has three *stūpa* mounds in its vicinity². The stone slab for the *pīṭha*, pedestal, for an image in the Candralamba temple in its neighbourhood was found to have partial texts of the Major Rock Edicts XII and XIV and the Separate Edicts I and II of *Aśoka* inscribed in *Aśokan brāhmī*³. The slab was damaged by the cutting out of a section in the middle to hold the tenon at the base of the image. Sannati was therefore an important site in the Mauryan period. This is also indicated by the presence of Northern Black Polished Ware and some punch-marked coins from the Mauryan levels at the site.

As a Buddhist centre the geographical links of Kanaganahalli would have been with the *stūpas* of central India and the Deccan, with the many Buddhist sites along the east coast, and westwards with the cave monasteries of the Western Ghats. Buddhist sites are located seriatim down the east coast with a striking cluster in the Krishna delta around Amaravati and further upstream. The Bhima valley was also a route going towards the Western Ghats with their multiple passes down to the coast and the location of Buddhist sites at virtually each one. Andhra would have had extensive contacts through maritime trade both across the Arabian Sea and along the east coast. The location of Kanaganahalli would probably have been along the route from the north going south perhaps the much-mentioned *daksinapatha*. This would have continued to the Raichur Doab and the Krishna valley with its cluster of *Aśokan* edicts suggesting an area known to Mauryan administration. Votive inscriptions from the Sannati *stūpa* indicate the presence of what seem to be two

Yavana women and one identified as Sinhala⁴. Roman and *Sātavāhana* coins point to the importance of this area in post-Mauryan times as well.

The excavation at Kanaganahalli has exposed a *stūpa*, some pillars and some low relief panels, judging by the information given on the website of the ASI and reports in *Indian Archaeology - A Review*⁵. These lie scattered and have yet to be reconstructed. There was a railing pattern on the drum and above it a series of panels in low relief, some of which carry label inscriptions. The panels generally illustrate narratives from the Buddhist tradition⁶. As is to be expected some represent events from the biography of the Buddha: such as, his conception and birth, his renunciation and departure from home, his enlightenment, the first teaching at Sarnath, processions bringing royalty to visit him, and the *mahāparinirvāṇa*. Others illustrate narratives from the Buddhist tradition such as that of *Mandhātā* - an ancestral figure of the *Śākya*s, the gift of the Jetavana, the distribution of the Buddha's relics and the veneration of the wheel of law. Those that have captions / labels refer either to the narrative or mention the donor and sometimes the purpose of the gift. There are also pictorial representations of some of the *Jātakas*.

The site seems to follow the pattern of other *stūpa* sites in central India and the Deccan and is of approximately the same range of dates, the second century BCE to the fourth century CE. There could have been two phases, the earlier one being in the second-first century BCE and the later in the early centuries of the CE. The web-site compares it to Bharhut, Sanchi and Amaravati. The inscriptions appear to be largely of the *Sātavāhana* period, with a few referring to various *Sātavāhana* rulers. *Sātavāhana* lead coins have been recovered from the site, mainly from the time of Sri Sātakarni⁷.

Among the panels there are two that refer to *rāyā asoko* and depict what presumably is a representation of a king called *Asoka*. The depiction and the title given to the king raise some questions. I shall consider only two aspects: the designation used for referring to a significant ruler of the recent past; and the depiction of a certain category of women attendants whose professional function we have perhaps not fully understood. The first question relates to the labels on the panel and the second to what is depicted in the panels.

The first panel (Fig. 1), carries a label on the upper lintel of the frame. This has been read as: *rāyā / rānyā, Asoka / asoko*. The language is Prakrit and the script *brāhmī*. The paleography is post-Asokan given the tail that curves at the downward stroke of the *ra*, *a*, *ka* and is reminiscent

of *Sātavāhana* period inscriptions from western India, especially those at Junnar and Nasik⁸. The second panel (fig. 3), narrates a different event but carries a label that reads *rāyā asoko*.

The first panel has been much publicized and is of course of considerable interest if in fact it is not a depiction of a local ruler and is intended as a representation of Aśoka Maurya. Given the many conventional illustrations on the panels this may have drawn less attention but for the label intended presumably to identify the main figure. An unimportant local ruler is unlikely to have been singled out for a label. The other such labeled representations, although few, are nevertheless of established rulers of the *Sātavāhana* dynasty. The association of Aśoka with this area is evident from the presence of his edicts, although it remains puzzling as to why the Separate Edicts should have been inscribed at this location. The other locations for these edicts are Dhauli and Jaugada in Kalinga and the context would seem to have been the aftermath of the Kalinga campaign.

The first panel (Fig.1), below the label (Fig. 2) shows a standing male and female couple flanked by three attendants. They appear to be a royal couple since they stand beneath an umbrella held by one attendant and with *chauris*, fly-whisks, held by another two, one on each side to the rear. The framing pillar to the right of the group has the usual motifs: a lion capital, an inverted bell-like form often seen on such pillars starting with those of Aśoka Maurya, open lotuses and a base. The lower frame of the panel has the frequently depicted row of *hamsas*.

The male/*raja*, is depicted in conventional fashion. He wears an elaborately folded turban (*Śīrabhuṣana*), large ear ornaments, arm-bands and bracelets, a necklace from near which there hangs what seems to be a slim roll of cloth, a sash around the hips with one end hanging down held together by a hip-belt and a diaphanous lower garment. At first glance the slim roll could be mistaken for a *yajñopavīta* but it is thicker than the normal and similar in thickness to the top of the waistband. Nor does it go across the shoulder as a *yajñopavīta* does. The second panel depicting Aśoka does not show him with such a slim roll of cloth. In terms of caste status the Mauryas were regarded as *śūdras* or at any rate low from the brahmanical perspective and as a *Kṣatriya* clan in Buddhist texts. They are unlikely to be associated with wearing a *yajñopavīta*.

The woman, (or is she the queen ?), has ornaments in her hair, earrings, a necklace, arm-bands and bracelets, a hip-belt (*mekhalā*) and anklets. The women attendants have fewer ornaments. The adornments seem to

indicate that the women were part of the court elite. The transparency of a lower garment could be puzzling. Is it the luxury of a transparent fine weave that signals being a member of the elite? Those performing other functions in the other panels, such as the grooms of the horses, are more fully clothed.

Fig.1: Kanaganahalli : Panel showing a king accompanied by women

Fig.2 : Kanaganahalli – Label Inscription of Fig 01 reading *rāyā asoko*

Fig.3 : Kanaganahalli - Panel showing two male figures and a Bodhi-tree

Fig.4 : Kanaganahalli : Label Inscription of Fig 03 reading *rājā asoko*

The identifying labels in both panels are stark in their simplicity. In his edicts Aśoka does refer to himself as *rāñño*, *lajinā* /*rajina*, *raño* but this is generally together with his full titles of *devānampiya piyadasī rājā* ... as at Girnar⁹. In the Maski edict he refers to himself as *devanampiya asoka* ..., the only occasion when he uses his personal name¹⁰. Rudradāman in his inscription of 150 CE refers to *mauryasya rājñah candraguptasya asokasya mauryasa*. This is a different manner of identifying him - by name and by dynasty - than in the Kanaganahalli label inscription which could have been close in time¹¹. Rudradāman's reference involves both a historical pointer to an earlier ruler and a political statement. Among the Bharhut inscriptions, reference is made to members of a royal family as the *rājan Dhanabhūti* and the *raño Gāgī* during the reign of the *Suṅgas*¹². The mention of *suganām rāje* would suggest that the patrons of the inscriptions were intermediary rulers. Other inscriptions from Bharhut make mention of *rājan(o) adhirājaka*, *rājāno*, and *rājā*¹³.

The simple title of *rājā* is reminiscent of Aśoka describing himself in one of his edicts, as *lājā (rājā) māgadhe*. It occurs only once and in the Bhabhra edict which is addressed to the Sangha, and in which he reiterates his faith in the teachings of the Buddha and mentions those teachings that he thinks are particularly important¹⁴. This might suggest that the title *rājā asoko* was used in a Buddhist context.

Possibly the intention here is also to indicate that even a great king, one who would otherwise have been given the status of a *cakravartin*, when he goes to worship the Buddha goes as a pilgrim, an upāsaka, lay follower, and the label of *rājā* is virtually a professional description. This can be compared for instance, with what is thought to be the depiction of a *cakravartin* at Amaravati which is more like what one might have expected from a representation of Aśoka. The figure has the trappings of majesty, stands full frontally with his hands in *añjali mudra*. He has women attendants as well as a male standing beside him, all dressed in the style of the court¹⁵.

This visual image of Asoka differs from some of the Buddhist textual descriptions where the context is the court or the palace as it also does from the mandate for kingly governance in *Kauṭilya's Arthaśāstra*¹⁶ In Buddhist texts such as the *Aśokāvadana* and the *Mahāvamsa*, the association of majesty and grandeur with Aśoka is apparent. This is not merely a difference between textual and visual representations, for at other sites such as Sanchi, royal figures - some thought to be depictions of *Prasenajit*, *Bimbisāra*, *Ajātaśatru* and *Aśoka*, are shown going in a procession to see the Buddha or to worship at a *stūpa* or to the Bodhi-Tree, generally mounted on a horse or an elephant and often accompanied by courtiers and the army. The presence of the army seems unnecessary unless it is meant to convey royal protection of the site. With such panels one would have to argue the reverse that the emphasis is on the majesty of the king who despite this majesty is nevertheless a worshipper at Buddhist shrines. The depiction of Aśoka as accompanied by only a few attendants as at Kanaganahalli is not unknown but generally uncommon for a royal pilgrim.

It does however bring to mind a similar but not identical panel from Sanchi where a king is being supported by female attendants and the suggested identification by Marshall is that of Aśoka.

Fig.5 : Sanchi : Aśoka visiting the Bodhi-Tree ?

Here he has an attendant on each side reinforced by another two on each side. One holds the umbrella, and the other holds the water-jar. On the edge of the frame on both sides there is a seated attendant. John Marshall states that this was Aśoka's visit to the Bodhi tree and that he was so emotionally moved that he had to be supported by two of his queens¹⁷. At Bharhut there is a depiction of what has been interpreted as Aśoka visiting the Bodhi-Tree this time flanked by a man and a woman¹⁸.

Aśoka mentions in his edicts that he visited the Bodhi Tree - *ayāya sambodhiṃ* - ten years after he had been reigning.¹⁹ Another relief from Sanchi interpreted as his visit to the Bodhi-Tree shows him with an elaborate entourage.²⁰

Fig.6 : Sanchi : Aśoka visiting the Bodhi-Tree ?

The same is the case with what is believed to be a representation of his visit to the *Rāmāgrama stūpa* where he arrives in a chariot with possibly his queen following him on an elephant. These images emphasize his splendour and are similar in style to other royal processions. Given the form of the elite culture of the times, and nature of its Buddhist input, the Kanaganahalli panel almost suggests a local chief rather than a *cakravartin*. As a political and administrative designation the term *rāyā* would generally suggest a chief rather than a king. Yet we know that Aśoka did use this term for himself even if in a particular context and variations of the term were used at Buddhist sites referring to local kings.

Even at Kanaganahalli kings are given the title of *rāyā* as are the *Sātavāhana* kings mentioned in the inscriptions and none of whom were noticeably patrons of Buddhism as was Aśoka. It is interesting that historians today would distinguish between the Mauryas and the *Sātavāhanas* where the latter are the lesser rulers in comparison with the imperial power of the Mauryas. Such a distinction seems not to have been made or else was made through a different designation. A single mention of *rāyā cakavati satarājano* may be to the mythical universal monarch

Mandhātā. Kings that were known to have ruled currently or not so long ago are all treated at par in terms of the titles they are given.

The second panel (Fig. 3), seems also to be connected to the Bodhi-Tree. The top of the panel has a row of *haṃsas*. Below that is a Bodhi-Tree, before which there is an unoccupied throne marking the presence of the Buddha, also indicated by foot-prints in the front. A male figure stands on each side facing the throne. One has his hands in the *anjali mudra* and the other is offering flowers. Behind them are female attendants. The identifying label is on the bottom lintel on the side of the figure holding flowers. One attendant holds a bowl in her left hand and the other holds flowers. There is no umbrella signifying royalty. The figure on the left has no necklace or armband, perhaps suggesting lesser status, whereas the figure on the right is better adorned. Neither of the figures has facial features identical with the Aśoka of the first panel and clearly these are not portraits. The scene does not immediately suggest a specific text.

If the interpretations of these panels as currently accepted are correct then it would seem that Aśoka's visit to the Bodhi-Tree was depicted in two distinctly different ways: one showed him with just a few attendants and all barely clad whereas the other provided him with a background of regal splendour. Was the first style intended to focus on his personal commitment to Buddhism and the second added to this the fact that he was the royal protector of the Sangha ?

Aśoka mentions going to the Bodhi-tree but does not state whether his queen accompanied him. At the time of this visit his chief Queen would have been *Asandhimittā* who was a pious lady and would probably have wished to join him²¹. John Marshall identifies the queen in the Sanchi panel as *Tiṣyarakṣitā* quoting the reference from the *Dīvyāvadāna* of the joint visit when Aśoka fainted through sorrow and had to be helped by *Tiṣyarakṣitā* and another woman. However, this is contradicted by the *Mahāvamsa* which states that *Tiṣyarakṣitā* became queen in the last years of his reign; and being jealous of Aśoka's devotion to Buddhism tried to destroy the Bodhi-Tree²². In a short inscription Aśoka orders that the donations of his second Queen, *Kāruvākī*, the mother of *Tivara*, be recorded²³. Could she have been the one who accompanied him to the Bodhi-Tree ?

In some other panels there are representations of *Sātavāhana* kings such as *Simuka*, *Sri Satakarni*, and *Pulumāvi* ²⁴. Mention is made of Gautamiputra and *Yajñaśri* in some votive inscriptions. These *Sātavāhana* kings may or may not have been royal patrons of Buddhism themselves,

but an attempt was being made to try and appropriate them. They are all given the title of *rāyā* which is understandable since that is the title that they take in their own inscriptions²⁵. Unlike the panel depicting Aśoka who ruled two to three centuries prior to the relief and no contemporary representations of him are known, the panels of Sātavāhana kings may have an element of portraiture since they were contemporary and similar portrayals are known from the Naneghat Caves²⁶. Nevertheless, there is a lack of interest in portraiture which is somewhat surprising given that these were areas where Roman and *Kṣaharata* coins were circulating with their strong imprint of royal portraits.

Another interesting aspect of the Kanaganahalli panel is that of the identity of the women who surround Aśoka. The one on his left may be the queen since she stands partially under the umbrella, but the others are clearly attendants. The women carry a variety of ornaments but are all in such transparent attire that they seem not to be clothed. Their gender is noticeably emphasized. In the more elaborate reliefs at Sanchi, accompanying women are generally dressed in courtly clothes. The question therefore is whether the woman in the Kanaganahalli panel represented the queen or was she yet another *gaṇikā* in attendance on the king. She is playing with her ear ornament as *yakṣis* /*gaṇikās* are sometimes shown to be doing in other sculpture and is perhaps holding an object like a *chauri* similar to the one held by the attendant on the king's right side.

Gaṇikās were women of considerable accomplishment specially selected to attend on the king and be present at the court²⁷. As such they had status and some closeness to power. Greek accounts mention that women were in attendance on the king and took care of the king's person²⁸. Such women it is said are purchased from their fathers. Kautilya refers to the superintendent of the *gaṇikās*, the *gaṇikādhyakṣa*, as an official of some consequence²⁹. He was to select and appoint the *gaṇikās* assessing them for beauty and accomplishments and they were recruited from the families of existing *gaṇikās* and received a salary from the state. The *gaṇikās* held the *chattrā*, the royal umbrella, the *chauri*, fly-whisk, the water-vessel, the seat, as well as the palanquin and the chariot. They owned property in their own right, sometimes quite substantial, which interestingly could only be inherited by the mother of the *gaṇikā* presumably as the head of the *gaṇikā* household. There were strictures on how she could spend her earnings but in the Buddhist context at least, she could make donations to the Sangha. Kautilya does not allow her to approach a man unless ordered to do so by the king. The son of a *gaṇikā* had to work as the minstrel of the king and came under the category of

kuśilavaḥ. In some texts individual *gaṇikās* are on occasion associated with a particular city, such as *Ambapālī* or *Addhakāśī*³⁰.

The contexts to the functions of the *gaṇikā* were royal courts and wealthy households in urban centres. The requirement was wealth. In some of the panels depicting royal processions, *gaṇikās* are also present, recognizable by the items they hold as listed in the *Arthaśāstra*. Theirs was a necessary presence on royal occasions. It would seem that rich families also had the equivalent of *gaṇikās* in attendance. There is a depiction of such a scene from Sannati on one of the fragments of a pillar and the inscription below it records the gift of the pillar by a person who appears to have been a *gahapati*, householder³¹.

The *Milinda-pañho* has a story about Aśoka and the *gaṇikā* Bindumatī in which the status of the *gaṇikā* emerges as rather special³². On enquiring if anyone can perform an act of truth, and thereby make the Ganges flow backwards, he is assured that this would be impossible. But the *gaṇikā* Bindumatī decided to perform an act of truth and the Ganges began to flow backwards. Aśoka wanted to know by whose authority she had done so and she replied that it was the power of truth and that in her case, although she lived a despicable life, she treated everyone who wanted her services as equal and did not discriminate between the *kṣatriya* and the *dāsa*. The acknowledgement of the claim is what gives her supernatural powers. The *gaṇikās* would seem to have been a special category of women professionals who observed their own social code. Even though it contradicted the conventional code they were not ostracized but were conceded a certain social status.

The identity of the female figure in the Kanaganahalli panel may be uncertain but the male figure represents the king. This was not a portrait or a full-length likeness as no contemporary portraits are known from Mauryan art or mentioned in the texts. The sculpture that comes to mind as a depiction of a specific king is the now headless statue of Kaniṣka. It may not have been a portrait but the majesty of the king is evident in the size and the stance. The contrast is striking. Kaniṣka however was not an avowed Buddhist and the occasion was doubtless entirely different, requiring another style of representation. Since portraits or full-length likenesses were not common, the attempt was to represent the king Aśoka in a formulaic and conventional manner. This may also have required the need for giving a caption to the panel.

Notes

¹ I would like to thank the Archaeological Survey of India and particularly Mr. K.P. Poonacha and Mr. R.S. Fonia for providing the photographs included in this paper, and especially those from the Kanaganahalli excavations, and for the discussions that I had with Mr. Poonacha who excavated the site. I would also like to thank Professor Michael Meister for discussions on the Kanaganahalli panels.

² M.S.Nagaraja Rao, "Brahmi Inscriptions and their bearing on the Great Stūpa at Sannati," in F.M.Asher and G.S.Ghai (eds.), *Indian Epigraphy*, New Delhi 1985, pp. 41-45. J.Howell, "Note on the Society's Excavation at Sannathi, Gulbarga District, Karnataka, India," *South Asian Studies*, 1989, 5, pp. 159-63.

³ K.V.Ramesh, "The Asokan Inscriptions at Sannati," *Indian Historical Review*, 1987-88, XIV, 1-2, pp. 36-42; K.R.Norman, "Asokan Inscriptions from Sannati," *South Asian Studies*, 1991, 7, pp. 101-10.

⁴ Nagaraja Rao, *op.cit.*

⁵ Information from the Internet web-site of the Archaeological Survey of India (ASI), at http://asi.inc.in/vsasi/album_kanganhalli.html; *Indian Archaeology-A Review*, 1996-97, p. 55; 1997-98, p. 96.

⁶ Michael Meister, "Palaces, Kings and Sages: World Rulers and World Renouncers in Early Buddhism", (forthcoming).

⁷ *Indian Archaeology - A Review*, 1996-97, p. 55.

⁸ *Plates in Epigraphia Indica*, VIII, pp. 60-105; J. Burgess and Bhagvanlal Indraji, *Inscriptions from Cave Temples of Western India*, Delhi 1976 (rep.), Plates 42-53.

⁹ Bloch, *Les Inscriptions d'Asoka*, Paris 1950, p. 110.

¹⁰ *Ibid.*, p. 145.

¹¹ *Epigraphia Indica*, VIII, p. 42 ff.

¹² H.Luders, Bharhut Inscriptions, Corpus Inscriptionum Indicarum, II, Ooty 1963, p.11.

¹³ Ibid., A 130, A 3, B 39, B 56.

¹⁴ Bloch, op. cit., pp. 154-55.

¹⁵ R. Knox, Amaravati, London 1992, pp. 178-79; Pl. 100.

¹⁶ Arthaśāstra, I.20.

¹⁷ J.Marshall, Sanchi, Vol. III., Plate 18-b: 2.

¹⁸ Buhler, op.cit. Pl. 33.

¹⁹ Bloch, Les Inscriptions d'Asoka. p. 112.

²⁰ J.Marshall, Sanchi, Vol.III., Plates 11, 2, 40.3, 46, 3, 51, a and b.

²¹ *Mahāvamsa*, 5.85, 20.2.

²² J.Marshall, Sanchi, Vol. III, Pl. 18 b. 2; Divyāvadāna, 397-98; *Mahāvamsa*, I 5. 173-76.

²³ Bloch, op. cit., p. 159.

²⁴ Indian Archaeology - A Review, 1997-98, p. 96.

²⁵ DC.Sircar (Ed.), Select Inscriptions ... Calcutta 1965, p. 190, Epigraphia Indica, VIII, p. 94.

²⁶ A.M.Shastry, "Sātavāhana Statue Gallery at Naneghat," Proceedings of the World Archaeology Congress, 1995. (Unpublished).

²⁷ D.Srinivasan, "The Mauryan Ganikā from Didarganj (Pataliputra)," East and West, 2005, 55, 1-4, pp. 345-63; Jataka, IV. 249; V. 134.

²⁸ Strabo, Geography, XV. 1. 55.

²⁹ Arthaśāstra, 2.27.1 ff.

³⁰ Vinaya I.231; Vinaya II. 227.

³¹ Nagaraja Rao, op.cit., Plate 62.

³² Quoted in D. Srinivasan. op. cit.; Milinda-panho, 4.1 .47 or 121 ff.

The Pandya rule at the beginning of ancient Lankan history

Veluppillai, Alvappillai

How does one write the history of a country?

If one ethnic religious community in a country has a record of its past, it should be utilized as an important source. How the other community or communities which live in the same country view that record is also important to assess critically the historical value of that past record. Archaeological explorations and epigraphy are much more important than past written chronicles, composed in the form of poems, referring to events which happened many centuries earlier. Foreign notices also provide an important source, which could help in reconstructing a balanced view of history of the country. It is also important to study the history and developments in the region, the geographical location of the country, its position on trade routes, etc. Does Sri Lanka have a history in that sense? I am amused when some Sinhala chauvinists say that liberals and progressives advocating the restructuring of the history of multiethnic and multicultural Lanka are wrong because they don't know the history of Lanka. According to the understanding of the author of this article (referred to as 'this author' subsequently), it is the Sinhala chauvinists who have been misled by their ancient chronicle, a biased and distorted account of the history of this island.

The availability of the Mahavamsa, a Pali chronicle ascribed to the authorship of Mahanama, a Buddhist monk, has been a blessing as well as a curse. It has preserved some useful information, which are important not only for Sri Lanka but also for South Asia. But it has bred a mindset which promotes chauvinism among the Sinhala Buddhists of Sri Lanka and which stands in the way of reaching any amicable and just solution to the national question in Sri Lanka. There is still no balanced and well-researched history of ancient Lanka, partly because Sinhala Buddhist scholars find it difficult to get over the Mahavamsa mindset, partly because findings from ancient South Indian sources have not been correlated and integrated, and partly because archaeology and epigraphy of ancient Lanka have not been given primacy as sources but have been interpreted in the light of the Mahavamsa, a chronicle written with a very narrow vision in about the fifth century ACE, encompassing the story of about one thousand years.

Professor S. Paranavitana, an erstwhile Archaeological Commissioner, was a dominating figure in archaeology, epigraphy, and ancient history of Lanka for more than fifty years during the last century. As he was writing and publishing over such a long period, he was seen to be influenced by modern ideas occasionally. But such instances were very few and exceptional. For him, the Mahavamsa was almost like a bible for the Christians. Instead of giving primacy to archaeology and epigraphy, and supplementing his findings with material from the Mahavamsa, he was trying his best to interpret archaeology and epigraphy in the light of the Mahavamsa. The Mahavamsa has been trying to minimize the South Indian component of the Lankan culture, adopting an anti-Tamil attitude and trying to maximize the North Indian component of Lankan culture. On his retirement as Archaeological Commissioner, he was appointed as Professor of Archaeology in the University of Ceylon (the only university in Sri Lanka at that time) for a short period. Archaeology was not available as an academic discipline in that university up to that time. The University of Ceylon had a project for publishing an authoritative history of the country and Prof. Paranavitana functioned as its Chief Editor.

He was adopting the Mahavamsa as his guide, especially for the early period of Lankan history. He himself admitted that he had rejected some portions of a Tamil contributor to the volume on the ancient period of Lankan history, because those portions didn't fit into what he considered Lankan history. Even after the publication of the relevant volume of Lankan history, artifacts from archeological explorations and ancient Brahmi inscriptions presented difficult problems for him, which he could not explain from his reading of the Mahavamsa. A number of archaeological sites, which are associated with megalithic culture of Dravidian South India, have been located in explorations in different parts of Sri Lanka. Finding no clue from the Mahavamsa, he refused to give those findings their due importance. He could not accept the historical truth that ancient South India and Lanka had shared the same culture; instead he explained them away as over-flows from South India.

Ancient inscriptions of Lanka had been written in Prakrit language and Brahmi script. Even though Brahmi script had been used throughout South Asia from Asokan times, it had regional variations. South Indian Brahmi had a special sign for 'm' which scholars call Dravidian 'm' because it is found in that predominantly Dravidian region only. This letter was very common in early Lankan Brahmi even though Paranavitana just glossed over its significance. In addition, South Indian Brahmi needed special characters to write some special letters of Dravidian, especially Tamil. Early Brahmi inscriptions of Lanka have all

the symbols of south Indian Brahmi, as for example the symbol for long 'i' and the symbols for alveolar 'n', 'r' and lateral 'l' and fricative 'l'. North Indian Brahmi has only a long 'i', as Indo-Aryan does not need a short 'i'. As Tamil needs both a short 'i' and a long 'i', Tamil Brahmi began to use the North Indian symbol as its short 'i' and a modified form as long 'i'. The Tamil Brahmi sign for long 'i' is very conspicuous in early Lankan Brahmi. Paranavitana, believing the Mahavamsa version of the story, was very ingenuous in trying to argue that the early Brahmi script of Lanka was following the north Indian version of Brahmi.

Even though some Sinhala language and archaeology scholars like Prof. P.E.E. Fernando, a Professor of Sinhala language from University of Ceylon/ Peradeniya and Dr. W.S. Karunaratna, one time colleague and successor to Paranavitana as Archaeological Commissioner have pointed out the closeness between south Indian Brahmi and early Lankan Brahmi, Paranavitana refused to accept the obvious to the end of his life. Paranavitana remained so influential that Dr. W.S. Karunaratna, who was one of the successors of Paranavitana as Archaeological Commissioner, could publish his Cambridge University doctoral thesis on the study of Lankan Brahmi inscriptions as a publication of the Archaeology Department only after Paranavitana's death. This author has presented a research paper entitled, 'Commonness in early Paleography of TamilNadu and early Sri Lanka', which was later published in *Proceedings and Transactions of the Fifth International Association of Tamil Research*, 1981.

The early Brahmi inscriptions of Lanka are in Prakrit language like other contemporary inscriptions of South Asia, excluding ancient Tamilakam but they have so many words, which are not found in Prakrit or Sanskrit in other parts of South Asia. A considerable number of them appear to be Tamil terms and they could be easily explained as Tamil terms, drawing comparable material from ancient Tamil Sangam literature as well as ancient Tamil Brahmi inscriptions. Paranavitana was very ingenuous in trying to derive all these words from some Sanskrit or Prakrit forms. On the point of language, no Sinhala scholar has pointed out the Tamil influence in ancient Brahmi inscriptions partly because they are not competent in classical Tamil and partly because they cannot look beyond the Mahavamsa. This author has published a research paper in two parts, entitled 'Tamil influence in ancient Sri Lanka, with special reference to early Brahmi inscriptions' in *Journal of Tamil Studies*, 1979 and 1980. Dr. S.K. Sitrapalam, Professor of History and Archaeology of Jaffna

University, has also important publications pointing to ancient Lanka forming a part of ancient South Indian cultural region in so many ways.

In 2003, Iravatham Mahadevan has published ‘Early Tamil Epigraphy’, which has been included in the prestigious Harvard Oriental Series, where he points out the occurrence of all the special letters of early Tamil Brahmi among early Lankan Brahmi inscriptions. This author has been waiting for twenty-five years to explain how Tamil influence could have been so strong in ancient Lankan history. But till now, it was not possible to explain how so much Tamil influence could be seen in Lankan Brahmi inscriptions because the Mahavamsa and other related chronicles relate the ancient history of the island in such a way that it is not possible to envisage how Tamil influence could have been so strong. Even though this author was skeptical about the claims of the Mahavamsa, he himself could not point out that the Mahavamsa contained distortions and misrepresentations.

The author started looking carefully into the Mahavamsa to see whether there could have been misrepresentations and distortions. The Mahavamsa could have been using a code which should be broken if one wants to be sure of facts. Modern critical scholars have already pointed out that there were certain shortcomings in the narration of the Mahavamsa as most probably there were no written records before the introduction of Buddhism in Tissa’s reign and the story before that period might be recollecting vague memories. Let us begin with Vijaya, who starts the Sinhala royal lineage. According to the Mahavamsa, he wanted to marry into a royal family and sent pearls and gems to the Pandya king to ask for a princess for himself and women for his followers. The Pandya king obliged. Paranavitana and his followers find this statement of the Mahavamsa very uncomfortable. They have taken pains to argue that even though the people of the Pandya kingdom might have been Tamil, the Pandya dynasty could have been a north Indian ksatriya dynasty, as they don’t want to accept that even from the beginning of the historical period, Tamils could have been an important element in Lankan population.

The Mahavamsa also says that Vijaya continued to send pearls and gems to the Pandya king. This seems to be a euphemism for Vijaya being a vassal of the Pandya king. The reason given in the Mahavamsa for Vijaya opting for a Pandya marriage alliance also appears to be inappropriate. Vijaya seems to have been influenced by a feeling of insecurity. Vijaya established his kingdom in the backyard of south India, which was Dravidian speaking. The three kingdoms closest to Lanka- Kerala, Chola

and Pandya - were Tamil speaking. Vijaya also wanted to be an ally of the Pandya because then only exploitation of pearl fishery resources in the Gulf of Mannar could be smooth.

According to the Mahavamsa, Vijaya and his Pandya queen had no issue. Their successor was Pandu- Vasudeva. Was he a Pandya? That was most likely, as either her brother or her nephew must have been the next in line. Mahavamsa seems to have spun a story to hide this fact. According to the Mahavamsa, Vijaya sent a message to his brother king in Bengal/Kalinga to come and take over the kingship of Lanka after him and the latter sent one of his sons. Mahavamsa claims that Pandu Vasudeva was Vijaya's nephew. This appears very unlikely. Did Vijaya keep contact with his family, which exiled him and his followers as good riddance? Could Vijaya's brother send his young son to live among evil people so far away? Why did Vijaya not marry into a family in Bengal/Kalinga and instead chose a Pandya princess? As Vijaya had a large number of siblings, he could have married even a sister, following on the example set up by his father. Who really succeeded Vijaya must have been Vijaya's queen's nephew, who was a Pandya.

There is no mention in the Mahavamsa of Pandu Vasudeva sending annual presents to the Pandyas as he himself was a Pandya. This Pandu/Pandya connection was very bothersome to the author of the Mahavamsa, as the grandson of this king was also calling himself a Pandu-k-Abhaya, again pointing to their Pandya lineage. The Mahavamsa had to create another folder and another story to hide this Pandu/Pandya connection. He created another Pandu and connected him to the Buddha's Sakya lineage so that Buddhist connection to the Sinhala royal family also gets strengthened among incredulous Sinhala Buddhists. There was a Sakya Pandu who was pushed out of his tribal area by the Kosala king to the Gangetic valley where he set up his rule. His daughter was so much sought after by other kings that he exiled her in a boat, as he was not willing to accept any one of them as a suitor for his daughter. When his daughter accidentally landed in Lanka, her brothers welcomed her. The Mahavamsa does not say why and how her brothers came to Lanka. Was Lanka Buddhist at that time? As the Buddha's three visits to the island should be dismissed as fiction, Sakya Pandu's story appears to be another fiction, invented just to explain away this inconvenient Pandu/Pandya connection. If there is any truth in this story, all the Sinhala Buddhist kings might have been claiming that they were Pandus. Dutthagamani, who is referred to as the greatest hero of the Sinhala Buddhists, might have proudly declared himself a Pandu.

The Mahavamsa itself has inadvertently mentioned a fact, which helps to place Pandu-k-Abhaya as a Tamil king. It was this king who was associated with building up Anuradhapura as an urban area. According to the Mahavamsa, he was the first king to build an irrigation work, which was named in the Mahavamsa as a kulama, a Tamil word. This strengthens this author's argument that the Pandus were indeed Pandyas. The Mahavamsa also mentions that Pandu-k-Abhaya patronized a Jain monk and provided a lodging for him. In ancient Tamilakam, it was only in the Pandya kingdom that the Jains seem to have received patronage. It is still not clear how ancient Tamil Brahmi script came into being; but all ancient stone inscriptions in the ancient Pandya kingdom deal with donation of cave lodgings to Jain monks. This is also proof that the Pandu kings mentioned in the Mahavamsa refer to connection with the Pandya kingdom. It is also interesting to note here that according to the Mahavamsa, a great grandson of Sakya Pandu, patronized Jainism but not Buddhism. Probably Sakya Pandu's descendents in Lanka have not heard of the Buddha or of the Buddhist monks!

It is in this light that we have to look at references to Eelam in ancient Tamil Brahmi inscriptions and Sangam literature. According to a Tamil Brahmi inscription, a man from Eelam is said to have established a cave dwelling for Jain monks, on a hill adjoining Mathurai. This indicates that provision of lodging for Jain monks in Anuradhapura by Pandu-k-Abhaya was functional and Jains were moving about between Lanka and the Pandya kingdom as the rulers were closely connected. In the Sangam Eight Anthologies, there was a Tamil poet with the name Puthan Thevanar, connected with Eelam and then with Eelam and Mathurai. He must have come from Eelam to Mathurai and then became a permanent resident there. Pattinappalai, also a Sangam text, mentions the import of food from Eelam at the port city of Kavirippumpattinam. Unfortunately the name of the food item is not specified. All these indicate that the Mahavamsa gives only a partisan and incomplete account with a considerable amount of distortion and misrepresentation.

According to the Mahavamsa, there were only two Pandu kings. But it appears highly improbable. There must have been many Pandu kings but facts were probably not available when the Mahavamsa was composed. Pandu-k-Abhaya is said to have become king when he was thirty-seven years old and ruled for seventy years. According to the Mahavamsa, Devanampiya Tissa's father was king Mutasiva. Mutasiva is said to have ruled for sixty years. The Mahavamsa could have been correct to say that Mutasiva took his name from his mother's lineage, as his father's lineage was Pandu. The Mahavamsa claims that Pandu-k-Abhaya and Mutasiva,

father and son, ruled for one hundred and thirty years. According to the Mahavamsa, Pandu-k-Abhaya married Suvannapali, Mutasiva's mother when he was quite young. That means Mutasiva must have been born before his father's reign started. Then we have to take it that both father and son lived for more than one hundred years each. One has to be very incredulous to believe in such fiction. Considering the normal human span, there should have been at least three Pandu/Pandya rulers in addition between this father and son.

Mutasiva and Tissa giving up the Pandu prefix seem to denote the Sinhala trying to assert their independence from the Pandu/Pandya domination. They had a chance of forming an alliance with a north Indian kingdom. About the time of Mutasiva, the Mauryan Empire, the most extensive Indian empire before the British Indian Empire, was becoming very powerful in India. During Asoka's reign, the Mauryan Empire, having its capital city of Pataliputra in Bihar, extended to the northern borders of ancient Tamil land. Mutasiva must have felt confident about disowning Pandu/Pandya connection and asserting his independence, with the help of another Indian ally. Tissa, his son, according to the Mahavamsa, sent valuable presents to Asoka, his friend. Asoka, in turn, is said to have accepted them, sent back some presents and asked Tissa to undergo another coronation and to accept his religion of Buddhism, taking also Asoka's title of Devanampiya. This description seems to be an euphemism for Tissa sending tribute to Asoka and Asoka accepting Tissa as a vassal. Tissa underwent his second coronation with the new title and soon became a Buddhist also.

It is important to note here that Tissa did not take up the Pandu prefix. If it had any connection to Sakya Pandu of the Buddha's tribe, as claimed by the Mahavamsa, Tissa and his Sinhala Buddhist successors must have been eager to assume it. The Mauryan Buddhist Empire could not give Lanka long-term security. The Mauryan Buddhist dynasty was overthrown and Sunga Hindu dynasty came to power. This empire disintegrated. It was during this period that Tamils came to power in Lanka twice. From the way Mahavamsa describes them, one can say that they were Tamil adventurers. The Mahavamsa itself admits that the Buddhists did not suffer at the hands of those early Tamil rulers. It became difficult for the Sinhala to dislodge Elara, who was extremely just and benign, even according to the Mahavamsa. When one peruses the long list of Sinhala kings, there was none who could equal Elara as a virtuous king. Dutthagamani from Ruhuna had to mobilize Buddhism behind him to fight against the non-Buddhist Tamil Elara whose rule was

found to be acceptable to people of north Lanka for nearly half a century (44 years).

The Sinhala element in Lanka seems to have felt a sense of insecurity from the very beginning. They claimed to be of north Indian origin but they were a despised lot in north India at least at the beginning. When they landed in Lanka, they seemed to have exploited the indigenous population, by living with the indigenous women and killing off the others who might oppose them. They came face to face with the Pandyas who were sharing the extremely profitable pearl fishery in the Gulf of Mannar. They seemed to secure themselves by making marriage alliances with South Indian women. In order to gain respectability with the Pandyas, they turned treacherous to the indigenous women who were living with them and drove them and their children out to the jungle. It is amazing how the Sinhalaes could claim to be *bhumiputras* (sons of the soil) when they appear to have committed genocide of the earlier inhabitants of the island. According to archaeological evidence, human beings were living in the island for thousands of years. If the Sinhalaes claim that they were the descendents of the indigenous people, they should accept that the *Mahavamsa* is a fiction. In fairness to the *Mahavamsa*, it should be mentioned that it admits that Vijaya gave up his evil ways, after his marriage to the Pandya princess. Tamil culture must have exerted its influence.

Sri Lanka seems to have had different names in ancient times. No documents- neither Lankan inscriptions nor Indian inscriptions nor foreign notices – mention the names of Lanka and Sihala/Sinhala before the beginning of the Common Era. Asoka, claimed to be so close to Lanka by later Lankan chronicles, has never mentioned the name Lanka, even when he had referred to the island. When he was mentioning his border states in the south, he was mentioning in his Prakrit inscription, the Tamil states and Tambapanni. Tambapanni is the equivalent to Tamraparni in Sanskrit. Tamraparni is the name of a river in southern Pandya kingdom, which flows into the sea in the Gulf of Mannar. The Pandyas had a second capital at Korkai, at the mouth of the Tamraparni River. Very close to Korkai, a megalithic cultural site, associated with Dravidian culture at Adiccanallur has yielded megalithic cultural artifacts. On the opposite coast of the latter-day Lanka, archaeologists have come across Pomparippu, located between Puttalam and Mannar, which also have yielded megalithic cultural artifacts. Lanka must have had a settlement from Tambapanni region of TamilNadu. Tambapanni must have been the name of this Lankan settlement at one time. Later the whole island must have been referred to as Tambapanni. The *Mahavamsa*

mentions that Vijaya and his followers came to Tambapanni but it does not give much importance to this name probably because it wanted to belittle the Pandya influence over ancient Lanka. In this connection it is important to note that Greek notices gave this island the name of Tabrobane, a variant form of Tambapanni. All these facts point to strong Pandya influence in Lanka for many generations at the beginning of Lankan history.

It is often said that history repeats itself. In the eighteenth century, The Sinhala kings in Kandy maintained their independence but the Dutch controlled the maritime areas of the island and imposed restrictions on foreign trade of the Kandyan kingdom. The Sinhala kings established marriage alliances with Nayakkar dynasty then ruling in Mathurai, the capital of the earlier Pandyas. The Sinhala royal line had no legitimate successor in 1739. The last four kings in the Mahavamsa from 1739 to 1815 were Nayakkar princes who were referred to as Vaduka Tamils in Sinhala records. They claimed descent from Telugus (Telugu is another Dravidian language) but spoke Tamil language when they were ruling southern TamilNadu from Mathurai. Some Sinhala chiefs wanted to dislodge the Nayakkar and become kings themselves but they could neither agree among themselves nor get sufficient popular support. The British who established their domination over the maritime provinces of the island by 1798 exploited the ambition of the Sinhala chiefs to make them traitors to their king. Wikrema Rajasinghe alias Kannusamy, the last Lankan/Tamil king, was made a prisoner and exiled to Vellore fort in India. The treacherous Sinhala chiefs gained nothing. The whole of the island of Lanka became a British colony for 133 years.

Those who fail to learn from lessons of the past in history may end up repeating their mistakes again and again.

References

Karunaratne, S.

1982 Lithic and Other Inscriptions of Ceylon, *Epigraphia Zeylanica*, 7: 1-124.

Mahadevan, Iravatham

2003 Early Tamil Epigraphy from the Earliest Times to the Sixth Century A.D., *Harvard Oriental Series*, 62 : 719.

1970 Tamil-Brahmi Inscriptions, Madras: TamilNadu State Department of Archaeology.

Paranavitana, S.

1970 Inscriptions of Ceylon, Vol. 1 Early Brahmi Inscriptions, Colombo: Archaeological Survey of Ceylon.

1983 Inscriptions of Ceylon, Vol.11, Part I Late Brahmi Inscriptions, Colombo: Department of Archaeology.

Pushparatnam, P.

2001 Pantaiya Ilankaiyil Tamilum Tamilarum, Colombo: Colombo Tamil Sangam.

Sitrampalam, S.K.

1999 “The form ‘Dameda ‘ of the Sri Lankan Brahmi Inscriptions – A Historical Assessment”, The Sri Lanka Journal of South Asian Studies, 6 (NS): 73-87.

Schalk, Peter.

2004 Ilam<Sihala? An Assessment of an Argument, Uppsala: Uppsala University.

Schalk, Peter / Alvappillai Velupillai (Ed.)

2003 Buddhism among Tamils in Pre-Colonial Tamilakam and Ilam, Part 1 and Part 2, Uppsala: Uppsala University : 931.

Velupillai, A.

1979 “Tamil influence in Ancient Sri Lanka with special reference to Early Brahmi Inscriptions, Part 1”, Journal of Tamil Studies, 16 : 63-77.

1980 “Tamil influence in Ancient Sri Lanka with special Reference to Early Brahmi Inscriptions, Part II”, Journal of Tamil Studies, 17: 6-19.

1981 “Tamils in Ancient Jaffna and Vallipuram Gold Plate”, Journal of Tamil Studies, 19 : 1-14.

1990 “Religions of Yalppanam up to the Thirteenth Century A.D.”, Lanka, 5, Edited by Peter Schalk, Uppsala : 10-42.

Wilhelm Geiger (Ed.)

1980 (1925) Culavamsa, Being the More Recent Part of the Mahavamsa, Vol. 1-2, London: PTS.

1958 (1908) Mahavamsa, London: PTS : 308.

The Classification of Indus Texts

Wells, Bryan

Methodology

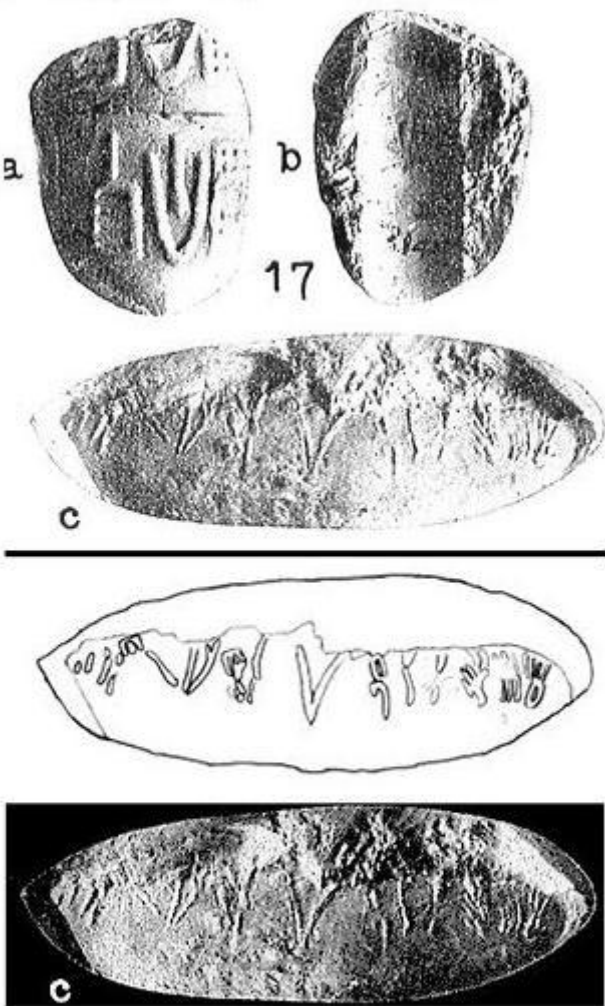
The inspiration for this research approach comes from earlier research efforts, most notably Mahadevan (1977) and later Parpola (1994). The goal of this research is to define patterns of sign distributions that can be compared to morphological and syntactic rules in candidate languages. The identification of THE Indus language is the next best step in the eventual decipherment of the Indus script. The results of my dissertation research points to a root language that uses infixing and prefixing, as well as agglutination. I will leave it to the Proto Linguists to argue the fine points of these results. It has been proposed (I think correctly) that THE Indus language was really several languages (Witzel 1999). The problem arises in assessing the relatedness of these languages and in accounting for changes over time.

The main obstacle to decipherment is the limited nature of the corpus of Indus texts. Further, each researcher has their own sign list (including me). The results of structural analysis depend heavily on the sign list and these two circumstances lead to distinctly different results. What follows is a brief overview of the results of my structural analysis (Wells 2006). My methodology follows Mahadevan (1970, 1977, 1981, 1982 and 1986).

The Data

The analyses in this paper are based on a database compiled in 2004-05, mainly using site reposts and the CISI. Richard Meadow allowed me access to the unpublished HARP material, which added greatly to the corpus of texts and to the sign list. The database describes 3831 texts with 17, 420 signs (mean length = 4.55 signs). Of these inscriptions 2359 are complete (61.6%), containing 11, 615 signs (mean length = 4.9 signs). It is these complete inscriptions that form the heart of the following analysis. It is important to realize the restrictions that the corpus places on analysis. We are likely looking at only a fraction of all Indus writing. We know this from a single example found by MacKay (1938) in DK.G section at Mohenjo-daro. The tag (sealing) picked up the relief of a text in thick ink or paint. From this case we know “perishable texts” exist in the form of painting on wooden dowels. What we do not know is what other types of

perishable texts existed and how they might have differed from the known texts.

Mohenjo-daro, DK.G, Bl. 23, Hs. I, Rm. 5
Depth -3.6', DK12145, M-0426,
Size 1.34" x 0.96"

Fig.1

Classification

Several strategies can be employed in the classification of Indus texts. The most obvious is by site and artifact type. There are signs and texts whose distributions are restricted in this manner (Wells 2006), and at some point in the analysis of the texts these attributes must be considered. In this paper, texts will be classified by their content. Those who work with the Indus inscriptions are well aware of the patterns in sign distributions. Patterns in the texts that seem to repeat sign sequences in a specific order. The purpose of this paper is to identify and classify texts based on these patterns. The results of structural analysis demonstrate the existence of groups of texts that share basic characteristics in their content and organization. The idea to classify texts based on their content was first suggested to me by Dr. S. Bonta (pers. comm. 2004).

This classification results in a typology that categorizes texts into one of five groups (Table 1). Each of these groups of texts is described in general terms in the following discussion.

Table 1 A system of classifying Indus texts (Wells 2006).

N=2335	Patterned	Short Patterned	Long Patterned
Code		SP	LP
Length		3 to 5	6 or more
n=		829	463
% of N		35.5	19.83
Most Common	Mohenjo-daro	SEAL:S	SEAL:R
	Harappa	TAB:I & B	SEAL:R
Proportionally Important	Mohenjo-daro	ALL	ALL
	Harappa	ALL	SEAL:S & R

N=2335	Segments	Single Segments	Multiple Segments
Code		SS	MS
Length		2 to 5	5 or more
n=		486	19
% of N		20.81	0.81
Most		TAB:B & C	SEAL:R

Common		TAB:I SEAL:S	& SEAL:R
Proportionally Important		ALL	NONE
		SEAL:R & S	NONE

N=2335	Complex	Short Complex	Long Complex
Code		SC	LC
Length		2 to 5	6 or more
n=		251	111
% of N		10.75	4.75
Most Common		SEAL:S	TAB:C
		SEAL:R TAB:B	& SEAL:R
Proportionally Important		NONE	NONE
		NONE	NONE

Special Cases

N=2335	Unclassified	Too Short	Incomplete
Code		TS	omitted
Length		1 to 2	n/a
n=		176	1496
% of N		7.54	n/a
Most Common		TAB:B	n/a
		SEAL:R	n/a
Proportionally Important		NONE	n/a
		NONE	n/a

N=2335	Sign 700	Sign 700+Numeral
Code		VN
Length		2
n=		333
% of N		91.73
Most Common		NONE
		TAB:1&B

ProportionallyImportant		NONE
		TAB:I&B

TAB = miniature tablets;
B = bas relief;
I = incised;
C = copper;
SEAL = intaglio seal;
S = square;
R = rectangular

The artifacts

The distribution of the categories is not uniform among sites or artifact types. The pattern is one in which TAB:I and TAB:B artifacts from Harappa are dominated by short patterned texts ($\approx 55\%$ in both cases) and by VN texts, with few other types in significant proportions. The exception being single segment texts on TAB:I artifacts from Harappa. TAB:B and TAB:C artifacts from Mohenjo-daro have significantly higher proportions of single segment texts, and the short and long patterned texts are more evenly distributed. Seal texts from both sites are more consistent in their proportions of text types.

The distribution of texts

Setting aside the artifact types the following can be said about the distributions of the various types of texts: The comparison of segment texts (both single and multiple) shows that they have about the same proportions at both Mohenjo-daro and Harappa. This is not true for patterned texts. Short patterned texts are far more common at Harappa (47% vs. 32% at Mohenjo-daro). Conversely, long patterned texts are far more common at Mohenjo-daro (28% vs. Harappa at 13%). Another anomaly is the distribution of long complex texts, with 5.5% at Mohenjo-daro and 1.78% Harappa. The rest of the text types have similar distributions between sites.

Patterned Texts

Short (2–5 signs) and long (6+ signs) patterned texts are common (Short Patterned = 829 and Long Patterned = 463) and together comprise more than half of the complete texts in the database. Before beginning the

discussion of patterned texts it is necessary to clarify the identification of Initial Sign Clusters.

Initial Sign Clusters

Many of the longer Indus texts begin with recognizable clusters of signs. There are pairs of signs that occur frequently at the beginning of Indus texts. These pairings are not random, in that there is a strong preference for certain signs to locate exclusively with others (Table 2).

There are many examples in Indus texts of other signs collocating with , , and two of these signs (and) can be demonstrated to have other functions in certain contexts. The functions and values of these three signs are not known, but they clearly mark a syntactic boundary in texts where they are functioning as Initial Cluster Terminal Markers.

Table 2 : Frequency of pairings of signs in two sign initial clusters

Initial Signs

							Total
	143	113	77	1			334
			14	4	1	1	20
			26	40	55	24	145
Total	143	113	117	45	56	25	499

For a more complete treatment of this material see Wells 2009. It is sufficient here to know that there are sign clusters with distinctly initial occurrences. This is one characteristic of Patterned texts.

Fixed sign orders and repeated sign clusters

Defining sign clusters and their order:

i)Long Indus texts (6 or more signs) are often composed of sets of sign clusters that occur in a fixed order as follows: Initial Cluster; Initial Cluster Terminal Marker; Signs 741, 742 and 745; Ovals; Fish and Numbers; Bonded Clusters; Terminal Markers; and Post Terminals.

For example, M-0369:

Text Id.	Post Terminals	Terminal Marker	Bonded Cluster	Fish & Numbers	Ovals	740s	ICTM	Initial Cluster
M-0369 SEAL:R		 740	 690 435 235	 224 220 415	 806	 742	 60	 920

Although all texts do not contain all of these elements, the order of elements is fairly consistent:

M-0393 SEAL:R	 679	 740	 575 17	 240	 806		" 2	 540
M-0068 SEAL:S	 90	 740	 176			 742	 60	 920
L-087 SEAL:R		 740	 32 840	 233 220 32			 60	 825 1
H-044 SEAL:S		 520	 33 706	 235	 798 803		" 2	 31 892
M-0365 SEAL:R		 527 550	 33 705	 233 415			 60	 550

Segment texts

There are several recognizable patterns of sign use in the Indus texts. Patterned texts, for example, consist of a well-defined sequence of sign clusters repeated in a more or less fixed order. Single Segment texts consist of only one of these clusters. Multiple Segment texts consist of two or more sign clusters. They are normally found in the same position as in Patterned texts. There is a grading between Segmented and Patterned texts.

Figure 1 (bottom) lists nine Single Segment (SS) seal texts, the top of this table lists a mixture of Multiple Segment (MS) texts (i.e. M-0371 and H-158) and Long Patterned (LP) texts (i.e. M-869 and H-008). The vertical arrangement of Figure 1 (Top) is meant demonstrate the normal order of text segments. Likewise, the bottom of this figure has the single segment texts arranged in their apparent intended order. Single Segment seal texts can be used to recreate long and short patterned texts, as in the following example:

M-0792, SEAL:S can be recreated using other seals:

CH 1293 , Ksr-2 and M-0825 .

	VII	VI	V	IV	III	II	I
M-0371 SEAL-R	 617 142 384 032	 154 806 467					
H-158 SEAL-R		 158 806 472	 001 740 405 590				
H-008 SEAL-S		 354	 001 740 405 590	 033 706			 002 690 921
M-0868 SEAL-S				 520 033 705	 231 220		 002 817
M-0386 SEAL-R	 405 004	 001 137					
M-0380 SEAL-R		 137 003	 001 740 920 322				
M-0394 SEAL-R			 740 752	 001 033 706			
H-386 SEAL-S		 527 555	 740 055		 240 415 798		 060 201
M-0365 SEAL-R		 527 550		 033 705	 233 415		 060 550
M-0631 SEAL-S				 520 033 706	 240 220 032	 368 263	
M-1052 SEAL-R			 679 740		 220 032 806	 001 595 575	 001 095
Seals with single segments	 617 142 M-0382 SEAL-R	 154 806 468 H-152 SEAL-R	 740 176 M0301 SEAL-S	 520 033 705 M-0122 SEAL-S	 220 017 H-009 SEAL-S	 595 575 704 140 M-0074 SEAL-S	 002 817 K-027 SEAL-S
	 390 003 M-0179 SEAL-S	 527 550 DK12783 SEAL-S					

Fig.2 : Single segment seal texts and their sequence of combination in longer seal texts

One possible explanation for this phenomenon is that short texts encode only part of a complete message, and that in use, short texts of this type would be combined to create longer messages. This would allow a certain amount of flexibility in cases where a defined set of segments could be used in various combinations to construct the appropriate message for the sealing task at hand. There are, however, no surviving examples of this technique being used to create TAGs. But as there are few surviving TAGs this cannot be construed as an absolute refutation of the possibility.

Complex texts

There are some texts attested in which the organizational scheme in less easy to define by sight. They consist of sign sequences of various lengths,

but although they use the same sign inventories as other inscriptions, the signs are arranged in a completely unique sequences when compared to segmented and patterned texts.

Short complex texts (3–5 signs) occur on 251 artifacts. Although these types of texts can be found on all artifact types they do not form a substantial group on a single artifact type. They are slightly more common at Mohenjo-daro than Harappa. The following texts are typical of this type:

M-0361
SEAL:R

820

064

104

M-0975
SEAL:S

680

297

741

910

H95-2481
TAB:B

712

840

400

740

440

Long complex texts (6+ signs) occur 111 times in the database. They are most common on TAB:C artifacts which are found exclusively at Mohenjo-daro. They are relatively rare at Harappa and not found at all on TAB:I artifacts from that site. The following texts are typical of this type:

M-0852
SEAL:S

892

590

794

732

033

853

M-1316
SEAL:R

127

381

292

590

032

901

620

M-0356
SEAL:R

400

595

420

125

032

820

920

140

Complex texts are important to the study of Indus inscriptions because of the possibility that they are syllabic spellings. Future research will tell.

Comparing text types

An important result of the research comparing text types is Initial, Medial, and Terminal counts. These counts result from the sign list database and are calculated from complete texts.

Graph	Sign No.	Freq	Init	Med	Term	Comp
	140	103	32	33	2	2
ᳵ	920	139	57	42	4	2
ᳶ	820	202	113	23	10	2
᳷	32	507	110	182	29	1
	125	50	13	23	2	3
᳸	420	5	0	3	0	1
᳹	595	46	2	21	7	2
ᳺ	400	432	2	27	263	1

Fig.3 : Comparison of long complex (LC) and long patterned (LP) texts with sign location.

M-0356, DM255, SD, Stupa, NW, -8.0, LC

H-020, 3170, Mound F, N9/5, Stratum II, -5.0, I

Graph	Sign No.	Freq	Init	Med	Term	Comp
	550	111	26	39	2	1
	60	204	0	157	1	1
	806	117	45	44	0	2
	32	507	110	182	29	1
	220	443	40	239	8	1
	255	120	22	55	2	2
	435	63	0	39	3	1
	690	109	8	55	13	1
	176	193	49	90	1	2
	740	1696	9	351	758	1

On the right is a long patterned text analyzed for its IMT data. Higher frequencies are highlighted for effect by bolding. As expected the initial signs score highest in the Init column and the terminal signs in the Term column (Fig.3). What is interesting is that the Complex texts like the one on the left also maintain that same pattern, without it being as obvious visually. In apparent chaos there is order.

Sign 700 + numeral

Of the 565 examples of sign 700 , 363 are from complete texts, and 333 of these (92%) consist of sign 700 and an associated numeral. In some cases these sign pairs are imbedded in longer texts (n = 34). In most cases these sign pairs are the only signs in the texts with associated texts on the reverse (obverse?). While most of the + Number texts occur on TAB:B and TAB:I artifacts from Harappa, is a small number (n = 5) of the + Number texts are on ceramic artifacts. The significance of this

connection is discussed in detail elsewhere (Wells 1999:34-5 and Wells 2006). There are not enough examples ceramics with this class of text for a detailed study, but it is possible that the Indus volumetric system is involved. It is clear from Figure 4 that sign 700 collocates preferentially with specific numerals (signs 33 and 34). Signs 31 and 32 are not used in + Number texts as much as would be expected from their overall frequencies. These variations point to fact that signs 31–34 do not have the same values in VN text as they so in other types of texts. + Number texts are often found on artifacts with two or more inscriptions on their various sides. These occurrences are part of a special set of artifacts with multiple texts and are discussed in the following section.

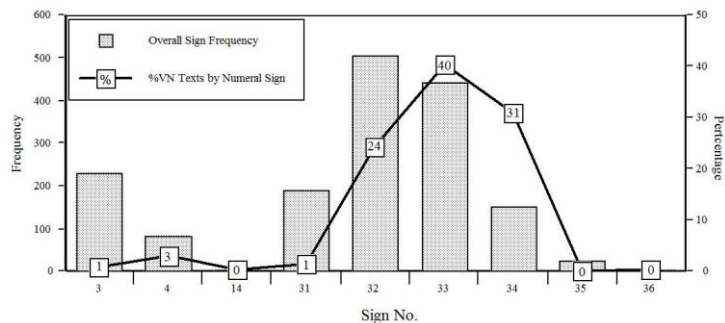

Fig.4 : Comparison of numeral sign frequencies and the percentage of 700 + Number texts using numeral signs

VN signs can occur in longer texts too (i.e. H-811, H-774 and H94-2273). One sign sequence that is repeated on TAB:B artifacts from Harappa is . This sequence occurs 20 times in the ICIT database with minor variations and here the repetitiveness is due to the fact that these examples are mold-made bas relief tablets. In all cases + Number sequences are in the terminal position of these texts.

The rest of the texts

There are several additional types of texts, but they remain a subject for future discussion. Major examples include too short to classify and artifact damaged (Table 1).

Conclusion

Based on the discussion above I would argue that many of the Indus texts contain evidence for both the existence and form of Indus syntactic. The fact that numerals locate most often right adjacent to their associated signs tells us something about the root language. The strong association of certain signs with numerals suggests that the associated signs are nouns. If so it seems likely, base on the location of numerals, that the Indus language is Verb initial (i.e. VSO or VOS). If this analysis is correct then fish signs are nouns, as are the phytomorphic (plantlike) signs.

The ICTMs (, , and) are most likely verbal affixes. Therefore, a root language with three markers (or four if the \emptyset case is the omission of an affix) for verbs is preferred. Further, the terminal clusters (nouns) take postfixes with limited distributions, which should be linked to the ways in which Indus nouns are classified (Wells 2006 and 2009).

Segment texts are most commonly 1 or 2 elements of syntax. The fixed order of sign clusters in the vast majority of texts, and the fixed order of signs in most texts, suggests an underlying structure that can only be syntactic in nature.

The next step is the identification of a sign as being specific objects with specific values. These identifications require an explanation of how these readings work in terms of sign contexts and syntax. There is far more to this analysis than published here (Wells 2006 and 2009).

It is my opinion that research into the Indus script needs to use all available data and to consult closely with colleagues from diverse backgrounds. Only through inter-discipline and international cooperation among scholars can progress be made.

References

Mahadevan, Iravatham

Dravidian Parallels in Proto-Indian Script. *Journal of Tamil Studies* 2:157-276. 1970.

The Indus Script, Texts Concordance and Tables. Archaeological Survey of India, New Delhi. 1977.

Place signs in the Indus Script. Proceedings of the Fifth International Conference-Seminar of Tamil Studies. Madras. 1981.

Terminal Ideograms in the Indus script. In *Harappan Civilization: a contemporary perspective*, G. Possehl (Ed.). New Delhi. 1982.

Dravidian Models of Decipherment of the Indus Script. In *Tamil Civilization*, 4(3-4): 133-43. 1986.

Mackay, E. J. H.

Further Excavations at Mohenjo-daro. Munshiram Manoharlal Publishers Pvt. Ltd., Delhi. 1938.

Parpola, Asko

Deciphering the Indus Script. Cambridge University Press, Cambridge. 1994.

Wells, Bryan

An Introduction To Indus Writing. Early Site Research Foundation Monograph No. 6, Independence, Mo. 1999.

Epigraphic Approaches to Indus Writing. PhD dissertation submitted to Harvard University. 2006.

Epigraphic Approaches To Indus Writing. ASPR Monograph Series, Cambridge, MA. Oxbow Books (In press). 2009.

Witzel, Michael

Early Sources for South Asian Substrate Languages. Paper presented at the 1st South Asian Ethnogenesis Conference. Cambridge, MA. 1999.

Section II

இருதளத் திராவிட ஓருகல் தளி

அகிலா, அர.

மாமல்லபுரத்தின் தென்பகுதியில் கடற்கரைக்கு அருகில் அமைந்துள்ள பல்லவர் கால ஓருகல் தளிகள் ஐந்தனுள், 'அருச்சுனர்' என்றழைக்கப்படும் இருதளத் திராவிடத் தளியும் ஒன்று.¹ குடிசை போன்ற அமைப்பில் கட்டப்பட்டிருக்கும் முதல் தளியான கொற்றவைத்தளியும் அதையடுத்து அமைந்திருக்கும் அருச்சுனர் தளியும் ஒரே துணைத்தளத்தைப் பகிர்ந்து கொண்டு எழுந்த இருவேறு கட்டமைப்புகளிலான எழிலார்ந்த ஓருகல் தளிகளாகும். மாமல்லபுரத்தில் காணக் கிடைக்கும் ஓருகல் தளிகள் ஒன்பதனுள், சிற்பங்களால் இழைக்கப்பட்டிருப்பவை இரண்டே. தென்கோடியில் அமைந்த அத்யந்தகாமத்தைச் சிற்பச் சிறப்பில் வெல்ல முடியாமல் போனமைக்கு அருச்சுனர்ரத்தின் இருதள அமைப்பும் இரண்டாம் தளச் சிறுமையுமே காரணம் எனலாம்.

வடக்குத் தெற்காகச் சரிந்திருந்த சிறியதொரு குன்றினைப் பயன்படுத்தி ஒரே வரிசையில் அமையுமாறு உருவாக்கிய நான்கு ஓருகல் தளிகளுள், இரண்டாவதாக நிற்கும் அருச்சுனர் தளியின் துணைத்தளத்தை அடைய, தரையிலிருந்து, இருபுறத்தும் பிடிச்சுவர் பெற்ற படிகள் நான்கு உள்ளன. கீழ்ப்படி அரைநிலா வடிவத்தில் அமைய, பிடிச்சுவர்கள் துணைத்தளப் பெருவாஜன அளவில் முடிகின்றன. மூன்றாவது படிக்கும் நான்காவது படிக்கும் இடையே உள்ள உயரமே நான்காவது படிக்கும் துணைத்தள மேற்பரப்பிற்கும் இடையில் காட்டப்பட்டுள்ளது. தென்பிடிச்சுவர் துளைக்கை வடிவத்துடன் அமைய, வடசுவர் சிதைந்துள்ளது.

85 செ.மீ. உயரமுள்ள துணைத்தளம் உபானம், பாதங்களுடன் அமைந்த பெருங்கண்டம், பெருவாஜனம் எனும் உறுப்புகள் கொண்டுள்ளது. கண்டப் பகுதியில் அமர்நிலைச் சிம்மம், யானை இவை அடுத்தடுத்துக் காட்டப்பட்டுள்ளன. கீழ்க்குப்புறத்தே துணைத்தளத்தின் தொடர்ச்சியைக் காணக்கூடவில்லை. இப்பகுதிக்குரிய கண்டச் சிற்பங்களாக இரண்டு யானை, இரண்டு சிம்ம உருவங்கள் மட்டும் உதிரிச் சிற்பங்கள் எனத் தற்போது இங்கு நிறுத்தப்பட்டுள்ளன.²

துணைத்தளத்தின் பெருவாஜன மேற்பரப்பு தளி அமரும் தளமாகியுள்ளது. இத்தளத்தின் தென்மேற்கு மூலையில், தளியின் குடம் இருத்தப்பட்டுள்ளது.³ தளத்தின் நடுப்பகுதியில் இருதளத் திராவிடமாக உருவாக்கப்பட்டிருக்கும் இவ்வொருகல் தளி பாதபந்தத் தாங்குதளம் பெற்றுள்ளது. உபானம், ஜகதி, எண்பட்டைக் குழுதம், கம்புகளின் தழுவலில் பாதங்கள் பெற்ற சிறிய அளவிலான கண்டம், பட்டிகை, மேற்கம்பு என அமைந்துள்ள இத்தாங்குதளத்தின் மேற்குப்பகுதியின் நடுவில் தளியையடைய ஏதுவாகப் பிடிச்சுவர்களுடன் கூடிய மூன்று படிகள் வெட்டப்பட்டுள்ளன. தாங்குதள உபானம் இப்படியமைப்பை உள்ளடக்கிச் சதுரமாக விரிவதால், இறுதியிலுள்ள அரைநிலாப் படிக்குக் கீழேயும் ஒரு படி இருக்குமாறு போன்ற கோற்றம் கிடைக்கிறது. பட்டிகையில் தொடங்கி உபானத்தின் தளத்தில் முடியும் பிடிச்சுவர்களும் தாங்குதளத்தின் பட்டிகையும் சிதைக்கப்பட்டுள்ளன.⁴

முகமண்டபம்

விமானம், முகமண்டபம் என அமைந்திருக்கும் இத்தளியின் முகமண்டபம் தென்வடலாக 3.09 மீ. நீளமும் கிழக்கு மேற்காக 83 செ.மீ. அகலமும் 2 மீ. உயரமும் பெற்றுள்ளது. மண்டபத்தின் வாயில் குடைவரை நினைவுகளிலிருந்து விடுபடாத நிலையில் முகப்பாகவே உருவாக்கப்பட்டுள்ளது. நடுவில் இரண்டு முழுத்தூண்களும் ஓரங்களில் இரண்டு அரைத்தூண்களுமாய் அமைந்துள்ள முகப்பு, தென்வடலாக 2.50 மீ. நீளமும் கிழக்கு மேற்காக 36 செ.மீ. அகலமும் 1.95 மீ. உயரமும் பெற்றுள்ளது. முகப்பின் முழுத்தூண்கள் சேதமுற்ற நிலையில் அவை இருந்த இடத்தில் தற்போது இரண்டு நான்குத்தூண்களைத் தொல்லியல்துறை நிறுவி உள்ளது.

மண்டபத்தின் மேற்குச் சுவர்த் துண்டுகளைத் தழுவியுள்ள முகப்பு அரைத்தூண்கள் சதுரமான தாமரைத் தளத்தில் அமர்ந்த யாளியின் தலையிலிருந்து நான்கு உடலுடன் எழுந்து பாலி, பலகையற்ற தலையுறுப்புகள் கொண்டுள்ளன. மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவற்றை இத்தூண்களில் காணமுடியவில்லை. வீரகண்டம் தாங்கும் தரங்கப் போதிகைகள் உத்திரம் தாங்குகின்றன. இவ்வுத்திரமும் நடுத் தூண்களுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் முற்றிலுமாய் அகற்றப்பட்டுள்ளது. உத்திரத்திற்கு மேல் வாஜனமும் பூதவரியுடன் வலப்பியும் உள்ளன. கூரை நன்கு வளைந்திருங்கி கந்தரவததலைகள் பெற்ற கூடுவளைவுகளுடன் கபோதமாகியுள்ளது. இரண்டிரண்டாக அமைந்துள்ள இக்கூடு வளைவுகளுள் மூன்று இணைகள் மேற்குக் கபோதத்தில் அமைய, தென், வட கபோதங்கள் திசைக்கோர் இணை பெற்றுள்ளன.

முகப்பு அரைத்தூண்கள் உருவாக்கப்பட்டுள்ள மேற்குச் சுவர்த் துண்டுகளின் விளிம்பில் அமையுமாறு பக்கத்திற்கொரு எண்முக அரைத்தூண் செவ்வக உயர்பாதத்தூண் காட்டப்பட்டுள்ளது. மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவற்றிற்கான ஓதுக்கீடு பெற்றுள்ள அத்தூண்களின் பாலி உள்ளிட்ட தலையுறுப்புகள் எண்முகமாக உள்ளன. அவற்றின் வீரகண்டத்திலிருந்து முப்புறத்தும் கிளைக்கும் தரங்கப் போதிகைகள் உத்திரம் தாங்க, மேலே கூரையுறுப்புகள். தெற்கிலொன்றும் வடக்கிலொன்றாமாய் இத்தூண்களின் பலகைகள் மீது நிறுத்தப்பட்டிருக்கும் தாவுயாளிகள், கூரைதாங்கிகளாய் உள்ளன. குடைவரைக் காலத்திலேயே இத்தகு தாங்குயாளிகள் வந்து விட்டமையை மல்லையிலேயே காணமுடிவது குறிப்பிடத்தக்கது.

முகப்பின் பின்னுள்ள மண்டபத்தின் தென், வடசுவர்கள் உள்ளேயும் புறத்தேயும் வெறுமையாக உள்ளன. உட்புறத்தே அவை சிதைந்துள்ளன. நாற்புறத்தும் வாஜனத்தால் அணைக்கப்பட்டுள்ள கூரையும் சிதைவிற்கு ஆளாகியுள்ளது. பின்சுவரின் நடுப்பகுதியில் 98 செ.மீ. அகலத்திற்கு 1.90 மீ. உயரத்திற்கு வாயிலொன்று திறக்கப்பட்டுள்ளது. இவ்வாயிலை அடுத்துக் கருவறை வெற்றறையாக அமைந்துள்ளது.

கருவறை

கிழக்கு மேற்காக 1.55 மீ. நீளமும் தென்வடலாக 1.38 மீ. அகலமும் 1.98 மீ. உயரமும் பெற்றுள்ள கருவறைத் தரையின் நடுவே காணப்படும் சதுரப் பள்ளம் தென்வடலாக 26 செ.மீ. அகலமும் கிழக்கு மேற்காக 28 செ.மீ. நீளமும் 26 செ.மீ. ஆழமும் பெற்றுள்ளது. கருவறைப் பின்சுவரை ஓட்டித் தரையிலிருந்து 37

செ.மீ. உயரத்திற்கு 1.34 மீ. நீளத்திற்கு 8 செ.மீ. கனத்தில் காட்டப்பட்டுள்ள தளஅமைப்பின் நோக்கம் விளங்கவில்லை. கூரையை நாற்புறத்தும் அணைத்திருந்த வாஜனம் சிதைக்கப்பட்டுள்ளது. அதன் எஞ்சிய பகுதிகளை வாயிலின் உட்புறத்தே காணமுடிகிறது.

முகமண்டப ஆரம்

மண்டபக் கூரையின் மேலே உள்ள பூமிதேசம் முழுமையுறவில்லை. ஆர நாசிகைக் கோட்டங்களுக்குக் கீழுள்ள பூமிதேசப்பகுதியில் பதக்கங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. பூமிதேசத்திற்கு உள்ளடங்கி அமைந்துள்ள வேதிகையற்ற ஆரவரிசையில் தெற்கிலும் வடக்கிலும் கர்ணகூடங்கள் அமைய, இடையில் சாலை உள்ளது. மூன்றையும் இணைத்து வடக்கிலும் தெற்கிலும் திரும்பி விமான ஆரத்துடன் இணையும் ஆரச் சுவர் மேற்கில் மட்டும் ஆரஉறுப்புகளுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் பக்கத்திற்கு ஒரு குறுநாசிகை பெற்றுள்ளது. ஆரஉறுப்புகள் கிரீவம், சிகரம், சிறு நாசிகைகள் நெற, ஆரச்சுவரில் வாஜனம், வெறுமையான வலபி, கபோதம் இவை இடம் பெற்றுள்ளன. குடங்களற்ற ஆரச் சிகரங்களில் மாலைச் சுருள்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன.

விமானம்

முகமண்டபத்திலிருந்து 36 செ.மீ. வெளித் தள்ளித் தாங்குதளக் குமுத அளவில் தென்வடலாக 3. 88 மீ. நீளமும் கிழக்கு மேற்காக 3. 83 மீ. அகலமும் கொண்டு எழும் விமானத்தின் 3. 82 மீ. உயரமுடைய கீழ்த் தளம், தாங்குதளத்தில் இருந்து பத்திப் பிரிப்புப் பெற்று, மூன்று முதன்மைப் பத்திகளும் முன்தள்ளிய நிலையில் உருவாக்கப்பட்டுள்ளது. பத்திகளைச் செவ்வகப் பாதத்தில் எழும் நீண்ட உடலுடைய எண்முக அரைத்துண்கள் அணைத்துள்ளன. மேலே மாலை, கட்டு, தாமரையிதழத் தழுவல் இவற்றிற்கான இடஒதுக்கீடும் பாலி, பலகை உள்ளிட்ட தலையுறுப்புகளும் உள்ளன. தலையுறுப்புகளுள் பலகை தவிர ஏனையன எண்முகமாகவே உள்ளன.

பலகை தாங்கும் வீரகண்டத்தின் மேலமர்ந்துள்ள போதிகைகள் தங்களின் முப்புற வளைமுகத் தரங்கக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், பூதவரி வலபி, கூரை. பூதவரியின் சில இடங்களில் பூதங்கள் வடிவம் பெறவில்லை. ஒவ்வொரு தூண் பலகையிலும் கூரை தாங்குமாறு ஒரு தாவு யாளி காட்டப்பட்டுள்ளது. கபோதமாய வளைந்திறங்கும் கூரை இருதூண்களுக்கு இடைப்பட்ட பகுதியில் பிதுக்கமாக அமைந்து, இணையாக இரண்டு கூடுவளைவுகளைக் கந்தரவத்தலைகளுடன் பெற்றுள்ளது.

பத்திகளுக்கு இடைப்பட்டுள்ள சுவரத் துண்டுகளிலும் தூண்களுக்கு இடைப்பட்டுள்ள பத்திச் சுவர்களிலும் கோட்டங்கள் அகழப்பட்டுச் சிற்பங்கள் செதுக்கப்பட்டுள்ளன. தெற்கிலும் கிழக்கிலும் திசைக்கு ஐந்து கோட்டங்கள் சிற்பங்களுடன் அமைய, வடக்கில் நான்கு கோட்டங்களில் மட்டுமே சிற்பங்கள் அமைந்துள்ளன. வடமேற்குச் சுவர்த்துண்டில் இடுப்பளவான தொட்டக்கநிலைச் சிற்பமொன்றின் மேலோட்டமான அமைப்பையும் அதன் கீழ்ப்பகுதியில் கருவறை வரை ஊடுருவியுள்ள பெரும்பள்ளத்தையும் காணமுடிகிறது.

முதல்தள ஆரம்

கீழ்த்தளத்திற்கு மேலே உள்ள பூமிதேசம் முகமண்டபத்தின் மீதுள்ளாற் போலவே பல இடங்களில் முழுமையடையவில்லை. அதற்கு உள்ளடங்கியுள்ள ஆரவரிசை மூலைக்கொரு கர்ணகூடமும் நடுவில் திசைக்கொரு சாலையும் பெற்றுள்ளது. ஆரஉறுப்புகளை இணைக்கும் ஆர்ச்சுவர், இடைவெளிக்கோர் இணையென அனைத்துத் திசைகளிலும் திசைக்கு நான்கு குறுநாசிகைகளைப் பெற்றுள்ளது. கூடங்களும் சாலைகளும் வேதிகை பெற்று, மேலே கிரீவம், சிகரம், அவற்றிலான சிறுநாசிகைகள் என அமைந்துள்ளன. சிகரங்களில் சில, மூலைகளில் மாலைச்சுருள்கள் பெற, எவற்றிலும் தலைப்பு, குடம் இவை இல்லாமை குறிப்பிடத்தக்கது. ஆரஉறுப்புகளின் மேற்கம்பில் நின்று கபோதம் தாங்கும் தாவு யாளிகள் வடமுகத்தில் சிதைந்துள்ளன.

இரண்டாம் தளம்

கீழ்த்தள ஆரத்தின் பின் எழும் இரண்டாம் தளச் சுவர் ஒவ்வொரு திசையிலும் மூன்று கோட்டங்களாகப் பிரிக்கப்பட்டுள்ளது. கோட்ட அணைவு நான்கு அரைத்தூண்களுள் நடுவின, ஆர்ச்சாலையின் இருப்பால் மிகச் சிறியனவாய் அமைய, ஓரத்தின் நன்கு வளர்ந்துள்ளன. வீரகண்டம்வரை நான்குமுகமாக உள்ள அவற்றின் மேலுள்ள போதிகைகள் வளைமுகத் தூங்கக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், அன்னவலபி, கூரை. கூரையின் நீட்டலாய் இறங்கும் கபோதம் திசைக்கு ஆறு கூடுவளைவுகள் பெற்றுள்ளது. அவை மூன்று இணைகளாகக் கந்தரவத்தலைகளுடன் உள்ளன. கபோத மூலைகளில் கோணப்பட்டம் உள்ளது.

சுவர்க் கோட்டங்களில் நடுக் கோட்டத்தை ஆர்ச்சாலையின் பின்பகுதி நிறைத்திருக்க, ஓரக்கோட்டங்களில் ஆணும் பெண்ணும் என இணையர்கள் இருப்பளவில் காட்டப்பட்டுள்ளனர். அவர்கள் நடுக் கோட்டம் நோக்கி ஓடுக்களித்திருப்பதை நான்கு திசைகளிலும் காண முடிகிறது. இவ்விரண்டாம் தளம் கிழக்கில் 98 செ.மீ., தெற்கில் 95 செ.மீ., மேற்கில் 94 செ.மீ., வடக்கில் 96 செ.மீ. என உயரம் பெற, அகலம் அனைத்துத் திசைகளிலும் 2.36 மீட்டராகவே உள்ளது.

இரண்டாம் தள ஆரம்

கூரையின் மேலே உள்ள பூமிதேசம் நிறைவடையவில்லை. வேதிகையற்ற ஆரம் நான்கு மூலைகளிலும் கர்ணகூடங்கள், நடுவில் திசைக்கொரு சாலை என அமைய, அவற்றை இணைக்கும் ஆர்ச்சுவர், ஆரஉறுப்புகளுக்கு இடையில் அமையுமாறு இடைவெளிக்கு ஒரு குறுநாசிகை பெற்றுள்ளது.

இரண்டாம் தள ஆரத்தின் பின்னிருந்து எழும் விமானத்தின் கிரீவ சுவர் எண்முகமாக அமைந்துள்ளது. ஒவ்வொரு முகத்தையும் இருபுறத்தும் தழவி அமைந்துள்ள உறுப்பு வேறுபாடற்ற சிறிய அளவிலான நான்கு அரைத்தூண்களின் மேல் உத்திரமும் அன்னவலபியும் இடம்பெற்றுள்ளன. எண்பட்டைகளாய்ச் சரிந்திறங்கும் சிகரம் மாலைச்சுருள்கள் பெற்றுள்ளது. அவற்றிற்கு இடைப்பட்டனவாய் எண்திசைகளிலும் கிரீவத்தில் கோட்டமும், சிகரத்தில் கூடுவளைவும் அமைந்துள்ளன. கூடு வளைவுகளின் தலைப்புகள் சிகரச்சரிவில் வெட்டப்பட்டுள்ளன. கோட்ட அணைவுத் தூண்களின் மேல் உத்திரமும் அதன்மேல், கூட்டுக்குள் இருக்குமாறு காளைத்தலை போன்ற

பாறைச்செதுக்கலும் உள்ளன. சிகரம் சிதைந்துள்ளதால், ஆங்காங்கே பூச்சுகள் காணப்படுகின்றன.

சிற்பங்கள்

அருச்சுனர்தத்திலுள்ள சிற்பங்களைக் கீழ்த்தளச் சிற்பங்கள், மேற்றளச் சிற்பங்கள் எனும் தலைப்புகளின் கீழ் ஆராயலாம். கீழ்த்தளச் சிற்பங்கள் தலை முதல் பாதமவரை என முழுத் தோற்றத்தினவாய் அமைய, மேற்றளச் சிற்பங்கள் இடுப்பளவினவாய் உள்ளன. கீழ்த்தளச் சிற்பங்களில் கர்ணபத்திச் சிற்பங்கள் தனியர்களைப் பெற, சாலைப்புத்திச் சிற்பங்கள் இறை வடிவங்களைப் பெற்றுள்ளன. இத்தனியர்கள் காவலர்கள் அல்லது அடியவர்கள் ஆகலாம். சுவர்ச் சிற்பங்கள் தெற்கிலும் வடக்கிலும் ஆண், பெண் இணையராய் அமைய, கிழக்கில் மட்டும் பெண் இணையர், ஆண் இணையர் என மாறுபட்டு அமைந்துள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.

காவலரும் அடியவரும்

வடபுறத்துள்ளவர்களுள் வடமேற்கர் கருவறைக்காய் முழுமையும் ஒருக்களித்துள்ளமையால் இரண்டு கால்களையும் ஒருசேர நிறுத்தியுள்ளார். கிழக்குப் பார்வையாய்ச் சற்றே குனிந்த தலையுடன் நிற்கும் அவரது இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். கரண்ட மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றையைப் பார்க்கமுடிகிறது. கைகளில் தோள், கைவளைகள். இடையில் மரமேறி ஆடை முன்னுள்ள தூணில் படர்ந்துள்ள இடக்கையிலுள்ள பொருள் மலராகலாம்.

வடமேற்குப் பார்வையில் ஒருக்களித்திருக்கும் வடகிழக்கு அடியவர் நிவீதமாய் முப்புரிநூலும் நெற்றிப்பட்டம் சூழ்ந்த கரண்டமகுடமும் அணிந்துள்ளார். வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். கழுத்தில் சரப்பளி. கைகளில் தோள், கைவளைகள். இடையில் இடைக்கட்டுனான சிற்றாடை. இடக்கை மலர் பற்றியுள்ளது. வலக்கை இடைக்கட்டினைத் தொட்டவாறு கடியவலம்பிதமாக உள்ளது.

கிழக்கர்களுள் வடகிழக்கில் உள்ளவர் தென்கிழக்குப் பார்வையில் ஒருக்களித்துள்ளார். அவரது வலக்கால் முழுமை பெறவில்லை. இடக்கை கடியவலம்பிதமாய் அமைய, வலக்கை அணைவுத் தூணருகே திரிபதாகத்தில் உள்ளது. தலையில் நெற்றிப்பட்டம் சூழக் கரண்டமகுடம். பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், முப்புரிநூல், தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ள அவரது இடையில் இடைக்கட்டுனான கோவணஆடை. கழுத்தில் சரப்பளி.

வடக்குப் பார்வையில் ஒருக்களித்துள்ள தென்கிழக்கர் வலக்காலை நேராக நிறுத்தி இடக்காலை முழங்கால் அளவில் மடித்து வலக்காலின் பின் திருப்பியுள்ளார். வலக்கையைக் கடியவலம்பிதமாகக் கொண்டுள்ள அவரது இடக்கை பெரிய வில்லொன்றைப் பிடித்துள்ளது. கிரீடமகுடம், பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், சரப்பளி, முத்தாரம், உதரபந்தம், ருத்திராக்கங்களால் ஆன முப்புரிநூல், தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ள அவர் இடையில் இடைக்கட்டுனான சிற்றாடை. தோள்களில் மகுடம் மீறிய சடைக்குழல்களின் பரவலைக் காண முடிகிறது.

தெற்கர்களுள் தென்கிழக்கர் நெற்றிப்பட்டம் சூழச் சடைமகுடத்துடன் இளநகையினராய்க் காட்சிதருகிறார். மகுட முகப்பில் மண்டையோடும்

சடையில் பிறையும் உள்ளன. வலச்செவியில் பனை ஓலைக் குண்டலமும் கழுத்தில் சவடியும் அணிந்துள்ள அவரது இடச்செவி வெறுமையாக உள்ளது. கைகளில் தோள், கைவளைகள். இடத்தோளில் கவரி ஒன்று சாத்தப்பட்டுள்ளது. கோவணஆடையும் இடைக்கட்டும் பெற்றுள்ள அவரது வலக்கை திரிபதாக முத்திரையில் இருக்க, இடக்கை இடைக்கட்டைப் பிடித்தவாறு தொடையில் படர்ந்துள்ளது. இலேசாய் மேற்கு நோக்கி ஓடுகளித்திருந்தாலும் பார்வை தெற்கு நோக்கி உள்ள அவரது அழகு சொல்லுந்தரமன்று.

தென்மேற்கு கிழக்குப் பார்வையில் இலேசாக ஓடுகளித்துள்ளார். சென்னிச் தூழ் கரண்ட மகுடமும் பனை ஓலைக் குண்டலங்களும் சரப்பளியும் நிவீதமாய் முப்பரிநூலும் தோள், கைவளைகளும் பெற்றுள்ள அவரது இடையில் இடைக்கட்டுடனான சிற்றாடை. இடக்கை தூணருகே திரிபதாக முத்திரை காட்டி, வலக்கை தொடைமீது உள்ளது. அவரது கால்கள் முழுமையடையாது இருப்பதுடன், ஆங்காங்கே சிதைந்துள்ளன.

இணையர்கள்

கீழ்த்தளத்துச் சுவர்க் கோட்டங்களுள் வடக்கில் ஓர் இணையும், கிழக்கிலும் தெற்கிலும் திசைக்கு இரண்டென நான்கு இணைகளும் நின்றகோலத்தில் முழு உருவினராய்க் காட்டப்பட்டுள்ளனர். வடமேற்குச் சுவர்க்கோட்டம் சிற்பமின்றி வெறுமையாக உள்ளது. இவ்வவந்து இணைகளுள் வடக்கில் உள்ள ஒன்றும் தெற்கில் உள்ள இரண்டும் ஆணும் பெண்ணும் இணைந்த இணைகள். கிழக்கில் உள்ளவற்றுள் ஒன்று ஆடவர் இணை. மற்றொன்று மகளிர் இணை. ஆணும் பெண்ணுமாய் உள்ள மூன்று இணைகளுள் ஓரிணை போல் மற்றொன்று இல்லை என்பது குறிப்பிடத்தக்க சிறப்பாகும்.

இவ்விணைகள் வானவரைக் குறிக்கின்றனவா, அரசர் அரசியரைக் குறிக்கின்றனவா என்பதை உறுதியாகக் கூறக்கூடவில்லை. எனினும் பல்லவர் கால ஆண், பெண் தோற்றம், அவர்தம் வாழ்க்கை முறை, இயல்புகள், பண்புகள், ஆடையணி கலன்கள், ஓப்பனைச் சிறப்பு, மெய்ப்பாட்டுக் குறிப்புகள் என அனைத்தும் அறிய இவை உதவுமாற்றை யாரும் மறுக்க முடியாது. கி. பி. எட்டாம் நூற்றாண்டு காலப் பண்பாட்டு வரலாற்றை அறியக் காலம் நமக்குக் காத்துக் கொடுத்திருக்கும் இந்தப் பல்லவ உளிப் புதைபல்கள் இன்றளவும் விரிவான அளவில் பதிவு செய்யப்படாமை பெருங்குறையே.

வடகிழக்கு இணையில் முதலில் ஆணும் அவருக்குப் பின்னே அவர் துணைவியும் காட்டப்பட்டுள்ளனர். ஆடவர் மேற்குப் பார்வையாய் இருந்த போதும் தம் வலக்கையைத் தொட்டுத் துணைவி அழைத்தமையால் திரும்பிப் பார்க்குமாறு போல மார்பின் மேற்பகுதியையும் முகத்தையும் துணைக்காய்த் திருப்பியுள்ளார். ஓடுகளிப்புச் சிறப்புகளைப் படைப்பதில் பல்லவச் சிற்பிகள் கைதேர்ந்தவர்கள் என்பது உண்மையேயாயினும் இந்தத் தொடலும் திரும்பலும் எத்தனை இயல்பாக அமைந்துள்ளன என்பதைக் குறிப்பிட்டுப் பாராட்டலாம்.

ஆடவரின் தலையில் சடைமகுடம்; வலச்செவி வெறுஞ் செவியாக இடச் செவியில் பனையோலைக் குண்டலம்; கழுத்தில் சரப்பளி. முப்பரிநூல் நிவீதமாக உள்ளது. கைகளில் வளைகளும் இடையில் இடைக்கட்டுடனான சிற்றாடையும் அணிந்துள்ள அவரது இடக்கை கோட்டச் சுவரில் ஒன்றியிருக்க,

வலக்கை நெகிழ்கையாய் உள்ளது. சடைமகுடத் தலையை இலேசாய்க் குனிந்த நிலையில் வலப்புறம் திருப்பியுள்ள துணையின் வலக்கை, துணைவரின் வலக்கையைத் தொட்டு அழைக்குமாறு உள்ளது. வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். இடச்செவி உருவாகவில்லை. கழுத்தணியை அடையாளம் காணக்கூடவில்லை. இளமார்பகங்களுக்குக் கச்சில்லை. இடையில் சிற்றாடை.

தெற்கு இணைகளுள் முதலில் உள்ள இணையே, இங்குள்ள முன்று ஆண், பெண் இணைச் சிற்பங்களுள் செறிவிலும் நுட்பத்திலும் எழிலிலும் இணையற்றது. இருவருமே மேற்குப் பார்வையில் இருந்த போதும், தெற்காக ஒருக்களித்துள்ளனர். முன்னால் நிற்கும் ஆடவரின் வலக்கை கட்காக இருக்க, இடக்கை கடியவலம்பிதமாக உள்ளது. நெற்றிப்பட்டம் துழ்க் கரண்டமகுடமும் மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றைகளும் வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலமும் சரப்பளியும் தோள், கை வளைகளும் நிவீதமாய் முப்பரிநூலும் அணிந்துள்ள ஆடவரின் இடையில் இடைக்கட்டுடனான கோவணஆடை. இடச்செவி வெறுமையாக நீண்டுள்ளது. வலக்கால் நேராக அமைய, இடக்கால் முழங்காலளவில் இலேசாய் மடிந்து உடல்நிலை அழகை மேம்படுத்துகிறது. இடப்பாதம் தெற்கு நோக்கி அமைய, வலப்பாதம் மேற்கில் திரும்பியுள்ளது. இடைக்கட்டின் முடிச்சுத்தொங்கல்கள் இருபுறத்தும் காட்டப்பட்டுள்ளன.

வலக்கையைக் கடகத்திலும் இடக்கையைத் தொடையிலும் வைத்துள்ள துணையின் உடல் எழிலார்ந்த நிலையில் ஒருக்களித்துள்ளது. எழிலின் பெருமிதத்தைக் காட்டும் வலச்சாய்வான முகமும் அளவான அழகான மார்பகங்களும் அவற்றின் பெருமையைப் பெருக்கிக் காட்டுவது போல் எழுச்சியுற வைத்திருக்கும் இடுப்பின் வலத்துரக்கலும், வலக்காலைத் தாண்டி அடியெடுத்து வைக்கும் முயற்சியில் இடக்கால் முன் மடிவதால் திரும்பியிருக்கும் இடையின் விம்மிதமும் இந்தப் பெண் வடிவத்தைப் பல்லவர் காலப் பெண் சிற்பங்களின் உன்னதக் கலைப்படைப்பாகக் காட்டுகின்றன.

நெற்றிப்பட்டம் துழ்ந்த கரண்டமகுடத்தில் வலப்புறம் சடைப்புகளின் நெகிழ்வும் இடப்புறம் சடைவளையமும் காட்டப்பட்டுள்ளன. செவிகளில் வலப்புறம் பனை ஓலைக் குண்டலம். இடச்செவி வெறுஞ்செவியாய் நீண்டுள்ளது. கழுத்தில் இரண்டு மணிமாலைகள். அவற்றுள் ஒன்று மார்க்கங்களை முத்தமிடும் அடர்த்தியான முத்துமாலையாக இறங்கி யுள்ளது. தோள், கைவளைகளும் பட்டாடையும் தண்டையும் அணிந்துள்ள தேவியின் இடப்புறம் முந்தானையும் அதன் முடிச்சுத் தொங்கலும் காட்டப்பட்டுள்ளன.

தென்கிழக்குப் பார்வையாக ஒருக்களித்துள்ள தெற்கு இணையரில் ஆடவர் வலக்கையைத் தொடையிலும் வைத்துள்ளார். இடக்கை மலர் மொட்டாகக் கொள்ளத்தக்க ஒன்றைப் பற்றியுள்ளது. கரண்டமகுடமும் மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றைகளும் சரப்பளியும் தோள், கைவளைகளும் நிவீதமாய் முப்பரிநூலும் அணிந்துள்ள அவரது இடையில் இடைக்கட்டுடனான சிற்றாடை. செவிக் குண்டலங்கள் சிதைந்திருந்தபோதும் அவற்றைப் பனையோலைக் குண்டலங்களாக ஊகிக்க இடமுண்டு. கரண்டமகுடத்தின் வலப்புறம் சடைக்குழல் ஒன்று உச்சியிலிருந்து நெகிழ்ந்துள்ளது.

துணைவரோடு ஒட்டிச் செல்லுமாறு நெருங்கியுள்ள துணைவியின் தலையிலும் சடைக்குழல் நெகிழும் கரண்டமகுடம். செவிகளில் பனையோலைக் குண்டலங்கள். தோள், கைவளைகள் பெற்றுள்ள அவரது

கழுத்தணியை அடையாளம் காணக்கூடவில்லை. மெல்லிய புன்னகையுடன் நிற்கும் இந்த எழிலரசியின் குவிந்திருக்கும் உதடுகள் இணையற்ற எழிலின் அவரது இளஞ்சிரிப்பைக் கணனங்களின் பூரிப்பிலும் கண்களின் மயக்கத்திலும் காட்டியுள்ள சிற்பியின் கைத்திறம் வியந்து போற்றற்குரியது. இந்த உணர்வுப் பெருக்கத்திற்கெல்லாம் காரணம் உடன் நிற்கும் ஆடவரின் வலக்கை அம்மையின் இளமார்பகத்தை இலேசாக அழுத்தியிருப்பதே எனுமாறு போல இணையிடையே நெருக்கம் காட்டியிருக்கும் சிற்பி, உறவின் வெளிப்பாடுகளை வெளிப்படுத்தியிருக்கும் இடமாக இதைக் கருதலாம். சிற்றாடையணிந்துள்ள அந்நங்கையின் முழங்காலுக்குக் கீழ்ப்பட்ட பகுதிகள் முழுமையடையவில்லை. இடைக்கட்டுனான சிற்றாடை அணிந்துள்ள ஆடவரின் பாதங்களும் நிறைவடையாதுள்ளன.

முனிவர்கள்

கிழக்கு இணைகளுள் வடபுறம் உள்ள தொகுதி, வயது முதிர்ந்த முனிவரையும் உடன் செல்லும் இளையவரையும் கொண்டுள்ளது. இருவருமே வடபார்வையில் நடப்பவர்களாய்க் காட்டப்பட்டுள்ளனர். நெறிப்பட்டம் தூழ்ச்சடைமகுடத்துடன் உள்ள பெரியவர் தாடி, மீசையுடன் வெறுஞ் செவியராய் அமைய, இளையவர் எளிய சடை மகுடமும் இடக்கையில் குண்டுகையுமாய்க் காட்சிதருகிறார். அவரது வலக்கை மார்பருகே கடகத்தில் உள்ளது. இருவருமே கணுக்கால் வரையிலான ஆடை அணிந்துள்ளனர். இடைக்கட்டு இருவருக்குமே இல்லை. பெரியவர் வலக்கையில் பிடித்துள்ள கருவியை இன்னதென அடையாளம் காணக்கூடவில்லை. அவரது இடக்கை கடகத்தில் உள்ளது.

மகளிர் இணை

தென்கிழக்கிலுள்ள மகளிர் இணையுள் ஒருவர் தெற்குப் பார்வையில் ஒருக்களித்திருக்க, மற்றவர் கிழக்குப் பார்வையில் ஓசிந்து நின்றபடி நாணித் தலைகுனிந்துள்ளார். தமிழ்நாட்டில் உள்ள பல்லவச் சிற்பங்களுள் நிகரற்ற எழில் படைத்த இணையாக இதைக் குறிக்கலாம். வலப்புறம் உள்ளவர் நாணிடும் நங்கையின் வலக்கையைப் பற்றியுள்ளார். தாம் கண்டதைக் காணுமாறு அவரையும் அழைப்பது போல அமைந்துள்ள இந்தக் கைப்பற்றல் மிக அரிதாகவே சிற்பத்தொகுதிகளில் காணப்படுகிறது. அழகிய சடைமகுடமும் பனையோலைக் குண்டலங்களும் பெற்றிலங்கும் முதல் மங்கையின் வலக்கை மார்பருகே திரிபதாகத்தில் உள்ளது. இடையில் சிற்றாடை அணிந்துள்ள இவ்வம்மையின் மார்பகங்களில் கச்சில்லை.

இவரால் அழைக்கப்படுபவராய் நாணி நிற்கும் வடக்கு நங்கை தோள், கைவளைகளோடு கடகவளைகளும் பூண்டுள்ளார். வலக்கை மடிந்து இடச்செவியணியைத் தொட்டபடி விரல்களைக் குவிக்க, வலக்கை தொடையில் படர்ந்துள்ளது. வலக்காலை இலேசாக மடக்கி இடுப்பின் இடப்புறத்தை உயர்த்தி முகத்தை இடச்சாய்வாய்த் தெற்கில் ஒருக்களித்திருக்கும் இம்மங்கையின் கழுத்தில் மார்பகங்களை முத்தமிடும் மணியோலை. வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலமும் இடச்செவியில் பூட்டுக் குண்டலமும் பெற்றுள்ள இவருடைய தலையலங் காரம் குறிப்பிடத்தக்க சிறப்புடையது.

முன்னவரைப் போலவே நெற்றிப்பட்டம் தூழ்ச்சடைமகுடம்தான் என்றாலும், மகுட முகப்பிலுள்ள அணிகளும் சடைப்பரிகளை வலப்புறம் பெரு வளையமாக்கி முடித்து, குழல்களை இடப்புறமாய் நெகிழவிட்டிருக்கும்

பாங்கும் அவர் எழிலுக்கு எழிலூட்டுவதை யாரே மறுக்க ஓல்லும். பல்லவச் சிற்பங்கள் அனைத்துமே முகமெய்ப்பாடுகளில் சிகரம் தொடும் என்றாலும், இந்தப் பெண் முகத்தில் படம்பிடிக்கப்பட்டிருக்கும் உணர்வுகள் இணையற்ற கலவையாக, பெருமீதம் கலந்த நாணத்தையும் சற்றே கர்வம் சார்ந்த வெட்கத்தையும் ஒருங்கே காட்டி மிளிர்வதைக் கண்டாரே உணர முடியும். பின்புறம் சரிந்துள்ள முந்தானை அவர் இடுப்பாடையின் மென்மையையும் தன்மையையும் உணர்த்துகிறது.

இறைவடிவங்கள்

இறைவடிவங்களுக்காக ஒதுக்கப்பட்டுள்ள சாலைக் கோட்டங்களில் வடபுறம் கருடனுடனான விஷ்ணுவும் கிழக்குக் கோட்டத்தில் முருகனும் தெற்குக் கோட்டத்தில் நந்திதேவரும் இடம்பெற்றுள்ளனர். வடக்கிலுள்ள கருடனும் விஷ்ணுவுமான தொகுதி அத்யந்தகாம இரண்டாம் தள இணையுடன் ஒப்பிடத்தக்கதாய் அமைந்துள்ளது. கோட்டத்தின் வலப்புறத்தை நிறைத்தவராய் விஷ்ணுவும் இடப்புறம் விஷ்ணுவின் பின்னிருந்து வெளிப்படுவார் போல, அவர் மார்பளவினராய்க் கருடனும் சித்திரிக்கப்பட்டுள்ளனர். கிரீடமகுடம், சரப்பளி, நிவிதமாய் முப்புரிநூல் அணிந்துள்ள விஷ்ணுவின் முகம் வலச்சாய்வாய் அமைய, இடையில் இடைக்கட்டுடனான பட்டாடை. பின்கைகளில் வலப்புறம் எறிநிலைச் சக்கரம். இடப்புறம் சங்கு. வல முன் கை போற்றி முத்திரையில் உள்ளது. இட முன்கையைக் காணக்கூடவில்லை.

இடக்காலை முழங்கால் அளவில் மடித்து ஊன்றியிருக்கும் கருடனின் வலக்கால் இறைவனின் பின் மறைந்துள்ளமையால், அவரின் இடப்புற மிருந்து வெளிப்படுமாறு போலக் காட்சிதரும் கருடன் கரண்டமகுடம், பனையோலைக் குண்டலம், மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றை, தோள், கைவளை பெற்றுள்ளார். இடக்கை தொடைமீதிருக்க, வலக்கை இதழருகே பணிவு காட்டி மடிந்துள்ளது. இடையில் சிற்றாடை. விஷ்ணுவின் கனிந்த பார்வை பணிவும் பத்திமையுமாய் நிற்கும் கருடனை நோக்கியுள்ளமை இச்சிற்பத்திற்குக் கூடுதல் சிறப்புத் தருகிறது.

இடத்தந்தம் வெளித்தெரிய, துளைக்கையுடன் முகம் மட்டுமே காட்டப் பட்டுள்ள யானையின் மீது அமர்ந்திருக்கும் கிழக்குச் சாலைக் கோட்ட இறைவனின் இடக்கை யானையின் இடக்காதின பின் மறைந்துள்ளது. வலக்கை கடகத்தில் உள்ளது. சென்னி துழக் கரண்டமகுடமும் இளமை மாறா முகமும் பனை ஓலைக் குண்டலங்களும் தடித்த முப்புரிநூலும் பெற்றுள்ள இவ்விறை வடிவம் ஐயத்திற்கிடமின்றி முருகனே.

தென்சாலைக் கோட்ட நந்திதேவர் ஸ்வஸ்திகமாய்க் கால்களையமைத்து வலப்புறமுள்ள நந்தியின் மீது சாய்ந்தவாறு காட்சிதருகிறார். முழங்கால் அளவில் மடக்கிய வலக்காலை இடக்காலின் முன் குறுக்கீடு செய்து பாதத்தை அக்ரதல சஞ்சாரத்தில் நிறுத்தியுள்ள இறைவனின் இடப்பாதம் நேராக உள்ளது. இடச்சாய்வாக உள்ள தலையைச் சடை மகுடம் அலங்கரிக்கிறது. வலச்செவி வெறுஞ்செவியாக நீள, இடச் செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். கழுத்தில் சரப்பளி. இடையில் இடைக் கட்டுடனான கோவணஆடை. தோள், கை வளைகள் அணிந்துள்ள இறைவனின் வலமுன்கை நந்தியின் தலைமீது தாங்கலாக அமர, பின்கைக் கருவியை அடையாளம் காணக்கூடவில்லை. இடக்கைகள் கடகத்தில் உள்ளன.

சிறிய கொம்புகளும் நன்கு கீழிறங்கி வளையும் கழுத்துத் தொங்கலுமாய் இறைவனின் வலப்புறம் முன் கால்களை மட்டும் காட்டி நிற்கும் நந்தியினம்து இறைவன் சாய்ந்து நிற்கும் காட்சி அத்யந்தகாமத்திலும் இடம் பெற்றுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.

இரண்டாம் தளச் சிற்பங்கள்

இரண்டாம் தளக் கர்ணபத்திக் கோட்டங்கள் கோட்டத்திற்கு ஓர் இணையென நாற்புறத்தும் எட்டு இணைகள் பெற்றுச் சிறந்துள்ளன. இடுப்பளவிற்கே காட்டப்பட்டுள்ள இவ்விணைகளை வானவர்களாகக் கருத இடமுண்டு. கீழ்த்தளம் போலன்றி, இத்தள இணைகள் அனைத்தும் ஆண், பெண் இணைகளாகவே உள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. எட்டு இணைகளிலும் உள்ள நங்கையர்தம் மார்பகங்கள் கச்சின்றி உள்ளன. ஆடவர்கள் அரைக்கச்சுடன் சிற்றாடை அணிந்துள்ளனர்.

மேற்கு இணைகளுள் தென்புறத்து ஆடவர் உடலை இலேசாக வடக்கு நோக்கி ஒருக்களித்திருந்தபோதும் முகம் துணைவியை நோக்கித் திரும்பியுள்ளது. கரண்டமகுடம், சரப்பளி, தோள்வளை அணிந்துள்ள அவரது இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். வலச்செவி வெறுமையாக உள்ளது. அருகிலுள்ள துணைவி இடச்செவியை வெறுஞ் செவியாக விடுத்தது, வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம் அணிந்து, முற்றிலும் வடக்காகத் திரும்பியிருந்த போதும், முகம் மேற்குப் பார்வையில் உள்ளது. தலைமுடியைச் சுருட்டி இடப்புறத்தே வளையமாகக் கிடைப்புறத்தே குழல்களாக அமைந்துள்ள இச்சடைமகுட அழகியின் இடக்கை நெகிழ்ந்துள்ளது. வலக்கை பார்வையில் இல்லை.

வடப்புற இணையின் ஆடவர் இலேசான தெற்கு ஒருக்களிப்பில் முகம் மேற்குப் பார்வையாக இடச்சாய்வு கொள்ளத் தலையில் கரண்ட மகுடத்துடன் காட்சி தருகிறார். செவிகளில் பனையோலைக் குண்டலங்கள். கைகளில் தோள்வளை அணிந்துள்ள அவரது இடக்கை கடகத்திலிருக்க, வலக்கை கீழ்நோக்கி மடிந்துள்ளது. ஆடவரின் வலப்புறமுள்ள மங்கை முழுவதுமாய்த் தெற்கு நோக்கி ஒருக்களித்திருந்த போதும் முகம் மேற்குப் பார்வையாக உள்ளது. தென்புறத்தார் போலவே தலையை முடிந்துள்ள இவ்வம்மையின் வலச்செவி வெறுஞ்செவியாக, இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். வலக்கை கீழ்நோக்கித் தாழ்ந்திருக்க, இடக்கை பார்வையில் இல்லை.

வடக்கு இணைகளுள் மேற்கிலுள்ள இணையின் ஆடவர் அழகிய கரண்ட மகுடம் அணிந்துள்ளார். கரண்ட அடுக்குகளின் முகப்பில் பதக்கம் ஒன்று தேக்கப்பட்டுள்ளது. கிழக்கு நோக்கிய இலேசான ஒருக்களிப்பில் இருந்தபோதும், முகம் மேற்குப் பார்வையாகத் திரும்பியுள்ளது. வலச்செவி வெறுஞ்செவியாக, இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். தோள், கைவளைகள் பெற்றுள்ள அவரது வலக்கை கடகத்திலிருக்க, இடக்கை இடுப்பில் உள்ளது. கழுத்தில் சரப்பளி. உடன் ஏகும் நங்கையின் முகம் கீழ்ப் பார்வையுடன் குனிந்துள்ளது. மேற்கர் போலவே தலையலங்காரம் கொண்டுள்ள அவருடைய நெற்றிப்பட்டம் நன்கு அமைந்துள்ளது. இடச் செவி வெறுஞ்செவியாக, வலச்செவியில் பனை ஓலைக் குண்டலம் பெற்றுள்ள அவரது இடக்கை தாழ்ந்துள்ளது. வலக்கை பார்வையில் இல்லை.

வடகிழக்கு இணையின் ஆடவரும் பதக்கம் பொருத்திய கரண்டமகுடமே அணிந்துள்ளார். கழுத்தில் சரப்பளி, வலச்செவி பனையோலைக் குண்டலம் கொள்ள, இடச்செவி வெறுமையாக உள்ளது. இலேசான ஒருக்களிப்பிலுள்ள அவரது முகம் துணைவிக்காய் வலப்புறம் திரும்பிச் சாய்ந்துள்ளது. தோள் வளைகளும் இடையாடையும் அணிந்துள்ள அவரது இடக்கை கடகத்திலிருக்க, வலக்கை இடுப்பில் உள்ளது. வலச்செவியை வெறுஞ் செவியாய்க் கொண்டு இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலத்துடன் காட்சிதரும் துணைவி தம் அழகிய முகத்தை நன்கு திருப்பி வடபார்வையில் உள்ளார். வளை அணிந்துள்ள அவரது வலக்கை தொடையீது படர்ந்துள்ளது. இளைஞரின் இளநகையும் நங்கையின் நாணமான முகத்தாழ்வும் இந்த இணையை அற்புதமான படைப்பாக மாற்றியுள்ளன.

கிழக்கு இணைகளுள் வடபுறத்தே உள்ள இணையின் ஆடவரும் பதக்கம் வைத்த கரண்டமகுடமே அணிந்துள்ளார். சரப்பளி, தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ள அவரது இடச்செவி வெறுஞ்செவியாக அமைய, வலச் செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். வலக்கை கடகத்திலிருக்க இடக் கையைத் தொடையீது வைத்துள்ளார். இடப்புறத்துள்ள நங்கையின் வலக்கை மடிந்து வலச் செவிக் குண்டலத்தை விரலால் தொட்டவாறு உள்ளது. செவிகளில் பனையோலைக் குண்டலங்கள். கைவளைகள் அணிந்துள்ள அவருடைய தலையலங்காரமும் வளையமிட்டு நெகிழ்த்திய சடைக்குழல்களை உடைய சடைமகுடமாகவே உள்ளது. முகத்தை நன்கு இடப்புறம் திருப்பிக் கிழக்குப் பார்வையாக்கியுள்ள அவரின் இடக்கை தொடையருகே நெகிழ்ந்துள்ளது. இடுப்பில் சிற்றாடை.

தென்புற இணையின் ஆடவர் வடக்காக ஒருக்களித்துள்ளார். முகம் கீழ்நோக்கிய பார்வையுடன் நன்கு தாழ்ந்துள்ளது. தலையில் கரண்ட மகுடம். மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றை வலப்புறம் திரண்டுள்ளது. வலச் செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். இடச்செவி வெறுமையாக உள்ளது. சரப்பளி, முப்பரிநூல், தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ள அவரது இடக்கை கடகமாக அமைய, வலக்கை தொடையில் உள்ளது. வலப்புற முள்ள நங்கையும் வடக்கு நோக்கி ஒருக்களித்துள்ளார். வலச்செவியில் பனை ஓலைக் குண்டலம். இடச்செவி வெறுமையாக உள்ளது. முதுகில் புரளும் நீள் சடையுடன் காட்டப்பட்டுள்ள அவ்வம்மையின் தலையலங்காரமும் பிற நங்கையர் போலவே உள்ளது. வலக்கை நெகிழ் கையாக, முகத்தை வலத்தோளுக்காய்த் திருப்பி நெகிழ்த்தியுள்ள அவரது முகம் அழகு கொஞ்சம் களமாக உள்ளது.

தெற்கு இணைகளுள் கிழக்கிலுள்ள இணையின் நாயகர் முகத்தை நன்கு இடப்புறம் திருப்பியுள்ளார். இலேசான ஒருக்களிப்பிலுள்ள அவரது தலையையும் கரண்டமகுடமே அணிசெய்கிறது. வலச்செவி வெறுஞ்செவியாக, இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம் அணிந்துள்ள அவரது கழுத்தில் சரப்பளி, கைகளில் தோள், கைவளைகள். வலக்கை கடகக் கையாக, இடக்கையை இடுப்பில் ஊன்றியுள்ள அவரது இருபுறத்தும் மகுடம் மீறிய சடைக்கற்றையைக் காணமுடிகிறது. இடப்புறமுள்ள நங்கையின் இடச்செவி வெறுஞ்செவியாக வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். முழுவதும் மேற்கு நோக்கி ஒருக்களித்துள்ள அவ்வம்மையின் வலக்கை, விரலொன்றால் வலச்செவிக் குண்டலத்தைத் தொட்டவாறு இருக்க, இடக்கை தொடையருகே உள்ளது.

மேற்கிலுள்ள இணையின் ஆடவர் கிழக்கு நோக்கிய இலேசான ஒருக்களிப்பில் இருந்த போதும் முகம் துணைவிக்காய் மேற்கில் திரும்பியுள்ளது. நெற்றிப்பட்டம் சூழ் முகப்புகள் பெற்ற கரண்டமகுடமும்

சரப்பளியும் முத்துமாலையும் முப்பரிநூலும் தோள், கைவளைகளும் அணிந்துள்ள அவரது இருசெவிகளிலும் பனையோலைக் குண்டலங்கள். இடக்கையைக் கபித்தத்தில் நிறுத்தி வலக்கையைத் தொடையில் அமர்த்தியுள்ள அவர் மகுடத்தின் இருபுறத்தும் சடைக்கற்றைகள் நெகிழ்ந்துள்ளன. உடனிருக்கும் தேவி முழுவதுமாய்க் கிழக்கு நோக்கி ஒருக்களித்திருந்தபோதும் முகத்தை நன்கு தெற்கில் திருப்பியுள்ளார். இடச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம், வலச்செவி வெறுஞ் செவியாக உள்ளது. பிற நங்கையர் போலவே இவருடைய தலையலங்காரமும் அமைந்துள்ளது. வலக்கை கீழே தாழ்ந்திருக்க, இடக்கை குண்டலத்தைத் தொட்டவாறு உள்ளது.

இந்த எட்டு இணைகளிலும் காணப்படும் ஒத்திசைவும் ஒருங்கிணைப்பும் இணையற்றன. தமிழ்நாட்டின் வேறெந்தத் தளியிலும் இத்தகு இசைவான சிற்பத்தொகுதிகளைக் காணமுடியவில்லை என்பதும் குறிப்பிடத்தக்கது. இவ்விணைகள் அனைத்தும் அவ்வத் திசைசார் சாலைப்பத்திகளை நோக்கிய நடையுடன் கர்ணபத்திகளில் அமைக்கப்பட்டுள்ள முறை, நான்கு சாலைப்பத்திகளுக்கும் இடைப்பட்ட இடமே கருவறை என்ற நோக்கை வெளிப்படுத்துவதாய் உள்ளது. இந்தச் சிற்பங்களில் படம்பிடிக்கப்பட்டிருக்கும் உணர்வலைகள், அவற்றின் தேய்வையும் சிதைவையும் மீறி இன்றளவும் நிலைத்திருக்கும் பாங்கு பல்லவச் சிற்பிகளின் கலைத்திறன் காட்டுவதாய் உள்ளது.

சிலபெருமானின் சிற்பங்கள் சிலவற்றுள் காட்டப்பட்டிருக்குமாறு இவ்விணைகளுள் இரண்டு ஆடவர், ஒரு பெண் தவிர ஏனையவர் ஒரு செவியில் மட்டும் பனையோலைக் குண்டலம் அணிந்து, மறுசெவியை நீள் வெறுஞ்செவியாகக் கொண்டுள்ளமையும் இணைகளின் ஆடவர்கள் கிரீடமகுடம் அணியாமல் கர்ணமகுடம் மட்டுமே பெற்றுள்ளமையும் இவ் விணைகளை வானவர் இணைகளாகக் கொள்ள வழி காட்டுகின்றன.

இறைச்சிற்பங்கள் உட்பட இத்தளியில் இடம்பெற்றுள்ள சிற்பங்கள் அனைத்துமே இரட்டையாய்க் காட்டப்பட்டுள்ளமை சிறப்புக்குரியதும் சிந்தனைக்குரியதுமான அமைப்பாகும். இறைவடிவங்கள் ஊர்திகளுடனும் ஏனைய சிற்பங்கள் இணைகளாகவும் உள்ளமை ஆழ்ந்து நோக்கத்தக்கது. இச்சிற்பங்களின் தோற்றநிலை, ஆடையணிகள், முக அமைப்பு இவையனைத்துமே அத்யந்தகாமச் சிற்பங்களைப் பெரிதும் ஒத்துள்ளன. அத்யந்தகாமத் தளிப் பெண்டும் அருச்சுனர் தளியின் கீழ்த்தளக் கிழக்குப் பெண்களும் அனைத்துப் பரிமாணங்களிலும் ஒன்றுவதை ஆய்வுக் கண்கள் அறியமுடியும். அத்யந்தகாம இரண்டாம் தள விஷ்ணு கருடனின் (கருடாந்திகர்) மற்றொரு பதிப்பே அருச்சுனர் தளியில் கீழ்த் தள வடகோட்டச் சிற்பமாகப் பதிவாகியுள்ளது.

அருச்சுனர் தளி உட்பட மல்லையின் இப்பகுதியில் உள்ள ஒருகல் தளிகள் ஐந்தையும் உருவாக்கிய பெருமையை முதலாம் நரசிம்மர் அல்லது முதலாம் பரமேசுவரருக்குத் தந்து அறிஞர் சிலர் எழுதியுள்ளனர்.⁶ கட்டமைப்பு, சிற்பம், கல்வெட்டுச் சார்ந்த வலிமையான சான்றுகளின் அடிப்படையில் அவர்தம் கருத்துக்களை மறுத்து தருமராஜர் ரதம் என்று அழைக்கப்படும் அத்யந்தகாமத்தை உருவாக்கியவர் இராஜசிம்மமே என்று முந்ளினியும் இரா.கலைக்கோவனும் நிறுவியுள்ளமை இங்கு நினைத்தற்குரியது.

ஒரு விமானம் போல் மற்றொரு விமானம் அமையாமல், தம் படைப்புகள் ஒவ்வொன்றையும் ஒன்றிலிருந்து ஒன்று பெருமளவிற்கு வேறுபட்டுத் திகழுமாறு, கட்டமைப்பிலும் சிற்பச் செறிவிலும் பல சோதனைகளை நிகழ்த்தி இமாலய வெற்றி பெற்றவராகப் பல்லவமரபில் ஒளிவிட்டுத் திகழும் ஒரே அரசப் பெருந்தகை இரண்டாம் நரசிம்மரான இராஜசிம்மரே. அத்யந்தகாமத்தை உருவாக்கித் தமிழ்நாட்டுக் கலைவரலாற்றில் இணையற்றதோர் இடத்தைத் தமக்காக உருவாக்கிக்கொண்ட அந்தப்பெருந்தகையையே இந்தக் கலைத் தளியைக் கருவியிர்த்தவராகவும் கொள்வதில் தடையிருக்கமுடியாது. கட்டமைவு நேரத்தியும் சிற்பச் செறிவிலுள்ள ஒப்புமையும் அதற்கே கண்காட்டுகின்றன.

அருச்சுனர் தளி – மேற்கு முகம்

கிழக்கு முகம்

வடமுகம்

தென்முகம்

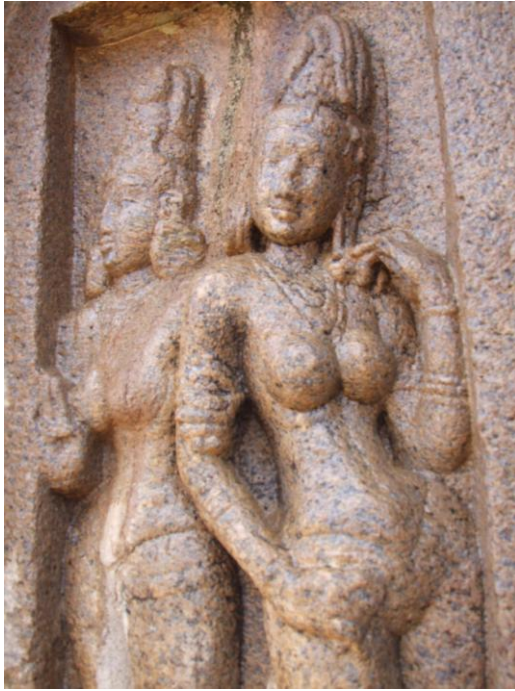
மேற்றளம், கிரீவம், சிகரம்

கிழக்குச் சுவர்ச் சிற்பங்கள்

இணையர்

தோழியர்

குறிப்புகள்

¹ ஆய்வு மேற்கொண்ட நாள் 16. 12. 2007. ஆய்விற்கு அனுமதியளித்த இந்திய தொல்லியல் அளவீட்டுத்துறையின் சென்னை வட்டக் கண்காணிப்புத் தொல்லியல் அறிஞர் முனைவர் திருமதி சத்யபாமா பத்ரிநாத், மாமல்லபுரம் பிரிவுப் பராமரிப்பு அலுவலர் திரு. க. ஜெயகரன், துணையிருந்த திரு.ச.இராமலிங்கம், ஆய்வு நெறியாளர்கள் முனைவர்கள் இரா.கலைக்கோவன், மு. நளினி இவர்கட்குக் கட்டுரையாசிரியரின் நன்றி உரியது.

² இவ்வுதிரிச் சிற்பங்களைப் போலவே பிற திசைச் சிற்பங்களும் இருப்பதாகக் கருதிக் கூட. ரா. சீனிவாசன், 'The manca bhadra upapitha has lion and elephant figures inserted as a separately worked out pieces of stone' என்று குறித்திருப்பது சரியன்று. Encyclopaedia of Indian Temple Architecture South India, Lower Dravidadesa, Ed. Michael w. Meister, American Institute of Indian Studies, 1983, p. 32.

³ கூ. ரா. சீனிவாசன், 'It's stupi was worked out but has been left attached to the rock matrix' என்று குறிப்பிட்டுள்ளார்.

⁴ கூ. ரா. சீனிவாசன், 'In the padabandha adhisthana square holes in the pattika perhaps were meant for receiving separately made vyala busts' என்று குறித்திருப்பது சரியன்று.

⁵ இவற்றைக் கூ. ரா. சீனிவாசன் முழுத் தூண்களாகக் கொண்டுள்ளார். மு. கு. நூல், ப. 32.

⁶ K. R. Srinivasan, 'Pallavas of Kanchi Phase I', Encyclopaedia of Indian Temple Architecture South India, Lower Dravidadesa, Ed. Michael w. Meister, American Institute of Indian Studies, 1983, pp. 25-26; T.G.Aravamuthan, Portrait Sculpture in South India, Asian Educational Services, New Delhi, 1992, p. 35.

⁷ மு. நளினி, இரா. கலைக்கோவன், அத்யந்தகாமம், டாக்டர் மா. இராசமாணிக்கனார் வரலாற்றாய்வு மைய வெளியீடு, திருச்சிராப்பள்ளி, 2004.

இதழா...? இயக்கமா...?

அரசு, மா.ரா.

"தமிழ்ப் படைப்பிலக்கியத்திற்கான களனை அமைப்பதில் சில சிறு பத்திரிகைகள் லாபநோக்கம் கருதாது தம்மை அர்ப்பணித்துப் பணிபுரிந்து வருகின்றன. அவற்றில் திறனாய்வு நோக்கிலான அம்சங்கள் மிகக் குறைவு என்கிற சொல்லலாம். எனவே, தமிழ் இலக்கியத்தின் திறனாய்வுத் துறைக்கு ஒரு களனாகத் திகழ்வதையே தமிழ்மணி தன் பிரதான குறிக்கோளாகக் கொண்டு இயங்கும்."

'தமிழ்மணி' என்ற தலைப்பில், 'தமிழால் முடியும்' என்ற நம்பிக்கைத் தொடரோடு 9-ஆகஸ்ட்-1989 தினமணி இதழில் (பக்கம் 6) நெடிய அறிவிப்பு ஒன்று வெளியானது. அந்த அறிவிப்பின் ஒரு பகுதிதான் மேலே தரப்பெற்றுள்ளது.

"1934 ஆம் ஆண்டு என்பது இந்திய விடுதலைப் போரில் ஒரு முக்கியமான ஆண்டு. மத்திய சட்டசபைக்குத் தேர்தல் நடந்த ஆண்டு அது.

அந்தத் தேர்தலில் காங்கிரஸ் வெற்றிக்குப் பிரசாரம் செய்வதையே நோக்கமாகக் கொண்டு சதானந்த தினமணியை ஆரம்பித்தார்.

(ஏ.என்.சிவராமன், 'சுதந்திரம் கிட்டுவதற்கு அஸ்திவாரமாக அமைந்த காலம்' தினமணி - சுதந்திரப் பொனவழி மலர், ஆகஸ்டு 1997, ப. 44) "

இந்தக் குறிப்பு, தினமணியின் தொடக்கத்திற்கான நோக்கத்தைத் தெளிவுபடுத்தும். 1934இல் அரசியலை முதன்மையாகக் கொண்டு வெளிவரத் தொடங்கிய தினமணி நாளிதழில் 1989இல் வெளிவந்த தமிழ்மணி பற்றிய அறிவிப்பும் அதன் நோக்கமும் தமிழ் ஆர்வலர்களுக்கு வியப்பையும் மகிழ்ச்சியையும் ஏற்படுத்தின.

அரசியலை முதன்மை நோக்கமாகக் கொண்டு தொடங்கிய நாளிதழான தினமணியில் அரை நூற்றாண்டுக்குப் பிறகு வெளிவந்த 'தமிழ்மணி' பற்றிய அறிவிப்பு வாசகர் மனங்களில் ஏற்படுத்திய தாக்கம் அறியவேண்டிய ஒன்றாகும்.

"தமிழ் வளர்ச்சிக்கும் இலக்கிய மேம்பாட்டிற்கும் உதவும் வகையில் 'தமிழ்மணி' என்ற இணைப்புப் பகுதியைத் தினமணியில் வெளியிடுவதற்கு வாசகர்களின் சார்பாக மகிழ்ச்சியையும் நன்றியையும் தெரிவித்துக் கொள்ளுகிறேன்.

புழம்பெரும் வல்லுநர்களின் அறிவார்ந்த கருத்துகளை வெளியிடுவது போலவே, இலக்கியத் துறையில் சாதனை படைக்க நம்பிக்கையுடன இறங்கிவரும் இளம் முயற்சியாளர்களையும் தமிழ்மணி ஊக்குவிக்க வேண்டும்.

(ஜிகதிசேன், 'வருக தமிழ்மணி' - சங்கப்பலகை, தினமணி சுடர், 26-ஆகஸ்டு-1989, ப4).

'தமிழ்மணி' அறிவிப்புக் கண்டு எல்லையில்லாத மகிழ்வடைந்தேன். 'ஒரு புதிய தமிழ் யுகம்' பிறக்கிறது என்ற பூரிப்பில் எழுதுகின்றேன்.

தமிழன் தலைநிர்த் தடம் சமையுங்கள். தமிழன் பார்வை விரியக் கண்ணாடி தாருங்கள்.

(குபச்சைமால், மேலது)."

என்பன போன்று வெளிவந்திருக்கும் பலவாய வாசகர் கடிதங்கள் தினமணியின் தமிழ்மணி இணைப்பின் வருகையைப் பலவாறு வரவேற்று மகிழ்ந்ததோடு, வாசகர்களின் எதிர்பார்ப்புகளையும் புலப்படுத்தின.

ஆழ்ந்த தமிழ் உணர்வோடும் இலக்கிய நோக்கோடும் தொடங்கப் பெற்றதும் வாசகர்களின் மனங்களில் இலக்கியம் சார்ந்த பல்வேறு கனவுகளையும் எதிர்பார்ப்புகளையும் கிளர்ந்தெழுச் செய்ததுமாகிய தமிழ்மணியின் தோற்றமும் வளர்ச்சியும் ஒரு வரலாற்றுப் பதிவாகும். சுருக்கமாகவேனும் அந்த வரலாற்றை அறிந்தாலொழிய தமிழ் இதழியல் வரலாற்றில் தடம்பதித்த தமிழ்மணியின் தனித்தன்மைகளை உணர்தல இயலாது.

தமிழ்மணி - வரலாறும் வளர்ச்சியும்

தமிழ் இலக்கியம், திறனாய்வு, புதினம், கவிதை, நாடகம் ஆகிய துறைகளில் புதிய படைப்புகளைப் பற்றிய அறிமுகம், கட்டுரைகள் ஆகியவற்றைப் புதன், சனிக்கிழமைகளில் 'தமிழியல்', 'மதிப்புரை'ப் பகுதிகள் வாயிலாக நாளிதழின் ஒரு பக்கத்தில் வெளியிட்டு வந்த தினமணி, இவற்றுக்காகச் சுடர் போன்று 'தமிழ்மணி' என்ற பெயரில் தனியொரு இணைப்பை வெளியிட வேண்டும் என்னும் தன் விருப்பத்தைப் புலப்படுத்திச் செய்தி வெளியிட்டது.

ஆனால், காகிதவிலை உயர்வால் அந்த விருப்பத்தை முழுமையாக நிறைவேற்ற இயலாமல் போனது. என்றாலும், எப்படியும் தமிழ்மணியைத் தொடங்கி விடவேண்டும் என்ற உறுதி இருந்தது. அந்த உறுதியின் வெளிப்பாடாகப் பின்வரும் அறிவிப்பு அமைந்தது.

"தமிழ்மணியைக் கைவிடவும் மனம் ஒப்பவில்லை. எனவே, தினமணி சுடரில் நான்கு பக்கங்களைத் தமிழ்மணிக்குக் காகிதப் பயன்படுத்த முடிவு செய்திருக்கிறோம். வரும் 12-ஆகஸ்ட்-1989 சனிக்கிழமை முதல் தினமணி சுடர், அறிவியலும் தமிழ்மணியும் சேர்ந்தே இரட்டை இணைப்பாக எட்டுப் பக்கங்களில் வெளிவரும் என்பதை மகிழ்ச்சியுடன் தெரிவித்துக் கொள்ளுகிறோம் (தினமணி, 9-ஆகஸ்ட்-1989, ப6)".

அறிவிப்பில் குறிப்பிட்டதைப் போன்றே 12-ஆகஸ்ட்-1989 முதல் சனிக்கிழமைதோறும் 'தினமணி சுடர்' அறிவியலும் தமிழ்மணியும் சேர்ந்த இரட்டை இணைப்பாக எட்டுப் பக்க அளவில் வெளிவரத் தொடங்கியது. நான்கு பக்கங்கள் தமிழ்மணிக்கு ஒதுக்கப்பெற்றன. இது, தமிழ்மணியின் நெடிய வரலாற்றின் தொடக்கமாகும்.

தினமணி சுடரின் ஒரு பகுதியாக வெளியிடப்பெற்ற தமிழ்மணி 12-ஆகஸ்ட்-1989 முதல் 22-செப்டம்பர்-1990 வரையில் சனிக்கிழமைதோறும் வெளிவந்தது. சுடரைப் போன்றே எட்டுப்பக்க அளவில் தனி இணைப்பாகத் தமிழ்மணியை வெளியிடவேண்டும் என்றும் தினமணி ஆசிரியரின் பெருவிழைவு நிறைவேறும் காலம் வாய்த்தது. 29-செப்டம்பர்-1990 முதல் 12-டிசம்பர்-1991 முடிய தமிழ்மணி, எட்டுப் பக்க அளவில் விரிவான செய்திகளோடு சனிக்கிழமைதோறும் வெளிவந்தது. எல்லாமே மாறுதலுக்குரியது என்னும் வாழ்வியல் அடிப்படை தமிழ்மணியின் வரலாற்றிலும் உண்மையாகியது.

எட்டுப் பக்கங்களோடு தனி இணைப்பாகப் பெருமிதத்தோடு வெளிவந்து கொண்டிருந்த தமிழ்மணி, மீண்டும் சுடரின் ஒரு பகுதியாகியது. இது, தமிழ்மணியின் வரலாற்றில் மூன்றாவது கட்டம். இந்தக் கட்டத்தில் வெளிவந்த தினமணி சுடரில், முதல் மூன்று பக்கங்கள் அறிவியலுக்கு ஒதுக்கப்பெற்றன. ஐந்து பக்கங்கள் தமிழ்மணிக்குத் தரப்பெற்றன. மீண்டும் ஒரு மாறுதல்; வடிவத்திலும் பக்க அளவிலுமாக அது அமைந்தது. நாளிதழ் அளவில் வெளிவந்த சுடர், தினமணி கதிர் அளவு வடிவில் சுருங்கி, 32 பக்கம் என்று அளவில் விரிந்து புதிய தோற்றத்தில் காட்சி அளித்தது. 32 பக்க இதழில் தமிழ்மணிக்கு 10 பக்கங்களே ஒதுக்கப்பெற்றன. 16-மே-1992 முதல் 3-ஏப்ரல்-1993 முடிய இந்தச் சூழல் நிலைத்தது. மீண்டும் ஒரு மாற்றம். தமிழ்மணியின் வரலாற்றில் நிறைவுப் பகுதியாக அது அமைந்தது. 10-ஏப்ரல்-1993 முதல் 5 பக்கங்களாகக் குறைந்து, பிறகு அதுவே ஒரு பக்கமாகி முடிந்து போகிறது. தமிழ்மணி வெளிவந்த கடைசி இதழ் 22-மே-1993 தினமணி கதிராகும்.

"பிற நாளிதழ்கள் அணுகத் துணியாத துறைகளில் தினமணி நம்பிக்கையுடன் ஈடுபடுவதன் காரணம், தினமணி வாசகர்களின் சிந்தனைத் திறனும் தமிழைப் பிற நவீன மொழிகளுக்கு ஈடாக வளர்க்கவேண்டும் என்பதில் எமக்கும் வாசகர்களுக்கும் உள்ள ஆர்வமுமேயாகும். (தினமணி, 9-ஆகஸ்ட்-1989, ப.6)."

என்று நம்பிக்கையோடும் கனவுகளோடும் அறிவித்து 12-ஆகஸ்ட்-1989 இல் தொடங்கப்பெற்ற தமிழ்மணி, வளர்ந்தும் தேய்ந்தும் 22-மே-1993 இதழோடு நிறைவு பெற்றது. தமிழ் இதழியல் வரலாற்றில் ஓர் அழகிய கனவு கலைந்தது.

வடிவத்திலும், பக்க அளவிலும் பல மாற்றங்களோடு ஏறக்குறைய நான்கு ஆண்டுகள் வெளிவந்த தமிழ்மணியின் வரலாற்றை ஐந்து கட்டங்களாகப் பகுத்துக் கொள்ள இயலும். அதில், முதல் கட்டமாக அமைந்த - தினமணி சுடரின் ஒரு பகுதியாக - நான்கு பக்க அளவில் - 12-ஆகஸ்ட்-1989 முதல் 22-செப்டம்பர்-1990 முடிய வெளிவந்த தமிழ்மணியே இக்கட்டுரைக்கு உரிய பொருளாகிறது. நான்கு பக்கத் தமிழ்மணியின் அமைப்பு, அதில் இடம்பெற்றிருந்த செய்திகள் ஆகியவற்றின் அறிமுகமாகவும் விரிவான வருங்கால ஆய்வுகளுக்கு ஒரு தொடக்கமாகவும் இக்கட்டுரை திட்டமிடப்பட்டுள்ளது.

தமிழ்மணி - நான்கு பக்க இணைப்பு முதல் இதழ் - அறிமுகம்

தமிழ்மணியின் முதல் இதழில் தொடங்கப்பெற்ற 'தமிழில் இலக்கியத் திறனாய்வு' என்னும் கலந்துரையாடல், முதல் பக்கத்திலும் நான்காம் பக்கத்திலும் இடம்பெற்றது. திருமதி ராஜம் கிருஷ்ணன், பேராசிரியர் இந்திரா பார்த்தசாரதி, பேராசிரியர் அ.அம்ணவாளன் ஆகியோர் கலந்து

கொண்ட அக்கலந்துரையாடலில் தினமணியின் சார்பில், அதன் நிருவாக ஆசிரியர் கிகஸ்தூரிரங்கன் கலந்துகொண்டார். தொடர்ந்து மூன்று இதழ்களில் அக் கலந்துரையாடல் இடம்பெற்றது.

முதல் இதழின் இரண்டாம் பக்கம் 'மதிப்புரை'க்கு ஒதுக்கப்பெற்றுள்ளது. 'பாரதி தமிழ்', 'தேசிய காப்பியம்', 'கிவா.ஜி. வின் சிலேடைகள்' ஆகிய மூன்று நூல்களின் மதிப்புரைகள் இடம்பெற்றுள்ளன.

'மங்கலதேவி கண்ணகிக் கோட்டம்', 'பதுக்கவிதைகளும் பதுச் செய்யுள்களும்' என்னும் இரு சிறு கட்டுரைகள் பக்கம் மூன்றில் அமைந்துள்ளன. 'உக்ரைனிய மொழியில் பாரதி கவிதைகள்' என்னும் சிறு கட்டுரையும் ஒன்பது நூல்கள் பற்றிய விவரங்களோடு 'வரப்பெற்றோம்' பகுதியும் பக்கம் நான்கில் இடம்பெற்றுள்ளன.

'தமிழில் இலக்கியத் திறனாய்வு' என்னும் கலந்துரையாடலும் மூன்று சிறு கட்டுரைகளும் மூன்று நூல்களுக்கான மதிப்புரையும் 'வரப்பெற்றோம்' பகுதியுமாகத் தமிழ்மணியின் முதல் இதழ் அமைந்துள்ளது.

இரண்டாவது இதழில், 'உங்கள் தமிழைத் தெரிந்து கொள்ளுங்கள்', 'சங்கப் பலகை' என்னும் தலைப்புகளில் இரு புதிய பகுதிகள் சேர்க்கப்பெற்றுள்ளன. சங்கப்பலகை, வாசகர்களின் கடிதங்கள் இடம்பெறும் பகுதி. உங்கள் தமிழைத் தெரிந்து கொள்ளுங்கள், தமிழை, தமிழ்ச் சொற்களை விளக்கும் தொடர். தமிழண்ணல் எழுதியது. மூன்றாவது இதழில், மேலும் ஒரு புதிய பகுதி இடம்பெறுகிறது. 'இலக்கிய மேடை' என்ற தலைப்பில் ஏதாவது ஒரு பொருள் பற்றி அசோகமித்திரன் எழுதும் களமாக அது அமைகிறது. 'மதம் - எழுத்து - சமூகம்' என்பது முதல் கட்டுரையின் தலைப்பு. அசோகமித்திரனின் இலக்கிய மேடையும் தொடர்ந்து வெளிவந்தது.

தமிழ்மணியின் நான்கு பக்கங்களில் கட்டுரைகள், மதிப்புரைகள், வாசகர் கடிதங்கள் இடம்பெற்றன. பெரும்பாலும் இரண்டு பக்கங்கள் கட்டுரைகளுக்கும் ஒரு பக்கம் மதிப்புரைக்கும் ஒதுக்கப்படும். ஒரு பக்கத்தில் சங்கப்பலகையும், தமிழண்ணலின் தொடர் கட்டுரையும் அமையும். இது, தமிழ்மணியின் பொதுவான அமைப்பு. சில நேரங்களில் இதில் மாற்றங்களும் இருக்கும். மதிப்புரை இரு பக்கங்களும் கட்டுரை ஒரு பக்கமும் சங்கப்பலகை முதலிய பிற செய்திகள் ஒரு பக்கமுமாக அமைவதும் உண்டு. கட்டுரைகள், மதிப்புரைகள், சங்கப்பலகை - இவை தமிழ்மணியின் முதன்மைப் பகுதிகள்.

கட்டுரைகள், மதிப்புரைகள், சங்கப்பலகை ஆகியவை தமிழ்மணிக்குப் பெருமைசேர்த்த பாங்கினை இனிவரும் பக்கங்களில் காணலாம்.

கட்டுரைகள்

தமிழ்மணியில் எண்ணற்ற கட்டுரைகள் வெளிவந்தன. இலக்கியக் கட்டுரைகள், வரலாற்றுக் கட்டுரைகள், திறனாய்வுக் கட்டுரைகள், வாழ்க்கை வரலாற்றுக் கட்டுரைகள், ஆய்வுக் கட்டுரைகள் என அவற்றை வகைப்படுத்தலாம்.

'சுவடழிந்த கோயில்கள்' (4-ஆகஸ்ட்-1990), 'வாராது போல வந்த மாமணியைத் தேற்றோமே...' (17-பிப்ரவரி-1990), 'வ.வே.சு.ஐயரின் சிறுகதை இலக்கியக் கொள்கை' (8-செப்டம்பர்-1990), 'குபரா. குறிப்பிடும் நான்கு

கதைகள்' (30-டிசம்பர்-1989), 'மரபுத்தமிழ் படைப்பிலக்கியத்திற்கு எதிரியா?' (14-அக்டோபர்-1989), 'கூத்து, நவீன நாடகத்திற்கு அளிக்கும் பங்கு' (21-அக்டோபர்-1989), 'வடமொழியும் தென்மொழியும்' (11-நவம்பர்-1989), 'தெரிந்த சொல்லுக்கு அகராதி தேவையா?' (25-நவம்பர்-1989), 'தமிழில் ஷேக்ஸ்பியர் மொழிபெயர்புகள்' (16-டிசம்பர்-1989), 'நபிச்சுமூர்த்தி' (2-செப்டம்பர்-1989) போன்ற பல கட்டுரைகள் அரிய, புதிய செய்திகளை வெளிப்படுத்திப் பலகோணங்களில் சிந்திக்கத் தூண்டின; புதிய விழிப்பை ஏற்படுத்தின.

புதிய கருத்துகளை முன்வைத்த சிறப்பான பல கட்டுரைகளில் தமிழ்மணியின் வரலாற்றில் குறிப்பிடத்தக்கதொன்றாக அமைந்த 'தமிழில் ஒரு மரபுப் பிரச்சினை' என்னும் கட்டுரை இங்கு ஆய்வுக்கு உரியதாகக் கொள்ளப்படுகிறது.

வாசகர் ஒருவர் எழுதிய கடிதத்திற்கு உரிய பதிலாக இக்கட்டுரை அமைந்துள்ளது. அந்த வாசகரின் கடிதமும் அதற்குப் பதிலாக அமைந்த இதழாசிரியரின் கருத்தும் அறியத்தக்கன. அவை, 'தமிழில் ஒரு மரபுப் பிரச்சினை' என்னும் கட்டுரையை விளங்கிக் கொள்ள உதவும்.

"தினமணி 25-ஜூன்-1990 தேதியிட்ட இதழில் இரு அரசியல் பெயர்களில் சிறு மாறுதல்கள் செய்யப்பட்டிருப்பதைப் பார்த்து ஆச்சரியம் அடைந்தேன். இலங்கை அதிபர் பிரேமதாசாவைப் 'பிரேமதாசர்' என்றும் நம் நாட்டு மத்திய அமைச்சர் உபேந்திராவை 'உபேந்திரர்' என்றும் வெளியிட்டிருக்கிறீர்கள். இவர்கள் அரசியலில் வலுவான நிலையில் இன்று இருக்கிறார்கள் என்பதற்காகவா இப்படி புது மரியாதைப் பெயர்களில் அவர்களை அழைக்கத் தொடங்கியிருக்கிறீர்கள்?"

-ஜிகதிசேசன்

இல்லை. தமிழ்மொழியின் மரபைப் பேணுவதற்காக தினமணி எடுத்துவரும் பல புதிய முயற்சிகளில் இதுவும் ஒன்றாகும். மேலே படியுங்கள்.

- ஆசிரியர்

(தமிழ்மணி, 14-ஜூலை-1990, ப.1) "

வாசகர் ஜிகதிசேசனின் கடிதம் தமிழ்மணியின் தமிழ்நடை சார்ந்த கருத்தை அறிவதற்கும் தமிழ் மரபை இயன்றவரையில் பேணிக்காக்க அது எடுத்துவரும் முயற்சிகளை உணர்வதற்கும் அரியதொரு வாய்ப்பாக அமைந்தது. செய்தியின் முதன்மை கருதி, 'தமிழில் ஒரு மரபுப் பிரச்சினை' என்னும் கட்டுரையின் இன்றியமையாத பகுதிகள் தரப்பெற்றுள்ளன.

"வடமொழிப் பெயர்களைத் தமிழில் எழுதும்பொழுது, 'அன்' அல்லது 'அர்' விகுதிகளைச் சேர்த்து எழுதுவது தமிழ் மரபாகும். ராம, க்ருஷ்ண போன்ற வடமொழிப் பெயர்கள் இராமன், க்ருஷ்ணன் என்று தமிழில் வழங்குகின்றன.

அதேபோன்று வடநாட்டுப் பெரியார்களின் பெயர்களைத் தமிழாக்கம் செய்யும் பொழுது மரியாதைப் பன்மையைக் குறிக்கும் 'அர்' விகுதியைச் சேர்த்து எழுதுவது நம் மரபு. (எ-டு) அரவிந்தர், திலகர், விவேகானந்தர்.

வரலாற்றுப் புகழ் பெற்ற பெயர்களையும் இவ்வாறே எழுதி வந்திருக்கிறோம். (எ-டு) புத்தர், அசோகர், ஹர்ஷர், கடந்த சில ஆண்டுகளில்தான் இந்த மரபு ஆங்கிலத்தின் தூக்கத்தால் சீர்குலைந்து வருகிறது. ஆங்கில மொழியாக்கத்தில் பெயர்களின் பின்னர் அன்/அர்/அம் விகுதிகள் சேர்க்கப்படுவதில்லை என்பதாலும் பெயர்களின் ஈற்றில் உள்ள அகரம் ஆங்கிலத்தில் ஆகாரமாக நீட்டி உச்சரிக்கப்படுகிறது என்ற தவறான எண்ணத்தினாலும் தமிழிலும் இப்போது இராமன், கிருஷ்ணன் போன்ற மரபு பெயர்களை 'ராமா', 'கிருஷ்ணா' என மாற்றி எழுதி வருகின்றனர்.

இதே காரணங்களினால் தமிழ்ப் பெயர்ச்சொற்களின் ஈற்றில் இருக்க வேண்டிய 'அம்', 'அத்துச்' சாரியைகளும் மெல்ல மெல்ல மறைந்து வருகின்றன. 'கேரளம்', 'கர்நாடகத்தில்' போன்ற வழக்குகள் நலிந்து 'கேரளா', 'கர்நாடகாவில்' முதலிய தமிழ் இலக்கணத்திற்குப் புறம்பான சொற்கள் பழக்கத்தில் வந்து கொண்டிருக்கின்றன.

இந்திரன் என்பது ஆண்பால்; இந்திரா என்றால் பெண்பால். 'உபேந்திரா' எந்தப் பாலைச் சேர்ந்த பெயர்? தெலுங்கு மொழியில் 'உபேந்தர்' என்றே எழுதுகிறார்கள்.

ராமதாஸ் என்ற வடமொழிப் பெயரை இராமதாசர் என்றுதானே இதுவரை தமிழில் எழுதி வந்திருக்கிறோம். ப்ரேமதாஸ் மட்டும் பிரேமதாசாவாக ஆவதேன்? ஹர்ஷவர்த்தனர், பிரபாகவர்த்தனர் என்று நம் வரலாற்றுப் பெயர்களை எழுதி வந்திருக்கும்போது, இலங்கை முன்னாள் அதிபரின் பெயரை மட்டும் ஜயவர்த்தனா என்று ஏன் நீட்டி எழுத வேண்டும்?

பெயர்களுடன் வேற்றுமை உருபுகளைச் சேர்க்கும்பொழுது கூட, 'அன்'/'அர்' விகுதிகளையோ அத்துச் சாரியையோ கூட்டாது, 'சின்மயானந்தாவின் பேருரை', 'ஜயவர்த்தனாவின் அறிக்கை', 'உபேந்திராவின் வருகை', 'கேரளாவில் மழை' என்றெல்லாம் புத்திரிகைகள் எழுதி வந்திருக்கின்றன. இவற்றிற்குத் தமிழில் இலக்கணம் எப்படிக் கூறுவது?

தினமணியில் தமிழ் மரபைப் பேணவேண்டும் என்ற ஆர்வத்தில் முதல் கட்டமாக, 'பிரேமதாசா', 'உபேந்திரா' போன்று தவறாக நீட்டி எழுதப் பெறும் பெயர்களை 'பிரேமதாச', 'உபேந்திர' என்று மாற்றி எழுதத் தொடங்கியிருக்கிறோம். மேலும், வேற்றுமை உருபுகளைச் சேர்த்து எழுதும் போது 'பிரேமதாசவின்', 'உபேந்திராவின்' என்று தினமணியில் வருவது தமிழ் மரபுக்கு உகந்ததாக இல்லையே என்று சில வாசகர்கள் சுட்டிக் காட்டிய பிறகு, வடமொழிப் பெயர்களைத் தமிழாக்கம் செய்து எழுதும்போது, இடத்திற்குத் தக்கபடி அன்/அர்/அம் விகுதியை அல்லது அத்துச் சாரியை சேர்த்து நெடுநாளைய தமிழ்மரபின்படி எழுதவேண்டும் என்றும் முடிவு செய்து ஓரளவு முயன்று வருகிறோம்.

(எ-டு)

இலங்கை அதிபர் பிரேமதாசருடன் விடுதலைப் புலிகள் பேச்சு முறிவு.

மத்திய அமைச்சர் உபேந்திரரின் அறிக்கை.

ஆந்திரத்தில் புயல்; கேரளத்தில் மழை.

ஆயினும், இந்த மரபு மீட்சியைச் சிறிது சிறிதாகத்தான் நடைமுறைக்குக் கொண்டுவர இயலும் என்று தோன்றுகிறது.

இந்த முயற்சி முழுவதுமாக வெற்றி பெறமா என்பது தினமணி வாசகர்களின் தமிழ் ஆர்வத்தைப் பொருத்திருக்கிறது. மற்ற பத்திரிகைகளும் ஒளி, ஒலி செய்தி அறிக்கைகளும் ஒத்துழைத்தால், பழைய தமிழ்மரபை முழுவதும் இழந்து விடுவதற்குள் மீண்டும் நடைமுறைக்குக் கொண்டுவர முடியும் என்ற நம்பிக்கை தினமணியில் பணிபுரியும் எங்களுக்கு இருக்கிறது."

ஒரு நாளிதழ் வணிக நோக்கத்தை மறந்துவிட்டு, மொழியை - மொழியின் பழைய மரபைப் பேணுவதற்காக எடுத்துக்கொண்ட முயற்சிகள் மிகமிக அரிதான நிகழ்வாகும். தமிழ் மரபை மீட்டெடுத்தல் என்னும் சிந்தனையும் அதற்கான முயற்சிகளும் தமிழ் இதழியல் வரலாற்றில் தினமணியின் சிறப்பான சாதனையாகும்.

"பழைய தமிழ் மரபை முழுவதும் இழந்துவிடுவதற்குள் மீண்டும் நடைமுறைக்குக் கொண்டுவர முடியும் என்ற நம்பிக்கை தினமணியில் பணிபுரியும் எங்களுக்கு இருக்கிறது" என்னும் இதழாசிரியர் ஐராவதம் மகாதேவனின் எண்ணம் - மன உறுதி ஆழ்ந்து எண்ணத்தக்கது.

தமிழ்மணியின் - தினமணி ஆசிரியரின் இந்தக் கட்டுரை அறிஞர், ஆய்வாளர் இடையே ஏற்படுத்திய தாக்கம் பற்றி அறிவது இன்றியமையாததாகும்.

"தமிழ் மரபு கெடாதவாறு வடமொழிப் பெயர்களை எழுதுவதில் ஏற்படும் சிக்கல்களைக் குறிப்பிட்டுத் தமிழில் ஒரு மரபுப் பிரச்சினை' என்ற என் கட்டுரை தமிழ்மணியில் (14-ஜூலை-1990) வெளியானது.

அக்கட்டுரையில் குறிப்பிட்டிருந்த கருத்துகளை ஆதரித்தும் விமர்சித்தும் பல தமிழறிஞர்கள் கடிதங்கள் எழுதியிருக்கின்றனர். தமிழ் மரபு என்றால் என்ன? தமிழில் மரபுகளைப் பேணுவது எப்படி? தமிழில் மரபுகளைக் காக்க வேண்டிய அவசியம்தான் என்ன? இத்தகைய பிரச்சினைகளைச் சுவையுடனும் கருத்தாழத்துடனும் அலசும் வாசகர் கடிதங்களை இன்றும் அடுத்த சனிக்கிழமையன்றும் வாசகர் மன்றப் பகுதியில் இரு தொகுப்புகளாக வெளியிடுகிறோம்."

என்னும் ஆசிரியர் குறிப்போடு, 'வாசகர் மன்றம்' பகுதியில் 4-ஆகஸ்ட்-1990 இல் வெளியிடப்பெற்ற வாசகர் மடல்களில் குறிப்பிடத்தக்க ஒன்று இங்குத் தரப்பெற்றுள்ளது.

"மொழியியல் தொடர்பான சில புதிய மரபுகள் பற்றிய சிந்தனைகளுக்குப் பின்புலமாகவும் நிலைக் களனாகவும் இருந்து வருகிறது தினமணியும் தினமணி சுடரும். தினமணி பின்பற்றி வரும் சில மொழி மரபுகள் போற்றுதற்கு உரியனவாகவும் வேறு சில மரபுகள் கேள்விக்கு உரியனவாகவும் அமைந்துள்ளன. தினமணி சுடரின் ஒரு பகுதியாகிய தமிழ்மணியில் 14-ஜூலை-1990 இல்

வெளியாகியுள்ள 'தமிழில் ஒரு மரபுப் பிரச்சினை' என்ற கட்டுரை, தினமணியின் மொழி மரபுகளை ஒட்டுமொத்தமாக மதிப்பீடு செய்வதற்கு வாய்ப்பளிக்கிறது.

புதிய மொழிகளின் தாக்கத்தினால் தமிழின் மொழி மரபுகள் மறுபரிசீலனைக்கு உரியவையாகின்றன. புதிய மொழி மரபுகளை எந்த அளவுக்குத் தமிழ் போன்ற மொழிகள் தவிர்க்க முடியும் என்று தெரியவில்லை. ஆயினும் தினமணி போன்ற மொழியியல் உணர்வுள்ள நாளிதழ்கள் புதிய மொழி மரபுகளைப் போற்றுவதில் ஒரு சீரான கொள்கையைப் பின்பற்ற முன்வரவேண்டும். இந்த முயற்சியில் பழைய மொழி மரபுகளைத் தளர்த்த வேண்டிய இடங்களில் தளர்த்தியும் போற்ற வேண்டிய இடங்களில் போற்றியும் தவிர்க்க வேண்டிய இடங்களில் தவிர்த்தும் மொழியைத் தரப்படுத்த வேண்டும்.

(இரா.கோதண்டராமன், மொழியியல் பண்பாட்டு ஆராய்ச்சி நிறுவனம், புதுச்சேரி)."

தமிழ் மரபு என்றால் என்ன? தமிழ் மரபுகளைப் பேணுவது எப்படி? தமிழ் மரபுகளைக் காக்க வேண்டியதன் அவசியம் என்ன? என்பன போன்ற வினாக்களுக்கு விடைதேடும் முயற்சியில் ஆழ்ந்து ஈடுபட்ட தமிழ்மணியின் தமிழுணர்வு போற்றத்தக்கதாகும்.

மதிப்புரைகள்

தமிழ்மணியில் அளவற்ற நூல் மதிப்புரைகள் வந்துள்ளன. ஒரு பக்கம், அரைப்பக்கம், கால் பக்கம் என்று பல்வேறு நிலைகளில் தேவைகளுக்கு ஏற்ப மதிப்புரைகள் நூல்களின் தரம், தரமின்மையைப் புலப்படுத்தும் வகையில் இடம்பெற்றுள்ளன. அவை, நூல்களைத் தரம் அறிந்து படித்தல் அல்லது ஒதுக்குதல் என்பதற்கான வாய்ப்பை வாசகர்களுக்கு உருவாக்கித் தந்தன. நூல் மதிப்புரை என்பதைத் தன் முதன்மையான பணிகளில் ஒன்றாகக் கருதிச் செயல்பட்ட தமிழ்மணியின் தலையாயத்தொரு மதிப்புரையாக அமைந்தது 'ஐந்திரம்' என்னும் நூலுக்கான மதிப்புரையாகும். அந்த மதிப்புரையும் அது ஏற்படுத்திய தாக்கமும் ஒரு வரலாற்றுப் பதிவாகும்.

'ஐந்திரம்' என்ற இலக்கிய (இலக்கண) மோசடி' என்னும் புதுமையான தலைப்புடன் வெளிவந்த 'ஐந்திரம்' என்று சொல்லப்பெற்ற நூலுக்கான மதிப்புரையான அது, ஒரு மாறுபட்ட கோணத்தில் அமைந்திருந்தது. நூல் பற்றிய மதிப்புரையாக அமையாமல், நூலின் நம்பகத்தன்மையைக் கேள்விக்கு உரியதாக்கியது அந்த மதிப்புரை. 'ஐந்திரம்' என்ற பெயரில் தமிழக அரசின் தொழில்நுட்பக் கல்வி இயக்ககத்தின் மூலம் அன்றைய தமிழக அரசின் நிதி உதவியுடன் வெளியிடப்பெற்ற அந்நூல் ஒரு போலி நூல் என்பதைத் தெளிவுபடுத்துவதே மதிப்புரையின் முதன்மையான நோக்கமாக இருந்தது. அதற்கான காரணங்களை முறையாக முன்வைத்து மதிப்புரை வளர்ந்து செல்கிறது.

நூலில் இடம்பெற்றுள்ள அன்றைய தமிழக அரசின் கல்வி அமைச்சர் திரு. செ. அரங்கநாயகத்தின் அணிந்துரை, திரு. கணபதி ஸ்தபதியின் நீண்ட அறிமுக உரை, நூலைப் பதிப்பித்த புலவர் வீரபத்திரன் பற்றிய குறிப்புகள் ஆகியவற்றை முன்வைத்து தம் வாதத்தைத் தொடங்குகிறார் மதிப்புரையாளர். 30-அக்டோபர்-1989 தினமணியில் வெளியான செய்தி, அது வாசகர் மனங்களில் எழுப்பிய ஐயங்கள், அதைத் தொடர்ந்து தஞ்சை சரஸ்வதி மகால் நூலக

இயக்குனருக்குத் தினமணி அனுப்பிய கடிதம், அதில் எழுப்பியிருந்த வினாக்கள், அதற்கு நூலகர் அனுப்பிய பதில் என்று வளரும் மதிப்புரை, அதுநாள் வரையில் அந்நூல் பற்றி வெளியாகியிருந்த மூன்று மதிப்புரைகளையும் சிறப்பாகப் பயன்படுத்திக் கொள்கிறது. 'தமிழ்ப்பொழில்', 'செந்தமிழ்ச் செல்வி' ஆகிய இலக்கியத் திங்கள் இதழ்களில் எழுதப் பெற்றிருந்த மூன்று மதிப்புரைகளும் 'ஐந்திரம்' என்பது போலிநூல் என்பதையே வற்புறுத்தியுள்ளமை சுட்டிக் காட்டப்பெறுகிறது. ஒல்லும் வழியெல்லாம் 'ஐந்திரம்' என்பது ஒரு போலிநூல் என்பதைத் தொடர்ந்து வலியுறுத்தும் மதிப்புரையாளர் பின்வருமாறு மதிப்புரையை நிறைவு செய்கிறார்.

"நயத்தையும் நாகரிகத்தையும் பாராட்டாது, உண்மையை மட்டும் கூறவேண்டுமெனில் 'ஐந்திரம்' என்ற இந்த நூல் இருபதாம் நூற்றாண்டின் பிற்பகுதியில் விரபத்திர னாராலோ அல்லது வேறு எவராலோ இயற்றப்பட்ட ஒரு மூன்றாந்தரப் போலிப் படைப்பாகும். இதை எட்டாயிரம் ஆண்டுகளுக்கு முன்னர் எழுதப்பட்ட ஒரு பழந்தமிழ் இலக்கணநூல் என்று பதிப்பித்திருப்பது, இந்த நூற்றாண்டின் மிகப்பெரிய இலக்கிய (இலக்கண) மோசட்யாகும். தமிழ் மக்களின் தமிழுணர்வுக்கு இழைக்கப்பட்ட அவமதிப்பாகும்.

தஞ்சை சரஸ்வதி மகால் நூலகம் இந்தச் சுவடி அங்கு இருந்ததே இல்லை என்று மறுத்துக் கூறிய பின்னரும் தஞ்சைத் தமிழ்ப் பல்கலைக்கழகமும் சென்னை தமிழாராய்ச்சி நிறுவனமும் இந்த நூலைப் பதிப்பிக்கும் பொறுப்பை ஏற்க மறுத்துவிட்ட பின்னரும் தமிழக அரசு தமிழாய்வுக்குத் தொடர்பில்லாத ஒரு துறை மூலம் இந்த நூலைப் 'பத்தே நாட்களில்' அச்சிட்டு வெளியிட்டது ஏன் என்பது முந்தைய அரசுக்குத்தான் தெரியும். இனியாவது இந்தப் 'பத்து லட்சம்' பாடல்களை ஒலிப்பதிவு செய்யவும் அச்சேற்றவும் நிதியுதவி தொடர்ந்து அளிக்கப்படுவது நிறுத்தப்படுமா? 'ஐந்திரம்' என்ற இப்போலி நூல் பொது நூலகங்களில் இருந்து அகற்றப்படுமா? இத்தகைய மோசடிகள் நடக்காமலிருக்கத் தகுந்த நடவடிக்கை எடுக்கப்படுமா என்ற கேள்விகளுக்கு இன்றைய தமிழக அரசுதான் தமிழுலகிற்கு விளக்கம் அளிக்க வேண்டும்."

3-பிப்ரவரி-1990 தினமணி இதழில் வெளிவந்த இந்த மதிப்புரையை எழுதியவர் அன்றைய தினமணி ஆசிரியரான திரு. ஜராவதம் மகாதேவன். தெளிவாகவும் துல்லியமாகவும் துணிவாகவும் எழுதப்பெற்ற இந்த மதிப்புரை பரவலான வரவேற்பைப் பெற்றது. 'ஐந்திரம் - தமிழ்க் கலாசாரத்தின் நோய்க்குறி', (17-பிப்ரவரி-1990), 'ஐந்திரத்தை இருட்டடிப்பு செய்திடுவதே பெரிய மோசடி', (3-மார்ச்-1990), 'ஐந்திரம் வெளியீடு ஒரு தமிழ்ப் பணியே' (10-மார்ச்-1990) என்னும் தலைப்புகளோடு தொடர்ந்து மூன்று வாரம் சங்கப் பலகையில் வாசகர் கடிதங்கள் இடம்பெற்றன. ஐந்திரம் வெளியீட்டுடன் தொடர்புடைய அன்றைய அமைச்சர் திரு. செ. அரங்கநாயகம், திரு. கணபதி ஸ்தபதி ஆகியோர் கடிதங்கள் நீங்கலாக எஞ்சிய அனைத்து வாசகர் கடிதங்களும் திரு. மகாதேவனின் கருத்தை ஏற்று ஐந்திரம் ஒரு போலி நூல் என்பதை உறுதி செய்யும் விதமாகவே அமைந்திருந்தன. அவற்றில் சில காணுதல் தகும்.

"சுமார் இரண்டரையாண்டுகளுக்கு முன் நான் தமிழ்ப் பல்கலைக்கழகத்திலிருந்தபோது தமிழ் வளர்ச்சித்துறை இயக்குநர் 'ஐந்திரம்' நூலை அனுப்பி, கருத்துரை கேட்டிருந்தார். இது, பழைய நூலன்று; கற்பித நூல்; தமிழ் மரபுக்கு மாறுபட்டது என்பதை விளக்கி எழுதியிருந்தேன்.

(பேராசிரியர் மு. சண்முகம்பிள்ளை, தமிழ்மணி, சங்கப்பலகை, 10-மார்ச்-1990, ப.4).

இதுபோன்ற இலக்கிய மோசடிகளை அரசாங்கம் ஆதரிப்பதும் அரசுக்கு அஞ்சி சிலர் வெளிப்படையாக மறுப்புக் கூறாததும் அவலச் செய்திகளாகும். இம்மோசடியை வெளியுலகுக்கும் தமிழ் உலகுக்கும் எடுத்துக்காட்டியிருப்பதை உளமாரப் பாராட்டுகிறேன்.

(முகஜகந்தாதராஜா, தமிழ்மணி, சங்கப்பலகை, 17-பிப்ரவரி-1990, ப.4). "

ஒரு நூலுக்கான மதிப்புரை எப்படி அமையவேண்டும் என்பதற்குத் தக்கதோர் சான்றாக திரு. மகாதேவனின் 'ஐந்திரம்' பற்றிய மதிப்புரை விளங்குகிறது. இம்மதிப்புரையை எழுதுவதற்காக அவர் மேற்கொண்ட முயற்சிகள் பிறருக்கு ஒரு வழிகாட்டுதலாக அமைந்துள்ளன. 'ஐந்திரம்' என்னும் நூலுக்கு நான் எழுதியிருந்த மதிப்புரையைத் திறனாய்வு என்பதைவிடப் புலனாய்வு என்று கொள்வதே பொருந்தும் (3-மார்ச்-1990) என்னும் திரு. மகாதேவனின் கருத்தும் குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

ஏறக்குறைய நான்கு ஆண்டுகள் ஐந்து படிநிலைகளாக வளர்ந்து வாழ்ந்த தமிழ்மணியின் பணி - குறிப்பாக, நான்கு பக்க அளவிலும் எட்டுப் பக்க அளவிலுமாக - ஏறக்குறைய இரண்டாண்டுகள் வெளிவந்த தமிழ்மணியின் பங்களிப்பு மகத்தானது. ஓர் இதழ் பெறக்கூடிய வெற்றியை இதழின் இணைப்பாக - வாரம் இருமுறை மட்டுமே வெளிவந்த தமிழ்மணி பெற்றது வியப்பானதொரு வரலாறு. புதிய படைப்பாளர்களும் புதிய வாசகர்களுமாக ஒரு புதிய இலக்கியத்தடம் உருவாக வழிவகுத்தமை, மொழியியல் தொடர்பான சில புதிய மரபுகள் பற்றிய சிந்தனைகளுக்குப் பின்புலமாகவும் நிலைக்களனாகவும் இருப்பதை ஒரு தவமாகக் கருதிச் செயல்பட்டமை மிகப்பெரியதொரு இலக்கிய மோசடியைக் கண்டறிந்து வெளிப்படுத்தியமை ஆகியவை திரு. ஐராவதம் மகாதேவனை ஆசிரியராகக் கொண்டு இயங்கிய தினமணியின் ஓர் இணைப்பாக வெளிவந்த தமிழ்மணியை இதழ் என்ற நிலையில் இருந்து இயக்கம் என்ற நிலைக்கு உயர்த்தின. இதழ் இயக்கமாகி, இயக்கம் வரலாறாகி, அந்த வரலாறு காலப் பேரேட்டில் பதிவாகி நம் கண் முன்னே நெடிதோங்கி நிற்கிறது.

ஓற்றைக்கல் தளிகள் ஒன்பது – ஓர் ஒப்பாய்வு

கலைக்கோவன், இரா.

குடைவரைகளும் கற்றளிகளும் பல மரபுப் பேரரசர் காலப் படைப்புகளாய்த் தமிழ்நாடெங்கும் பரவித் திகழ்ந்தபோதும் ஒருகல் தளிகள் பல்லவ, பாண்டியச் சிந்தனைகளின் நிழலில் மட்டுமே உருவாகி இன்றளவும் அவர்தம் ஆற்றல், கலைத்திறன், கற்பனை வளம், உளிச் செம்மை, உருவாக்க மேலாண்மை இவற்றிற்கு உலகம் போற்றும் உன்னதச் சான்றுகளாக வரலாற்றுப் பண்பாடி, நம் பெருமை போற்றி நிற்கின்றன. பாண்டியர் பங்களிப்பாய்க் கழுமுமலை வெட்டுவான்கோயில் ஒன்று மட்டுமே இருந்தபோதும் அதன் சிற்பச் செழுமை வானளாவியது. இன்று வரை அந்தக் கலைக்கோயிலின் அனைத்துப் பரிமாணங்களையும் வெளிச்சப்படுத்தும் வகையில் கட்டுரைகளோ, நூல்களோ வரவில்லை என்பது வருந்தத்தக்க உண்மையாகும்.

மாமல்லபுரத்து மணல்வெளியைப் புகழ் மணக்கச் செய்திருக்கும் பல்லவக் கைகளின் பேராற்றல் வெளிப்பாடுகளாய் விளைந்திருக்கும் ஒருகல் தளிகள் ஒன்பதுள் ஒன்றுகூட நூறு விழுக்காடு முழுமையறவில்லை. ஒன்பதும் உருவாக்கத்தின் வெவ்வேறு நிலைகளில் கைவிடப்பட்டவை என்றாலும், அவை வெளிப்படுத்தும் தமிழரின் கட்டுமானத் திறன், கலைநோக்கு, பண்பாட்டுப் பரவல் இவற்றை ஒப்பீட்டின் வழி அறியநேரும்போது, உண்மைகளை உணர்ந்துகொள்ளவும் தெளிந்து கொள்ளவும் முழுமை தேவையில்லை என்றே தோன்றுகிறது.¹

மாமல்லபுரத்தின் தெற்கில் கடற்கரைக்கு அருகில் ஐந்து தளிகளும் மேற்கில் ஒரு தளியும் தென்மேற்கில் மூன்று தளிகளும் என இவ்வொருகல் தளிகள் உருவாக்கப்பட்டுள்ளன. கடற்கரைக்கு அருகிலுள்ள தளிகள் பாண்டவர் – திரௌபதி பெயர்களை ஏற்க, மேற்குத் தளி உள்ளிருக்கும் கணேசரின் பெயரைக் கொண்டுள்ளது. தென்மேற்குத் தளிகளுள் இரட்டைத் தளிகளாய் அருகருகே அமைந்திருப்பவை பக்கத்திலுள்ள பிடாரிக் கோயிலின் நெருக்கத்தால் வடபிடாரி, கீழ்ப்பிடாரித் தளிகளாயின. தள்ளி விளங்கும் ஓற்றைத் தளியோ கிழக்கில் விரியும் மீன்படுபுள்ளத்தின் பெயரால் வளியான்குட்டையானது.

திரௌபதி, அருச்சுனர், பீமர், தருமராஜர், கணேசர் தளிகள் மேற்குப் பார்வையிலும் கீழ்ப்பிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகள் கிழக்குப் பார்வையிலும் அமைய, எஞ்சிய இரண்டனுள் நகுலசகாதேவர் தளி தென்பார்வையிலும் வடபிடாரித் தளி வடபார்வையிலும் உள்ளன. இத்தளிகளுள் முத்தளம் பெற்றது அத்தயந்தகாமம் என்று கல்வெட்டுகளில் குறிக்கப்படும் தருமராஜர் தளி மட்டுமே. கொற்றவையைக் கருவறையில் கொண்டிருப்பதால் கொற்றவைத் தளியாக விளங்கும் திரௌபதித் தளியும் பீமத்தளியான பெருஞ்சாலைத் தளியும் ஒருதளத் தளிகளாக உள்ளன. ஏனைய ஆறும் இருதளக் கட்டுமானங்களாய்ப் பிறந்துள்ளன.

ஒன்பது தளிகளுள் கொற்றவை, வடபிடாரி, வளியான்குட்டை இவை தூய நாகரமாய் அமைய, பெருஞ்சாலை, கணேசர் தளிகள் தூய சாலைத் தளிகளாய்

உருவாக்கப்பட்டுள்ளன. நகுலசகாதேவர் தளி தூய தூங்கானைமாடமாக, எஞ்சிய மூன்றும் கலப்புத் திராவிடத் தளிகளாகக் காட்சி தருகின்றன. ஒன்பதுள் விமானத்துடன் முன்றில் பெற்றவை நகுல சகாதேவர், அத்யந்தகாமத் தளிகள் மட்டுமே. கொற்றவை, பெருஞ்சாலைத் தளிகள் தவிர எஞ்சிய ஐந்தும் விமானத்தின் முன் முகமண்டபம் பெற்றுள்ளன. பெருஞ்சாலைத் தளி சுற்றுவழி மட்டுமே பெற்றுள்ளது. கொற்றவைத் தளிக்கு விமானம் தவிர வேறெந்தத் துணைக் கட்டுமானமும் இல்லை.

துணைத்தளம்

பெருமளவிற்கு உருவான நிலையில் துணைத்தளம் பெற்றிருப்பவையாகக் கொற்றவை, அருச்சுனர் தளிகளைக் குறிப்பிடலாம். இரண்டின் துணைத்தளமும் சிம்ம, யானைமுகச் செதுக்கல்கள் இடையிட்ட பாதங்களுடனான கண்டம், பெருவாஜனம் பெற்றுள்ளன. இத்துணைத் தளத்தின் மேற்கு முகத்தில் யானையின் துளைக்கைப் போன்ற பிடிச்சுவர்களுடன் நான்கு படிகள் உள்ளன. கீழ்ப்படி சந்திரக்கல்லாக அமைந்துள்ளது. தருமராஜர் தளியான அத்யந்தகாமத்தின் துணைத்தளம் முழுமையாகவில்லை என்றாலும், கிழக்கில், வடபுறத்தே ஓரளவு வடிவமைக்கப்பட்டுள்ள கண்டமும் பெருவாஜனமும் தென்படுகின்றன. வாஜனத்தின் கீழ் விளிம்பையும் கண்டத்தையும் மறைத்துப் படி கல்லொதுக்கங்கள் சில காணப்படுகின்றன. இவை சிம்மம், யானை இவற்றை வடிவமைக்க ஒதுக்கப்பட்டவையாகலாம். பெருஞ்சாலை, தூங்கானையான நகுலசகாதேவர், கணேசர் தளிகளில் துணைத் தளத்திற்கெனத் தனிப்பட்ட நிலையிலான ஒதுக்கீட்டைக் காணக்கூடவில்லை. பிற மூன்றும் சுவருக்குக் கீழ்ப்பட்ட பகுதியைப் பாறையாகவே கொண்டுள்ளன.

தாங்குதளம்

கொற்றவை, அருச்சுனர், அத்யந்தகாமத் தளிகள் மட்டுமே தாங்குதளம் பெற்றுள்ளன. முதலிரண்டும் குடைவரைகளிலேயே காணப்படும் பாதுபந்தம் கொள்ள, அத்யந்தகாமம் தமிழ்நாட்டுக் கலைவரலாற்றின் முதல் கபோதபந்தத் தாங்குதளத்தை ஏற்றுள்ளது. முன்றனுள் கொற்றவை, அருச்சுனர் தளிகள் மட்டுமே மேற்கில் பிடிச்சுவருடன் படியமைப்புப் பெற்றுள்ளன. பெருஞ்சாலை, தூங்கானை, கணேசர் தளிகளில் தாங்குதளத்திற்கான ஒதுக்கீடு இருந்தபோதும் ஓர் உறுப்புக்கூட உருவாகவில்லை. என்றாலும், முழுமையடையாத நிலையில் படியமைப்பைக் காணமுடிகிறது. கீழ்ப்பிடாரியில் தாங்குதளத்திற்கான ஒதுக்கீடு இல்லாத போதும் படியமைப்பு உள்ளது. வடபிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகளில் இப்பகுதி பாறையாகவே விடப்பட்டுள்ளது.

விமானக் கீழ்த்தளம்

அத்யந்தகாமம், பெருஞ்சாலைத் தளிகள் தவிர ஏனைய ஏழு தளிகளின் கீழ்த்தளங்களும் சுவர் பெற்றுள்ளன. தூங்கானைமாடம் வளைமுகச் சுவரும் கணேசர் தளி செவ்வகச் சுவரும் கொள்ள, ஏனையன சதுர அமைப்பிலான சுவருடன் உள்ளன. வடபிடாரி, வளியான்குட்டை, கொற்றவைத் தளிகள் ஒரே நேர்க்கோட்டிலான சுவரமைப்புக் கொள்ள, அருச்சுனர் தளி, கணேசர் தளி இவை மட்டுமே பிதுக்கம், ஒடுக்கம் பெற்றுப் புத்தமைப்புத் தளிகளாய்ப் புன்னகைக்கின்றன. கீழ்த்தளச் சுவர்கள் உருவாகாத நிலையிலும் கபோத

அமைப்புக் கொண்டு கீழ்ப்பிடாரித் தளியின் சுவரும் பிதுக்கம், ஓடுக்கம் பெற்ற சுவராகவே உருவாகியிருக்க முடியும் எனக் கூறலாம்.

பொதுவாகத் தளச் சுவர்கள் கூரையின் மேல் அமரும் ஆரஊறுப்புகளை ஓட்டிப் பத்திகளாய்ப் பிரிக்கப்படும். அவ்வகையில், வடபிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகள் இவை திசைக்கு இரண்டு கர்ணபத்திகளும் இடையில் சாலைப்பத்தியும் பெற்றுள்ளன. தூங்காணைமாதம் கிழக்கிலும் மேற்கிலும் பக்கத்திற்கொன்றாக இரண்டு கர்ணபத்திகளும் இடை நிலையில் ஏழு சாலைப்பத்திகளும் கொண்டுள்ளது.

கணேசர் தளி வடக்கு, தெற்குச் சுவர்களில் இரண்டு கர்ணபத்திகள் ஒரு சாலைப்பத்தி என மூன்று பத்திகளும் கிழக்குச் சுவரில் இரண்டு கர்ணம், மூன்று சாலை என ஐந்து பத்திகளும் பெற்றுள்ளது. இப்பத்திகளுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் ஆரச்சுவர் ஒழுங்கில் ஓடுக்கங்கள் காணப்படுகின்றன. அருச்சுனர் தளியின் சுவரமைப்பும் இது போலவே வடக்கு, கிழக்கு, தெற்கு முத்திசைகளிலும் மூன்று பிதுக்கங்கள், இரண்டு ஓடுக்கங்கள் பெற்று மிளிர்கிறது.

சுவர் அணைக்கும் அரைத்தூண்கள் அருச்சுனர், கணேசர் தளிகளில் எண்முகமாகவும் வடபிடாரி, தூங்காணை, வளியான்குட்டை, கொற்றவை இவற்றில் நான்முகமாகவும் அமைந்துள்ளன. அருச்சுனர், கணேசர் தளித் தூண்கள் செவ்வகப் பாதம் பெற, கொற்றவைத் தூண்கள் தாமரைக் கட்டுப் பாதம் பெற்றுள்ளன. பிற தளித் தூண்களுக்குப் பாதம் இல்லை. வளியான்குட்டைத் தளித் தூண்கள் தவிர, ஏனைய தளிகளின் அரைத்தூண்கள் மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவற்றின் தொகுப்போ அல்லது இவற்றுக்கான ஒதுக்கீடோ பெற்றுள்ளன.

அருச்சுனர், கொற்றவை, கணேசர் தளிகளின் அரைத்தூண்கள் பலகை உட்பட அனைத்து உறுப்புகளும் பெற்று வீரகண்டம் தாங்கும் போதிகை பெற்றுள்ளன. பிற மூன்று தளிகளின் தூண்கள் பல்வேறு நிலையிலான உருவாக்கத்தில் கைவிடப்பட்டுள்ள போதும் தலையுறுப்புகளையும் வீரகண்டத்தையும் ஒன்றிரண்டிலேனும் காணமுடிகிறது. ஆறு தளிகளின் போதிகைகளும் வளைமுகக் கைகளுடன் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், வலபி, கூரை. அருச்சுனர், கணேசர் தளிகளில் பெரும்பான்மையான போதிகைக் கைகள் தரங்கம் கொள்ள, பிற தளிகளில் சில கைகளில் மட்டுமே தரங்கத்தைப் பார்க்கமுடிகிறது.

கணேசர், வடபிடாரி, தூங்காணைத் தளி விமான வலபிகள் வெறுமையாக அமைய, அருச்சுனர், கொற்றவைத் தளிகளின் வலபி பூதவரி பெற்றுள்ளது. வளியான்குட்டைத் தளி வலபியில் அன்னவரியைக் காணமுடிகிறது. கீழ்ப்பிடாரித் தளியில் வலபி உருவாகவில்லை. தூண்களின் பலகையில் நின்றவாறு கபோதம் தாங்கும் தாவு யாளி அமைப்பை அருச்சுனர், வளியான்குட்டைத் தளிகளில் மட்டுமே காணமுடிகிறது.

கொற்றவை, வடபிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகளின் சுவர்கள் சாலைப்பத்திகளில் கோட்டம் பெற்றுள்ளன. அருச்சுனர் தளி, கர்ணபத்திகளிலும் ஓடுக்கங்களிலும் கூடக் கோட்டங்கள் கொண்டுள்ளது. அதனால், அத்தளியின் முச்சுவர்களிலுமாய்ச் சேர்த்து பதினைந்து கோட்டங்கள் உருப்பெற்றுள்ளன. அவற்றுள் பதினான்கு கோட்டங்கள் முழுமையான சிற்பங்களுடன் அமைய, வடக்குச் சாலைப் பத்தியின்

இடச்சுவர்க் கோட்டம் மட்டும் முழுமையடையாத சிற்ப ஓதுக்கீட்டுடன் கைவிடப்பட்டுள்ளது. கொற்றவை, வடபிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகளின் கோட்டங்கள் மகரதோரணங்களால் தலைப்பிடப்பட்டுள்ளன. இம்மூன்று தளிகளின் கோட்டங்களுள் கொற்றவைத் தளிக் கோட்டங்கள் சிற்பங்கள் பெற்றுள்ளன. கொற்றவைத் தளியின் வாயிலையடுத்துள்ள தென், வடசுவர்த் துண்டுகளிலும் சிற்பங்களுடன் கோட்டங்கள் உள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.

கோட்ட அணைவுத் தூண்கள் வடபிடாரி, வளியான்குட்டை, கொற்றவைத் தளிகளில் நான்முகமாக அமைய, அருச்சுனர் தளி எண்முகத் தூண்கள் பெற்றுள்ளது. வளியான்குட்டைத் தளியில் கோட்டங்களை அடுத்துக் கர்ணபத்திகளை ஓட்டிய நிலையில் வேறெந்த ஒருகல் தளியிலும் இடம்பெறாத சுவர்ப் பஞ்சரங்கள் காணப்படுகின்றன. தமிழ்நாட்டுக் கலைவரலாற்றில் கோயிற் கட்டுமான அமைப்பில் சுவர்ப் பஞ்சரங்கள் இடம்பெறும் முதல் இடமாக இதைக் கொள்ளலாம். இப்பஞ்சரங்களை மாமல்லபுரத்து உலக்கணைசுவரர் விமானச் சுவர்களில் காணமுடிகிறது. காஞ்சிபுரம் மகேந்திரவர்மேசுவரத்திலும் இவை இடம்பெற்றுள்ளன. முற்சோழர் கால விமானங்கள் சில இப்பஞ்சரங்களைப் போற்றிக் கொண்டுள்ளமையை எறும்பியூர், புறம்பியம், புள்ளமங்கைக் கோயில்களில் சிற்சில மாறுதல்களுடன் காணமுடிகிறது.

கபோதம் பெறாத கொற்றவைத் தளி தவிர, பிற தளிகளில் கபோதம் பெரும்பான்மையும் நிறைவு பெற்றுள்ளது. அருச்சுனர், கணேசர், கீழ்ப்பிடாரித் தளிகளில் சுவர்ப் பிதுக்கங்களுக்கு ஏற்ப, கபோதத்திலும் பிதுக்கம் காட்டப்பட்டுள்ளது. இப்பிதுக்கங்களில் முதலிரண்டு தளிகளும் பிதுக்கத்திற்கு இரண்டு கூடுவளைவுகளை இணைக்கக்கூடுகளாய்ப் பெற, கீழ்ப்பிடாரிக் கபோதத்தில் கூடுவளைவுகள் இல்லை. வளியான்குட்டை திசைக்கு இரண்டு கூடுவளைவுகள் கொண்டுள்ளது. தூங்கானைத் தளி சுவர்த் தூண்களின் ஒழுங்கிற்கேற்ப பதினெட்டுக் கூடுவளைவுகளைப் பெற்றுள்ளது. வடபிடாரிக் கபோதம் திசைக்கு ஆறு கூடு வளைவுகளை இணைக் கூடுகளாய்க் கொண்டுள்ளது. பெரும்பாலான கூடுகளில் கந்தர்வத்தலைகள் இடம்பெற்றுள்ளன.

சுற்றுவழியும் முகப்பும்

பெருஞ்சாலைத் தளியும் அதையடுத்து அமர்ந்திருக்கும் அத்யந்தகாமமும் பிற ஒருகல் தளிகள் போல் சுவர்கள் பெறாது நூற்புறத்தும் முகப்புகளுடனான சுற்றுவழி கொண்டுள்ளன. இந்தச் சுற்றுவழி முயற்சி பல்லவர் களால் குடைவரைக் காலத்திலேயே மேற்கொள்ளப்பட்டதுதான் என்பதற்கு மாமண்டூர் மூன்றாம் குடைவரையும் மாமல்லபுரம் பஞ்ச பாண்டவர் குடைவரையும் சிறந்த எடுத்துக்காட்டுகளாகும். முகப்பு களுடனான சுற்றுவழி மாமண்டூரிலும் முகப்பற்ற சுற்றுவழி மாமல்லபுரத்திலும் முயற்சிக்கப்பட்டுள்ளன. அம்முயற்சிகள் நிறைவேறி இருப்பின் முதல் சுற்றுவழிக் குடைவரையாக மாமண்டூர் மூன்றாம் குடைவரையும் முதல் சாந்தாரக் குடைவரையாக மாமல்லபுரம் குடைவரையும் பெருமை பெற்றிருக்கும்.

பெருஞ்சாலைத் தளியின் தெற்கு, வடக்கு முகப்புகள் அளவில் சுருங்கியும் கிழக்கு, மேற்கு முகப்புகள் விரிந்தும் உள்ளன. ஆனால், அத்யந்தகாமம் நூற்றிசைகளிலும் ஒரே அளவிலான முகப்புகள் பெற்றுள்ளது. பெருஞ்சாலைத் தளியின் தெற்கு, வடக்கு முகப்புகளுள் தெற்கு முகப்பு ஓரளவிற்கு வடிவம்

பெற்றுள்ளது. பாறைச்சுவரொட்டிய இரண்டு அரைத்தூண்களும் இடையில் இரண்டு முழுத்தூண்களும் பெற்றுள்ள இம்முகப்பின் இடைவழிகள் மூன்று. தூண்கள் அனைத்தும் கற்றளம் மேலான அமர் யாளித்தூண்களாகவே ஒதுக்கீடு செய்யப்பட்டுள்ளன. நன்கு உருவாகியுள்ள மேற்கு, கிழக்கு முகப்புகள் கொண்டு, 'தெற்கு, வடக்கு முகப்புகள் இப்படித்தான் உருவாகியிருக்கக் கூடும்' என்று கருதலாம்.

அத்யந்தகாமத்திலும் இதே நிலைதான். அங்கு உருவாக்கம் பெற்றுள்ள கிழக்கு முகப்பே பிற திசைமுகப்புகளின் அமைப்பறிய உதவுகிறது. தெற்கு, வடக்கு முகப்புகளில் தூண்கள் தனிமைப்படுத்தப்பட்டுவிட்ட போதும் மேற்கு முகப்பில் தூண்களுக்கான ஒதுக்கீட்டை மட்டுமே காணமுடிகிறது. எண்முகமாக எழும் இரண்டு முழுத்தூண்களும் நான்முகமாக வளரும் இரண்டு அரைத்தூண்களும் கற்றளம் அமர் சிம்மத்தூண்களாக எழுந்து கும்பம் வரையிலான தலையுறுப்புகள் பெற்றுப் போதிகை தாங்குகின்றன. கும்பத்திற்கும் போதிகைக்கும் இடையில் ஒரு தூணில் மட்டும் மிகக்குறைவான உயரமுடையதாய் வீரகண்டம் இடம்பெற்றுள்ளது.

போதிகைகளின் கைகள் வளைமுகமாக உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், பூதவரியுடனான வலபி இவை அமைந்துள்ளன. முகப்புகளை அடுத்துள்ள சுவர்த்துண்டுகள் ஒவ்வொரு திசையிலும் பக்கத்திற்கு ஒன்றென இரண்டு கோட்டங்களைப் பெற்றுள்ளன. இவ்வெட்டுக் கோட்டங்களும் நின்ற நிலையிலான நெடிய சிற்பங்களைப் பெற்றுள்ளன. அவற்றுள் ஐந்து கோட்டங்களின் மேல் பலலவ கிரந்தக் கல்வெட்டுகள் உள்ளன. கோட்டங்களைத் தாங்குதளத்தை அடுத்துள்ள மேற்கம்பின் மீதேழும் உறுப்புவேறுபாடற்ற நான்முக அரைத்தூண்கள் அனைத்துள்ளன. முகப்பின் கூரையுறுப்புகள் கோட்டங்களின் மீதும் தொடர்வதைக் காணமுடிகிறது. தென்மேற்கு, வடமேற்குக் கோட்டங்களின் மீதும், மேற்குக் கோட்டங்களின் மீதும் உள்ள பூதவரியில் மாலை சுமந்து வரும் பூதங்கள் படம் பிடிக்கப்பட்டுள்ளன. கண தோரணமாய் உருவாகியுள்ள இவ்வலபி இராமானுஜர் குடைவரை வலபியை நினைவூட்டுகிறது.

கபோதம் கோட்டங்களின் மீது கோட்டத்திற்கு இரண்டெனப் பதினாறு கூடுவளைவுகளும் முகப்புகளின் மீது இடைவழிக்கு இரண்டென பதினெட்டுக் கூடுவளைவுகளும் கொண்டுள்ளது. மேற்கில் முன்றில் இருப்பதாலும் முகப்புத் திறக்கப்படாமையாலும் கபோத உருவாக்கத்தைக் காணக்கூடவில்லை. அனைத்துக் கூடுவளைவுகளிலும் கந்தரவத் தலைகள் இடம்பெற்றுள்ளன. வேறெந்த ஒருகல் தளிகளிலும் இல்லாத வடிகால் அமைப்புகள் அத்யந்தகாமத்தின் கபோதத்தில் திசைக்கு நான்கென முத்திசைகளிலும் உள்ளன. அவை இன்றளவும் தளியின் மேற்றளச் சுற்றில் சேரும் மழை நீரை வெளியேற்றப் பேருதவியாக உள்ளன.

பெருஞ்சாலைத் தளியின் கிழக்கு, மேற்கு முகப்புகளுள் மேற்கு முகப்பு பெருமளவிற்கு முழுமையடைந்துள்ளது. நான்கு விலங்கடி முழுத் தூண்களும் பாறைச் சுவரொட்டி இரண்டு விலங்கடி அரைத்தூண்களும் கொண்டுள்ள இம்முகப்பின் இடைவழிகள் ஐந்து. முகப்புத் தூண்களுள் ஒன்று தாமரைத் தளம் அமர் யாளித்தூணாக உருவாகியுள்ளது. முழுத் தூண் யாளிகள் மேற்குப் பார்வையில் இருக்க, அரைத்தூண் யாளிகள் எதிரெதிர்ப் பார்வையில் உள்ளன. அவற்றின் மேலேழும் தூணுடல்களும் கும்பம் வரையிலான தலையுறுப்புகளும் இந்திரகாந்தமாக அமைய, இங்கும் பாலி, பலகையற்ற நிலையையே காணமுடிகிறது.

கும்பத்திற்கு மேல் நேரடியாக அமர்ந்துள்ள வீரகண்டத்தின் மேலமர்ப் போதிகைகள் வளைமுகக் கைகளுடன் உத்திரம் தாங்க, மேலே வெறுமையான வலபியும் கபோதமும் காட்டப்பட்டுள்ளன. உத்திரம், வலபி இவை முழுமை பெறாத நிலையில் வாஜனம் இல்லாமையை உறுதிப்படுத்தக்கூடவில்லை. ஒவ்வொரு திசையிலும் சுவர்த் துண்டுகளின் மீது துண்டுக்கு ஓர் இணைக்கூடுகளும் இடைவழிகளின்மீது இடைவழிக்கு இரண்டென இடைவெளியிட்ட கூடுகளையும் பெற்றுள்ள கபோதத்தின் கூடுகளுள் ஒன்று தவிர அனைத்திலும் கந்தர்வத்தலைகள் இடம்பெற்றுள்ளன. முகப்புகளும் அவையொட்டிய சுவர்த்துண்டுகளும் என அமைந்திருக்கும் இவ்விரு தளிகளின் சுற்றுவழிகளுமே முழுமையுறவில்லை.

முதல் தள ஆரம்

கொற்றவைத் தளி தவிர, ஏனைய எட்டுத் தளிகளுமே விமானக் கீழ்த்தளத்தின் மீது ஆரம் கொண்டுள்ளன. ஒருதளத் தளியாக இருந்தபோதும் பெருஞ்சாலைத் தளிக்கும் ஆரம் காட்டப்பட்டுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. எட்டுத் தளிகளுள் அத்யந்தகாமத்தின் ஆரம் இரண்டாம் தளச் சுவரிலிருந்து தள்ளியமைந்த ஆரமாக, அனர்ப்பிதமாக அமைந்துள்ளது. இவ்வமைப்பால் அத்யந்தகாமத்தின் இரண்டாம் தளம் சுற்றுவழி பெற்றுள்ளது. பொதுவாகத் தளச்சுவரிலிருந்தே ஆரங்கள் தள்ளி அமர்ந்து அனர்ப்பிதமாகும். ஆனால், பெருஞ்சாலைத் தளியின் ஆரம் அதன் கிரீவ சுவரிலிருந்து தள்ளியமைந்து, நடக்கும் அளவிற்கு வழி தந்துள்ளமையைப் புத்தமைப்பாகக் கொள்ளலாம். இம்மாறுதலை வேறெந்தப் பல்லவ ஒருகல் தளியிலும் காண முடியாமையுடன், ஒருதளத் தளிகளாக அமைந்த, பல்லவக் கற்றளிகளிலும் பார்க்கமுடியவில்லை என்பது குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

சதுரக் கீழ்த்தளம் பெற்ற ஐந்து தளிகளுள் அத்யந்தகாமம் தவிர ஏனைய நான்கும் இரண்டாம் தளத்தோடு ஒட்டியமைந்த அரப்பித ஆரம் பெற்றுள்ளன. அனைத்துத் தளிகளிலுமே தள முடிவை உணர்த்தும் விதமாகப் பூமிதேசம் காட்டப்பட்டுள்ளது. ஒரு தளியிலும் முழுமையுறாத இப்பூமிதேசத் தொடரின் பெரும்பாலான ஆர்ச்சுவர்ப்பகுதிகள் செவ்வகப் பதக்கங்கள் கொண்டுள்ளன. ஆரஉறுப்புகளுக்கான இடங்களில் யாளிகளும் தொடரின் திருப்பங்களில் மகர தலைகளும் இடம்பெற்றுள்ளன. கணேசர் தளியில் மட்டும் பூமிதேச வரிசையின் தெற்கிலும் வடக்கிலும் யானைகளைக் காணமுடிகிறது.

எட்டு ஒருகல் தளிகளுள் தூங்கானை தவிர்த்த ஏனைய ஏழு தளிகளுமே முதல் தளக் கூரையின் நான்கு மூலைகளிலும் கர்ணகூடங்களைப் பெற்றுள்ளன. அவற்றிற்கு இடைப்பட்டனவாகச் சாலைகள் அமைந்து உள்ளன. அருச்சுனர், வடபிடாரி, கீழ்ப்பிடாரி, வளியான்குட்டைத் தளிகள் திசைக்கொரு சாலையும் அத்யந்தகாமம் திசைக்கு மூன்று சாலைகளும் கொள்ள, கணேசர் தளி வடக்கு, தெற்குத் திசைகளில் திசைக்கொரு சாலையும் கிழக்கு, மேற்குத் திசைகளில் மூன்று சாலைகளும் பெற்றுள்ளது. பெருஞ்சாலைத் தளி வடக்கு, தெற்குத் திசைகளில் மூன்று சாலைகளும் கிழக்கு, மேற்குத் திசைகளில் ஐந்து சாலைகளும் கொண்டு பேராரம் பெற்ற பெருந்தளியாய் மிளர்கிறது. தூங்கானைத் தளி தென்கிழக்கு, தென்மேற்குத் திசைகளில் கர்ணகூடங்களுடன் வளைய அமைந்த ஏழு சாலைகளைக் கொண்டுள்ளது.

கீழ்த்தள ஆரஉறுப்புகள் அனைத்தும் வேதிகை கொள்ள, அவற்றை இணைக்கும் ஆர்ச்சவர் வேதிகையற்றுக் காணப்படுகிறது. ஆரஉறுப்புகள் சிறு நாசிகைகளும் ஆர்ச்சவர் துண்டுகள் குறுநாசிகைகளும் பெற்றுள்ளன. அருச்சனர், வளியான்குட்டைத் தளிகளின் ஆர்ச்சவர்களும் பெருஞ்சாலைத் தளியின் கிழக்கு, மேற்கு ஆர்ச்சவர்களும் ஆர உறுப்புகளுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் இரண்டு குறுநாசிகைகள் கொள்ள, பிற தளிகளும் பெருஞ்சாலைத் தளியின் தெற்கு, வடக்கு ஆர்ச் சவர்களும் ஒரு நாசிகையே போதும் என்றுள்ளன. பெருஞ்சாலை, கணேசர் தளிகளின் குறுநாசிகைகள் ஆறங்கம் பெற்று மிளிர்வதைக் காணமுடிகிறது. நாசிகை வளைவுகளுள் சிலவற்றில் கந்தரவத் தலைகளும் சிலவற்றில் காளைத்தலைகளும் இடம்பெற, சில வெறுமையாக உள்ளன.

முன்றில்

முதலாம் மகேந்திரவர்மர் காலத்திலேயே சத்ருமல்லேசவராலயத்தில் இடம்பெற்றுவிட்ட முன்றில், ஒருகல் தளிகள் ஒன்பதுள், அத்யந்தகாமம், தூங்காணைத் தளி விமானங்களின் முன் மட்டுமே அமைந்துள்ளது. தூங்காணைத் தளி கீழ்த்தளத்தின் முன் மட்டும் தெற்குப் பார்வையாய் முன்றில் கொள்ள, அத்யந்தகாமம் கீழ்த்தளம், நடுத்தளம் இரண்டின் முன்னும் மேற்குப் பார்வையாக முன்றில்கள் பெற்றுள்ளது.

தூங்காணைத் தளியின் முன்றிலைத் தாங்கும் அதன் எண்முக முன் தூண்களும் விமானத் தென்கவரில் வளர்ந்து முன்றிலின் பின்பகுதியைத் தாங்கும் நான்முகப் பின் தூண்களும் விலங்கடித் தூண்களாக உருவாகியுள்ளன. முன்னால் அமர்நிலை யாளிகளும் பின்னால் யானை முகப்புகளும் விலங்கடிகளாக, முன் தூண்கள் பாலி, பலகை தவிர்ந்த தலையறுப்புகள் பெற்று வீரகண்டம் சுமந்து போதிகை தாங்குகின்றன. பின் தூண்கள் முழுமையுறாத நிலையிலும் அதே பணியைச் செய்கின்றன. போதிகைகளின் வளைமுகக் கைகள் கனம் குறைந்த உத்திரம் தாங்க, மேலே கபோதம். கபோதத்தின் தெற்கு முகம் கிழக்கிலும் மேற்கிலும் இணைக் கூடுவளைவுகள் பெற, இடைக்கூடுவளைவுகளாய் அமைந்திருக்கும் இரண்டும் இடைவெளியிட்டு உள்ளன. கிழக்கு, மேற்கு முகங்களில் திசைக்கு இரண்டு கூடுவளைவுகளைக் காணமுடிகிறது.

அத்யந்தகாமத்தின் கீழ்த்தள முன்றில் கற்றளம் அமர் சிம்மத்தூண்கள் நான்கு பெற்றுள்ளது. மேற்குப் பார்வையிலுள்ள இச்சிம்மங்களின் மீதேழம் எண்முகத் தூண்களுள் ஒன்று தவிர் பிறவற்றில் தலையறுப்புகளுக்கான ஒதுக்கீட்டையே காணமுடிகிறது. கும்பம் வரையிலான தலையறுப்புகள் பெற்றுள்ள வடமேற்குத் தூணில் மெலிதான நிலையில் வீரகண்டம் உள்ளது. போதிகைகள் வளைமுகக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், பதினெட்டுப் பூதங்களுடன் வலபி, கபோதம் இவை விளங்குகின்றன. முன்றிலின் கூரையறுப்புகள் மிக நேர்த்தியாக விமானத்தின் கூரை உறுப்புகளுடன் ஒருங்கிணைக்கப்பட்டுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. கபோதத்தின் மேற்கு முகம் வட, தென்பகுதிகளிலும் நடுவிலும் என் ஆறு கூடுவளைவுகள் கொள்ள, வட, தென்முகங்கள் பக்கத்திற்கொரு கூடுவளைவு பெற்றுள்ளன.

முன்றில் ஆரம்

முன்றில் கூரையின் மேல் இரண்டு தளிகளிலுமே பூமிதேசம் இடம் பெற்றிருந்தாலும் தூங்காணையில் அது கல்லொதுக்கமாகவே விடப்பட்டுள்ளது.

வேதிகையற்ற நிலையில் மூலைகளில் கர்ணகூடங்களும் நடுவில் சாலையும் தென்முகமாய் அமைய, அவற்றை இணைக்கும் ஆர்ச்சுவரில் தூங்காணைத் தளி இடைவெளிக்கொரு குறுநாசிகை பெற்றுள்ளது. கர்ணகூடங்களை அடுத்துக் கிழக்கிலும் மேற்கிலும் தொடரும் ஆர்ச்சுவர் முன்றில் ஆரத்தை விமானக் கீழ்த்தள ஆரத்துடன் ஒருங்கிணைக்கிறது. அத்திருப்பச் சுவர்களிலும் திசைக்கு ஒரு குறுநாசிகையைக் காணமுடிகிறது.

அத்யந்தகாமத்தின் முன்றில் ஆரம் வேறெந்த ஒருகல் தளியிலும் இடம்பெறாத கர்ண சாலைகளைக் கிழக்கு, மேற்கு மூலைகளில் பெற்று, இடையில் ஒரு சாலையைக் கொண்டுள்ளது. வேதிகை பெற்றுள்ள இந்த ஆரஉறுப்புகளுக்கு இடைப்பட்டனவாய்ப் பக்கத்திற்கொன்றை அமர்ந்திருக்கும் வேதிகையற்ற பஞ்சாங்கமும் புதிய அறிமுகங்களே. இப்பஞ்சாங்களைத் தூங்காணைத் தளி தன்னுடைய இரண்டாம் தள ஆரத்தின் தென்முகத்தில் கொண்டுள்ளமை இங்கு நினைக்கத்தக்கது. பெருஞ்சாலை, கணேசர் தளிகளின் முதல் தள ஆரத்தில் இடம்பெற்றிருக்கும் ஆறங்கக் குறுநாசிகைகளை இப்பஞ்சாங்களின் முன்னோடிகளாகக் கொள்ளமுடியும். ஆரஉறுப்புகளை இணைக்கும் ஆர்ச்சுவர், உறுப்புகளுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் இடைவெளிக்கு ஒரு குறுநாசிகை கொண்டு வடக்கிலும் தெற்கிலும் திரும்பி விமான ஆரத்துடன் முன்றில் ஆரத்தை ஒன்றிணைக்கிறது.

முகமண்டபம்

முகமண்டபம் பெற்றுள்ள ஐந்து தளிகளுள் நன்கு சீரமைக்கப்பட்ட மண்டபச் சுவர்களைக் கொண்டுள்ள ஒரே தளியாகக் கணேசர் தளியைக் குறிக்கலாம். அதற்கடுத்த நிலையில் சீரமைப்புப் பெற்றுள்ளது அருச்சுனர் தளி. ஏனைய மூன்று தளிகளின் முகமண்டபங்களும் முழுமையுறா நிலையிலேயே உள்ளன. வடபிடாரியில் முகமண்டப வடசுவர்த் துண்டுகளை ஒட்டி விலங்கடி நான்கு அரைத்தூண்கள் காணப்படுகின்றன. தலையுறுப்புகள் ஒதுக்கீடாக அமைந்த நிலையில் போதிகை வளைமுகக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, வலபியில் பூதவரியைப் பார்க்கமுடிகிறது. கபோதம் வடமுகத்தில் ஆறு கூடுவளைவுகளும் கிழக்கு, மேற்குத் திருப்பங்களில் திசைக்கு இரண்டு கூடுவளைவுகளும் பெற்றுள்ளது. அரைத்தூண்களில் நின்றவாறு கபோதம் தாங்குவனவாய்த் தாவியாளிகள் உள்ளன.

கீழ்ப்பிடாரியின் முகமண்டபக் கிழக்குச் சுவர் நடுவில் வாயில் அகழப்பட்டுள்ளதே தவிர, தூண்கள் இல்லை. இச்சுவரின் கர்ணபுத்திகள் பிதுக்கமாகவும் சாலைப்பத்தி உள்ளடங்கியும் காணப்படுவது புத்தமைப்பாகும். கூரையுறுப்புகளில் கபோதம் மட்டுமே இடம்பெற்றுள்ளது. கர்ணபுத்திகளில் பிதுக்கமாக உள்ள கபோதம், பத்திக்கோர் இணைக் கூடுகளையும் சாலைப்பத்தியில் இடைவெளியிட்ட இரண்டு கூடு வளைவுகளையும் பெற்றுள்ளது. திருப்பங்களில் திசைக்கு இரண்டு கூடு வளைவுகளைக் காணமுடிகிறது. அனைத்துக் கூடுவளைவுகளிலும் கந்தர்வத்தலைகள் உள்ளன.

வளியான்குட்டையின் முகமண்டபம் கிழக்கு முகத்தில் முகப்புப் பெற்றுள்ளது. கிழக்குச் சுவர்த்துண்டுகளை அடுத்துப் பக்கத்திற்கொன்றாக நான்கு விலங்கடி அரைத்தூண்கள் இரண்டும் அவற்றிற்கு இடைப்பட்டனவாய் நான்கு விலங்கடி முழுத்தூண்கள் இரண்டும் காணப்படுகின்றன. தூண்களின் தலையுறுப்புகள் அடி போலவே ஒதுக்கீடாக உள்ளன. போதிகைக் கைகள் வளைமுகமாக அமைய, மேலே கூரையுறுப்புகள்

காட்டப்பட்டுள்ளன. வலபி வெறுமையாக உள்ளது. கபோதத்தில் கிழக்கு முகமாக இரண்டு கூடுவளைவுகளை மட்டுமே காணமுடிகிறது. திருப்பங்களில் கூடுவளைவுகள் இல்லை. கூடுகளில் காளைத்தலை அமைப்பு உள்ளது.²

முகமண்டபத்தின் கிழக்குச் சுவரை அணைத்துள்ள நான்முக அரைத்துண்கள் பலகையில் தாவயாளிகளைப் பெற்றுள்ளன. கூரை உறுப்புகளில் வலபி தெற்கு, வடக்குத் திருப்பங்களில் அன்னவரி கொண்டுள்ளது. முகமண்டபத்தின் பின்சுவரில் காணப்படும் அகழவு கருவறைக்கான வாயிலாகலாம்.

அருச்சுனர், கணேசர் முகமண்டபங்களும் வளியான்குட்டை போலவே முகப்புப் பெற்றுள்ளன. அருச்சுனரில் முகப்பு, மேற்குச் சுவர்த் துண்டுகள் ஓட்டிய இரண்டு தாமரைத் தளம் அமர் யாளி நான்முக அரைத் தூண்களோடு அமைந்துள்ளது. அவற்றுக்கு இடையிலுள்ள முழுத் தூண்கள் தொல்லியல் துறையால் நிறுவப்பட்டவை. தளி உருவான காலத்தில் இங்கு இரண்டு அமர் யாளி முழுத்தூண்கள் இருந்ததாகக் கொள்ளலாம். அரைத்தூண்களில் மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவற்றுக்கான ஒதுக்கீடுகூட இல்லை. தலையுறுப்புகளில் கும்பமே இறுதி உறுப்பாக உள்ளது. போதிகைகள் தரங்கக் கைளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனமும் பூதவரி வலபியும் உள்ளன. கபோதம் மேற்கு முகத்தில் மூன்று இணைக்கூடு வளைவுகளையும் தெற்கு, வடக்குத் திசைகளில் திசைக்கோர இணையையும் பெற்றுள்ளது.

மேற்குச் சுவர்த்துண்டுகளை அணைத்திருக்கும் தூண்கள் செவ்வகப் பாதத்தில் எழும் எண்முக அரைத்தூண்களாக உள்ளன. பாலி, பலகை வீரகண்டம் உள்ளிட்ட அணைத்துத் தலையுறுப்புகளும் பெற்றுள்ள அவற்றின் மேலுள்ள போதிகைகளிலிருந்து கிளைக்கும் வளைமுகத் தரங்கக் கைகள் உத்திரம் தாங்க, மேலே முகப்பின் கூரையுறுப்புகள் தொடர்வதைக் காணலாம். இத்தூண்களின் பலகைகள் மீதுள்ள தாவு யாளிகள் கபோதம் தாங்குகின்றன. முகமண்டபத்தின் வட, தென்சுவர்கள் உள்ளேயும் புறத்தேயும் வெறுமையாக உள்ளன. கூரையில் அணைவாக வாஜனம். பின்சுவரின் நடுப்பகுதியில் திறக்கப்பட்டுள்ள வாயிலையடுத்துள்ள கருவறையில் பின்சுவரை ஓட்டித் தள அமைப்பொன்றும் தரையின் நடுவில் சதுரக் குழியொன்றும் காணப்படுகின்றன. இங்கும் கூரையின் அணைவாக வாஜனம் உள்ளது.

கணேசரின் முகமண்டப முகப்பும் அருச்சுனர் போலவே மேற்குச் சுவர்த் துண்டுகளை ஓட்டிய இரண்டு அமர்யாளி நான்முக அரைத் தூண்களையும் அவற்றுக்கு இடைப்பட்டனவாய் இரண்டு அமர்யாளி இந்திரகாந்த முழுத்தூண்களையும் பெற்றுள்ளது. அரைத்தூண் யாளிகள் அருச்சுனர் போலவே எதிரெதிர்ப் பார்வையில் இருக்க, நடுயாளிகள் மேற்குப் பார்வையில் உள்ளன. தூண்களின் கும்பத்தையடுத்து வீரகண்டமும் போதிகையும் உள்ளன. போதிகையின் கைகள் நடுப்பட்டை பெற்ற வளைமுகத் தரங்கக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், பூதவரியுடனான வலபி, கபோதம் இவை காட்டப்பட்டுள்ளன. படடை பெற்ற தரங்கக் கைகளை முதன்முறையாக இங்குதான் காணமுடிகிறது.

முகப்படுத்த சுவர்த்துண்டுகளில் உள்ள தெற்கு, வடக்கு கோட்டங்களில் காவலர்கள் காட்டப்பட்டுள்ளனர். இக்கோட்டங்களைச் சட்டத்தலை பெற்ற நான்முக அரைத்தூண்கள் முகப்படுத்து அணைக்க, எண்முக அரைத்தூண்கள் வெளிமுகத்தில் அணைத்துள்ளன. முகப்புத் தூண்கள்

போலன்றிப் பாலி, பலகை பெற்றுள்ள அவற்றின் வீரகண்டம் போதிகை தாங்க, வளைமுகக் கைகள் கூரையுறுப்புகள் ஏந்துகின்றன. வலபி வெறுமையாக உள்ளது. கபோதம் இக்கோட்டங்களின் மேல் இணைக்கூடுகளையும் முகப்புப்பகுதியில், இடைவழிக்கு இரண்டென இடைவெளியிட்ட கூடுவளைவும் பெற்றுள்ளது. அனைத்துக் கூடுகளும் கந்தர்வத்தலைகள் பெற்றுள்ளன. தெற்கு, வடக்குத் திருப்பங்களில் தொடரும் கபோதத்தில் கூடுவளைவுகளைக் காணமுடியவில்லை.

முகமண்டபத்தின் உட்சுவர்கள் நன்கு சீரமைக்கப்பட்ட நிலையில் கூரையையொட்டி வாஜனத்தை நாற்புறத்தும் காணமுடிகிறது. பின்சவரிலுள்ள வாயிலையடுத்துள்ள கருவறையும் நன்கு சீரமை செய்யப்பட்டுள்ளது. கருவறையின் கூரையை அனைத்தவாறும் வாஜனம் காணப்படுகிறது. கருவறையில் தற்போது கணேசரின் வடிவம் இருத்தப்பட்டிருப்பதால் தரையில் குழி உள்ளதா என்பதைக் கண்டறியக்கூடவில்லை. முகமண்டபத்தின் கிழக்குச் சுவரின் தெற்புறம் இராஜசிம்மரின் பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டுக் காணப்படுகிறது.

முகமண்டப ஆரம்

வடபிடாரி, கீழ்ப்பிடாரி, அருச்சுனர் தளிகளில் முகமண்டபம், பூமிதேசத்தை அடுத்து வேதிகையற்ற நிலையில் மூலைகளில் கர்ணகூடங்களையும் இடையில் ஒரு சாலையையும் கொண்டுள்ளது. ஆர்ச் சுவரில் இடைவெளிக்கொரு குறுநாசிகையும் திருப்பங்களில் திசைக்கு ஒரு குறுநாசிகையும் காணப்படுகின்றன. வளியான்குட்டையின் முகமண்டப ஆரம் பிடாரித் தளிகள் போலவே அமைந்திருப்பினும் ஆர்ச்சுவர் இடைவெளிகளில் இரண்டிரண்டு குறுநாசிகைகளைப் பெற்று வேறுபடுவதைக் காணமுடிகிறது. கணேசரின் முகமண்டப ஆரம் மூன்று சாலைகள் கொண்டுள்ளது. குறுநாசிகைகள் பிதுக்கமான கபோதம் பெற்றுள்ளன. முன்றில், முகமண்டப ஆரநாசிகை வளைவுகளுள் சிலவற்றில் கந்தர்வத்தலைகளையும் சிலவற்றில் காளைத்தலைகளையும் காணமுடிகிறது. சில வெறுமையாக உள்ளன.

இரண்டாம் தளம்

பெருஞ்சாலை, கொற்றவைத் தளிகள் தவிர்த்த பிற ஏழு தளிகளிலும் இரண்டாம் தளம் அமைந்துள்ளது. கணேசர் தளி சாலையமைப்பில் இருப்பதால், அதன் இரண்டாம் தளச் சுவர் தென், வடமுகங்களில் இரண்டு பத்திகளும் கிழக்கு, மேற்கு முகங்களில் மூன்று பத்திகளும் பெற்றுள்ளது. பிதுக்கமாயுள்ள இப்பத்திகளுக்கு இடைப்பட்ட ஓடுக்கங்கள் வெறுமையாக உள்ளன. பத்திகளை அனைத்துள்ள நான்முக அரைத்தூண்கள் சும்பம் வரையிலான தலையுறுப்புகளுடன் வீரகண்டம் கொள்ள, மேலே தூங்க வளைமுகக் கைகளுடன் உத்திரம் தாங்கும் போதிகை. கூரையுறுப்புகளுள் வலபி வெறுமையாக அமையக் கபோதம் பத்திகளில் பிதுக்கம் காட்டி, பத்திக்கு இரண்டு கூடுவளைவுகள் பெற்றுள்ளது.

பிடாரித் தளிகள் இரண்டுமே நாகர அமைப்பிலான இரண்டாம் தளம் பெற்றுள்ளன. தளச் சுவர்த் திருப்பங்களையும் நடுப்பகுதியையும் நான்முக அரைத்தூண்கள் அனைத்துள்ளன. பக்கத்திற்கு நான்கென அமைந்துள்ள இவ்வரைத்தூண்களின் பலகைகளிலிருந்து கபோதம் தாங்குவனவாய்த் தாவயாளிகள் காட்டப்பட்டுள்ளன. தூண்களின் மேலுள்ள போதிகைகள்

வளைமுகத் தூங்கக் கைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜனம், வலபி. இருதளிகளின் வலபிகளிலுமே அன்னவரி இடம்பெற்றிருந்தாலும், வடபிடாரியில் சிலபகுதிகளில் மட்டுமே அது முழுமையுள்ளது. கபோதம் கீழ்ப்பிடாரியில் திசைக்கு ஆறு கூடுவளைவுகளையும் வடபிடாரியில் திசைக்கு இரண்டு கூடுவளைவுகளையும் கொள்ள, வடபிடாரித் தளச்சுவர்க் கோட்டங்கள் வெறுமையாக உள்ளன. கீழ்ப்பிடாரியில் இக்கோட்டங்களில் கோட்டத்திற்கோர் இடுப்பளவிலான அடியவர் போற்றிக் கையுடன் கருவறைப் பார்வையில் காட்சிதருகிறார். அருமையாக அமைந்திருக்கும் இச்சிற்பங்களுள் தெற்கு அடியவர்கள் மட்டுமே பணி தொடங்கிய நிலையில் கைவிடப் பட்டுள்ளனர்.

வளியான்குட்டைத் தளியின் இரண்டாம் தளச் சுவர்கள் உறுப்பு வேறுபாடற்ற நான்கு அரைத்தூண்களால் அணைக்கப்பட்டுள்ளன. மேலே வெறுமையான வலபி. கபோதம் திசைக்கிரு கூடுவளைவுகளைப் பெற்றுள்ளது. இக்கூடுவளைவுகளைத் தலைப்பாகப் பெறுமாறு தளச் சுவர்களில் பக்கத்திற்கு இரண்டு செவ்வக ஸ்படிதங்கள் அமைக்கப்பட்டுள்ளன. மாமல்லபுரத்து ஒருகல் தளிகளுள் கீழ்த்தளத்தே பஞ்சரங்களும் மேற்றளத்தே செவ்வக ஸ்படிதங்களும் பெற்றமைந்த ஒரே ஒருகல் தளி இதுதான். இச்செவ்வக ஸ்படிதங்களை இராஜசிம்மரின் கற்றளிகளில் காண முடிவது குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

அருச்சுனர் தளியின் இரண்டாம் தளச் சுவரும் பிடாரித் தளிகள் போலவே திசைக்கு நான்கு நான்கு அரைத்தூண்களைப் பெற்று அவற்றால் அணைக்கப்பட்டிருக்கும் வல, இடக்கோட்டங்களில் இணையர் சிற்பங்களைக் கொண்டுள்ளது. மாமல்லபுரத்து ஒருகல் தளிகள் ஒன்பதுள், இரண்டாம் தளச் சுவர்க் கோட்டங்களில் ஆணும் பெண்ணுமாய்க் கருவறை தூழ் எட்டு இணையர்களைப் பெற்றுள்ள ஒரே ஒருகல் தளி இதுதான் எனலாம். இக்கோட்டங்களை அணைத்துள்ள அரைத்தூண்கள் அனைத்து உறுப்புகளும் பெற்று, வளைமுகத் தூங்கக் கைகளால் உத்திரம் தாங்கும் போதிகை ஏந்தியுள்ளன. வலபி அன்னவரி பெற, கோணப்பட்டத்துடன் திகழும் கபோதம் திசைக்கு ஆறு கூடுவளைவுகள் பெற்றுள்ளது.

தூங்கானைத் தளியின் இரண்டாம் தளச்சுவர் கிழக்குப் பகுதியில் சரியாக உருவாக்கம் பெறாவிட்டாலும் பிற திசைகளில் ஒழுங்கு செய்யப்பெற்று அனைத்து உறுப்புகளும் பெற்ற உயரக் குறைவான பதினொரு நான்கு அரைத்தூண்களால் அணைக்கப்பட்டுள்ளது. போதிகைக் கைகள் வளைமுகத் தூங்கமாய் உத்திரம் தாங்க, மேலே வலபி. கபோதம், தென்கிழக்கிலும் தென்மேற்கிலும் இணைக்கூடுகள் பெற்றுப் பிற இடங்களில் தூண்கொரு கூடுவளைவு கொண்டுள்ளது. இவ்வளைவுக் கூடுகள் அனைத்தும் வெறுமையாக உள்ளன. தென்முகத்தில் நான்கு இணைக் கூடுகளைப் பார்க்கமுடிகிறது.

அத்யந்தகாமத்தின் இரண்டாம் தளம் தனித்தன்மையது. கீழ்த்தளக் கூரையின் நடுப்பகுதியில் ஆரத்திலிருந்து தெற்கிலும் கிழக்கிலும் 64 செ.மீ., வடக்கில் 70 செ.மீ., மேற்கில் 61-68 செ.மீ. தள்ளிய நிலையில் அமைந்திருக்கும் இத்தளம் 5.90 மீ. பக்கமுடைய சதுரமாக உருவாகியுள்ளது. பிற தளிகளின் இரண்டாம் தளம் போல் குறுகியமையாமல், அதே சமயம், முதல் தளம் போல் நெடிதுயர்ந்தும் நிலலாமல் இடைப்பட்ட நிலையில் உபானத் தழுவலில் 1.67 மீ. உயரத்திற்கு எழுச்சியுடன் விளங்கும் இதன் தெற்கு, வடக்குச் சுவர்கள் கும்பம் வரையிலான அனைத்து உறுப்புகளும் பெற்ற நான்கு அரைத்தூண்களால்

அணைக்கப்பட்ட நான்கு பிதுக்கங்களுடன் அமைந்துள்ளன. அவற்றிலும் அவற்றிற்கு இடைப்பட்ட சுவர்த்துண்டுகளிலுமாய்த் திசைக்கு ஏழு கோட்டங்கள் சிற்பங்களுடன் அகழப்பட்டுள்ளன. கிழக்கில், தளச்சுவருக்கும் ஆரத்திற்கும் இடையில் மூன்றாம் தளம் ஏக உதவும் படித்தொடர் பிடிச்சுவரகளுடன் இருப்பதால் வட, தென்மூலைப் பிதுக்கங்களும் அவற்றையடுத்த சுவர்த்துண்டுகளும் மட்டுமே கோட்டங்களையும் சிற்பங்களையும் பெற்றனவாய் உருவாகி உள்ளன. படித்தொடருடன் தள அமைப்புப் பெற்றுள்ள ஒரே ஒருகல் தளியும் அத்யந்தகாமம்தான். இத்தொடரின் பிடிச்சுவர்கள் யானைத் துளைக்கைகளென இறங்க, கிழக்கில் மட்டும் தலைப்பில் மகரங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. கிழக்குப் பிடிச்சுவரின் கிழக்கு முகத்தில்தான் 'மகாமல்லன்' எனும் பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டுக் காணப்படுகிறது.

தளச்சுவரின் மேற்கில் முன்றிலுடனான கருவறை அமைக்க மேற்கொள்ளப்பட்ட முயற்சியைக் காணமுடிகிறது. முன்றிலின் முன் தூண்கள் அமர் சிம்ம இந்திரகாந்தத் தூண்களாகக் கும்பம் வரை அமைந்து, வீரகண்டம் பெற, மேலே வளைமுகத் தூங்கக் கைகளுடன் போதிகை, உத்திரம், வாஜனம், பூதவரி வலபி தாங்குகிறது. திறக்கப்படாத கருவறைக் குடைவின் முகப்பில் பாரையொட்டி இரண்டு விலங்கடி அரைத்தூண்களும் நடுவில் இரண்டு விலங்கடி முழுத்தூண்களும் உள்ளன. இக்கருவறைக் குடைவின் இருபுறத்தும் உள்ள சுவரத் துண்டுகளும் மூலைப் பத்திகளும் கோட்டங்களாக்கப்பட்டுச் சிற்பங்கள் பெற்றுள்ளன. கருவறைக் குடைவின் கூரையுறுப்புகள் தளத்தின் நாற்புறத்தும் தூழக் கபோதும், பத்திகளின் மீது பிதுக்கம் பெற்று சுவரத் துண்டுகளின் மீது ஒடுங்கித் தொடர்கிறது. மேற்குத் தவிர்த்த முப்புறமும் திசைக்கு எட்டுக் கூடுவளைவுகள் பெற்றுள்ள கபோதம், மேற்கில் மூலைப் பிதுக்கங்களின் மீது மட்டும் பக்கத்திற்கு இரண்டென நான்கு கூடுவளைவுகள் பெற்றுள்ளது. அனைத்துக் கூடுகளிலும் கந்தர்வத் தலைகள் உள்ளன. இரண்டாம் தளத்தில் பதினாறு கோட்டங்களின் மீது பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டுகள் இடம்பெற்றுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.

இரண்டாம் தள ஆரம்

கீழ்ப்பிடாரி, வளியான்குட்டை, அருச்சுனர் தளிகள் இரண்டாம் தளத்தின் மீதும் ஆரம் பெற்றுள்ளன. பூமிதேசத்தை அடுத்து நான்கு மூலைகளிலும் கரணகூடங்களும் நடுவில் திசைக்கொரு சாலையும் அமைய, ஆரச்சுவர் அவற்றை இணைக்கிறது. வளியான்குட்டையின் ஆரஉறுப்புகள் வேதிகை பெற்றுள்ளன. ஆரச்சுவர் இடைவெளிக்கொரு குறுநாசிகை பெற்றுள்ளது. அருச்சுனர், கீழ்ப்பிடாரித் தளிகளின் ஆர உறுப்புகளுக்கு வேதிகையில்லை. ஆரச்சுவர் வளியான்குட்டை போலவே திசைக்கொரு குறுநாசிகை பெற்றுள்ளது. வடபிடாரி இரண்டாம் தளத்தின் மேல் ஆரம் பெறவில்லை.

தூங்கானைத் தளி வேதிகையற்ற ஆரம் கொண்டுள்ளது. மூலைகளில் இரண்டு கரணகூடங்களும் இடைப்பட்டனவாய் ஆறு சாலைகளும் இடம்பெற்றுள்ளன. இடைவெளிக்கு ஒன்றென அமைந்துள்ள ஆரச்சுவர்க் குறுநாசிகைகள் வேசரக் குடம் பெற்றுள்ளன. தென்முகத்தில் கரண கூடங்களுக்கு இடைப்பட்டனவாய் இரண்டு பஞ்சரங்கள் அமர்ந்துள்ளன. அத்யந்தகாமத்தில் முன்றில் ஆரத்தில் இடம்பெறும் இவை இங்கு இரண்டாம் தள ஆர உறுப்புகளாக உயர்த்தப்பட்டுள்ளன.

கணேசர் தளி நான்கு மூலைகளிலும் கர்ணகூடங்கள் பெற்று, அவற்றுக்கு இடையில் கிழக்கிலும் மேற்கிலும் மட்டும் திசைக்கு இரண்டு சாலைகள் கொண்டுள்ளது. வேதிகையற்ற இவ் ஆர உறுப்புகளை இணைக்கும் சுவர் இங்கு இடம்பெறாமை குறிப்பிடத்தக்கது. அத்யந்தகாமத்தில் இரண்டாம் தள ஆரம் நான்கு மூலைகளிலும் கர்ணகூடங்கள் பெற்றுள்ளது. தெற்கு, கிழக்கு, வடக்கு முத்திசைகளிலும் கர்ணகூடங்களுக்கு இடைப்பட்டனவாய் திசைக்கு இரண்டு சாலைகள் உள்ளன. ஆரஉறுப்புகள் அனைத்துமே வேதிகை பெற்றமைய அவற்றை இணைக்கும் ஆர்ச்சுவர் கிழக்குச் சாலைகளுக்கு இடையில் இரண்டாம் தளப் படித்தளத்திலிருந்து மூன்றாம் தளத்திற்குள் நுழைய வாய்ப்பாக உயரம் குறைந்து வழிவிட்டமைந்துள்ளது. மேற்கில், கர்ண கூடங்களிலிருந்து தொடரும் ஆர்ச்சுவர், முன்றில் மேல் அமர்ந்துள்ள ஆரத்துடன் இணைகிறது. இங்குக் கர்ணசாலைகள் முன்றிலின் இரு முனைகளிலும் அமர், சாலை இடையிட்டமைந்துள்ளது. ஆர உறுப்புகள் சிறுநாசிகைகள் பெறச் சுவர் குறுநாசிகைகள் கொண்டுள்ளது. நாசிகை வளைவுகளுள் சில கந்தர்வத்தலைகளும் சில காளைத்தலைகளும் கொள்ள, பிற வெறுமையாக உள்ளன.

மூன்றாம் தளம்

ஒன்பது தளிகளுள் அத்யந்தகாமம் மட்டுமே மூன்றாம் தளம் பெற்றுள்ளது. இரண்டாம் தளக் கூரையின் நடுவில், சுற்றியுள்ள ஆரவரிசையிலிருந்து ஏறத்தாழ 55 செ.மீ. அளவிற்கு நாற்புறத்தும் தள்ளியமைந்த நிலையில் வளரும் இத்தளமும் உபானம் தழுவிய சதுரமாகவே அமைந்துள்ளது. 1. 50 மீ. உயரமுள்ள இத்தளத்தின் நான்கு சுவர்களும் மூலைகளிலும் நடுவிலும் பிதுக்கம் பெற்றுள்ளன. இப்பிதுக்கங்களிலும் அவற்றிற்கு இடைப்பட்ட சுவர்த் துண்டுகளிலும் தெற்கு, கிழக்கு, வடக்கு முத்திசைகளிலும் கோட்டங்கள் அகழப்பட்டு நின்ற நிலைச் சிற்பங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. மேற்கில் சாலைப்பத்தி அகழப்பட்டுக் கருவறையாக்கப்பட்டுள்ளது. கர்ண பத்திகளிலும் அடுத்தமைந்த சுவர்த் துண்டுகளிலும் நின்ற நிலைச் சிற்பங்கள் உள்ளன. கருவறைப் பின் சுவரில் நான்குமுகன், திருமால் போற்ற சோமாஸ்கந்தர் தொகுதி இடம்பெற்றுள்ளது. கருவறை வாயிலிலும் கிழக்குச் சாலைப்பத்திக் கோட்டத்தின் மேலும் இத்தளியின் பெயர் பலலவ கிரந்தத்தில் பொறிக்கப்பட்டுள்ளது. கிழக்குச் சாலைப் பத்தியின் மேல் இத்தளியை எழுப்பிய அரசரின் விருதுப் பெயர் உள்ளது.

கோட்டங்களின் அணைவுத் தூண்கள் இரண்டாம் தளம் போலவே அமைந்து கூரையறுப்புகள் தாங்க, வலப்பியில் அன்னவரி காட்டப் பட்டுள்ளது. வலபித் திருப்பங்களில் தாவியானிகள். கபோதம் பிதுக்கத்திற்கு இரண்டு கூடுவளைவுகள் எனத் திசைக்கு ஆறு கூடு வளைவுகளைப் பெற்றுள்ளது. கருவறை வாயிலின் முன்னால் பிதுக்கமற்று, வளைமுகமும் இழந்து ஒரு பலகை போலத் தொடரும் கபோதத்தின் முகப்பில் மாலை சுமந்து செல்லும் பூதங்களின் தோரணம் காட்டப்பட்டுள்ளது. கருவறை வாயிலின் இருபுறத்துள்ள கோட்டங்களின் மேல்நிலை நடுப்பகுதியில் அதையும் அதற்கு மேலுள்ள உத்திரம், வாஜனம் இவற்றையும் மறைத்தவாறு இருக்கையில் அமர்ந்த நிலையில் இரண்டு பூதங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. அவற்றைச் சங்கநிதி, பதுமநிதி இவற்றின் முன்னோடிகளாகக் கொள்ளலாம்.

முன்றாம் தள ஆரம்

அத்யந்தகாமத்தின் முன்றாம் தளக் கூரையீது பூமிதேசத்தை அடுத்து உள்ளடங்கிய நிலையில் வேதிகை பெற்ற ஆரம் இடம்பெற்றுள்ளது. மூலைகளில் கரணகூடங்களும் இடைப்பட்டனவாய்த் திசைக்கொரு சாலையும் அமைய, இணைக்கும் சுவர் இடைவெளிக்கோர் குறுநாசிகை கொண்டுள்ளது. சாலை, கூடங்களின் சிறுநாசிகைகள் காளைத்தலை பெறக் குறுநாசிகைகள் வெறுமையாக உள்ளன.

கிரீவம், சிகரம், தூபி

ஒன்பது தளிகளுள் கிரீவம் காணப்பெறாத ஒரே தளி கொற்றவைத் தளிதான். ஏனைய எட்டுத் தளிகளுள் வடபிடாரி, வளியான்குட்டை இவை நாகர கிரீவம் பெற, அருச்சுனர், கீழ்ப்பிடாரி, அத்யந்தகாமம் இவை எண்பட்டை கிரீவம் பெற்றுத் திராவிடத் தளிகளாய் மிளர்கின்றன. பெருஞ்சாலைத் தளியும் கணேசர் தளியும் சாலை வடிவிலான கிரீவம் கொள்ள, தூங்காணைத் தளி அதற்கேற்ப கிரீவம் கொண்டுள்ளது. பூமிதேசம், வேதிகை இவற்றை அடுத்தெழும் நான்முக, எண்முக கிரீவ சுவர்களை உயர்க்குறைவான, ஆனால் அகலமான உறுப்புவேறுபாடற்ற நான்முக அரைத்தூண்கள் அணைக்க, மேலே உத்திரம், வாஜனம், வலபி இவை அமைந்துள்ளன. வடபிடாரி, கீழ்ப்பிடாரி, அத்யந்தகாமம் இவற்றின் வலபிகள் பூதவரி கொள்ள, அருச்சுனர் அன்னவரி கொண்டுள்ளது. வளியான்குட்டை வலபி வெறுமையாக உள்ளது. கிரீவ முகங்களில் கிரீவ கோட்டங்களின் செவ்வகப்பட்டைகள் அமைந்துள்ளன. அருச்சுனர் கோட்டங்கள் மெல்லிய நான்முக அரைத்தூண்களால் அணைக்கப் பட்டுள்ளன.

சிகரம் நான்முகத் தளிகளில் நான்முகமாகவும் அருச்சுனர், கீழ்ப்பிடாரி, அத்யந்தகாமம் இவற்றில் எண்முகமாகவும் அமைந்து கிரீவ கோட்டத்திற்கான ஓழுங்கில் முகத்திற்கொரு கூடுவளைவு பெற்றுள்ளது. இக்கூடுகளுள் பெரும்பான்மையான காளைத்தலையும் தோரணமும் பெற, வளைவுகளில் வளைகொடிகள், பூப்பதக்கங்கள். கொற்றவைத் தளியின் நாகர சிகரம் பிற சிகரங்களிலிருந்து மாறுபட்டு நாற்றிசைகளிலும் நன்கு கீழிறங்கி அமைந்துள்ளது. இவ்வமைப்புக் கொற்றவைத் தளியை ஒரு குடிசைக் கோயிலாய்ப் படம்பிடிக்கிறது. அனைத்து சிகரங்களும் மாலைச் சுருள்கள் அல்லது பதக்கத் தொங்கல்கள் பெற்றுள்ளன. எந்த சிகரத்திலும் தூபி இல்லை. கொற்றவை, அருச்சுனர், அத்யந்தகாமத் தளிகளின் தூபிகள் அந்தந்த விமானங்களின் அருகிலேயே இருத்தப் பட்டுள்ளன.

கணேசர், பெருஞ்சாலை, தூங்காணை இவற்றின் கிரீவ சுவர்கள் பிற தளிகளிலும் உயர்ந்து காணப்படுகின்றன. முன்றனுள் பெருஞ்சாலைத் தளியின் கிரீவம் 1.40 மீ. உயரமும் 11.94 மீ. நீளமும் 4.90 மீ. அகலமும் பெற்று மிகப் பெரிய கிரீவமாக அமைந்துள்ளது. கிரீவ சுவரில் நன்கு முன் தள்ளிய நிலையில் கிழக்கில் ஐந்து, மேற்கில் ஐந்து எனப் பத்துக் கோட்டங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. கணேசர் தளியில் கிழக்கில் மூன்றும் மேற்கில் மூன்றுமேன இக்கோட்டங்கள் அமைய, தூங்காணை கூடுதலாக வடக்கிலும் ஒன்று பெற்றுள்ளது.

இருவகைத்தனவாய் அமைந்துள்ள அவற்றுள் முதல் வகையின வேதிகை மீதேழும் நான்முக அரைத்தூண்களால் இருபுறத்தும் அணைக்கப்பட்டுப் போதிகைகளின் வளைமுகக் கைகளால் தாங்கப்படும் உத்திரம், வாஜனம்

கொண்டு, சிகரச் சரிவிலுள்ள கூடு வளைவுகளால் மூடப்பட்டுள்ளன. இரண்டாம் வகையின் வாஜனத்தையடுத்து சிகரச் சரிவில் கூடுவளைவற்ற பிதுக்கமான கபோதம் பெற்று மேலே பூமிதேசம், கிரீவம், கூடுவளைவு கொண்டுள்ளன.

ஒரு மீட்டர் உயரமுள்ள கணேசர் தனி கிரீவத்தின் ஆறு கோட்டங்களுள் நடுக்கோட்டங்கள் இரண்டாம் வகையினவாய் அமைய, தென், வட கோட்டங்கள் முதல் வகையினவாக உள்ளன. அவற்றின் சிகரச் கூடுகளில் தோரணங்களுடன் மதலையமர் யாளிகள் அணைப்பில் காளைத்தலை உள்ளது. வளைவுகள் வழக்கமான அலங்கரிப்புப் பெற, தலைப்பு முத்தலை ஈட்டி என அமைந்து, கீழ்ப்பகுதியில் தோள் வரையிலான கந்தர்வத்தலையைப் பெற்றுள்ளது. துலத்தேவர் படிமமாகக் கொள்ளத்தக்க இத்தலைப்புகள் ஒன்பது ஒருகல் தளிகளுள் கணேசர் தளியில் மட்டுமே இடம் பெற்றுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கதாகும்.

தூங்காணைத் தளியின் ஏழு கிரீவ கோட்டங்களுமே முதல் வகையின. அவற்றுள் கிழக்கிலும் மேற்கிலும் உள்ள நடுக்கோட்டங்களும் வடக்குக் கோட்டமும் பெரிய அளவினவாய் அமைய, கிழக்கு, மேற்குத் துணைக் கோட்டங்கள் சிறுத்துள்ளன. இக்கோட்டங்கள் அனைத்துமே ஒன்று போல் அணைவத்துண்கள், போதிகைகள், கூரையறுப்புக்கள் பெற்றுள்ளன. கூடுதலாக வடக்குக் கோட்டத்தில் வலபியைக் காண முடிகிறது. இக்கோட்டங்களின் தலைப்புகள் கபோதக் கூடு வளைவுகளின் தலைப்புகள் போலவே உள்ளன.

பெருஞ்சாலைத் தளியின் கிரீவ கோட்டங்கள் பத்துமே அளவில் பெரியவை. அவற்றுள் ஓரக் கோட்டங்களும் நடுக்கோட்டங்களும் இரண்டாம் வகையினவாய்க் கபோதம் பெற்றமைய, இடைக்கோட்டங்கள் முதல் வகையினவாய் உள்ளன. சில கோட்டங்களின் கூடுவளைவுகளில் மாறுபட்ட செதுக்கல்களைக் காணமுடிகிறது. குறிப்பாகக் கிழக்குக் கோட்டங்கள் இரண்டில் மதலையமர் அன்னங்களும் யானைமுகங்களும் காட்டப்பட்டுள்ளன. சிலவற்றின் கூடுகளில் தோரணக் குழியில் எழுக்கதிர் அமைப்பு உள்ளது. இவ்வமைப்பின் கதிரோன் அரைவட்டமாக இல்லாமல் கோளவடிவில் உள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. கோட்ட அணைவத் தூண்களுள் சிலவற்றின் பாதங்கள் கொடிக்கருக்கு அலங்கரிப்புப் பெற்றுள்ளன.

கணேசர், தூங்காணைத் தளிகள் போலன்றிப் பெருஞ்சாலைத் தளியின் ஐந்து கோட்டங்கள் சிற்பங்கள் பெற்றுள்ளன. அவற்றுள் நான்கு நன்கு வடிவம் பெற, ஒன்று தொடக்க நிலையிலேயே கைவிடப்பட்டுள்ளது. வடிவம் பெற்றுள்ள நான்கு ஆடவர் சிற்பங்களுள் மேற்கிலுள்ள தென்கோட்டச் சிற்பம் சக்கரத்தாழ்வாராக அமைந்துள்ளது. நான்கு கோட்டங்கள் 57 - 68 செ.மீ. ஆழ அகழ்வு பெற்றுப் பின்சுவருக்கு நெருக்கமாகத் தரைப்பகுதியில் சதுரக் குழியுடன் அமைந்துள்ளன. இக்குழிகள் இறைத்திருமேனிகளை இருத்தச் செய்யப்பட்டவையாகலாம். மேற்கு நடுக்கோட்டம் 68 செ.மீ. ஆழம் கொண்டிருந்தபோதும் தரையில் குழி இல்லை.

கணேசர், தூங்காணைத் தளிகளின் கீரிவ சுவர் ஒன்று போல் அமையப் பெருஞ்சாலைத் தளியின் கிரீவசுவர் மாறுபட்ட அழகூட்டல்களைப் பெற்றுள்ளது. கீழ்ப்பகுதியில் பாதங்களுடனான கண்டமும் பட்டிகையும் மேற்கமும் அமைய, மேலே, 70 செ.மீ. உயரத்தில் சதுரப்பட்டி ஒன்று காட்டப்பட்டுள்ளது. அதிலிருந்து கட்டுடனான மாலைகள் நான்கு கீழ்

நோக்கி இறங்குகின்றன. மாலைகளின் எண்ணிக்கை சில இடங்களில் ஐந்தாகவும் உள்ளது. சில இடங்களில் ஒதுக்கீடாகவும் சில இடங்களில் உருவாக்கம் பெறாத நிலையிலும் இவை விடப்பட்டுள்ளன.

கட்டின் நடுப்பகுதியிலிருந்து மேல் நோக்கி வளரும் தோரணத் தாங்கல்களின் தலைப்பகுதிகளைத் தென்வடலாகத் துளைத்துச் செல்லும் சதுரப்பட்டியிலிருந்து சிகரத்தின் கீழிறக்கத்தைத் தாங்கும் வளைவுப் படடைகள் காட்டப்பட்டுள்ளன. பின்னாளைய கொடுங்கைகளின் முன்னோடிகளாக விளங்கும் இவ்வளைவுப் படடைகள் கொற்றவைத் தளியிலும் இடம்பெற்றுள்ளமை இங்குக் குறிப்பிடத்தக்கது. கிழக்கிலும் மேற்கிலும் சரிந்து இறங்கும் சாலை சிகரம் குடங்கள் சிதைந்த நிலையில் பத்தொன்பது தூபித்தளங்களைப் பெற்றுள்ளது.

தூங்கானைத் தளியின் கிரீவ சுவர் தென்பகுதியில் இரண்டு உயரக் குறைவான உறுப்புவேறுபாடற்ற நான்முக அரைத்தூண்களால் அணைக்கப்பட்டுள்ளது. அவற்றின் மேல் காட்டப்பட்டுள்ள உத்திரமும் வலபியும் சிகரக் கூரையின் கிழக்கு, மேற்கு முகப்பு முனைகளைத் தாங்கியுள்ளன. வலபி அளவில் கிழக்கு மேற்காக நீளம் சதுரப்பட்டி கிரீவ, சிகரப் பெருவளைவில் நிற்கும் திராவிட விமானத்தின் பக்கங்களை நெருங்கியதும் நின்றுவிடுகிறது. தென்மேற்கு, தென்கிழக்கு முலைகளிலும் சுவர் வளைமுகமாகும் இடத்திலும் பக்கத்திற்கு இரண்டென நான்கு நான்முக அரைத்தூண்கள் கிரீவ சுவரை அணைத்துள்ளன. அவற்றின் மேலுள்ள கூரையுறுப்புகளுள் வலபி அன்னவரி பெற்றுள்ளது.

கணேசர் தளியின் கிரீவம் தெற்கு, வடக்கு முகங்களில் வேதிகை பெற்றுள்ளது. கிழக்கு, மேற்குப் பகுதிகளில் இவ்வேதிகை முழுமை பெறவில்லை. வேதிகையிலிருந்து எழும் உறுப்புவேறுபாடற்ற நான்முக அரைத்தூண்களின் அணைப்பில் உள்ள கிரீவ சுவரின் தென், வட முகங்களில் நெற்றி நாசிகைகள் எற்றமைக்கப்படும் பெருவளைவுகள் திறக்கப்பட்டுள்ளன. இந்த வளைவுகளின் முகப்பட்டிகளாய் அமைந்துள்ள சிகர விளிம்புகளைத் தாமரை இதழ்கள் தழுவ, தெற்கில் தோரணத் தொங்கல்களும் வடக்கில் பதக்கமாலைகளும் கீழ்வரிசையில் உள்ளன. இவ்வளைவின் உச்சியிலிருந்து எழுமாறு தூலத்தேவர் வடிவங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. சிகர முதுகில் ஒன்பது தூபிக் குடங்கள் உள்ளன.

வளைவினுள் சதுரப்பலகையில் செதுக்கிய வேசர விமானமும் அதன் இருபுறத்தும் தோரணத்தொங்கல்களுடனான மதலையமர் யாளிகளும் காட்டப்பட்டுள்ளன. யாளிகள் எதிரெதிர் நோக்கிய நிலையில் அமர், விமானத்தின் தூபிக்குடம் உள்ளடக்கிய சிகரத்தை வளைத்தவாறு பாதுக்காப்புக் கவசமென சாலைச் சிகரம் செதுக்கப்பட்டுள்ளது. அதன் விரிவான வளைவுக்கூட்டின் தலைப்பிலும் தூலத்தேவர் இடம்பெற்றுள்ளார்.

பெருஞ்சாலைத் தளியின் தெற்கு, வடக்குப் பெருவளைவுகள் முகப்பட்டியில் முத்துக்கட்டும் அதிலிருந்து தொங்குமாறு அடுத்தடுத்தமைந்த தோரணங்களும் பூப்பதக்கங்களும் பெற்றுள்ளன. வளைவினுள் வழக்கமான தோரணத்தொங்கல்கள், மதலையமர் யாளிகள் இவற்றுடன் கட்டும் மாலையும் காட்டப்பட்டுள்ளன. வளைவின் நடுப்படைப்பாக ஒருதளக் கலப்பு வேசர விமானம் இடம்பெற்றுள்ளது. வடக்கு வளைவில் முழுமையடைந்துள்ள இவ்விமானத்தின் தளச்சுவரில் 70 செ.மீ. ஆழக் கோட்டம் அகழப்பட்டுள்ளது. கோட்டத்தின் பின்சுவர் ஓட்டிய நிலையில் சதுரக் குழி ஒன்று உள்ளது.

தூங்கானைத் தளியின் தென்முகப் பெருவளைவில் தமிழ்நாட்டின் ஒரே தூய திராவிட விமானம் இடம்பெற்றுள்ளது. வளைவின் உட்குழிவில் தோரணத்தொங்கல்களும் எதிரெதிர் நோக்கிய மதலையமர் யாளிகளும் இடம்பெற்றுள்ளன. தலைப்புச் சிதைந்த நிலையிலுள்ள முகப்பட்டியின் கிழக்கிலுள்ள அலங்கரிப்பை மேற்கில் காணமுடியவில்லை.

கருவறைகள்

இவ்வொன்பது தளிகளுள் முழுமையான அளவில் கருவறை பெற்றுள்ளவையாகக் கொற்றவை, அருச்சுனர், அத்யந்தகாமம், தூங்கானை, கணேசர் தளிகளை மட்டுமே குறிப்பிடமுடியும். அத்யந்தகாமத்தின் மூன்று தளங்களிலும் கருவறை கருதப்பட்டிருந்தபோதும், மூன்றாம் தளத்தில் மட்டுமே அது நிறைவு பெற்று இறைவடிவத்தையும் கொண்டுள்ளது. முத்தளத்திலும் கருவறைகள் கருதப்பட்ட இத்தளியின் சிந்தனை அலையே பின்னாளில் எழுந்த முத்தளக் கருவறைத் தளிகளுக்கெல்லாம் அடிப்படையாக அமைந்தது எனலாம். உத்திரமேரூர் சுந்தரவரதர், கயிலாசநாதர், காஞ்சிபுரத்து வைகுந்தர் என அனைத்து முத்தளக் கருவறைத் தளிகளும் அத்யந்தகாமத்தின் வழித்தோன்றல்களே.

அருச்சுனர், கணேசர், தூங்கானை இவற்றில் கருவறைகள் நிறைவடைந்து இருந்தபோதும் இறைவடிவங்கள் இல்லை. கொற்றவைத் தளியின் கருவறை வரலாற்று முக்கியத்துவம் வாய்ந்தது. தமிழ்நாட்டில் காணக் கிடைக்கும் காலத்தால் முற்பட்ட கொற்றவைத் தளி இது ஒன்றுதான். பிற தெய்வங்களுக்கு இணையாகப் பல்லவர் காலத்திலும் பழையோள் மதிக்கப்பட்டமைக்குக் கொற்றவைத் தளியே தனித்தொரு சான்றாய்த் திகழ்கிறது. ஒரு பெண் தெய்வம் ஆண் தெய்வங்களுக்கு இணையாகக் காவலர்கள் பெற்றுப் பழங்கால விமானமொன்றில் ஆட்சி செலுத்துவது இங்கு மட்டும்தான். அத்யந்தகாமத்தினும் கட்டுக்கோப்பான கருவறைக் காட்சியைக் கொற்றவைத் தளியிலேயே காணமுடிகிறது. தமிழ்நாட்டில் நின்று நிலவிய கொற்றவை வழிபாட்டின் பட்டப்பிடிப்பைக் கருவறைச் சிற்பங்கள் நிறுவ, கோட்டச் சிற்பங்கள் கொற்றவை மகிடாகுரமர்த்தனியாக மாற்றப்பட்ட வரலாற்றிற்குச் சான்றுகளாய் விளைந்துள்ளன. இலக்கியங்கள் காட்டும் சங்க காலப் பாசறைப் பெண்டுகளின் தொடர்ச்சி போலக் கொற்றவைத் தளி வாயிலின் இருபுறத்தும் நிற்கும் பெண் காவலர்களின் கைக்கருவிகள், பல்லவப் பெண்களுக்கு நாணமும் வெட்கமும் மட்டுமல்ல, வீரமும் வேகமும் கூட கைவந்த உணர்வுகள்தான் என்பதை நன்கு வெளிப்படுத்துமாறு அமைந்துள்ளன.

ஒன்பது தளிகளின் கருவறை வாயில்களுள் மகரதோரணத்தால் அலங்கரிக்கப்பட்ட வாயில் கொற்றவைத் தளிக்கு மட்டுமே வாய்த்துள்ளது. அத்யந்தகாமத்தின் மேற்றளக் கருவறை வாயிலின் கபோதம் பூதத்தோரணம் பெற்றுச் சிறப்புற்றிருந்தாலும், உள்ளே ஐந்து தெய்வங்கள் இருப்பதை நினைவுகொள்ள வேண்டியுள்ளது. பழையோள் உமையோடு இணைந்து, பழையோள் குழவி மலைமகள் மகவாகும் விந்தையையும் இலக்கியங்களின் பின்னணியில் இந்த இரண்டு ஒருகல் தளிகளும் படம்பிடித்து வைத்திருப்பதை வரலாற்று உணரவுடையவர்கள் தொடர்புபடுத்திக் கொள்ளமுடியும். பழையோளின் பழைமையைக் கட்டமைப்பிலும் நிறுவ விரும்பியவர்கள் போல் பல்லவச் சிற்பிகள் அந்தத் தளியைக் குடிசை

வடிவிலேயே செதுக்கித் தந்திருக்கிறார்கள் என்பதையும் நினைவில் இருத்தலாம்.

சிற்பங்கள்

கொற்றவை, அருச்சுனர், அத்யந்தகாமம், பெருஞ்சாலை, கீழ்ப்பிடாரி, கணேசர் இவற்றில் செதுக்கப்பட்டுள்ள சிற்பங்களும் ஒன்பது ஓருகல் தளிகளிலும் கபோதக் கூடுவளைவுகள், நாசிகை வளைவுகள், பிற இடங்கள் இவற்றில் விளைந்துள்ள கந்தர்வத் தலைகளும் ஏழு, எட்டாம் நூற்றாண்டுகளில் தமிழ்நாட்டில் நிலவிய நாகரிகம், பண்பாடு இவற்றை வெளிச்சப்படுத்தும் வரலாற்று வடிவங்களாகத் திகழ்கின்றன. ஆடை, அணிகலன்கள், முடியமைப்பு, உடலமைப்பு, இயங்கு நிலைகள், கருவிகள், உணர்வு வெளிப்பாடுகள், பழக்கவழக்கங்கள், பழகியிருந்த கலைகள், சமுதாயப் படிநிலைகள், வாழ்க்கை அமைப்பு, நம்பிக்கைகள், சடங்குகள் என இச்சிற்பங்கள் வழி வெளிப்படும் பல்லவர் காலச் சமுதாய வரலாறு மட்டுமே தனியொரு கட்டுரையாக வல்லது.⁴

கல்வெட்டுகள்

ஒன்பது தளிகளுள் கல்வெட்டுகளைப் பெற்றுள்ள கணேசர், தருமராஜர் தளிகள் இரண்டுமே அத்யந்தகாமப் பல்லவ ஈசுவரங்களாக அறியப்படுகின்றன. அவ்விரு தளிக் கல்வெட்டுகளையும் நன்கு ஆராய்ந்த நிலையில், அவை சுட்டும் அத்யந்தகாமராக இராஜசிம்மப் பல்லவரை அடையாளப்படுத்த முடிந்துள்ளமை இங்குக் கருதத்தக்கது.⁵ கல்வெட்டுச் சான்றுகளால் இரண்டு தளிகளை உருவாக்கியவர் அடையாளப்பட்ட நிலையில், அத்தளிகளின் சிற்ப, கட்டுமான அமைப்புகளின் அடிப்படையில் பிற ஓருகல் தளிகளை உருவாக்கிய சிந்தனையாளரைக் கண்டறிவது அத்தனைத் துன்பமானதாக இல்லை.

வளியான்குட்டையின் பஞ்சரங்களும் ஸ்படிதங்களும் இராஜசிம்மரின் கற்றளிகளில் முதன்மை பெறுவதும் கணேசர் தளியின் குறுநாசிகைகள் பெருஞ்சாலைத் தளியில் அதே அமைப்பில் விளங்குவதும் அருச்சுனர் சிற்பங்கள் தருமராஜர் தளியான அத்யந்தகாமத்தின் சிற்பங்களைத் தழுவி நிற்பதும் தூங்கானைத் தளியின் பஞ்சரங்கள் அத்யந்தகாமத்தில் காணப்படுவதும் பெரும்பாலான தளிகளில் தாவுயாளிகள் கீழ்த் தளத்திலோ அல்லது ஆரவரிசையிலோ இடம்பெற்று அவற்றின் கட்டமைப்புகளில் ஒருங்கிணைவதும் இராஜசிம்மர் காலத் தளிகளில் கொற்றவை பெற்றிருக்கும் தனிச் சிறப்பைக் கொற்றவைத் தளியின் கருவறை வலியுறுத்துவதும் மல்லையில் விளைந்த ஒன்பது ஓருகல் தளிகளுமே ஒருவர் கைவண்ணந்தான் என்பதை வெளிப்படுத்துவதுடன் அந்த ஒருவர் அத்யந்தகாமரான நயன மனோகரர் இராஜசிம்மரே என்பதையும் அமுந்தப் பதிவு செய்வதை யாரே மறுக்கமுடியும்!

கொற்றவை, அருச்சுனர் தளிகள்

பெருஞ்சாலைத் தளி

அத்யந்தகாமம்

தூங்காணத் தளி

கணேசர் தளி

கணேசர் தளி - கிழக்கு முகம்

வடபிடாரித் தளி

கீழ்ப்பிடாரித் தளி

வளியான்குட்டைத் தளி

குறிப்புகள்

¹ இக்கட்டுரைக்கான களஆய்வுகளுக்கு அனுமதி வழங்கிய இந்திய தொல்லியல் அளவீட்டுத்துறையின் சென்னை வட்டக் கண்காணிப்புத் தொல்லியல் அறிஞர் முனைவர் திருமதி சத்யபாமா பத்ரிநாத், மாமல்லபுரம் பிரிவின் பராமரிப்பு அலுவலர் திரு. சு. ஜெயகரன் இவர்களுக்கும் உடனிருந்து உதவிய திரு. ச. இராமலிங்கம், திரு. ச. முருகேசன், திரு. ம. கணேசன் இவர்களுக்கும் களஆய்வில் இணைந்து பணியாற்றிய பேராசிரியர்கள் முனைவர் மு. நளினி, முனைவர் அர. அகிலா இவர்களுக்கும் ஆய்வுப் பின்புலமாக விளங்கித் துணை நின்ற பேராசிரியர் முனைவர் திரு. மா. ரா. அரசவிற்கும் கட்டுரையாசிரியரின் உளமார்ந்த நன்றி உரியது.

² தென்கிழக்கிலும் தென்மேற்கிலும் மட்டுமே இவை உருவாகியுள்ளன. பிறபகுதிகளில் ஒதுக்கீடு உள்ளது.

³ இவற்றின் அமைப்புக் கொண்டே, 'காளைத்தலை' எனக் குறிப்பிடப்பட்டுள்ளது. உண்மையில் இவை காளைத்தலைகள் அன்று.

⁴ அர. அகிலா, இரா. கலைக்கோவன், 'ஒருகல் தளிகள் ஒன்பதின் சிற்பங்கள் வெளிப்படுத்தும் சமுதாய வரலாறு' கருத்தரங்கக் கட்டுரை, 2008.

⁵ மு. நளினி, இரா. கலைக்கோவன், அத்யந்தகாமம், டாக்டர் மா. இராசமாணிக்கனார் வரலாற்றாய்வு மைய வெளியீடு, திருச்சிராப்பள்ளி, 2004.

மறக்க முடியாத ஆசிரியர்

கிருஷ்ணன், திருப்பூர்

நான் தினமணியில் (அதாவது தினமணியோடு தனி இதழாகவும் பின் இலவச இணைப்பாகவும் வெளிவந்த தினமணிகதிரில்) பணிபுரிந்த நாட்கள் அவை. சுமார் கால் நூற்றாண்டுக் காலம் தினமணியுடன்தான் என் பணிவாழ்வு இணைந்திருந்தது.

என்னையும் உள்ளிட்டு தினமணியில் பணிபுரிந்த அனைவருக்கும் ஏ.என். சிவராமன் தந்தை போல் விளங்கினார். அவரது அன்பில் திளைத்தபடி நாங்கள் ஈடுபாட்டோடு பணிபுரிந்து வந்தோம். அப்போதே அவர் என்பதை நெருங்கிக் கொண்டிருந்தார். தொண்ணூற்றாண்டு வயது நிறைவாழ்வு வாழ்ந்த மேதை.

தினமணி முழுவதற்குமாகச் சேர்த்து ஏ.என்.எஸ்தான் ஆசிரியர் என்றாலும் தினமணிகதிருக்கு அடுத்தடுத்து வேறுவேறு ஆசிரியர்கள் நியமிக்கப்பட்டார்கள். இதழியலில் சாதனை படைத்த சாவி, அன்பே வடிவான ஆன்மீகவாதி கே.ஆர்.வாசுதேவன், என் ஞானகுருவான தீபம் நாயார்த்தசாரதி, கணையாழி இதழ் மூலம் தமிழில் தடம் பதித்த கிகஸ்தூரிரங்கன் எனப் பலர் தினமணிகதிருக்கு ஆசிரியரானார்கள்.

‘தினமணி நாளிதழுக்கு எப்போதும் ஒரே ஆசிரியர்தான். அவர் ஏ.என்.எஸ்தான்’ என்ற நிலையே இருந்தது. அவருக்கு வயதாகிந்து என்பதையும் இன்னொரு ஆசிரியர் தினமணிக்கு வரக்கூடும் என்பதையும் நாங்கள் யாரும் நினைத்தே பார்த்ததில்லை.

திடீரென்று ஒருநாள் அந்தத் தகவல் வந்தது. ஐராவதம் மகாதேவன் தினமணிக்கு ஆசிரியராய் நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறாராம். ஐராவதம் அவர்களை அதற்கு முன் நான் பார்த்தது கூட இல்லை. தொல்லியல் அறிஞர், தமிழறிஞர் என்ற வகையில் நிறையக் கேள்விப்பட்டிருந்தேன். அவ்வளவே நான் தமிழ் எம்.ஏ. படித்தபோது அவர் ஆய்வு செய்த கல்வெட்டுகள் எனக்குப் பாடமாக இருந்தன.

ஐராவதம் மகாதேவன் தினமணிக்கு ஆசிரியராயிருக்கும் தகவலை என் அப்பாவிடம் தெரிவித்தேன். என் அப்பா லட்சியவாதி. கடும் நேர்மையாளர்.

‘நீ அதிரஷ்டசாலி!’ என்றார் என் அப்பா. ‘ஐராவதம் நூறுசதவிகித நேர்மையுடையவர், எனவே நேர்மையாக இருப்பவர்கள் அவரின் கீழ்ப் பணிபுரியும்போது அளவற்ற நிறைவடைவார்கள். எந்தச் சிக்கலும் இல்லாமல் பணிபுரியலாம், எந்த நிர்பந்தங்களுக்கும் அவர் அடிபணிய மாட்டார். ஒருவரின் தகுதி, உழைப்பு, நேர்மை போன்றவற்றை மட்டுமே பார்ப்பார்’ என்று எங்கள் புதிய ஆசிரியரைப் பற்றி என் அப்பா அடுக்கிக்கொண்டே போனார். இதெல்லாம் எப்படி இவ்வளவு தூரம் தெரியும் என்று கேட்டேன். ஏனென்றால், கூட்டுறவுத்துறைத் துணைப் பதிவாளராக நான் அவரிடம் பணிபுரிந்திருக்கிறேன் என்றார் என் அப்பா.

என் அப்பா யாரிடம் பணிபுரிந்தாரோ அவரிடமே நான் பணிபுரியப் போகிறேன் என்ற விஷயம் எனக்கு ஒருவகையான திருப்தி தந்தது. மேலதிகாரிகள்தான்

ஊழியர்களுக்கு நற்சான்றிதழ் தரவேண்டுமா என்ன? ஊழியர்களும் கூட மேலதிகாரிக்கு நற்சான்றிதழ் தரலாம் அல்லவா? என் அப்பா, ஐராவதம் மகாதேவன் அவர்களுக்குச் சிறந்த மேலதிகாரி என நற்சான்றிதழ் வழங்கியது என்னைச் சற்று ஆச்சரியத்தில் ஆழ்த்தியது. சுலபத்தில் யாரையும் ஒப்புக்கொள்ளாத கடுமை என் அப்பாவிடம் உண்டு.

ஐராவதம் அவர்கள் தினமணிக்கு வந்துசேர்ந்து விறுவிறுவென்ச் செயல்படலானார். நான் என் அப்பா சொன்ன ஓவ்வொரு சொல்லும் உண்மையே என்பதை உணரத் தொடங்கினேன். தினமணிகதிருக்கு அப்போது கி. கஸ்தூரிரங்கன் ஆசிரியராக இருந்தார். நான் நேரடியாகக் கஸ்தூரிரங்கன் அவர்களிடம்தான் பணிபுரிந்தேன். ஐராவதம் அவர்களிடம் நேரடியாகப் பணிபுரியும் வாய்ப்பு கொஞ்சகாலத்திற்கு எனக்கு நேரவில்லை.

பிறகு ஐராவதம் அவர்களின் ஆலோசனையின் பேரில் தினமணியின் இணைப்பாகத் தமிழ்மணி என்ற வார இதழ் தொடங்கப்பட்டது. அது சிறிதுகாலம் என இனிய நண்பரான காலஞ்சென்ற தேவகி குருநாதன் பொறுப்பில், ஐராவதம் அவர்களின் நேரடி மேற்பார்வையில் வெளிவந்தது. பின்னர் குருநாதன் ஏற்றிருந்த பொறுப்பு எனக்கு வழங்கப்பட்டது. தினமணிகதிர் பணியுடன் கூடுதல் பொறுப்பாகத் தமிழ்மணிப் பணியையும் ஏற்கும்படி ஐராவதம் என்னைப் பணித்தார்.

‘நான் தற்போது கிகஸ்தூரிரங்கன் அவர்களின் நேரடிப் பார்வையில் கதிரில் துணையாசிரியனாகப் பணிபுரிகிறேன். தமிழ்மணிப் பணியையும் ஏற்கவேண்டுமானால் கிக. விடம் அனுமதி பெறவேண்டுமே?’ என்றேன் தயங்கியவாறு. ‘அவர்தான் உங்கள் பெயரைப் பரிந்துரைத்தார்’ என்று சிரித்துக்கொண்டே சொன்னார் ஐராவதம். நான் அடைந்த மகிழ்ச்சிக்கு அளவே இல்லை.

தமிழ்மணியில் துணையாசிரியனாகப் பணியாற்றியபோது, ஐராவதம் அவர்களிடமிருந்து நான் கற்ற பாடங்கள் பலப்பல. தமிழ்ச் சிற்றிதழ் வரலாற்றில் ஒரு பெரிய நாளிதழின் இணைப்பாக வந்த தமிழ்மணி செய்த சேவைகளும் பதித்த முத்திரைகளும் கணக்கிலடங்காதவை. இன்று பல பழைய சிற்றிதழ்களின் தொகுப்புகள் வெளிவருகின்றன. அது போல் தமிழ்மணியின் முழுமையான தொகுப்பு ஒன்று வெளிவருமானால் அது தமிழுக்கு ஒரு கொடையாக அமையும்.

தமிழில் வெளிவந்த பெரும்பாலான சிற்றிதழ்கள் நவீன இலக்கியம் தவிர மற்ற துறைகளைத் தொட்டதில்லை. சில சிற்றிதழ்கள் பழைய இலக்கியம் தவிர பிற துறைகளில் ஆர்வம் காட்டியதில்லை. தமிழ்மணி தன்னளவில் பழைய இலக்கியம், நவீன இலக்கியம் என இரு துறைகளையும் இணைத்துக்கொண்டு கூடவே இலக்கணம், கல்வெட்டியல், நாணயவியல், இசை, ஓவியம் போன்ற பற்பல துறைகளையும் தொட்டுப் பன்முகம் கொண்டு வளர்ந்தது. அதில் எழுதாத அறிஞர்கள் இல்லை.

ஐராவதம் அவர்களிடம் துணையாசிரியனாகப் பணிபுரிவதே ஒரு சுகமான அனுபவம். கையெழுத்துப் பிரதியில் சிவப்பு மையால் மிக அழகாக எழுட் செய்து தருவார் அவர். அவரால் எழுட் செய்யப்பட்ட பிரதிகளைப் பார்ப்பதே ஒரு தனிக்கல்வி. எந்தெந்த வரிகளை நீக்கியுள்ளாரோ அவற்றைத்தான் முதலில் படித்து உள்வாங்கிக் கொள்வேன். என்ன கண்ணோட்டத்தில் அந்த வரிகள் நீக்கப்பட்டிருக்கின்றன என யோசித்துப் புரிந்து கொள்வேன்.

ஆதாரமற்ற கூற்றுகள், தேவையற்ற புகழ்மொழிகள், கட்டுக் கோப்பிற்குப் பொருந்தாத இடைப்பிறவர்கள், சாதிசமய வெறுப்பைக் கக்கும் சொற்றொடர்கள் இவை போன்றவை எல்லாம் அவர் பேனாவால் கறாராக அடிக்கப்படும். எதைப் பிரசுரிப்பது என்பதைவிட எதைப் பிரசுரிக்காமல் இருப்பது என்பதில் அவர் அதிக கவனம் காட்டுவார். அவர் எடிட் செய்த பிரதிகளைப் பார்த்து நான் பாடம் கற்றுக் கொள்வேன்.

அவர் தம் நுணுக்கமான தமிழ் அறிவின் காரணமாகப் பல புதிய சொல்லாட்சிகளைக் கொண்டு வந்தார். உயர்மட்டக்குழு என்று எழுதுவதைத் தவிர்க்கச் செய்தார். உயர்நிலைக் குழு என்பதே சரியானது என அறிவறுத்தினார். கேரளாவிலிருந்து, ஆந்திராவிலிருந்து என்றெல்லாம் எழுதும் வழக்கம் அன்றும் இருந்தது. இன்றும் இருக்கிறது. ஜராவதம் அவர்களுக்கு இந்தப் போக்கு உடன்பாடானதல்ல. கேரளா என்ற சொல்லையும் ஆந்திரா என்ற சொல்லையும் ஏன் ஆங்கிலத்திலிருந்து கடன் வாங்க வேண்டும்? அவை சமஸ்கிருதச் சொற்கள்தானே? எனவே கேரளம், ஆந்திரம் என எழுதுவதே சரி. கேரளத்திலிருந்து, ஆந்திரத்திலிருந்து என்றுதான் எழுதவேண்டும் எனக் குறிப்புகள் வகுத்துக் கொடுத்தார். (நான் தொடர்ந்து இந்தப் போக்கையே பின்பற்றி வருகிறேன்.)

அவர் நாள்தோறும் தம் அந்தரங்கச் செயலாளர் மூலம் எத்தனையோ பல அரிய தமிழ்க் குறிப்புகளை வழங்கி வந்தார். சீராகத் தட்டச்சுச் செய்யப்பட்டுத் துணையாசிரியர்களின் சுற்றுக்கு வந்துசேர்ந்து பிறகு அவை ஒரு கோப்பில் வைக்கப்படும். ஒவ்வொரு நாளும் பிரசுரமான நாளிதழைப் பார்த்து அவர் சரிசெய்து தந்த அனுபவம் மிக்க அரிய தமிழ்க் குறிப்புகள் அவை. பழந்தமிழ் இலக்கியத்தைக் கடல் கொண்ட மாதிரி, அந்தக் கோப்பே பின்னர் முழுமையாகத் தொலைந்துபோனது தமிழின் துரதிர்ஷ்டம். அந்தக் கோப்புக் குறிப்புகள் புத்தகம் ஆக்கப்பட்டிருந்தால் வருங்காலத் தமிழ் மாணவர்களுக்கும் இதழியல் அன்பர்களுக்கும் அது மிகப் பயன்பட்டிருக்கும்.

நாம் எது குறித்துச் சந்தேகம் கேட்டாலும் எல்லா வேலைகளையும் ஒதுக்கிவிட்டு ஆர்வத்தோடு விடை தருவார். அவரது எந்தச் செயல்பாடு குறித்து விளக்கம் கேட்டாலும் உடனே சரியான விளக்கம் அவரிடமிருந்து வரும். நான் சொல்கிறேன், நீ செய் என்கிற மாதிரி அவர் ஒருபோதும் இயங்கியதில்லை. அவரிடம் பணிபுரிகிறபோதே ஒவ்வொரு நாளும் பல விஷயங்களை அவரிடம் கற்றுக்கொள்கிறோம் என்ற உணர்ச்சி எனக்கு ஆழ்மனத்தில் இருந்தது. எனவே அந்த ஆர்வமும் மரியாதையும் கண்ணில் தெரியத் தெரியத்தான் நான் கேள்விகள் கேட்பேன். அவர் என் ஆர்வத்தால் கவரப்பட்டோ அவரது இயல்பு காரணமாகவோ என் எல்லாக் கேள்விகளுக்கும் விளக்கம் தருவார்.

நான் கேட்டுப் பெற்ற எத்தனையோ விளக்கங்களை இன்றும் மனத்தில் பொக்கிஷம் போல் பாதுகாத்து வருகிறேன். நான் பணிபுரிந்த பத்திரிகையின் ஆசிரியராக மட்டுமல்ல, பல வகைகளில் என் ஆசிரியராக அவர் இயங்கினார், இயங்கி வருகிறார் என்பதே உண்மை.

அந்த உண்மையை என் உள்மனம் உணர்ந்துள்ளது.

பல்லவர் காசுகளில் கோயில்கள்

சீதாராமன், ஆறுமுகம்

முற்காலப் பல்லவ மன்னர்கள் வெளியிட்ட கோயில்கள் உள்ள கலப்பு உலோகத்தினாலான பலவகைக் காசுகள் (வகை - 1-10) கும்பகோணம், பட்டிஸ்வரத்தில் கிடைத்துள்ளன. தமிழகத்தில் இந்த வகைக் காசுகள் வேறு எங்கும் கிடைக்கவில்லை.

பட்டிஸ்வரத்தில் குடிசை வடிவக் கோயில்கள் அதிகமாக இருந்துள்ளன என்பதற்கு இங்குக் கிடைத்துள்ள காசுகளே முக்கியச் சான்றுகளாக விளங்குகின்றன. கோயில் தரைத்தள வடிவம் உள்ள காசு (வகை- 9) இப்பொழுதுதான் முதன் முதலாகக் கிடைத்துள்ளது.

வகை - 1

காசின் முன்பக்கத்தில் இடதுபக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில், அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் இரண்டு தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.8 கிராம்

வகை - 2

காசின் முன்பக்கத்தில் இடதுபக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில், அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் மூன்று தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.9 கிராம்

வகை - 3

காசின் முன்பக்கத்தில் வலது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில், வட்டத்திற்குள் மூன்று தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.3 கிராம்

வகை – 4

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் இடது பக்கம், நிற்கும் காளையின் மேல் பிறை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் நான்கு தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.8 கிராம்

வகை – 5

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் இடது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் ஐந்து தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.4 கிராம்

காசுகளில் உள்ள கோயில்கள் மாமல்லபுரத்தில் உள்ள திரௌபதி இரதம் போன்ற தோற்றத்தைக் கொண்டுள்ளன. கொற்றவைக்கு எழுப்பப்படும் கோயில்கள் குடிசை வடிவில் அமைய வேண்டும் என்பது தமிழக மரபு. குச்சரக் குடிசை என்று சிலப்பதிகாரம் குறிப்பதும் இதையே என்று கூறலாம்.

வகை – 6

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் இடது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் நான்கு தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 0.7 கிராம்

வகை - 7

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் இடது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் நான்கு தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 1.1 கிராம்

வகை - 8

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் இடது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் அலங்கரிக்கப்பட்ட வட்டத்திற்குள் நான்கு தூண்கள் உள்ள குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது.

எடை : 1.1 கிராம்

இலங்கையில் கிடைத்த சங்ககாலப் பாண்டியர் காசில் குடிசை வடிவக் கோயில் உள்ளது. அதே போல் தமிழ்நாட்டில் கிடைத்த சங்ககாலப் பாண்டியர் காசுகளில் குடிசைக் கோயில்கள் அரிதாகக் காணப்படுகின்றன.

வகை - 9

காசின் முன்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் வலது பக்கம், நிற்கும் காளை உள்ளது. பின்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் கோயிலின் தரைத்தள வடிவம் கோடுகளால் வரையப்பட்டுள்ளது.

எடை

:

0.6 கிராம்

வகை - 10

காசின் முன்பக்கத்தில், வலது பக்கம் நோக்கி நிற்கும் காளையின் மேல் 'விதி' என்று பல்லவ கிரந்த எழுத்துகளில் பொறிக்கப்பட்டுள்ளது. பின்பக்கத்தில், வட்டத்திற்குள் மூன்று வளைவுகள் கொண்ட முகடுகள் காணப்படுகின்றன. மூன்று வளைவு கொண்ட முகடைச் சமணக் கோயிலாகக் கருதலாம். 'விதி' என்ற விருதுப்பெயர் முதலாம் மகேந்திரவர்மனைக் குறிக்கும். முதலாம் மகேந்திரவர்மன் (கி.பி. 590-630) சமண சமயத்தைச் சார்ந்திருந்த போது இந்தக் காசை வெளியிட்டிருக்கலாம். மூன்று வளை முகடுகள் உள்ள சின்னப் பொறிப்புகளைச் சங்ககாலத்தில் வெளியிடப்பட்ட அச்சுக் குத்திய வெள்ளிக் காசுகளில் கூட அதிகமாகக் காணலாம்.

வகை - 11

காசின் முன்பக்கத்தில், வலதுபக்கம் நோக்கி நிற்கும் காளையின் மேல் தெளிவற்ற தமிழ் எழுத்துகள் உள்ளன. பின்பக்கத்தில் வட்டத்திற்குள் மூன்று வளைவுகள் கொண்ட முகடு காணப்படுகிறது. இந்த மூன்று வளை முகடைச் சமணக் கோயிலாகக் கருதலாம்.

எடை

:

2 கிராம்

கிடைத்த இடம் : அரசலாறு (கும்பகோணம்)

சங்ககாலத்திலும் முற்பல்லவர் காலத்திலும் கொற்றவைக் கோயில்கள், சமணக் கோயில்கள் அதிகமாக இருந்துள்ளன. நாளடைவில் அழிந்து விட்ட இந்தக் கோயில்கள் குடிசை வடிவிலேயே இருந்திருக்கலாம்.

பரமேசுவர மகா வராக விஷ்ணுகிருகம்

நளினி, மு.

மாமல்லபுரத்தின் மேற்கில் வடக்குத் தெற்காக நீண்டு சரிந்திருக்கும் குன்றின் தென்கோடியில் மேற்குப் பார்வையாக வெட்டப்பட்டிருக்கும் பரமேசுவர மகா வராக விஷ்ணு கிருகம்¹ மாமல்லபுரத்தின் சிற்ப அற்புதங்களுள் ஒன்றாகும். தனியார் பொறுப்பில் இருப்பதாலும்,² பெரும்பாலும் பூட்டப்பட்டு இருப்பதாலும் இங்குப் பார்வையாளர் வரத்து மிகவும் குறைவு. பல்லவர் வரலாற்றிலும் தமிழர் கலை, பண்பாடு இவற்றிலும் ஆர்வம், தெளிவு உடையவர்கள் மட்டுமே தேடிவந்து பார்த்துச் செல்லும் இந்தக் குடைவரையின் முன்னால், நாயக்கர் கால மண்டபமொன்றும்³ ஆறு தூண்கள் தாங்கும் கூரை பெற்ற நடைபாதை ஒன்றும் உள்ளன. இப்பாதையின் முன் சிறிய அளவிலான பலித்தளம் ஒன்றும் தூண் ஒன்றும் உள்ளன.

நாகபந்தம், தாமரைவரி பெற்ற நிலைக்கால்களும் கதவுகளும் பெற்றுள்ள வாயிலை அடுத்து விரியும் நாயக்கர் கால மண்டபம் வரிசைக்கு முன்று தூண்கள் எனப் பன்னிரண்டு தூண்கள் பெற்றுள்ளது. ஒவ்வொரு தூணும் நாகபந்தம் பெற்ற செவ்வகம், பதினாறு பட்டை பெற்ற இந்திரகாந்த உடல், சிறு சதுரம் என வடிவம் பெற்றுள்ளன. இந்திரகாந்த உடலின் கீழ், மேல் பகுதிகள் கட்டுப் பெற்றுள்ளன. தூண்களின் மேலுள்ள போதிகைகள் பூமொட்டு நாணுதல்களுடன் மதலைகளால் உத்திரம் தாங்க, மேலே கூரை. தூண்களின் செவ்வகங்கள் தாமரைப்பதக்கம், கொடிக்கருக்கு, பலவகையான சிற்பங்கள் பெற்றுள்ளன. மண்டபத்தின் வடபுறத்தே நான்கு தூண்களுக்கு இடைப்பட்ட பகுதியில் சுவர் எழுப்பித் திருமுன்னாக்கி உள்ளனர். உள்ளே அஞ்சலியில் அனுமார் நிற்கிறார்.

முகப்பு

குடைவரையின் முகப்பு நான்கு முழுத் தூண்களும் பக்கச் சுவர்களை ஒட்டிய இரண்டு அரைத்தூண்களும் கொண்டு அமைந்திருந்தபோதும், பின்னாளில் இந்த ஐந்து அங்கணங்களில் நான்கினை முழுவதுமாய் மறைத்துச் சுவர் எழுப்பி, ஓர் அங்கணத்தை மட்டும் 1.02 மீ. அகல, 1.74 மீ. உயர் வாயிலாக மாற்றிக் கதவமைத்துள்ளனர். இதனால், முகப்பென்று ஒன்று இருப்பதே முதல் பார்வையில் தெரியாதுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.⁴

தென்வடலாக 10.50 மீ. நீளமும் கிழக்கு மேற்காக 70 செ.மீ. அகலமும் பெற்றுள்ள முகப்பின் தூண்கள் தாமரைத்தளங்களின் மேல் மேற்குப் பார்வையாக நிமிர்ந்தமர்ந்த யாளிகளின் மேலேமும் எண்முகத் தூண்களாக உள்ளன. தூண் உடல்களில் மாலை, கட்டு, தாமரையிழைத் தழுவல் அமைய, மேலே தலை உறுப்புகளான கலசம், தாடி, கண்டம், கும்பம், வீரகண்டம் அனைத்துமே எண்முகமாக உள்ளன. வீரகண்டத்தின் மீதமர்ந்து உத்திரம் தாங்கும் போதிகைகளின் கைகள் வளைமுகத் தரங்கமாகக் காட்சிதர, வாஜனம், வலபி இவை முன்னுள்ள மண்டபத்தால் மறைக்கப்பட்டுள்ளன.

நான்முகமாக உள்ள அரைத்தூண்களும் இத்தகு யாளி அடிகளைப் பெற்றிருந்தபோதும், பார்வை வேறுபட்டுள்ளது. தெற்கு அரைத்தூணின் யாளி வடபார்வையாக அமர்ந்திருக்க, வடக்கு அரைத்தூண் யாளி தென்பார்வையில்

உள்ளது. மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவை வடதூணில் நன்கமைய, தென்தூணில் இடம்பெறவில்லை. அரைத் தூண்களின் தலை உறுப்புகளும் வீரகண்டம் வரை நான்குமுகமாகவே உள்ளன.

போதிகைகளும் வளைமுகத் தூங்கக் கைகளும் முழுத் தூண்களின் மேலுள்ளார் போலவே அமைந்து உத்திரம் தாங்க, பிற கூரையுறுப்புகள் மறைக்கப்பட்டுள்ளன. முன்னுள்ள மண்டபத்தின் இணைப்பால் மேற்குப் பார்வையில் முற்றிலுமாய் மறைக்கப்பட்டுள்ள அவை கிழக்கு முகத்தில் பார்வைக்குக் கிடைக்கின்றன. அவற்றுள் வலபி வளைகொடிகளால் அழகூட்டப்பட்டுள்ளது. இதே அழகூட்டலைக் கணேச ரதத்தின் அருகிலுள்ள வராக மண்டப வலபியிலும் பார்க்க முடிவது குறிப்பிடத்தக்கது.

கூரையின் முன்னிழப்பான கபோதம் பெரிய அளவிலான பத்துக் கூடு வளைவுகளைப் பெற்றுள்ளது. ஒவ்வொரு வளைவும் நன்கமைந்த உயரமான தலைப்புக் கொள்ள, கூடுகளில் கந்தர்வத்தலைகள். கூரையின் மேல் உள்ளடங்கிய பூமிதேசமும் அதையடுத்து ஐந்து சாலைகளும் அவற்றை ஒன்றிணைக்கும் சுவரும் சேர்ந்தமைந்த ஆர வரிசையும் உள்ளன. ஓரச் சாலைகளை அடுத்தும் ஆரச்சுவர் நீள்வது பிற ஆரங்களில் காண இயலாத அமைப்பாகும். வேதிகை, கிரீவம், சிகரம் இவற்றாலான ஆர உறுப்புகளின் வேதிகைத் தளத்திலிருந்து எழும் தாவு யாளிகள் சிகரம் தாங்குவனவாய்க் காட்டப்பட்டுள்ளன. சாலைகள் சிறு நாசிகைகளும் சிகரச் சரிவுகளில் மாலைச்சுருள்களும் பெற, ஆரச்சுவர் குறுநாசிகைகள் பெற்றுள்ளது.⁵

குறுநாசிகைத் தூண்களில் உள்ள சாளர அமைப்பை ஒன்றிரண்டு சிறுநாசிகைத் தூண்களிலும் காணமுடிகிறது. நாசிகை வளைவுகள் சில வளைகொடிகள் கொள்ள, சிலவற்றில் பூப்பதக்கங்கள், நீள்சதுரங்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. சாலைகளுக்கு இடையிலான ஆரச்சுவரத் துண்டுகள் ஒவ்வொன்றும் மூன்று குடங்கள் பெற்றுள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது.

மண்டபம்

முகப்பை அடுத்துள்ள செவ்வக மண்டபம் மற்றொரு வரிசைத் தூண்களால் இரண்டாகப் பகுக்கப்பட்டுள்ளது. இவ்வரிசையில் இரண்டு முழுத் தூண்களும் பக்கங்களை ஓட்டி இரண்டு அரைத்தூண்களும் மட்டுமே உள்ளன. முழுத் தூண்கள் முகப்பின் வடக்குத் தெற்கு முழுத்தூண்களுக்கு நேர் அமைய, அரைத்தூண்கள் முகப்பு அரைத்தூண்களுக்கு நேரிருக்குமாறு வடிவமைக்கப்பட்டுள்ளன. முகப்பின் நடு இரண்டு முழுத்தூண்களுக்கு நேரிருக்குமாறு இவ்வரிசையில் தூண்கள் அமையாமையின், முகப்பின் நடு மூன்று அங்கணங்கள் இவ்வரிசையில் ஒரே அங்கணமாக, 5. 79 மீ. அகலப் பேரங்கணமாக மாறியுள்ளன. வேறெந்தக் குடைவரையிலும் காணவியலாத சிறப்பமைப்பாக இந்த அங்கண மாற்றம் நிகழ்ந்துள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. இந்த மாற்றம் கருவறையின் முழுமையான காட்சிக்காக நிகழ்த்தப் பட்டிருக்கலாம் என்று கூ. ரா. சீனிவாசன் கருதுகிறார்.⁶

இவ்வரிசையின் முழுத்தூண்கள் இரண்டும் முகப்புத் தூண்கள் போலவே எண்முகமாக இருந்தபோதும் விலங்குகள் பெறாது, வட்டமான தாமரைத் தளத்தில் எழுகின்றன. தூணுடலின் நடுப்பகுதியில் காணப்படும் தாமரைக்கட்டை இடைக்கட்டு எனலாம். இது முகப்புத் தூண்களில் காட்டப்பெறாத அழகமைப்பாகும். முகப்புத்தூண்களில் உள்ளார் போலவே

தூணுடலின் மேற்பகுதியில் மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் அமைய, தலையுறுப்புகள் வீரகண்டம்வரை எண்முகமாகத் திகழ்கின்றன.

சதுரத் தாமரைத்தளத்தில் நான்முகமாக எழும் அரைத்தூண்களில் வடபுறமுள்ள இடைக்கட்டு, தென்புறம் வடிவம் பெறாமல் முன்று சதுரப்பட்டிகளாக விடப்பட்டுள்ளது. மாலை, கட்டு, தாமரையிதழ்த் தழுவல் இவையும் நான்முக அமைப்பிலுள்ள தலையுறுப்புகளும் இரண்டு அரைத்தூண்களிலும் உள்ளன. போதிகைகளும் அவற்றின் கைகளும் உத்திரமும் முகப்பொத்து அமைய, வாஜன அணைப்புப் பெற்ற வலப்பியில் மேற்குப் பார்வையில் அன்னவரியும் கிழக்குப் பார்வையில் வளைகொடிகளும் உள்ளன. வளைகொடி அமைப்பு முகப்பிலுள்ளார் போல் முழுமை அடையாமல் இருப்பது குறிப்பிடத்தக்கது.

இரண்டு வரிசைத் தூண்களால் இரண்டாகப் பகுக்கப்பட்டுள்ள மண்டபத்தின் முன்பகுதி முகமண்டபம் என்றும் பின்பகுதி அர்த்தமண்டபம் என்றும் அழைக்கப்படும். தென்வடலாக 10. 50 மீ. நீளம், கிழக்கு மேற்காக 1. 38 மீ. அகலம் பெற்றுள்ள முகமண்டபத்தின் வட, தென்சுவர்களில் கோட்டம் அமைத்து, முறையே கங்காதரையும் நான்முகனையும் உருவாக்கியுள்ளனர். தென்வடலாக 10. 76 மீ. நீளம், கிழக்கு மேற்காக 1. 83 மீ. அகலம் கொண்டுள்ள அர்த்தமண்டபத்தின் பக்கச் சுவர்க் கோட்டங்களில் வடபுறம் ஸ்ரீசிம்ஹவிண்ண போத்தாதிராஜரும் தென்புறம் ஸ்ரீமஹேந்திர போத்தாதிராஜரும் தத்தம் துணைவியர் இருவருடன் சிற்பங்களாகி உள்ளனர். ஸ்ரீசிம்ஹவிண்ண போத்தாதிராஜர் சிற்பத்தொகுதியின் முன் அக்கோட்டம் முழுமையையும் அணைத்தவாறு அதன் கீழ்த்தளம் தொட்ட நிலையில் கல் மேடையொன்று அமைந்துள்ளது. கருவறை முழுக்காட்டு நீர் வெளியேற வெட்டப்பட்டுள்ள வடிகால் அர்த்த, முகமண்டபப் பகுதிகளில் வளர்ந்து முகப்பைத் தொட்டு வெளியேறுகிறது.

கருவறை

அர்த்தமண்டபப் பின்சுவரின் நடுப்பகுதியில் 45 செ.மீ. அளவிற்கு மண்டபத்திற்குள் பிதுக்கமாகக் காட்டப்பட்டுள்ள கருவறை பாதபந்தத் தாங்குதளம் பெற்றுள்ளது. ஜகதி, எண்பட்டைக் குமுதம், கம்புகள் தழுவிய கண்டம், பட்டிகை, மேற்கம்பு என அனைத்து உறுப்புகளும் கொண்ட இத்தாங்குதளம் அர்த்தமண்டபப் பின்சுவரில் பரவி, அர்த்த, முகமண்டபங்களின் தெற்கு, வடக்குச் சுவர்களிலும் தொடர்ந்து முடிவது குறிப்பிடத்தக்கது.

கருவறைத் தாங்குதள மேற்கம்பிற்கு உள்ளடங்கிய நிலையில் எழும் கருவறை முன் சுவரின் நடுவில் 2. 04 மீ. உயர், 1. 70 மீ. அகல வாயில் திறக்கப்பட்டுள்ளது. வாயிலின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கு நான்கென உறுப்பு வேறுபாடற்ற எட்டு நான்முக அரைத்தூண்கள் போதிகைகள் அற்ற நிலையில் நேரடியாக உத்திரம் தாங்க, மேலே வாஜன அணைப்பில் அன்னவரியுடன் வலபி. கருவறைக் கூரைநீட்சி வளைந்திறங்கும் கபோதமாக ஆறு கூடுவளைவுகளுடன் வடிவமைக்கப்பட்டுள்ளது. அவற்றுள் நான்கு மேற்குப் பார்வையில் அமைய, தெற்கிலும் வடக்கிலும் திசைக்கொரு கூடு அமைந்துள்ளது. கபோதத்தின் திருப்பங்களில் கோணப்பட்டமும் மேலிருக்குமாறு பூமிதேசமும் காட்டப்பட்டுள்ளன.⁸

கருவறையின் தெற்கு, வடக்குச் சுவர்களில் அர்த்தமண்டபப் பின் சுவரிலிருந்து அவை தொடங்கும் இடங்களில், பக்கத்திற்கு ஒன்றாக இரண்டு நான்முக அரைத்துண்கள் காட்டப்பட்டுள்ளன. முன்சுவரின் மேலுள்ள கூரையறுப்புகள் பக்கச்சுவர்களிலும் திரும்பி, அர்த்தமண்டபப் பின்சுவரின் இருபுறத்தும் தொடர்கின்றன. எனினும் தாங்குதளம் போல் அர்த்த, முகமண்டபத் தென், வடசுவர்களில் இவற்றின் முழுமையான பரவல் இல்லை.

அர்த்தமண்டபத்தின் தென், வடசுவர்களில் தொடரும் வலபி, அளவில் சிறுத்து அன்னவரியின்றி உள்ளது. இச்சுவர்களில் படரும் கபோதத்தின் கூடுகளில் கந்தர்வத்தலைகளுக்கு மாற்றாகச் சிலவற்றில் கருக்கணி அமைய, சில வெறுமையாக உள்ளன. முகமண்டபத் தென், வடசுவர்களில் வலபி இடம்பெறாமல் கபோதமும் பூமிதேசமும் மட்டுமே தொடர்வதைக் காணமுடிகிறது.

தென்வடலாக 2. 59 மீ. நீளம், கிழக்கு மேற்காக 1. 45 மீ. அகலம், 2. 43 மீ. உயரம் பெற்றுள்ள கருவறையின் பின்சுவரையொட்டி 10 செ.மீ. உயர, 46 செ.மீ. அகல மேடையொன்று காணப்படுகிறது. அம்மேடையின்மீது இடக்காலைச் சமத்தில் இருத்தி, வலக்காலை முழங்காலளவில் மடித்து உயர்த்திப் பாதத்தை நாகராஜனின் தலைமீது இருத்தி, வலத்தொடையில் நிலமகளை அமர்த்திய அறுபுதக் கோலத்தில் பின்சுவரில் வராகப்பெருமாள் சுதையூசிய தாய்ப்பாறைத் திருமேனியாய்க் காட்சிதருகிறார்.⁹ கூரை, தரை, சுவர்கள் என அனைத்திலும் நன்கு சீரமைக்கப்பட்டுள்ள கருவறை அண்மைக் காலக் குடமுழுக்கின் காரணமாக வண்ணப்பூச்சில் பளபளக்கிறது.

கருவறையை அடுத்துள்ள அர்த்தமண்டபப் பின்சுவரில் வடபுறம் யானைத்திருமகள் தொகுதியும் தென்புறம் மகிடாசுரமர்த்தனித் தொகுதியும் காட்சியாக்கப்பட்டுள்ளன. இரண்டுமே பல்லவர் உளித்திரம், கலைநுட்பம் பேசும் எழிலார்ந்த சிற்பத் தொகுதிகளாகத் திகழ்கின்றன. கருவறை முன்சுவரில் விளங்கும் நான்முக அரைத்துண்களுக்கு இடைப்பட்ட நிலையில் வாயிலுக்கு வடபுறம் மூன்று கோட்டங்களும் தென்புறம் மூன்று கோட்டங்களும் அகழப்பட்டுள்ளன. அவற்றுள் அகலமான வடக்கு நடுக்கோட்டத்தில் மகாவிஷ்ணுவும் ஏறத்தாழ அதே அளவினதான தெற்கு நடுக்கோட்டத்தில் ஹரிஹரரும் உள்ளனர். மகாவிஷ்ணுவின் வலப்புறக் கோட்டத்தில் ஆதிசேஷனும் இடக்கோட்டத்தில் சக்கரத்தாழ்வாரும் அமைய, ஹரிஹரரின் வலப்புறம் சங்காழ்வாரும் இடப்புறம் அடியவர் ஒருவரும் இடம்பெற்றுள்ளனர்.

சிற்பங்கள்

கருவறை முன்சுவர்ச் சிற்பங்கள்

ஆதிசேஷன்

1.87 மீ. உயரம், 49 செ.மீ. அகலமுள்ள முதற் கோட்டத்தில் ஆதிசேஷனாகக் கொள்ளத்தக்க ஆடவர் பாதங்களைத் திரயசீர்த்தில் இருத்தி, நேரப்பார்வையாய் நிற்கிறார். இடையில் அரைக்கச்சுடனான சிற்றாடையும் இடைக்கட்டும் அணிநுதுள்ள அவரது வலக்கை தொடையில் அமர், இடக்கை மலர்மொட்டு ஏந்தியுள்ளது. கரண்ட மகுடத்தையும் மீறிய சடைக் கற்றைகளுடன் திகழும் அவரது செவிகளில் பனை ஓலைக் குண்டலங்கள்.

சரப்பளி, முப்புரிநூல் பெற்றுள்ள அவரது தலைக்குப் பின் படமெடுத்த நிலையில் ஐந்துதலைப் பாம்பு காட்டப் பட்டுள்ளது.

மகாவிஷ்ணு

2 மீ. உயரம், 83 செ.மீ. அகலமுள்ள நடுக்கோட்டத்தில் மகாவிஷ்ணு தாமரைத்தளத்தில் சமபங்கராய் நிற்கிறார். பின்கைகளில் வலப்புறம் எறிநிலைச் சக்கரமும் இடப்புறம் சங்கும் அமையத் தலையைக் கோட்ட மேல் நிலையைத் தாண்டி நீளும் உயரமான கிரீடம்குடும் அலங்கரிக்கிறது. பூட்டுக் குண்டலங்கள், சரப்பளி, நிவீத முப்புரிநூல், கைவளைகள் பெற்றுள்ள பெருமாளின் இடையை அரைக்கச்ச இருத்தும் கச்சம் வைத்த பட்டாடை அலங்கரிக்க, தொடைகளை அணைத்தபடி இடைக்கட்டும் இடுப்பின் இடப்புறம் முந்தானை விரிவும் உள்ளன. முன்கைகளில் முழங்கையருகே சிதைந்துள்ள வலமுன்கை கர்த்தரியில் இருக்க, இடமுன்கை கடியவலம்பிதமாக உள்ளது.

மகாவிஷ்ணுவின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கொருவராகக் கோட்டக் கீழ்நிலையில் கால் விரல்களை ஊன்றி முழந்தாளிட்டு அமர்ந்தவர்களாய் அடியவர் இருவர் காட்டப்பட்டுள்ளனர். இடுப்பில் சிற்றாடை. விஷ்ணுவிற்கு நெருக்கமாக உள்ள கைகளால் இறைவனைப் போற்றும் அவர்கள், வெளிக் கைகளை மார்பருகே கடகத்தில் இருத்தியுள்ளனர். சடைமகுடம், நீள்வெறுஞ்செவிகள், முப்புரிநூலென மடித்து அணிந்த துணி இவற்றுடன் விளங்கும் அவர்தம் முகங்கள் குடைவரை வாயிலுக்காயச் சற்றே ஓருக்களித்துள்ளன.

அடியவர்கள்

கருவறை வாயிலையொட்டி ஓருக்களித்திருக்கும் வடக்கு அடியவர் நிற்கும் கோட்டம் 2 மீ. உயரம், 50 செ.மீ. அகலம் பெற்றுள்ளது. வலப் பாதம் சமத்திலும் இடப்பாதம் திரயசரத்திலும் அமைய, இடையில் சிற்றாடையுடன் வலக்கையைத் தொடையில் இருத்தி, இடக்கையைக் கர்த்தரியில் கொண்டிருக்கும் அவரது தலையைச் சக்கரத் தலைப்புடன் கரண்டம்குடம் அலங்கரிக்கிறது. பனையோலைக் குண்டலங்கள், சரப்பளி, முப்புரிநூல் அணிந்துள்ள அவரது தலையின் இருபுறமும் பக்கத்திற்கொன்றாகச் சடைக் கற்றைகள் இரண்டு நெகிழ்ந்துள்ளன.

வாயிலின் இடப்புறமுள்ள தெற்கு அடியவர் நிற்கும் கோட்டம் 1.88 மீ. உயரம், 52 செ.மீ. அகலம் பெற்றுள்ளது. இரண்டு பாதங்களையுமே திரயசரத்தில் இருத்தி, இடுப்பின் வலப்பகுதியை உயர்த்தி நிமிர்ந்து நிற்கும் இவர் இடையை அரைக்கச்ச இருத்தும் சிற்றாடையும் இடைக்கட்டும் அலங்கரிக்கின்றன. சடைப்புரிகள் நெகிழ்ந்த கரண்ட மகுடம், பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், சரப்பளி, முப்புரிநூல், நீளமான முடிச்சுத் தொங்கல்களுடன் உதரபந்தம் அணிந்துள்ள அவரது வலக்கை கர்த்தரியில் அமைய, இடக்கை தொடையில் உள்ளது. மகுட உச்சியில் சங்கு பெற்றுள்ள அவர் சங்காமூவாராகலாம்.

1.88 மீ. உயரம், 47 செ.மீ. அகலமுள்ள தெற்குக் கோட்டத்தில் உள்ள அடியவர் திரயசரத்தில் பாதங்களை இருத்தி, அரைக்கச்ச இருத்தும் தோலாடை அணிந்துள்ளார். கரண்டம்குடம், பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், சரப்பளி, உதரபந்தம், முப்புரிநூலென அணிந்த மடிப்புத் துண்டு இவற்றுடன் காட்சிதரும் அவரது வலக்கை மார்பருகே கபித்தமாய் உள்ளது.

ஹரிஹர்

தெற்கு நடுக்கோட்டம் 1. 90 மீ. உயரம், 83 செ.மீ. அகலம் பெற்றுள்ளது. அதில் தளமொன்றின் மீது சமபாதராய்க் குடைக்கீழ் நிற்கும் ஹரிஹர் வலப்புறம் சிவபெருமானாகவும் இடப்புறம் விஷ்ணுவாகவும் காட்டப்பட்டுள்ளார். வலக்கைகளுள் முன் கை காக்கும் குறிப்புக் காட்ட, பின்கையில் மழு. இடக்கைகளுள் முன் கை கடியவலம்பிதமாக, பின் கையில் எறிநிலைச் சக்கரம். தலைமகுடம் வலப்புறம் சடைமகுடமாகவும் இடப்புறம் கிரீடமகுடமாகவும் வடிக்கப்பட்டுள்ளது. தலைக்கு மேலுள்ள குடை கோட்ட மேல்நிலைக்கு மேலாக உள்ள சுவரப்பகுதியில் செதுக்கப் பட்டுள்ளது. அரைக்கச்ச இருத்தும் இடையாடை, சிவபெருமானுக்குச் சிற்றாடையாகவும் திருமாலுக்குப் பட்டாடையாகவும் காட்டப் பட்டுள்ளது. குறங்குசெறி, முந்தானை இவையும் இடப்புறம் அமைய, இடைக்கட்டு பொதுவாக உள்ளது. வலச்செவியில் பூட்டுக் குண்டலமும் இடச்செவியில் மகரகுண்டலமும் கழுத்தில் சரப்பளியும் அணிந்துள்ள ஹரிஹரரின் மார்பை நிவீத முப்புரிநூல் அலங்கரிக்கக் கைகளில் தோள், கைவளைகள். வலத்தோளில் சடைப்புரிகள் சில தவழ்கின்றன.

அடியவர்கள்

ஹரிஹரரின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கொருவராய்க் கோட்டக் கீழ்நிலையில் கருடாசனத்தில் காட்டப்பட்டுள்ள அடியவர் இருவரும் வெளிக்கைகளை மார்பருகே கடகமாய்க் கொண்டு, உள்கைகளால் ஹரிஹரரைப் போற்றுகின்றனர். கரண்டமகுடர்களான இருவருமே முப்புரிநூலென மடித்த துணியை அணிந்துள்ளனர். வடக்கர் சவடியுடன் பூட்டுக்குண்டலமும் தெற்கர் சரப்பளியுடன் பனையோலைக் குண்டலமும் பெற்றுள்ளனர். இருவருமே இடையில் அரைக்கச்ச இருத்தும் சிற்றாடையும் இடைக்கட்டும் கொண்டு தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ளனர். வடக்கரின் மகுடம் மீறிய சடைப்புரிகள் பின்னோக்கி நெகிழ்ந்துள்ளன. இருவருமே முகத்தைக் கருவறைக்காய் இலேசாக ஓடுக்களித்துள்ளனர்.

அர்த்தமண்டபப் பின்சுவர்ச் சிற்பங்கள்

அர்த்தமண்டபப் பின்சுவரின் வடபகுதி முழுவதையும் நிறைத்தவாறு 2. 08 மீ. அகல, 2. 01 மீ. உயரக் கோட்டத்தில் யானைத்திருமுகள் சிற்பத் தொகுதியும் தென்பகுதி முழுவதும் நிறைத்த நிலையில் 2 மீட்டர் அகல, 1. 90 மீ. உயரக் கோட்டத்தில் மகிடாசுரமர்த்தனித் தொகுதியும் செதுக்கப்பட்டுள்ளன.

யானைத்திருமுகள் தொகுதி

தொகுதியில் நடுநாயகமாகத் தாமரை இருக்கையில் யானைத்திருமுகள் அமர்ந்திருக்க, அவரின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கு இருவராகத் தோழியர் நால்வர் நிற்கின்றனர்.¹⁰ தொகுதியின் மேற்புறத்தே அம்மையின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கொன்றாக யானைத்தலைகள் இரண்டு காட்டப்பட்டுள்ளன. தமிழ்நாட்டில் காணக்கிடைக்கும் யானைத்திருமுகள் சிற்பத் தொகுதிகளில் இதற்கிணையான ஒன்று வேறெங்கும் இருப்பதாகத் தெரியவில்லை. உடலியல், மெய்ப்பாடு, இடப்பங்கீடு, அழகுணர்ச்சி என அனைத்து நிலைகளிலும் பல்லவச் சிற்பக்கலை சுடர்விட்டு ஒளிரும் தொகுதியாக இதைக் குறிக்கலாம். சங்க இலக்கியங்களிலேயே இடம் பெற்றுவிட்ட இந்த வேழத்திரு பல்லவர்,

பாண்டியர் காலத்தில் சிறப்புக்குரிய வழிபாட்டைப் பெற்று விளங்கியது போலும். மதுரைத் திருப்பரங்குன்றத்திலும் யானைத்திருமகள் தொகுதி தனித்த தொரு குடைவுத் திருமுன்னில் இடம்பெற்றுள்ளமை இங்குக் கருதத்தக்கது.

தொகுதியின் மேற்புறம் காட்டப்பட்டுள்ள யானைகளில், வலப்புறம் கழுத்தளவாக உள்ளது உடைந்த தந்தங்களுடன் துளைக்கையை மேலுயர்த்தி, நீர்க்குடத்தைத் திருமகளின் தலைக்கு நேர் மேலே கவிழ்த்துப் பிடித்துள்ளது. முழுமையான தந்தங்களுடன் உள்ள இடப்புற யானையின் துளைக்கை இறைவியின் இடப்புறம் நிற்கும் தோழியருள் முதல்வராய் இருப்பவர் ஏந்தியுள்ள நீர்க்குடத்தைப் பற்றியுள்ளது. இரண்டு யானைகளுமே கழுத்தில் வளையங்கள் பெற்றுள்ளன.

இறைவியின் வலப்புறம் நிற்கும் தோழியரில் பின்னவர் வலக்காலைத் தேவியை நோக்கி நடப்பவர் போல முன்னிறுத்தி, இடக்காலைப் பின் வைத்துள்ளார். இடையில் சிற்றாடையுடன் மெல்லிய நீளக் கழுத்தணி அணிந்தவராய்ப் பனை ஓலைக் குண்டலங்களுடன் காட்சிதரும் அவ் வம்மையின் மகுடம் வடபுறமுள்ள அரசர் அணிந்துள்ள மகுடம் போல் அமைந்துள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கது. கைகளில் வளைகளும் கால்களில் சிலம்புகளும் பெற்றுள்ள அவரின் இடக்கை பாத்திரம் ஒன்று ஏந்தியிருக்க, வலக்கை எதையோ தூவும் மெய்ப்பாட்டில் உள்ளது.

தேவிக்காய் ஒருக்களித்துள்ள வல முன்னவர் கரண்டமகுடர். பனையோலைக் குண்டலங்களும் நீளமான கழுத்தணியும் கை வளைகளும் சிற்றாடையும் அணிந்துள்ள அவரின் கால்களில் சிலம்புகள். இடக்கை நீர்க்குடம் சுமக்க, வலக்கை தொடையில் அமர்ந்துள்ளது.

இடப்புறப் பெண்களுள் பின்னவர் குமிழ்மகுடம், பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், முன்று கழுத்தணிகள், கைவளைகள், சிலம்புகள், சிற்றாடை அணிந்து இறைவிக்காய் ஒருக்களித்துள்ளார். வலக் கையிலுள்ள குச்சி கொண்டு இடக்கையிலுள்ள தாமரை மலரின் இதழ்களை விரியச் செய்யும் பாவனையில் அவர் காட்டப்பட்டுள்ளார். வலக்கையில் நீர்க்குடம் சுமக்கும் முன்னவரும் இறைவிக்காய் ஒருக்களித்துள்ளார். கரண்டமகுடம், பனையோலைக் குண்டலங்கள், முன்று கழுத்தணிகள், கடகவளை, கைவளை, சிலம்பு, சிற்றாடை பெற்றுள்ள அவர் இடுப்பின் இடப்புறம் முந்தானை காட்டப்பட்டுள்ளது.

இலைகளும் மொட்டும் தூழ்ந்த தாமரையொன்றின் விரிந்த இதழ்களில் பாதுகளை இருத்தி, விரியா இதழ்களை இருக்கையாக்கி அமர்ந்திருக்கும் யானைத்திருமகளின் கால்களில் சிலம்புகள். முழங்கையளவில் மடித்து உயர்த்திய இரண்டு கைகளிலும் தாமரை மொட்டுக்கள். சவடி, சரப்பளி, ஸ்வரண வைகாக்கவும், மணிகளாலான மற்றொரு கழுத்தணி அணிந்துள்ள இறைவியின் தலையில் சென்னி போன்ற சடைத்திரள் தூழ் கரண்டமகுடம். தோள்களில் சடைப்புரிகள் தவழ்ந்துள்ளன. எடுப்பான இளமார்பகங்களும் எழிலார்ந்த முகமுமாய் விளங்கும் தேவியின் கைகளில் வளைகள். கால்களில் சிலம்புகள். இடையாடையின் முடிச்சுத்தொங்கல்கள் இரு தொடைகளுக்கும் இடையில் சரிந்து தாமரையில் தவழ்ந்துள்ளன.

மகிடாசுரமர்த்தனித் தொகுதி

மகிடாசுரமர்த்தனித் தொகுதியில் நடுநாயகமாகக் காட்டப்பட்டுள்ள இறைவியின் வலப்புறம் ஒருவரும் இடப்புறம் ஒருவருமாக இரண்டு பெண் காவலர்கள் உள்ளனர். மேலே இறைவியின் தலைப்பகுதியில் பக்கத்திற்கொன்றாக இரண்டு பூதங்கள் அமைய, பூதங்களை அடுத்து வடபுறம் சிங்கமும் தென்புறம் மானும் காட்டப்பட்டுள்ளன. கீழே இறைவியின் கால்களை அடுத்து வலப்புறம் ஒருவரும் இடப்புறம் ஒருவருமாய் இரண்டு அடியவர்கள். இறைவியின் பாதங்கள் துணிக்கப்பட்ட மகிடாசுரனின் தலைமீது ஊன்றியுள்ளன.¹²

இறைவிக்காய் ஒருக்களித்துள்ள சிங்கத்தின் வலமுன்கால் ஊன்றியிருக்க, இடமுன்கால் மடக்கப்பட்டுக் கழுத்துக்காய் உயர்த்தப்பட்டுள்ளது.¹³ புடைத்த கண்களும் திறந்த வாயுமாய் இருக்கும் அதன் தலை, கோட்டக் கூரையைத் தழுவியுள்ளது. கழுத்தளவே காட்டப்பட்டுள்ள மானின் தலை வடபார்வையாகத் திரும்பியுள்ளது. குவிந்த செவிகளும், நீண்ட கொம்புகளுமாய் மிக இயல்பான கழுத்துத் திருப்பத்துடன் காட்டப் பட்டிருக்கும் இது போன்ற அழகு பொலியும் மான் வடிவத்தை வேறெந்த மகிடாசுரமர்த்தனி வடிவத்திலும் காண வாய்க்கவில்லை.

இறைவிக்காய் ஒருக்களித்துள்ள இரண்டு பூதங்களுமே பறக்கும் நிலையில் காட்டப்பட்டிருந்தபோதும் அவற்றின் செயற்பாடுகள் மாறியுள்ளன. வடக்குப் பூதம், வலக்கையைப் பதாகத்தில் இருத்தி, இடக் கையில் படையல் பாத்திரம் ஏந்தியுள்ளது. கரண்டம்குடம், பனையோலைக் குண்டலம், உதரபந்தம், கோவணஆடை எனக் காட்சி தரும் அதன் தலை கோட்டக் கூரையைத் தொட்டுள்ளது. வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம் அணிந்து இடச்செவியை வெறுஞ்செவியாகக் கொண்டுள்ள தெற்குப் பூதம், இடக்கையில் பிடித்துள்ள கவரியைத் தோளில் சாத்தியுள்ளது. சரப்பளி, தோள், கை வளைகள், கோவண ஆடை அணிந்து தலையைப் படிய வாரியுள்ள அதன் வலக்கை மார்பருகே முவ்டியில் உள்ளது.

பெண்காவலர் இருவருமே ஒரு காலைத் திரய்சரத்தில் இருத்தி, மற்றொரு காலை ஸ்வஸ்திகமாக்கிப் பாதத்தை அகரதலசஞ்சாரத்தில் நிறுத்தியுள்ளனர். இருவர் இடையிலுமே அரைக்கச்ச இருத்தும் சிற்றாடை. அதன் முடிச்சுத்தொங்கல்கள் பக்கவாட்டில் காட்டப்பட்டுள்ளன. சரப்பளியும் மார்புக்கச்சும் அணிந்துள்ள அவர்தம் தலையில் நெற்றிப் பட்டம் தூழக் கரண்டம்குடம். இருவருமே பனையோலைக் குண்டலங்கள் அணிந்துள்ளனர்.

வலக்கையில் கொடுவாள் உயர்த்தியுள்ள வடக்கரின் கழுத்தில் மார்பகங்களைத் தழுவும் நீளமான முத்துமாலை, உருத்திராக்க மாலை, சிறிய மாலை இவை உள்ளன. அவரது இடக்கை பக்கத்தில் நிறுத்தியுள்ள பேரளவிலான கேடயத்தின் மீது முழங்கை தாங்கலாக இருக்குமாறு நெகிழ்த்தப்பட்டுள்ளது. தெற்கரின், தோளுக்கு மேல் உயர்த்திய வலக்கை பெருவில்லொன்றைப் பிடித்துள்ளது. இடக்கை தொடையில் பட்ந்துள்ளது. அவர் இடத்தோளின் பின்புறம் அம்புக்கூடு. இடுப்பிற்குக் கீழ் இலேசாய் இடப்புறம் ஒருக்களித்துள்ள வடக்கர் மார்பை வலப்புறம் ஒருக்களித்துள்ளார். வலத்திருப்பமான முகத்தில் வச்சீகரமான புன்னகை. இடுப்பிற்குக் கீழ் நேரிருக்குமாறு நிற்கும் தெற்குக் காவலி மார்பை இலேசாக இடப்புறமாய் ஒருக்களித்து முகத்தையும் இடச்சாய்வாய்க் கொண்டுள்ளார்.

தொகுதியின் கீழ்ப்பகுதியில் இறைவியின் இருபுறத்தும் கருடாசனத்திலுள்ள அடியவர்களுள், வடக்கர் தம் இடக் கையை மடித்து இடமுழங்கால் மீது தாங்கலாக அமர்த்தி, வலக்கையிலுள்ள குறுவாளால் கையின் சதைப்பகுதியைக் கிழிக்கும் பணியில் முனைந்துள்ளார். தலைக்கவசம் போல் முடியைச் சுருட்டி உச்சியில் முடிந்து பெருங்கொண்டையாய்ப் பின்னோக்கிச் சரியவிட்டிருக்கும் அவரது செவிகளில் பனையோலைக் குண்டலங்கள். இடையில் கோவணஆடை, இடையாடையின் முடிச்சுத்தொங்கல்கள் உடலின் வலப்புறமும் முந்தானை இடப்புறமும் காட்டப்பட்டுள்ளன. வடபுறத்தே பேரளவிலான கத்தியொன்றை உறையிலிட்டுக் கொண்டுள்ளார். வலமுழங்கால் கோட்டத் தரையில் படர, வலப்பாதம் விரல்களால் அதே தரையில் ஊன்ற, இடக்கால் மடித்து, பாதம் மகிடத்தலையுள்ள சற்றே உயரமான மேடையில், மகிடத்தின் காதருகே ஊன்றியுள்ளது.

விரல்கள் அனைத்தும் தரையில் படருமாறு இடமுழங்காலை மடித்துள்ள தெற்கர், வலக்காலை மடக்கிப் பாதத்தை மகிடத்தளத்தில் இருத்தியுள்ளார். அவரது இடக்கையில் உள்ளது பூக்குடலையாகலாம். வலக்கை மேலுயர்ந்து இறைவியைப் போற்றுகிறது. உச்சி முடிச்சுடனான சடைப்பாரம், நீவித முப்பிரிநூலென மடித்த துணி, சரப்பளி, கைவளைகள், மீசை கொண்டுள்ள அவரது செவிகளில் பூட்டுக்குண்டலங்கள்.

ஓல்காப் பேரெழிலுடன் மகிடத்தலையின் மீது நிற்கும் மகிடாசுரமர்த்தனியின் சடைமகுடம் மீறிய புரிகள் தோள்களில் படர்ந்துள்ளன. எண்கையராய் நிற்கும் தேவியின் வல முன் கையில் தலையோடு¹⁴ பிற வலக்கைகளில் கீழிருந்து மேலாக, மணி, உயர்த்திய வாள், எறிநிலைச் சக்கரம் இவை உள்ளன. விரல்கள் பாதம் நோக்குமாறு தொடையில் பரவியுள்ள இடமுன்கையின் மணிக்கட்டுப் பகுதியில் அமர்ந்துள்ள கிளி இறைவியின் கையைச் செல்லமாகக் கொத்துகிறது. பின் கைகளில் கீழிருந்து மேலாகப் பெருவில், கேடயம், சங்கு உள்ளன.

இடைச் சிற்றாடையை இருத்தும் அரைக்கச்சின் முடிச்சுத் தொங்கல்களும் இடைக்கட்டின் பக்க முடிச்சுத் தொங்கல்களும் அழகுறக் காட்டப்பட்டுள்ளன. பனையோலைக் குண்டலம், ஸ்வரண வைகாக்கஷம், மார்புக்கச்சு அணிந்துள்ள இறைவியின் இடத்தோளின் பின்புறம் அம்புக்கூடு. இடுப்பை இடப்புறம் உயரத்தித் தலையையும் இடச்சாய்வாகக் கொண்டுள்ள தேவியின் இடத்திருவடியின் முன்பகுதி, மகிடத்தின் நெற்றியை அலங்கரிக்கும் மூன்று பட்டைகளாலான முத்துச் சரங்களை அமுத்தியபடி ஊன்ற, வலத்திருவடி ஸ்வஸ்திகமாய் இடக் காலின் பின் அக்ரதலசஞ்சாரத்தில் மகிடப்பிடரியில் இருத்தப்பட்டுள்ளது. வல முன் கையின் பெரும்பகுதியை நிறைத்திருக்கும் வளைத் தொகுதியைப் பிற கைகளில் காணமுடியவில்லை.

கோட்டத் தளத்தினின்றும் சற்று உயரமாகக் காட்டப்பட்டுள்ள சிறியதொரு தளத்தின்மீது இருத்தப்பட்டுள்ள மகிடத்தின் தலை, நன்கு கோட்டத் தளத்தில் படியுமாறு முன்னோக்கிச் சரிந்துள்ளது. வளைந்து நீளும் கொம்புகளும் செவிகளும் கோட்டச் சுவரையொட்டி அமைந்துள்ளன. கொம்புகள், செவிகள் இவற்றின் நுனிகள், அடியவர்களின் மடக்கிய, சுவர் சார்ந்த கால்களின் பின் மறைந்துள்ளன. மகிடத்தின் நாக்கு சற்றே வெளித்தள்ளியுள்ளது.

கொற்றவையின் வலப்புறம் அவரது மேற்கை சக்கரத்திற்குப் பின்னிருக்குமாறு தூண் ஒன்றின் தலையுறுப்புகள் காட்டப்பட்டுள்ளன. கலசம், தாடி, கும்பம், பாலி, பலகை என வளரும் இவற்றின் பலகையின் மேற்றளத்திலிருந்து

எழுமாறு முத்தலையீட்டியின் மூன்று இலைகளும் காட்டப்பட்டுள்ளன. பக்க இலைகள் வளைந்து உயர, நடு இலை வேல் போலக் குவிந்து கூரையைத் தொட்டுள்ளது.

அர்த்தமண்டபப் பக்கச் சுவர்ச் சிற்பங்கள்

அர்த்தமண்டப வட, தென்சுவர்களில் அரசு, அரசியர் சிற்பங்கள் இடம்பெற்றுள்ளன. வடக்குச் சுவரில் 1. 76 மீ. உயர, 1. 67 மீ. அகலக் கோட்டத்தில் சிம்ஹவிண்ண போத்தாதிராஜரும் அவர் தேவியரும் அமைய, தென்சுவரில் 2. 05 மீ. உயர, 1. 60 மீ. அகலக் கோட்டத்தில் மஹேந்திர போத்தாதிராஜரும் அவர் தேவியரும் உள்ளனர். இவர்களை இன்னார் என்று குறிக்கும் பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டுகள் கோட்டத்தின் மேல் உள்ள சுவர்ப்பகுதியில் வெட்டப்பட்டுள்ளன.

வடக்குக் கோட்டத்தில் உள்ள சிம்ஹவிண்ண போத்தாதிராஜர் வட்ட வடிவத்தில் அமைந்த எளிமையான சிம்மக்கால் இருக்கையில் சுகாசனத்தில் உள்ளார். கீழிறக்கப்பட்டுள்ள வலக்கால் பாதம் அக்ரதல சஞ்சாரத்தில் உள்ளது. வலக்கை கடகமாய் அமைய, இடக்கை தொடையில் இருத்தப்பட்டுள்ளது. கணுக்காலளவு நீண்டுள்ள இடையாடையை அரைக்கச்சு இறுக்க, இடைக்கட்டு ஆசனத்தில் சரிந்துள்ளது. சிறிய அளவிலான கிரீட மகுடத்தின் உச்சியில் குமிழ் உள்ளது. செவிக் குண்டலங்களைப் பூட்டுக்குண்டலங்களாகக் கொள்ளலாம். கழுத்தில் சரப்பளி.

அரசரின் இருபுறத்தும் பக்கத்திற்கொருவராய் நிற்கும் தேவியர் இருவருமே, கூரை தொடும் கரண்டமகுடத்தினர். கைவளைகள், சரப்பளி, சிலம்புகள் பெற்று அரசருக்காய் ஒருக்களித்துள்ள வலத்தேவியின் வலக்கை மார்பருகே கடகமாய் அமைய, இடக்கை நெகிழ்கையாக உள்ளது. வலச் செவியில் பனை ஓலைக் குண்டலம் கொண்டு மெல்லிய கழுத்தணி ஒன்று அணிந்துள்ள அவரது கணுக்கால் அளவிலான பட்டாடையின் மடிப்புகள் தொடகளின் பக்கப்பகுதியில் நன்கு காட்டப்பட்டுள்ளன. வலத் தேவியினும் மெல்லியராய்த் திகழும் இடத்தேவி அரசருக்காய்த் திரும்பியுள்ளார். கால்களில் சதங்கையுடன் இடக்கையை வயிற்றருகே கொண்டு, வலக்கையால் வலக்கனம் தொடவாறு காட்சிதரும் அவரது சடைக்கட்டு முதுகில் புரள, இடையில் சிற்றாடை. இருதேவிகளுமே கச்சற்ற மார்பகங்களுடன் உள்ளனர்.

அர்த்தமண்டபத் தென்சுவரை அலங்கரிக்கும் அரசர் தம் இடப்புறம் நிற்கும் இரண்டு அரசியருள் முதலாமவரின் வலக் கையைத் தம் இடக்கையால் புறி நடிந்தவாறே வலக் கையால் எதையோ சுட்டிக்காட்டும் மெய்ப்பாட்டில் உள்ளார். உச்சிக் குமிழ், தலைச்சக்கரம் இவற்றோடு பொருந்திய சதுர மகுடம், பூட்டுக்குண்டலங்கள், சரப்பளி அணிந்துள்ள அரசரின் முகம் மலர்ச்சியுடன் தேவியருக்காய்த் திரும்பியுள்ளது. இடைக்கு மேலுள்ள உதரபந்த முடிச்சுத்தொங்கல்கள் முழங்கால்வரை நீள, உறையுறங்கும் கத்தி இடுப்பின் வலப்புறம் பின்னிருக்குமாறு காட்டப்பட்டுள்ளது. இடையில் அரைக்கச்சு இருத்தும் கொசுவம் பெற்ற பட்டாடை வலப்புறம் கணுக்கால்வரை நீள, இடப்புறம் முழங்கால்வரை உயர்த்தப்பட்டு முந்தானை கொண்டுள்ளது.

அரசரால் அழைத்துச் செல்லப்படும் நிலையிலுள்ள முதல் தேவியின் முகம் நாணத்துடன் வெட்கித் தாழ்ந்துள்ளது. இடக்கை கடகமாய் மடியருகே அமைய, உயரமான கரண்டமகுடத்தை மீறிய சடை முதுகில் புரள்கிறது.

கணுக்கால்வரையிலான பட்டாடையும் கால்களில் சிலம்பும் பெற்றுள்ள அம்மையின் வலப்பாதம் சமத்திலிருக்க, இடப்பாதம் திரயசீரத்தில் உள்ளது. வலச்செவியில் பூட்டுக் குண்டலமும் இடச்செவியில் பனை ஓலைக் குண்டலமும் அணிந்தவராய் நெற்றிச்சுட்டியுடன் காணப்படும் இத்தேவியின் இடப்புறமுள்ள இரண்டாம் அரசியும் கரண்டம்குடமும் நெற்றிச்சுட்டியும் பெற்றுள்ளார். அவரது நெற்றிப்பட்ட முன்முகப்பு வேல்முனை என நிமிர்ந்து உயர்ந்துள்ளது. செவிகளில் வலப்புறம் பனையோலைக் குண்டலமும் இடப்புறம் பூட்டுக் குண்டலமும் அணிந்துள்ள அவருடைய வலக்கை மடியருகே தொடையைத் தொடவாறு இருக்க, இடக்கை தொடையின் மீது கீழ்நோக்கிப் படர்ந்துள்ளது. மெல்லிய ஆடையும் சிலம்புகளும் பெற்றுள்ள அவரது முகம் இடத்திருப்பதாக உள்ளது.

முகமண்டபப் பக்கச் சுவர்ச் சிற்பங்கள்

2. 06 மீ. உயரம், 98 செ.மீ. அகலம் உள்ள முகமண்டப வடசுவர்க் கோட்டத்தில் இடம்பெற்றுள்ள கங்காதாரின் வலப்பாதம் திரயசீரத்தில் அமைய, இடப்பாதம் சமத்தில் உள்ளது. இடுப்பின் இடப்புறத்தை சற்றே உயர்த்தியுள்ளவர் தலையை இலேசான இடச்சாய்வில் கொண்டுள்ளமை, நிற்கும் நிலைக்கு கூடுதல் எழில் சேர்க்கிறது. இடையில் அரைக்கச்சு இருத்தும் கோவணஆடை. இடைக்கட்டின் முடிச்சுகள் பக்கவாட்டில் நெகிழ்ந்து பாதுகளை வருட இடையின் வலப்புறம் படம் எடுத்த பாம்பு, சடைம்குடம், கண்டிகை, முப்பரிநூல், தோள், கைவளைகள் அணிந்துள்ள பெருமானின் வலச்செவியில் பனையோலைக் குண்டலம். இடச்செவியில் பூட்டுக்குண்டலம். முன் கைகளில் வலக்கை திரிபுதாகத்தில் அமைய, இடக்கை கடியவலம்பிதமாய் உள்ளது. பின்கைகளில் இடக்கை அக்க மாலை கொள்ள, வலக்கை கங்கையைத் தாங்க வாய்ப்பாகச் சடைப்புரி ஒன்றை நீட்டிப் பிடித்துள்ளது.

கோட்டத்தின் வலப்புற மேல் ஓரத்தில் கைகளை வணக்க முத்திரையில் குவித்துக் கீழிறங்கி வருபவராய்க் கங்கை காட்டப்பட்டுள்ளார். கரண்டம்குடம், பனை ஓலைக் குண்டலங்கள், இரண்டு கழுத்தணிகள், தோள், கைவளைகள், இடுப்பில் முத்துச்சரங்கள், சிலம்புகள் அணிந்து கச்சற்ற அழகிய இளமார்பகங்களுடன் பணிவுப் பெண்ணாய்ப் பத்திமையுடன் இறங்கும் கங்கையின் பின்புறம் இடைச் சிற்றாடையின் முந்தானை பறக்கிறது. கங்காதாரின் இடப்புறம் மேல் ஓரத்தில் இடம்பெறவேண்டிய நாய் உருவாக்கம் பெறாத பாறைத்துண்டாய் விடப்பட்டுள்ளது.

2. 05 மீ. உயரம், 95 செ.மீ. அகலம் கொண்ட முகமண்டபத் தென்சுவர்க் கோட்டத்தை நிறைத்திருக்கும் நான்கு கோட்டக் கீழ்நிலையிலுள்ள அரைவட்டத்தளத்தில் சம்பாதராய் நிற்கிறார். முன்கைகளுள் வலக்கை தொடையில் படர, இடக்கை காப்பு முத்திரையில் உள்ளது. பின்கைகளுள் வலப்புறம் அக்கமாலை. இடப்புறம் குண்டிகை. இடையை அரைக்கச்சு இருத்தும் அழகிய பட்டாடையும் இடைக்கட்டும் அலங்கரிக்கின்றன. ஆடை முந்தானை இடுப்பின் இடப்புறம் அமைய, இடைக்கட்டின் முடிச்சுத்தொங்கல்கள் இருபுறத்தும் காட்டப்பட்டுள்ளன. சடைம்குடம், முப்பரிநூல் அணிந்துள்ள நான்குகளின் நெற்றிப்பட்டம் அழகிய முகப்புகள் பெற்றுள்ளது. நீள்செவிகள் வெறுஞ்செவிகளாக உள்ளன.

கல்வெட்டுகள்

குடைவரை வளாகத்திலுள்ள ஒன்பது கல்வெட்டுகளுள் நான்கு பல்லவ கிரந்தத்தில் உள்ளன. அவற்றுள் இரண்டு கல்வெட்டுகள் அர்த்தமண்டபப் பின்சுவர்ச் சிற்பங்களாக உள்ள அரசர்களை அடையாளப்படுத்துவன. அர்த்தமண்டபத் தரைப்பகுதியில் சிவபெருமானைப் போற்றுமாறு அமைந்துள்ள இரண்டு வரிக் கல்வெட்டு, மாமல்லையிலுள்ள இராமாநுஜர் மண்டபத்திலும் காணப்படுகிறது. கணேசர்தம், தருமாஜ மண்டபம் இவற்றில் காணப்படும் பல்லவ கிரந்தப் பாடல் கல்வெட்டின், தீயவழியில் நடப்பதைத் தவிர்க்கும் ருத்திரனை உள்ளத்தில் கொள்ளாதவர்களை ஆறு முறை சபிக்கும் இறுதிப் பாடலை இது ஒத்துள்ளது.¹⁶

கருவறை வாயிலின் தென்கோட்டங்களின் மேல் காணப்படும் பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டு திருமாலின் மீன், ஆமை, பன்றி, நரசிம்மர், வாமனர், ராமர், பலராமர், பரசராமர், பத்தர், கல்கி எனும் பத்துத் திருத்தோற்றங்களை வரிசைப்படுத்துகிறது.¹⁷

குடைவரைக்கு வெளியிலுள்ள பாறைப்பகுதியில் காணப்படும் இரண்டு கல்வெட்டுகளும் இரண்டாம் இராஜேந்திர சோழருடையன.¹⁸ அவற்றுள் ஒன்பதாம் ஆட்சியாண்டில் வெட்டப்பட்டுள்ள முதல் கல்வெட்டு, மாமல்லபுரத்தை, ஜயங்கொண்ட சோழ மண்டலத்து ஆழமூர்க் கோட்டத்து ஆழமூர்நாட்டு நகரமாகக் குறிப்பதுடன், அவ்வூரின் மற்றொரு பெயரான ஜனநாதபுரத்தையும் பதிவுசெய்துள்ளது.

இக்கல்வெட்டிலேயே குடைவரைக் கோயில் ஸ்ரீபரமேசுவர மகா வராக விஷ்ணு கிருகமாகக் குறிக்கப்படுகிறது. இறைவனை விஷ்ணு கிருகத்து ஆழ்வாராகச் சுட்டும் இக்கல்வெட்டால், நகரத்தாரும் பேரிளமையாரும் இக்கோயிலுக்கு அளித்த நிலக்கொடை பற்றிய தகவலைப் பெறமுடிகிறது. இந்நிலத்தின் எல்லைகளைக் குறிக்கும்போது ஊரகமுடைய மகா விஷ்ணு கோயில், மாமல்லைப் பெருமான் கோயில் இவற்றைப் பற்றிய தகவல் கிடைக்கிறது.

வராகர் கோயிலுக்குத் தேவதான இறையிலியாகத் தரப்பட்ட நிலத்தின் ஒருபகுதி திருப்பலிப்பட்டியாக அறிவிக்கப்பட்டது. திருப்பலிக்கான செலவினங்களுக்கு இந்நிலத்து வருவாய் பயன்பட்டது. எஞ்சிய நிலப்பகுதியின் வருவாய் கொண்டு இரண்டு சந்திகளில் திருவமுது அளிக்கத் திட்டமிடப்பட்டது. இவ்வமுதுடன் நெய், தயிர், பாக்கு இவை சேர்த்துப் படைக்கப்பட்டன. நிலத்தை உழுத குடிகளையும் இறைவன் மடைவிளாகத்து இருந்தாரையும் கல்வெட்டுச் சுட்டியபோதும், கல்வெட்டுச் சிதைவால் அவர்தம் பங்களிப்புக் குறித்து அறியக் கூடவில்லை.

ஆவணத்தை எழுதியவராக ஊர்க் கரணத்தான் திருவெழிச்சல்¹⁹ உடையான் ஒளிநாகன் மாதையான் அழகிய சோழ ஆழமூர்நாட்டு மூவேந்தவேளான் வெளிப்படுகிறார். ஆவணத்தின் பிற கையெழுத்தாளர்களாக இண்டி புறவன் சங்கநாகன், ஒளிநாகன் நாராயணன், களத்தழமான் தூற்றி அரைசன், மாப்பூதி நாராயணன் மாதக்கலி, உத்தரங்கிழவன் முகலிநாகன், வண்டாமுஞ்சேரி²⁰ உடையான் அரையன் பிச்சன் இவர்கள் பெயர்கள் இடம்பெற்றுள்ளன.

இங்குள்ள இரண்டாம் இராஜேந்திரரின் மற்றொரு கல்வெட்டில் ஆட்சியாண்டு சிதைந்துள்ளது. திருவெழிச்சலைத் தேவதான பிரமதேய ஊராகக் குறிப்பிடும்

இக்கல்வெட்டால், முந்நாறு குழி நிலம் இறையிலித் தேவதானமாக மகா வராகர் கோயிலுக்கு அளிக்கப்பட்டமையை அறியமுடிகிறது. விலக்கப்பட்ட வரிகளாக வெட்டி முட்டையாள், எச்சோறு, கூற்றுநெல் இவை குறிக்கப்பட்டுள்ளன. ஆவணத்தில் கையெழுத்து இட்டவர்களாக சிவபிராமணன் பாரத்வாஜி ஆடவல்லான், தேவர்கள் நாதபட்டன், சாத்தந்தை, மல்லன் சனகன், நாராயணன், இராமனான ஜயங்கொண்ட சோழ ஆமூர்நாட்டு முவேந்த வேளான் இவர்கள் இடம்பெற்றுள்ளனர்.

இவ்விரண்டு சோழர் கல்வெட்டுகளாலும், இவ்வூரிலிருந்த வண்ணக்கன் ஏரி, கழி, கிணறு இவையும் கொம்மடிக் குண்டில், பள்ளச்செறுவு, வயலுழான் எனும் பெயர்களில் அமைந்த நிலத்துண்டுகளும் வெளிச்சத்திற்கு வருகின்றன. இரண்டாம் கல்வெட்டின் இறுதிப்பகுதியால், இக்கோயிலில் மாமல்லபுரத்து ஓளிநாகன் மாதையான அழகிய சோழ ஆமூர்நாட்டு முவேந்தவேளான் ஒரு நந்தாவிளக்கும் ஊர் இடையர்கள் ஒன்றிணைந்து ஒரு நந்தாவிளக்கும் ஏற்றிய தகவல் கிடைக்கிறது. இவ்விளக்குகளுக்காக, விளக்கொன்றிற்குத் தொண்ணூறு ஆடுகள் கொடையளிக்கப்பட்டன. அவற்றுள் 45 ஆடுகள் காமக்கோடன் செல்வனிடம் ஒப்புவிக்கப்பட்டன. கல்வெட்டுச் சிதைந்துள்ளமையால் பிற ஆடுகளின் பொறுப்பாளர்கள் பற்றி அறியக்கூடவில்லை. முகமண்டபத்தின் தொடக்கத்தில் உள்ள தெலுங்குக் கல்வெட்டும் அதற்குச் சற்றுக் கீழே ஒரு வரியில் அமைந்துள்ள தமிழ்க் கல்வெட்டும் படிக்க இயலாதவாறு சிதைந்துள்ளன.

இக்கோயில் வளாகத்திலிருந்த கற்பலகைகளில் இருந்து படியெடுக்கப்பட்ட இரண்டாம் நந்திவரமரின் அறுபத்தைந்தாம் ஆட்சியாண்டு தமிழ்க் கல்வெட்டு,²¹ மாமல்லபுரத்து நகரத்தார்களுள் ஒருவரான இடைவழுஞ்சான் கண்டன், கன்றுகளுக்கு மேய்ச்சல் நிலமாக ஆமூர்க் கோட்டத்துக் குன்றத்தூர்க் கிழாரான இளன்படுவனார் மகன் கோன் கண்டனிமிருந்து விலைக்குப் பெற்ற நிலத்துண்டைக் கொடையளித்த தகவலைப் பகிர்ந்துகொள்கிறது. நிலத்தின் எல்லைகளாக மழிகை நல்லுழார் தோட்டம், கோனேரி, மாந்தை தலைவன் ஏரி, பெருவழி, பனப்பாடி இவை குறிக்கப்பட்டுள்ளன.²²

இவ்வூர் ஏரிக்கு அருகிலிருந்த கற்பலகை ஒன்றிலிருந்து படியெடுக்கப்பட்ட கல்வெட்டு கி. பி. 1535ல் அச்சுத்தேவ மகாராயர் காலத்தே வெட்டப் பட்டதாகும். மாமல்லபுரத்திற்கு அருகில் இன்றும் விளங்கும் பூஞ்சேரி, இக்கல்வெட்டில் ஜெயங்கொண்ட சோழ மண்டலத்து ஆமூர்க் கோட்டத்து ஆயிரவேலிப் பற்றாகக் குறிக்கப்படுகிறது. இவ்வூரில் மகாமல்லையுடைய பெருமாளான ஆதிவராகத்தின் பாடிவேட்டைத் திருநாள் செலவினங்களுக்கும் திருத்தோப்பு, இறைவனுக்கான மண்டபம் அமைக்கவும் நிலக்கொடை அளிக்கப்பட்டது. கல்வெட்டுச் சிதைந்திருப்பதால் பிற விவரங்களை அறியக்கூடவில்லை.²³

குடைவரையின் காலம்

பரமேசுவர மகா வராகர் குடைவரையின் காலத்தை நிர்ணயிக்க அதன் கட்டமைப்புக் கூறுகள், சிற்பச் செறிவு இவை குறித்த தரவுகளை இணைத்து ஆராயாமல், அர்த்தமண்டபப் பக்கச் சுவர்க் கல்வெட்டுகள் தரும் பெயர்களை மட்டுமே முதன்மைத் தரவுகளாகக் கொண்டு அறிஞர்கள் சிலரும் கட்டமைப்புக் கூறுகளை இணைத்துக்கொண்ட நிலையில் கூ. ரா. சீனிவாசனும் அக்குடைவரையின் காலத்தை முடிவு செய்துள்ளனர்.

கல்வெட்டுகள் குறிப்பிடும் சிம்மவிண்ணை போத்தாதிராஜரும் மகேந்திர போத்தாதிராஜரும் சிம்மவிஷ்ணுவும் அவர் மகனான முதலாம் மகேந்திரவர்மருமே என ஆரவாமுதனும் முதலாம் நரசிம்மவர்மரும் முதலாம் மகேந்திரவர்மருமே என்று கிருஷ்ண சாஸ்திரியும் கருத்துரைக்க, கூடரா.சீனிவாசன் முதலாம் நரசிம்மவர்மரும் இரண்டாம் மகேந்திரவர்மருமே அப்பெயர்களால் சுட்டப்பட்டிருப்பதாகக் கூறுவதுடன், குடைவரையைத் தொடங்கியவர் முதலாம் நரசிம்மவர்மர், தொடர்ந்தவர் அவர் மகனான இரண்டாம் மகேந்திரவர்மர், முடித்துக் குடைவரைக்குத் தம் பெயரைச் சூட்டிக் கொண்டவர் முதலாம் பரமேசுவரவர்மர் என்றும் குறிப்பிட்டுள்ளார்.²⁴

சிம்ம விண்ணை போத்தாதிராஜர் என்ற பெயர் சிம்மவிஷ்ணுவைக் குறிக்கிறது. சிம்மவிஷ்ணு என்ற பெயரில் பல்லவ மரபில் அறியப்படும் ஓரே வேந்தர் முதலாம் மகேந்திரவர்மரின் தந்தையான அவனிசிம்மர்தான். என்றாலும், வராகர் குடைவரையிலுள்ள சிம்ம விண்ணை போத்தாதிராஜரை முதலாம் மகேந்திரரின் தந்தையான சிம்ம விஷ்ணுவாகக் கொள்ளக் குடைவரையின் கட்டமைப்போ, சிற்பங்களோ இடந்தரவில்லை. முதலாம் மகேந்திர வர்மருடையதாக அவருடைய கல்வெட்டுகளின் அடிப்படையில் அடையாளப்படுத்தப்பட்டிருக்கும் குடைவரைகள் எவற்றிலும் காண முடியாத விலங்குத் தூண்களை இக்குடைவரையின் முகப்புக் கொண்டுள்ளது. தூண்களின் உடலும் வேறெந்த மகேந்திரர் குடைவரையிலும் காணமுடியாத அமைப்பில் எண்முகமாக உள்ளது. மகேந்திரர் குடைவரைகள் எவற்றிலும் இடம்பெறாத வலபி வராகர் குடைவரையில் முகமண்டப, அர்த்தமண்டபக் கூரை உறுப்புகளுள் ஒன்றாக இடம்பெற்றுள்ளது. முதலாம் மகேந்திரவர்மரின் வேறெந்தக் குடைவரையிலும் தொடக்க நிலையில் கூட காணப்பெறாத ஆரவரிசை முழுமையடைந்த நிலையில் இக்குடைவரையின் முகமண்டபக் கூரைமீது அமைந்திருப்பது இதன் காலத்தைப் பெரிதும் பின்னோக்கி நகர்த்துகிறது. ஆர உறுப்புகளின் வேதிகைத் தளத்திலிருந்து எழும் தாவியாளிகள் சிகரம் தாங்கும் அமைப்பு இக்குடைவரையை அமைத்தவர் முதலாம் மகேந்திரவர்மருக்குக் காலத்தால் பிற்பட்டவர் என்பதை உறுதிப்படுத்துகின்றன.

மேலும், முதலாம் மகேந்திரவர்மருடைய குடைவரைகளுள் மண்டபச் சுவரகளில் பேரளவுச் சிற்பம் பெற்ற ஓரே குடைவரையாக இலலிதாங்குர பல்லவேசுவர கிருகத்தை மட்டுமே சுட்டமுடியும். அங்கும் முக மண்டபத்தின் மேற்குச் சுவரில் மட்டுமே கங்காதாரரின் பெருவடிவம் இடம் பெற்றுள்ளது. மகேந்திரவர்மரின் குடைவரைகளுள் கட்டுமானம், சிற்பம் இவ்விவரண்டு சார்ந்த வளர்நிலைகளைப் பெற்றிருப்பவையாக அவனிபாஜன பல்லவேசுவர கிருகம், சத்ருமல்லேசுவராலயம், இலலிதாங்குர பல்லவேசுவர கிருகம் எனும் மூன்று குடைவரைகளை மட்டுமே சுட்ட முடியும். இம்மூன்றனுள் ஒன்றுகூட மகா வராகர் குடைவரையில் காணப்படும் அளவிற்குச் சிறப்ப பெருக்கம் பெறவில்லை என்பது குறிப்பிடத்தக்கது.

தூண்களின் மாற்றம், மண்டபக்கூரையில் வலபியின் இருப்பு, பூமிதேசத்தின் முழுமை, ஆரஉறுப்புகளின் அமைப்பு, தாவியாளிகளின் தோற்றம், சிற்பங்களின் பெருக்கம் இவை மட்டும் கொண்டே மகா வராகர் குடைவரை எவ்விதத்தானும் முதலாம் மகேந்திரவர்மர் படைப்பாகாது என உறுதிபடக் கூறலாம். எனில், உள்ளிருக்கும் வேந்தர் வடிவங்கள் சிம்ம விஷ்ணுவையோ முதலாம் மகேந்திரவர்மரையோ குறிக்கவில்லை என்பது தேற்றம்.

கிருஷ்ண சாஸ்திரி குறிக்குமாறு போல இச்சிற்பங்கள் முதலாம் மகேந்திரவர்மரையும் அவர் மகன் முதலாம் நரசிம்மவர்மரையும் சுட்டுவன ஆகா என்பதை, சிம்மவிண்ண போத்தாதிராஜரின் அமர்ந்த கோலம், முதிர்ந்த தோற்றம் இவை கொண்டும் மகேந்திரபோத்தாதிராஜரின் நிற்கும் கோலம் இளமைப் பொலிவு இவை கொண்டும் உறுதிபட உரைக்கலாம்.

பல்லவர் மரபில் இரண்டு நரசிம்மவர்மர்களும் அவர்களுக்கு மகன்களாக இரண்டு மகேந்திரவர்மர்களும் இருந்துள்ளனர். முதலாம் நரசிம்மவர்மர் (கி.பி.630 – 668) முப்பத்தெட்டாண்டுகளும் அவர் மகனான இரண்டாம் மகேந்திரவர்மர் (கி. பி. 668 – 672) நான்காண்டுகளும் பல்லவ மண்ணை ஆண்டுள்ளனர். இரண்டாம் நரசிம்மவர்மராக அறியப்படும் இராஜசிம்மர் (கி.பி. 700–728) இருபத்தெட்டாண்டுகளும் அவர் மகனான மூன்றாம் மகேந்திரவர்மர் (கி.பி. 720– 728) எட்டாண்டுகளும் பல்லவ அரசர்களாக வீற்றிருந்தனர்.²⁵

நரசிம்ஹவர்மர் என்ற பெயரில் அறியப்பட்ட இரு பேரரசர்களுமே கல்வெட்டுகளிலோ, செப்பேடுகளிலோ சிம்ஹவிஷ்ணு என்ற பெயரால் குறிப்பிடப்பட்டவில்லை. தமிழ்நாட்டில், முதலாம் நரசிம்மவர்மர் காலக் கல்வெட்டாக உறுதியான சான்றின் அடிப்படையில் அடையாளப் படுத்தப்பட்டிருப்பது திருக்கழுக்குன்றத்திலுள்ள தமிழ்க் கல்வெட்டு மட்டுமே.²⁶ அக்கல்வெட்டில், 'வாதாபி கொண்ட நரசிங்கப் போத்தரசர்' என்றே மன்னர் அழைக்கப்பட்டுள்ளார். பல்லவர் மரபு வழி பேசும் செப்பேடுகள் அனைத்திலும் இம்மன்னர் நரசிம்மவர்மர் என்றே சுட்டப்படுகிறார். பாதாமி பாறைக் கல்வெட்டின் ஐந்தாம் வரியில் 'மஹவிஷ்ணு' என்ற பெயர் படிக்குமாறு உள்ளது.²⁷ இதன் முன்னால் சில எழுத்துக்கள் அழிந்திருப்பதால், 'மஹவிஷ்ணு' என்பதை நரசிம்ஹவிஷ்ணு என்று கொள்ளமுடியும்.

முதலாம் நரசிம்மவர்மர் காலக் குடைவரையாக அறிஞர்களால் கொள்ளப் படும் திருக்கழுக்குன்றம் குடைவரையில் மகாவராகர் குடைவரையில் காணப்படும் வளர்நிலைக் கட்டடக்கூறுகள் ஒன்றுகூட இடம்பெறவில்லை என்பதும் முதலாம் மகேந்திரவர்மரின் குடைவரைகளை ஒத்த நிலையிலேயே அக்குடைவரையின் தோற்றமும் அமைப்பும் உள்ளன என்பதும் இங்குக் கருதத்தக்கன.

நரசிம்மவர்மர் என்ற பெயரில் அறியப்படும் இரண்டாவது பல்லவ அரசரான இராஜசிம்மர், ரேபூர்ச் செப்பேட்டில் பாகவதர்களில் சிறந்தவராகவும் மாகேசுவர்களில் தலையாயவராகவும் போற்றப்படுகிறார்.²⁸ கசாக்குடிச் செப்பேடு அவரை, 'பரமேசுவரனுடைய பூர்ணாவதாரமானவன், சரீரத்தாலும் பெயராலும் உலகம் பரவி நின்ற நரசிம்மப்பெருமான்' என்று உயர்த்திப் பேசுகிறது.²⁹ காஞ்சிபுரம் கைலாசநாதர் கோயிலுக்கு முன்னுள்ள சிறு தளிகள் ஒன்றிலிருந்து படியெடுக்கப்பட்டிருக்கும் கல்வெட்டு இராஜசிம்மரை நரசிம்மவிஷ்ணு என்றழைத்துச் சிறப்பிப்பதுடன் அவரைப் பரமேசுவரரான சிவபெருமானுடன் ஒப்பிட்டு மகிழ்கிறது.³⁰

காஞ்சிபுரம் கைலாசநாதர் கோயிலில் உள்ள இராஜசிம்மருடைய விருதுப்பெயர்களுள் சில சிம்ஹன் என்ற பின்னொட்டுடன் (பிருஷ்சிம்ஹன், நரேந்திரசிம்ஹன், இராஜசிம்ஹன், சத்திரியசிம்ஹன், பார்த்திபசிம்ஹன்) முடிகின்றன.³¹ இராஜசிம்மருடைய கட்டுமானங்களாக அவருடைய கல்வெட்டுகளின் அடிப்படையில் அறியப்பட்டிருக்கும் குடைவரைகள், ஓருகல் தளிகள், கற்றளிகள் இவற்றில் பரமேசுவர மகாவராகர் குடைவரையில்

காணப்படும் அனைத்துக் கட்டடக்கலைக் கூறுகளையும் ஒருசேரக் காணமுடிகிறது.

சிம்ஹவிஷ்ணு என்ற பெயர் மட்டும் கொண்டு வராகர் குடைவரையில் உள்ள சிற்பத்தை முதலாம் நரசிம்மர் அல்லது இரண்டாம் நரசிம்மர் இருவருள் ஒருவரின் வடிவமாகக் கொள்ளமுடியும். என்றாலும், இருவருள் யாரை அவ்வடிவம் குறிக்கிறது என்பதை அறியவும் உறுதிப் படுத்தவும் குடைவரையிலுள்ள மகேந்திரர் சிற்பமும் குடைவரையின் அமைப்பும் குடைவரைத் தரையிலுள்ள பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டும் பெருமளவிற்கு உதவுகின்றன.

நரசிம்மவர்மரின் மகனான இரண்டாம் மகேந்திரரின் பணிகளாக இதுவரையில் தமிழ்நாட்டில் எந்தக் கோயிற் கட்டுமானமும் கண்டறியப் படவில்லை. குடைவரையில் இருக்கும் மகேந்திரரின் சிற்பம் தாம் கைப்பிடித்திருக்கும் அரசிக்குக் கருவறையைச் சுட்டிக் காட்டுவது போல் அமைக்கப்பட்டுள்ளது. இந்த அமைப்புக் குடைவரைப் பணியில் மகேந்திரருக்கு இருந்த பங்களிப்பை உறுதிப்படுத்துவதாக உள்ளது. இராஜசிம்மரின் மகனான மூன்றாம் மகேந்திரவர்மர் தம் தந்தை எடுப்பித்த இராஜசிம்மேசுவரமான கைலாசநாதர் கோயில் வளாகத்தில் மகேந்திரவர்மேசுவரம் என்று தம் பெயரிலேயே இருந்தளச் சாலைத் தளி ஒன்றை எடுப்பித்திருப்பதையும் அதைக் கல்வெட்டுப் பொறிப்பினால் வெளிச்சப்படுத்தியிருப்பதையும்³² இங்குக் கருதிப் பார்ப்பது இந்தக்குடைவரை மகேந்திரரை அடையாளம் காண உதவும்.

மகேந்திரவர்மேசுவரத்திலுள்ள பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டு தந்தை இராஜசிம்மரின் மேல் மகேந்திரவர்மருக்கு இருந்த பேரன்பைப் புலப் படுத்துவதாக அமைந்துள்ளது. தாம் எழுப்பிய கோயிலில் வந்து குடியமருமாறு இறைவனை வேண்டும் ஒவ்வோர் இடத்திலும் அந்தக் கோயிலைத் தந்தையின் கோயிலுக்கருகில் எடுப்பித்திருப்பதாகச் சுட்டுவதுடன் தந்தையின் பெருமைகளையும் தவறாமல் குறிப்பிட்டுள்ளார்.

மகா வராகர் குடைவரையின் கருவறையில் தாய்ப்பாறையில் அமைந்த வராகர் சிற்பம் சுதைப்பூச்சுடன் இடம்பெற்றுள்ளது. முதலாம் நரசிம்மவர்மர் காலத்தில் கருவறையில் தாய்ப்பாறையில் இறைத்திருமேனியை அமைக்கும் பழக்கம் வழக்கில் இல்லை என்பதற்குக் கழுக்குன்றக் குடைவரை சான்றாக அமையும். கருவறைத் திருமேனி தாய்ப்பாறை வடிவமாகவோ, கல் திருமேனியாகவோ அமையத் தொடங்கியது இராஜசிம்மர் காலத்தில் இருந்துதான் என்பது வரலாற்றுச் சான்றுகள் வழங்கும் உண்மையாகும்.

இவை அனைத்துடனும் ஒத்திசையுமாறு இக்குடைவரைத் தரையிலுள்ள பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டும் அமைந்துள்ளமை குறிப்பிடத்தக்கதாகும். மாமல்லபுரத்து ஒருகல் தளிகள் ஒன்பதுள் ஒன்றான கணேசரத்தத்தில் இடம்பெற்றுள்ள பல்லவ கிரந்தக் கல்வெட்டு அத்தளியை அத்யந்தகாமன் என்னும் அரசர் உருவாக்கியதாகக் கூறுகிறது.³³ இக்கல்வெட்டின் இறுதி வரியே மகா வராகர் குடைவரையின் தரைக் கல்வெட்டாக அமைந்துள்ளது. அத்யந்தகாமன் என்ற பெயரால் அறியப்படும் பல்லவ அரசர் இராஜசிம்மரே என்பதை இராஜசிம்மேசுவரத்திலுள்ள அவருடைய கல்வெட்டு மிகத் தெளிவாக அறிவிக்கிறது.³⁴

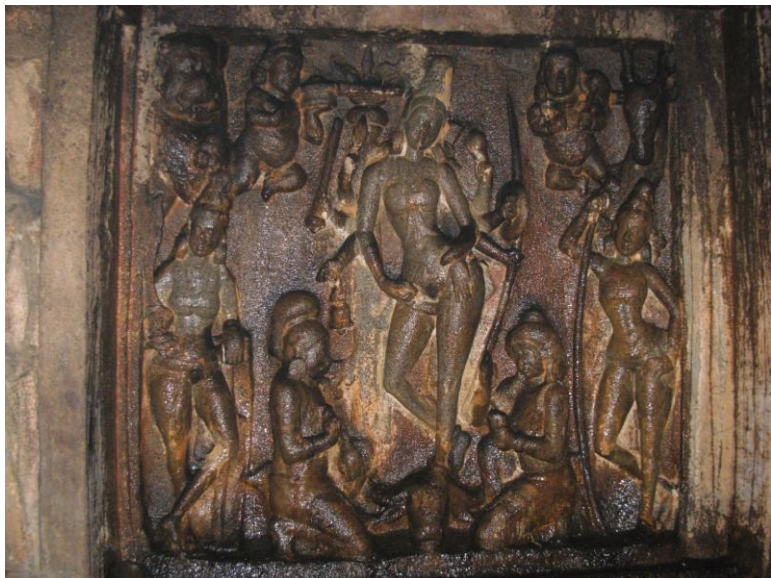
குடைவரையின் வளர்நிலைக் கட்டமைப்புக் கூறுகள், கருவறைத் தாய்ப் பாறை வடிவம், மூன்றாம் மகேந்திரரின் கோயிற்கலைப் பங்களிப்பு, தந்தைமீது அவர் கொண்டிருந்த அளப்பரிய மரியாதை, இராஜசிம்மரின் சோதனை முயற்சிகளை வெளிச்சப்படுத்தும் அவருடைய மாறுபட்ட கட்டமைப்புகள், பரமேசுவரனாகவும் அறியப்பட்டு மகேந்திரரின் தந்தையாகவும் இராஜசிம்மர் அமைந்தமையைச் சுட்டும் கல்வெட்டுகள், செப்பேடுகள், தந்தையும் மகனும் இணைந்து ஒரே வளாகத்தில் திருக்கோயில்கள் எடுத்திருக்கும் பாங்கு, அத்யந்தகாமனாக அறியப்படும் இராஜசிம்மரின் கணேசரதக் கல்வெட்டின் இறுதி வரிகள் இக்குடைவரைத் தரையில் அமைந்திருக்கும் நேர்த்தி இவற்றின் அடிப்படையில் மகாவராகர் குடைவரையை இராஜசிம்மரும் மகேந்திரரும் இணைந்து எடுப்பித்ததாகவே கொள்ளமுடியும்.

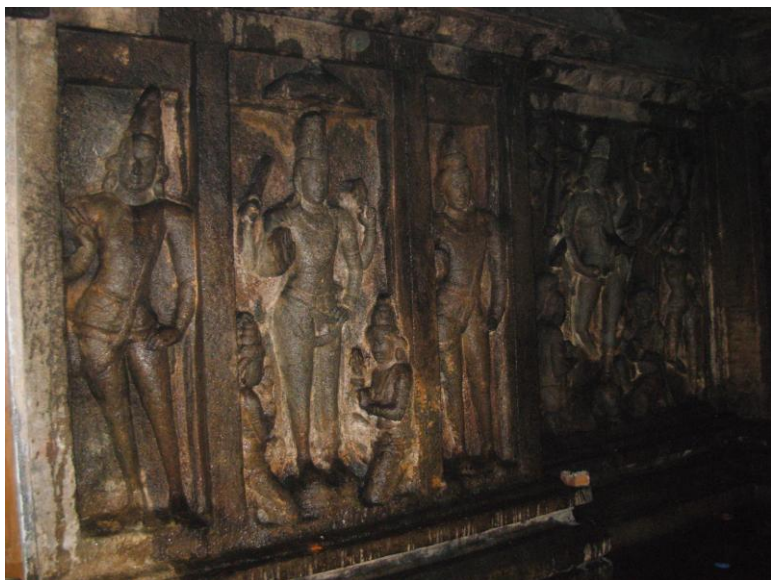
நான்முகன்

மகேந்திரரும் தேவியரும்

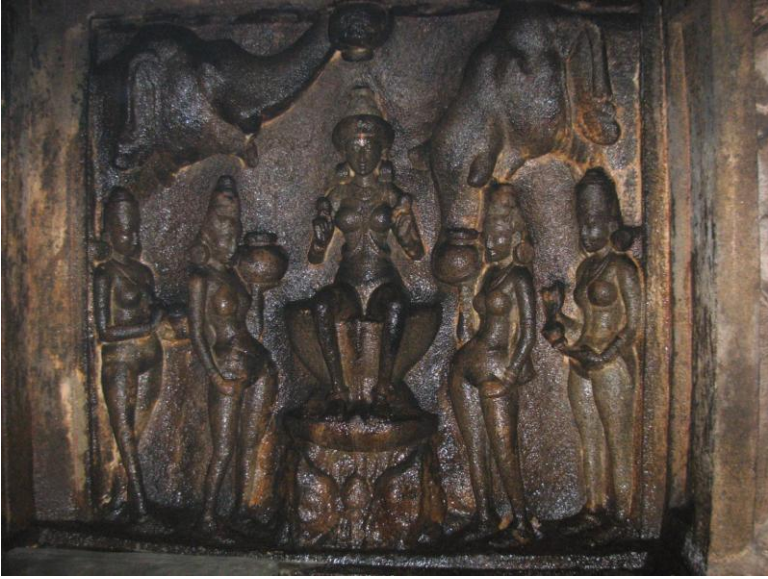
மகிடாசுரமர்த்தனி

கருவறை முன்சுவர் தென்புறம்

கருவறை முன்கவர் வடபுறம்

வேழத்திரு

இராஜசிம்மரும் தேவியரும்

கங்காதர்

குடைவரை மண்டபங்கள்

குடைவரை – தென்புறம்

குடைவரை – வடபுறம்

குறிப்புகள்

¹ சு. இராசவேல், அ. கி.சேஷாத்திரி இவர்கள் பரமேசுவர வராக விஷ்ணு கிரஹம் என்ற பெயருடன் விளங்குவதாகக் கூறுகின்றனர். தமிழ்நாட்டுக் குடைவரைக் கோயில்கள், பண்பாட்டு வெளியீட்டகம், சென்னை, 2000, ப. 85.

² இக்கோயிலை ஆய்வுசெய்யத் துணைநின்ற பட்டாசாரியர்கள் திரு. சுரேஷ், திரு. சந்தானம் இவர்கட்கும் இந்திய தொல்லியல் அளவீட்டுத்துறை அலுவலர் திரு. ச. இராமலிங்கம், பேராசிரியர் முனைவர் அர. அகிலா, திரு. ம. இராமச்சந்திரன், திருமதி மா. இலாவண்யா இவர்கட்கும் உளமார்ந்த நன்றி உரியது. ஆய்வுசெய்த நாட்கள், 22. 12. 2007, 15. 3. 2008.

³ இதைப் பிற்கால விஜயநகர மண்டபம் என்கிறார் கூ. ரா. சீனிவாசன். Cave Temples of the Pallavas, ASI, New Delhi, 1964. ப. 168.

⁴ 'இம்மண்டபத்தின் முன் அமைப்பு சிற்ப வேலைப்பாட்டின் சிகரமாகக் காணப்படுகிறது' எனப் போற்றுகின்றனர் சு. இராசவேலும் அ. கி. சேஷாத்திரியும். மு. கு. நூல், ப. 86. ஆனால், இம்முன்அமைப்பில் இருப்பவை யாளித்தூண்கள் மட்டுமே. இவை மாமல்லபுரக் குடைவரைகள் பலவற்றுள் காணப்படுவையே.

⁵ 'குடைவரை மண்டபத்தின் முகட்டில் மேலே சிறு கோயில் போன்ற அமைப்பு கலைநுணுக்கத்துடன் செதுக்கப்பட்டுள்ளன' என்றும் 'மண்டபத்தின் முன்புறம் கபோதம், நாசிகம், கூடு, சாலை இவற்றைத் தவிர கோபுர அமைப்புக்கள் போன்ற சிற்ப வேலைப்பாடுகள்' இருக்கின்றன என சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி குறிப்பிடுவன

முகப்பின் கபோதத்தையும் மேலுள்ள ஆரவரிசையை யும்தான் என்பது உணர்க. மு. கு. நூல், ப. 85–86.

⁶ Cave Temples of the Pallavas, ப. 169.

⁷ சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி இவர்கள் வட்டத் தூண்கள் என்கின்றனர். மு. கு. நூல், ப. 86.

⁸ 'கருவறையின் முன்பு அதிட்டான அமைப்பும் இருபக்கச் சுவர்களின் அரைத்தூண்கள் போன்ற கால்களும் மேலே உத்திரம் போன்ற அமைப்புகளும்' இருபுறமாகக் கூறும் சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி இவர்கள், 'பிற்காலக் கட்டுமானக் கோயில்களின் கருவறை அமைப்பை' இவை நினைவூட்டுவதாக எழுதியுள்ளனர். மு. கு. நூல், ப. 86. இத்தகு கருவறை அமைப்பு முதலாம் மகேந்திரவர்மரின் இலளிதாங்குர பல்லவேசுவர கிருகத்திலேயே காணப்படுவதை அவர்கள் கருதுவில்லை போலும்.

⁹ கூ. ரா. சீனிவாசன், சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி இவர்கள் வண்ணம் பூசப்பெற்ற சுதேவடிவம் என்கின்றனர். மு. கு. நூல்கள், பக். 166, 86.

¹⁰ சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி இவர்கள் ஸ்ரீதேவியின் இருபுறமும் தேவர்கள் இருபுறமாகக் கூறுகின்றனர். மு. கு. நூல், ப. 86.

¹¹ மு. நளினி, இரா. கலைக்கோவன், மதுரை மாவட்டக் குடைவரைகள், டாக்டர் மா. இராசமாணிக்கனார் வரலாற்றாய்வு மைய வெளியீடு, 2007, பக். 116–117, 153–155.

¹² சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி இவர்கள் 'மகிஷாசுரனின் தலைக்கு மேல் கால் ஊன்றி அவ்வசுரனை வதம் செய்யும்' காட்சியாக இதைக் காண்கின்றனர். மு. கு. நூல், ப. 87.

¹³ காஞ்சிபுரம் இராஜசிம்மேசுவரமான கைலாசநாதர் கோயிலின் சுற்றுத் தளிகளிலுள்ள முன்றில் யாளிகள், இக்கோலத்தில் உள்ளமை குடைவரை அமைத்தவரை முடிவு செய்யும் கூறுகளுள் ஒன்றாக உதவுகிறது.

¹⁴ கூ. ரா. சீனிவாசன் கோப்பை எனக் கொண்டுள்ளார். மு. கு. நூல், ப. 171.

¹⁵ கூ. ரா. சீனிவாசன், டி. ஜி. ஆராவமுதன், மைக்கேல் லாக்வுட் இவர்கள் சின் முத்திரை என்கின்றனர். மு. கு. நூல், ப. 172. T. G. Aravamuthan, Portrait Sculpture in South India, Asian Educational Services, New Delhi, 1992, p.24; Michael Lockwood with A. Vishnu Bhat, Gift Siromoney, P. Dayanandan, Pallava Art, Tambaram Research Associates, Chennai, 2001, p. 60.

¹⁶ Cave Temples of the Pallavas, p. 173. இக்கல்வெட்டும் குடைவரையை அமைத்தவரை நிறுவ உதவுகிறது.

¹⁷ மேற்படி.

¹⁸ SII 4: 377, 378. இக்கல்வெட்டுகள் இரண்டும் முதல் இராஜேந்திரர் காலத்தவை என்கிறார் கூ. ரா. சீனிவாசன். மு. கு. நூல், ப. 166. சு. இராசவேல், அ. கி. சேஷாத்திரி

இவர்கள் இக்கல்வெட்டுகள் முதல் இராஜராஜன் காலத்தவை என்கின்றனர். மு. கு. நூல், ப. 85.

¹⁹ தற்போதுள்ள சாளுவன்குப்பமும் அது சார்ந்த பகுதிளுமே பழங் கல்வெட்டுகளில் திருவெழிச்சல், திருவிழிச்சில் என்று அழைக்கப்படுகின்றன. இப்பகுதியில் அண்மையில் நிகழ்ந்த அகழாய்வு பல்லவர் கல்வெட்டுகள் பொறிக்கப்பட்ட கற்றாண்களையும் பல்லவர் காலத்திற்கு முற்பட்டதாகக் கருதப்படும் செங்கற் கடடுமானம் ஒன்றையும் வெளிப்படுத்தியுள்ளது. இது முருகனுக்கமைந்த கோயிலாகலாம் என்று கருதப்படுகிறது.

²⁰ முதலாம் குலோத்துங்கரின் கலிங்கப் படையெடுப்பிற்குத் தானைத் தலைவராக விளங்கிய கருணாகரத் தொண்டைமான் இவ்வூரைச் சேர்ந்தவர். இவ்வூரைக் குறிக்கும் கல்வெட்டொன்று திருச்சிராப்பள்ளி மாவட்டம் திருப்பட்டுரிலுள்ள ஐயனார் கோயில் சாளரத்தில் காணப்படுகிறது.

²¹ H. Krishna Sastri, 'Two Statues of Pallava Kings and Five Pallava Inscriptions in a Rock-Temple at Mahabalipuram', Memoirs of the Archaeological Survey of India, No. 26, pp. 10-11.

²² கல்வெட்டு வராகர் கோயிலோடு தொடர்புடையதன்று எனினும் இவ்வளாகத்தில் கண்டறியப்பட்டது என்பதால் இங்கு விரித்துரைக்கப்பட்டுள்ளது.

²³ SII 4: 379.

²⁴ மு. கு. நூல்கள், பக். 24, 4, 173.

²⁵ கூ. ரா. சீனிவாசன், மு. கு. நூல், பக். 6-8.

²⁶ ARE 1932-33, p. 55.

²⁷ SII 11 : 1; Michael Lockwood, op.citra, p. 274.

²⁸ பல்லவர் செப்பேடுகள் முப்பது, தமிழ் வரலாற்றுக் கழகம், சென்னை, 1966, ப. 87.

²⁹ மேற்படி, ப. 175.

³⁰ SII 1 : 29.

³¹ SII 1 : 25.

³² SII 1 : 27.

³³ SII 1 : 18.

³⁴ SII 1 : 24.

ஐராவதம் என்ற சிற்பி

ராமதுரை, என்.

தமிழ்க் கல்வெட்டு ஆராய்ச்சியில் உலகப் புகழ் பெற்ற நிபுணரான திரு. ஐராவதம் மகாதேவன் அவர்களை ஒரு சிற்பி என்றும் வருணிக்கலாம். ஆக்கபூர்வமாகச் சிந்தித்து நுணுக்கமான ஒன்றைப் படைப்பவரைச் சிற்பி என்று வருணித்தல் தகும். திரு. ஐராவதம் அவர்களிடம் மறைந்து நின்ற சிற்பியை நான் தினமணியில் அவரிடம் பணியாற்றியபோது கண்டேன்.

திரு. ஐராவதம் மத்திய அரசிலும் மாநில அரசிலும் ஐ.ஏ.எஸ் அதிகாரியாக 27 ஆண்டு காலம் உயர்ந்த பதவிகளை வகித்தவர். அந்த முறையில் பல வெளிநாடுகளுக்குச் சென்று வந்தவர். சிந்து சமவெளி எழுத்துகள் பற்றி அவர் எழுதிய நூல் உலகப் புகழ் பெற்றது. இது போன்று மேலும் பல ஆராய்ச்சி நூல்களை அவர் எழுதியுள்ளார். அவற்றைப் பற்றி எல்லாம் விமர்சிக்க எனக்குத் தகுதி இல்லை என்று கூறுவேன். அவர் ஆங்கிலத்தில் பல நூல்களை எழுதியிருந்தாலும் தமிழில் ஆழ்ந்த புலமை கொண்டவர். திரு. ஐராவதம் அவர்கள் 1987 முதல் 1991 வரை தினமணி நாளேட்டின் ஆசிரியராக இருந்தார். தினமணியில் பணியாற்றி வந்த எனக்கு அப்போது அவருடன் நெருங்கிப் பழகும் வாய்ப்பு கிடைத்தது.

தினமணி ஆசிரியராகப் பதவி ஏற்ற சில மாதங்களில் அவர் தமிழில் அறிவியலை வளர்க்க ஏதாவது செய்ய விரும்பினார். அறிவியல் கட்டுரைகளை வெளியிடுவதில் தினமணி நாளிதழ் நீண்ட பாரம்பரியம் கொண்டது. வாரத்தில் ஒருநாள் அறிவியல் கட்டுரை ஒன்று தினமணி நாளேட்டின் ஒரு பகுதியாக வெளிவரும். திரு. ஐராவதம் அவர்கள் இந்த அளவில் நிறுத்திக் கொள்ளாமல் (இலவச இணைப்பாக) அறிவியலுக்கென்றே தனி வார இதழைத் தொடங்க விரும்பினார். நான் ஏற்கனவே அறிவியல் நூல்களை எழுதி அந்த நூல்களுக்குப் பரிசு பெற்றவன் என்பதை அறிந்த அவர் என்னைக் கூப்பிட்டு அனுப்பி இதழ் தொடங்குவது பற்றிப் பேசினார்.

திரு. ஐராவதம் எந்த ஒரு விஷயமானாலும் நன்கு திட்டமிட்டு, விரிவாக விவாதித்து மிக நுணுக்கமாகக் கவனித்து அப்பணியை மேற்கொள்பவர் என்பதை அப்போது நான் கவனித்தேன். சுடர் இதழின் லே-அவுட் எப்படி இருக்க வேண்டும், அச்சாகிற கட்டுரைகள், அவற்றின் தலைப்புகள் சுடர் இதழில் எந்தவிதமாக அமையவேண்டும், ஒவ்வொரு வரிக்கும் நடுவே எந்த அளவுக்கு இடைவெளி இருக்கவேண்டும் என்பன போன்ற அடிப்படை விஷயங்களில் முதலில் தர அளவுகள் நிர்ணயிக்கப்பட்டன. தினமணியில் அப்போது அச்சக் கோக்க கம்ப்யூட்டர் முறை வந்துவிட்டது என்றாலும் அச்சக் கோக்கப்பட்ட எதுவும் மெல்லிய போட்டோ பிலிம் வடிவில் வரும். பிறகு அவற்றைத் தனித்தனியே கத்தரித்து கெட்டியான தாளில் ஓட்டி அச்சிடுவதற்கு அனுப்ப வேண்டும்.

லே-அவுட் தயாரித்து அச்சக் கோக்கப்பட்ட பிலிம்களை ஓட்டும் பணி மூத்த ஓவியரிடம் ஒப்படைக்கப்பட்டது. முதல் மூன்று அல்லது நான்கு இதழ்களின் தயாரிப்புப் பணி திரு. ஐராவதம் அவர்களின் நேரடி மேற்பார்வையில் அவரது அறையில் நடைபெற்றது. மற்ற பல பணிகளுக்கிடையே இதற்கென அவர்

நேரம் ஒதுக்கினார். எல்லாம் சரியான ஏற்பாட்டின் கீழ் வந்துவிட்டது என்று அவர் திருப்தி அடைந்த பின்னரே சுடர் தயாரிப்புப் பணி என் கைக்கு வந்தது.

நுனிப்புல் அறிவியல்

நுனிப்புல் அறிவியல் என்பது பல பத்திரிகைகளில் குறிப்பாக வார இதழ்களில் காணப்படுவதாகும். உதாரணத்துக்குச் சொல்வதானால், "உலகில் 1100 வகையான வெளவால்கள் உள்ளன" என்று ஏதாவது ஒரு பக்கத்தில் மூலையில் இரண்டு வரி காணப்படும். மேற்கொண்டு இரண்டு வரி இருக்குமானால் அது வெளவால்கள் இருளில் எவ்விதம் வழி அறிந்து பறக்கின்றன என்பதை விளக்குவதாக இராது. தினமணி சுடர் இப்படியான நுனிப்புல் அறிவியல் இதழாக இருக்கக்கூடாது. ஒன்றை எடுத்துக் கொண்டால் அதுபற்றி மக்களுக்கு எளிய நடையில் நன்கு புரிந்துகொள்ளும் வகையில் கட்டுரை வடிவில் விரிவாக எடுத்துக் கூறவேண்டும் என்பது ஆரம்பத்திலேயே திரு. ஐராவதம் எடுத்த முடிவுகளில் ஒன்றாகும்.

சுடரின் ஆரம்ப இதழ்கள் தயாரிக்கப்பட்ட காலத்தில் திரு. ஐராவதம் அவர்கள் எவ்விதம் தமது உலகப் புகழ் பெற்ற நூல்களைப் பதிப்பித்தார் என்பது பற்றி நான் அறிந்து கொண்டேன். அவர் எழுதுகிற ஒரு நூல் இறுதி வடிவம் பெற்ற பிறகுதான் அதன் புருப்புகளை அவரே படிப்பது வழக்கம். நூலின் 25வது பக்கத்தில் ஓர் எழுத்துப்பிழை தென்பட்டால், திரு. ஐராவதம் அவர்கள் வேறு ஏதாவது பிழை கண்ணில் படாமல் போயிருக்கலாம் என்ற அடிப்படையில் மறுபடி முதல் பக்கத்திலிருந்து வாசிக்க ஆரம்பிப்பார். அவ்விதம் படிக்கும்போது 78வது பக்கத்தில் ஒரு பிழை தென்பட்டால் மறுபடி முதலிலிருந்து புரூப் படிக்க ஆரம்பிப்பார். 139 வது பக்கத்தில் ஒரு பிழையா? மறுபடி முதல் பக்கத்திலிருந்து படிக்க ஆரம்பிப்பார். இப்படியாகத்தான் சிந்து சமவெளி எழுத்துக்கள் பற்றிப் பல நூறு பக்கங்கள் அடங்கிய தமது பெரிய நூலை ஒரு பிழைகூட இல்லாத நூலாகத் தயாரித்ததாக அவர் ஒருசமயம் என்னிடம் தெரிவித்தார். இது மிகுந்த பிரமிப்பை உண்டாக்கியது. பிழையே இல்லாமல் ஒரு நூலைத் தயாரிக்க இதுவே சிறந்த வழி என்று எனக்குத் தோன்றியது.

விளம்பரங்கள்

அறிவியல் இதழ் என்பதால் தினமணி சுடரில் விளம்பரங்களைப் பிரசுரிப்பதில் சில நியதிகள் இருக்கவேண்டும் என்று திரு. ஐராவதம் அவர்கள் கருதினார். அந்த அளவில் மதுபான விளம்பரங்கள், சிகரெட் விளம்பரங்கள் ஆகியவை தினமணி சுடரில் இடம்பெறலாகாது என்று ஆரம்பத்திலேயே உறுதியான முடிவு எடுத்தார். விளம்பரப் பிரிவினரிடம் இதுபற்றி முறைப்படி தெரிவிக்கப்பட்டது.

அதன் பின்னர் ஆசிரியர் மீது வேறு ஒரு தரப்பிலிருந்து நிர்ப்பந்தம் வந்தது. பலவித நோய்களுக்கும் நிவாரணம் அளிக்கப்படும் என்பதாகக் கூறிக்கொண்டு, "சென்னை வருகிறார்", "திருச்சி வருகிறார்" என்று அறிவிக்கும் வைத்தியசாலைகளின் விளம்பரங்களைப் பல பத்திரிகைகளில் பார்த்திருக்கலாம். தினமணி நாளிதழிலும் அதன் இதர வார இதழ்களிலும் இந்த விளம்பரங்கள் இடம்பெறுவதுண்டு. அதே விளம்பரங்கள் அறிவியல் ஏடான தினமணி சுடரில் வெளியாகவேண்டும் என்று "வைத்தியசாலைகள்" மிகவும் விரும்பின. அறிவியல் ஏடான சுடரில் வெளியானால் தங்களுக்கு அங்கீகாரம் கிடைத்தது போல இருக்கும் என்று அவை நினைத்தன. அந்த

வகையில் விளம்பரத் துறையினரை அவை நிர்ப்பந்தித்தன. விளம்பரத் துறையினர் ஆசிரியரிடம் இது குறித்துப் பேசியபோது அவர் இத்தகைய விளம்பரங்கள் கடரில் இடம்பெறா என்று உறுதியாகக் கூறிவிட்டார். இது விஷயத்தில் ஆசிரியரின் முடிவில் நிருவாகம் தலையிட வில்லை.

இங்கு நான் ஒன்றைக் குறிப்பிட விரும்புகிறேன். "சயிண்டிஃபிக் அமெரிக்கன்" என்ற அமெரிக்க அறிவியல் ஏடு உலகப் பிரசித்தி பெற்றதாகும். அதே போல பிரிட்டனிலிருந்து வெளியாகும் "நியூ சயிண்டிஸ்ட்" என்ற அறிவியல் வார இதழும் உலகப் பிரசித்தி பெற்றது. ஆங்கிலத்தில் வெளியாகும் இந்த இரு இதழ்களுமே சிகரெட் விளம்பரங்களைப் பிரசுரிப்பது கிடையாது. அமெரிக்காவிலும் பிரிட்டனிலும் ஒரு சமயம் அந்த இதழ்களின் ஆசிரியர்களை நான் நேரில் சந்தித்தபோது அவர்கள் இதைத் தெரிவித்தனர். விளம்பரங்களைப் பிரசுரிப்பதில் அறிவியல் இதழ்கள் சில நியதிகளைப் பின்பற்ற வேண்டும் என்று அவர்களும் கூறினர்.

கலைச்சொற்கள்

சுடருக்குப் பலரும் கட்டுரைகளை எழுதி அனுப்பினர். இவ்விதம் அனுப்பப்படுகிற கட்டுரைகள் தமிழில்தான் இருக்கவேண்டும் என்றும் அவ்விதம் தமிழில் எழுதப்பட்ட கட்டுரைகளே கவனத்தில் எடுத்துக் கொள்ளப்படும் எனவும் சுடர் இதழில் எடுத்த எடுப்பிலேயே அறிவிப்பு வெளியிடப்பட்டது. ஆங்கிலக் கட்டுரைகளைத் தமிழில் மொழிபெயர்த்து வெளியிடுவது என்ற பேச்சுக்கே இடமில்லை என்பது தெளிவாக்கப்பட்டது. தமிழில் சிந்தித்துத் தமிழில் எழுதப்படுகிற கட்டுரைகள் மூலம் அறிவியலைப் பரப்புவதுடன் அதன் மூலம் தமிழையும் செழுமையாக்கமுடியும் என்பது ஆசிரியரின் கருத்து. மேற்படி அறிவிப்பின் பலனாகக் கட்டுரையாளர்கள் அனைவரும் தமிழிலேயே கட்டுரைகளை எழுதி அனுப்பினர். அவ்விதம் அனுப்பப்பட்ட கட்டுரைகளில் ஒரு சிலவற்றில்தான் கை வைக்க வேண்டியிருந்தது. கட்டுரையாளர்கள் சுடரைத் தொடர்ந்து படித்துவிட்டுத் தமிழிலான கட்டுரைகள் எவ்விதமாக அமையவேண்டும் என்பதைப் புரிந்துகொண்டு அதன்படி எழுத ஆரம்பித்தனர்.

எனினும் சுடருக்கு வந்த கட்டுரைகளில் அறிவியல் தொடர்பான கலைச்சொற்கள் விஷயத்தில் கட்டுரையாளர்கள் ஒவ்வொருவரும் தங்களுக்குச் சரி என்று தோன்றிய வகையில் தமிழில் அதற்கு ஈடான சொற்களை உருவாக்கிப் பயன்படுத்தும் போக்கு காணப்பட்டது. அவர்கள் பயன்படுத்திய கலைச்சொற்கள் அப்படியே இருக்கவேண்டுமே தவிர, குறிப்பிட்ட ஆங்கிலச் சொல்லுக்கு இதுதான் சரியான தமிழ்ச்சொல் என்று சுடர் நிர்ணயித்து அச்சொற்களை மாற்ற முற்படலாகாது என்பது திரு. ஐராவதம் அவர்கள் ஆரம்பத்திலேயே எடுத்த மற்றொரு முடிவாகும். ஆகவே கட்டுரைகளில் இடம்பெற்ற கலைச்சொற்கள் மீது கை வைக்கப்படவில்லை.

தமிழைப் பொருத்தவரையில் அறிவியல் தொடர்பான கலைச் சொற்களில் தர வரைமுறை என்பது இன்றளவும் முடிவாக உருவாகவில்லை. காலப்போக்கில் இது தானாக உருவாகும். ஆகவே சுடர் இதில் வலியுப்போய்த் தர வரைமுறையை நிர்ணயிக்க முற்பட வேண்டியதில்லை என்று அவர் கூறினார். இப்படிப்பட்ட நிலையை எடுப்பதால் ஒன்றும் கெட்டுவிடாது. வெவ்வேறு கட்டுரையாளர்கள் எந்தப் பின்னணியில் ஒரு குறிப்பிட்ட தமிழ்ச் சொல்லைப் பயன்படுத்தியுள்ளனர் என்பதை வாசகர்கள் புரிந்துகொள்வார்கள் என்று திரு. ஐராவதம் கூறினார். தவிர, பெரும்பாலான கலைச்சொற்களுக்குச் சுடரில்

நாங்கள் அடைப்புக்குள்ளாக ஆங்கிலச் சொல்லையும் பயன்படுத்தி வந்தோம். ஆகவே வாசகர்களுக்குக் குழப்பம் ஏற்பட வாய்ப்பில்லை.

வெவ்வேறு கட்டுரையாளர்கள் பயன்படுத்தும் கலைச் சொற்களையும் அவற்றுக்கு ஈடான ஆங்கிலச் சொற்களையும் தொகுத்து வாராவாரம் சுடர் இதழில் வெளியிடலாமே என்று திரு. ஜராவதம் அவர்கள் யோசனை தெரிவித்தார். இவை "அறிவியல் அகராதி" என்ற தலைப்பில் தனிப்பகுதியாக வெளிவரலாயிற்று. இது வாசகர்களிடையே நல்ல வரவேற்பைப் பெற்றது.

அறிவியல் அகராதியில் இயற்பியல், வேதியியல், உயிரியல், வானவியல், தொழில்நுட்பம் என அறிவியலின் பல துறைகளையும் சேர்ந்த தமிழ்க் கலைச்சொற்கள் இடம்பெற்று வந்தன. அந்தந்தத் துறைகளைச் சேர்ந்தவர்கள் இதைப் படிக்க ஆரம்பித்து அறிவியல் அகராதியில் இடம்பெற்ற சொற்களுக்கு மாற்றாக வேறு பல சொற்களைப் பயன்படுத்தலாமே என்று கூறிக் கடிதங்களை எழுதலாயினர். சுடர் எடுத்த நிலைப்பாட்டினால் தமிழில் கலைச் சொல்லாக்கத்துக்கு வழிபிறந்தது என்றும் சொல்லலாம். இப்பகுதியானது நாளாவட்டத்தில் ஏராளமான வாசகர்களை ஈர்க்க ஆரம்பித்தது. குறிப்பிட்ட கலைச்சொல்லுக்கு மாற்றாக வேறு சொல்லைப் பயன்படுத்தலாமே என்று கூறிய வாசகர்கள் அதற்கான காரணத்தையும் விவரித்தனர். இப்படியான கடிதங்களை வெளியிட "சொல்லாக்க மேடை" என்ற தலைப்பில் தனிப்பகுதி தொடங்கப்பட்டது. தமிழறிஞர்கள், பேராசிரியர்கள், ஆராய்ச்சி மாணவர்கள் எனப் பலரும் சொல்லாக்க மேடைப் பகுதியில் ஆர்வத்துடன் பங்கு பெற்றனர்.

தவிர, சுடரில் வெளியான கட்டுரைகளைப் பற்றி அல்லது அக்கட்டுரைகளில் இடம்பெற்ற விஷயங்கள் பற்றி வாசகர்கள் எழுதிய கடிதங்கள் "அறிவியல் மன்றம்" என்ற தலைப்பில் தனிப்பகுதியாக வெளியிடப்பட்டன. இப்பகுதிக்கும் நிறையக் கடிதங்கள் வரலாயின.

சுடர் எந்த அளவுக்கு ஆழ்ந்த விஷயஞானம் கொண்ட வாசகர்களை ஈர்த்தது என்பதை அறிய எங்களுக்கு இப்பகுதிகள் உதவியாக இருந்தன.

அறிவியல் அகராதியில் வாராவாரம் பல புதிய சொற்கள் இடம்பெற்றன. காலப்போக்கில் ஏராளமான சொற்கள் சேர்ந்தன. அவற்றைத் தனி அகராதி போன்றே வெளியிடலாம் என்ற அளவுக்குச் சொற்கள் இருந்தன. வாராவாரம் வெளிவந்த அறிவியல் அகராதி தனியே கத்தரித்து எடுத்து வைக்கப்பட்டுப் பாதுகாக்கப்பட்டு வந்தது. பின்னர் ஒரு கட்டத்தில் இந்தச் சொற்சேகரத்தின் பிரதி தங்களுக்குக் கிடைக்குமா என்று ஆராய்ச்சி மாணவர்கள் உட்படப் பலரும் சுடரிடம் விசாரிக்க முற்பட்டனர். ஒருசமயம் ஒரு பல்கலையின் ஆராய்ச்சி மாணவர் தினமணிக்கு வந்து இவற்றின் பிரதியை எடுத்துச் சென்றதாக ஞாபகம். சுடரைப் பிரசுரிப்பது நிறுத்தப்பட்டு நானும் தினமணியை விட்டு விலகிய பின்னர் இந்த அறிவியல் அகராதி சேகரம் எங்கு போயிற்று என்பது தெரியவில்லை. அதற்கு ஒரு பிரதி எடுத்துக்கொள்ளாமல் போய்விட்டோமே என்பது எனக்கு வருத்தம்.

சுடரில் அறிவியல் தொடர்பாகக் கேள்வி-பதில் பகுதியும் இடம்பெற்றிருந்தது. இப்பகுதி குறிப்பாக மாணவர்களை மிகவும் ஈர்த்தது. வாசகர்கள் கேட்கின்ற கேள்விகளுக்கு சுடர் பதிலளிக்காமல் அந்தந்தத் துறையைச் சார்ந்த நிபுணர்களே பதில்களை அளிக்கின்ற ஏற்பாடு பின்பற்றப்பட்டது. கேள்விகள் வகை பிரிக்கப்பட்டு அந்தந்தத் துறையைச் சேர்ந்த நிபுணர்களுக்கு அனுப்பப்பட்டு அவர்தம் பதில்கள் பெறப்பட்டன. இந்த நிபுணர்கள் தங்களது

பல்வேறு அலுவல்களுக்கும் இடையே சுடர் அனுப்பிய கேள்விகளுக்குப் பதில்களை எழுதி அனுப்பினர். இப்பணியை அவர்கள் தமிழில் அறிவியலை வளர்ப்பதில் தங்களது பங்காகக் கருதி ஒத்துழைத்தனர். முடிந்தவரை இப்பகுதியில் படங்களும் சேர்க்கப்பட்டன.

ஆசிரியரின் கட்டுரை

திரு. ஐராவதம் அவர்கள் சுடருக்குக் கட்டுரைகளை அளித்தது கிடையாது. தினமணி செய்திப் பத்திரிகைப் பணியே அவருக்குச் சரியாக இருந்தது. தவிரவும் பத்திரிகை ஆசிரியர் ஒருவர் தமது பத்திரிகையில் தமது கட்டுரையைப் பிரசுரிப்பது தவிர்க்கப்பட வேண்டிய ஒன்று என்று அவர் கருதினார். எனினும் ஒரு சமயம் குறிப்பிட்ட செய்தியானது அவரை ஓர் அறிவியல் கட்டுரை எழுத வைத்தது. அப்போது சென்னை அருங்காட்சியக வளாகத்தில் டைனோசார் விலங்கின் ஒரு பெரிய பொம்மை வைக்கப்பட்டது. இந்த விலங்கின் உருவம் வைக்கப்பட்டதன் முக்கியத்துவம் பற்றி விவரித்த அதிகாரி ஒருவர் டைனோசார் விலங்குகள் பற்றியும் அவற்றின் கற்படிவங்கள் பற்றியும் ஒரு பேட்டியில் தவறான தகவல்களைக் கூறியிருந்தார். அதைப் படித்த திரு. ஐராவதம் அவர்கள் வெகுண்டார். அறிவியல் தொடர்பான ஒரு விஷயத்தை மக்களுக்கு யார் தவறாக எடுத்துக் கூறினாலும் அவருக்குப் பிடிக்காது. ஆகவே மேற்படி செய்தியைப் படித்ததும் அவர் என்னைக் கூப்பிட்டுச் சுடருக்கு இந்த வாரம் கட்டுரை ஒன்றை எழுத விரும்புகிறேன், இடம் இருக்குமா என்று வினவினார்.

டைனோசார் பற்றி அவர் எழுதிய கட்டுரையில் அந்த வகை விலங்குகளின் தோற்றம், முடிவு மட்டுமல்லாது உயிரினங்களின் எலும்புகள் எவ்விதம் கற்படிவமாக மாறுகின்றன என்பதும் தெளிவாக விவரிக்கப்பட்டது.

முடநம்பிக்கைகளைக் களைவது அறிவியல் இயக்கத்தின் ஒரு பகுதியாக இருக்கவேண்டும் என்று திரு. ஐராவதம் மகாதேவன் கருதினார். அந்த வகையில் முடநம்பிக்கைகளுக்கு எதிராக அவ்வப்போது சுடரில் கட்டுரைகள் இடம்பெற்றன. சில கட்டுரைகள் தீவிர சர்ச்சைகளைக் கிளப்பின. நிறையக் கடிதங்கள் வந்தன. கண்டனக் கடிதங்களும் சுடரில் அறிவியல் மன்றப் பகுதியில் வெளியிடப்பட்டன. அக்கடிதங்களுக்குத் திரு. ஐராவதமே பதிலளித்தார். அவர் என்றும் சர்ச்சைகளைக் கண்டு அஞ்சியவர் அல்லர்.

நாளிதழ் வேறு அறிவியல் இதழ் வேறு

நாளிதழ்களில் எழுத்துப் பிழை அல்லது வேறு பிழைகள் இடம் பெறாதபடி கவனம் செலுத்தப்படுகிறது என்பது உண்மையே. ஆனாலும் ஒரு நாளிதழானது மிகுந்த வேகத்தில் மிகுந்த அவசரத்தில் தயாரிக்கப்படுவதாகும். நாளிதழ்களை "அவசர இலக்கியம்" என்றும் வருணிப்பது உண்டு. அந்த அளவில் எந்த மொழியிலான நாளிதழானாலும் அதில் ஓரிரு எழுத்துப் பிழைகள் இடம்பெற்றுவிடலாம்.

ஆனால் நாளிதழ் வேறு. அறிவியல் வார இதழ் வேறு. நாளிதழ்களை மாதக் கடைசியில் பழைய பேப்பர் கடையில் விலைக்குப் போட்டு விடுவார்கள். "ஒரு நாளிதழின் ஆயுள் ஒரே நாள்தான்" என்று சொல்வதுண்டு. சில மணி நேரம்தான் என்றும் சொல்லலாம். யாரும் மாதக்கணக்கில், ஆண்டுகணக்கில் நாளிதழ்களைப் பத்திரமாகப் பாதுகாத்து வைத்துக்கொள்வது கிடையாது. ஆனால் அறிவியல் இதழ்கள் அவற்றில் இடம்பெறுகின்ற

கட்டுரைகளுக்காகப் பத்திரமாகப் பாதுகாக்கப்படுபவை. பல வாசகர்கள் சுடர் இதழ்களை இவ்விதம் பத்திரமாகப் பாதுகாத்து வந்தனர். ஓர் இதழ் விட்டுப்போனால் அந்தக் குறிப்பிட்ட இதழ் கிடைக்குமா என்று தினமணிக்கு எழுதிக்கேட்டு அவ்விதம் பெற்றுச் சென்றவர்கள் உண்டு.

இதை உணர்ந்துதான் சுடரில் எழுத்துப் பிழையோ கருத்துப் பிழையோ இடம்பெற்று விடக்கூடாது என்பதில் திரு. ஐராவதம் அவர்கள் மிகக் குறிப்பாக இருந்தார். ஒவ்வொரு வாரமும் கட்டுரைகளின் புரூப்புகளை நான் படித்துப் பிழைகள் அகற்றப்பட்ட பிறகு திரு. ஐராவதம் கடைசியாக இதழில் இடம்பெறுகின்ற அனைத்துக் கட்டுரைகளின் புரூப்புகளையும் தவறாமல் உன்னிப்பாகப் படிப்பார். கட்டுரைகளின் புரூப்புகளைப் படிப்பது ஆசிரியரின் பணி அல்ல என்றாலும் கடைசிவரை அவர் இந்த ஏற்பாட்டைப் பின்பற்றி வந்தார். இது சுடர் தயாரிப்பில் அவர் கொண்டிருந்த மிகுந்த அக்கறையைக் காட்டுவதாக இருந்தது.

எங்களையும் மீறி எப்போதாவது சிறு தவறு இடம் பெற்றிருக்குமானால் அடுத்த இதழில் முக்கிய இடத்தில் அனைவரின் கண்களிலும் படும் வகையில் திருத்தம் வெளியிடும் வழக்கம் பின்பற்றப்பட்டது. இப்படியான திருத்தங்கள் மிக அபூர்வமாகவே இடம்பெற்றன.

வாசகர்கள் சுடர் இதழ்களைச் சேமித்து வைக்கின்றனர் என்பது தெரிந்ததும் அவர்கள் இந்த இதழ்களைத் தக்கபடி சேமித்து வைப்பதற்கு உதவியாக Folder எனப்படும் அட்டைகளை வாசகர்களுக்குக் குறைந்த விலையில் தினமணி நிரவாகமே அளிக்கச் செய்வது பற்றி ஆசிரியர் ஒரு திட்டம் தயாரித்து வைத்திருந்தார். ஏதோ காரணத்தால் அது ஈடேறாமல் போயிற்று.

வானவியலில் ஆர்வம்

பண்டைக் காலத்தில் எழுத்தறிவற்ற கிராம மக்கள் இரவு நேரங்களில் வானத்துக் காட்சிகளைப் பார்த்தே வானில் எந்த நட்சத்திரம் எங்கு தெரிகிறது என்பதை வைத்தே நேரத்தைக் கூறும் அறிவைப் பெற்றிருந்தனர். ஆனால் இப்போது பெரும்பாலான மக்களுக்கு இரவு நேரங்களில் தொலைக்காட்சிப் பெட்டிகள் முன்பாக அமர்ந்து சினிமா அல்லது சீரியல்களில் வருகின்ற "நட்சத்திரங்களை"க் காண்பதற்கே நேரம் போதவில்லை.

இப்பின்னணியில் மாதாமாதம் முதல் வாரச் சுடரில் வான்காட்சிகளை விவரிக்கும் வரைபடங்களைப் போட்டு ஓரளவிற்கேனும் மக்களிடையே வானவியல் பற்றிய அறிவை வளர்க்கலாம் என்று முடிவு செய்து திரு. ஐராவதம் அவர்களே இப்பணியை மேற்கொண்டார். இதற்கென கொல்கத்தாவில் உள்ள அமைப்புடன் தொடர்புகொண்டு வான்காட்சிப் படங்களை மாதாமாதம் அனுப்பிவைக்க ஏற்பாடு செய்தார்.

அப்படமானது நட்சத்திரங்கள் மற்றும் கிரகங்கள் அந்த மாதத்தில் வானில் எங்கெங்கே தென்படும் என்பதைக் காட்டுவதாகும். அப்படத்தில் கிரகங்கள் மற்றும் நட்சத்திரங்களின் பெயர்கள் ஆங்கிலத்தில் குறிப்பிடப்பட்டிருக்கும். அப்படங்களை ஆங்கிலப் பெயர்களுடன் வெளியிடுவதில் அர்த்தமில்லை. ஆகவே அவற்றைத் தமிழ்ப்படுத்த வேண்டியிருந்தது. கிரகங்களின் பெயர்களைப் பொருத்த வரையில் பிரச்சினை இல்லை. நட்சத்திரங்களைப் பொருத்தவரையில் அவற்றின் பெயர்களுக்கு ஈடான தமிழ்ப் பெயர்கள் வேண்டுமே. வானவியல் பற்றி ஆழ்ந்த ஞானம் கொண்டவர் என்பதால் இந்த

விஷயம் திரு. ஜராவதம் அவர்களுக்கு அத்துபடி. வான்காட்சிப் படத்தில் உள்ள நட்சத்திரங்களுக்கு ஈடான தமிழ்ப் பெயர்களை அவர் எழுதிக் கொடுப்பார். கம்போஸ் செய்யப்பட்டபின் அந்தத் தமிழ்ச் சொற்களை அந்தந்த ஆங்கிலப் பெயர்கள் மீது ஓட்டும் வேலையை அவரே மேற்கொண்டார். ஆகவே சுடரில் மாதாமாதம் முதல்வாரம் வான்காட்சிப்படம் "மாத வானவியல்" என்ற தலைப்பில் வெளியாகலாயிற்று. கடைசிவரை அந்தப் பணியை அவரேதான் செய்துவந்தார்.

அத்துடன் நல்லாமல் சென்னை விவேகானந்தா கல்லூரியில் அப்போது வேதியியல் பேராசிரியராக இருந்த திரு. சுந்தரம் அவர்களுடன் தொடர்புகொண்டு வானவியல் பற்றிய தொடர் கட்டுரை வெளியாக ஏற்பாடு செய்தார் திரு. ஜராவதம். திரு. சுந்தரத்தின் தொடர் கட்டுரைகள் மிகச் சிறப்பாக அமைந்தன. நட்சத்திரங்களின் அமைப்பை விளக்கி அவரே போட்ட படங்கள் அக்கட்டுரைகளில் இடம்பெற்றன. திரு. சுந்தரத்தின் கட்டுரைகள் பின்னர் நூலாக வந்தனவா என்பது தெரியவில்லை. அப்படி வெளியாகியிருந்தால் அந்த நூலானது நட்சத்திர வானவியல் பற்றிய ஒரு பொக்கிஷம் எனலாம்.

திரு. ஜராவதம் அவர்களுக்கு வானவியல் மீது இருந்த ஆர்வம் குறித்து அவரே வெளியிட்ட ஒரு தகவலை இங்குக் குறிப்பிடலாம். திரு. ஜராவதம் ஐ.ஏ.எஸ் அதிகாரியாக மத்திய அரசில் பணியாற்றியபோது அரசுப்பணி தொடர்பாக ஆஸ்திரேலியா செல்ல அவருக்கு ஒரு வாய்ப்புக் கிடைத்தது. அந்த நாட்டில் தங்கியிருந்தபோது ஓட்டலின் மொட்டைமாடிகுச் சென்று நீண்டநேரம் ஆசைதீர் வான்காட்சிகளைத் தாம் கண்டதாகத் திரு. ஜராவதம் என்னிடம் ஒருசமயம் கூறினார். சென்னையில் இருந்தால் தெளிவாகப் பார்க்க முடியாத நட்சத்திரங்களை ஆஸ்திரேலியாவில் பார்க்க முடிந்ததில் ஜராவதம் மகிழ்ச்சி அடைந்ததில் வியப்பில்லை. அவர் ஆனந்தப்பட்டதற்குக் காரணம் உண்டு.

ஆஸ்திரேலியாவில் வானில் தலைக்கு மேலே தென்படுகின்ற அத்தனை நட்சத்திரங்களையும் நீங்கள் சென்னையிலிருந்து – ஏன் இந்தியாவிலிருந்து – பார்க்க இயலாது. மிஞ்சிப் போனால் அவை தென் திசையில் அடிவானத்தில் – அதுவும் தெளிவில்லாமல் தென்படும். அதே போலச் சென்னையில் தலைக்கு மேலே தெரிகின்ற நட்சத்திரங்கள் ஆஸ்திரேலியாவில் வடக்குத் திசையில் அடிவானில் தெளிவில்லாமல் மங்கலாகத் தெரியும். சொல்லப்போனால் சப்தரிஷி மண்டலத்தை ஆஸ்திரேலியாவில் உள்ளவர்களால் ஒருபோதும் காணமுடியாது. பூமியின் வளைவே இதற்குக் காரணம்.

வானவியலில் அவருக்கு உள்ள ஈடுபாட்டைத் தெரிந்துகொண்ட நான் 1989ல் அமெரிக்கா சென்று திரும்பும்போது வானமண்டலத்தில் உள்ள நட்சத்திரங்கள் பற்றிய ஒரு நல்ல நூலை வாங்கிவந்து அவருக்குப் பரிசாக அளித்தேன். அவருக்கு மிக்க மகிழ்ச்சி.

வண்ணத்தில் சுடர்

நான் அமெரிக்காவிலிருந்து திரும்பி ஓரிரு நாட்களாகியிருக்கும். திரு. ஜராவதம் அவர்கள் என்னைக் கூப்பிட்டு அனுப்பி, "ஒரு மகிழ்வான செய்தி, சுடர் இனி முற்றிலும் வண்ணப் படங்களுடன் வெளிவரும்" என்றார். எனக்கு மகிழ்ச்சி ஒருபுறம், திகைப்பு ஒருபுறம். எட்டுப் பக்கங்களிலும் போடுவதற்கான அளவுக்கு வண்ணப் படங்களுக்கு எங்கே போவது? பிறகு எப்படியோ சமாளித்து வாராவாரம் வண்ணப்படங்களாகப் போட்டோம். இங்கு

நான் குறிப்பிட விரும்புவது திரு. ஐராவதம் அவர்கள் புதிது புதிதாக ஏதேனும் செய்து சுடர் இதழை மேம்படுத்துவதில் கொண்டிருந்த ஆர்வமாகும்.

சுடர் இதழை நடத்துவதில் ஒரு கட்டத்துக்குப் பிறகு முழுப் பொறுப்பையும் திரு. ஐராவதம் என்னிடமே விட்டுவிட்டார். அது என்மீது அவர் கொண்டிருந்த நம்பிக்கையைக் காட்டுவதாக அமைந்தது. கட்டுரையாளர்களிடமிருந்து சுடருக்கு வருகின்ற அனைத்துக் கட்டுரைகளும் முதலில் அவருக்குத்தான் போகும். அத்தனை கட்டுரைகளையும் அவர் பொறுமையாக வாசிப்பார். அவை சில சமயம் சிறு குறிப்புகளுடன் எனக்கு வந்துசேரும். ஆனாலும் பிரசுரத்துக்குக் கட்டுரைகளைத் தேர்ந்தெடுப்பதில் அவர் ஒருபோதும் தலையிடாது கிடையாது. ஒரு சமயம் ஓர் எழுத்தாளர் திரு. ஐராவதத்திடம் ஒரு கட்டுரையை நேரில் கொடுத்து அதைச் சுடரில் வெளியிடும்படி கோரினார். சுடரில் வெளியாகின்ற அளவுக்கு அது தகுதியானதா என்று தீர்மானிப்பதை அவர் என்னிடமே விட்டிருந்தார். அது சுடருக்கு ஏற்றது அல்ல என்று நான் கூறியபோது அவர் என் முடிவில் தலையிடவில்லை.

மருத்துவப் பகுதி

சுடரில் அவ்வப்போது மருத்துவம் பற்றி ஏதோ சில கட்டுரைகள் வரும். அவ்வளவுதான். ஓர் இதழில் மருத்துவக் கட்டுரை அதிகப்பட்சம் ஒன்று இருந்தால் போதும். மருத்துவக் கட்டுரை ஒன்றுகூட இல்லாவிட்டாலும் பரவாயில்லை என்று என்னிடம் கூறுவார். மருத்துவக் கட்டுரைகளை அதிகம் பிரசுரிக்கலாகாது. கேள்வி-பதில் பகுதியிலும் மருத்துவத்துக்குக் குறைவான இடம் இருந்தால் போதும் என்பது அவரது கருத்து.

மருத்துவக் கட்டுரைகளுக்கு அதிக இடம் அளிப்பது ஆரோக்கியமான போக்கு அல்ல என்றும் அவர் கூறுவார். மருத்துவர்களிடம் செல்லாமல் குறுக்குவழியில் தங்களது உடல் கோளாறுகளுக்கு நிவாரணம் காண முயல்வது என்பது இந்தியாவில் அதிக அளவில் காணப்படுகிற போக்காகும். ஆகவே, மருத்துவக் கட்டுரைகளை அதிகம் வெளியிட முற்பட்டால் அது அந்தக் குறுக்குவழி மனப்பான்மையை ஊக்குவிப்பதாக அமையும் என்பது அவரது கருத்து.

பெரிய மனப்பான்மை

நான் ஏற்கனவே இரு அறிவியல் நூல்களையும் அத்துடன் நிறைய அறிவியல் கட்டுரைகளையும் எழுதியிருந்த காரணத்தாலும் சுடர் இதழைக் கவனித்த காரணத்தாலும் அறிவியல் பத்திரிகையாளர் என்று அறியப் பெற்றிருந்தேன். அறிவியல், தொழில்நுட்பத் துறைகளில் அமெரிக்கா கண்டுள்ள முன்னேற்றம் பற்றித் தெரிந்து கொள்வதற்காக அமெரிக்க அரசு 1989 ஆம் ஆண்டில் இந்தியாவின் நான்கு அறிவியல் பத்திரிகையாளர்களைத் தேர்ந்தெடுத்து அமெரிக்காவுக்கு ஒரு மாதப் பயணமாக வருமாறு அழைப்பு விடுத்தது. அப்படித் தேர்ந்தெடுக்கப்பட்ட நான்கு பத்திரிகையாளர்களில் இக்கட்டுரையாளரும் ஒருவர். இது தனிப்பட்ட முறையில் விடுக்கப்பட்ட அழைப்பாகும். அமெரிக்கத் தூதரிடமிருந்து எனக்கு இதற்கான அழைப்பு வந்ததும் இச்செய்தியை முறைப்படி ஆசிரியர் திரு. ஐராவதம் அவர்களிடம் தெரிவித்தேன். அவர் மிகவும் மகிழ்ச்சியுடன் என்னைப் பாராட்டினார். இந்த அழைப்பை அவர் சுடருக்கும் கிடைத்த ஒரு பெருமையாகக் கருதினார். பல தடவை அமெரிக்கா சென்று வந்தவர் என்ற முறையில் எனக்குக் குறிப்புகளை அளித்தார்.

அமெரிக்க அரசிடமிருந்து மட்டுமின்றி பிரிட்டிஷ் அரசிடமிருந்தும் எனக்கு இவ்விதம் அழைப்பு வந்தது. இரு நாடுகளுக்கும் சென்றுவர எனக்கு தினமணி நிர்வாகத்தின் அனுமதியும் சுமார் ஒன்றரை மாத கால விடுப்பும் தேவைப்பட்டன. அவற்றைப் பெற்றுத்தந்த அவரது செயல் என் மனதைத் தொட்டது. அவர் நினைத்திருந்தால் வேலை பாதிக்கப்படும் என்று கூறி எனக்கு அனுமதி மறுத்திருக்கலாம். நேர்மாறாக அவர் உற்சாகத்துடன் எனக்கு ஆசி அளித்து அனுப்பி வைத்தார். அதை என்னால் என்றும் மறக்கவே முடியாது.

சுடரை ஆரம்பித்தபோது தொடக்க காலத்தில் தமிழில் அவ்வளவாகக் கட்டுரைகள் எங்களுக்குக் கிடைக்கவில்லை. விரைவிலேயே பலரும் கட்டுரைகளை எழுதி அனுப்ப ஆரம்பித்தனர். அவர்களில் கல்லூரிப் பேராசிரியர்கள், ஆராய்ச்சி அமைப்புகளைச் சேர்ந்த விஞ்ஞானிகள் ஆகியோரும் அடங்குவர். நாங்கள் விதித்திருந்த நிபந்தனை காரணமாக அனைவரும் தமிழிலேயே எழுதி அனுப்பினர். தமிழில் எழுதுவது கேவலம் என்று கருதப்பட்ட காலம் அது. சுடருக்கு எழுத ஆரம்பித்தவர்களில் பலரும் பின்னர் பெயர்பெற்ற அறிவியல் எழுத்தாளர்களாகி அறிவியல் நூல்களையும் வெளியிட்டனர். சுடர் இதழ், குறிப்பாகச் சொல்வதானால் திரு. ஜராவதம் இவ்விதம் பல அறிவியல் எழுத்தாளர்களை உருவாக்கியதாகக் கூறலாம்.

அறிவியல் இதழ் என்றால் அது எவ்விதமாக இருக்கவேண்டும் என்பதற்குத் திரு. ஜராவதம் அவர்கள் இலக்கணம் வகுத்துக் கொடுத்தார் என்று கூறினால் அது மிகையாகாது.

திரு. ஜராவதம் அவர்கள் தினமணி ஆசிரியர் பதவியிலிருந்து விலகிய பிறகு சில காலம் சுடர் என் பொறுப்பில் இருந்தது. ஆனால் அதே தரத்தில் நடத்த இயலாத அளவுக்குச் சூழ்நிலைகள் உருவாக்கப்பட்டதால் பின்னர் நானும் விலகிக் கொண்டேன். சுடரும் நின்று போயிற்று. அதற்கு முன்னர் தமிழ்ப் பத்திரிகை உலகில் இவ்விதம் அறிவியலுக்கென்றே உயர்ந்த தரத்தில் அப்படி ஒரு வார இதழ் வெளிவந்தது கிடையாது. சுடர் நின்றுபோய் சுமார் 15 ஆண்டுகள் ஆகிவிட்டன. சுடருக்குப் பிறகு இதுவரை அப்படிப்பட்ட ஓர் அறிவியல் இதழ் எங்கும் காணோம்.

தமிழகத்தில் நல்ல பொருளாதார அடிப்படையைக் கொண்ட, வசதிகள் பலவற்றைக் கொண்ட ஊடகங்கள் இருக்கத்தான் செய்கின்றன. தமிழ் வளம்பெற வேண்டும் என்று கூறுபவர்களும் இருக்கத்தான் செய்கின்றனர். ஆனால் தமிழுக்கு – தமிழ் பேசும் மக்களுக்குச் செய்கின்ற சேவையாகக் கருதித் தமிழில் இது போன்ற அறிவியல் இதழ்களை நடத்த யாரும் முற்படவில்லை என்பது வேதனைக்கு உரியதே.

மன்னார்கோயில் – அய்யனார்குளம் குன்றுப் பள்ளிகள்

வேதாசலம், வெ

திருநெல்வேலி மாவட்டம், அம்பாசமுத்திரத்திலிருந்து பாபநாசம் செல்லும் வழியில் அம்பாசமுத்திரத்திலிருந்து ஆறு கிலோமீட்டர் தொலைவில் அய்யனார்குளம் என்ற சிறுநூர் உள்ளது. இவ்வூரின் அருகில் உள்ள இராசாப்பாறைக் குன்றிலும் அதன் அருகிலுள்ள நிலாப்பாறை என்றழைக்கப்படும் வட்டப்பாறையிலும் அமைந்துள்ள இயற்கையான குகைத்தளங்களில் இருந்து தமிழ்பிராமிக் கல்வெட்டுகள் கண்டறியப்பட்டுள்ளன. ¹ இவை, பாண்டிய நாட்டின் தென்பகுதியில் மறுகால்தலைக் கல்வெட்டைத் தொடர்ந்து கண்டறியப்பட்ட தமிழ்பிராமிக் கல்வெட்டுகள் ஆகும்.

இராசாப்பாறைக் குகைப்பள்ளி

இராசாப்பாறையில், வடமேற்குப் பார்வையிலுள்ள இயற்கையான குகைத்தளத்தின் உட்புறம் இரண்டு சிறிய புடவுகள் உள்ளன. அவற்றில் ஒன்று, ஒருவர் தங்குவதற்கு ஏற்றமுறையில் மிகச் சிறியதாக உள்ளது. அதன் அருகிலுள்ள மற்றொரு புடவு சற்றுப் பெரியதாகும். அதன் தரைப்பகுதி சீரமைக்கப்பட்டுள்ளது. அதில் இரண்டு சிறிய கற்படுக்கைகள் உருவாக்கப்பட்டுள்ளன.

மழைக்காலத்தில் சமணமுனிவர்கள் உறையும் வகையில் உருவாக்கப்பட்டுள்ள இப்பள்ளி அமைந்துள்ள குகைத்தளத்தின் முகப்பில் மேலிருந்து வழியும் மழைநீர் நுழையாதவாறு நீண்ட புருவம் (காடி) வெட்டப்பட்டுக் கூரை சீரமைக்கப்பட்டுள்ளது. கூரையில் காணப்படும் ஐந்திற்கும் மேற்பட்ட துளைகள் பந்தல்கால்களை நிறுத்துவதற்காக அமைக்கப்பட்டவையாகலாம். பாண்டிய நாட்டில் மதுரையைச் சுற்றியுள்ள தமிழ் பிராமிக் கல்வெட்டுகள் உள்ள குகைத்தளங்களின் வாயில்களில் இத்தகு பந்தல்கால் நடுகுழிகள் உள்ளன. அய்யனார்குளம் குகைத்தளத்தில் பந்தல்காலின் மேற்பகுதியையும் நிறுத்துமாறு கூரையில் செருகு குழிகள் அமைக்கப் பட்டிருப்பது குறிப்பிடத்தக்கது. இக்குகைத்தளத்திலிருந்து பொதியமலையின் எழில் மிக்க தோற்றத்தைக் காணலாம்.

குகைத்தளத்தை முனிவர்கள் உறையும் பள்ளியாக உருவாக்கிக் கொடுத்தவரின் பெயர் குகைத்தளக் கூரையில் தமிழ்பிராமி எழுத்துக்களில் மூன்று வரிகளில் கி. பி. இரண்டாம் நூற்றாண்டு எழுத்தமைதியில் கல்வெட்டாகப் பொறிக்கப்பட்டுள்ளது.

கல்வெட்டு

1 பள்ளி செய்வித்தான்

2 கடிகை (கோ) வின் மகன்

3 பெருங்கூற்றன்

இக்கல்வெட்டில் வரும் கடிகை என்ற சொல்லைத் தமிழ்ச் சொல்லாகக் கருதவேண்டும். 'கடிகா' என்ற வடசொல்லோடு தொடர்புபடுத்திக் கூறுவது பொருத்தமற்றதாகும். மேலும், 'கடிகா' என்ற சொல் கல்லூரி, பல்கலைக்கழகம்,

கல்விச்சாலை இவற்றைக் குறிக்கிறது என்றும் கடிகைக்கோன் என்பவன் கல்விச்சாலையின் தலைவன் என்றும் கூறுவது பொருத்தமுடையதாகத் தோன்றவில்லை.² கல்வெட்டுள்ள இக்குகைத்தளத்திற்கு வடக்கே சிறிது தொலைவில் கடினா என்ற சிற்றாறு ஓடுகிறது. பொதியமலையில் தோன்றும் இச்சிற்றாறு அங்கிருந்து தோன்றும் தாமிரபரணியாற்றுடன் கலக்கிறது. அப்பயனார்குளத்திற்கு வடக்கேயுள்ள திருவாலீசுவரம் கோயிலில் உள்ள பதினோராம் நூற்றாண்டு கல்வெட்டு ஒன்றில்,³ கடினா என்று குறிப்பிடப்படும் இவ்வாறு தற்போது மக்கள் வழக்கில் கடனாநதி என்று வழங்கப்படுகிறது.

கடினா ஆற்றின் பெயரோடு கடிகை என்ற சொல்லை ஒப்பிட்டுக் காண்பது பொருத்தமுடையது. கடிகை என்ற சொல்லே இடைக் காலத்தில் கடினா என்று திரிந்திருக்க வேண்டும். அரிசில் ஆற்றங்கரையில் அமைந்த ஊர்களுள் ஒன்று அரிசில் என்று பெயர் பெற்றார் போலக் கடிகை ஆற்றங்கரையில் அமைந்த ஊர் கடினா என்ற பெயரை ஏற்றிருக்கலாம். கடிகை என்றால் மணம் மிக்க அல்லது காவலை உடைய ஊர் என்று பொருளாகும்.

அப்பயனார்குளம் பகுதியில் ஓடும் இவ்வாற்றின் கரையில் அமைந்த ஊர்ப் பெயராகவே தமிழ்பிராமிக் கல்வெட்டில் வரும் கடிகை என்ற சொல்லைக் கருதவேண்டும். கி. பி. இரண்டாம் நூற்றாண்டில் இவ்வூருக்கு உரிமை உடைய குறுநிலத் தலைவராகக் கடிகைக்கோன் விளங்கியிருக்கலாம். கோன் என்ற பட்டத்தோடு குறுநிலக் குடித்தலைவர்கள் சங்க காலத்தில் வாழ்ந்திருக்கிறார்கள். ஏறா என்ற ஊரின் தலைவராக விளங்கிய ஏறாக்கோன் என்பவர் பற்றிச் சங்க இலக்கியம் கூறுகிறது.⁴

கடிகைக்கோன் என்றால் கடிகை என்ற ஊரின் தலைவர் என்பதே பொருளாகும். அவரது மகனான பெருங்கூற்றனே அப்பயனார்குளத்துப் பள்ளியைத் தோற்றுவித்தவர் ஆவார். சங்க இலக்கியத்தில் கூற்றன் என்ற பெயர் வழக்கு இல்லை. தமிழ்நாட்டில் கூற்றன் என்ற பெயர் வழக்கைக் குறிக்கும் பழையமையான கல்வெட்டு அப்பயனார்குளம் தமிழ் பிராமிக் கல்வெட்டே ஆகும். கி. பி. ஐந்தாம் நூற்றாண்டைச் சேர்ந்த பூலாங்குறிச்சிக் கல்வெட்டில் கூற்றன், சேந்தன் கூற்றன் எனும் இரண்டு மன்னர்கள் குறிக்கப்படுவது இங்கு ஒப்பிடத்தக்கதாகும்.

நிலாப்பாறைப் பள்ளி

இராசாப்பாறையின் எதிர்ப்புறம் சற்று வட்டமான தளம் போன்று உயர்ந்த பாறை ஒன்று உள்ளது. அதன் மேற்புறத்தில் கற்படுக்கை ஒன்று செய்விக்கப்பட்டு, அதில் கி. பி. இரண்டாம் நூற்றாண்டு எழுத்தமைதியில் தமிழ்பிராமிக் கல்வெட்டு பொறிக்கப்பட்டுள்ளது. அப்பாறையை முனிவர்கள் உறைவதற்கு ஏற்ற முறையில் பள்ளியாக உருவாக்கிக் கொடுத்தவர் இளங்கோ .

கல்வெட்டு

1 குணாவின் ளங்கோ

2 செய்யித பளிஇ

குணாவின் இளங்கோவாக விளங்கியவர் அமைத்த பள்ளி என்பது இதற்குப் பொருளாகும். பள்ளி என்ற சொல்லே, கல்வெட்டில் பளி என்று பொறிக்கப்பட்டுள்ளது. இளவரசரைக் குறிக்கும், 'ளங்கோ' என்ற சொல் சேர மன்னர்களின் புகளுர்த் தமிழ்பிராமிக் கல்வெட்டுகளிலும் இடம் பெறுவது இங்கு ஒப்புநோக்கத்தக்கதாகும். குணாவன் அல்லது குணானன் என்ற சொல்லே கல்வெட்டில் குணாவின் என்று குறிக்கப்பட்டுள்ளதா என்பது தெளிவாகத் தெரியவில்லை. ஆனால், மற்றொரு முறையிலும் இச் சொல்லுக்குப் பொருள்காண இடமுள்ளது.

சங்க காலத்தில் கிழக்குத் திசையைக் குறிக்க வழங்கிய, 'குணக்கு', 'குணாது' எனும் சொற்களின் மற்றொரு வடிவமாக 'குணாவின்' என்னும் இச்சொல்லைக் கொள்ளமுடியும். இச்சொல்லில் உள்ள, 'இன்' வேற்றுமை உருபாகக் கொள்ளப்படுமானால், 'குணாவினுடைய' என்றும் இச் சொல்லின் பொருள் விரியும். மேற்குத் தொடர்ச்சி மலையின் கிழக்குப்பகுதியில் அமைந்துள்ள இப்பள்ளியைச் சார்ந்த நிலப்பகுதிக்கு உரிமை கொண்டிருந்த இளவரசரே இந்தக் கல்வெட்டில், 'குணாவின் ளங்கோ' என்று குறிப்பிடப்பட்டிருக்க வாய்ப்புண்டு. மேற்குத் தொடர்ச்சி மலைக்கு மேற்குத் திசையில், அதாவது குடதிசைப் பகுதியில் ஆண்ட மன்னர்கள் குடக்கோ (சேர மன்னர்கள்) என்று அழைக்கப்பட்டமை போல மேற்குத் தொடர்ச்சி மலையின் கிழக்குப் பகுதியை ஆண்ட அரசர்கள் குணக்கோ என்று அழைக்கப்பட்டிருக்கலாம்.

இளங்கோ என்ற சொல்லின் வழி வழங்கிய இளங்கோய்க்குடி என்ற ஊர் இப்பகுதியில் இருந்துள்ளமையை இரண்டாம் வரகுணரின் கல்வெட்டு ஒன்றால் அறிய முடிகிறது.⁵ அய்யனார் குளத்திலிருந்து ஆறு கிலோமீட்டர் தொலைவிலுள்ள அம்பாசமுத்திரத்தின் பழைய பெயரே இளங்கோய்க்குடி என்பதாகும். இதுவே, மன்னார்கோயில், பிரமதேசம், திருவாலீசுவரம் எனப் பல ஊர்களை உள்ளடக்கிய பகுதியாக, 'இராசராச சதூர்வேதிமங்கலம்' என்ற பெயரில் முதலாம் இராசராச சோழரால் பிரமதேயமாக மாற்றப்பட்டது. திருநெல்வேலியிலிருந்து தென்காசி வழியாகவும் பாபநாசம் வழியாகவும் சேரநாட்டிற்குச் செல்லும் வழியில் அமைந்த மேற்கண்ட சமணப்பள்ளிகள் உள்ள அய்யனார்குளம் பொருள் வளமும் சமயச் சிறப்பும் நிலவிய இடமாக விளங்கியமையை இடைக்காலக் கல்வெட்டுகள் தெளிவாக உணர்த்துகின்றன.

குறிப்புகள்

¹ மா. செந்தில்செல்வக்குமரன், சொ. சந்திரவாணன், 'நெல்லை மாவட்டத் தமிழ்க் கல்வெட்டு', தமிழியக்கம், சென்னை, மார்ச்சு-ஏப்ரல் 2001, பக். 53 - 55. குற்றாலம் பராசக்தி மகளிர் கல்லூரி முனைவர் பட்டத் தமிழாய்வு மாணவி செல்வி அருள் மனோகரி இக்கல்வெட்டுகளைக் கண்டறிந்து தமிழ்நாடு அரசு தொல்லியல் துறைக்குத் தெரிவித்தார்.

² I. Mahadevan, Early Tamil Epigraphy, Cre-A, Chennai, 2003 pp.445, 618.

³ SII 14 : 160.

⁴ புறநானூறு 157.

⁵ SII 14 : 13.

Section III

Iravatham Mahadevan - A Profile

Educational Qualifications

- 1945
SSLC, St. Joseph's High School, Thiruchirapalli (First rank in the school)
- 1947
Intermediate, St. Joseph's College, Thiruchirapalli
- 1949
B.Sc. (Chemistry), Vivekananda College, Chennai
- 1952
B.L., Madras Law College, Madras
- 1953
Law Apprentice, District & Sessions Court, Thiruchirapalli
I.A.S. Competitive Examinations (First rank from Madras Presidency)
- 1954
Joined Indian Foreign Service in 1954, but transferred on request to the
Indian Administrative Service, TamilNadu cadre

Service Record

- 1954-55
I.A.S. Probationer, I.A.S. Training School, New Delhi
- 1955-56
Assistant Collector (under training), Coimbatore District
- 1956-58
Sub-Collector, Pollachi
- 1958-61
Assistant Financial Adviser, Ministry of Commerce and Industry, Government of India, New Delhi
- 1961-62
Deputy Secretary, Industries Department, Government of TamilNadu, Chennai
- 1962-66
Director of Handlooms and Textiles, TamilNadu
Projects handled:
Construction of nine co-operative spinning mills

- Establishment of Handloom Finance Corporation (First Chairman)
Started Handloom Weavers Provident Fund Scheme
- 1966
Joint-Secretary, Food Department, and Special Officer, TUCS
Project handled:
Kamadhenu Co-operative supermarket, Chennai
- 1966-67
Private Secretary to Food Minister, Government of India, New Delhi
- 1967-70
Managing Director, Modern Bakeries (India) Ltd., Ministry of Food, Government of India, New Delhi
Project handled:
Establishment of nine Modern Bakery units, one each in 9 States, with Australian and Canadian collaboration
- 1972-74
Chairman, TamilNadu State Textile Corporation
Project handled:
Took over 12 closed textile mills in Coimbatore district and turned them round to make profits in 2 years
- 1974-79
Joint Secretary, Ministry of Industries, Government of India, New Delhi
Project handled:
Secretariat for Industrial Approvals dealing with Industrial Licensing, Foreign Collaboration, Import of Capital Goods etc.
- 1979-80
Managing Director, TamilNadu Industrial Development Corporation
Important projects handled:
TamilNadu Industrial Explosives, Ranipet
Titan Watch Company, Hosur
- 1980
Secretary to Government, Industries Department, Government of TamilNadu
Voluntary retirement from I.A.S. in October to take up full- time academic work

Research Activities

- 1961-68
Research on Tamil-Brahmi Inscriptions (first phase)

Important publications:

1965 - Tamil-Brahmi Inscriptions of the Cheras of the Sangam Age at Pugalur

1966 - Tamil-Brahmi Inscriptions of the Pandyas of the Sangam Age at Mangulam

1966 - *Corpus of the Tamil-Brahmi Inscriptions* (Monograph)

1968-86

Research on the Indus Script (first phase)

1977

Publication of *The Indus Script: Texts, Concordance and Tables* (in collaboration with the Tata Institute of Fundamental Research, Bombay, and the Archaeological Survey of India, New Delhi)

1991-2003

Research on Tamil-Brahmi Inscriptions (second phase)

1991-96 - Second round of field work for copying the cave inscriptions

2003 - Published *Early Tamil Epigraphy* (Cre-A & Harvard University)

2003 - until now

Research on the Indus Script (second phase)

2007 - Established the Indus Research Centre at Roja Muthiah Research Library, Chennai

Working on the book *Interpreting the Indus Script: The Dravidian Model* (to be published by Penguin India in 2009)

Other research publications

Published more than a hundred research papers in English and Tamil on the Indus and the Tamil-Brahmi inscriptions in various

journals and other publications in India and abroad
(Bibliographies including reviews are available in this volume)

Participation in International Conferences

Presented papers at the Conference-Seminars on Tamil Studies at Kualalumpur (1966 & 1987), Chennai (1968), Paris (1970), Madurai (1981) and Thanjavur (1995)

Also presented papers on the Indus Script at International conferences at Helsinki (1980, 1993), Tokyo (1983), Philadelphia (1978, 1999), California (1999) and Harvard (2003)

Academic offices and posts held

1980-90

Co-ordinator, International Association of Tamil Research

1987-91

Editor, *Dinamani*, Chennai

1988

President, Archaeology Section, Indian History Congress at Dharwar

1998

General President, Annual Congress of the Epigraphical Society of India at Thrissur

2001

General President, Indian History Congress at Bhopal

2004

Hon. Rector, Madura College, Madurai

2004-05

Hon. Professor, Madras Institute of Development Studies

Member, Tamil Valarchi Kazhakam, University of Madras

Member, Mozhi Trust, Chennai

Member, U.Ve. Swaminathaiyar Research Library, Chennai

Hon. Consultant, Indus Research Centre, RMRL, Chennai

Awards and Distinctions

1945

Fr. Betram Gold Medal

1945-47

Fr. Betram Scholarship

- 1947
Rt. Hon. V.S. Srinivasa Sastri Gold Medal
- 1970-72
Jawaharlal Nehru Fellowship
- 1992-95
National Fellowship, Indian Council of Historical Research
- 1995
Gold Medal and the title *Tamil Chemmal* (Madurai Kamaraj University)
- 1998
Copper plaque of the TamilNadu Archaeological Society
- 2001
Award by the Federation of Tamil Sangams of North America
- 2003
Dr. M. Rajamanikkanar Centre for Historical Research, Thiruchirapalli: Award for achievements in Tamil Epigraphy
- 2004
Prof. V. Chelvanayakam Award, Colombo, Srilanka
- 2005
Probus Club of Chennai: Scroll of Honour : Probus Award of Excellence (Sponsored by the Rotary Club, Chennai)
- 2006
Tirukoyilur Cultural Academy: Award of Gold Medal and the title '*Kapila-vanar*' In recognition of services to Tamil Epigraphy
- 2007
P.L.Gupta Medal, by the South Indian Numismatic Society
- Tiruvavaduthurai Adheenam Annual Award for 2006: Award of the title '*Sentamizh Selvar*'
- Sri Gomathesvara Vidyapeetha, Sravanabelegola, Karnataka: Cash Award of Rs.21,000 for deciphering ancient Jaina Tamil-Brahmi Cave Inscriptions in TamilNadu
- 2007
The Madras Sanskrit College Centenary Awards: Award of the Title '*Prachina-Tattva-Chintamani*'. For historical and archaeological research
- Dharmapuram Adheenam Annual Award for 2007: Award of Gold medal and the title '*Semmozhi Selvar*'. For services to Tamil Journalism and Epigraphy

2008

Dravidian University Award

Personal Life

Married to Gowri in 1955. They have 2 sons. The elder son, Vidyasagar, who was working as an Engineer, died in a tragic accident in 1986. Gowri Mahadevan died in 1992. The younger son, Prof. Sridhar Mahadevan, is teaching at the University of Mass., USA. Iravatham Mahadevan has two grandchildren. He has founded the Vidyasagar Educational Trust in memory of his elder son with a personal donation of Rs.fifty lakhs. The Trust has donated Rs.40 lakhs to Sankara Nethralaya, Chennai, to establish the Vidyasagar Institute of Bio-Medical Technology and Science, affiliated to BITS, Pilani, for M.S. and Phd., degrees. The Trust is also awarding annual scholarships to poor students studying in polytechnics and industrial training institutes in TamilNadu. Iravatham Mahadevan lives at Chennai.

Address

No.B1, Narumukai Apts., Brindavan Nagar Extn., Adambakkam, Chennai 600 088.

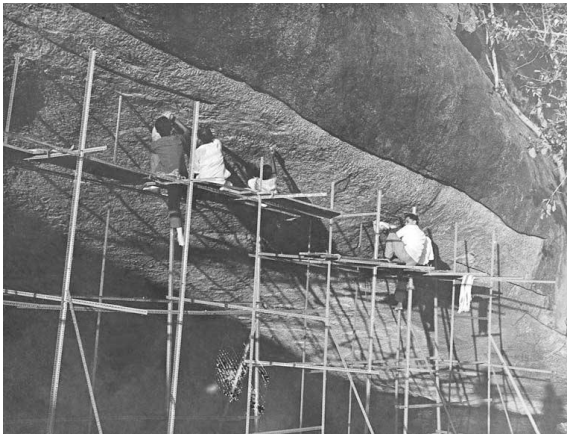
Tel : 044 2253 3230.

Email ID : iravatham@vsnl.net

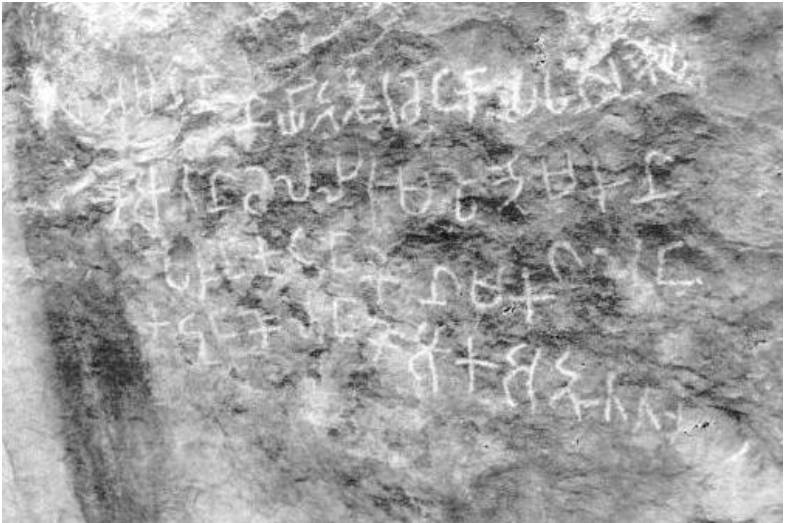
Iravatham Mahadevan: Fifty years of Historical Research An Exploration in Pictures

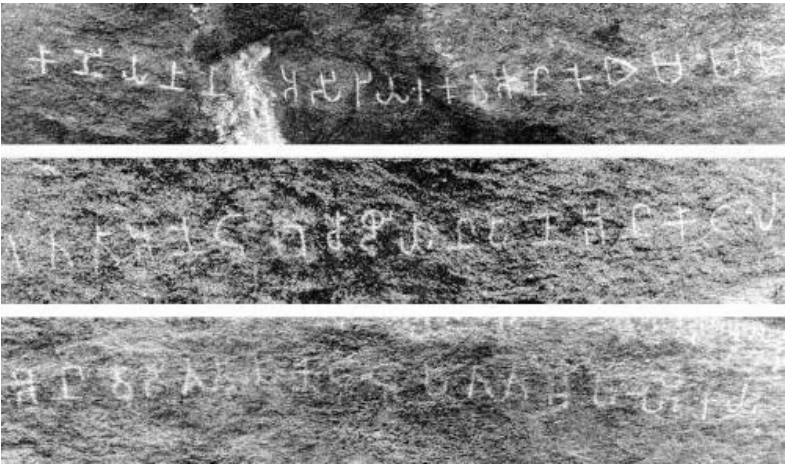
As a young IAS Officer beginning his exploration of the cave inscriptions of TamilNadu
(1963)

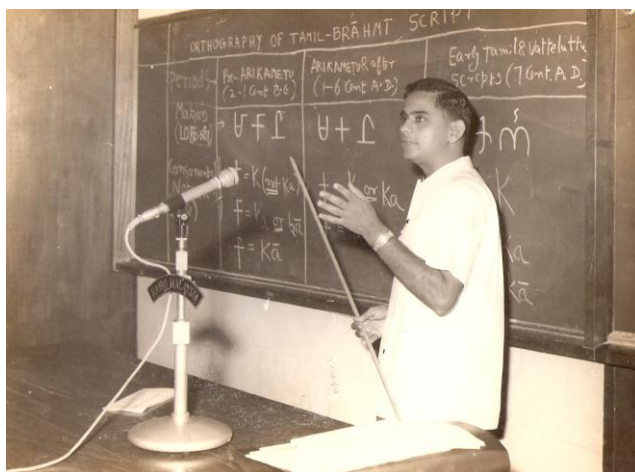
Tracing Tamil-Brahmi cave inscriptions: First Field Expedition (Alagarmalai 1965)

Chera inscription of the Sangam Age at Pugalur deciphered on 1st February 1965

Pandya inscription of the Sangam Age at Mangulam deciphered on 3rd November 1965

First public announcement of the decipherment of the Pandya and Chera inscriptions of the Sangam Age at the First World Tamil Conference at Kualalumpur, Malaysia (April 1966).

Launch of the book *The Indus Script : Texts, Concordance and Tables* at the National Museum, New Delhi. Mr.Karan Singh, Member of the Jawaharlal Nehru Memorial Trust, receiving the first copy from Mr. Chunder, Minister for Education, Govt. of India (July 1977)

Tracing Tamil-Brahmi cave inscriptions: Second Field Expedition (Tiruvadavur 1992)

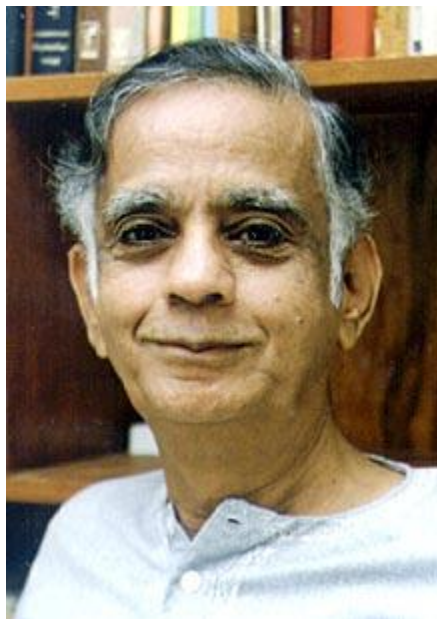
Function organized by the TamilNadu Archaeological Society for the launch of the book Early Tamil Epigraphy. Mr. Ashok Vardhan Shetty IAS, Commissioner for Archaeology, Government of TamilNadu, receiving the first copy from Prof. V.C. Kulandaiswamy, the noted educationist. (Chennai. April, 2003)

Late Gowri Mahadevan, wife of Iravatham Mahadevan, gifting all her gold ornaments to the National Defence Fund, received by Lal Bahadur Shastri, then Prime Minister, at Chennai (1965)

Iravatham Mahadevan, flanked by his two grandchildren, donating Rs. forty lakhs to the Sankara Nethralaya, Chennai, for the establishment of the Vidyasagar Institute of Biomedical Technology and Science, in memory of his late elder son, Vidyasagar (October 2006)

A recent photograph of Iravatham Mahadevan (1998)

Bibliography of Papers on Brāhmī, Tamil-Brāhmī and Tamil Studies

Papers by Mahadevan, Iravatham

- 1958 A unique Chera coin. *The Hindu Weekly Review*, 5 May, Madras.
- 1959 Numismatic finds in Coimbatore. *The Hindu*, 15 February, Madras.
- A unique Kakatiya coin. *The Hindu*, 28 June, Madras.
- 1965 Chera inscriptions of Sangam Age. *The Hindu Weekly Review*, 15 March, Madras.
- Tamil inscription in Brāhmī script from Alagarmalai. *The Hindu Weekly Review*, 2 August, Madras.
- Tamil-Brāhmī script: Inscription from Mangulam. *The Hindu*, 8 August, Madras.
- Interesting light on ancient Tamil-Brāhmī inscription [at Pillaiyarpatti]. *The Sunday Standard*, 31 October, Madras.
- 1968 *Corpus of the Tamil-Brāhmī Inscriptions* 1966 . (Supplement to the paper read at the Seminar on Inscriptions 1966). Mimeograph edn. Reprinted in *Seminar on Inscriptions: Speeches and Papers*, (Ed.) R. Nagaswamy, pp. 57-73.
- 1970 Tamil- Brāhmī Inscriptions (Lectures at the *Seminar on Archaeology, Madurai University*, 1970.) Madras: TamilNadu State Department of Archaeology.
- The ancient name of Arikamedu. In Paritimārkaḷaiṇār [V.G. Suryanarayana Sastri] Nūṟṟāṇṭu Viḷā Malar, N. Subrahmanian (Ed.). Madurai. pp. 204-206.
- Some rare coins of Jaffna. *Damilica* 1 : 111 – 120.

- 1971 Tamil-Brāhmī Inscriptions of the Sangam Age. In *Proceedings of the Second International Conference-Seminar of Tamil Studies I*: 73-106. Madras.
- 1973 Arikamedu Graffiti: A Second Look. *Damilica* 2: 60-64.
- 1974 Caṅka kāla kalveṭṭum eṇ niṇaivukaḷum. *Kalveṭṭu* 1: 39-42.
- 1979 Tamil eḷuttukkaḷ : nēṇṇum iṇṇum nālaiyum. *Kaṇaiyāzhi*, May : pp. 5 - 8, 41 - 44.
- 1981 Cunai tanta Tamil (Ammankoyilpatti inscription). *Dinamani Kadir Dipavali Malar*, pp. 149-150.
- 1982 Brāhmī and Tamil-Brāhmī : A comparative study. *Sankara-Parvathi Endowment Lectures*, University of Madras (unpublished).
- 1983 Origin of the Tamil Script. In *Origin, Evolution and Reform of the Tamil Script (Seminar Papers)*. Institute of Traditional Cultures, Chennai. pp. 6-14.
- 1985 The Shorter u in Tamil- Brāhmī script. (Paper read at the Fourth All-India Conference of Dravidian Linguists, Madras, 1974.) *Tamil Civilization* 3 (4): 22-27.
- Some aspects of the Tamil- Brāhmī script. *Journal of the Epigraphical Society of India* 12: 121-128.
- An Old Sinhalese inscription from Arikamedu. In Prof. *Kuppuswamy Sastri Birth Centenary Commemoration Volume, Part 2*. S. S. Janaki (Ed.). Madras. pp. 279-282. The Kuppuswamy Sastri Research Institute. (Also in) *Journal of the Asiatic Society of Bombay* 56-59 (Bhagwanlal Indraji Memorial Volume) 1986: 222-226.
- 1988 The Persian - Tamil inscription from Ambur Fort. *Bulletin of the School of Oriental and African Studies*, 51(3) : 540 -541.

1990

Orthographic systems in Early Tamil writing. (Paper presented at the Sixth International Conference-Seminar of Tamil Studies 1987, Kuala Lumpur, Malaysia.) *Journal of the Institute of Asian Studies* 8 (1): 35-47.

1992

Occurrence of the *puḷḷi* in the Tamil-Brāhmī script. In *Indological Essays: Commemorative Volume II for Gift Siromoney*, Michael Lockwood (Ed.), pp. 141-167.

A Tamil-Brāhmī cave inscription near Kanchi. *Kanchi, A Heritage of Art and Religion*. Nanditha Krishna (Ed.), C.P. Ramaswami Aiyar Institute of Indological Research, Madras. pp. 11 - 12.

1994

Recent discoveries of Jaina cave inscriptions in TamilNadu. In *Rishabh Saurabh* 1994, Delhi: Rishabhdev Foundation. pp. 116-134.

Ancient Tamil contacts abroad: Recent epigraphical evidence (Fr. X.S. Thaninayagam Memorial Lecture, Colombo, 1994). *Journal of the Institute of Asian Studies* 12 (1): 136 - 155.

1995

Recent trends in Early Tamil Epigraphy: An overview. (Paper presented at the Eighth International Conference-Seminar of Tamil Studies, Thanjavur, 1995.) *Journal of the Institute of Asian Studies* 13 (1): 1 - 31.

From orality to literacy: The case of the Tamil Society. (Paper presented at the Seminar on Literacy and Communications, Jawaharlal Nehru University, New Delhi, 1994.) *Studies in History* 11 (2): 173-188.

A Brāhmī inscription from Bali. *Journal of the Epigraphical Society of India* 21: 14-16.

A unique gold coin with Tiruvalluvar's portrait. *Studies in South Indian Coins* 5 : 139-145.

Tiruvalluvarin tiruvuvam poritta taṅka kācu. *Tamiḷaka tolliyal cāṇṟukaḷ*. A. Arumuga Sitaraman (Ed.). Thanjavur. 1 : 32-40. (also in www.varalaaru.com).

1996

Pottery inscriptions in Brāhmī and Tamil-Brāhmī. In *The Ancient Port of Arikamedu: New Excavations and Researches 1989-1992*, Vimala Begley et al. I : 287-315.

Tamil- Brāhmī graffito. In *Berenike 1995 : Preliminary Report of the 1995 Excavations at Berenike (Egyptian Red Sea Coast) and the Survey of the Eastern Desert*, S. E. Sidebotham and W. Wendrich (eds.), pp. 205-208.

Old Sinhalese inscriptions from Indian ports : New evidence for ancient India-Srilanka contacts. (Extended version of the paper read at the Post-graduate Institute of Archaeology, Colombo, Srilanka, 1994.) *Journal of the Institute of Asian Studies* 14 (1): 55-68.

Poṇ vīlaitta aṇai. (Ezhuttukallu inscription.) *Dinamani Dipavali Malar*, pp. 65-68.

Caṅka kāla Tamiḷakattiḷ mutal aṇivoli iyakkam. Tr. of Mahadevan 1995: "From orality to literacy" by N.Jayanthi. *Varalāru* 6 : 44-54. (also in www.varalaaru.com)

1997

An Early Prakrit Inscription from Kanchipuram. In *Studies in South Indian History and Culture, Prof. V. R. Ramachandra Dikshitar Centenary Volume*, R. Nagawsamy (Ed.), Chennai. pp. 238-240.

Thiruccirāppalli Malaikkōṭṭai Vaṭṭeluttu kalveṭṭukaḷ. *Varalāru* 7: 70-75.

Toṇṭaimaṇṭalattu Kōḷi-k-kaṇkaḷ. *Āvaṇam* 8: 9-19.

Kēraḷattiḷ caṅka kāla Cērar kalveṭṭukaḷ. *Dinamani*. February 09.

Pulli tanta piḷḷaiyār. (Piḷḷaiyārpaṭṭi inscription) *Dinamani*. 5 September. Chennai. (also in www.varalaaru.com.)

1998

Toṇṭaimaṇṭalattu kōḷi-k-kaṇkaḷ (revised reading). *Āvaṇam* 9: 142.

Tamiḷaka kukai kalveṭṭukaḷil Camaṇam. *Varalāru* 8: 136-141. (also in www.varalaaru.com)

Identification of Kākandi in Bharhut inscriptions. In *Buddhism in TamilNadu: Collected Papers*. R. S. Murthy and M. S. Nagarajan (eds.). Madras: Institute of Asian Studies. pp. 145-148.

Ekiptu nāṭṭil Tamiḻil eḷutiya tāḻi. [Pottery inscription from Berenike.] *Āvaṇam* 9: 17-19.

1999

The Earliest inscriptions of Kerala. (Presidential Address at the 24th Annual Congress of the Epigraphical Society of India, Thrissur, 1998) *Journal of the Epigraphical Society of India* 25: 1-19.

2000

Ancient Tamil coins from Srilanka. *Journal of the Institute of Asian Studies* 17 (2): 147-156.

Jainism in TamilNadu : The Early Phase. In *Jain Pratishtha Mahotsava*. Bharatiya Temple of Lansing Haslett, Michigan, USA. pp. 21 - 23.

2001

A unique Chola seal from Orissa. Kāvēri : *Studies in Epigraphy Archaeology and History*. Prof. Y. Subbarayalu Felicitation Volume. S. Rajagopal (Ed.) Chennai. pp.153-158.

2003

Early Tamil Epigraphy: From the Earliest Times to the Sixth Century A.D. Harvard Oriental Series 62, Harvard University, USA. (Indian edition, Cre-A, Chennai.)

Nakkan: oru collāivu. Varalāṟu 12-13 : 154-157. (also in www.varalaaru.com)

2004

Alakankuḷam pānai ṭṭil Ciṅkaḷa- pirāmi eḷuttukkaḷ. *Āvaṇam* 15. 141 -142.

Alakankuḷam pānai ṭṭil eṇ ilakkaṅkaḷ. *Āvaṇam* 15 : 143.

Voicing of consonants in Old Tamil : New evidence from Tamil-Brahmī. In *South Indian Horizons. Felicitation volume for Francois Gros on the occasion of his 70th birthday*. Jean-Luc Chevillard and Eva Wilden (eds.) French Institute, Pondichery. pp. 505-511.

2005

Vīrapurattu vināyakar. *Varalāru* 14-15 : 62-63.

Koḍumaṇal tāliyiḷ paḷantamiḷ coṟkaḷ. *Varalāru* 14-15 : 101-103.
(also in www.varalaaru.com.)

2006

Tamiḷ-pirāmi naṭukaṟkaḷ : pārāṭṭum miḷāyvum. *Āvaṇam* 17 : 6-8.

Tāiland-il Tamiḷ-pirāmi poritta pānai oṭu. *Āvaṇam* 17 : 12-13.

Tamil-Brāhmī legends on Sātavāhana portrait coins. In *Sangam : Numismatic and Cultural History. Essays in honour of Dr. R. Krishnamurthy*. R. Nagaswamy (Ed.). Chennai. pp. 86-95.

2007

An ancient Srilanka seal from Mathura. *Studies in South Indian Coins* 17 : 30 -32.

Mā. Irācamāṇikkaṇār. *Varalāru* 17 : 109-113.

Naṭukaṟkaḷil cila coṟkaḷ : oru miḷāyvu. *Āvaṇam* 18 : 150-153.

2008

Rare Early Old Tamil words and grammatical usages in Tamil-Brāhmī inscriptions. In *Streams of Language : Dialects in Tamil*. M. Kannan (Ed.). French Institute of Pondicherry. pp. 91-98.

(In Press.) Messengers of Trade and Faith: Ancient pottery inscriptions from Srilanka found in India: An annotated and illustrated catalogue. Proceedings of the *International Seminar on TamilNadu and Srilanka: New Evidence on Maritime and Inland Trade*, December 2004, Chennai.

(In Press.) Grammar of Early Tamil inscriptions and Tolkāppiyam : A comparative study. *Journal of Oriental Research*, Chennai.

(In Press.) Tiruvalluvarin tirumēṇi tāṅkiya taṅka kācu (revised & enlarged). *Journal of Tamil Studies*, Chennai.

Papers by Mahadevan, Iravatham and S. Rajagopal

2008

The tale of a broken pot [pottery inscription in Tamil-Brāhmī from Aṇḍipatti] *The Hindu*, 13 May. (correction on 15 May), Chennai.

Papers by Mahadevan, Iravatham and Sankaran Raman

2002

Karūriṇ kaṇaiyāli kūṟum katai. *Āvaṇam* 13: 181-183.

Papers by Mahadevan, Iravatham and S. Swaminathan

1996

Karnāṭakattiḷ paṇṭaiya Vaṭṭeḷuttu kalveṭṭu. [Tamatakallu inscription.] *Āvaṇam* 7: 9-12.

1998

Eḍakal kukai kalveṭṭukal. *Āvaṇam* 9: 20-29.

Bibliography of Papers on Indus Script

Papers by Mahadevan, Iravatham

- 1970
Dravidian parallels in proto-Indian script. Madras: International Association of Tamil Research. Reprinted in *Journal of Tamil Studies: special number on the decipherment of the Mohenjodaro script* 2 (1) (1970): 157-276.
- 1971
Pallavas and the jar legends. In *Prof. K. A. Nilakanta Sastri 80th birthday felicitation volume*. pp.84-88.
- 1973
Method of parallelisms in the interpretation of the proto-Indian script. In *Proceedings of the Third International Conference-Seminar of Tamil Research, Paris, 1970*. Pondicherry. pp.45-55.
- 1975
Study of the Indus script through bi-lingual parallels. In *Proceedings of the Second All-India Conference of Dravidian Linguists, Sri Venkateswara University, Tirupati, 1972*. pp.240-261. Reprinted in *Ancient Cities of the Indus*, G.L. Possehl (Ed.). Delhi 1979. pp.261-267.
- 1977
The Indus Script: Texts, Concordance and Tables. Memoirs of the Archaeological Survey of India, no. 77. New Delhi: Archaeological Survey of India. [Reviews: *Puratattva* 10:126-133 (M.N. Gupta); *Bulletin of the Deccan College Research Institute* 37:193-197. (H.D.Sankalia)]
- 1978
Recent advances in the study of the Indus script. *Puratattva* 9 : 34-42.
- 1980
Indus script in the Indian historical tradition. In *Mythology to history through astronomy: seminar papers*, N. Mahalingam (Ed.). Pollachi: NIA Publications. pp. 207-215.
- 1981
Place signs in the Indus script. In *Proceedings of the Fifth International Conference-Seminar of Tamil Studies, Madurai, 1981*, Vol. 1, sec. 2: 2.91-2.107. Madras: International Association of Tamil Research.

- 1982 Terminal ideograms in the Indus script. In *Harappan civilization: A Contemporary Perspective*. Gregory L. Possehl (Ed.). New Delhi: Oxford & IBH Publishing Co. pp.311-317.
- 1982 S. R. Rao's decipherment of the Indus script. *The Indian Historical Review* 8 (1-2): 58-73.
- Indus sealing from Hulas. *Puratattva* 11 (1982): 117.
- 1983 The cult object on unicorn seals: a sacred filter? In *Archaeological perspective of India since Independence*. *Puratattva* 13 & 14 : 165-186. Reprinted in *Indus Valley to Mekong Delta: explorations in epigraphy*, Noboru Karashima (Ed.) Madras: New Era, 1985. pp. 219-266.
- 1985 *Claims of decipherment of the Indus script: some objective methods to test their validity*. Paper presented at the South Asian Regional Conference (SARC) workshop on Epigraphy, Mysore, March 1985. (Unpublished).
- 1986 Study of the Indus script: a bi-lingual approach. In *South Asian languages: structure convergence and diglossia*, Bh. Krishnamurti (Ed.). Delhi: Motilal Banarsidass. pp.113-119.
- 1986 Towards a grammar of the Indus texts: 'intelligible to the eye, if not to the ears'. *Tamil Civilization* 4 (3 & 4): 15-30.
- 1986 Dravidian models of decipherment of the Indus script: a case study. *Tamil Civilization* 4 (3 & 4): 133-143.
- 1986 Computer study of the Indus script. *Current Science* 55 (2): 77-79.
- 1986 Agastya legend and the Indus civilization. *Journal of Tamil Studies* 30: 24-37.
- 1989 What do we know about the Indus script? *neti neti* ('not this nor that'). In *Proceedings of the Indian History Congress, forty-ninth session, Dharwar 1988*. New Delhi. pp.599-628. Reprinted in *Journal of the Institute of Asian Studies* 7 (1) (1989): 1-38.

- 1993 The sacred filter standard facing the unicorn: more evidence. In *South Asian Archaeology* 1993. Asko Parpola (Ed.), Vol. 2: 435-445. Helsinki.
- 1995 An encyclopaedia of the Indus script. (Review of *Deciphering the Indus Script*, Asko Parpola, 1994). Book Review 19 (6): 9-12. Reprinted in *International Journal of Dravidian Linguistics* 26 (1) (1997): 107-122.
1996. Cintu vēḷi eḷuttukkaḷukku oru kaḷañciyam. Tr. Of Mahadevan 1995 by K. Rajan. *Avaṇam* 7: 1137-160.
- 1998 Phonetic value of the 'arrow' sign in the Indus script. *Journal of the Institute of Asian Studies* 15 (2): 69-74. (Also in www.harappa.com).
1999. Murukan in the Indus script. *Journal of the Institute of Asian Studies* 16 (2): 21-39. (Also in www.varalaaru.com.)
- 2001 Indus-like symbols on megalithic pottery: new evidence. In *Vidyarnavavandanam: essays in honour of Asko Parpola*, Klaus Karttunen & Petteri Koskikallio (eds.), *Studia Orientalia*, 94, : 379-385. Helsinki.
- 2001 Aryan or Dravidian or neither?: a study of recent attempts to decipher the Indus script (1995-2000). Presidential address. In *Proceedings of the Indian History Congress, sixty-second session, Bhopal, 2001*, New Delhi. (Also in) *Electronic Journal of Vedic Studies* 8(1) : 1-19.
- 2006 A note on the muruku sign of the Indus script. *International Journal of Dravidian Linguistics* 35 (2): 175-177.
- 2006 Agricultural terms in the Indus script. *Journal of Tamil studies* 70: 64-76. (Also in www.harappa.com)
- 2007 A megalithic pottery inscription and a Harappa tablet: a case of extraordinary resemblance. *Journal of Tamil Studies* 71: 80-87. (Also in www.harappa.com)
- (In prep.) *Interpreting the Indus Script: A Dravidian Model*. (To be published by Penguin Books India)

Papers by Mahadevan, Iravatham and Visvanathan, K.

1973

Computer concordance of proto-Indian signs. In *Radiocarbon and Indian Archaeology*, D. P. Agarwal and A. Ghosh (eds.). Bombay: Tata Institute of Fundamental Research. pp.291-304.

Papers by Mahadevan, Iravatham and Rangarao, Mythili

1986

Database for the Indus script: a computerised concordance of the Indus texts. *Tamil Civilization* 4 (3 & 4): 46-61.

1986

The Indus script and related subjects: a bibliography of recent studies (1960- 1986). *Tamil Civilization* 4 (3 & 4): 214-237.

1987

Archaeological context of Indus texts at Mohenjodaro. *Journal of the Institute of Asian Studies* 4 (2): 25-59.

Mahadevan, Iravatham, Selvakumar, V. and Shajan, K. P.

2006

Inscriptions and graffiti on pottery from Pattanam (Muciri), Kerala. *International Journal of Dravidian Linguistics* 35 (2): 117-124.

Nisha Yadav, Vahia, M.N., Mahadevan, Iravatham and Joglekar, H.

2008

A statistical approach for pattern search in Indus writing. Nisha Yadav, M. N. Vahia, Iravatham Mahadevan and H. Joglekar. *International Journal of Dravidian Linguistics*, 37(1) : 39-52.

Segmentation of Indus Texts. Nisha Yadav, M. N. Vahia, Iravatham Mahadevan and H. Joglekar. *International Journal of Dravidian Linguistics*, 37(1) : 53-72.

Bibliography of Reviews of Iravatham Mahadevan's Early Tamil Epigraphy

Reviews in English

R. Champakalakshmi
A magnum opus on Tamil-Brahmi inscriptions.
Frontline, Chennai.
July 04, 2003 : 71-75.

Indira Parthasarathy
Records and Revelations.
The Hindu Literary Review, Chennai.
Aug. 03, 2003.

R.E.Asher
Review.
Times Higher Education Supplement, London.
Oct. 31, 2003.

Rajan Gurukkal
Exhaustive and Systematic study.
The Book Review, New Delhi, 27 (1),
Jan. 2004 : 9-11.

A.Veluppillai
Review.
International Journal of Dravidian Linguistics, 33 (1),
Jan. 2004 : 133-160.

S. Ganesan
Review.
International Journal of Dravidian Linguistics, 33(1),
Jan. 2004 : 161-162.

Richard Salomon
Review.
Journal of the American Oriental Society, 124.3,
2004: 565-569.

Harry Falk
Review (in German).
Orientalistische Literaturzeitung, Berlin. 99,
2004 : 4-5.

Bhuvanendra Kumar
Review.
Jinamanjari, 32 (2),
(published by Bramhi Jain Society, USA & Canada)
October 2005 : 61 – 62.

Herman Tieken
Review (in English). *Bucherbesprechun*, Leiden 2007.

தமிழில் மதிப்புரைகள்

இரா. கலைக்கோவன்
வாழ்த்துகிறது தமிழ்நாடு, வணங்குகிறது வரலாறு.
வரலாறு 11 : i - x. 2001 (2003)

கி. நாச்சிமுத்து
தவம் இருந்து பெற்ற அரிய கல்வெட்டு நூல்.
தினமணி, 21.06.2003.

சு. கணேசன்
மதிப்புரை. ஆவணம் 14 : 154–155. 2003

எ. சுப்பராயலு
மதிப்புரை. ஆவணம், 14 : 156–161. 2003

ஆ. பத்மாவதி
முற்காலத் தமிழ்க் கல்வெட்டுகள்.
சமூக விஞ்ஞானம் 1 (1) : 24–33. 2003

கொடுமுடி சண்முகன்
மதிப்புரை.
தமிழியல் (Journal of Tamil Studies), vol. 63 : 107–111. 2003

எ. சுப்பராயலு
தொடக்க கால முதல் கிபி. 6ம் நூற்றாண்டு முடிய கல்வெட்டியல்.
காலச் சுவடு, ஜன.-பிப். : 47– 48. 2004

சு. இராசவேல்
வரலாற்றுப் புதையல்.
இந்தியா டுடே (தமிழ்ப்பதிப்பு), மார்ச். : 3, 53–54. 2004

Early Tamil Epigraphy – Review One: A magnum opus on Tamil-Brahmi inscriptions

Champakalakshmi, R.

A review of *Early Tamil Epigraphy. From the Earliest Times to the Sixth Century A.D.* by Iravatham Mahadevan; Cre-A., Chennai (email: crea@vsnl.com), and the Department of Sanskrit and Indian Studies, Harvard University, Cambridge, USA, 2003. Reproduced with courtesy, from Frontline Volume 20 - Issue 13, June 21 - July 04, 2003.

It is rarely that one comes across a study that marks, in the usual manner of description, "a milestone" in the history of a discipline like epigraphy. In the last century, the 1960s saw a new awakening in the field of south Indian epigraphy and palaeography - owing to the efforts of one man, Iravatham Mahadevan, an administrator-turned scholar. He created history by reviving interest in the earliest surviving and "enigmatic" cave inscriptions of TamilNadu in the Brahmi script, which had defied all earlier attempts at successful decipherment and reading. His first publication, *Corpus of Tamil-Brahmi Inscriptions (1966/68)*, triggered a series of institutional and individual explorations. The TamilNadu State Department of Archaeology, the Department of the Chief Epigraphist, Government of India, and individual scholars vied with one another to make new discoveries of cave and rock inscriptions in Brahmi.

More than the romance of discovery, these explorations proved to the scholarly world how rigorous the discipline of epigraphy had become and how important an interdisciplinary method was for such studies to be meaningful. That epigraphy could no longer be treated as an appendage to archaeological studies, but was a major discipline in itself was firmly established. South India's rich epigraphic sources form nearly 70 percent of the total number of inscriptions in India, and the "Tamil-Brahmi" inscriptions represent their beginnings in TamilNadu in a language (Tamil) other than Prakrit.

The recently published book on *Early Tamil Epigraphy (From the earliest Times to the Sixth Century A.D.)*, the result of more than forty years of dedication and penance, is truly Mahadevan's *magnum opus*. His earlier study of the Indus script is no less significant. It is the most scientific and sober analysis of an undeciphered script in a language that remains unknown. Further, the Indus script has been the focus of an unresolved controversy, to which not only genuine scholarly interest but also politically motivated hijacking has contributed. However, it is Tamil-Brahmi that has been Mahadevan's lifelong, magnificent obsession.

Fig. 1:- Coin with the Brahmi legend "Kuttuvan Kotai", a Chera king. 3rd century A.D.

The names of two pioneers of epigraphic studies are indelibly imprinted in our minds: James Princep (1850s), who deciphered the Asokan and post-Asokan Brahmi used for the Prakrit language, and A.C. Burnell (1874), who attempted the earliest work on South Indian palaeography. The contributions of Indian epigraphists like D.C. Sircar, H. Krishna Sastri, T. N. Subrahmanian and K.G. Krishnan have made epigraphy the most important among the sources relevant for the study of the pre-modern periods of Indian history. The deciphering of the Grantha, Vatteluttu, Nagari and Tamil scripts of the south Indian inscriptions dating from the 7th century A.D. and their evolutionary stages, based on their resemblance to the modern forms of the scripts, seemed relatively easier and more successful than that of the early Brahmi inscriptions.

The early Brahmi inscriptions posed a greater challenge on account of their archaic characters and orthographic conventions, which were different from the original Brahmi used for Prakrit. The challenge seemed insuperable even to the most competent among the pioneering epigraphists. The major breakthrough in the decipherment of the cave inscriptions of TamilNadu came with K.V. Subrahmanya Aiyer (1924). He was the first to recognise that these are inscribed in Brahmi, but with certain peculiarities and new forms of letters, due to its adaptation for the Tamil language which has sounds (phonetic values) not known to the

Prakrit (Indo-Aryan) language and northern Brahmi script. Yet, this lead was not seriously followed and was soon forgotten. Even Subrahmanya Aiyer did not pursue his line of enquiry to its logical conclusion.

Other scholars like V. Venkayya and H. Krishna Sastri were constrained by the assumption that all Brahmi inscriptions were invariably in Prakrit or Pali, as Brahmi was used predominantly for Prakrit in all other regions of India from the Mauryan (Asokan) period. Their readings failed to convey any meaning. By reviving Subrahmanya Aiyer's early decipherment and reading and at the same time more systematically studying these inscriptions in all their aspects, including palaeography, orthography and grammar, and seeking corroboration from the early Sangam classics and the *Tolkappiyam*, the basic work on Tamil grammar, Mahadevan has virtually re-deciphered these inscriptions and shown them to be inscribed in Tamil. Hence the name "Tamil-Brahmi," one variety of the Brahmi script.

Fig. 2 : Square seal (silver) from Karur, with symbols like the Srivatsa and legend "Kuravan". 1st century B.C.

The Tamil-Brahmi inscriptions are mostly short, donative inscriptions. They are found in inaccessible rock-caverns with stone beds for ascetics, mainly of the Jaina faith and occasionally Buddhist. The inscriptions number 89 in all, so far discovered and read, apart from the 21 Early Vatteluttu inscriptions studied by Mahadevan in order to show the transformation of the Tamil-Brahmi into the Vatteluttu and also the

inscriptional usage of Prakrit and Sanskrit words and the emergence of the Tamil script. The distribution of these inscriptions reveals a clear pattern: they occur on trade routes connecting the west (Kerala) coast with the east (Tamil) coast and the upper parts of south India with TamilNadu. The distribution also coincides with the distribution of coin finds (indigenous punch-marked and dynastic and foreign, that is, Roman) and pottery with Brahmi inscriptions in urban/craft centres, while potsherds with inscriptions occur even in rural areas.

Mahadevan persuasively relates the significance of this pattern (Maps I, I-A and II) with the intensive trade activities of the period (the 2nd century B.C. to the 3rd century A.D.). He points out, for the first time, that the relatively large number of potsherds with Brahmi inscriptions even in rural areas, signet rings, seals and other objects inscribed with Brahmi characters, indicate a transition from orality to literacy in this part of the country, where Tamil was both the spoken and "official" language. Prakrit was never given the hegemonic status that it had attained in all other parts of India, where Prakrit/Pali was the language of the elite and administration.

This certainly is a significant finding as the Tamil literary works (the Sangam classics) represent the earliest and only large corpus known in a Dravidian language, a language that was spoken in the Tamil region, which then included the territory that is now Kerala. What is of even greater importance is the fact that the Brahmi script was brought to the Tamil region by the Jainas and Buddhists in the post-Asokan period. It may be added that the Jainas and Buddhists also fostered the Tamil language and authored some of the most remarkable literary works, above all the two epics - *Silappatikaram* and *Manimekalai*. Even *Tolkappiyam* and many of the 18 didactic works, including the *Tirukkural*, are often assigned to Jaina authorship.

Early Tamil Epigraphy, which is organised in three parts and thematic sections (chapters) with charts and tables, inter-linked by cross references, is highly readable, delightfully so, because it addresses the lay and specialist reader with equal ease. For it takes up serious issues such as palaeography (the evolution of script), orthography (the system of spelling), grammar and linguistic analysis of the inscriptions (in Part Two) with the competence of a specialist in each field, without deviating from the simplicity of expression that only a master of the subject can adopt.

In Part One, the author takes us on a fascinating journey through the hazardous fieldwork of pioneers, the copying, deciphering and reading of inscriptions. The inscriptions are found in inaccessible hills (rocky outcrops) and out-of-the-way sites, to which the author made two major field trips, equally difficult, but immensely interesting and rewarding. Every inscription was rechecked, re-deciphered and read both with the help of estampages supplied by the Government Departments of Epigraphy and fresh copying and fresh photographs, following a new method of tracing each letter on the rough and often undressed rock surface. In the process of making his fieldwork productive, Mahadevan collected around it a number of younger and enthusiastic epigraphists, who are now actively engaged in pursuing research in this field. The author generously acknowledges their contribution in his book.

Parts Two and Three, the key sections of the book, make this work unique - for the following reasons.

First, *Early Tamil Epigraphy* is the most comprehensive source for the study of the Tamil-Brahmi and Early Vatteluttu inscriptions, including inscriptions on pottery, seals, rings and other objects. Second, the occurrence of the largest number of inscriptions on pottery in the Tamil region not only in well-known urban sites but also in rural areas indicates that Tamil society was in the process of transition from orality to literacy. Third, this is the first work to take up the study of the orthography in addition to the palaeography of the inscriptions. This has made it possible to recognise that these inscriptions are inscribed in the Tamil language (Old Tamil). These are the earliest known lithic records in Dravidian, as rare lexical items and grammatical morphemes not found even in the earliest layer of Old Tamil occur in these records. On the other hand, no Brahmi inscriptions in Telugu or Kannada have been found so far, since Prakrit is the language of the early "Southern-Brahmi" inscriptions in Andhra Pradesh and Karnataka.

Fourth, present day Kerala with its Tamil-Brahmi and Early Vatteluttu records was part of a larger Dravidian-speaking south in the early historical period. It became a separate region and culture zone from the early medieval period (A.D. 600-1300). This fact is corroborated by the Sangam classics as well as by later Malayalam literature and inscriptions. Fifth, the Tamil language with its alphabet of 26 main letters attained fixity by the 6th century A.D. and resisted any new characters for the non-Tamil words introduced into the language. The origin of the Vatteluttu (cursive script of the 5th-6th centuries A.D.) can now be traced to the Tamil-Brahmi. Sixth, although the Southern-Brahmi and the Tamil-Brahmi are derived from the Asokan Brahmi, they evolved independently

of each other, despite the close cultural and commercial contacts between upper and lower south India in the early period. There is a significant influence of Jain Ardhmagadhi - and not of Asokan Prakrit - in the language of Tamil-Brahmi inscriptions. Seventh, there is clear evidence of mutual influence between the Tamil-Brahmi and the Simhala-Brahmi, although the latter is used for Simhala-Prakrit, a Middle-Indo-Aryan language, and the former for Tamil, a Dravidian language. Simhala-Brahmi and Tamil-Brahmi show certain orthographic similarities and peculiarities. It is interesting that recent Sri Lankan archaeological and epigraphical studies have also recognised this interaction and influence. Simhala-Brahmi, we are told, is "unique among the Prakrit based variants of Brahmi, for a substratum of Tamil influence seems to have been present and due to the processes of assimilation and epenthesis, which were more thorough going in this language than in Indian Prakrits, the two scripts, one for a Middle-Indo-Aryan (Sinhala-Brahmi) and the other for a Dravidian language (Tamil-Brahmi), were able to avoid ligatures, a prominent feature in all other regional scripts."

Fig. 3 : Ring (silver) from Karur with legend "Velli Campan"

Eighth, Brahmi cannot be derived from the graffiti (symbols), as the latter occurs in the inscriptions side by side with the Brahmi characters in rock inscriptions and pottery (from Kodumanal). Also important is Mahadevan's observation that the resemblance of the cave symbols with the Indus script may show that they are likely to share similar significance, but not necessarily the same phonetic value. Ninth, of great importance is the recognition that the *Tolkappiyam*, admittedly the earliest work on Tamil grammar, cannot be dated earlier than the 2nd century A.D., as its rules regarding the phonetic needs of Tamil and the signs (medial vowel notations etc.) used for specific sounds not known to the Indo-Aryan appear in the later stages that is, in Late-Tamil-Brahmi. Tenth, the revised chronology presented by the author provides a century-wise dating of the inscriptions and broadly classifies them into two: Early-Brahmi - 2nd

century B.C. to 1st century A.D., and Late-`Brahmi - 2nd century A.D. to 4th century A.D., followed by the Early Vatteluttu - 5th to 6th centuries A.D. Eleventh and most important, *Early Tamil Epigraphy* disproves the claim by Tamil enthusiasts that there existed an earlier independent script for Tamil, which was forgotten, and that Brahmi came into use later.

To show how the author has arrived at these conclusions, one has necessarily to dwell upon the technical aspects of the study in some detail. The Brahmi script was adapted and modified to suit the Tamil phonetic system. Palaeographic changes were made to suit the Tamil language, with the omission of letters for sounds not present in the Tamil language and by additions to represent sounds in Tamil that are not available in Brahmi. All but four of the 26 letters are derived from Brahmi and have the same phonemic values. Even these four - i.e., l, l, r, n - are adapted from the letters with the nearest phonetic values in (Asokan-) Brahmi, i.e., d, l, r, n. Letters were also modified with a special diacritic mark, viz., the *pulli* (dot). These are reflected in the development of the Tamil-Brahmi in three stages (TB I, II and III): Stage I when the inherent a (short-medial vowel) was absent in the consonants and the strokes (vowel notations) were used for both the short and long medial a, and hence the need for the reading of consonants with reference to context and position; Stage II when the stroke for medial a marked only the long a; and Stage III when the use of diacritics like the *pulli* was introduced for basic consonants and for avoiding ligatures for consonant clusters (as in Simhala-Brahmi). The *pulli* was used also for distinguishing the short e and o from the long vowels, for the shortened -i and -u (*kurriyalikaram* and *kurriyalukaram*) and for the unique sound in Tamil called aytam, all of which are unknown to the Indo-Aryan (Prakrit and Sanskrit).

It is the recognition of the absence of the inherent vowel a (short) in the early phases, e.g. ma, ka, na with strokes or medial vowel notations, which are actually to be read as ma, ka, n (the inverted J symbol for the nominal suffix `an' characteristic of Tamil), and the addition of the *pulli* as a diacritic, that provided the key to the whole re-decipherment. Herein lies the basic contribution of Mahadevan to the study of the script and alphabet. That these findings are corroborated by the phonetic rules of the *Tolkappiyam* is significant.

Carefully drawn up charts and a graphemic inventory of the Tamil-Brahmi script illustrate these palaeographic and orthographic changes from the Early Tamil-Brahmi to the Late Tamil-Brahmi and the evolution of the script and its transformation into the cursive Vatteluttu. The Tamil script is basically syllabic and examples of this are provided from Tamil-

Brahmi such as segmentation in consonant followed by vowel, vowel followed by vowel, and so on. Complex issues such as the linguistic, grammatic and phonetic differences and the way they were resolved in early Tamil epigraphy are handled with expertise acquired in various disciplines such as linguistics, grammar and lexicography of both Indo-Aryan and Dravidian families of languages.

While Mahadevan's major finding is that the language of the inscriptions is Old Tamil, his analysis brings out other significant features such as the nature and number of Indo-Aryan loan words - mainly Prakrit loan words - derived from standard epigraphic Prakrit. They are all nouns - names, religious and cultural terms. Some are derived from Jain Ardhmagadhi and interestingly also from Simhala-Prakrit. Sanskrit loan words appear only in the Vatteluttu inscriptions, and increase in the early medieval inscriptions, that is, from the 7th century A.D. Hence the absence of voicing of consonants in Tamil acquires a special significance in the light of the author's discussion of the way in which Prakrit loan words were written with voiceless consonants in Tamil-Brahmi, and later the method by which the problem of the voicing of consonants was solved when the Grantha script was evolved and adopted for the voicing of consonants, aspirates, sibilants and other phonetic needs of Sanskrit in the increasing Sanskrit loan words in the early medieval (A.D. 600-1300) inscriptions of the Pallava, Pandya and Chola periods.

Fig. 4 : Potsherd with Brahmi letters from Quseir al-Qadim on the Red Sea coast. Reads "Catan"

Hence the conclusion that the Tamil alphabet and script attained fixity by the 6th century A.D., resisting the introduction of new letters for non-Tamil sounds, and that the classical age of Tamil began under the Cholas. The graphic presentation with charts and tables on the script and language, their evolution and relative position, influence and interaction among the varieties of Brahmi, such as the Northern-Brahmi, Southern-Brahmi, the

Bhattiprolu script, Simhala-Brahmi and Tamil-Brahmi, as also the later Vatteluttu and Grantha, make these sections easy to follow and interesting even to the lay reader. The relative position of Tamil, Telugu, Kannada and Malayalam is also graphically presented in Table 5.5. The Bhattiprolu script, "an isolated epigraphic curio," is legitimately characterised as the Rosetta Stone in the decipherment of Tamil-Brahmi.

All this is of considerable value for the historian. The author consciously draws from and follows closely the historical contexts as well as continuity and change in the subcontinent and Sri Lanka from the Mauryan period to early medieval times, the 6th century A.D. marking the point at which the Tamil letters attained fixity.

The grammar of the inscriptions forms an important section covering all aspects such as the phonemic inventory, dependent sounds (*Carpeluttu*), vowels, consonants and their distribution, consonant vowels (*Uyirmei eluttu*) and so on. Sections on morphophonemics, morphology and syntax deal respectively (a) with the process of joining morphemes in a word or words in a sentence, (b) with the forms of words, the syllabic structure of stems, parts of speech, and so on, and (c) the various ways in which the inscriptions make up the sentences with or without verbs as found in the inscriptions.

Mahadevan offers a complete reading and interpretation of all the known inscriptions in Early and Late-Tamil-Brahmi and Early Vatteluttu with illustrations in the form of tracings, estampages and some computer-enhanced prints of direct photographs, carefully listed with fine reproductions, thus preserving these early inscriptions for posterity. There is an exhaustive commentary on the inscriptions, with citations from early Tamil literature and lexicographic works (Nighantus), which aims at situating the Early Tamil inscriptions in the mainstream of Indian epigraphy and which will undoubtedly be a major guide to the study of the Tamil-Brahmi and Vatteluttu. An inscriptional glossary, index to names of places and persons, etymology, grammatical morphemes and so on, together with a useful bibliography make the book a *tour de force* in scholarship.

By way of historical background to his study, Mahadevan provides a survey of the polity, society and religion in Part One. It may be conceded that since *Early Tamil Epigraphy* is a work on epigraphy, processes of social, economic, political and religious changes are not major concerns for the author. Yet his overview is too cursory and somewhat inadequate, as it is based mainly on the Tamil-Brahmi and Vatteluttu inscriptions.

There is little doubt that the Sangam Chera-Pandya rulers appear for the first time in Tamil-Brahmi inscriptions and that the identity of the Satiyaputas of the Asokan edicts is now established beyond doubt as the Atiyamans of Tagadur (Jambai inscription). Nonetheless, the author's understanding of the nature of the major Tamil polities (Chera-Chola-Pandya) as well-organised kingdoms with a centralised administration, government functionaries like the *atikan* (*adhikari* - official) and *kanaka* (accountant) and territorial units like the *natu* and *ur* points to his conventional approach.

There is no attempt to look at the new perspective on early societies that suggests that state institutions were less evolved and administration hardly centralised. The *natu* was a generic term for any settled region, for example, Chola-*natu* or Pandya - *natu*, and a peasant micro-region. It became a revenue unit only later, during the period of the Pallavas and Cholas. Similarly a certain all-pervasive political control is implied in the references to the Kalabhras as the invading and subversive force in Tamil society after the 3rd century A.D., for which it is hard to find epigraphic and archaeological evidence. The so-called Kalabhra interregnum (a dark period in conventional history) in fact marked a period of great flux with no clear political configurations. The derivation of the term *Kaviti* from the Prakrit *Gahapati* and its interpretation as a title conferred on merchants and officials, as also the interpretation of *Kon* as a title conferred on *Kaviti*, need closer scrutiny. Despite the fact that the author has carefully refrained from any discussion on social structure and relations, the inference that the suffix *Ilanko* refers to a Vaisya is strange and needs to be substantiated, for even in the inscriptions the term *Ilanko* refers to a prince.

The predominant references to Jaina ascetics in these inscriptions and the close interactions between Karnataka and Tamil Jainas are duly emphasised. While most of these caverns with stone beds in the interior sites were executed for the Jainas by rulers, merchants and craftsmen, the significant presence of Buddhism in the coastal sites cannot be ignored. The Andhra and Tamil coasts were linked through trade and traders of the Buddhist persuasion and also with Sri Lanka, which had close contact with Amaravati and its art traditions.

The decline of the Jainas (and Buddhists) is rightly attributed to a religious conflict and to the revival of the Brahmanical religions, Saivism and Vaisnavism, revitalised by the Bhakti movement. The theory of "revivalism" however, poses serious problems in the understanding of the religious changes, especially the emergence of organised and

institutionalised forces in Brahmanical/Puranic religion and the decline of the "heterodox" Sramanic faiths of Buddhism and Jainism. In the course of the conflict, the Jainas were persecuted, which Mahadevan believes was "uncharacteristic of [the] Indian polity."

Yet there is impressive evidence of patronage, persecution and marginalisation occurring in periods of major socio-religious and economic change. These processes have to be situated in the larger context of the decline of trade and the beginnings of a land-grant system in early medieval India, with predominant agrarian institutions like the Brahmadeya and the temple emerging and Puranic religion providing the major world-view and ideology of the ruling families. Thus the temple appears as an institution in its incipient form even in the Pulankuricci Vatteluttu inscription (circa A.D. 500), although it assumes a multi-faceted institutional role only in the early medieval period, that is, the 7th to the 13th centuries A.D.

Approaches to history may differ. Interpretation and analysis of historical processes may vary and justifiably so. However, the discipline of history will greatly be in debt to Mahadevan for his first authentic study of Tamil-Brahmi. *Early Tamil Epigraphy* will prove to be a major source of enduring value not only for Tamil-Brahmi and Early Vatteluttu inscriptions, but also for Indian epigraphy as a whole.

Early Tamil Epigraphy – Review Two: Exhaustive and Systematic Study

Gurukkal, Rajan

A review of *Early Tamil Epigraphy. From the Earliest Times to the Sixth Century A.D.* by Iravatham Mahadevan. Reproduced with courtesy, from The Book Review, New Delhi 27(1) Jan 2004.

Iravatham Mahadevan, an administrator-turned scholar noted for his profound scholarship in multiple aspects of the science of ancient scripts in general and Harappan writing in particular, belongs to the galaxy of the leading epigraphists of the world and ranks foremost among the scholars in Brahmi script. The study under review, *Early Tamil Epigraphy* is his magnum opus, the fallout of four decades long dedication and sustained engagement with a set of hitherto obscure inscriptions in what he finally identified as Tamil-Brahmi characters and Old Tamil language. It is a landmark in the history of epigraphy, in terms of concepts, design, and thoroughness.

The book has three parts: Early Tamil Inscriptions, Studies in Early Tamil Epigraphy and the Corpus of Early Tamil Inscriptions. Part I is a general introduction to the subject matter of the book divided into four chapters describing discovery and decipherment of cave inscriptions and their language and contents. Part II consists of specialized studies divided into three chapters respectively on the palaeography, orthography and grammar of the inscriptions. Part III forms the core of the book comprising the corpus of early inscriptions in Tamil Brahmi and early Vatteluttu scripts belonging to the period from ca. second century BC to AD sixth century. The texts of the inscriptions are presented with transliteration, translation, illustration of tracings made directly from the stone, estampages and a few direct photographs and explanatory notes. There are three maps showing sites of early Tamil inscriptions, detail showing concentration, and sites of pottery inscriptions; eight palaeographic charts; fifty-one figures (including photographs); thirty tracings of inscriptions; and twenty-seven estampages, in the volume.

The author discusses in Part I the discoveries of inscriptions since 1882 in detail, consisting of a spate between 1906 and 1918, a revival of interest during 1961 – 1980, and fresh additions of 1981 – 2000. It is a very carefully done appraisal of salutary contributions by early epigraphists like Hultzsch, Venkayya, Krishna Sastri, Subrahmanya Aiyer and others

down to the contemporary scholars and the vicissitudes of development involving delay, neglect, loss, oversight, mixing up, confusion and so on. it helps us proudly recognize the author's awe-inspiring success attained in the field by way of copying the known inscriptions through a new technique of tracing, analysing their texts, intensively searching for the unknown, discovering the new, and deciphering and interpreting them.

There is an annexure to the section on discovery, dealing with the Tamil-Brahmi inscriptions on pottery and other objects, the geographical extent of which covered the sites outside Tamil country as at Salihundam (Andhra Pradesh), Jaffna (Sri Lanka) and the ancient ports on the Red Sea coast of Egypt. The pottery inscriptions help the author rebut the earlier presumption that the Tamil-Brahmi writing was used by the heterodox monks from outside and was not locally known. This also helps him assert about the secular character and widespread literacy of ancient Tamil society. The following section comprises a brilliant appraisal of advances made in the study of Tamil-Brahmi inscriptions. It comes to a close with a note on the most recent discovery and the rather quick decipherment and publication of the results, inspiring the readership with the progress of understanding the Tamil-Brahmi inscriptions from the early phase of bewilderment to the later days of easy access. The next section is a brief sketch of the scholastic context of the study of the script, its orthography, language, phonological structure, grammatical elements, and linguistic features, wherein the author's insightful corrections and additions commendably update the Tamil-Brahmi epigraphy.

The study of the Tamil-Brahmi inscriptions was in a stalemate for four decades between 1924 and 1964 since it was impossible to advance further with the unclear photographs and estampages and go beyond the point where epigraphists of high calibre like Krishna Sastri and Subrahmanya Aiyer left the matter. It was at this juncture that Mahadevan carried forward the study by devising a new technique of tracing the inscriptions accurately. He copied the inscriptions to a translucent tracing paper after carefully squeezing it into the grooves of the script and by running a pencil along for delineating the outline of the letters. This technique that he deployed with utmost care took him a long way breaking the stand-off and solving the conundrum that the Tamil- Brahmi inscriptions had been posing.

Both the script and language had been issues of contention among epigraphists until Mahadevan convincingly identified the script as Tamil-Brahmi and the language, Old Tamil. He argues that the script is to be called Tamil-Brahmi, as it is an adaptation of Brahmi for writing in Tamil.

Unlike all other regional variants of Brahmi, he observes that the Tamil Brahmi, is uniquely adapted for non-Indo-Aryan, Dravidian language. According to him this fact and the consequential palaeographic and orthographic modifications effected in the script entitle it to the status of a separate script. He points out that the terms *damili* and *dravidi* found in some of the Jaina and Buddhist canonical texts vouch for the recognition of the script's distinct position in ancient times. Having taken traces of some 47 inscriptions and encouraged by the remarkable success in the attempts at decipherment during the mid sixties (Corpus 1966), Mahadevan became deeply involved in the study of the orthographic systems governing the Tamil-Brahmi, and their interrelation with those of the Brahmi and Bhattiprolu scripts. He was first to notice the presence of the *pulli* in the Tamil-Brahmi inscriptions. Sustained researches across the subsequent decades on the orthographic conventions enabled him to prove that the notations of medial vowels in Tamil-Brahmi differed from those of the Brahmi. He took note of all orthographic peculiarities in the Tamil-Brahmi, which the earlier investigators often took for 'scribal errors'. In the early nineties Mahadevan perfected his tracing technique and mastery of decipherment finally to publish the results in their most updated and scientific form (chapter 6) in the masterpiece under review. The book embodies a lot of original and previously unpublished findings.

The pioneering scholars, especially Subrahmanya Aiyer identified the language employed in the Tamil-Brahmi inscriptions as Tamil with an admixture of Prakrit. But how much Tamil and how much Prakrit became vexed questions since Subrahmanya Aiyer had just a dozen Tamil words to add on to the five words that Krishna Sastri had recognized earlier. Mahalingam made an independent study albeit without any new conclusions. Mahadevan's study in the light of recent researches has rendered the earlier views based on unsatisfactory readings, obsolete. His argument is that starting from accurately copied texts and applying the orthographic rules that can be empirically formulated for reading the texts it can be demonstrated that the language of the cave inscriptions, despite the presence of the Prakrit loan words, is Old Tamil. It is materially the same language that is employed in later inscriptions or even literary texts with the same basic phonological, morphological and syntactical Features. Mahadevan's study pointed out for the first time that the proportion of non-Tamil sounds is relatively much less than what one would expect from the Indo-Aryan element present in the Tamil-Brahmi cave inscriptions as most of the loan words are adapted to the Tamil phonetic pattern.

In the next chapter the author presents brief gleanings of the state, religion and society from Tamil-Brahmi stone and pottery inscriptions and legends on coins, seals, rings, etc. The author relates the reflections of historical life in the Tamil-Brahmi inscriptions to a period of great political, religious and social changes. He visualizes the political context of the times as that of the smaller territories held by local chieftains of long-established lineages and small but well-organized kingdoms ruled by the Cera, Cola and Pantiya dynasties that emerged out of earlier chieftaincies. The social context according to him was that of the creation of a sort of religious ferment in the wake of the entry of the Buddhist and Jaina faiths in the Tamil country and acquisition of a sizeable following. He assumes the Tamil-Brahmi script, the simple and easy to learn, to have had taken roots and spread fast all over the Tamil country creating a literate society set out to produce before long literary works of the highest quality. According to him the period had also witnessed the onset of significant changes in the Tamil language under the influence of Prakrit, the language of the Buddhist and Jaina faiths. The economic context was marked by the flourishing trade with Rome in the West, gem-rich Sri Lanka in the south and the powerful kingdoms in the Deccan and further to the north.

Part III, the Corpus and Commentary of the Tamil-Brahmi inscriptions, is accompanied by commentary that supplements brief notes with additional information on the language and contents of the inscriptions. Here he cites literary and inscriptional parallels to illustrate the inscriptional usage of words in the corpus. A set of word lists comprising inscriptional glossary and indices to personal and place names, Dravidian and Indo-Aryan etyma and grammatical morphemes occurring in the inscriptions, make the section extremely useful for researchers. It is there the two maps showing the distribution of sites with early Tamil inscriptions and sites with pottery inscriptions, are given.

The most significant result of Mahadevan's study is that it enables us to access the ancient and early historic cave inscriptions of TamilNadu and Kerala, which have hitherto been obscure and inaccessible. The study makes us realize that the inscriptional text that used to be apparently incomprehensible, is in simple and intelligible Tamil with only a small of loan words from Prakrit. Further it tells us that the Tamil-Brahmi inscriptions are not too different in language and contents from the latter inscriptions in the Vatteluttu and Tamil scripts. Familiarizing the researchers with orthographic rules governing the script and providing them with reliable texts the study facilitates now a complete understanding of the inscriptions. Commenting on the discovery and

decipherment of historical Tamil Brahmi inscriptions attributed to the early Cera and Pantiya dynasties and to Atiyaman of Takatur, the study seeks to show the general contemporaneity of the cave inscriptions to the Cankam Age in TamilNadu. As the author says, we need hardly rely solely on the cave inscriptions for this conclusion, because it has been amply confirmed by the more recent discoveries of early Cera and Pantiya coins with the names of the kings inscribed in the Tamil Brahmi script. Further, the study with the new evidence emerging out of decipherment of the cave inscriptions, establishes conclusively the association of Jainism with the caves on the one side and highlights on the other that the absence of vestiges of the Buddhist or Ajivika occupation of the caves is not accidental. The study establishes undoubtedly the chronology of the influx of Brahmi script and Jainism to the Tamil south.

Mahadevan's copying of the inscriptions is incredibly meticulous, decipherment amazingly successful and decoding of words into meanings, enviably accurate. Needless to say that it is utterly hard to contest his scholarly views and positions thereof. Nevertheless, one may not agree as a whole to his characterization of the inscriptions' historical referential, which is largely borrowed from the generation of scholars whose epigraphic wisdom he sought to reject. Traditional historians have attributed dynastic and kingly status to the early Ceras, Pantiyas, and Colas and called their period, Cankam Age. Mahadevan uses the expression 'Cankam Age', a misnomer that Kailasapathy exposed decades ago, and 'the monarchy or the state system of the early Pantiya, Cera and Cola lineages', an anachronism that recent studies ably pointed out. Theoretically the state is not an institution of universal or ubiquitous nature to be located in any historically existing society, for it is found only in a differentiated economy or stratified society. Also there is some problem about his characterization of the social context of the Tamil-Brahmi inscriptions as that of the creation of a sort of religious ferment in the wake of the entry of the Buddhist and Jaina faiths in the Tamil country and acquisition of a sizeable following. Of course the period must have witnessed the emergence of a large number of upasakas of the new faiths. But strictly speaking, the assumption of a large following of the Buddhist and Jaina religions makes little sense since they represented orders of monks rather than people's faiths.

Similarly, the author's assumption that the Brahmi script had taken deep social roots all over the Tamil countryside well before the turn of the Christian Era creating a literate society anticipating the production of high quality literature, may not be acceptable to scholars in the history of

literacy and communication. Imagining the state of literacy in a historical society can hardly be value-neutral today; for literacy is a value sign for us and we take it for granted that higher literacy rates signify greater social development. It is, therefore, necessary to define at the outset what literacy means in the context of a historical society, because the modern assumption of the term have little relevance to the past. The inscriptions on potsherds as such do not indicate the prevalence of literacy among the common people, because the implicit assumption that potters belonged to the lower rung in contemporary society is not borne out by the literary source that contain details. In fact, contemporary social structure was largely a non-stratified entity. There could be literate potters in the points of large-scale manufacture and exchange, but that seldom helps us generalize about the literacy of the potters as a whole. Further, it is reasonable to think that inscribed pots belonged to merchants or monks, for they are suggestive of individualization of artefacts, a practice quite unlikely among the craftsmen folk of collective existence. In the absence of direct evidence in the sources as to who really learned the art of writing, it is important to approach the question by probing into the relevance of writing to people's functional spheres. Writing was symbolic to most of the people who had functional accessibility to it. Inscriptions must have made sense to may not in terms of letters but as a cluster of visible signs of various qualities such as dedication, religious merit, honour, status, power and authority depending upon what their concern was. The skill of writing for oneself was in all probability confined to a small minority like monks and merchants. At the same time the social accessibility of its symbolic use was certainly much wider.

These limitations are pertaining only to what is incidental to the core of the study and they do not affect its status as the most authentic up-to-date source book, par excellence on Tamil-Brahmi inscriptions. Publishing a scientifically organized and classified compilation of the data on the mysterious Harappan Script, Mahadevan had already become world renowned for the perfection achieved in the production of an epigraphic source book for researchers. The present volume, *Early Tamil Epigraphy* is far more superior to that kind of a source book, for it embodies an exhaustive and systematic study of every aspect of the Tamil-Brahmi script, with the most accurately deciphered inscriptional texts, blessed to remain long unchallenged in the domain of epigraphy. At the same time it is not a study solely meant for experts. It is an eminently readable book attracting both the specialists and the general readership, thanks to its beautiful narrative structure enshrining the excitement of expedition, adventure, and discovery as well as intellectual curiosity about the cognitive sequences of successful decipherment besides clarity of thought

and expression. Through his exhaustive study of Tamil-Brahmi inscriptions that form quantitatively the smallest but temporally the most archaic and intellectually the most challenging segment of the huge corpus of epigraphs in South India, Iravatham Mahadevan puts the region prominently in the world map of ancient scripts. The study demonstrates how deep the discipline, epigraphy is and how rigorous its methodology. With Mahadevan's book in hand we can now say that epigraphy is no longer just a sub-discipline of history nor just an ancillary of archaeology today, but a major interdisciplinary domain where interfaces of a few disciplines like linguistics coverage.

Straight from the Heart - Iravatham Mahadevan

Lalitha Ram

This is a unique moment in the life of a legendary scholar, Iravatham Mahadevan, as he completes 50 years in the field of Indological research. His first article appeared in 1958, when he was a passionate young man of 28 years, in 'The Hindu', titled 'Coin collecting in Coimbatore district'. His passion for new things and quest for truth has only grown since then. As I walk into the house of this seventy-eight years 'young' man, I see this quote on his desk that best describes him:

மெய்வருத்தம் பாரார் பசி நோக்கார் கண் துஞ்சார்
எவ்வெவர் தீமையும் மேற்கொளார் – செவவி
அருமையும் பாரார் அவமதிப்பும் கொள்ளார்
கருமமே கண்ணாயி னார்.

Mei varuttam pārār pasi nōkkār kaṇ tuñcār
Evvevar tīmaiṇum mērkollār – sevvī
Arumaiṇum pārār avamatippum kollār
Karumamē kaṇṇāyi nār.

* * * * *

Any attempt to glorify this man would remain futile as he has been there all the time and seen them all – more than any one would hope to. His two magnificent books - one on the Indus Script and the other on Early Tamil Epigraphy, would stand to speak his deeds forever. Here is a look back at his life and times – not as an attempt to list the peaks he has scaled, but as a historical record – that could continue to inspire several generations of the future.

Let us start this interview by listening to you on your family background.

I belong to a smārtha Tamil brahmin family of Thanjavur district. We come from a famous village called Varahur, which is associated with Narayana Theertha. I trace back my roots to Venkata Rayar, who was Narayana Theertha's contemporary in the mid-eighteenth century. He was probably a minor functionary in the Maratha court at Thanjavur. I surmise this because of the title 'Rayar' suffixed to his name and also because the tax-free lands held by our family were known as 'achandar' (from aachandraarkam: 'till the sun and the moon'). I therefore belong to the 'Rayar Koottam' of Varahur.

But the name 'Iravatham' keeps recurring in every second or third generation of our family tree. Anai (Iravatham) Bhagavathar of Varahur, who was the Court Vidvan of the Maratha ruler at Thanjavur, in about the end of the 18th century AD is one of my direct ancestors. I guess we were originally from the village called Nemam, a little upstream of the Kaveri River. The presiding deity of the temple at Nemam is called Iravatheeswarar. From the repeated occurrence of the name Iravatham in our family, it appears that my ancestors were originally from Nemam.

On firmer grounds, in the 18th century, we were at Varahur. The twin villages of Varahur and Kandamangalam had been gifted to Brahmins in the 17th century by Govinda Dikshitar, the illustrious minister of the Nayak kings of Thanjavur. When the single-street agrahaaram of Varahur became too small to hold the increase in population, some families migrated to Kandamangalam. That is where the last seven generations of our family have lived. The first person in our family to have undergone modern school education and taken up a job was Vaidyanatha Iyer, my father's father. He was a Railway employee and was killed in a train accident when my father was still at school.

My father, Iravatham, did his schooling at Tirukattupalli High School and went on to study medicine in the Stanley Medical School at Madras. After completing his LMP degree, he practiced in Burma for almost a decade. During that time, I was conceived in Burma on the banks of the river Airavati. When my father came back to India, he decided to settle down at Tiruchirapalli, which is the nearest town to our native village with good schools.

Tell us about your younger days.

My recollection of my younger days starts only from Tiruchirapalli. I spent all my summer holidays, which were at least two to three months long, at my paternal grand-uncle's house at Kandamangalam. Our neighbour in the village was my father's maternal uncle, Thyagaraja Iyer. His son, Mahadevan, whom I revere as my guru, was a great Sanskrit scholar. During the summer vacation, he used to teach us young boys. It was from him that I learnt Bhaja Govindam, Ramodantam, the second chapter of the Bhagavad Gita, Vishnu Sahasranamam and many more slokas. In our group of half-a-dozen boys, I became his favorite as I could quickly grasp and flawlessly reproduce whatever he taught. He even taught me how to compose slokas in Sanskrit. By the time I was twelve, I could write simple Anushtup verses in Sanskrit. I am still interested in Sanskrit studies, though in my later years I have devoted much more time

to Tamil, especially the Sangam Works. I think that my love for languages, especially Tamil and Sanskrit, is at the root of my later work on Tamil Epigraphy and on the Indus script.

But how did you end up joining a degree in chemistry?

My father wanted me to become a doctor. However, my marks in the Intermediate examinations were not good enough to get me a seat in the Medical College. In those days, one could study for the B.Sc. degree and then go on to do a degree in medicine (M.B.B.S). So I joined the Vivekananda College at Madras in 1947 to pursue a degree in Chemistry, though my interest lay in the study of languages.

Chemistry and Law are totally unrelated subjects. Why did you shift from chemistry to law?

As I expected, I did not do too well in the B.Sc. examinations. In those days, if one did not get admission into any other college, one can just walk into the Law College! So, I joined the Law College at Madras. There I was fortunate enough to come under the influence of Venkata Subramania Aiyar, who taught us Hindu Law and Constitutional Law. His reinterpretation of the Hindu Dharmasastras helped me to realize the importance of tolerance and respect for all religions in our pluralistic society. His teaching greatly influenced my outlook as a civil servant in later life.

Did you join law with the intention of joining the Civil Service?

No. I joined the Law College with the intention of practicing law. Having won several prizes in elocution during my school and college days, I was confident of my oratorical skills, and in those days the profession of law wasn't crowded. I had completed my degree in law and did an apprenticeship for a year under a senior advocate at the District Court in Tiruchirappalli. From what I observed at the Bar, I realized that it would take me many years to establish myself as a lawyer. I wanted to become financially independent as early as possible. It was then that I decided to try my luck with the Civil Service Examinations held in 1953.

How old were you when you appeared for the Civil Service exam?

I was 23 years old. I secured a high rank, standing first in the list of candidates from TamilNadu selected for the Indian Administrative Service in 1954. The first few rank-holders of that year were called up for

a personal interview with Prime Minister Jawaharlal Nehru to fill up the four vacancies in the Foreign Service. I was selected and was undergoing my training in Delhi. But within three months, I had a change of mind. I wrote to the Home Ministry expressing my wish to shift to the Indian Administrative Service, as I wanted to participate more directly in the development of the country. The ministry refused to consider my request, which made me take an extraordinary step. I appealed directly to Prime Minister Nehru and, following his intervention, I was transferred to the Indian Administrative Service and allotted to the TamilNadu cadre.

Tell us about your initial days as an I.A.S officer.

I started my career as Assistant Collector under training in Coimbatore District and was then posted as the Sub-Collector at Pollachi. Those were my happiest days. I got married when I was at Coimbatore. I toured the villages extensively and became involved in rural development activities like construction of wells and roads, housing colonies for Harijans etc. It was at this time too that my latent interest in languages led me to study ancient temple inscriptions and collect coins. This early phase came to an end in 1958 with my promotion and transfer to New Delhi as Assistant Financial Adviser, Ministry of Commerce and Industry.

Were you able to continue your research while at New Delhi?

Yes. When I was in the Commerce Ministry, I had a high-sounding designation, good salary and about half-an-hour of work a day! I had to find some way to utilize my spare time. Next to my office was the President's Palace. The front portion of the Palace housed the National Museum at that time. C.Sivaramamurti, one of our great epigraphists, was then working as the curator there. I spent as much time as possible with him and learned the elements of Indian Epigraphy from him. I consider Sivaramamurti as my guru in Indian epigraphy.

When I came back to Chennai in 1961, I met K.A.Nilakanta Sastri, the distinguished historian, and requested him to suggest a topic for my research. In response he said, "There are several caves in TamilNadu with inscriptions in the Brahmi script. K.V.Subramaniya Aiyer says they are in Tamil. It is an unsolved problem. Can you give it a shot?" And that started me on my life-long study of the cave inscriptions of TamilNadu.

How did you solve the problem posed by Nilakanta Sastri?

At that time, I was in Chennai as the Deputy Secretary in the Industries Department and I couldn't visit the caves personally. Nilakanta Sastri arranged for ink impressions of the inscriptions from the Government Epigraphist then at Ooty. I spent six months studying them, without making any progress. But then came another turn in my life, in the form of my appointment as the Director of Handlooms and Textiles. This position, which I held for five years (1962-66), allowed me to officially visit any village in TamilNadu. I used the opportunity and planned my official work in such a manner that I would finish my work on Fridays and Saturdays and then spend the Sundays in the nearest caves to copy the inscriptions.

I first came to limelight in 1965, when I published the Chera inscriptions of the Sangam Age at Pugalur. The publication took the entire scholarly world by surprise, as at that time no inscriptions of the Sangam Age were known. My decipherment of these inscriptions and also of the early Pandya inscriptions of the Sangam Age at Mangulam attracted international attention and brought me an invitation to present a paper on them at the First International Conference of Tamil Studies held at Kualalumpur in 1966.

A few months later, R.Nagaswamy, who had just taken over as the Director of the TamilNadu State Department of Archaeology, arranged a seminar on inscriptions at Madras. I presented my paper in the presence of stalwarts like Nilakanta Sastri, K.K.Pillai, Rajamanickanar and others. My paper, 'Corpus of the Tamil-Brahmi Inscriptions', published in the proceedings of the conference, was well received by scholars and I was encouraged to continue the work.

One can imagine what a tremendous break-through that was. But, how did you crack this problem?

It was K.V.Subrahmanya Aiyer who first discovered that the cave inscriptions of TamilNadu are in Tamil though written in a variant of the Brahmi script. He was able to identify the special characters for the sounds in Tamil. I consider K.V.Subramaniya Aiyer as my guru, although I've met him only once, when he was well past ninety. I developed his model further by describing the connection between the Tamil-Brahmi and the Bhattiprolu scripts and the stages by which Tamil-Brahmi eventually turned into the Vatteluttu script. I have summarized the entire work in my recent book '*Early Tamil Epigraphy*' (2003).

Your other major interest is the Indus Script. How did you get initiated into this field?

My first brush with Indus script was in 1943 when I was still at school. I used to participate in the elocution competitions regularly. That year, we were told to speak on any new topic. I approached my Geography teacher for guidance and he told me about a new book on the 'Indus Valley Civilisation', written by M.Rajamanickam. I took notes from the book and won that year's elocution prize. I never realized then that I would spend half my life on the Indus Script.

In 1966, I was again transferred to Delhi, which brought to an end the first phase of my research on the Brahmi script. Cut-off from my fieldwork in TamilNadu, I started to look out for another project to work on. One day, I went to the Central Secretariat Library and ended up grabbing a copy of Hunter's book on the Indus script. Hunter, an Englishman in the Indian Educational Service, published the first concordance of the Indus script as part of his doctoral thesis at the Oxford University. It is from Hunter's excellent hand-drawn concordance that I learned the elements of the Indus script.

How did you proceed with your Indus research?

My contacts in the National Museum and the Archaeological Survey of India gave me access to the original Indus seals and inscriptions. In 1970, the Jawaharlal Nehru Memorial Trust, presided over by Indira Gandhi, offered me a Jawaharlal Nehru Fellowship for two years to work on the decipherment of the Indus script.

When I took a break from my official work and accepted the Nehru Fellowship, I had to return to Madras. Shuttling frequently between Madras and Delhi, I compiled a photographic card index of the Indus inscriptions for further research.

That must have been taxing. Did you find any support for your research?

N.Mahalingam, a well-known industrialist and philanthropist, suggested to me to use a computer to analyse the Indus script. I had never seen a computer before. In fact, even calculators were rare those days. He then took me to V.C.Kulandaiswamy, then the Director of Technical Education, TamilNadu, who allowed me to work on the computer, (an

IBM-1620), at the Fundamental Engineering Research Establishment, Guindy. Even a basic model of today's mobile phone is much more powerful than the computers of those days! There were no monitor screens. We had to feed in the data through punched cards and get the output also as punched cards and interpret the results. It was very slow and tedious work.

Without fonts for the Indus script and monitor interface how did you complete your concordance?

I had all the data on the card index. I learned to code the background data as well as the inscriptions using only numbers. The numerical version was then processed on the computer to produce the first tentative draft of a concordance. I presented a paper on the results at a conference at Tata Institute of Fundamental Research (TIFR), Bombay. R.Narasimhan, the head of the computer department at TIFR, who had listened to my talk, invited me to work at the TIFR and offered me free computer time. The TIFR had then the best computer facilities in India. Mythily Rangarao, an expert in computer programming was assigned the task of helping me to prepare an improved concordance. I began shuttling between Madras and Bombay, racing against time; but the fellowship period came to an end in 1972 and I was transferred again to Delhi in 1974, before I could complete my work

I understand that you prepared the concordance with great difficulty. But printing it as a book must have been a more difficult problem. Isn't it?

You are right! No fonts were available for printing in the Indus script. When the work was ready for publication, the formidable problem of finding out a suitable method of printing the voluminous concordance had to be tackled. At first we tried printing with the help of an X-Y drum plotter, but the results were not satisfactory. My work came to virtual standstill till 1975. In the meanwhile, TIFR had acquired more powerful computers and was able to develop a software package for computer-aided photo typesetting, which could use hand-drawn pictorial signs as fonts for printing. All the time I was shuttling between Delhi and Bombay, snatching whatever leave I could take from my official work. Finally, however, I applied for 6 months of study leave on half-pay in 1976 and moved into TIFR till the printing of the book was completed. The Archaeological Survey of India published my book the '*The Indus Script: Texts, Concordance and Tables*' in 1977. The work is now recognized as a standard source for research on the Indus script.

Apart from being a historical researcher, you have also served as an editor for a popular daily. How did that happen?

I got fed up with government service and decided to opt for voluntary retirement available to IAS officers reaching the age of fifty. But before I could engage myself in wholtime research, I had to find gainful employment for some more years till my sons completed their education and started earning. I worked as the Executive Director of the Indian Express Group of publications in South India during 1980-82 and then resigned the job to take up research activities. However, tragedy struck when my elder son Vidyasagar aged 29, married and with two young children, lost his life in an accident in 1986. I was forced to seek employment again to support and educate my grandchildren. So I accepted Ramnath Goenka's invitation to join *Dinamani* as its Editor.

Tell us about your Dinamani days.

I had never been in the newspaper publishing industry. I didn't know what a newspaper office looked like, nor did I know the kind of Tamil that was required for a newspaper. Absolutely to my surprise, I did well. I introduced 'Tamil Mani' and 'Ariviyal Sudar' supplements, which became popular with the readers. I introduced the reformed Tamil script to print the newspaper. I also encouraged a new style of writing avoiding words from Sanskrit and English to the extent possible. More importance was given to the editorial page, which also regularly carried articles on serious topics. I enjoyed absolute editorial freedom. Just to cite one instance, *The Indian Express* edited by Arun Shourie fiercely opposed the Mandal Commission recommendations, while *Dinamani* from the same stable supported them subject only to the exclusion of the creamy layer. I thoroughly enjoyed my work as Editor, *Dinamani*. I resigned in 1991 to devote my remaining years to complete my research projects.

Please tell us something about your second spell of research on the Tamil-Brahmi script?

I resumed my work on Tamil Epigraphy in 1991. I began an intensive tour of TamilNadu visiting all the caves once again for re-copying and re-editing the inscriptions. I was awarded a National Fellowship by the Indian Council of Historical Research for three years (1992-95). However, I suffered another setback when my wife died suddenly in 1992 from a heart attack. Somehow, I resumed my work with the help of a band of young scholars from the TamilNadu State Department of Archaeology

and completed the work in 2000. My book *Early Tamil Epigraphy* was published in 2003 by Cre-A in Chennai and by the Harvard University, USA.

What are you working on currently?

I have resumed my work on the Indus script. We have recently established the Indus Research Centre at Roja Muthiah Research Library in Chennai. The Centre is collaborating with the Tata Institute of Fundamental Research, Mumbai, and Math Science at Chennai on a project to prepare a revised and enlarged concordance to the Indus inscriptions, which would include all the new material discovered after my earlier publication in 1977. The Centre has already published some good papers. My hope is that the Indus Research Centre would attract brilliant young scholars to carry on the study of the Indus Script.

I am also engaged in writing a book *Interpreting the Indus Script : A Dravidian Model* due to be published by Penguins India in 2009.

Please tell us about the charitable trust you have established?

When our elder son Vidyasagar died tragically in 1986, my wife and I had resolved to perpetuate his memory by creating a charitable trust. The project had to wait till I had fulfilled my other commitments and found the resources to set up the trust. In 2003, I sold my seaside bungalow at Tiruvanmiur and established the Vidyasagar Educational Trust with a personal donation of Rs. fifty lakhs. The Trust has donated Rs. forty lakhs to the Sankara Nethralaya at Chennai, to establish the Vidyasagar Institute of Biomedical Technology and Science, affiliated to BITS, Pilani, for M.S. and Ph.D. degrees. The Trust is also awarding annual scholarships to poor and meritorious students studying in Polytechnics or Industrial Training Institutes in TamilNadu.

What keeps you going even at this age?

An insatiable thirst for knowledge and passionate pursuit of Truth.

* * * * *

There is much more to hear from this legend. But, it is already three hours since he started his recount. I end the interview half-heartedly. But I also know, his history is as deep and as vast as the Indian History. How much ever you try to unravel, you would never finish...

From Orality to Literacy : Transition in Early Tamil Society¹

Mahadevan, Iravatham

The Brāhmī script reached Upper South India (Andhra-Karnataka regions) and the Tamil country at about the same time during the 3rd century B.C. in the wake of the southern spread of Jainism and Buddhism. However, the results of introduction of writing in these two regions were markedly different.

The most interesting aspects of Tamil literacy, when compared with the situation in contemporary upper South India, are:

1. Its much earlier commencement;
2. Use of the local language for all purposes from the beginning, and
3. Its popular democratic character.

Early literacy in Tamil society

The earliest Tamil inscriptions in the Tamil-Brāhmī script may be dated from about the end of 3rd century or early 2nd century B.C. on palaeographic grounds and stratigraphic evidence of inscribed pottery. The earliest inscriptions in Kannada and Telugu occur more than half a millennium later. The earliest Kannada inscription at Halmidi (Hassan District, Karnataka) is assigned to the middle of the 5th century A.D. The earliest Telugu inscription of the Renati Cōḷas at Kalamalla in Cuddapah District of Andhra Pradesh belongs to the end of 6th century A.D.

The earliest extant Tamil literature, the Caṅkam works, are dated, even according to conservative estimates, from around the commencement of the Christian Era. The earliest extant literary works in Kannada and Telugu were composed almost a millennium later. The earliest known literary work in Kannada is the Kavirājamārga, written early in the 9th century A.D. and the earliest known literary work in Telugu is the famous Mahābhārata of Nannaya composed in the middle of the 11th century A.D. It is also probable that Kavijanāśraya, a work in Telugu on prosody, composed by Malliya Rechana, is about a century earlier. There were earlier literary works in Kannada and Telugu, as known from references in earlier inscriptions and later literature. But none of them are extant.

The earliest inscriptions in the Tamil country written in the Tamil-Brāhmī script are almost exclusively in the Tamil language. The Tamil-Brāhmī cave inscriptions are all in Tamil though with some Prakrit loanwords. There are no Prakrit stone inscriptions in the Tamil country. Coin-legends

of the early period are also in Tamil (with the solitary exception of a Pāṇṭiya copper coin carrying bilingual legends both in Tamil and Prakrit).

Seal-texts are also in Tamil (with the exception of a seal impression on clay in Prakrit found at Arikamedu and a few gold rings with Prakrit legends from Karur.) Inscribed pottery found at various ancient Tamil sites is mostly in Tamil, with a few exceptions in Prakrit confined to cities or ports like Kanchipuram and Arikamedu. In contrast, during the same period, all early inscriptions from Upper South India on stone, copper plates, coins, seals and pottery are exclusively in Prakrit and not in Kannada or Telugu which were the spoken languages of this region.

Popular versus elitist literacy

Another noteworthy feature of early Tamil literacy was its popular or democratic character, based as it was on the language of the people. Literacy seems to have been widespread in all the regions of the Tamil country, both in urban and rural areas, and encompassing within its reach all strata of the Tamil society. The primary evidence for this situation comes from inscribed pottery, relatively more numerous in TamilNadu than elsewhere in the country. As mentioned earlier, excavations or explorations of several ancient Tamil sites have yielded hundreds of inscribed sherds, almost all in Tamil written in the Tamil-Brāhmī script. The inscribed sherds are found not only in urban and commercial centres like Karur, Kodumanal, Madurai and Uraiyur and ports like Alagankulam, Arikamedu and Korkai, but also in obscure hamlets like Alagarai and Poluvampatti, attesting to widespread literacy. The pottery inscriptions are secular in character and the names occurring in them indicate that common people from all strata of Tamil society made these scratchings or scribbles on pottery owned by them. Herostones inscribed in the Tamil-Brāhmī script of 2nd century B.C., recently discovered in a couple of villages in the upper Vaigai valley, also attest to widespread literacy even in the remote corners of the Tamil country in the Caṅkam Age. On the other hand, inscribed pottery excavated from Upper South Indian sites are all in Prakrit and mostly associated with religious centres like Amaravati and Salihundam.

Literacy is not merely the acquisition of reading and writing skills. To be meaningful and creative, literacy has to be based on one's mother-tongue. In this sense, early Tamil society had achieved true literacy with a popular base rooted in the native language. On the other hand, Upper South India had in this period only elitist literacy based on Prakrit and not the native languages of the region.

What are the reasons for such contrasting developments between the two adjoining regions of South India? It cannot be that Prakrit was the spoken language of Upper South India at any time. If proof were needed to show that Kannada and Telugu were the spoken languages of the region during the early period, one needs only to study the large number of Kannada and Telugu personal names and place names in the early Prakrit inscriptions on stone and copper in Upper South India. The *Gāthā Saptasati*, a Prakrit anthology composed by Hala of the *Sātavāhana* dynasty in about the 1st century A.D., is said to contain about thirty Telugu words. Nor can it be said that Kannada and Telugu had not developed into separate languages during the Early Historical Period. Dravidian linguistic studies have established that Kannada and Telugu (belonging to different branches of Dravidian) had emerged as distinct languages long before the period we are dealing with. Telugu and Kannada were spoken by relatively large and well-settled populations, living in well-organised states ruled by able dynasties like the *Sātavāhanas*, with a high degree of civilisation as attested by Prakrit inscriptions and literature of the period, and great architectural monuments like those at Amaravati and Nagarjunakonda. There is, therefore, no reason to believe that these languages had less rich or less expressive oral traditions than Tamil had towards the end of its pre-literate period.

Literacy and political independence

The main reason for the contrasting developments in the growth of literacy as between the two regions appears to be the political independence of the Tamil country and its absence in Upper South India during the relevant period. Upper South India was incorporated in the Nanda-Maurya domain even before the beginning of the literate period. Asoka specifically lists Andhra among the territories included within his domains in his Thirteenth Rock Edict. The region was, therefore, administered through the medium of Prakrit which was the language of the rulers and also became the language of the local ruling elite, of learning and instruction, and of public discourse, as clearly shown by the presence of Asoka's Prakrit edicts in the region. This situation persisted even when the Mauryas were succeeded by local rulers, the *Sātavāhanas*, and later by their successors like the *Ikshvākus*, *Kadambas*, *Sālaṅkāyanas*, *Vishnukūṇḍins* and *Pallavas*. It would have been in the interest of the ruling elite to protect their privileges by perpetuating the hegemony of Prakrit in order to exclude the common people from sharing power.

Persian in the Mughal Empire and English in British India (and even after Independence) offer instructive parallels to this situation.

The situation in the Tamil country during the early period was entirely different. The Tamil country was never a part of the Nanda-Maurya empires. The Tamil states, Cēra, Cōḷa and Pāṇṭiya, and even the smaller principalities like those of the (Satiyaputra) Atiyamāns maintained their political independence as acknowledged by Asoka himself in his Second Rock Edict in which he refers to them as his 'borderers'. As a direct result of political independence, Tamil remained the language of administration, of learning and instruction, and of public discourse throughout the Tamil country. When writing became known to the Tamils, the Brāhmī script was adapted and modified to suit the Tamil phonetic system. That is, while the Brāhmī script was borrowed, the Prakrit language was not allowed to be imposed along with it from outside. When the Jaina and Buddhist monks entered the Tamil country, they found it expedient to learn Tamil in order to carry on their missionary activities effectively. An apt parallel is the case of the European Christian missionaries in India during the colonial period, who mastered the local languages to preach the gospel to the masses.

Facilitating factors for spread of literacy in early Tamil society

Apart from political independence and the use of the mother-tongue, there were also several other factors facilitating the spread of literacy in early Tamil society. Of the factors which will be briefly discussed here, the first three were inherent features of the early Tamil society and the next three were new elements from outside which influenced the spread of early literacy in the Tamil country.

(i) The presence of a strong bardic tradition

Bards were so much respected in early Tamil society that they could move from court to court across the political barriers even when the princes were at war. The oral bardic tradition which must have been rich and expressive even in the pre-literate era, flowered into the written poetry of the Caṅkam Age with the availability of writing under the active patronage of the Tamil princes, chieftains and nobles.

(ii) The absence of a priestly hierarchy

There was no priestly hierarchy in early Tamil society with vested interest in maintaining the oral tradition or discouraging writing after its advent. It was the presence of such a priestly

hierarchy in early Brahmanical Hinduism in North India that prevented Sanskrit from being recorded in inscriptions for about four centuries after the introduction of the Brāhmī script. Prakrit inscriptions are available from the time of Asoka in the middle of the 3rd century B.C. The earliest Sanskrit inscription of consequence is the rock inscription of Rudradāman at Girnar dated in the middle of the 2nd century A.D.

Learning does not seem to have been the prerogative of any particular class like the scribes or priests in the early Tamil society. This is clearly shown by the wide diversity in the social status of the nearly five hundred poets of the Caṅkam Age, among whom were princes, monks, merchants, bards, artisans and common people. Quite a few of them were women. We have earlier noticed the evidence of the inscribed sherds for widespread literacy in the rural areas and among the common people maṇṇam

(iii) *A strong tradition of local autonomy*

Reference to self-governing village councils like *ampalam*, *potiyil* and *maṇṇam* in the Caṅkam literature and to merchant guilds (*nigama*) and village assemblies (*ūr*) in the Tamil-Brāhmī records show that there was a long tradition of strong local self-government in the Tamil society. In such an environment, literacy would have received special impetus as it would serve to strengthen local self-government institutions and merchant guilds.

(iv) *The spread of Jainism and Buddhism*

As mentioned earlier, knowledge of writing was brought to the Tamil country, as to the rest of South India, in the wake of the spread of Jainism and Buddhism to these regions. As protestant movement against Vedic Brahmanical Hinduism, these faiths kept away from Sanskrit in the initial phase and conducted their missionary activities in North India in the local Prakrit dialects. The monks followed the same tradition in the Tamil country, learning the local language and, in the process, adapting the Brāhmī script to its needs. They had no vested interest in maintaining the oral traditions nor any bias against writing down their scriptures in the local language. As a result of this attitude, the Jaina scholars (and to a lesser extent, the Buddhist scholars) made rich contribution to the development of Tamil literature during the Caṅkam Age and for centuries thereafter. A similar

development did not take place in Upper South India in the early period presumably because Prakrit was already the language of administration and public discourse in the region. The monks who were familiar with Prakrit had perhaps no opportunity or incentive to change over to the local languages in this region.

(v) *Foreign trade*

The Tamil country, with its long coastlines, carried on extensive trade during the Caṅkam Age with Rome and the Mediterranean countries in the west and with Sri Lanka and Southeast Asian countries in the east. Trade with Rome brought in not only wealth (as attested by numerous Roman coin-hoards in the Tamil country) but also early contacts with other literate societies using alphabetic scripts. Recent excavations of Roman settlements on the Red Sea coast of Egypt have brought to light a few inscribed sherds with Tamil names written in the Tamil-Brāhmī script of about the 1st century A.D. An ancient papyrus document written in Greek and datable in the 2nd century A.D. in a museum at Vienna has been identified as a contract for shipment of merchandise from Muciṛi to Alexandria. While the document itself is not in Tamil, one can infer from it the milieu of advanced literacy in the Tamil society whose merchants could enter into such trading contracts.

(vi) *A democratic, quasi-alphabetic script*

The Tamil-Brāhmī script is a quasi-alphabetic script with just 26 characters (8 vowels and 18 consonants). The enormous importance of such a simple, easy-to-learn script in the spread and democratisation of literacy can hardly be overestimated. Palm leaf as a writing surface was also a happy choice, as in the semi-arid Tamil countryside it is abundant, perennial and virtually free. Palm leaf and the iron stylus radically altered the ductus of the script from the angular Brāhmī to the round Vaṭṭeḷuttu in the course of a few centuries.

The consequences of literacy in early Tamil society

There is little doubt that literacy transformed the early Tamil society in several ways yet to be fully evaluated.

A preliminary listing of changes can be as follows:

1. Transformation of tribal chieftaincies into states with more centralized administration; levy of taxes and tributes properly accounted for; and external relations based on written communications like treaties and trade contracts
2. Urbanisation of royal capitals, port towns and commercial centres
3. Temple administration based on written records including inscriptions
4. Increased foreign trade as evidenced by the occurrence of Tamil inscriptions in the Tamil-Brāhmī script in Roman settlements in Egypt to the west and Thailand to the east
5. Democratisation of society and strengthening of local rule which came about with widespread literacy based on a simple quasi-alphabetic script and with the mother-tongue as the language of administration, learning and public discourse
6. An early efflorescence of Tamil language and literature leading to the truly great epoch of the 'Caṅkam Age' almost a thousand years before any other regional language in South India reached that level of development.

Notes

¹ Excerpts from the author's Early Tamil Epigraphy (2003): 159-164

There is clear pictorial evidence from seals, sealings and other inscribed objects for the practice of religion by the Harappans². The question whether any deity is prominently mentioned in their writing is sought to be answered in this paper.

Section I : Ideograms for 'Deity' in the Indus Script

The search for the possible occurrence of the name of a deity in the Indus Script has to be based on the following criteria :

- (a) A deity conceived to be human in form (as seen in the pictorial representations) is more likely to be depicted by an anthropomorphic ideogram than by syllabic writing.
- (b) The ideogram will occur with high frequency, and with especially higher relative frequency in dedicatory inscriptions on votive objects found in religious contexts.
- (c) The ideogram is likely to occur repetitively as part of fixed formulas possibly representing religious incantations.

Signs 1-48 in the Indus Script are classified as 'anthropomorphic' on the basis of their iconography³. There are two near-identical signs in this group, Nos. 47 and 48 (Fig.1) depicting seated personages reminiscent of very similar representations of deities in the Egyptian hieroglyphic script, in which a seated figure functions as the determinative for 'god' (Fig.2), and similar ideograms, modified by the addition of distinctive attributes, represent specific deities⁴.

On the basis of this analogy from a contemporary ideographic script, we may assume, as a working hypothesis to begin with, that Sign 47 of the Indus Script is the ideogram for 'deity' and that Sign 48, its modified form occurring with a much higher frequency, represents a particular 'Deity' characterised by the distinctive attribute added to the basic sign⁵. This identification receives some support from the pairing of these two signs in either order in the texts, probably to be read as 'the deity X' or 'X, the deity'⁶.

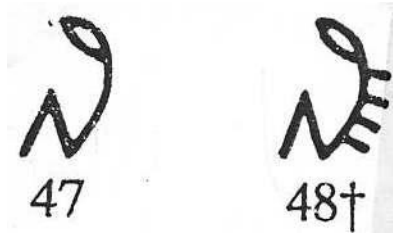

Fig. 1 : Indus Signs 47&48 (ISTCT, Sign List)

Fig. 2 : Egyptian Determinative for 'god' (Gardiner, Sign List, A.40,41)

The miniature tablets and sealings found at Harappa, especially from the lower (earlier) levels, are generally considered to be votive objects with dedicatory inscriptions incised or impressed on them⁷. Sign 48, one of the more frequent signs in the Indus Script, occurs with a much higher relative frequency on the votive tablets and sealings⁸.

Fig. 3 : The Most Frequent Text in the Indus Script (ISTCT, Concordance, pp.195-96)

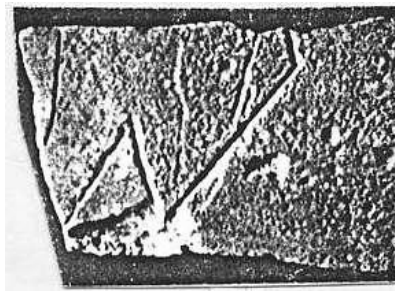

Fig. 4 : Pottery Graffiti (Sign 47), Kalibangan (Photograph : Courtesy Archaeological Survey of India, New Delhi)

Again, a text of three signs with Sign 48 in the lead, which has the highest frequency of any three-sign sequences in the whole of the Corpus of

Indus Texts, occurs almost exclusively on the votive tablets and sealings, indicating that it is a 'religious formula' of some kind (Fig.3)⁹. It is significant that in the Late Harappan Period at Kalibangan, the basic ideogram for 'deity' begins to appear as large-sized graffiti on pottery suggestive of its use also as a religious symbol (Fig.4)¹⁰.

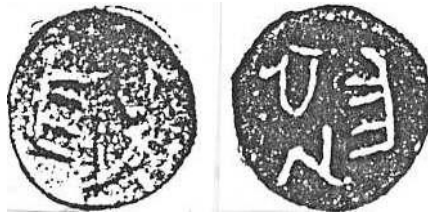

Fig. 5 : Seal from Vaiśālī (Photograph: Courtesy the Directorate of Archaeology and Museums, Patna, Bihar)

It is even more significant that the basic Indus ideogram for 'deity' survived as a religious symbol in the Post-Harappan Era and occurs in regions far removed from the Harappan homeland:

- (a) The frequent 3-sign text mentioned earlier (but with Sign 47 in the lead) is engraved on a seal found in the excavations at Vaisali, Bihar (Fig.5)¹¹.
- (b) The basic Indus ideogram for 'deity' occurs often, presumably as a religious symbol, in the pottery graffiti from the Megalithic burials at Sanur in TamilNadu (Fig.6)¹².

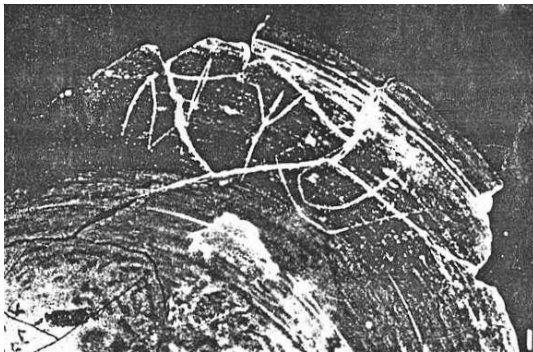

Fig. 6 : Megalithic Pottery Graffiti from Sanur, TamilNadu (B.B. Lal 1960)

There is thus strong *prima facie* evidence from iconography, context of occurrence, frequency- distribution statistics and later survivals that Sign 48 of the Indus Script represents a popular anthropomorphic deity of the Harappan Civilization. The survival of the basic Indus ideogram as a religious symbol in later times suggests that the cult of the Harappan deity spread to Eastern and Southern India along with the migration of the descendants of the Harappans to these regions after the demise of the mature Indus Civilization.

The two defining characteristics of the Harappan deity in Sign 48 are:

- (a) A skeletal body with a prominent row of ribs;
- (b) The deity is seated on his haunches, body bent and contracted, with lower limbs folded and knees drawn up.

As the ideogram is a conventional 'stick figure' with no width, the side-view of the seated deity (facing left in seal-impressions) gives the appearance of ribs 'sticking out of the body'. The Egyptian determinatives or ideograms for 'backbone and ribs' look similar (Fig.7)¹³. There are also two crucial pieces of evidence, both from Kalibangan, pointing to the true nature of the ideogram:

- (a) An exceptional variant of Sign 48 is found deeply incised (pre-firing) on the concave inner surface of a shallow terracotta dish (Fig.8)¹⁴. This variant depicts the deity with a large head and the backbone with four ribs 'inside the body'.
- (b) A unique seal, probably Late Harappan, found on the surface at Kalibangan, depicts a seated skeletal deity occupying the entire field (Fig.9)¹⁵. This pictorial representation may thus be classified as the 'field symbol' equivalent of Sign 48. The deity is facing right (in the original seal), leaning forward. He has a large head and a massive jaw jutting forward. The complete ribcage is shown in clear detail with almost all the ribs in position, curving naturalistically on either side of the backbone. The deity appears to be holding a ladle (?) in his right hand. His knees are drawn up and he seems to be squatting on his haunches¹⁶.

Fig. 7 : Egyptian Ideogram for 'backbone, ribs' (Gardiner, Sign List, F.37-40)

Fig. 8 : Pottery Graffiti (Sign 48), Kalibangan (Photograph: Courtesy Archaeological survey of India, New Delhi)

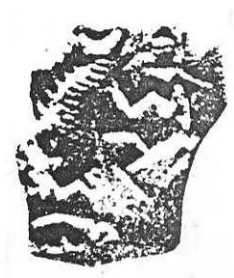

Fig. 9 : Seal with Harappan Skeletal Diety, Kalibangan. (Enlarged photograph; repr. From CISI, I : K-48)

1058	1010	4312	6301	1187
2518	2395	5268	8218	

Fig. 10 : List of variant forms of Sign 48 (ISTCT, App.I)

A careful comparative study of the two crucial variant forms of Sign 48 from Kalibangan with other known variants shows that the sign is a conventional depiction of a seated skeletal figure, and that the distinctive

attribute of the 'Deity' (Sign 48) differentiating it from the 'deity' (Sign 47) is the row of 'ribs' (Fig.10)¹⁷.

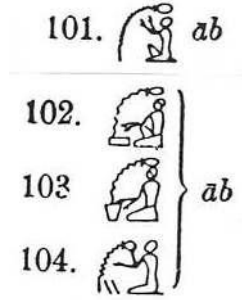

Fig. 11 : Egyptian Ideograms of 'aman receiving purification from a stream of water' (Wallis Budge, Sign List: 1.101-104)

Fig. 12 : Harappan seal depicting the Skeletal Deity and the Yoke Bearer (J.Marshall, Seal No.475)

The skeletal figure appears to be a symbolic representation of the dead, or rather, the spirit of the dead, or the manes (souls of the 'Fathers') or a demonic deity, suggesting some form of ancestor-worship.

cf. Skt. *bhūta* (lit., 'who was'): a spirit, the ghost of a deceased person, a demon, imp, goblin.

preta (lit., 'the departed'): the spirit of a dead person (especially before the obsequial rites are performed), a ghost, an evil being.

Pāli *peta* : dead, departed, the departed spirit; the Buddhist *peta* signifies both the manes as well as the ghosts.

Pkt. *pe(y)a* : a class of gods, the dead.

Ta. *pēy* : devil, goblin, fiend. (*DEDR* 4438)¹⁸

Plate I : Sculpture of a seated figure from Mohenjodaro (A. Ardeleanu-Jansen 1983:Fig.24)

The second characteristic shared by Signs 47 & 48, of being seated, denotes dignity or divinity (as in the Egyptian ideograms). The sitting posture has close parallels from the anthropomorphic sculptures found at Mohenjodaro (Pl.I)¹⁹. The bent, contracted posture serves as a linguistic clue which will be discussed in Section III.

Section II: Survival of the Harappan Skeletal Deity in Later Mythology and Art Traditions

The identification of the 'Harappan Skeletal Deity' leads directly to the recognition of its evolution as the 'Emaciated Ascetics' in later Indian mythology and art traditions. Some characteristic examples are considered here.

Dadhyañca's ribs

Dadhyañca (Dadhīca) is mentioned as a divinity in the *ṛgveda* and as a teacher or *ṛshi* in the later Vedic literature and the *Mahābhārata*²⁰. Two famous myths associated with him are relevant to our study:

- (a) Dadhyañca's gift of his own ribs or bones to the gods for making the vajra with which Indra slew ninety-nine Vrtras.

(b) Dadhyañca getting a horse's head by the power of the As×vins. His name and his horse-head connect Dadhyañca with Dadhikrā(van), the famous divine steed presented by Mitra-Varuṇa to the Pūrus. The etymology of the two names seemingly derived from dadhi 'curds, buttermilk' has remained inexplicable.

The myths appear to have evolved from the iconography of the Harappan Skeletal Deity remembered as a religious symbol long after its linguistic context was forgotten:

(a) '*ribs*': Dadhyañca's inseparable identification with 'ribs and bones' suggests that he had a 'skeletal' body.

(b) '*horse-head*': This myth must have arisen when the symbol of the Harappan Skeletal Deity was later re-interpreted as a 'horse' with a large 'head', four 'legs' (though the actual number varied) and a 'raised tail'. This interpretation is seemingly plausible when the symbol is viewed in the horizontal position. It is interesting that some modern scholars studying the Indus Script have also interpreted Sign 48 as a 'horse' (Meriggi: 'horse'; Misra: '*Dadhikrāvan*')²¹. The Soviet scholars have also interpreted the sign as a quadruped, but as the 'buffalo' (presumably because there is no place for the 'horse' in their theory of the Dravidian origin of the Indus Civilization!)²²

(c) The reason why Dadhyañca and Dadhikrāvan have names apparently derived from dadhi 'curds' may be explained on the basis of Dravidian etymology, assuming that these are loan-translations:

muci (Ta.) : to grow thin, to be emaciated (DEDR 4903).

mucar, *mōr* (Ta.) : curds, buttermilk (DEDR 4902).

murutu, *muruntu* (Ka.) : to shrink, shrivel (DEDR 4972).

moraṭa, *moraṇa* (Skt.): sour buttermilk (connected to Dr. *mucar*, *mōr* in DEDR 4902).

The Dr. words for 'emaciated' and 'curds' were homonymous. The Skt. names Dadhyañca and Dadhikrāvan appear to be the result of translating the wrong homophone, and thus 'the emaciated one' became 'one fond of curds'!

Bhṛṅgin, the 'Skeleton Demon'

Among the circle of the *bhūtagaṇas* attending on *śiva*, Bhṛṅgin, the 'Skeleton Demon', considered to be a form of Andhaka, stands out. Bhṛṅgin got a skeletal body because of Pārvati's curse when he insisted on worshipping *Śiva* alone and not her. Several sculptural representations of Bhṛṅgin are known, depicting him as a mere skeleton (Pl.II)²³. His antiquity, identity as a *bhūta* and his skeletal body indicate the derivation of the myth ultimately from the Harappan Skeletal Deity.

Plate II : Bhṛṅgin, seated at the feet of Natarāja, Sculpture in Cave 14, Ellora (Photograph: Courtesy Institut Francais d' Indologie, Pondichery)

Bhīshma and his 'bed of arrows'

The story of Bhīshma, the great *pitāmaha* of the Kurus, is too well-known to be re-told here. Three legends connected with his deathbed as narrated in the *Bhīshma-vadha-parvan* of the *Māhabhārata* are relevant to the present study²⁴:

(a) When Bhīshma fell in battle, he lay on 'a bed of arrows' without touching the earth. If one views the symbol of the Harappan Skeletal Deity (Sign 48) in a horizontal position, it can be interpreted as a person lying on a 'bed of arrows' without touching the earth

(b) When Bhīshma's head was hanging down, he asked Arjuna for a pillow. Thereupon Arjuna supported Bhīshma's head with three arrows shot from his *Gāṇḍīva*.

One of the variant forms of the Harappan Skeletal Deity (Sign 48) in which three projecting lines are seen attached to the back of the head provides the pictorial basis for this myth (See the first sign in the second row in Fig.10).

(c) When Bhīshma was lying on his bed of arrows, he asked for water. Arjuna shot an arrow from his *Gāṇḍīva* piercing the earth, and there arose a jet of pure and cold water for Bhīshma to drink. It is interesting that the nearest pictorial depiction of this legend is provided by an Egyptian ideogram (when viewed horizontally) of 'a man receiving purification from a stream of water' (Fig. 11)²⁵. Perhaps a similar variant form of Sign 48 exists and may still be found.

Buddha as an 'Emaciated Ascetic'

Gautama in the course of his wanderings in search of Truth came to Uruvela and practised the severest austerities which reduced him to a mere skeleton; but, failing to attain the goal by mortification of the flesh, he decided to take nourishment just enough to sustain the body. This famous incident in the Buddha's life is splendidly portrayed in a sculpture from Gāndhāra dated ca. 2-3 cent. AD. (Pl. III)²⁶ According to tradition, the skeletal figure of the Buddha is intended as a warning to others of the futility of excessive austerities. However it is possible to take a more positive view of the depiction of the Buddha as an 'Emaciated Ascetic in penance' as worthy of adoration. This explanation accounts in a more

satisfactory manner for the wide prevalence of the motif of the 'emaciated ascetics' in Brahmanical and Buddhist traditions, ultimately going back to the Harappan prototype.

Plate III : Buddha as the Emaciated Ascetic, Gāndhāra style. (Photograph: Courtesy Institut Français d' Indologie, Pondichery)

Kāraikkāl Ammaiṃ, the pēy

Kāraikkāl Ammaiṃ, the earliest of the Tamil Saivaite saints (ca. 5-6 cent. AD.), chose to describe herself in her poems as the *pēy*, which meant originally 'the departed soul' (from Pkt. *peya*), but later acquired the pejorative meanings 'demoness, she-devil'²⁷. True to her assumed title, she describes Sōiva's dance surrounded by ghosts; she views the ghosts as 'blessed with sympathetic and human hearts'²⁸. The magnificent Chola bronzes from a later period depict her literally as the *pēy* with a skeletal body, prominent ribcage and squatting on her haunches (Pl.IV)²⁹. The similarity between the Gāndhāran Buddha and the Chola bronzes of Kāraikkāl Ammaiṃ in the treatment of the emaciated, skeletal body is striking, even though they are wide apart in space and time. This thematic unity spanning the sub-continent and between the Indo-Aryan and

Dravidian traditions indicates a common inheritance going back to the Harappan times.

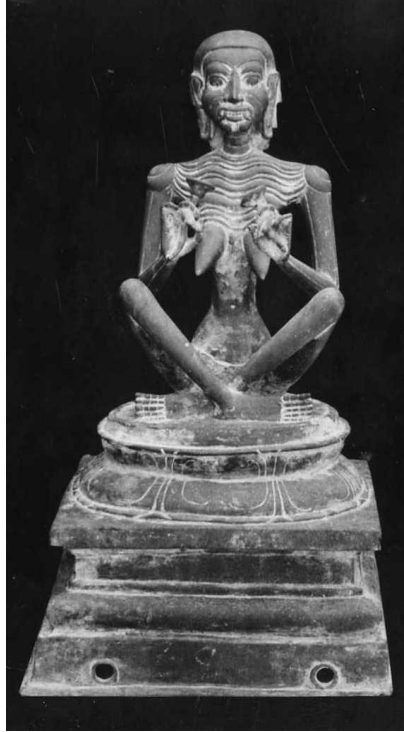

Plate IV : Kāraikkāl Ammai, Chola bronze, Tirutturaippundi, Thanjavur District
(Photograph: Courtesy Institut Francais d' Indologie, Pondichery)

The Emaciated Ascetics from Harwan

Harwan, near Srinagar in the Kashmir valley, is famous as the site where Kanishka is said to have convened the Fourth Buddhist Council in the 2nd cent. AD. The chaityagrha at this site is embellished with stamped terracotta friezes in the Late Gāndhāran style (ca. 4-5 cent.AD.). The most prominent among them are the repetitive friezes depicting 'emaciated ascetics' "who are lean, nude, reduced to a skeleton, shown with their bent backs, legs tucked up, hands placed on knees and with chins resting on their hands"³⁰ (Pl. V)³¹. Here too, the interpretation that the figures are intended as a warning against excessive austerities is unconvincing, especially when this depiction is the dominant motif at the

site. It is more likely that the figures represent the Buddha as the emaciated ascetic. The similarity between the emaciated ascetics of Harwan and the Harappan Skeletal Deity is too close to be missed.

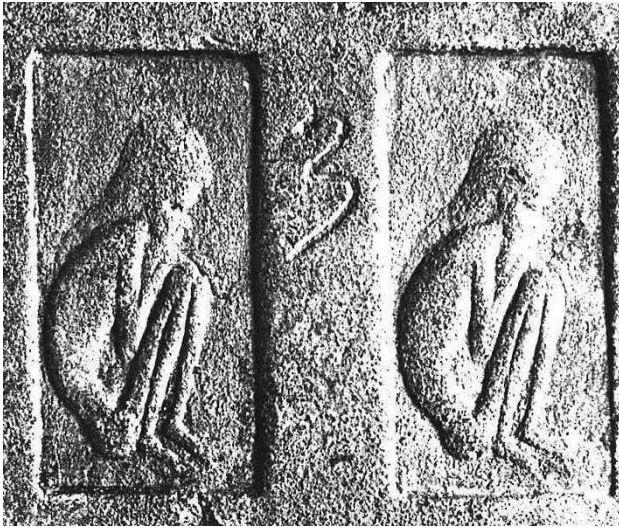

Plate V : The Emaciated Ascetics, Terracotta; Harwan, Kashmir. (Photograph: Courtesy Prince of Wales Museum, Bombay)

The Emaciated Ascetics from Paharpur

The Somapura Mahāvihāra at Paharpur, Bangladesh, dating from 8th cent. AD. is especially famous for the continuous friezes comprising thousands of stamped terracotta plaques adorning the exterior walls of the plinth and the lower terraces. The plaques are known for their 'exuberant treatment' of 'all conceivable subjects of human interest' including divine figures, both Brahmanical and Buddhist (many more of the former than the latter). "Ascetics as traveling mendicants, with long beards, their bodies bent and sometimes reduced to skeletons, carrying staff in hand, and their belongings such as bowls hanging from either ends of a pole carried on the shoulder, are one of the most favourite themes" depicted on the plaques³². Here are two unmistakable motifs ultimately derived from the Harappan, of the 'emaciated or skeletal body' (Sign 48) and the 'yoke-bearer' (Signs 12-15). It is significant that the two Indus ideograms are found paired in the Indus Texts (Fig.12).

An extraordinary plaque from Paharpur combines both motifs in one composite figure (Pl. VI)³³, reminiscent of the technique of composite signs in the Indus Script. The plaque depicts a naked ascetic reduced to a skeleton with a bent back and exaggeratedly prominent ribcage and backbone and folded legs. He is carrying a ladle in his right hand (cf. the Kalibangan seal described above). He is also carrying a yoke on his shoulders to which are tied at either end a pair of vessels with ropes.

It is possible to interpret the Paharpur plaques depicting separately the 'yoke-bearer' and the 'skeletal ascetic' in terms of the Brahmanical legends of Bharadvāja (lit., 'the bearer of victuals') and Dadhīca (famous for his gift of his own ribs and bones) respectively. This is indeed more likely as the Harappan symbols from which they are ultimately derived would have been long forgotten when these plaques were made. However, the extraordinary combination of the two motifs in one composite figure strengthens the hypothesis that they are the survivals of the two related motifs depicted in the Indus ideograms (Nos.15 and 48).

Plate VI : The Emaciated Ascetic-cum-Yoke-bearer, Terracotta, Paharpur, Bangladesh.
(Photograph: Courtesy Archaeological Survey of India, New Delhi)

Section III: Identification of the Harappan Skeletal Deity with Dr. *muruku

We have so far looked at the pictorial depictions of the 'Harappan Skeletal Deity' and the 'Emaciated Ascetics' of the later mythology and art tradition to learn what we can about the external attributes of the deity. An attempt will be made in this section to discover the probable original name and nature of the deity by searching through the Dravidian (Dr.) etyma with the nearest meanings corresponding to the pictorial elements³⁴.

As seen earlier, the two defining characteristics of the pictorial depictions of the Harappan deity are (a) a skeletal body, and (b) bent and contracted posture. The Dr. etyma with the nearest meanings are as follows³⁵.

(a) 'To be shrivelled' (DEDR 4972):

Ta. *muraṭuka* : to shrivel; *muraḷuka*: id., decay.

Ka. *muraṭu*, *murūṭu*, *murunṭu* : shrink, shrivel.

Tu. *murunṭu*: : shrunk, shrivelled.

Nk. *mural* : to wither.

Kur. *murdnā* : to be dried to excess.

(b) 'To be contracted' (DEDR 4977):

Ta. *muri* : to bend; *murivu*: contracting, fold; *mūri* (*nimir*): (to stretch by) winding limbs.

Ka. *murige* : bending, twisting; *muruhu*: a bend, curve, a crooked object;

Ka. *muraṭu*, *murūṭu*, *murunṭu* : to be bent or drawn together, state of being contracted.(DEDR 4972).

Tu. *muri* : curve, twist; *murige*: twist.

Pa. *murg* : to be bent; *murgal*: hunchback.

Ga. *murg* : to bend; *murgen*: bent; *murug*: to bend down.

Go. *moorga* : humpbacked.

(cf: Pkt. *muria*: twisted; old Mar. *mured*: to twist.)

We may infer from the linguistic data summarised in (a) and (b) that PDr. * *mūr*/*mur*-V is the primitive root from which words with the meanings 'shrivelled' and 'contracted' have been derived.

We may now proceed to apply the technique of rebus to try and discover the Dr. homonyms with the intended meanings.

(c) '**Strong, fierce, wild, fighting**' (DEDR 4971) :

Ta. *muraṭu* : ill-temper, wildness, rudeness; *muraṇ*: fight, battle, fierceness, strength.

Ma. *muraṇ* : fight, strength.

Ko. *moṛ* : violence (of action); *moṛdn*: violent man.

Tu. *murle* : quarrelsome man.

Te. *moraṭu* : rude man.

(d) '**To destroy, kill**' (DEDR.4975) :

Ta. *murukku*: to destroy, kill; *murukku* : to be destroyed.

Ma. *muruka*: to cut.

Kol., Nk. *murk*: to split, break.

Kui. *mrupka*: to kill, murder.

Kur. *muruknā*: to mangle, mutilate.

Malt. *murke*: to cut into bits.

(e) '**Ancient**' (DEDR. 4969) :

Ta. *murañcu* : to be old, ancient; *mūri*: antiquity.

Kol., Pa. *murtaḷ* : old woman.

Nk. *murtal* : old woman.

Go. *mur-* : to mature.

The two sets of etyma in (c) and (d) taken together indicate that the original name of the deity was something like * mūr/mur-V and that his essential traits were those of a fierce god, destroyer or hunter.

The legends and myths surrounding the deity have become inextricably mixed up and both sets of etyma in groups (a) to (d) apply to him. In short, the deity was both 'a departed soul or demon' as indicated by his skeletal body and contracted posture, and also 'a fierce killer or hunter' as indicated by the Dr. etyma. Furthermore, the linguistic data in (e) can be interpreted to mean that the deity was considered to be 'ancient' even in Harappan times.

In the concluding part of the Paper, we shall compare the traits of the Harappan Skeletal Deity as revealed by the pictorial depictions and linguistic data summarised above, with those of *muruku* (Murukan), the primitive god of the Tamils as recorded in the earliest layers of the Caṅkam poetry³⁶.

The most striking aspect of *muruku* is that he had no form; he was a disembodied spirit or demon who manifested himself only by possessing his priest or a young maiden. When *muruku* possessed him, the priest (*vēlaṇ*) went into a trance and performed the shamanic dance in a frenzy

(*veṛiāṭal*). When *muruku* possessed the maiden (*aṇaṅkutaḷ*), her mother called in the priest (*vēlaṇ*) to perform the *veṛi* dance to pacify the spirit and restore the girl to her senses³⁷.

The second prominent trait of *muruku* was of a 'wrathful killer' indicating his prowess as a war-god and hunter³⁸.

The only physical traits which may be attributed to the primitive *muruku* are his red colour (*cēy*) associated with blood and bloody sacrifices, and his spear (*vēl*) associated with killing enemies and hunting animals. As *muruku* had no material body, these two physical traits are shown to belong to his priest, *vēlan* the 'spear-bearer' who wore red clothes and offered red flowers in ritual worship involving the sacrifice of goats and fowls. There were no temples in the earliest times, and the worship was carried out in the open field (*kaḷam*) before a wooden altar.

Another very ancient aspect of the worship of Murukan, not alluded to in the Caṅkam poems, but strongly supported by Tamil tradition, is the ritual carrying of offerings on the *kāvaṭi* (yoke with the offerings tied to the ends by ropes). The Paharpur plaques noticed above may also be compared with the Tamil legends of *muruku* (the demon) and Iṭumpaṇ, his *kāvaṭi*-bearing worshipper³⁹.

Much of the later Tamil literature, and virtually all the Tamil inscriptions and iconographic motifs have been heavily influenced by the Sanskrit traditions of Skanda-Kārttikeya-Kumāra and have very little in common with the primitive *muruku* except the name Murukan⁴⁰. Even the meaning of his name has undergone a radical transformation from *muruku* 'the demon or destroyer' to Murukan 'the beautiful one', consistent with the later notion that gods must be 'beautiful' and demons 'ugly'. As P.L. Samy points out in his incisive study of Murukan in the Caṅkam works, there is no support for the later meaning in the earliest poems. He derives *muruku* (Murukan) and *murukku* 'to destroy' from Dr. *muru-*, and endorses the identification of Murukan with *mūradeva* (a class of demons) mentioned in the *ṛgveda*, as proposed by Karmarkar⁴¹.

The *muruku* of the early Tamil society before the Age of Sanskritization was a 'primitive tribal god conceived as a 'demon' who possessed people and as a 'wrathful killer or hunter'. This characterisation of the earliest Tamil *muruku* is in complete accord with his descent from the Harappan Skeletal Deity with similar traits revealed through pictorial depictions, early myths and Dravidian linguistic data.

Postscript (2008)

During the last ten years after the publication of this paper, interesting discoveries have been made in TamilNadu and Kerala, which support the identification proposed here.

1. The most important discovery is that of a Neolithic polished stone celt (ca. 1500 BC.) incised with four characters of the Indus script (see Pl.VII). The celt was found at Sembian-Kandiyur in the lower Kaveri delta by a school teacher when he was digging in his backyard garden. The first and second signs in the inscription (read from the left) are signs 48 and 342 which is a very frequent combination in the Indus texts, especially from Harappa. The pair of signs may be read *muruku - anr* (Ta. Murukan). It is known that the Neolithic people of South India were in contact with the late Harappan or post-Harappan people of the Deccan. The discovery also confirms the traditional accounts in Old Tamil Literature of the migration of the Vēlir chieftains led by Agastya from the Saurashtra region of Gujarat. (Iravatham Mahadevan. A note on the *muruku* sign of the Indus script. *International Journal of Dravidian Linguistics* 35(2), June 2006. pp.175-177.)

Plate VII : Neolithic polished stone celt from Sembian-Kandiyur, TamilNadu

Plate VIII : Potsherds from Pattanam, Kerala

2. Two potsherds were found in 2005 during the trial excavations at Pattanam (identified as ancient Mucirī), Kerala. (Pl.VIII). Each is incised with a solitary large-sized symbol which appears to be identical, though one of them is in rectilinear and the other cursive in style. The symbol can be pictorially identified with the *muruku* signs of the Indus script (No.47 & 48). The graffiti appear to belong to the megalithic period and resemble those occurring at Sanur in TamilNadu. (V.Selvakumar, K.P. Shajan & I. Mahadevan. *Inscriptions and Graffiti on Pottery from Pattanam (Mucirī), Kerala. International Journal of Dravidian Linguistics* 35(2), June 2006. pp.117-124.)
3. Excavations by the TamilNadu State Department of Archaeology at Mangudi in TamilNadu have yielded three potsherds incised with the symbol resembling the *muruku* signs of the Indus script (No.47 & 48). The graffiti closely resemble those already known from Sanur. (*Excavations at Mangudi*. TamilNadu State Department of Archaeology, Chennai, 2003. Drawings at pp. 45, 47 and 48.)

Plate IX : Megalithic terracotta dish from Sulus, TamilNadu

4. A megalithic terracotta dish of ca. 1st century BC. found at Sulus near Coimbatore, TamilNadu, many years ago and now in the British Museum, London (Pl.IX), is incised with five symbols which not only resemble the signs of the Indus Scripts closely, but appear in the

same order as in an Indus text on a miniature stone tablet from Harappa. The *muruku* sign does not occur on the Sultur Dish. However, two frequent sign-pairs mostly associated with the *muruku* sign on the miniature tablets at Harappa, viz., Jar-Harrow (342-176) and Three-Cup (89-328), do occur on the Sultur Dish. Such close resemblances are possible only if the South Indian megalithic scripts is related to the Indus script. The common sequences indicate that the languages are also related to each other. For details, see the photographic essay cited below. (Iravatham Mahadevan, A Megalithic Pottery inscription and a Harappa tablet: A case of extraordinary resemblance. *Journal of Tamil Studies* 71 : (2007) 80-87.

References

- Ashok Vardhan Shetty.K (Ed.)
2003 *Excavations at Mangudi.*, TamilNadu State Department of Archaeology Chennai. Drawings at pp. 45, 47 and 48.
- Ardeleanu-Jansen, Alexandra
1983 Stone sculptures from Mohenjo-Daro. *Interim Reports*, Vol.I. ISMEO- Aachen University Mission. Aachen.pp.139-157.
- Budge, Wallis.
1966 *Egyptian Language*. London.
- Burrow T. & M.B. Emeneau
1984 *A Dravidian Etymological Dictionary*. Second Edition (=DEDR). Oxford.
- Chakraborty B.B.
1981 *Indus Script: A Further Light*. Calcutta.
- Debala Mitra
1971 *Buddhist Monuments*. Sahitya Samsad. Calcutta.
- Dikshit K.N.
1938 Excavations at Paharpur, Bengal. *Memoirs of the Archaeological Survey of India*, No.55. Delhi.
- Filliozat J.
1982 (Introduction in) *Kāraikkālammai*yār. Nouvelle Edition. Institut Francais D'Indologie. Pondichery.

Gardiner A.

1973 *Egyptian Grammar*. Oxford University Press. London.

Joshi J.P. & Asko Parpola

1987 *Corpus of Indus Seals and Inscriptions* (=CISI). Vol. I: Collections in India. Helsinki.

Karmarkar A.P.

1950 *The Vrātya Dravidian systems*. Lonavala.

Knorozov Y.V. et al

1981 *Proto-Indica* 1979. Moscow.

Lal B.B.

1960 From Megalithic to the Harappa: tracing back the graffiti on pottery. *Ancient India*, 16, pp. 4-24.

L'Hernault F.

1978 *L'Iconographie de Subrahmanya au Tamilnad*, Institut Francais d'Indologie. Pondichery.

Macdonell A.A

1981 *Vedic Mythology*. Motilal Banarsidass, Delhi.

Mahadevan I.

1977 *The Indus Script: Texts, Concordance and Tables* (=ISTCT). Archaeological Survey of India. New Delhi.

1998. Phonetic value of the 'ARROW' sign in the Indus Script. *Journal of the Institute of Asian Studies*. Vol. XV, No.2, pp.69-74.

2006 A note on the *muruku* sign of the Indus script. *International Journal of Dravidian Linguistics*. 35(2), pp.175-177.

2007 A Megalithic Pottery inscription and a Harappa tablet: A case of extraordinary resemblance. *Journal of Tamil Studies* 71. pp. 80-87.

Marshall, John

1931 *Mohenjodaro and the Indus Civilization*. 3 Vols. London.

Meriggi P.

1934 *Zur Indus-Schrift*. ZDMG, 87 (NF 12). pp. 198-241.

Mishra, Madhusudan

1998 *From Indus to Sanskrit*, Pt.III. Delhi.

Nagaswamy R.

1979 *Thiruttani and Velanjeri Copper Plates*. State Dept. Of Archaeology, TamilNadu. Madras.

Omananda Saraswati

1975 *Ancient Seals of Haryana* (in Hindi). Rohtak.

Parpola A.

1981 On the Harappan 'Yoke-Carrier' pictogram and the Kāvadi worship. *Procds. of the Fifth International Conference-Seminar of Tamil Studies*. Madurai. Vol. I: pp. 2.73-89.

1994 *Deciphering the Indus Script*. Cambridge University Press.

1997 Dravidian and the Indus Script: On the interpretation of some pivotal signs. *Studia Orientalia* 82, pp. 178-87.

Parpola A. et al

1970 *Further Progress in the Indus Script Decipherment*. The Scandinavian Institute of Asian Studies, Copenhagen.

Samy P.L.

1990 *Caṅkanūlkaḷil Murukaṇ* (Murukan in the Caṅkam Works). Madras.

Selvakumar.V, Shajan. K.P. & Mahadevan.I

2006 Inscriptions and Graffiti on Pottery from Pattanam (Muciri), Kerala. *International Journal of Dravidian Linguistics* 35(2). pp.117-124.

Shali S.L.

1993 *Kashmir: History and Archaeology through the Ages*. New Delhi.

Sinha B.P. & Sita Ram Roy

1969 *Vaiśālī Excavations* (1958-1962). Directorate of Archaeology and Museums. Patna.

Sorensen S.

1963 *Index to the Names in the Mahābhārata*. Motilal Banarsidass. Delhi.

Zide A. & K.V. Zvelebil

1976 *The Soviet Decipherment of the Indus Valley Script: Translation and Critique*. Mouton. The Hague.

Zvelebil K.V.

1981 *Tiru Murugan*. International Institute of Tamil Studies, Madras.

1991 *Tamil Traditions of Subrahmanya-Murugan*. Institute of Asian Studies, Madras.

Notes

¹ Reprinted from *Journal of the Institute of Asian Studies* 16(2), 1999 : 21 – 39 with a postscript (2008) added by the author.

² See, for example, the pictorial representations of deities and sacrificial scenes on seals, sealings and other inscribed objects. I. Mahadevan 1977 (=ISTCT), App. II: Field symbols 47-81; PL.IV-VI: Figs. 80-116.

³ ISTCT, Sign List: Nos. 1-48 (p. 32).

⁴ Gardiner, Sign List: A.40 (determinative) and C.1-7 & 9-1 1: (ideograms).

⁵ It is interesting that Asko Parpola and his Finnish colleagues started off in 1970 with virtually the same assumptions and identified Sign 47 as 'god' and Sign 48 as 'Mother goddess'. Asko Parpola et al 1970: pp. 25-26. However Parpola has since changed his mind and presently identifies

Sign 47 as an 'enraged cobra with expanded hood' and Sign 48 as its 'female gender'. Asko Parpola (1994: p.59).

⁶ ISTCT, Concordance, pp. 195-96. The pairing of the signs proves that they are not mere graphic variants. Either sign can function as a substantive or as an attribute. However when they occur as substantives, Sign 48 is followed by the 'JAR' suffix (Sign 342) indicating masculine gender, and Sign 47 is followed by the 'ARROW' suffix (Sign 211) indicating non-masculine gender. I. Mahadevan 1998.

⁷ Vats, vol. II (Plates): Figs. 303-613; 658-692. The votive tablets and sealings are interpreted as 'sacrificial' by the Soviet scholars (transl. Zide & Zvelebil, pp.105-07); and as serving 'a religious purpose' by Asko Parpola (1994: p.107).

⁸ ISTCT, Tables I & IV.

⁹ ISTCT, Concordance, pp. 197-200.

¹⁰ Joshi & Parpola (=CISI, Vol.I), No. K -102-03.

¹¹ Sinha & Roy, p.121, Pl. XXX, No.24. A grey-coloured round terracotta seal with three Indus signs (47-342-176) to be read in the clock-wise direction starting from the 6 o'clock position (in the impression). This little-known seal was first identified as bearing a legend in the Indus Script by Chakraborty (p.88 & Pl. 3A). The excavators assign the seal to Period III (ca. 200 BC - 200 AD.). However it is difficult to believe that this seal (-bearing a text so similar to the Harappan that, had it been found at Harappa, it would not have attracted special attention-) can be so late. As the excavators point out, the site is a highly disturbed one, and PGW and NBP ware occur together "as the ware was re-deposited from the lower levels in the course of making the plinth of the Garh higher and erection of mud rampart" (Sinha & Roy, pp 7-8). Most probably the present seal came from the lowest level reached at this site (ca. 1100 BC).

¹² Lal, Pl. XXXI B-1(Megalithic) symbol No.47. The symbol also occurs in Pl. IIIA-1,3 and Pl. XXX B-1. See especially Lal's photographic comparison of the Indus sign and the Megalithic symbol (Pl. XXXI B). He remarks: "In the case of Sanur (rare examples elsewhere also) three symbols occur in such close proximity to one another as to give the impression of a record. It may however be added that the three symbols interchange their positions on different pots producing all possible

combinations" (Ibid. p.23). The graffiti-bearing Megalithic pottery found in TamilNadu is assigned to ca. the second half of the First Millennium BC.

¹³ Gardiner, Sign List: F. 38-40.

¹⁴ CISI, Vol.I, No. K-104.

¹⁵ CISI, Vol.I, No. K-48.

¹⁶ The details are clearly visible in the highly enlarged photograph of the seal published in Swami Oamanda Saraswati 1975, Pl. 275.

¹⁷ For illustrated Lists of variants of Sign 48, see ISTCT, p. 785, No.48; Asko Parpola 1994, p.71, No.87.

¹⁸ It has been suggested that Ta. pēy is from Pkt. peya < Skt. preta. Filliozat 1982: p.10. Notwithstanding the weighty authority of DEDR (Entry 4438), I agree with Filliozat.

¹⁹ Ardeleanu -Jansen, pp. 139-57, Figs. 16-35.

²⁰ The Vedic myths relating to *Dadhyañca* and *Dadhikrāvan* are summarised in Macdonell, pp.141-42 and 148-49. For references to *Dadhīca* (*Dadhīci*) in the *Mahābhārata*, see Sorensen, p.225.

²¹ Meriggi, pp. 198-241. Mishra, pp. 78-81.

²² Knorozov et al, Index of Signs, No.48 (pp. 84, 100).

²³ Ellora, Cave 14.

²⁴ Sorensen, p.147.

²⁵ Gardiner, Sign List: A-6. Wallis Budge, Sign List: 1.101-104.

²⁶ Debala Mitra, Pl.5.

²⁷ *Kāraikkāl Ammaiṭṭār, Arputa-t-tiruvantāti* 101. Filliozat, pp. 10-11.

²⁸ *Kāraikkāl Ammaiṭṭār, Tiruvālaṅkāṭṭu mūṭṭa tiruppatikam*.

²⁹ Bronze of *Kāraikkāl Ammaiṃyār* (Chola Period) at Bhava Aushadhisvara temple in Tirutturaippundi (Thanjavur Dt.).

³⁰ S.L. Shali, pp. 133-34.

³¹ Emaciated Ascetic, stamped terracotta tile, 4-5 cent. AD. Harwan. (Prince of Wales Museum, Bombay). A similar frieze from this site in the Ashmolean Museum, Oxford, UK, (Mus. Acc.No.1980-65) depicts additionally the ribs. See also Debala Mitra, Pl. 85.

³² K.N. Dikshit, p.66; Pl. XXVI (b): (yoke-bearer); Pl. XLVIII(e) : (Emaciated Ascetic).

³³ Ibid Pl. XXVI (a). The photograph published in the book is not clear. Pl. VI illustrating the present Paper is from a much better photograph (ASI. 16/64) in the Photo Archives of the Archaeological Survey of India, New Delhi.

³⁴ The basic premise is that the Indus Texts are in a Dravidian language. The arguments in favour of the Dravidian character of the Indus Valley Civilization are presented in Parpola 1994, pp. 160-75.

³⁵ The Dravidian linguistic data is taken from Burrow & Emeneau, A Dravidian Etymological Dictionary, 1984 (=DEDR). Names of Dr. languages are abbreviated as in DEDR.

³⁶ The earliest layer of the Tamil Caṅkam poetry comprises the Eṭṭuttokai (Eight Collections) and Pattuppāṭṭu (Ten Idylls) excluding Tirumurukāṅruppaṭai and Paripāṭal which are considered to be relatively later works. For analysis of the earliest references to Murukan in the Caṅkam literature, see P.L. Samy. For an overall view of Tamil Traditions on Subrahmaṇya-Murugaṅ, see Kamil Zvelebil 1981 & 1991.

³⁷ *Akam.* 22, 98, 138, 139 etc.

³⁸ *Akam.* 59, 158, 266; *Puram.* 14, 16; *Narriṇai.* 225 etc.

³⁹ See Asko Parpola 1981 & 1997 for the connection between the Indus sign 'yoke- carrier', kāvaṭi traditions in North India as reflected in Indo-Aryan languages and kāvaṭi worship in TamilNadu.

⁴⁰ The earliest epigraphic reference to Murukaṇ in TamilNadu is found in the Tiruttani (Velancheri) Plates of Pallava Aparājitavarman (ca. 900AD); R. Nagaswamy. Sculptures of Murukaṇ begin to appear only from the Pallava-Early Pandya Period (from ca. 7-8 cent. AD). For a comprehensive treatment of the iconography of Murukaṇ in TamilNadu, see L'Hernault.

⁴¹ P.L. Samy, pp. 9-16, 96. A.P. Karmarkar, p.128. it is significant that the name mūra in the ṛV is derived by Sāyaṇa from the root with the meaning māraṇa 'killing'.

அதிசயம் ஆனால் உண்மை

ஐராவதம் மகாதேவன்

இந்தியாவில் ஒரு மாநிலம்; அதற்கு ஒரு முதல் அமைச்சர்; அவர் பத்தாண்டுகள் ஆட்சி செய்தார்; அவர் முதல்வராக இருக்கும் பொழுதே தம் உடைகளைத் தாமே தோய்த்து உடுத்திக்கொண்டார்; தம் கையால் சமைத்துச் சாப்பிட்டார்; தம் செலவுகள் போக மிஞ்சிய சம்பளத்தைத் தம் கட்சிக்கு மாதாமாதம் கொடுத்துவிட்டார்; பதவிக் காலம் முடிந்த அன்றே அரசு கொடுத்த இல்லத்தைக் காலி செய்தார்; தம்முடன் இரண்டு பெடிகளில் தமது துணிமணிகளையும், புத்தகங்களையும் மட்டும் எடுத்துச் சென்றார்; சொந்தவீடு இல்லாததால் கட்சி அலுவலகத்தில் ஓர் அறையில் குடியேறினார்.

இது இந்திய விடுதலைக்குப் பிறகு ஒரு முதல்வர் எப்படி இருக்க வேண்டும் என்று கற்பனை செய்து கொண்டு ஓர் இலட்சியவாதி எழுதிய நாவலின் சுருக்கம் இல்லை. நேற்றைய நாளோடுகளில் தேடிப் பார்த்தீர்களானால் சின்னச் சின்ன எழுத்துகளில் வெளிவந்திருக்கும் ஒரு பெரிய செய்தி இது.

இந்த அதிசயம் - ஆனால் - உண்மைச் சம்பவம் நடந்த மாநிலம் திரிபுரா. அந்த முதல்வரின் பெயர் நிருபேந்திர சக்கரவர்த்தி. அவர் இடது கம்யூனிஸ்டு கட்சியைச் சேர்ந்தவர்; அதைவிட முக்கியமான செய்தி அவர் பரம யோக்கியர் என்பதே. அறியாமையிலும், ஊழலிலும், அரசியல்வாதிகளின் அடுக்கு மொழிகளிலும், சினிமா நடிக, நடிகைகளின் மாயா ஜாலங்களிலும், சிக்குண்டு, தாழ்வுற்று, வறுமை மிஞ்சி, பாழ்பட்டு நிற்கும் பாரத தேசம் இனி வாழவே முடியாது என்று கலங்கி நிற்கும் மக்களுக்கு இது ஒரு நற்செய்தி.

வாசகர்களுக்கு நினைவிருக்கிறதோ என்னவோ; தமிழ்நாட்டில் கூட ஒரு காலத்தில் இத்தகைய அதிசயப் பிறவிகள் உண்மையாகவே உயிர் வாழ்ந்தனர். காமராஜ் என்று ஒரு முதல்வர்; கக்கன் என்று ஒரு அமைச்சர். மாற்றுத் துணிகளைத் தவிர வேறு உடைமைகள் இல்லாதவர்கள் இவர்கள். மக்களின் அன்பு என்பதைத் தவிர வேறு செல்வத்தைப் பெறாதவர்கள் இவர்கள். யார் கண்டது; அங்கொன்றும் இங்கொன்றும் ஆக இன்று காணப்படும் தீப்பொறிகள் பற்றிக்கொண்டு உண்மைக் கனலாக வளர்ந்து இன்றைய அரசியலின் பொய்மைகளை எரித்துவிடும் நற்காலமும் நம் நாட்டுக்கு வரலாம் அல்லவா. அதை நினைத்து நிருபேந்திர சக்கரவர்த்திகளை வாழ்த்தி வணங்குவோம்.

தினமணி 2-ம் ஆசிரிய உரை (09-02-1988)

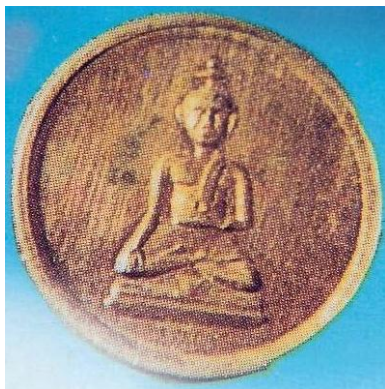
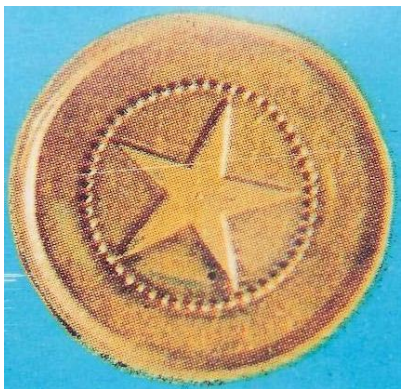
திருவள்ளுவரின் திருமேனி தாங்கிய தங்கக்காசு

ஐராவதம் மகாதேவன்

திருவள்ளுவப் பெருமானின் திருவுருவம் பொறித்த ஒரு தங்க நாணயம் ஆங்கிலேய கிழக்கிந்தியக் கும்பினி அரசால் 19-ஆம் நூற்றாண்டில் சென்னையிலிருந்து வெளியிடப்பட்டது என்பது இதுவரை எவருக்கும் தெரிந்திராத ஒரு வியப்பான செய்தியாகும்.

கும்பினியார் வெளியிட்ட காசு

கல்கத்தாவில் உள்ள இந்திய அருங்காட்சியகத்தில் சேகரித்து வைக்கப்பட்டுள்ள தங்க நாணயங்களின் பட்டியலில் முதல் தொகுதியில் இந்தத் தங்க நாணயத்தைப் பற்றிய ஒரு சிறு குறிப்பு முதன்முதலாகக் காணப்படுகிறது. இரட்டை வராகன் என்று அழைக்கப்பட்ட ஒரு தங்க நாணயத்தின் முன்புறத்தில் அமர்ந்த நிலையில் 'விஷ்ணு'வின் திருவுருவமும், பின்புறத்தில் ஐந்துமுனை நட்சத்திரமும் பொறிக்கப்பட்டுள்ளன என்று இக்குறிப்புத் தெரிவிக்கிறது.

படம் 1. திருவள்ளுவர் திருவுருவம் தாங்கும் தங்கக்காசு
(கல்கத்தா அருங்காட்சியகம்)

இக்காசு ஆங்கிலேய கிழக்கிந்தியக் கும்பினியின் சென்னை அரசால் 1819-க்கு முன்னர் வெளியிடப்பட்டது என்றும், இது புத்தம் புதியதாகக் காணப்படுவதால் அச்சிடப்படும் புழக்கத்திற்கு வெளியிடப்படாத நாணயமாக இருக்கவேண்டும் என்றும், இதே போன்று நான்கு நாணயங்கள் மட்டுமே கிடைத்துள்ளன என்றும், அவற்றில் இரண்டு லண்டனில் பிரிட்டிஷ் அருங்காட்சியகத்திலும், மற்ற இரண்டு கல்கத்தாவில் இந்திய அருங்காட்சியகத்திலும் சேகரித்து வைக்கப்பட்டுள்ளன என்றும் இக்குறிப்பிலிருந்து தெரிந்துகொள்ள முடிகிறது.

படம் 2 அ. திருவள்ளுவர் திருவுருவம் தாங்கும் தங்கக்காசுகள் (முன்புறம்)
(பிரிட்டிஷ் அருங்காட்சியகம், லண்டன்)

படம் 2ஆ. திருவள்ளுவர் திருவுருவம் தாங்கும் தங்கக்காசுகள் (பின்புறம்)
(பிரிட்டிஷ் அருங்காட்சியகம், லண்டன்)

மேற்கண்ட குறிப்பில் இக்காசில் காணப்படும் உருவம் 'விஷ்ணு' என்று தவறாக அடையாளம் காட்டப்பட்டதாலும், நாணயத்தின் படம் அந்த நூலில் தரப்படாததாலும் சென்னையிலிருந்து கும்பினி அரசு வெளியிட்ட பல 'நட்சத்திர பகோடா' காசுகளில் இதுவுமொன்று என்று கருதி நாணயவியல் அறிஞர்கள் இந்த அரிய நாணயத்தைப் பற்றி மேலும் ஆய்வு செய்யாமலே விட்டுவிட்டனர் என்று தோன்றுகிறது.

பல ஆண்டுகளுக்குப் பிறகு அண்மையில் கல்கத்தா பல்கலைக் கழகத்து வரலாற்றுப் பேராசிரியர் பி.என்.முகர்ஜி கல்கத்தா அருங்காட்சியகத்தில் சேகரித்து வைக்கப்பட்டுள்ள தங்க நாணயங்களின் படியலை மட்டும் தெளிவான வண்ணப் படங்களுடன் வெளியிட்டுள்ளார். இந்நூலில்தான் முதன்முதலாக இங்குக் குறிப்பிடப்படும் தங்க நாணயத்தின் வண்ணப்படம்

வெளியிடப்பட்டுள்ளது. மேலும் இந்திய நாணய வரலாற்றிலேயே மிகச் சிறந்த தங்க நாணய வெளியீடுகளில் இதுவமொன்று என்று இந்த நூல் சுட்டிக் காட்டியிருக்கிறது. காசின் முன்புறம் அமர்ந்த நிலையில் காணப்படும் திருவுருவம் 'முனிவராகவோ அல்லது தெய்வமாகவோ' இருக்கலாம் என்று முகரஜி கருத்துத் தெரிவித்துள்ளார்.

நாணயத்தைப் பற்றிய விவரங்கள்

காசின் முன்புறத்தில் அமர்ந்த நிலையில் ஒரு முனிவரின் திருவுருவம் காணப்படுகிறது. அவர் ஒரு பீடத்தின் மீது பத்மாசனமிட்டு தியான நிலையில் அமர்ந்திருக்கிறார். தொடையின் மேல் உள்ள வலது கை விரல்கள் முடி ஓர் எழுத்தாணியை வைத்துள்ள பாவனையிலும், இடது கை ஒரு சுவடியை ஏந்தி உள்ள பாவனையிலும் உள்ளன. இடையில் தட்டுச் சுற்றாக வேட்டியும், இடது தோளில் மடித்துப் போட்ட துண்டும் அணிந்துள்ளார். மழித்த தலை; தலைக்கு மேலே ஒரு குடை; பீடத்துக்கு முன் ஒரு தீர்த்த பாத்திரம் காணப்படுகிறது. காசின் பின்புறத்தில் ஐந்துமுனை நட்சத்திரம் புள்ளிகளாலான வட்டத்துக்குள் பொறிக்கப்பட்டுள்ளது.

யார் இந்த முனிவர் ?

காசின் முன்புறம் காணப்படும் உருவத்தின் மேனியில் ஆபரணங்கள் இல்லாமையாலும், சுற்றிலும் கொடி, ஆயுதம் போன்ற சின்னங்கள் காணப்படாமையாலும் இவ்வுருவம் தெய்வத்தையோ அல்லது அரசனையோ குறிக்கவில்லை என்று தெளிவாகத் தெரிகிறது. மேலே உள்ள குடை, அமர்ந்துள்ள பீடம், தீர்த்த பாத்திரம், பத்மாசனத்தில் தியான நிலை, எளிய உடை ஆகியவற்றிலிருந்து இத்திருவுருவம் ஒரு முனிவரைக் குறிக்கிறது என்று நிச்சயமாகக் கூறலாம்.

மேலும் இடையில் உள்ள வேட்டி தட்டுச் சுற்றாக இருப்பதினாலும், தோளில் துண்டை மடித்துப் போட்டுள்ள பாங்கிலிருந்தும் இவர் ஒரு தமிழ் முனிவர் என்று அடையாளம் காணமுடிகிறது. இவர் சுவடியை ஏந்தியுள்ள பாவனையில் சித்திரிக்கப்பட்டுள்ளமை இவர் ஓர் ஆசானாகவோ பெரும் புலவராகவோ இருக்க வேண்டும் என்று உணர்த்துகிறது.

யார் இந்த முனிவர்? இவருடைய திருவுருவம் கும்பினியார் போட்ட தங்கக் காசில் எப்படி இடம் பெற்றது? காசில் எழுத்துக்கள் இல்லாத நிலையில் இக்கேள்விகளுக்குப் பலதரப்பட்ட அகச்சான்றுகளையும் புறச் சான்றுகளையும் கொண்டுதான் விடை காண முடியும்.

எளிய உடையுடன் தியான நிலையில் ஒரு குடையின் கீழ் அமர்ந்து ஒரு நூலை ஏந்தியுள்ள பாவனையில் சித்திரிக்கப்பட்டுள்ள இத் திருவுருவம் திருவள்ளுவப் பெருமானுடையதாக இருக்கலாமோ என்ற ஓர் எண்ணம் என் மனதில் பளிச்சிட்டது. இந்த யுகத்தை உறுதிப்படுத்திக்கொள்ள சென்னை ஆவணக் காப்பகத்தில் சேகரித்துப் பாதுகாக்கப்பட்டு வரும் கும்பினி அரசாணைகளையும் அக்கால நாணயச் சாலையின் அறிக்கைகளையும் பார்வையிட்டதில் சில முக்கியமான தடயங்கள் கிடைத்துள்ளன. இவ்வாய்வுக்கு எல்லா வசதிகளையும் செய்து உதவிய ஆவணக் காப்பகத்தின் ஆணையர் திரு.எம்.பரமசிவம் ஐ.ஏ.எஸ் அவர்களுக்கு நன்றி கூறக் கடமைப்பட்டிருக்கிறேன்.

காசின் காலம்

இக்காசின் பின்புறத்தில் பொறிக்கப்பட்டுள்ள ஐந்து முனை நட்சத்திரச் சின்னத்திலிருந்து, ஆங்கிலேய கிழக்கிந்தியக் கும்பினி அரசு சென்னையிலிருந்து 19-ஆம் நூற்றாண்டின் தொடக்க காலத்தில் வெளியிட்ட "நட்சத்திரப் பகோடா" அல்லது 'வராகன்' என்று அழைக்கப்பட்ட பல தங்க நாணயங்களில் இதுவும் ஒன்று என்று தெரிகிறது. மேலும் இக்காசு இயந்திரத்தின் மூலம் மிகவும் நேரத்தியாக அச்சடிக்கப்பட்டுள்ளது.

கும்பினி அரசு சென்னை ஜார்ஜ் கோட்டையில் முதன்முதலாக 1807-ஆம் ஆண்டு ஏப்ரல் மாதம் இயந்திர நாணயச் சாலையை நிறுவி, தங்கம், வெள்ளி மற்றும் செப்புக் காசுகளை வெளியிடத் தொடங்கியது. 1817-ஆம் ஆண்டு டிசம்பர் மாத இறுதியில் தங்க வராகன்கள் அச்சடிப்பது நிறுத்தப்பட்டுவிட்டது. ஆகையால் இக்காசு 1807-ஆம் ஆண்டு முதல் 1817-ஆம் ஆண்டு வரையிலான பத்தாண்டு காலத்துக்குள் வெளியிடப்பட்டிருக்க வேண்டும் என்று நிச்சயமாகச் சொல்ல முடியும். மேலும், 1616-ஆம் ஆண்டு ஆங்கிலேய கிழக்கிந்தியக் கும்பினியார் கல்கத்தாவில் வணிக மையம் நிறுவி 200 ஆண்டுகள் ஆனதைக் கொண்டாட 1816-ஆம் ஆண்டு சில சிறப்பு நாணயங்களை வெளியிட்டார்கள். அவற்றுள் இது ஒன்றாக இருக்கலாம்.

எல்லிஸ் துரையும் திருக்குறளும்

அக்காலகட்டத்தில் ப்ரான்சிஸ் வைட் எல்லிஸ் என்னும் ஆங்கிலேய அதிகாரி சென்னை மாவட்ட கலெக்டராகப் பணியாற்றி வந்தார். 1796-ஆம் ஆண்டு ஆட்சிப்பணியில் சேர்ந்த அவர் சில ஆண்டுகளிலேயே தமிழ் முதலிய தென்னிந்திய மொழிகளிலும் வடமொழியிலும் பெரும் புலமை பெற்றுவிட்டார். தமிழ் நூல்கள் அச்சேறியிராத அக்காலத்திலேயே அவர் ஏட்டுச் சுவடிகளிலிருந்து முறையாகத் தமிழைக் கற்றுத் தேர்ந்தார். தமிழ் முதலிய திராவிட மொழிகள், சம்ஸ்கிருதம் போன்ற இந்தோ-ஆரிய மொழிகளிலிருந்து வேறுபட்டவை என்ற உண்மையை முதன்முதலாக உலகுக்கு அறிவித்த பெருமை அவரையே சாரும்.

எல்லிஸ் துரைக்குத் திருவள்ளுவர் மீதும் திருக்குறள் மீதும் அளப்பரிய பற்று இருந்தது. திருக்குறளிலிருந்து பல குறள்களைத் தேர்ந்தெடுத்து ஆங்கிலத்தில் மொழி பெயர்த்து தெளிவான உரையுடன் ஓர் அரிய நூலை அவர் எழுதினார். அதுவே திருக்குறளின் முதல் ஆங்கில மொழிபெயர்ப்பாகும். துரதிருஷ்டவசமாக அந்நூல் முற்றுப்பெறும் முன்னரே எல்லிஸ் துரை இராமநாதபுரத்தின் அருகே முகாமிட்டு இருந்தபோது தற்செயலாக விஷ உணவை அருந்தி அகால மரணமடைந்தார்.

அவர் இறந்த பின் வெளிவந்த அந்த நூலை மீண்டும் சிறந்த முறையில் ராபிசேதுப்பிள்ளை பதிப்பித்துள்ளார். அந்நூலில் எல்லிஸ் துரை முன்னுறுக்கும் மேற்பட்ட பழந்தமிழ் நூல்களிலிருந்து காட்டியுள்ள மேற்கோள்களிலிருந்து அவருடைய ஆழ்ந்த புலமை வெளிப்படுகிறது. இன்று காணாமற் போய்விட்ட வளையாபதி போன்ற சங்க நூல்களிலிருந்தும் அவர் மேற்கோள்களைக் கையாண்டு இருப்பது குறிப்பிடத்தக்கது.

கல்வெட்டில் திருக்குறள்

எல்லிஸ் துரை திருவள்ளுவர் மீதும் திருக்குறளின் மீதும் கொண்டிருந்த பற்றுக்கு எடுத்துக்காட்டாக இரு அரிய கல்வெட்டுகள் கிடைத்துள்ளன. சென்னை நகரில் 1818-ல் கட்டும் குடிநீர்ப் பஞ்சம் ஏற்பட்டது. அப்போது சென்னை கலெக்டராகப் பணியாற்றிய எல்லிஸ் துரை பெரு முயற்சி செய்து நகரில் 27 இடங்களில் குடிநீர்க் கிணறுகளைத் தோண்ட ஏற்பாடுகள் செய்தார். அக்கிணறுகளில் ஒன்று இராயப்பேட்டை பெரியபாளையத்தம்மன் கோயிலில் இன்றும் உள்ளது. அக்கிணற்றின் கைப்பிடிச் சுவரில் பதிக்கப்பட்டிருந்த ஒரு கல்வில் எல்லிஸ் துரை 1818-ஆம் ஆண்டில் ஒரு நீண்ட கல்வெட்டை வெட்டி வைத்தார். (இக்கல்வெட்டு இப்பொழுது தமிழ்நாடு தொல்லியல் துறையின் மதுரை அருங்காட்சியகத்தில் உள்ளது.) அதில்,

‘...சயங்கொண்ட தொண்டிய சாணுறு நாடெனும்
ஆழியிலிழைத்த வழகுறு மாமணி
குணகடல் முதலாக குடகட லளவு
நெடுநிலந் தாழ நிமிர்ந்திடு சென்னப்
பட்டணத் தெல்லீச னென்பவன் யானே
பண்டார காரிய பாரஞ் சுமக்கையிற்
புலவர்கள் பெருமான் மயிலையம் புதியான்
தெய்வப் புலமை திருவன் ஞவனார்
திருக்குற டன்னிற் றிருவுளம் பற்றிய
"இரு புனலும் வாயந்த மலையும் வருபுனலும்
வல்லரணு நாட்டிற் குறுப்பு "
என்பதின் பொருளை யென்னுளாய்ந்து..’

என்ற வரிகளில் ஓர் அழகிய குறளை மேற்கோளாகக் கையாண்டிருக்கிறார் (குறள் 737). மேலும் எல்லிஸ் துரை அக்காலத்தில் சென்னப்பட்டணத்துப் பண்டார காரிய பாரம் சுமந்திருந்ததையும் இக்கல்வெட்டு குறிப்பிடுகிறது. அக்காலத்தில் நாணயச் சாலை பண்டாரத்தின் (treasury) மேற்பார்வையில் செயல்பட்டு வந்தது என்பதையும் இங்குக் குறிப்பிட வேண்டும்.

மற்றொரு கல்வெட்டு திண்டுக்கல் நகரில் உள்ள எல்லிஸ் துரையின் கல்லறையின் மீது பொறிக்கப்பட்டுள்ளது. அதில் ‘எல்லீசன் என்னும் இயற்பெயருடையோன்’

‘...திருவன் ஞவப்பெயர்த் தெய்வஞ் செப்பி
யருள்குற ணாலு ளறப்பா லினுக்குத்
தங்கு பலநா லுதாரண கடலைப்பெய்
திங்கி லீசதனி லிணைங்கமொழி பெயர்த்தோன்...’

என்று குறிப்பிடப்பட்டுள்ளது. இக்கல்வெட்டுகளிலிருந்து எல்லிஸ் துரையின் ஆழ்ந்த தமிழ்ப் புலமையும் அவருக்குத் திருவள்ளுவர் மீதும் திருக்குறள் மீதும் இருந்த மிகுந்த ஈடுபாடும் தெளிவாகத் தெரிகின்றன.

எனவே எல்லிஸ் துரை 1810-19-ஆம் ஆண்டுகளில் சென்னை கலெக்டராகப் பணியாற்றி வந்தபோது பண்டார காரியத்தையும் செய்து வந்தார் என்றும், அதே சமயத்தில் திருக்குறளை முற்றிலும் ஒதி உணர்நது அதன் அருமை பெருமைகளை அறிந்து அதற்கு ஆங்கிலத்தில் ஓர் உரை எழுதினார் என்றும் மேற்குறிப்பிட்ட கல்வெட்டுச் சான்றுகள் மூலம் தெரிய வருகின்றது. எல்லிஸ்

துரை தமது அரசுப் பணியில் கிடைத்த வாய்ப்பைப் பயன்படுத்திக் கொண்டு, தாம் மிகுந்த ஈடுபாடு கொண்டிருந்த திருக்குறளை இயற்றிய திருவள்ளுவப் பெருமானின் திருவருவத்தைக் கும்பினி அரசின் பெரிய தங்க நாணயமான இரட்டை வராகனில் பதிப்பிக்க ஏற்பாடுகள் செய்தார் என்று நம்ப இடமிருக்கிறது.

சென்னையில் உள்ள ஆவணக் காப்பகத்தில் நான் ஆய்வு செய்த போது, சென்னை நாணயச் சாலையில் அச்சடிக்கப்பட்ட தங்க நாணயங்களின் மாதிரிகள் பெட்டிகளில் வைக்கப்பட்டுச் சென்னை அரசு மூலமாகக் கல்கத்தாவிலிருந்த மத்திய அரசுக்கும் லண்டனில் செயல்பட்ட கும்பினி டைரக்டர்களின் ஆணையத்திற்கும் அனுப்பப்பட்ட குறிப்புகள் கிடைத்தன.

ஆயினும் அக்கடிதங்களுடன் இணைக்கப்பட்டிருந்த பட்டியல்களின் நகல்களோ, காசுகளின் வரைபடங்களோ கிடைக்காமையால் இவ்வாண்டுகளில் அச்சிட்ட இரட்டை வராகன்களில் இதுவும் ஒன்றா என்று கண்டுபிடிக்க முடியவில்லை. என்றாலும் இக்காசுகள் லண்டனிலும் கல்கத்தாவிலும் உள்ள அருங்காட்சியகங்களில் மட்டுமே கிடைப்பதால் அவை மேற்கூறியவாறே அந்த இடங்களுக்குப் போய்ச் சேர்ந்திருக்க வேண்டும் என்பது தெளிவு.

அச்சிடப்படும் இந்தத் தங்க நாணயம் பழக்கத்திற்காக ஏன் வெளியிடப்படவில்லை என்ற கேள்விக்கு இப்பொழுது விடை காண்பது கடினமே. ஒருக்கால் இக்காசின் மாதிரிகள் கல்கத்தாவில் இருந்த மத்திய அரசுக்கும், லண்டனில் இருந்த கும்பினி ஆணையத்துக்கும் போய்ச் சேரும் முன்னர், இனிமேல் வராகன்களை அச்சடிப்பது இல்லை என்ற முடிவு எடுக்கப்பட்டிருக்கலாம்; அல்லது திருவள்ளுவப் பெருமானின் அருமை பெருமைகளை உணராத, மத்திய அரசும் கும்பினி நிர்வாகமும் இக்காசை வெளியிடும் திட்டத்தை நிராகரித்திருக்கலாம். மேலும் ஆவணங்கள் கிடைத்தால்தான் இப்பிரச்சினைக்குத் தெளிவான விடை கிடைக்கக் கூடும்.

அக்காலத்திய நாணயச் சாலை ஆவணங்கள் இப்பொழுது மிகவும் சிதிலமாகவும் இன்னும் சீர்படுத்தப்படாமலும் இருப்பதால் அவற்றை முற்றிலும் ஆய்வு செய்ய இயலவில்லை. எனினும் கிடைத்துள்ள எல்லாச் சான்றுகளையும் தொகுத்து ஒருங்கே நோக்கினால் திருக்குறளுக்கு உரை கண்ட எல்லிஸ் துரையின் செல்வாக்கால் திருவள்ளுவப் பெருமானின் திருவருவம் இத்தங்க நாணயத்தில் பொறிக்கப்பட்டிருக்க வேண்டும் என்றே தோன்றுகிறது. சென்னை ஆவணக் காப்பகத்தில் மேலும் தேடினால் இம்முடிவுகளை உறுதிப்படுத்தும் சான்றுகள் கிடைக்கும் வாய்ப்பு உள்ளது.

இக்காசில் காணப்படும் திருவருவத்தையும் சென்னை மயிலையில் உள்ள திருவள்ளுவர் கோயிலில் அண்மையில் அகழ்ந்தெடுக்கப்பட்ட திருவள்ளுவர் சிலையையும் ஒப்பிட்டுப் பார்க்கலாம். சுமார் 14-15-ம் நூற்றாண்டைச் சார்ந்ததாகக் கருதப்படும் இக் கற்சிலையைப் பற்றித் தமிழ்நாடு அரசின் தொல்லியல் துறை ஆய்வாளர் ச.கிருஷ்ணமூர்த்தி பின்வருமாறு கூறுகிறார்:

"இச்சிலையின் உருவம் பீடத்தில் இரு கால்களையும் மடக்கி அமர்ந்த நிலையில் காணப்படுகிறது. தியான நிலையில் வலக்கை சின்முத்திரையுடன் அக்கமாலை ஏந்தியும், இடக்கை ஓலைச்சுவடி ஏந்தியும், இச்சிலை காணப்படுகிறது. இவ்ருவத்தின் தலையை முடிந்த கொண்டையும்,

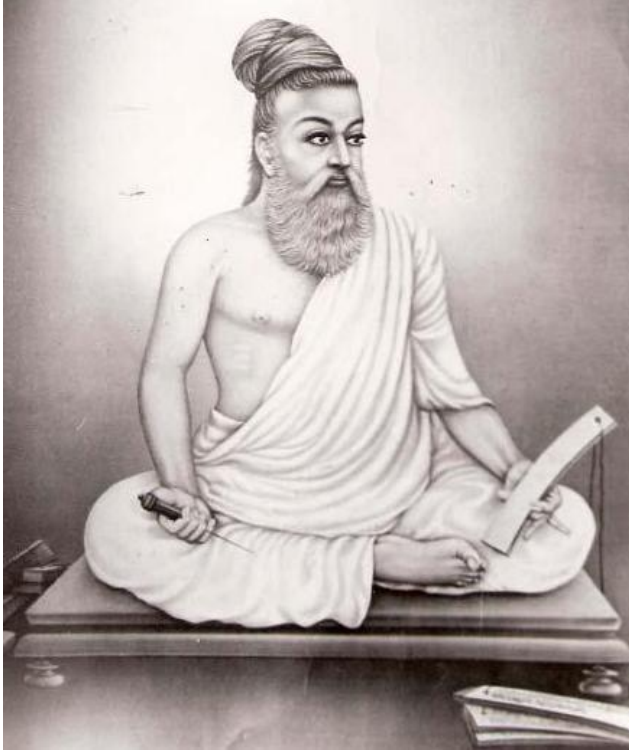
முகத்தில் நீண்ட தாடியும் உடலில் ஓடும் பட்டையான அங்கியும், இடையில் ஆடையும் அணி செய்கின்றன."

படம் 3. திருவள்ளுவர் சிலை.
மயிலாப்பூர், சென்னை.

இன்று தமிழ்நாடு அரசின் மூலம் பிரபலமாகி இருக்கும் திருவள்ளுவரின் திருவருவப் படமும் ஏறத்தாழ இக் கற்சிலையின் அமைப்பை ஒத்துள்ளது எனலாம்.

இக்காசில் கணப்படும் திருவருவத்திற்கும் மற்ற இரு உருவங்களுக்கும் இடையில் பல ஒற்றுமைகள் கண்கூடாகத் தெரிகின்றன. ஆயினும், ஒரு முக்கிய வேறுபாடும் பளிச்சென்று தெரிகிறது. காசில் உள்ள முனிவரின் திருவருவத்தில் தலை மழித்தும், முகத்தில் தாடி மீசை இன்றியும் இருப்பது குறிப்பிடத்தக்க வேறுபாடாகும்.

படம் 4. திருவள்ளுவர் ஓவியம்
(தமிழ்நாடு அரசு வெளியீடு)

திருவள்ளுவர் சமணரா ?

இக்காசில் முனிவரின் தலை மீதுள்ள குடையையும், மழித்த தலையையும், முகத்தையும் காணும் போது இவரை உருவகப்படுத்தியவர்கள் இவர் ஒரு சமண முனிவர் என்று கருதியுள்ளார்கள் எனத் தெளிவாகத் தெரிகிறது. திருக்குறளில், 'ஆதி பகவன்', 'மலர்மிசை ஏகினான்', 'அறவாழி அநுதணன்' போன்று வரும் சொல் தொடர்கள் வள்ளுவப் பெருமான் சமண சமயத்தினர் என்று கொள்வதற்கு வலிமையான சான்றுகள் ஆகும்.

வேண்டுகோள்

வள்ளுவப் பெருந்தகையின் திருவருவத்தைத் தாங்கி நிற்கும் பொற்காசு ஓர் அரிய கலைப் பொக்கிஷம் என்பதில் கருத்து வேறுபாடு இருக்க முடியாது. திருவள்ளுவப் பெருமானின் திருவருவம் பொறிக்கப்பட்டிருக்கும் நான்கு தங்க நாணயங்களில் இரண்டு லண்டன் பிரிட்டிஷ் மியூசியத்தில் நமக்கு எட்டாக் கையில் உள்ளன. நம் நாட்டிலேயே கல்கத்தாவில் இந்திய அருங்

காட்சியகத்தில் உள்ள மற்ற இரு காசுகளில் ஒன்றையாவது நிரந்தரக் கடனாகப் பெற்று அக்காசை திருவள்ளுவப் பெருமான் வாழ்ந்த சென்னையிலுள்ள அருங்காட்சியகத்தில் பொதுமக்கள் பார்வைக்கு வைக்கத் தமிழக அரசு ஆவன செய்ய வேண்டுமெனக் கோருகின்றேன்.

துணை நூல்கள்

கிருஷ்ணமூர்த்தி, ச.

1993 திருக்குறள் பழைய உரை (ஆராய்ச்சி முன்னுரை) தமிழ்நாடு அரசு தொல்பொருள் ஆய்வுத்துறை.

Mukherjee, B. N.

1990 The Indian Gold : An Introduction to the Cabinet of Gold Coins in the Indian Museum, Calcutta. p. 85, No. 195. Pl. IXA & B : No. 195. Pl X.

Sethupillai R. P. (Ed.)

1955 Tirukkural : Ellis' Commentary. University of Madras.

Smith, Vincent A.

1906 Catalogue of Coins in the Indian Museum, Calcutta. Vol.1. Oxford., p. 319, Nos : I.M. 2 & 3.

Contributors

Prof.R.Champakalakshmi

Prasanthi, 4, J Nagar, Panaiyur,
Cholinganallur (P-o), East Coast Road, Chennai – 600119, India.

Prof.Alexander Dubyanskiy

The Department of Indian Philology,
Institute of Asian and African Studies,
Moscow State University, Mokhovaya str., 11, Moscow K-9, Russia.

Prof.Harry Falk

Institute for South Asian Languages and Cultures,
Königin-Luise-Str. 27, 14195 Berlin, Germany.

Dr.R.Krishnamurthi

Editor, Dinamalar,
219, Anna Salai, Chennai - 600002, India.

Prof.Michael Lockwood

26, Valley Road,
Milton, MA 02186, USA.

Prof.Asko Parpola

Institute for Asian & African Studies,
POB 59, (Unioninkatu 38 B),
FI-00014 University of Helsinki, Finland.

Prof. Indira Parthasarathy

3, Ashwaroodha Apartments,
330, T.T.K Road, Chennai - 600041, India.

Prof.Gregory L. Possehl

The University of Pennsylvania Museum,
3260 South Street, Philadelphia, PA 19104, USA.

Prof. K.Rajan

Head of the Dept., History,
Central University, Puducherry, India.

Dr. S.Rajavelu

Senior Epigraphist,
Archaeological Survey of India, Chennai – 600001, India.

Dr.C.Santhalingam

Archaeologist, Dept. of Archaeology,
Government of Tamilnadu, Tirunelveli, India.

Prof. P.Shanmugam

Director, Institute of Traditional Cultures of South and South East Asia,
University of Madras, Chennai – 600005, India.

Prof. Y. Subbarayalu

French Institute of Pondicherry
11 St Louis Street. Puducherry - 605001, India.

Prof. Romila Thapar

23, B Road, Maharani Bhag,
New Delhi - 110065, India.

Prof. Alvappillai Veluppillai

810, Junipero Serra Blvd,
San Francisco, CA 94127, USA.

Dr.Bryan Wells

407-4769 Hazel Street, Burnaby, B.C., Canada, V5H 1S7.

Dr.R.Akila

Lecturer, Mohammed Sathak Teacher's Training College,
Padur -603103, India.

Prof. M.R.Arasu

Director,
Dr.M.Rajamanikkanar Centre for Research in Journalism,
G-4, Bogan Villa Apartments, K-Block,
Anna Nagar East, Chennai - 600102, India.

Seetharaman Arumugam

12, Rajarajan Nagar,
Manojippatti South, Thanjavur - 613004, India.

Dr.R.Kalaikkovan

Director,
Dr.M.Rajamanikkanar Centre for Historical Research,
C-87, 10th Cross Street, Thillai Nagar (West)
Thiruchirappalli – 620 018, India.

Dr.Tiruppur Krishnan

Editor, Amudasurabi,

57-B, Padmavathi Nagar, Virugambakkam, Chennai - 600092, India.

Dr.M.Nalini

Reader in History,

Seethalakshmi Ramaswami College, Thiruchirappalli – 620 002, India.

N.Ramadurai

Journalist,

M-46/3, First Main Road, Besant Nagar, Chennai - 600090, India.

Dr.V.Vedachalam

Archaeologist

51/12 N, Rathinasami Nadar Road, BBKulam,

Madurai – 625 002, India.

Iravatham Mahadevan

No.B1, Narumukai Apts.,

Brindavan Nagar Extn., Adambakkam, Chennai 600 088, India.